

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

NEF'Î DİVÂNİ'NİN SÖZ VARLIĞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin SEVİNDİM

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı : Doç.Dr.M.Mehdi ERGÜZEL

EKİM -2007

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

NEF'Î DİVÂNI'NIN SÖZ VARLIĞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin SEVİNDİM

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Bu tez .../.../2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Yasemin SEVİNDİM

15.10.2007

ÖNSÖZ

Büyük Divân şâiri Nefî hakkında şimdiye kadar yapılmış çalışmaların geneline baktığımızda bunların, Nefî nin işlediği konularla ya da âhenk unsurlarıyla alâkalı olduğunu görürüz. Bizim çalışmamız ise bunlardan farklı olarak Nefî' nin diliyle alâkalıdır. Çalışmamız boyunca Nefî Divânı'ndaki söz varlığını ortaya koymaya çalıştık. Bunu yaparken de teknolojinin bu gibi araştırmalara sağladığı bütün imkânları değerlendirdik. Özellikle Prof. Dr. Cevval KAYA'nın dizin programı çalışmamıza büyük fayda sağladı.

Nefî Divânı'nın söz varlığını ortaya koyarken Prof. Dr. Leyla KARAHAN, Prof.Dr. Muharrem ERGİN'in eserlerini hareket noktası kabul ettik.

Nefî' nin sanatının en belirgin özelliği hiç şüphesiz ki üslûbundaki abartıdır. Nefî hem hicivlerinde hem de medhiyelerinde oldukça abartıya kaçmıştır. Çalışmamız esnasında gördük ki bu abartı sadece bunlarla sınırlı kalmamış kelimeleri seçmede ve kullanmada da aynı yolu izlemiştir. Nefî şiirlerini yazarken çok fazla Farsça tamlama, Arapça ve Farsça kelime kullanmıştır. Buna rağmen dilinde çok sağlam bir Türkçe yapı olduğu dikkatimizi çekti. Bu sağlam Türkçe yapı sayesinde işimiz bir nebze de olsa kolaylaştı.

Bu çalışmayı yapmam için beni yüreklendiren ve her zaman destekleyen kıymetli hocam Doç.Dr.M.Mehdi ERGÜZEL'e ,yardımlarını esirgemeyen sayın İlhan UÇAR'a, çalışmamda büyük emeği olan değerli arkadaşım Mahir DEMİR'e, çalışmam boyunca beni yalnız bırakmayan kuzenlerime ve biricik anneme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yasemin SEVİNDİM

15.10.2007

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
ÖZET.....	v
SUMMARY.....	vi
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1 : NEF'Î.....	4
1.1. Nef'î'nin Hayatı.....	4
1.2. Nef'î'nin Sanatı.....	8
1.3. Nef'î'nin Kişiliği.....	12
1.4. Nef'î'nin Eserleri.....	14
1.4.1. Türkçe Divan.....	14
1.4.2. Farsça Divan.....	17
1.4.3. Tuhfetü'l- Uşşâk.....	18
1.4.4. Sihâm-ı Kazâ.....	18
1.5. Nef'î'nin Ölümü.....	19
BÖLÜM 2: KELİME GRUPLARI.....	22
2.1. isim Tamlaması.....	23
2.2. Sıfat Tamlaması.....	24
2.3. Sıfat Fiil Grubu.....	25
2.4. Zarf Fiil Grubu.....	25
2.5. İsim Fiil Grubu.....	25
2.6. Tekrar Grubu.....	25
2.7. Edat Grubu.....	25
2.8. Bağlama Grubu.....	25
2.9. Ünvan Grubu.....	26
2.10. Birşelik İsim.....	26
2.11. Ünlem Grubu.....	26

2.12. Sayı Grubu.....	26
2.13. Birleşik Fiil.....	27
2.14. Kısaltma Grupları.....	27
2.14.1. İsnat grubu.....	28
2.14.2. Yükleme grubu.....	28
2.14.3. Yaklaşma grubu.....	28
2.14.4. Bulunma grubu.....	28
2.14.5. Uzaklaşma grubu.....	29
2.14.6 Vasıta grubu.....	29
BÖLÜM 3: NEF'Î DİVÂNİ'NİN KELİME GRUPLARI.....	30
3.1. İsim Tamlamaları.....	30
3.2. Sıfat Tamlamaları.....	32
3.3. Sıfat Fiil Grupları.....	35
3.4. Zarf Fiil Grupları.....	36
3.5. İsim Fiil Grupları.....	37
3.6. Tekrar Grupları.....	38
3.7. Edat Grupları.....	38
3.8. Bağlama Grupları.....	39
3.9. Ünvan Grupları.....	41
3.10. Birleşik İsim.....	41
3.11. Ünlem Grupları.....	41
3.12. Sayı Grupları.....	42
3.13. Birleşik Fiil.....	42
3.13.1. Bir isim unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiller.....	42
3.13.3. Kurallı birleşik fiiller	70
3.14. Kısaltma Grupları.....	70
3.14.1. Uzaklaşma grupları.....	70
3.14.2. Yükleme grupları.....	70
3.14.3. Bulunma grupları.....	70

BÖLÜM 4: NEF'Î DİVÂNİ'NİN DİZİNİ.....	71
SONUÇ	246
KAYNAKÇA.....	248
EK.....	250
ÖZGEÇMİŞ.....	327

KISALTMALAR

A.Terim kısaltmaları

- i** : isim
s : sıfat
tn : tamlanan
ty : tamlayan

B.Örneklere Kullanılan Kısaltmalar

- AT** : Azap Toprakları
BG : Bize Göre
BŞ : Beş Şehir
ÇS : Çağ Sürgünü
D : Duvak
DÇK : Dağa Çıkan Kurt
HD : Han Duvarları
K : Kilit
KGK : Kendi Gök Kubbemiz
ND : Nef'î Divânı
S : Seçmeler
SA : Safahat
SH : Seçme Hikâyeler
Ş : Şiirlerim

Tezin Başlığı : Nefî Divânı'nın Söz Varlığı	
Tezin Yazarı : Yasemin Sevindim	Danışman : Doç.Dr.M.Mehdi ERGÜZEL
Kabul Tarihi : 16/10/2007	Sayfa Sayısı : vi(ön kısım)+ 249 (tez)+78 (ek)
Anabilimdalı : Türk Dili ve Edebiyatı	
<p>Çalışmamız Nefî Divânı'nın tümünü kapsamaktadır. 311 sayfalık metindeki 4352 beyit öncelikle bilgisayar ortamında tek satır haline getirilmiş daha sonra her satıra bir numara verilecek şekilde düzenlenmiştir.Daha sonra Prof.Dr.Cevval Kaya'nın dizin programı metne uygulanmış ve metnin dizini oluşturulmuştur.Bu çalışmanın sonunda metinde 3735'i madde başı 22530'u alt madde olmak üzere 43079 adet kelime tespit edilmiştir.</p> <p>Çalışmamızın ikinci aşamasında metin sayfaları tek tek taranarak kelime grupları tespit edilmiş ve bu kelimelerin geçtiği satır numaraları yanlarına azılmıştır.Böylelikle Nefî'nin hangi kelimeleri ne kadar sıklıkla kullandığı ve hangi kelime gruplarına yer verdiği ortaya çıkarılmıştır . Bu çalışma Nefî Divânı'nın söz varlığını ortaya koymaktadır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Nefî,divân,kelime grupları,dizin	

Sakarya University Institute of Social Sciences **Abstract of Master's Thesis**

Title of the Thesis: The word composition of Nef'i Divan

Author : Yasemin Sevindim

Supervisor : Assoc.Prof.Dr.M.Mehdi ERGÜZEL

Date : 16/10/2007

Nu. of pages : vi (pre text)+249(main body)+78(appendices)

Department : Turkish Language and Literature

Our study field contains all of Nef'i Divan. 4352 couplets in a text paged 311, at first, have been formed in a line and then it has been composed by being given a number for each line. Then the index programme of Prof. Dr. Cevval Kaya has been applied to the text and the index of the text has been compared. At the end of this study; 3735 words have been found. 22530 of these words are the entry head and 43079 at them are sub entry.

In the second part of our study, word groups have been found by being scanned text pages one by one and the line numbers which include these words have been written beside them. This, it has shown which words and word group Nef'i used and how often he manipulated them. This study manifests the word composition of Nef'i Divan.

Keywords : Nef'i, divan, words group, index

GİRİŞ

Araştırmanın Konusu ve Önemi

Dil, milliyetin ta kendisidir. Kelimeler, millî hafızamızdır. Onlara ilgisiz kalınamaz. Her kelimedede tarihin izleri vardır. Bugün Türkçe Sözlük 100 bin kelimeyi aşmış, modern şivelerle oluşabilecek Ortak Türkçe Sözlük için ise bir milyon kelime hedeflenmiştir. (Ergüzel:2007,26)

Türk dilinin bugünkü söz varlığını ortaya koymak ,Türkçede kullanılan kelimeleri tespit etmek için çeşitli araştırmalar yapılmaktadır. Türk dilinin bugünü tam anlayabilmek için geçmişini iyi bilmek gerekir. Son yıllara kadar göz ardı edilen, âdeta bugünle bağı kesilen Klasik Türk Edebiyatı ve bu edebiyatın usta şâirleri hiç şüphesiz ki bu alanda dikkate alınması gereken konulardır. Büyük Divân şâiri Nefî çağında dili ustalıkla kullanmış, zamanının dilini tüm güzelliği ile yansıtmıştır. Nefî Divânı'nı incelemekle dönemin edebiyat dilini gözler önüne sermiş oluyoruz. Yaptığımız çalışma hem Nefî'nin kullandığı kelime sayısını hem de kelime gruplarını ortaya koymaktadır. Çalışmamız sayesinde Nefî'nin hangi kelime türlerini sıkça kullandığını ve bu kelimelerin hangi anlamlarına yer verildiğini görebilmekteyiz. Böylece on yedinci yüzyılda kullanılan dil hakkında da bilgi sahibi oluyoruz.

Bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Nefî'nin hayatı ve edebi kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. Bu bilgilere ulaşabilmek için çeşitli eserler taranmış, elde edilen bilgiler tasnif edilmiştir. Bir şâirin eserini lâyıkıyla inceleyebilmek için hayatı ve eserleri hakkında bilgi sahibi olmak son derece önemlidir. Biz de bu hususu çalışmamız esnasında göz ardı etmedik.

Çalışmamızın ikinci bölümünde Türkçedeki kelime grupları hakkında bilgi verilmektedir. Kelime gruplarının tanımı yapıldıktan sonra her grupta ilgili birkaç örnek verilmiştir. Bu bilgiler çalışmamızın hareket noktası olmuştur. Üçüncü bölümde ise Nefî Divânı'nda kullanılan kelime grupları yer almaktadır. Bütün

kelime gruplarına yer verilmemiş,bunun her gruba örnek teşkil edecek seçmeler yapılmıştır.Hangi kelime grubunun nerede geçtiği satır numarası verilerek gösterilmiştir.

Dördüncü bölümde Nef'î Divânı'nın dizini bulunmaktadır.Bu bölümde divânda geçen kelimelerin anlamlarına,kullanım sıklıklarına yer verilmiştir.Kelimelere anlam verilirken kullanıldığı yer esas alınmıştır.Buna göre bir kelimenin bu metinde birden fazla anlma rastlamak mümkündür.Yaptığımız bu çalışma Nef'î Divânı'nın söz varlığı ortaya koymasından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışmanın amacı,büyük divân şâiri Nef'î'nin divânındaki söz varlığını ortaya koymaktır.Bu amaçla, sadece divânı incelemekle kalmayıp Nef'î'nin hayatı ve eserleri de ortaya konmaya çalışılmıştır.Nef'î döneminde üslûbundaki abartıyla dikkat çekmiştir.Bu abartı onun hem çok sevilmesini sağlamış hem de bir o kadar nefret edilmesine sebep olmuştur.Yaşadığı dönemde yaşanan sosyal olaylara seyirci kalmamış,bunları ve doğru bildiğini şiirlerinde dile getirmekten çekinmemiştir.Bu tavrı onun ölümüne neden olan en önemli etkidir.

Nef'î'Divânı'nın söz varlığı ortaya koyulurken sanatının bütün özellikleri göz önünde bulundurulmaya çalışılmıştır.Nef'î divânında kelime gruplarını sıkça kullanmıştır.Nef'î'nin hangi kelime gruplarını ne kadar sıklıkla kullandığını,divânında kaç kelime yer aldığını ,bu kelimeleri hangi anlamlarda kullandığını tespit etmek çalışmamızın gayesi olmuştur.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma yapılırken öncelikle Nef'î 'nin hayatı,yaşadığı dönem,eserleri ve kelime grupları hakkında bilgi veren kaynaklar taranmış ve yeterli bilgiye ulaşılmaya çalışılmıştır.Taradığımız kaynaklardan elde edilen bilgiler değerlendirilmiş ve çalışmamızda kullanabileceklerimiz tasnif edilmiştir.Bu tasniften sonra Nef'î Divânı'nın tümü bilgisayara aktarılmıştır.Bilgisayar ortamına aktarılan metnin her beyti bir satır haline getirilmiş, bu satırlara teker teker numara verilerek yeniden

düzenlenmiştir.Tek satır haline getirilmiş metne Prof.Dr.Cevval KAYA'nın dizin prgoramı uygulanmıştır.Bu programı uygulayabilmek için gerekli uygulamalar yapılmıştır.Prof.Dr.Cevval KAYA'nın dizin prgoramı sayesinde metinde geçen kelimeler tespit edilmiştir.Kelimeler madde başı ve alt madde olarak belirtilmiştir.Madde başı olan kelimelerin geçtiği tamlamalar alt madde olarak ayrıca gösterilmiştir.Ayrıca kelimelerin hangi eklerle kullanıldığı da tespit edilmiş ve dizinde belirtilmiştir.Hangi kelimenin “Kaç defa, nerde, hangi anlamda ” kullanıldığı ortaya konmuştur.Böylece büyük divân şairi Nef'i'nin kelime dağarcığı gözler önüne serilmiştir.Kelimelerin anlamları bulunurken Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlük'ünden ve Ferit DEVELLİOĞLU'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'ından yararlanılmıştır.

Dizin çalışmasından sonra, tüm metin kelime grupları esas alınarak tekrar incelenmiş ve kelime grupları tek tek tespit edilmiştir.Tespit edilen kelime grupları yer aldıkları beyitler belirtilerek gruplandırılmıştır.Kelime grupları çalışmasında Prof. Dr. Leyla KARAHAN'ın Türkçede Söz Dizimi adlı eseri esas alınmıştır.Ayrıca Doç.Dr.M.Mehdi ERGÜZEL'in söz varlığı ile ilgili birçok çalışmasından yararlanılmıştır.

BÖLÜM 1 : NEF'Î

1.1. Nef'î'nin Hayatı

Nef'î on yedinci yüzyıl divân şairlerindedir. Döneminde yazmış olduğu kaside ve hicivleriyle ün yapmıştır. Kaynaklarda “ Ömer Bey , Nef 'î, Ömer Efendi ” şeklinde adı geçer. Nef'î'nin mühründe şu beyit yer almaktadır:

Muhterî ' ü t-tarz u beligu'l-eser
Kâşif-i esrâr-ı ilâhî Ömer

Nef'î , Erzurum ' un Pasinler (Hasankale) ilçesinde doğmuştur . Doğum tarihi tam olarak bilinmiyor. Tarihçi Âlî Mecma ' u ' l-bahreyn (yazılışı 1591) adlı eserinde Nef'î yi “ genç ve zeki ” bir şair olarak takdim eder . Şairin :

Bahâ tahmîn eder bir kimse yok erbâb-ı ma'ânîde
Otuz yıldır felek 'ıkd-ı dür-i nazmım mezâd üzre

şeklindeki ifadesi de doğum tarihinin tahminini kolaylaştırmaktadır. Bu ifadenin yer aldığı kaside, Hafız Ahmed Paşa'nın 1034/1624'te sadarete getirilişi üzerine yazılmıştır. Bu ayrıntılardan yola çıkılarak şairin yaklaşık 980/1572 yıllarında doğduğu tahmin edilmektedir .(Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.13)

Nef'î ' nin hayatı hakkında bilinenler oldukça azdır. Prof. Dr. Abdulkadir Karahan'ın , Âlî tarafından yazılan Mecma ' u ' l-bahreyn adlı eseri ilim alemine tanıtmasıyla, şairin hayatını gizleyen sır perdelerinden bazıları kalkmıştır. Nef'î nin soyu , Anadolu beyliklerinin birbirleriyle olan mücadelelerini bizzat yaşamış bir beyliğe dayanır. Şair , Pasinler Sancakbeyi Mirza Ali ' nin torunu , Mıcingerd (Sarıkamış) Sancakbeyi Mehmed Bey'in oğludur . Soyunun Dulkadiroğulları, Çağatay veya Timurlulara tabi Çağatay Türklerine dayandığı tartışması daha geniş arşiv taramasına ihtiyaç göstermektedir (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.13).

Nef'î ' nin babası Mehmed Bey de şairdir. Şair , babasını yerdiği eserinde babasıyla ilgili bazı bilgiler vermektedir. Sihâm-ı Kazâ adlı hiciv eserinde yer alan bu yergide , Mehmed Bey ' in Kırım ' a giderek Han ' a hizmeti dolayısıyla rahat bir yaşam sürdüğü fakat geride bıraktığı Nef'î ve ailesinin yoksul , korumasız kaldığı anlaşılıyor . Şair :

Benim zügürtlük ile ellerim taş altında
Muzahrafâtın o dür ü güher satar Han ' a

gibi bazı beyitlerinde bu çaresizliğin gözler önüne seriyor.

Nef'î tahsil hayatına Pasinler'de başlamış. Erzurum'da devam etmiştir . İyi derecede Farsça bilen şairin nasıl bir öğrenim gördüğü bilinmiyor . Şiirle ilk yakınlığını babası Mehmed Bey aracılığıyla sağlar . Eğitiminde etkili olan kişiler bilinmemekle birlikte, şiire genç yaşta başladığı açıktır . 1585 - 1588 yıllarında defterdarlık görevi ile Erzurum'da bulunan Âlî'nin Nef'î'nin eğitiminde rolü vardır.Âlî mükemmel bir medrese eğitiminden geçmiştir.Şairin Âlî'ye olan yakınlığı ile Osmanlı eğitim sistemi dikkate alınacak olursa Nef'î'nin şiir sanatı ve edebi bilgilere birlikte Farsça, Fars kültürü ile yakınlığı Âlî aracılığıyla sağlanmıştır, denebilir. Nef'î ' nin Âlî ' ye talebelik ettiği Mecma'u'I-bahreyn adlı eser ile ilgili yazıda açıkça belirtilmiştir . Şair ' in sanat eğitiminde Âlî ' nin rolü onun mısraların da belirtilmektedir :

N ' ola ey Husrev-i iklîm-i ü irfân
Beni de terbiyetin eylese Selman-ı suhen
Tavk-ı ta'lîme çeküp gerdenim etsen irşâd
İltifâtınla kılıp silsile-cünbân-ı suhen

Bu konu, tezkire yazarı Riyâzî'nin bir yergi kıtasında da dile getirilmiştir. Riyâzî, şairi Âlî'den çaldıklarını satmakla, sanat çevresinde ancak "zebân-ı tâze" olarak tanınabileceğini ifade etmiştir (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.14).

Nef'î ' ninsanatında İran edebiyatının etkisi büyüktür. Şair , İran edebiyatının tanınmış şairlerini takip etmiştir. Olgunluk döneminde "Anadolu ' da şiir üstadı benim" iddiasıyla İran şairleriyle yarışır . Farsça divânı onun iyi bir öğrenim gördüğünün göstergesidir.

Nef'î ' nin genç yaşlarda şiirle ilgilenmeye başlamıştır. Şairin sanat hayatı, "Darrî" ve "Nef'î" mahlaslarıyla iki döneme ayrılır. Nef'î , " Darrî" mahlasıyla ilgili bilgi vermemekle birlikte , "Nef'î" mahlasının bizzat Âlî tarafından verildiğini , Âlî ' ye "teşekkür" mahiyetindeki " suhen" redifli manzumesinde dile getirmiştir:

Eyledin mahlas-ı Nef'î ile kadrîm efzûn
Zihn-i pâkimde görüp kuvvel-i iz'ân'ı suhen

Divan edebiyatında bu mahlasla şiir yazan bir çok şair görmek mümkündür . Ancak Nef'î mahlası on yedinci yüzyıla kadar yalnız Erzurumlu Ömer Nef'î ' ye aittir. Bu sayede Nef'î mahlası şairin manzumelerinin başka manzumelerle karışması olasılığını azaltmıştır .

Nef'î ,otuz yıla yakın bir süre İstanbul'da yaşamıştır. İstanbul' a gelişi 1 . Ahmed ' in saltanatının ilk yıllarına rastlar . Sanatın temelini oluşturan taşra kültür çevresinden merkezî sanat çevresine ne zaman ve hangi nedenlerle geldiği bilinmiyor . İstanbul' a gelişinde , babası aracılığıyla Kırım Hanı Canbeg Giray ' ın Celâlî isyanlarıyla ilgili olarak Anadolu' da görevlendirilmiş olan Kuyucu Murat Paşa ve nihayet tarihçi Âlî' nin rolü olmuştur . Kaynaklar şairin 1603' ten sonra İstanbul' a geldiğinde birleşirler . 1018/1609 tarihinde yazılmış olan Riyâzî tezkiresinde şairin halen “Mukât'a katipliği” görevine devam ettiği kayıtlıdır.

Nef'î, bütün hayatını , üst kademelerde bulunmayan tenezzül etmeyen bir devlet memuru konumunda geçirir . Devlet kapısında ilk görevi , Divan-ı Hümayun ' da Maden Mukâta ' acılığı ' dır . Mukâta ' a katipliği ; kısa bir süre sürgüne gönderildiği Edirne'de Muradiye Mütevelliliği ve İstanbul' da Cizye Muhasebeciliği görevlerinde bulunmuştur (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.15).

Gençlik yıllarını Erzurum' da zorluk içerisinde geçiren Nef'î, İstanbul ' da bu zorluklardan kısmen kurtulur . Sultan Ahmed'le tanıştıktan sonra Nef'î , padişaha sunduğu kasideleriyle kısa zamanda kendini tanıtır . Sultan Ahmed' in beğenisini kazanarak onun çevresinde yer almaya başlar. 1611 yılında Sultan Edirne ' ye giderken onu da yanına alır.

Nef'î yaşamı süresince dört padişah görmüştür.Bu padişahlardan üçünün şairi oluşu dolayısıyla gerekli ilgiyi görmüştür . Ayrıca devrin ileri gelenleriyle de zaman zaman iyi ilişkiler kurmuş , sunduğu kasideler ve sanatındaki başarısıyla devlet yönetiminde söz sahibi insanların takdirini kazanmıştır . Sunduğu kasideleri aracılığı ile aldığı

caizeler de azımsanmayacak niteliktedir . Nef'î' ye verilen caizelerin çokluğu ve sanatına verilen değer, dönemin rivayetlerine konu olur .

Şiir sanatındaki başarısına karşın Nef'î kişiliği nedeniyle çevresiyle kurduğu bağları sürekli tutamamıştır . O , çevresiyle sürekli barışık olamayan bir insandır.Yakın çevresindeki dostlarını sık sık hicveder , başkalarının şahsiyetlerini rencide edecek derecede sövgüye varan sataşmalarda bulunur . Devlet adamlarının onurunu hiçe sayar . Bu olumsuz , aşırı tavırlarının yanısıra devlet erkanının ilgisini kazanmış olması ve şöhreti kıskançlıklara zemin hazırlayarak şairin zaman zaman çaresizliklerin pençesine düşmesine neden olur . Bu hırçın kişiliği ve davranışları , özellikle sınır tanımayan yergileri nedeniyle sadrazam , vezir ve diğer devlet adamlarının öfkesine hedef olmuştur . Bazı kasidelerinde onun düştüğü sıkıntılardan şikayet ederken buluruz :

Kaldım ayakta perîşân ve mükedder ahvâl

.....

Gitdi ol demler ki eylerdi perîşân hâtırım

Bir yana gam bir yana kahr u azâb-ı rûzgâr

Nef'î sanatının ve şöhretinin zirvesinde Sultan Murad döneminde ulaşmıştır . Kendi gibi sert yaratılışlı Sultanla iyi bir dialog kurmuş , sultanın sevgi ve iltifatını kazanmıştır . Şiirlerini zevkle dinleyerek onu ihsanlarıyla yücelten Sultan Murad , şaire verdiği değeri , şiirine konu edinmekten kaçınmaz :

Biz kelâm nâkiliyiz nerde o sâhib-güftâr

Ona teslîm edelim emrine münkâd olalım

“ emrine münkâd” olunan şair , Nef'î ‘ dir . Böylesine takdir görmüş bir şairin nasıl bir hata işleyip de aynı kişinin gazabına uğradığı pek bilinmez . Bu bilinmezlik değişik rivayetleri besler (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.16).

Gerek rivayetlerden, gerekse manzumelerindeki ipuçlarından anlaşılan o ki , şair sert ve hırçın yaratılışının sonucu birçok yerde zor durumda kalmış, gözden düşmüştür . Sınırsız sataşmaları sonucu ilişkileri kesintiye uğramış, bulunduğu görevden uzaklaştırılmıştır . Gürcü Mehmed Paşa'yı hedef aldığı kasidesinde şairin üç kez görevinden azledildiğini öğreniyoruz :

Üç defâdır bu Hak belâsın vere mel ‘ûnun
Ki yok yere beni azl etdi olmışken senâ-hânı

Nef'î' nin görevden azledilişi Naima Tarihi'nde de yer almıştır . Naimâ'ya göre , Sultan Murad saraydan şairin Sihâm-ı Kazâ adlı eserini okurken taht yakınına yıldırım düşmesini uğursuzluk olarak değerlendirmiş ve Nef'î' ye hicvi yasaklayıp görevinden azl etmiştir . Şair, hayatının son yıllarını sürgüne gönderildiği Edirne'de geçirmiştir .

Muzaffer ola serdârın eyâ şâhenşeh-i gâzî
Ne Tebrîzî koya Şâh-ı Kızılbâşa ne Şîrâzî

matlı kasidesi , Husrev Paşa'nın Bağdad seferi (1040 / 1631) vesilesi ile, Edirne'den Sultan Murad'a gönderilmiştir . Yine 1043 / 1634'te Sultan Murad'ın Edirne ' ye gelişi üzerine ;

Merhabâ ey pâdişâh-ı âdil ü âlî-nijâd
Oldı teşrîfinle şehr-i Edirne reşk-i bilâd

matlı kasidesini yazmış ve Sultan Murad'a sunmuştur . Şair sultanın himmetinden uzakta kaldığını , sıkıntılılarından kurtulacağını ümid ettiğini bildirerek affedilmesini ister. Sultan Murad'ın iltifatını yeniden kazanan şair bir süre Muradiye mütevelliliğinden sonra İstanbul'a döner ve Harac Muhasebeciliği görevine getirilir .

Zaman zaman görevden uzaklaştırma , sürgün şairi uslandırmaz.Yine çevresine sataşmaları , hırçınlığı , yergilerle devam eder . Devrin alimleri , ileri gelenleri , sanatkarlar adeta onun ölümünü bekler olmuşlardır . Beklenen son , Sultan Murad' ın ölüm emriyle gerçekleşir (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.17).

1.2. Nef'î'nin Sanatı

Divan edebiyatı Arap ve İran edebiyatı etkisiyle ortaya çıkmış bir edebiyattır . Divan edebiyatının bütün şairlerinde bazen taklit , bazen hayranlık , bazen de örnek edinme şeklinde de olsa özellikle İran şairlerini ve doğu kültürünün meşhur şahsiyetlerini,onların eserlerini takip sıkça görülür . Bu takip onaltıncı yüzyıla yani olgunluk dönemine kadar sürer . Bu dönemden sonra yeterli tecrübe kazandığı anda taklit ve hayranlığın yerini boy ölçüşme , üstün gelme çabası alır . Bu dönemde şair ve

ediblerimiz artık şark kültürünün en üst seviyede temsilciliğini yapma endişesini taşırlar .

On yedinci yüzyıl şairlerinden Nef'î ' nin de , şiire yöneldiği ilk dönemlerinde doğu klasiklerini , özellikle de İran edebiyatı ve edebi şahsiyetlerinde yakından takip ettiği yakından açıktır . Şair , Urfî, Enverî ve Hafız ı çok iyi bilir .Nef'î bütün İran şairlerine üstünlüğünü savunurken Urfî ve Enverî'den ihtiyatla söz eder. Mübalağa gücünü , şiir dilinin sağlam kuruluşunu Urfî ve Enverî etkisiyle sağlamıştır.Arap şiirinin genel karakteri olan “açıklık (vuzuh)” şiirde çoğu zaman kendinden sözetme alışkanlığı Nef'î 'de Arap şairi Mütenebbî etkisiyle oluşmuştur.Bu özellikler,şairin açık sözlü ve kendini beğenen bir kişilige sahip olmasıyla da uyum sağlar.

Şiir sanatında ustalaştığı dönemlerinde Nef'î ,Urfî ve Enverî gibi bir-iki istisna dışında, doğu kültürünün bütün meşhurlarıyla yarışırken görülür.Şairin,Türkçe kasidesinde Hakanî, Firdevsî, Kemâl-i İsfahanî ,Hayam, Sa'dî, Hafız-i Şirazî, Attar, Feyzî-i Hindî,ve Camî gibi daha pekçok şairle eşitlik,hatta üstünlük iddasında olduğu anlaşılır.

Nef'î, şiirde çiraklık dönemini İran etkisiyle tamamlamasına karşılık, olgunluk döneminde bu çemberi kırma çabasıdadır . Bu dönemde yepyeni bir sanatçı kişilik ve yeni bir tarz sahibi olmaya çalışır;

Nezakette metanette kelâmim benzemez aslâ

Ne Urfî'ye ne Hâkânî 'ye bu bir tarz-ı âherdir

Türk şairleri arasında Nef'î nin en çok meşgul olduğu şair Bakî 'dir . Söyleyişte Bakî'ye yakınlaşır. Anlama uygun kelimeler seçerek gök gürültüsüne benzer tonlu sesler yakalaması, Bakî'nın seslenişlerini andırır. Şiirinde kullandığı bu tarz ve bazı mazmun benzerlikleri, “Bakî'den manzum aşdığı” şeklinde yorumlamıştır. Mutantan söyleyişte Bakî ile birleşir,fakat abartılı söyleyiş , açık ifade Nef'î şiirini farklılaştırmıştır.Şiirlerinde kendini beğenmiş kişiliğinin açığa çıkması Nef'î 'nin uygulamada Bakî'den ayrılmasını sağlar.Bakî'nın Nef'î 'ye asıl etkisi şiirlerinde yüksek perde , debdebeli anlatım, tınlamalı ses ahengidir.

Nef 'î

“Tavâf-ı Ka'be-i kûyun be-kevl-i Bâkî-i merhûm
Derûn -ı dilde niyyet âb-ı zemzemden musaffâdur”

beytiyle Bakî'nin bir mısra 'ını ;

“Bu mahalde aceb evsâfına çesbân görünür
N 'ola bu beytini Bakî 'nin edersen tazmîn
Def-i ye-cûc-ı gama eşîğidir sedd-i sedîd
Men'-i ceşş-i eleme dergehîdir hısn-ı hasîm”

ifadesiyle de bir beytini tazmin etmiştir.

Nef 'î başta Bakî olmak üzere Fuzûlî ,Şeyhülislam Yahya, Şahidî-i Mevlevî gibi bazı şairlere nazireler yazmıştır.Bunlardan Taşlıcalı Yahya'nın;

Biz sofiye eyü derüz ol bize kem disün
Mahşer gününde belki ikimiz yalan çıka

İfadesiyle yakın benzerliği olan,Şeyhülislam'a cevaben yazdığı hiciv kıtası ve Bakî'nin II.Selim'i övdüğü müzeyyel gazeline nazire olarak yazdığı Bahâriyesi meşhur olmuş manzumelerindendir (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.22-23).

Kasidenin üstadı kabul edilen Nef'î şiiirlerinin umumi havası içinde yaşattığı muazzam âlemlerle kaside hudutlarını aşmakta , ebedi şiir ve sanat ülkesine yayılmaktadır Büyük ve an'anevi şark şiiriyle beslenen ve esas olarak bu kültürü temsil eden Nef'î'de eski klasik unsur da çok koyudur. Bir cephesi şark şiirini fevkalâde bir belâgatla tekâmül zirvesine çıkarırken , diğer cephesi coşkun ve ebedî haşmet evsafıyla modern ruha doğru uzanmaktadır.

Nef'î'de , daha önceki şairlerin hepsinden fazla hayat vardır. Kasidelerine kendi ruhunun samimiyetiyle birlikte sevdiklerine hayranlığını ve kızdıklarına karşı hınçlarını da karıştırmıştır.

Nef'î'nin Sakiname'si Bakî'nin Kanuni Mersiyesi gibi kendi nev'indeki şiirleri en parlağıdır. Şair bu manzumesine de haşmetli bir edâ ile başlamakta ve şarabı övmektedir :

Merhaba ey cam-i mîna-yi mey-i yakûtrenğ
Devri gelsin senden öğrensın sipihr-i bidireng
Badi-i zevk ü safasın ismin bâdedir
Cür'anı nuş eyliyenler gussadan azâdedir
Can ü dilden kimse yok kim sana meftun olmaya
Şah ü derviş ü geda hep feyzine dildaredir
Her ne dem lûtf eyleyip mezbi müşerref eylesen
Ehl-i bezm ayağına yüz sürmeğe amadedir
Sende neyler gıll ü gış bir pâk ü saf âyinesin
Var ise az çok küduret sâga-i mînadedir
Netsin ol esbabı âşık kim sana rehn olmya
Ateşe yansın gerek fırka gerek seccadedir

Birçok mısralarında , Baki yolunda gittiğini , Baki'ye hayranlığını ve ondan kuvvetle mülhem ve müteessir olduğunu göstermesine rağmen bu coşkun ruh Baki'yi olduğu gibi kabul etmemiştir. Sanatı çok kollu olan Baki'yi mirasını elemiş , onun söz oyunlarına kendi şiirinde mühim bir yer vermemiştir.

Ruh âlemlerine karşı ise Baki'den istidatlı olduğundan ondaki açık saçıklığa yaklaşan maddi aşk terennümlerini de fazla deşmeyi kendine yedirememiştir. Onun için Nef'î'nin şiiri ruh bakımından Baki'den daha nezih ve daha asildir. Gerçi Nef'î , Baki'ye nispetle daha az çeşitlidir. Fakat benimsediğı sahada ondan daha geniş ve daha derindir. İran edebiyatını çok iyi bilen Nef'î'nin büyük acem şairleriyle de doğrudan doğruya akrabalığı vardı. Bunlar bilhassa Hakanî , Hafız , Urfi ve Enveri'dir (Kocatürk Vasfî Mahir,Türk Edebiyatı Tarihi,1970,s.442).

O , bütün Türk edebiyatının dili en sağlam , ahengi en üstün , parlak , muhayyilesi en coşkun , ruhu en zengin , enerjisi en bol şairidir. Nef'î'ye sanatkar ruhunun ikiliğini ve coşkunluğunu yaşatmak bakımından tüm insanlık aleminin en büyük şairlerinden biri desek hata olmaz. Şüphemiz olan taraf onun en büyük dünya şairlerinden biri

olduğudur. Avrupa edebiyatında Nef'î 'yi andıran şairler vardır. Şekspir haşmetli tarifiyle onunla daha akrabadır. Bayron, çoskunluğu ve hırçınlığı bakımından ona benzer. Bilhassa Victor Hugo , hayal , ruh ve eda bakımından tam Nef'î tipinde bir şairdir.

1.3. Nef'î'nin Kişiliği

Nef'î,sevgi ve nefretlerinde orta yol tanımayan, daima aşırılıklar içindeki bir sanatkâr mizacındadır. Bu yüzden övgü ve yergilerinde sınır, ölçü ve mantık yoktur. Büyüklük ölçüleri bakımından çağının çok üstünde ve yaşadığı ortamın dışında kalmış bir insandır.Çevresindeki her şeyi küçük bulmanın ve kendisindeki büyüklüğü hissetmenin ıstırabı içindedir. Kasidelerini dolduran o muhteşem övmeleri ve Sihâm-ı Kazâ'daki yerin dibine sokmaları, bu karakterin ışığı altında incelemek gerekir.

Nef'î, Erzurum yaylasında yetişmiş sert mizaçlı bir Türktür.Osmanlı devletinin en bozulmuş, düşkün bir devrinde,ihtiraslar ve bayağılıklar kaynaşan İstanbul'un ortasına düşmüştür.O çok yüzlü çevrede herkes birbirine dolap çevirmekte, görünüşte yüze gülüp arkadan küfretmektedir .Kadınlar ve saray ağaları bazı padişahları birer oyuncak gibi kullanmaktadırlar. Din ve hukuk kanunları sarsılmıştır.İki yüzlülük fesat ve yalancılık tâ şeyhülislâm makamına kadar sürmektedir.

Böyle bir İstanbul,genç Nef'î 'de, haşin tepkiler doğurmuştur.Büyük istidadının çoğunu, bu yolsuzluk ve döneklikleri hicvetmek suretiyle harcamıştır.

Öte yanda Nef'î,büyük şairliğine hiç yakıştıramadığı küçük mevkilerde kalmıştır.En değersizlerin veziriazamlığa kadar yükseldiği o hengâmede Nef'î, küçük memuriyeti kendisine yedirememekte, liyakatsiz kimseleri hicvetmek yoluyla bir çeşit öç almaktadır. Üstelik Nef'î, mistik yanı az olan mağrur bir sanat adamıdır. Çağının fenalıkları içinde kendisine 13.yüzyıl evliyâsı Mevlana'dan başka manevi bir sığınak da bulamamıştır. Mevlana Celaleddin'e hayranlığı şüphe götürmez ise de Mevlevîliğe teslimiyetle bağla olmadığı muhakkaktır.

Nef'î, ancak çok atılgan , akıncı çağlarına yakışır karakterde bir destan şairidir.Sonsuz hayal gücü , ihtişamlı sesi ile büyük destan kahramanlarını övmek ve kötü düşmanları

yermek için yaratılmıştır. Ne yazık ki ancak zaferlerin tükenişiyle haşmetlerin sönüş çağında gelmiştir . Yıldırım , Fâtih ve Yavuz gibi zaten birer destan yiğidi olan cihangîr padişahlar devri , o doğduğu zaman çoktan kapanmıştı . Koca şair , gözü önünde bulunan değersiz hükümdar ve paşaları övmek zorunda kalıyordu . Kasidelerindeki kahramanlar , oldukları gibi değil Nefî'nin hayalinde tasarladığı gibi övülmüşlerdir . Korkak , zayıf ve zalim kimselerden , o birer fazilet ve yiğitlik anıtı çıkarmıştır . Üzerine eğildiği konular ne kadar çürük olursa olsun , Nefî sadece şairlik gücünü göstermiştir . Zaten , şiirine iyi dikkat edilirse , Nefî'nin kendi şahsından başka kahraman tanımadığı ve kendisini , (akla sığmazcasına övdüğü) bütün kişilerde üstün tuttuğu görülür. Genç Osman için yazdığı ünlü kasidesine :

Âferin! ey rûzigârın şehsüvâr-ı safderi
Arşa as şimden gerü tiğ-i süreyyâ-cevheri!

diye “ Aferin !” ünlemi ile başlamıştır . Birine “ aferin! ” diyen adam , kendisini , onu takdir edecek kadar üstün görüyor demektir .

Şüphesiz Nefî başkalarını da övmüş ama övgülerini en parlakını kendisi için (fahriyeler halinde) yapmıştır . Divânının ilk şiiri olarak Peygamber'e adadığı Naat' inde bile, baştan sona kadar kendini övmektedir (Kabaklı Ahmet, Türk Edebiyatı cilt-2-1973, s.650).

Ben cihân-ârâ , şehensâh-ı cihân-ı ma' niyim
Sözlerin de padişah-ı kâmrânidir sözüm .

Velhâsıl pek az şairin tabiat ve mizâcı , Nefî'ninki kadar şiirine yansımıştır , denilebilir. Onun sanatsal kişiliğini Tevfik Fikret şu beyitlerle özetler:

Öyle , bir nehr-i muazzam gibi cûş etmişsin
Fakat eyvâh , çorak yerde akıp gitmişsin
Sana bir başka zemîn , başka zamân lâzımdı
Sana bir âlem-i lâhut –nişân lâzımdı .

1.4. Nef'î'nin Eserleri

1.4.1. Türkçe Divan

Nef'î Türkçe divanındaki şiirleriyle tanınmıştır. Divan şiirinde ölçü gazel sayısı onun divanında , diğer tanınmış şairlere göre azdır. Şair bu gerçeği , “ az fakat öz söyleme” anlayışının bir sonucu olarak takdim etmektedir ;

Kadrim anlar katı az olsa n ' ola ey Nef'î
Çok hünerdür gazeli böylece pâkîze demek

Şair divanını kendisi hayatta iken düzenlemiştir. Türkçe ve Farsça her iki divanının kendi hayatta iken istinsah edildiği anlaşılan nüshalarında divan müretteptir. Ayrıca şair manzumelerinde de bu konuya değinir :

“Bizde ey Nef'î n' ola tertib-i divan eylessek
Az ise eş ' âramız pâkîze-güftarız”
“Şâ'irim derse eğer şâ'ire isbât-i hüner
Hat-ı ta'lîk ile divânı mürettep değil ”

Divan edebiyatında yazılan kaside sayısı bakımından Nef'î , Enderunlu Fâzıl'dan sonra (84 kaside) ikinci sıradadır(62 kaside). Burada şairin “az şiir” ifadesiyle gazeli kast ettiği anlaşılmaktadır.

Nef'î Türkçe Divânında kasidelere ağırlık vermiştir. Saltanatına şahid olduğu üç padişah , değişik devlet yetkileri ve din adamlarına çeşitli vesilelerle kasideler yazmıştır.

Divanda yer alan 62 kasidenin birinci İslam peygamberi vafında 45 beytlik bir na'ttır. İkincisi bir Mevlânâ mehdi olup 18 beyitten ibarettir. Mevlânâ'nın kişiliği ve mesleğini övdüğü bu kasideden sonra , Sultan Ahmed vafında 8, Sultan II. Osman vafında 4, Sultan IV. Murad vafında 12 kasidede yer alır. Diğer kasideler şöyle sıralanmıştır : Vezir-i A'zam Murad Paşa'ya 2, Nasuh Paşa'ya 4, Mehmed Paşa'ya 3, Halil Paşa, Ali Paşa ve Hüseyin Paşalara birer , Hüsrev Paşa'ya 2, Hafız Ahmed Paşa'ya 3, Bayram Paşa'ya ve Mustafa Paşa'ya birer ; Sultan Murad'ın bahçe tasviri, İlyas Paşa'ya 2, Şeyhülislam Mehmed Efendi'ye 4, Kasrı için 1 ; Şeyhülislam Esad Efendi'ye 2,

kaymakam Mehmed Paşa'ya 2, Şeyhülislam Aziz Efendi'ye 1, Darüssaâde Ağa'sına 1, Gelibolu Âlî'ye 1, İbrahim Paşa'ya 1 ve memduhunun adı belirtilmeyen bir kaside.

Nef'î kasidelerinde övgüye ağırlık vermiş , bu arada sıkça fahriyeye baş vurmuştur. Mimârî özelliği olan yapıların tasvirleri , şehir ve çevre güzellikleri , sözün güzelliği , sultan atlarının tasviri ; Ramazaniye , Cülûsiyle , İydiyye , Bahariyye gibi değişik konularının işlendiği kasidelerinden birçoğu oldukça tanınmış ve sevilmiş eserlerdir.

Nef'î , kasidelerin Osmanlı tarihine vesikalık edecek konulara da yer vererek eserlerini, edebi dille ifadesini bulmuş tarihi belgeler şekline dönüştürülmüştür. Bu tür kasidelerden birçoğu oldukça tanınmış ve sevilmiş eserleridir.

Nef'î, kasidelerde Osmanlı tarihine vesikalık edecek konulara da yer vererek eserlerini , edebi dille ifadesini bulmuş tarihî belgeler şekline dönüştürmüştür. Bu tür kasidelerinde şair , savaş , Kahramanlık gibi tablolar sergilemede oldukça başarılıdır. Kullandığı ses ve ifadeler okuyucunun muhayyilesinde naralar, at kişnemeleri , heybetli görünüşler olarak canlanır :

“Âferin ey rûzgârın şehsüvâr-ı safderi
Arşa as şimden geri tîg-ı süreyyâ cevheri”
“Merhabâ ey pâdişâh-ı âdil ü âlî-nijâd
Oldı teşrîfinle şehr-i Edirne reşk-i bilâd”
“Yürü feth eyle ne İrânı ko ne Tûrânı
Gam yeme eyyedekallahu Te'âlâ ve nasîr”

gibi daha pekçok beyti , seferler, fetihler sultanlar ve devlet erkanını yaşadıkları olayları belgeler.

Nef'î divanındaki 134 gazelle , döneminin az beyitli gazel söyleme ve “ sözü az anlamı yoğun” kurallını uygulamıştır.

Âferin Nef'î yine tab'-ı gazel-perdâzına
Penc-beytin nüsha-i sihr-i beyândır her biri

İfadesiyle şair bu kuralı tesbit eder. Gazellerindek beyit sayısının azlığı Sebk-i Hindi etkisiyledir. Divanında yer olan gazellerin 83'ü (%61) 5 beyitlidir. Beyit sayısına göre diğer gazelerde oran şöyledir; 12 gazel 6 beyt (%9), 25 gazel 7 beyt (%19), 3 gazel 8 beyt (%2) 9 gazel 9 beyt (%7), 2 gazel 10 beyt (%1), 1 gazel 11 beyt (%0.7).

Kasidelerin de duyulan tok ses Nef'î gazelinde daha yumuşak ve munistir. Hafif hafif esen sabah rüzgârının sesi fısıltı gibidir. Gazellerinde yüksek perdeden sesler âşık feryatlarında duyulur :

“Derdim nice bir sînede pinhân ederim ben
Bir âh ile bu âlemi vîrân ederim ben”
“Âh ile komam dilleri zülfünde huzûra
Cem’i yyet-i agyârı perîşân ederim ben”

Nef'î divan şairlerinin bütününde olduğu gibi gazellerinde sevgi,sevgili, şarap, meclis , musîkî ; felekten , sevgiliden şikayet , ızdırab vb. konularla birlikte gazele fahriye ve medhiyeyi de sokmuştur:

“Olsam nola Nef'î gibi Hellâk-ı Ma'ânî
İhyâ eden endişeyi feyz-i nefesimdir”
“Rüstem-i ehl-i dilim aşk kemânım çekemez
Padişah-ı suhenin fitne nişânım çekemez”

Mehdiye konusuna daha çok müzeyyel gazellerinde işlemiştir.

Divan şiirinde şair, “aşık” tipi temsil ettiği halde Nef'î bu tipi kendi ile birleştirir. Bütün gazelleri boyunca âşık “ben” veya “biz” olarak sunulmuştur. Bazı gazellerinde Nedim ve Lale devrini müjdeleyen anlatımlar vardır. Yaşanan çevre , İstanbul'un mesire yerleri gazele konu olmuştur:

Mahşer olmuş sahn-ı Kağıthâne dünya bundandır
Cennete dönmüş güzellerle temâşâ bundandır

Divânda , kasideler bölümünden sonra yer alan Terkib-i bend bir Sâkînâmedir. Manzume 5 bendden oluşmuştur. Divandaki tek mesnevi 22 beyitten olmuş, “mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün” kalıbıyla yazılmıştır. Divanın bu bölümünde dokuz Kıt'a-i

Kebîre yer almıştır. Biri Sultan Murad , diğerleri değişik devlet adamları vasfındadır. Divanın son bölümü tek bendli nazım şekilleri ve müfredleri ayrılmıştır. Gazellerden sonra yer alan bu manzumelerde övgü , yergi şikayet şairin hayat felsefesi gibi konular işlenmiştir.

Nef'î Divanı Arap halleriyle basılmıştır. Konu ile ilgili araştırmalarda basılmış metin esas alınmış , farklı yazma nüshalarda bulunan manzumeler ^^ bilinmeyen şiirleri ^^ kaydıyla yayınlanmıştır.

Nef'î divanıyla ilgili Doktora tezimizde , mevcut nushaları gruplandırılması sonucu temsilci olarak seçilen 8 ayrı nüshanın karşılaştırması oluşturduğumuz metinde : 62 kaside , 1 terki-i bend (saki-name) , mesnevi , 9 kıt'a-i kebire , 134 gazel , 2 kıt'a , 4 nazm , 5 ruba'i , 16 müfred bulunmaktadır bu çalışmanın kapsamına alınmayan 8 nüshanın dışında kalan nushalarda yer alan diğer manzumelerinin dökümü şöyledir ; 1 na't , 1 müsedes-i mütekerrir , 1 tesdis (Fuzuli'ye) , 11 gazel 2 nazm , 1 tarih kıt'ası ve 2 müfred.

Türkçe divanın yukarıda sözü edilen baskıları dışında,Latın harfleriyle baskıları seçmeler şeklindedir.Ayrıca,Nef'î ile ilgili bir doçentlik çalışmasında da Türkçe divan ve nüshaları araştırma konusu olmuş ,hayatı ve eserleriyle ilgili bitirme tezleri yapılmıştır (Akkuş Metin,Nef'î Divânı,1993,s.32-33-34).

1.4.2.Farsça Divan

Nef'î,Farsça divanında şiiri tasavvufi aşk çevrinde yoğunlaştırır.Kişiliği ilahi aşka daha yakındır.Eser,şairin fars dili ve kültürüyle ilgili birikimini örneklemesi bakımından önemlidir. Nef'î'nin başarısı bir yabancıya yabancı bir dil ve kültürde gösterdiği başarıdan öteye geçmez.

Nef'î'nin Farsça divanı ,Türkçe divanında olduğu gibi,yakın döneme kadar bütünüyle incelenmemiştir.Divan üzerinde ilk çalışma bir mezuniyet tezidir. Bu tez ,geç dönemde yazılmış nüshalara dayalı bir edisyon kritik çalışmasıdır.İnceleme yapılmamış olan çalışmada yanlışlıklar vardır.Tez,daha sonra Ali Nihat Tarlan tarafından Türkçeye çevrilmiştir.Divanın ilk iki kasidesini kapsayan bir baskısı vardır.Eser üzerinde son

çalışma bir Doktora tezidir.Mehmed Atalay tarafından yapılan bu çalışmada,beş yazma nüsha esas alınmıştır.Sözkonusu çalışmada ,edisyonkirikli metin verilerek bütün kelimelerin sayım ve dökümü, dil ve üslup özellikleri Nefî nin şahsiyeti ve edebi kişiliği yer almaktadır. Bu çalışmada oluşturulan metinde manzume dökümüşöyledir;16 kaside 1 terci-i bent ,kıta-i kebire ,21 gazel, 171 rübâî (Akkuş Metin,Nefî Divânı,1993,s.35).

1.4.3. Tuhfetü'l- Uşşâk

Bu eser, kaynaklarda müstakil bir eser olarak değerlendirilmiştir.

Tuhfetü-l Uşşâk,Farsça divanda yer alan uzunca bir kasideden ibarettir.

Divan edebiyatı geleneğine göre daha çok mesnevilerde işlenen konular üzerinde yazılan kasidelerde bazılarına ad verilir ve bunlar küçük eser sayılır. Nefî nin Tuhfetü'l-Uşşâk adını taşıyan kasidesi bu tür bir kasidedir.Farsça divanında nat'lar arasında yer alan manzume 97 beyittir.Şairin,esere bu adı bizzat kendinin verdiğini belirttiği 96.beyt manzume,Fuzûlî'nin Enîsü'l-kalb adlı esrine naziredir.Bu özelliği dikkate alınarak kasidesini müstakil bir eser sayılması uygun olacaktır (Akkuş Metin,Nefî Divânı,1993,s.36).

1.4.4. Sihâm-ı Kazâ

Şairin yergilerini bulunduğu mecmuadır.Kaza Okları anlamındadır.

Eserde yerginin bütün basmakları denenmiştir.İnce hayallerle bezenmiş, sanatlı zeka ürünü manzumelerin yanısıra , kaba sözler , itham küfür gibi sıradan ifadelere de

yer verilmiştir. Şair kendine hitap ediliş şekline göre tavır almış ,ince nüktelere incelikle , kaba hitaplara kabalıkla cevap vermiştir.Edebe aykırı sataşmalara Nefî' nin cevabı daha da edeb dışındadır. Tâhir Efendiye Şeyhülislam Yahya ile karşılıklı hicivleri zarif hiciv örnekleri olarak kabul görmüştür.

Sihâm-ı Kazâ'da kullanılan dil günümüz okuyucusunun da rahatlıkla anlayabileceği kadar sade bir dildir. Nefî Türkçe divanında olduğu gibi, hicivlerinde de söz

sanatlarına fazla iltifat etmeyerek, nüktenin gerektirdiği yerde söz sanatlarına yer vermiştir.

Nef'î'nin hicivlerine konu olan kişiler farklı konum ve mesleklere mensuptur. Aile çevresinden babası Mehmed Bey , devlet erkanında Gürcü Mehmed Paşa, Kemankeş Ali Paşa, Ekmekçizade Ahmed Paşa, Baki Paşa, Recep Paşa ve Halil Paşa değişik üslûplarla yerilmiştir. Şairin sanat çevresinden bir çok kişiyle de karşılıklı atışmaları vardır. Hicvine konu olan diğer şahsiyetler şunlardır: Nevizade Ataî, Kafzade Faizî, Uruszade Fırsatî, Bahsî, Mantıkî, Ganizade Nadirî, Veysî, Hekimbaşı Derviş Ali, Mehmed Bâlî , Tıflî, İtrî, Riyazî ve Azmizade Haletî. Şair bu kişilere kaside ,kıt'a ve terkiib-i bent gibi değişik nazım şekilleriyle hicivler söylemiştir.

Nef'î'nin dramatik sonunu Sihâm –ı Kazâ hazırlar . Eser, adeta şa'irini lanetleyerek daha ölümünden önce gözden düşmesine sebep olmuş , “Engerek yılanının öldürülmesinin dört mezhepte caiz olması gibi Nef'î'nin öldürülmesinde de bir sakınca yoktur ” şeklinde kendi aleyhine bir kamuoyu oluşturulmasını zemin hazırlamıştır. Sihâm-ı Kazâ ‘nın tam bir baskısı ve incelemesi yoktur. Teknik hatalar ve okuma yanlışlıkları nedeniyle güvenilir olmaktan uzak bir baskısı vardır.

Bu baskıda yazılması doğru bulunmayan kelimelerin yerlerin boş bırakılmıştır.

Burada sözü edilen eserlerden, başka şairin Münşe'ât sahibi de olduğu belirtilmiştir. Abdulkadir Karahan bu iddianın temelsiz olduğundan bahisle, sadece bir yazma nüshada şaire ait bir mektubun bulunduğunu ifade eder.

Söz konusu mektup daha sonra yayınlanmıştır. Mektubun bulunduğu nüshada kayıtlı örneklerin yazarları belli değildir. Nef'î'ye ait mektup ,şair Ünsî'nin “Kıt'a-ı Unsî Çelebi der –Ta'rif-i Sahib-divan Melikü's Şu'ara-yı Rûm Hazret-i Nef'î Efendi rahmetullahi aleyh” başlıklı bir kıt'asına yazılmış dostça bir cevaptan ibarettir (Akkuş Metin, Nef'î Divânı, 1993, s.36-37).

1.5. Nef'î'nin Ölümü

Nef'î'nin boğdurulma sebebi üstüne bir çok rivayet vardır. Bu rivayetlerin birleştiği nokta, şairin sert hicivleri ile çevresindekileri kırmış ve kızdırmış olmasıdır.

Nef'î'nin ağır ve hakareten farksız hicivlerle, devrindeki devlet adamlarını ve başka birçok insanı kızdırıp kendinden soğuttuğu, hemen hemen sadece Padişahın desteği sayesinde yaşadığı hususunda bütün kaynaklar ağız birliği etmektedir. Kısacası yazdığı şiirlerle önemli birçok kişinin düşmanlığını kazanmıştır.

Nef'î için söylenmiş şu manadaki Farsça beyit ona duyulan kini bütün gerçekliğiyle gözler önüne serer: “Adı Nef'î olan o hicivci şairin öldürülmesi tıpkı engerek yılanının katli gibi, her dört mezhepte vaciptir.” Belki çağındaki birçok kimselerin bir kısmı hicvedilmeğe müstahaktır fakat Nef'î'nin hiciv düşkünlüğü de iyileşmez bir illet gibidir. Hicivlerini toplamış olduğu Sihâm-ı Kazâ adlı eser, onun gibi büyük bir şaire yakıştırılmayacak kadar bayağı ve çirkin şeylerle doludur. Söylentiye göre 4. Murad, bu hicivlerden kimi zaman hoşlanır, bazen de iyice öfkelenirmiş.

Hatta Sultan Murad, bir gün, Beşiktaş kasrında Nef'î'nin Sihâm-ı Kazâ'sını okurken, tahtının yakınına bir yıldırım düşmüş, bunu bir uğursuzluk sayarak kitabı elinden fırlatmış ve şairi çağırarak bir daha hiciv yazmamak konusunda ona tövbe ettirmiş. Zamanın şairleri bu olay üzerine:

Gökten nazire indi Sihâm-ı Kazâsına
Nef'î diliyle uğradı Hakkın belasına

beytini söylemişlerdir. Nef'î de Padişaha söz vermiş; nazım diliyle

Bugünden ahdim olsun kimseyi hicvetmeye, illâ
Vereydin ger icâzet hicvederdim baht-ı nasazı

demişse de alışkanlık dolayısıyla sözünde duramamıştır.

Yine bir gün Vezir Bayram Paşa hakkında sert bir hiciv yazmış. Bunu haber alan sultan, huzura çağırıldığı şaire yeni bir hicvi olup olmadığını sormuş. Nef'î cebindeki küfürlü manzumeyi gaflet ile çıkarıp sultana vermiş.

Derler ki Sultan Murad, hicviyeyi okuyup keyifle dinledikten sonra Nef'î'yi uğurlamış, fakat arkasından Bayram Paşa'yı çağırarak hicvi göstermiş ve Paşanın yalvarması

üzerine Nef'î'nin katline izin de vermiştir.Bu acıklı boğdurma sahnesini tarihçi Naima, şöyle anlatmaktadır:

Nef'î-i fakiri çağırıldılar. Gafilce geldi.Bir iyi azarladıktan sonra:Kaldırın! deyip saray odunluğuna haps ve orada boğup denize atılar.

Bayram Paşa, Nef'î'yi boğmalarına ferman edip dışarı çıkardıklarında Boynueğri,çavuş başı imiş. Bir dağ adamı olduğu için Nef'î'nin önüne düşüp:

-Gel Nef'î Efendi,odunlukta bir hiciv düzecek kişi vardır. Gel gör ! diye,kaba saba tariz etmiş.Nef'î,hayattan ümidini kesip:

-Yürü,bildiğinden kalma bre melun hödük!demiş.

Anlaşıldığına göre,kocaman şairin nâşî Sarayburnu'ndan denize atılmıştır. Yüzyıllar boyu diline hayran olunan şair, dillinin kurbanı olmuştur (Kabaklı Ahmet,Türk Edebiyatı cilt-2-1973,s.648-649).

BÖLÜM 2: KELİME GRUPLARI

Kelime grubu,bir varlığı,bir kavramı,bir niteliği,bir durumu veya bir hareketi karşılamak üzere,belirli kurallar içinde yan yana gelen kelimeler topluluğudur.

Kelime grupları;

1.tek kelime ile karşılanamayan varlık,kavram,nitelik,durum ve hareketleri karşılar.Meselâ, “ipek böceği,telefon etmek,kör olmak” gibi varlık ve hareket isimlerinin dilimizde tek kelimelik karşılıkları yoktur.

2.Varlık ,kavram, nitelik, durum ve hareketleri anlamlarını genişleterek, belirterek, pekiştirerek,niteleyerek karşılar.

“Çocuk,/çiçeği/arkadaşına/uzattı.” “Küçük çocuk,/elindeki kır çiçeklerini/çok sevdiği arkadaşına/uzattı.”şeklinde varlıkların niteliklerini belirterek de ifade edebiliriz (Karahan Leyla,Türkçede Söz Dizimi,1996,s.11).

Kelime gruplarının özellikleri:

a) Kelime grupları,cümle ve diğer kelime grupları içinde,tek kelime gibi,isim,sıfat,zarf ve fiil görevi yapar.

“Dallarda uzanan hışırtılar,/ ağaçtan ağaca sürüklenerek,/ ormanın kızıl

1

2

3

derinliklerinde/ kayboluyordu.”(BG)

4

Bu cümlede, birinci ve üçüncü kelime grubu isim,ikinci kelime grubu zarf,dördüncü kelime grubu da fiil görevi yapmaktadır.

b) Kelimelerin grup içindeki sıralanışı kurallıdır.Görev bakımından birbirine denk olmayan unsurların bulunduğu bir kelime grubun da ana unsur,genellikle grubun sonundadır. “yemyeşil ovalar” ve “kuş sesleri” tamlamalarında,grubunana unsurları olan “yemyeşil” ve “kuş” kelimeleri ise baştadır.Fiile dayalı gruplarda bu düze,aynı zamanda hareketin oluş sırasını gösterir. “gülü koparıp koklayınca” kelime grubunda, “kopar-” fiili, “kokla-” fiilinden önce gerçekleştiği için,başta bulunmaktadır.Sadece birleşik fiil

ile edat grubunda ana unsur başta bulunur.Bu gruplarda ikinci unsur,bir çekim unsurudur.

c) Kelime gruplarında unsurların sırası,konuşma ve şiir dilinde bozula bilir.

“**Hakkıdır Hakk’a tapan milletimin** istiklal.(SA)(Hakk’a tapan milletim hakkıdır)”

“**Eder** elkâb-ı hümayûnunun böyle **tahrîr**.(ND)(Tahrîr eder)”

ç) Kelime gruplarının diğer kelime ve kelime gruplarıyla ilişkisi grubun sonundaki çekim ekleriyle sağlanır.Çekim eki,bağlandığı kelimeye değil,o kelime grubuna aittir.

“Çalışkan insan,/kendi varlığında hüküm süren bir âhengi/bütün kâinata/nakleder.” (BŞ)

1

2

3

Bu cümlede,birinci kelime grubu çekim eki almamış, ikinci kelime grubu “-i” yükleme eki ile,üçünde kelime grubu da “-a” yaklaşma eki ile fiile bağlanmıştır.

d) İki den fazla kelime gruplarında iç içe geçmiş,birbirini tamamlayan başka kelime grupları bulunur.

“**küçük odadaki mumun/soluk ışığı**” isim tamlamasının birinci ve ikinci unsuru sıfat

1

2

tamlamasıdır.

e) Kelime gruplarının vurgusu, gurubun yapısına göre değişir.Vurgu,başta,sonda veya sondan bir önceki kelime üzerinde olabilir.Bazı gruplarda,bütün unsurların vurgusu aynıdır.

Türkçede başlıca şu kelime grupları bulunur:

2.1. isim Tamlaması

Bir isim unsurunun, iyelik sistemi içinde başka bir isim unsuruyla kurduğu kelime grubudur.

Özellikleri:

a) İsim tamlamasında birinci unsur,ikinci unsura ilgi hâli ile bağlanır.Bu hâl,zamirlerde ekli, isimlerde ise ekli veya eksizdir.Tamlamanın ikinci unsuru dâimâ iyelik eki taşır.

İsim unsuru(+ ilgi eki) + isim unsuru + iyelik eki= isim tamlaması.

köy + yol + u= köy yolu

ev + in + ön + ün= evin önü

ben + im + oda + m = benim odam

b) Bu tamlamada ana unsur, sonda bulunur birinci unsur tamlayan, ikinci unsur tamlanandır.

çoban/çeşmesi (HD)

ty tn

melekler/ meclisi (ND)

ty tn

c) Birinci unsuru ilgi eki taşıyan isim tamlaması “belirli isim tamlaması” dır.

şehrin/ kenar evleri (HD)

İstanbul’un/ minareli ufku (ŞH)

anın bezm-i tahkîki (ND)

ç) Birinci unsurda ilgi eki bulunmayan isim tamlaması, “ belirsiz isim tamlaması” dır.

İshak/kuşu (S)

Ulu Cami/ avlusu (D)

suhan erbâbı (ND)

2.2. Sıfat Tamlaması

Bir isim unsurunun, bir sıfat unsuruyla nitelendiği veya belirtildiği kelime grubudur.

sıfat unsuru + isim unsuru= sıfat tamlaması

verimli + topraklar = verimli topraklar

sıfat tamlamasında ana unsur isimdir sonda bulunur

açan/gül (HD)

s i

pembe çiçekli/ bademlik (DÇK)

s i

şûh /âfet (ND)

s i

düşvâr olan / maksûd (ND)

s i

Nesnenin neden yapıldığını belirten “ demir kapı,cam bardak,gümüş kemer” gibi tamlamalar isim tamlaması değil sıfat tamlamasıdır.Bu tamlamaların, “ demirden yapılmış kapı,camdan bardak” şeklinde ve yine sıfat tamlaması kuruluşunda genişlete biliriz.

2.3. Sıfat Fiil Grubu

Bir sıfat fiili ile bu sıfat fiile bağla unsur veya unsurlardan kurulan kelime grubudur.

Sabrından saray yapan sultanları bilirim.(ÇS)

Dâ'imâ **düşvâr olan** maksûdunu âsân bulur (ND)

2.4.Zarf Fiil Grubu

Bir zarf fiil ile bu zarf fiile bağlı unsur veya unsurlardan kurulan kelime grubudur.

Sudur,akar **kendi bildiğince**.(S)

Ta'bîr edince tab'im anı nazma cân verir.(ND)

2.5.İsim Fiil Grubu

Bir hareket ismi ile ona bağlı unsur veya unsurlardan kurulan kelime grubudur.

Bir facia dır **böyle bir âlemde uyanmak** (KGK)

Lutf eylemek zîrâ nedir yanında bir nakd u selem (ND)

2.6.Tekrar Grubu

Bir nesneyi, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubudur.

eğri büğrü, çoluk çocuk, er geç , senli benli

Çamurlara **bata çıka** yürüdü (AT).

Çekip **sağa sola** şemşîr-i bürrân-i ser-efrâzı (ND)

2.7. Edat Grubu

Bir isim unsuru ile bir çekim edatından kurulan kelime grubudur.

isim unsuru + çekim edatı = edat grubu

çocuklar + için = çocuklar için

Keskin bir ışık, etrafımızda **bir zafer borusu gibi** çınılıyor (BŞ).

Şimdiden sonra du'âyı şâdmânîdir sözüm (ND)

2.8. Bağlama Grubu

Bağlama edatları ile birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim unsurunun meydana getirdiği kelime grubudur.

isim unsuru + bağlama edatı + isim unsuru = bağlama grubu

kırmızı + ve + siyah = kırmızı ve siyah

ne yer, **ne** yâr (KGK)

içeri girmek ve annesinden niçin kovulduğunu sormak istedi (SH)

Başlasam mi'râcını tahkîke **âb u tâb** ile (ND)

2.9. Ünvan Grubu

Bir şahıs ismi ile, bir unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime grubudur.

şahıs ismi + unvan veya akrabalık ismi = unvan grubu

Fevziye + Hanım = Fevziye Hanım

Perviz Efendi cevap vermedi (SH)

Sipeh-şikâf-1 yegâne **Halil Paşa** kim (ND)

2.10. Birşelik İsim

Bir nesnenin özel adı olmak üzere bir araya gelen kelime topluluğudur

İsim + isim + isim ... = birleşik isim (özel isim grubu)

Yahya +Kemâl + Beyatlı = Yahya Kemâl Beyatlı

Arif Niyat Asya , Yavuz Sultan Selim , Deli İbrahim

Durup bir an **Küpeli Hâfız'** 1 süzdü .(K)

Şeb-çerâğ-1 dûdmân-1 saltanat **Sultân Murâd** (ND)

2.11. Ünlem Grubu

Bir ünlem edatı ile bir isim unsurundan kurulan kelime grubudur.

ünlem edatı + isim unsuru = ünlem grubu

ey + Türk gençliği = ey Türk gençliği

Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin ? (Ş)

Söz tamâm oldu du'â eyleyelim **ey Nef'î** (ND)

2.12. Sayı Grubu

Basamak sistemine göre sıralanmış sayı isimleri topluluğudur

yetmiş dört,seksen dokuz,yüz yetmiş beş

Düşman, **altmış dört** ceset bırakmış. (SH)

Her dem endişemden olsun rûhuna **yüz bin** selâm (ND)

2.13. Birleşik Fiil

Bir hareketi karşılamak üzere bir arada bulunan kelime topluluğudur.

Türkçede üç tip birleşik fiil vardır

Bir isim unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiller:

isim unsuru + yardımcı fiil =birleşik fiil

dost + ol -=dost ol-,yok + et - = yok et

Kar, geceden beri **devam ediyordu.** (AT)

Kimse **inkâr edemez** mâhiyet-i endîşemi (ND)

Bir fiil unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiller:

fiil +zarf fiil eki + yardımcı fiil = birleşik fiil

koş + a + bil -=koşabil-

yaz + ı + ver -= yazıver-

gez + ip + dur = gezip dur-

bak + a + kal -= bakakal-

Bekir, **kalakaldı** (AT)

Alıver dâdımız ey dâver-i devrân-ı felek (ND)

Anlamca kaynaşmış birleşik fiiler:

Bu birleşik fiiler, bir isim ve bir fiil unsurundan meydana gelir.İsim başta, fiil unsuru sonda bulunur.Unsurların biri veya hepsi, kendi sözlük anlamları dışında kullanılır.Bunların bir kısmı deyimleşmiştir.

para y- , boş ver- baş kaldır- yol ver- yatağa düş-

Ölüm **kol gezer** her yerde. (D)

Bu dağlara **gönül verdi** Köroğlu. (Ş)

Ol kadar **el verdi** ma'nâ feyz-i evsâfile kim (ND)

2.14. Kısaltma Grupları

Kelime grupları ve cümlelerden yıpranma ve kalıplaşma yoluyla ortaya çıkan gruplardır.

İsnat, yükleme, yaklaşma, bulunma, uzaklaşma, vasıta grubu başlıkları altında incelediğimiz bu kısaltma gruplarının ortak özelliği, iki isim unsurundan meydana gelmeleri ve vurgunun ikinci unsur üzerinde bulunmasıdır.

2.14.1. İsnat grubu

Biri diğerine isnat edilen iki isim unsuru “ isnat grubu” nu meydana getirir.

isnat olunan isim unsuru + isnat edilen isim unsuru = isnat grubu

gözü + tok =gözü tok

eli açık (arkadaş), sohbeti tatlı (insanlar), canı tez (çocuk)

Gurbet akşamlarının **bağrı yanık** yolcusuyum (HD)

2.14.2. Yükleme grubu

Yükleme ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur.

Grubun birinci unsuru, yükleme eki (-ı/ -i / -u / - ü) taşır.

İnsanı takdir, memuru teftiş

Grubun unsurları kelime grubu olabilir.

küçük çocukları af, evi iyice tamir

İki örneğin de unsurlarından biri,sıfat tamlamasıdır.

Bu grup, cümle ve kelime grupları içinde isim ve sıfat görevi yapar.

Yüzü aşkın insan meydana toplanmış.

İşidip olsa n’ola Sultân Selîmin **rûhu şâd** (ND)

2.14.3. Yaklaşma grubu

Yaklaşma ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur.

Grubun birinci unsuru yaklaşma eki (-a/-e) taşır.İkinci unsur genellikle bir vasıf ismidir.

Oyun **a** düşkün (insanlar), cana yakın (arkadaş), dile kolay (işler)

Yanında **iki bine yakın** muharibi vardı (SH)

2.14.4. Bulunma grubu

Bulunma ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur.

Grubun birinci unsuru, bulunma eki (-da,/ -d / -ta / -te /) taşır.

haftada / bir, solda / sıfır, yükte / hafif

Binde bir ma’nâyı nazm etmem yine bir lafz ise (ND)

2.14.5. Uzaklaşma grubu

Uzaklaşma ekli bir isim unsurunun başka bir isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur.

İçten pazarlıklı (çocuk), **benden** gizli (iş), **yandan** çarklı (kahve)

Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir. (KGK)

Benden a'lâ mı bilir kadrin felek yâ rûzgâr (ND)

2.14.6 Vasıta grubu

Vasıta ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur.

Bu grupta birinci unsur vasıta eki (-la / -le) taşır. İkinci unsur bir vasıf ismidir.

seninle dost (insanlar), bayrakla süslü (sınıf)

garip çizgilerle dolu han duvarları (HD)

BÖLÜM 3: NEF'Î DİVÂNİ'NİN KELİME GRUPLARI

3.1. İsim Tamlamaları

âftâbın nûr-ı rahşânı 1797	bezm-i aşkın neşve-i ritl-ı girîni 28
aklın hüneri 492	bisât-ı heft-iklîmin çerâğ-ı âlem-efrûzu 668
aksi anın 734	bunların terkîbi 976
âlem-i feyzin cemi 50	cebîni anın 984
âlemin ıyd-ı hümâyûnu 61	cem-i endişemin câm-ı zer-endûdu 687
âlemin ıyd-ı mübârek-demi 106	cevherî-i tab'ımın zîb-i dükânı 33
âlemin sermâye-i deryâ vü kânı 4	cihân-ı himmetin hem bahrı hem kânı 559
âlemin zübde-i mecmû'-ı benî-âdemi 71	cihân-ı şevket ü şânın serîr-ârâ
anın bezm-i tahkîki 47	şehensâhı 559
anın ilm-i edvârı 691	cürm ü hatânın gamı 77
anın midhat-ı zâtı 59	çarh-ı devletin hem mihri hem mâhı 559
anın munzamı 65	çarhın âftâb u ahteri 723
anın nusret-i hak pây-e-i müstahkemi 67	çarhın beyt-i ma'mûrı 1790
anın şu'lesi 1247	çarhın endâmı 1059
anın tarzı 916	çemen-i bahtımın ezhârı 1842
anın üstü 1671	dağlar delisi 879,882
anın yeri 121	dâmın dâne-i pür-ımtinânı 13
anın zikri 3124	dil-ârâmın meyân-ı ma'rekede kahramân ile câmı 1073
arş-ı a'zâmın zikr ü tesbîh-i lisân-ı kudsiyânı 41	dil-i pür-keremi âtfetin maskemi 78
arûs-ı tab'ımın nâhîd bir çengi perestârı 687	dilin maslahat-ı elzemi 59
askerinin her birisi 1904	dü-cihânın o şeh-i a'deli 69
asmân-ı devletin hûrşîd-i kudsi-pertevi 720	dünyânın çoğu azı 1139
âşıkının yâresi 4140	edrine şehri 270
âşıkların bayramı 766	ehl-i dilin ser ü kârı 2384
bâdâmın ezhârı 2558	ehl-i dilin tâli'i 2205
bâğ-ı fethin nesîm-i gül-rîzi 3448	ehl-i keremin ni'met-i bîş ü kemi 75
bezm-gâh-ı şevketin cemşîd-i hûrşîd-efseri 720	ehl-i mecâzın vâdileri 1740

ehl-i tab'in endîşesi 1341
ehl-i tab'in endîşesi 370
ehl-i tab'in sözü 1878
ehl-i tab'in zîver-i tîg u sinânı 5
enbiyâ zümresinin hâtemi 62
endîşemin dem-sâz u hem-râzı 1136
endîşe-sencân-ı cihânın hem sarîr-i
kilki hem vird-i zebânı 6
erbâb-ı tab'in ekseri 742
evliyânın imdâdı 1061
eyyâmının pâyi 4228
feleğin leyle-i kadri 61
feyz-i safânın endîşesi 423
fıkr-i evsâfın gıdâ-yı rûh 753
gencin şebçirâğı-ı pâsbânı 27
gevher-i güftârının kân müştêr-i müflisi 91
gevher-i nazmın odur harîdârı 2370
gülistanın latif âb-ı revânı 11
hak te'âlânın emânı 1407
hâksâr-ı dergeh-i kadr-i bülendin âsmân
şerm-sâr-ı dest-i deryâ feyz-i ihsanı
2920
hâmemin râh-ı sülük-ı fitne hatt-ı sâyesi 751
hâsidin ağzı 152
hatın her ser-i mûyu 374
hattın evsâfı 4011
heft-çarhın çenberi 716
her birisinin zemîni 978
hûbân-ı fettanın şikene-i zülf-i tarârı 681
hûbânın ruh-ı cânânı 3966
hudânın in'âmı 1061
hüccet-i da'vâmın ibrâzı 1147
hükmü anın 107
ka'be-i ma'rifetin âb-ı ruh-ı zemzemi 48
kemend-i rüstem-i ikbâlinin âlem
giriftârı 676
keyf-i şarâbın zevki 4271
kimin mahremi 57
kiminin başı 3366
kiminin sureti 3367
kişinin redd ü kabulû 495
kûçe-i esrârının hûrşîd düzd-i şeb-revi 91
kudsiyân-ı asmanın nakş-ı esrârı 647
lâzime-i devletinin noksâmı 156
maşrıkın ikd-ı pervîn-i güsiste-rîsmânı 36
melek meclisi 1727
mesned-i izzetin ol pâdişeh-i a'zamı 70
metâ'-ı dâniş ü idrâk ü fehmin rûz-ı bâzârı
671
mülk-i nazmın hutbe-i emn ü emânı 25
mülkün sahibi 1391
nakkâb-ı çâpük-dest-i fikri tab'ımın 407
nazîri anın 72
pâdişâhın ömrü 3625
riyâz-ı devletin zîbende-serv-i kâmet-efrâzı
1122
rûzgârın âlâmı 1088
rûzgârın bir dil-ârâ dâstânı 43
rûzgârın inkılâbı 2001
rûzgârın şehsüvâr-ı safderi 700
rûzgârın yâve-sencân-ı fazîlet-güsteri 739
rüstem-i endîşemin tîr ü kemânı 10
sâkî-i endîşemin tahkik dürd-i sâgarı 750
sâye-bân-ı âsmânın sâyesi 568

semend-i râ' iz-i iclâlinin gerdûn
çerâgâhı 676
senâ-hânın memdûhu 2482
senin bezmin 3309
serîr-i adl ü dâdın dâver-i cem-câh-ı
devrânı 559
serîr-i adl ü dâdın dâver-i dîn-perveri 737
serîr-i nüh-revâkın pâdişâh-ı mâh-dîdârı
668
sipîhr-i rif'atin tâbende-mâh-ı âlem-efrûzu
1122
subh u şamının encâm u âgâzı 1150
suhan erbâbı 138
sûret-i dîvârının hadeng-i gamze-i nâzik-teri
746
süfehânın âsar-ı tabî'atleri 539
sünbül-i çîn cephesi 882

3.2. Sıfat Tamlamaları

bin belâ 3996
bin cân 2570,3264,3282,3925
bin cân u dil 46
bin cihân 1305,2977,3547
bin dâne kasîde 1040
bin dil 2590,4184
bin dil-i sûzân 375
bin dürlü azâb 1661
bin dürlü kesel 2799
bin dürlü nâz 4078
bin ejder 3500
bin encümen 4260
bin fikr 321
bin fitne 2470

şâb-ı edrine şehri 4198
şâhân-ı dehrin şevket ü şân ile mümtâzı
1132
şâhid-i nüktesinin turra-i ham-der-hamı 51
şebistânın arûs-ı dil-sitânı 12
şehnâme-i endîşemin bir cild-i zerkârı
685
şehr-i dilin bir âlem-ârâ dilberi 747
şenlerin zîver-i külâhı 3352
şî'rimin habl-i metîn-i feyz târ-ı mıstarı 751
şî'rimin reşki 162
tab'ımın gencînesi 4280
tab'ın bahr-ı zehhârı 2583
teşne-i âb-ı hayâtın dil-i hızrın femi 49
vâkı'mın âkıbeti 485
zülfü anın 3666
bin genc-i def 2412
bin genc-i Güher 3505
bin hânümân 3883
bin hüner 4333
bin kâfile 3487
bin kasîde 3077
bin ma'nî-i gayb 2127
bin ma'ni-i mülhem 2020
bin mübtelâ 28
bin müşkil 2815
bin müşkil-i pür-nükte 2708
bin nâz 3790
bin serî-ül-seyr-i endîşe 1375
bin su'âl 3211
bin şem' 3957

bin şevk 755
bin türlü marâz 2195
bin vâridat 262
bin yaşamak 420
bin yıl 71, 1791, 2033, 2260, 2294,
2671, 2912
bir taze vâdî 637
bir dilim etmeg 135
bir nükte 2020
böyle kasîde 922
bu adâlet 2045
bu âlem 486,748,3848,4048
bu bahane 3483,4056
bu bûy-ı dü-âvîz 4144
bu cây-ı dil-güşâ 281
bu cennet 279
bu cihân 3704
bu cilve 877
bu da'vâ 697,697,839,1005
bu dem 329, 420, 430, 768, 769, 1593,
1689, 1987, 2464, 3080, 3091, 3677, 3847
bu demler 430
bu devlet 532
bu fen 301
bu feyz ehl-i dil 592
bu gam 2203,3236
bu gönül 4319
bu gûn 316, 621, 810, 874, 924, 1041, 1063,
1141, 1262, 1493, 1511, 1595, 1689, 1908,
2189, 2249, 2257, 2465, 2884, 3186, 3569,
4026, 4168
bu gûnler 621
bu gül-i gülşen-i tahkîk 55
bu husûs 3355
bu hüsn ü ân 3268
bu iktidâr-ı tab' 168
bu kadar feyz-i amîm 1335
bu kadar nazm 325
bu kasîde 478,1147,1188,2491,2983,
bu kerâmet 3408
bu keştî-i ten 4349
bu köhne mey ged 3360
bu mevsim-i ferhunde-dem 766
bu nigâh-ı tegâfûl 1416
bu nükte 420
bu nükte-i serbest 4330
bu pâkîze-suhanlik 3907
bu pâkîze-suhanlik 3907
bu revnak 651
bu safâ 651
bu senâ-hân-ı kadîm 1256
bu sevdâ 4046,4064
bu şevk 551,1491,1843,
bu şîve-i güftâr 4075
bu tâk-ı bülend-eyvân 118
bu tarz-ı hâs 3659
bu tekyehe76
bu tercemân-ı râz-ı dil-i kudsiyân 1465
bu tercemân-ı râz-ı dil-i kudsiyân 1465
bu vâdî 3553
bu zulm 4274
carî söz 2110
dil-i ervâh-ı kudsî gibi sâf u pâk vicdân 675
düşvâr olan maksûd 399

gûn gibi meşhur sitem 1684
 harâb olmuş nice mülkü 1385
 her beyt-i safâ-güster 1190
 her dem 23, 44, 98, 117, 174, 223, 256, 598,
 623, 663, 699, 1238, 1986, 2034, 2139,
 2820, 3007, 3370, 3529, 4103, 4240
 her hüner 3421
 her lafz 2728
 hod dil 1256
 hoş ol şehir-i mükerrem 2685
 iki zincir 871
 kâmil olan iz'an 150
 lâzım olan hizmet 4017
 nice mîrâs 555
 nu nâz 877,1047,1416
 o letafet 1209
 o mertebe 3805
 o mülk 1391
 o pâkîze-edâ 4094
 o şûh 3805
 ol âfet-i cân 3838
 ol âteşden bir ahker 3529
 ol câmi'-i vâlâ ber-ter 120
 ol çeşm-i hûn-h'âr 2590
 ol dâmen-i pâk 4023
 ol dem 190, 411, 423, 471, 792, 807, 934,
 1445, 1458, 1627, 1659, 2815, 2968, 4308
 ol fakîr 4129
 ol feyz 460
 ol fezâ 271
 ol gül-i gülzâr 3515
 ol gülistan 11
 ol hat-ı fettan 371
 ol işret-âbâd-ı bülend 624
 ol kişi 501,502
 ol kişver-i bî-pâyân 3016
 ol maşrık 36
 ol mertebe 361,452
 ol pâye 483
 ol pîş-i rikâb 1767
 ol rind-i tehî-deste hased 419
 ol sa'âdet-hâne 2793
 ol safder-i nüsret-karîn 2950
 ol saltanat 215
 ol sarây 271
 ol sihr-sâz-ı mu'cize-gûy 161
 ol suhan-perdâz-ı üstâd 259
 ol şâh-ı dîn-perver 991
 ol şebistân 12
 ol şebnem 55
 ol şeh 181,182,183,503,504,505,781,
 ol şehensâh-ı bülend-ikbâl ü âlî-himem
 1267
 ol şehensâh-ı suhandân u suhan-perver
 1220
 ol şehensâh-ı âlî-nijâd-ı âlem 1093
 ol şem'-i bezm-efrûz-ı kudsî 1365
 ol şive 3518
 on sekiz bin âlem 3477
 pâk u sâf âyîne 3306
 pâkîze kelâm 1778
 pâkîze-edâ 3821
 pâkîze-gazel 3691

pâkîze-güftâr 4109
pâsbân olmuş bir ejder 27
saçlı doru 856,857
sâfhi şarâb 2929
su gibi tâb-ı nazar 112
şeş cihât-ı ma'rifet 611
şol du'â 212
şûh âfet 9
taze cân 4131
taze gazeller 3974
taze gülistân 3992
tâze revnak 548

tek sitem 1198
yüz bin âşık 384
yüz bin Kızılbaş 1116
yüz bin pâre 3764,4141
yüz bin selâm 44
yüz bin Tahsîn 2390
yüz bin yıl 956
zamîr-i cevher-i küll gibi sâf iz'ân 2372
zemîni cennet olmuş ka'be-i ulyâ 271
zengî hâdim 12
zülâl-i çeşme-i dil gibi pâk güftâr 2372

3.3. Sıfat Fiil Grupları

âzur eden 77
berk uran 304,710
devr eden 272
direng etdiği (dem) 1083
dünyâyı meftûn etdiği 935
düşvâr olan 399
ehl-i aşk olan 3563
fezâ-yılâ-mekân içre görenler 2581
fıkr eyleyecek 78
harâb olmuş (nice mülk) 1385
he gedâ-meşreb olan 4308
hırâm-ı dil-keşer mâlik olan 2018
kabûl etmeyen 148
kâdir olmayan 4019
kasd eyleyen 3543
kuvvet-i tab'ı olan 3855
mahsûl-ı bahr u kâna veren 165
medh etdiği 277
medh etmeyen 1878

mevc-hîz olduğu (dem) 111
nâzım olan 313
nâzil olan 1629
nemegîn olmayan 4115
neş'e-i sâgar-i tab'ında olan 3143
nûş eyleyenler 3301
pâsbân-ı genc-i devlet olmuş (ejderha)
274
pertâb etdiği (mîh) 941
pertâb-ı bülend etdiği (dem) 457
rakîb olmayan 3593
rind-i aşk olan 381
ruhâmında görenler 649
sâhib-i hüsn olan 376
sensiz olan 127
seyr eden 3413,4342
seyr eden 405,3582
seyr edenler 1400
subha çıkmış (âftâb-ı âlem-ârâ) 251

tahrîk eden 4035
tâlib olanlar 1537
tefâhür eden 2673
terkîb olan 1555
üstâd olıcak (söz) 531

velî olan 3364
yâd edenler 1541
zâhir olan 206
zahm urduğun 3544
zinde kılan 140

3.4. Zarf Fiil Grupları

asker çekip 242
bâğçe seyrine çıkdıkça 920
baş kaldırıncı 646
bir şekle koyup 524
bir yerde durup 415
biri durdukça 342
cihân pür-gerd olurken 253
cılve etdikçe 883
devr edeli 462
fıkr etdikçe 547
gemin gördükçe 870
genc-i pü-gevher ararken 407
göz yumup açınca 384,486,3764,3930
gûş edeli 75
haddim bilip 257
halk olmadan 796
haşr olunca 32
heves etdikçe 917
hırâm etdikçe 887,936
ilhâm olmayınca 618
kâ'il olup 148
kadem eyledikçe 763
kan döküp 249
kulağın dik tutup 579

ma'mûr u âbâb eyledikçe 843
mehdine geldikçe 738
nagam etdikçe 767
nâm-ı süleymân hânı andırıp 140
nem-nâk olmadan 945
nerdübân eyleye 108
nokta koyunca 252
pertâb edince 579
recâ-yı muvâfakat etdikçe 171
sâyesi düşmeden 848
söze geldikçe 146,997,1887
sözüm oldukça 587
süvâr oldukça 572
şemşîr-i gamzesin çekdikçe 177
şitâb etdikçe 879,938
ta'bîr edince 158
ta'zîm edip 286
tarh edince 754
temâşâyâ çıkıp 937
temevvüc etmeyince 585
tîşe urdukça 406
yâd eylediğince 913
zîr ü ben edince 798

3.5. İsim Fiil Grupları

âh etmemek 3828	medh eylemek 1405
âr eylemek 3271	memdûh edinmek 1396
arz etme 3072	mest etme 3945
âzâd olmak 3762	pertâb etme 1365
azm-i kenâr etmek 4015	pervâz etme 2740
behre-mend olmak 3155	pinhân olmak 1392
cân almak 3539,3543	pür-sûz u güdâz etmek 3628
cebr-i hâtır etme 3416	rakkâslık etmek 860
cirid oynamak 920	reşk etmemek 2401
dadı vü lâla olmak 967	reşk ü hased eylememek 1884
dâm-ı tezvîr eylemek 590	safâ vermek 1843
def' -i humâr etmek 3812	sayd etme 4267
du'â etmek 800,2238	seyr etmek 1224
edâ etmek 1039,2020	seyr eylemek 3963
emîn olmak 4090	sitem etme 1207
esîr etmek 3595,3795	şâd olmak 3478
fasl etme 312	şikâr etmek 1783,3499
fehm etme 320	şitâb etmek 298
ferş etme 1137	ta'lik etme 1292
hall etmek 3866	ta'n etmek 4032
hâmile olmak 966	tayy etmek 2923
helâk olmak 1257	tecâvüz etmek 1587
iktizâ etmemek 3634	teferrüc etmek 3051
irtifâ'ın almak 2745	tekrâr eylemek 810
ittihâz edinmek 1476	teşhis eylemek 679
ittihâz etmek 1053	tulû' etmek 3022
izhâr etmek 4021	urûc eylemek 57
kadrimi anlamamak 1240	yüz sürme 3617
kasîde demek 4312	yüz sürmek 1212
lutf eylemek 789	yüz sürmek 884
ma'mûr olmak 2948	zabt etme 871

zabt etmek 96

zuhûr etme 2199

zemm etmek 2497

3.6. Tekrar Grupları

az-çok 1234,1310,2216,2473,4148

bir-iki 1494,1784,1929,2282,2723,3360,3364,3365,3880,3989

çâk çâk 4017,4283

pâre pâre 3514

sağa sola 1113

3.7. Edat Grupları

âb-ı dîvâne gibi 4135

hayâl-i yâr için 3552

arsa-i mahşer gibi 597

hücûm-ı gedâyân için 190

bâd-ı sâba gibi 2354

kas-i hâmeyle 2660

benim gibi 7

kıyâmete dek 3049

bıkr-i fikrimle 2478

lâf değil 3908

bir âh ile 4048

lutf ile 3416

bir nıgehle 3555

nef'î gibi 3792

bu bahaneyle 3483

nesrile tâ'irle 290

bu kadar 1198,1335,2042,3583

neşât-ı ahd-i adliyle 679

cân bâz gibi 4058

neşât-ı keyf-i mehdiyle 1000

deryâ gibi 2413

nizâm-ı cihân için 213

deryâlar gibi 619

nükhet-i hulkuyla 4201

dilberler gibi 4348

rahş-ı tab'ım gibi 2326

du'â ile 1191

sâyen gibi 3592,4055

eksik değil 3533

sikender gibi 564

ferş eyledikten sonra 961

silik-i tesbîh-i dil-i ârif billâh gibi 314

feyz ile 460

sînem üzre 3536

göz ucuyla 2709

sûfî değilim 3619

gül gibi 3755

sûfî gibi 3797

gün gibi 715

süleymân gibi 564,1755

hâl ü hat üzre değil 2119

şâhid-i hulkun gibi 2479

haşre dek 844,927,1371,2989

şevk ile 1118

şimden sonra 697,1895
şimdiden sonra 42
tab' şuhum gibi 2234
tarh-ı vâdîsini çün 3490

3.8. Bağlama Grupları

âb u hâk ü eşcâr 999
âb u tâb 37
acz u niyâz 256
baht u tâli' 1505
bie şemşîr ü her müjgânı bir
hançer 1043
bu adl ü bu insâf 1349
câh ü devlet 3074
cân u dil 46
cihân-ı şevket ü şân 559
cürm ü hatâ 77
çep ü râst 318
dâver-i tîg ü kalem 1853
def'-i gunûm u âlâm 2613
dest ü girîbân 3967
dest ü tab' 291
dets-gîr-i dîn ü devlet 721
devlet ü ikbâl 926
devlet ü ömr 1898
düzd ü ayyâr 1131
ehl-i dil ü dâniş 2480
emn ü emân
25,184,269,1130,1330
erbâb-ı dîn ü devlet 2578
esîr-i kafes ü dâm 1886
fakr ile fahr 75

terbiyet-i feyz ile 2862
yâd-ı ruhuyla 4335
yüz sürmek için 1212
zâtın gibi 1178

fark-ı mecâzî vü hakîkî
1746
feth ü nusret 1905
gâlibâb u tâb-ı edrine 4205
gâliyedân u buhûr 1921
hâme vü şemşîr 1950
hâr u hakîr 194
hâr u has 1372
hâr u has 741
haste vu hem cân ile
müştâk-ı girişme 4233
havf ü recâ 4117
hayl ü haşem 3110
hem ârâyiş-i evreng ü hem
pîrâye-i efser 1015
hem güher hem sîm 293
hevâ vü âb u hâk ü âteş 976
heves-i lâf u güzâf 1979
hil'at-ı ûr u duhân 182
hurrem u handân 413
hûrşîd ile âyîne 4276
ıyd u kadr 4303
ıyd u nev-rûz-ı zamân 621
iskender i behrâm u cem ü
kayser-i âlem 1155
kâm u dehâ 696

karâr u akl u sabr u fikr
4107
kasîde vi gazel 1099
kat kat âb ile peydâ 2924
kesb-i kemâl ü hüner 487
kevn ü mekân 2336
kevser ü müşk 4200
kitâb-ı akl u fikr 1813
leb-be-leb ü dû-be-dûş 3785
mey ü mahbûb 422
mhirin kerem ü kevkebi 442
mihr ile mâh 2091
mihr ü beyâz-ı subh 646
nâ-çâr u muztar 1006
ne hâfızım ne muhteşem
797
ne hakîm-i gaznevîyim ne
emîr-i dehlevî 93
ne keşşâf'ım ne sâbib-keşf
21
ne olur rîg perişân ne
bozulur eşkâl 1875
ne safâ kodu hâtırda ne
safâya mahal 2383
ne tarîk-ı revîş-i tâze ne
vâdî-i kadîm 319
ne tîg-ı müje ne hançer-i
pûlâd 3688
ne yârı var ne dem-sâzı
1135
nûkhet-i hulku ile bâd-ı sabâ
907

perişân u köhne 1712
peymâne vü mey-hâne 4305
resm-i cûd u kerem 346
reşha-i cîdu ile ebr-i bahâr
907
reşk ü hased 531
rûz u şeb 1298
rüstem-i endîşemin tîr ü
kemânı 10
sadr-ı rûşen-dil ü meh-
kevkebe 2303
serâsime vü âşüfte-nümâ
3816
serdâr u sâlâr 2578
sıdk u niyâz 2890,3034
subh u şâmının encâm ü
âgâzı 1150
suhan-pîrâ vü sihr-ârâ vü
mu'ciz-gûy u vahy-âver
1049
süleymân ile bir mûr 1890
sünbül ü gül 4158
şâm u seher 768
şeb u rûz 4303
tâc u evreng 1950
tâc u taht 554
teşviş-i dil ü tab' 494
tîr ü kemâne 3425
tulû'ı vü gurûb 2636
yâl ü bâl 576
zevk u safâ 766
zîr ü zeber 2642

3.9. Ünvan Grupları

Osmân Hân Gâzî 722
Selîm Gâzî 1346
Nasûh Pâşâ 1502,1566,1699
Halîl Pâşâ 1913
Ali Pâşâ 1950
Hazret-i Husrev Pâşâ 2052
Bayram Pâşâ 2303
Mustafa Pâşâ 2370
İlyâs Pâşâ 2431,2521

Es'ad Efendi 2867
Muhammed Pâşâ 3010
Hazret-i Âli Beg 3149
Ey dâver-i kâmil-nihâd
3232
Mûsa Ağa 3409
İsma'îl Ağa 3400
Alî Pâşâ 3891
Hazret-i Ca'fer Pâşâ 2409

3.10. Birleşik İsim

Allâh Te'âlâ 962
Allâhü Ta'âlâ 2108,2693
Cenâb-ı Hazret-i Sultân Murâd-ı
Kahramân-savlet 3466
Hân Murâd 1164,4138
Hazret-i Hân Murâd 3418
Hazret-i Sultân Murâd Hân-ı kerîmü'ş-
şân 3767
Hazret-i Sultân Murâd-ı kârmân 4206
İbn-i Sînâ 2489
Mîr Alî 3331
Osmân Hân 4314
Saçlı Doru 853,856
Sultân Ahmed 104,235,283,4302

Hak Te'âlâ 153,921,1407
Hân Ahmed 184,386,435
Hazret-i Mollâ-yı Rûm 84
Hazret-i Sultân Murâd 1266,1267,3954
Sultân Mahmûd 975
Sultân Muhammed 975
Sultân Murâd 785, 820, 901, 951, 991,
1024, 1070, 1123, 1319, 2253, 2414,
3438, 3466, 3473, 3669, 3760
Sultân Osmân 670
Sultân Selim 1281,1344,1346
Şâh-ı cihân Sultân Murâd 4076
2498, 2889, 3501, 3523, 3533, 3548,
3553, 3646, 3654, 3659, 3666, 3691,
3728, 3742, 3748, 3775, 3780, 3845,
3868, 3879, 3889, 3907, 3969, 3993,
4010, 4104, 4109, 4143, 4243, 4248,
4275, 4290, 4300

3.11. Ünlem Grupları

ey Nef'î 153, 267, 366, 594, 780, 839,
970, 1048, 1245, 1297, 1406, 1543,
1608, 1677, 1732, 1832, 1894, 1979,
2032, 2085, 2137, 2293, 2387, 2471,

ey âsâf-ı zamâne 1461
ey gâfil 3717
ey hüner mend-i yegâne 2881
ey nîkû-kâr-ı melek-hulk u mekârîm-
perdâz 3023
ey pâdişeh-i ârif ü dânişver-i âlem 1151
ey vezîr-i ferrûh-dem 1899
ey yâr 4012
eyâ erbâb-ı dîn ü devletin serdâr u sâlârı
2578
eyâ hulâsa-i takdîr-i sîn'ı yezdânî 1588
eyâ hulsa-i takdîr-i sun'-ı yezdânî 1588
eyâ medâr-ı nizâm-ı cihân-ı bî-dünyâ
1524
eyâ mühendis-i müşkil-güşâ-yı küll-i
fünûn 3071

eyâ pîrâye-i sun-ı kemâl-i kudret-bârî
682
eyâ sadr-ı suhan-perver 2278
eyâ sâhib-kırân-ı a'zam o şâhenşeh-i
ekber 1036
eyâ sâhib-kırân-ı ehl-i dil 2460
eyâ sipeh şiken-i gîrûdâr-ı behrâmî
1087
eyâ sultân-ı âdil 1004
eyâ sûtûde cihân-bân-ı a'del ü ekrem
1926
eyâ şâhân-ı dehrin şevket ü şân ile
mümtâzı 1132
eyâ şâhenşeh-i gâzî 1111
yâ rab 2256,3594,4325,4327,4334

3.12. Sayı Grupları

beş bin 2260
on sekiz bin âlem 3477
şeş cihât-ı ma'rifet 611
yüz bin 44,1116,3770,3764,4141

3.13. Birleşik Fiil

3.13.1. Bir isim unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiler

3.13.1.1. Et- yardımcı fiili ile yapılan birleşik fiiller

adl ü dâd et- 597
âftâb et- 1298
âgâz-ı du'â et- 96
âh et- 2524
âheng et- 1942
âheng-i şitâb et- 894
âheste-hırâm et- 1965
akl-ı küll et- 1326
aksâ-yı emel et- 2833
alîlik et- 1394
âr et- 3000
ârî et- 2376

arş-ı azîm et- 1321
arz et- 3210,3229,3242,3554,3679
arz-ı ihlâs-ı vidâd et- 1255
âsân et- 2547
âveng et- 1970
âzâd et- 1535
azîmet et- 944
azm et- 1939,1408
azm-ı cihâd et-,1505
baha et- 1471
bahr et- 292
bâlîn et- 2417
bash et- 4215
bast-ı makâl et- 1887
behişt-âbâd et- 2004
bend et- 325,3481,3486,3487
berbâd et- 776,3194
besend et- 3484,3490
beyân et-,1533
bezl et- 410,1005,4250
bezl-i makdûr et- 2408
bîdâr et,804
bîrun et-,1460
bülend et- 3481
cebr et- 3074
cefâ et- 2074
cem' et- 1470
ceng et- 2385,3230,3552
cevlân et- 254,860,1192,1377
cevşeni âb et-,131
cezb et- 2378
cilve et- 883
cûş et-,239
cür' et et- 923,942,2072,2422
cüst ü cû et- 3768
çâk çâk et- 4017
çâk et- 2880,3967
çarh et- 111,1091,4227
çemen-i bâğ-ı nalîm et - 360
çeng et- 2559
çerâ et- 919
da'vet et- 2730
dâd et-1202
def' et- 1388
derk et- 108
devr et-
83,861,1235,1861,2197,2210,2239
2249,2384,2427,2458,2826,3202,
3458,4194
dikkat et- 373
direng et- 454
dirîg et- 779
du'â et-
638,760,800,926,2426,2792,2987
dûd-ı buhûr et- 1583
dûr et- ,1134
dünîm et- 1695
edâ et- 109
edâ-yı hizmet-i çûp-ı kelîm-i umrânı et-
1597
efzûn et- 1898,3330,3345
emr et,393,902,1056,1213,1700,2262
endişe-i medh-i erzâl et- 1880

esîr et-
2060,3026,3576,3589,3595,3615,3795,
3811
fahr et- 369,624,1219,2083,2106
fark et- 287,2660
fasl et,312
fehm et,320,321
ferâgat et- 3356
fermân et- 1578
feryâd et- 3220,3541,3556
feth et- 242,565,1347,1357
feth-i azîm et- 1346
fıkr et- 3442
fitne-kemîn et- 2420
gam-nâk et- 2178
ganî et- 2303
gâret et- 657
gark-âb et- 1623
gark-ı cevâhir et- 2380
gazâ et- 703,1282,1281,1283
gûş et- 17,1273
gül-reng et-792
gülşen et- 1110
güzâr et- 958
güzer et- 2646
hacil et- 1566
hacîl et- 2357,1402
hâk et- 4352
hakîr et- 194
hall et- 2567
ham et- 124
hamle et- 969
har et- 1051
harc et- 2413
hâsıl et- 1403
hasm et- 2191
haşr et-1177
hatm et- 1148
havf et- 631
hayrân et- 1095
hâzır et- 3187
hazz et- 2093,4022
hebâ et- 2798
helâk et- 3434,3610
heves et- 917
hıfz et- 928
hırâm et- 936
hicv et- 1133,1134
himmet et- 1595
himmet et- 2913
hod et- 297
hoş-bû et- 1351
hoş-bûy et- 3205
hurrem et- 1932
huşk et- 1618
hücûm et- 1450
hükm et- 1438
hükm-î feyzin et-361
ıkrâr et- 157,1967
ıslâh et- 4185
ızhâr et- 2338
ıztırârî et- 146
i'câb et- 1669
îcâb et- 1663

icrâ et- 1382
 idrâk et- 3544,1325
 ifâza-i âb-ı hayât-ı rûhânî et- 1599
 ifrâz et- 3016
 ihmâl et- 1879
 ihtiyâr et- 3206,3315
 ihyâ et- 2274,2490,921
 îkâd et- 1510
 ikrâr et- 3864
 iktizâ et-833
 iltifât et- 3534
 iltifât et- 138
 iltizâm-ı sitem et- 1929
 îmâ et- 894
 imdâd et- 1248
 imlâ et- 855
 imtizâc et- 3204
 inkâr et- 14,1009,3308,3317
 irâde et- 1587
 irşâd et- 776,3161
 isbât et- 259
 istib'âd et- 1485
 istiğnâ-yı pinhânî et- 1144
 istiğrâb et- 1658
 istikbâl et- 1877,2024
 işhâd et- 2339
 işrâb et- 1652
 itâb et- 1655
 itimâd et- 2079
 ittifâk et- 3836
 ittihâd et- 1293
 izbât et- 20,4021
 kabûl et- 148,1102,1297,2386,2842
 kanâ'at et- 3200
 kâr et-,15
 karâr et- 2095
 karîn et- 1528
 kasd et- 525,1816
 kasd-ı cân et- 4027
 kasd-ı ceng et-792
 kazâ et- 806,1334
 kebâb et- 1622,4323
 kesb et- 583,1834,3179
 kesb-i şeref et- 1642
 kesb-i tezeyyün et- 1780
 kezb et- 1056
 kılâde-i sîm et- 1726
 kıyâs et- 872,1335
 kifâyet et- 1223,2925,3189
 kul et- 1567
 kul et- 3343,3882
 kusûr et- 2279
 lâf et- 594,683,1340
 lâf u güzâf et- 1821
 lûle-i kevser et- 2308
 lutf et-
 773,1936,2195,2246,3524,3533,3534
 4021
 ma'lum et- 3136
 maraz et- 2195
 medâr-ı medh et- 1609
 meded et- 2642,3644,3646,3649
 medh et- 73,2287,2480,4249
 meftûn et- 935

mesrûrû'l-fu'âd et- 1299
mest et- 28,1973,3775,3945
meşk et- 3070
meşşâtelik et- 166
meyl-i hırâm et- 876
mezâd et- 1270
mi'mâr et- 3044
mu'attar et- 2397
muhâlefet et- 3060
munzam et- 1113,1903
musahhar et,1109
mübârek et- 2109
mûheyâ et- 2296
mükâfât-ı amîm et- 326
münsedd et- 129
müsahhar et- 1902
müselmân et- 1348
müstağrak et- 1829
nakş et- 2242,2269
nasb et- 1371
nâz et- 1709,3621,3714,3716,3794,4261
nâz u itâb et- 1662
nazar et- 2376,4147
nazm et- 22,2425
nehyi et- 204
neşr-i şemîm et- 1306,1704
nevrûz et- 1800
nigûn et- 2342
nişân et- 939
nûrânî et- 157
nûş et- 2332,2800,3222,3624,4247
pâk et- 249,3535,3577,3846
pâl-mâl et- 1332,1847
pâyâm et-137
perîşân et- 4049
pertâb et- 575,943,1627
pertâb-ı bülend et,858
pervâz et- 2740
perverde et- 1818,1820
pes et- 1398
peydâ et- 2470
peyveste et- 2359
pinhân et- 4048
pür et- 549,1060,1099,1386,1734,1983
pür-gevher et- 343,1576
pür-zer et- 1368
râ'iz-i takdir et- 971
rağbet et- 3174,4099
rahm et- 80,1312
raks et- 1672
râm et- 822,2823
râz et- 1465
recâ et- 1406,2247
redd-i cevâb et- 1665
ressâm-ı kader et-814
reşk et- 768,1230,1243,1273,1950,
2113,2131,2400,2401,2687,2809,2993,
3164,3225,4276
reşk-i azîm et- 1711
rikâb et- 1631
riyâz-ı rıdvânî et- 1553
rûşen et-1110
sâf u rengîn et- 2926
sakîm et- 1721

sarf et- 2412
sarf et- 3319
sebkat et- 944
secde et- 2151
serâsime et- 2349
ser-firâz et- 702
ser-fürû et- 1212
serkeşlik et- 1211
ser-nigûn et- 170
seylâb et- 243
seyr et-
1224,1459,1534,3259,3413,3575,3582
sihr et- 738,1048,2322,2323
sihr-i helâl et- 1878
silahdâr et- 1812
sîrâb et- 390,1616
sirâyet et-
202,516,733,2272,2459,2877,4200
sitem et,1207
su'âl et- 3188
sudûr et- 159
suhan-ı gedâlik et- 1607
süleymânlik et- 2699
şâd et- 1252,1497
şemâme-i anber et- 1704
şerh et- 1135
şerm ü hicâb et- 1638
şetâret et- 3840
şikâl et- 2351
şikest et- 143,1377,1399
şikeste-saf-ı pür-dilân-ı hod-kâmı et-
1075
şitâb et- 1632
ta'accüb et- 1630
ta'bîr et- 520,3980
ta'lim et-1313
ta'mîm et-1331
ta'rîf et-889
ta'zim et- 1699
ta'zîr et- 2072
tâb-nâk et-645
tahammül et- 3498
tahayyül et- 458
tahkîk et- 1781,2328,3933
tahkir et- 2087
tahmîn et- 2289
tahr-ı erjeng et- 1977
tahrîk et-1170
tahrîr et- 1215,2048,2054,2315
tahsîl et- 2034
tahsîn et- 3809
tahvîl et- 1817,3209
takdîm et- 1707,1732
takdîr et- 1779,2080
taklîd et- 3337
takrîr et- 134
taksîm et- 1141,1353,1731
taksîr et- 1088,2074
tarh et- 754,1532,2354,2553
tasmîm et-1350
tasvîr et- 2069,3982
tayy et- 125,848,852,2361
te'hîr et- 2047
tebessüm et- 4072

tebşîr et- 2039	tevkîr et- 2053
tecrûbe et- 2184	tezyîn et- 2411
tedvîn et- 2424	tiryâk et- 3780
tefâvüt et- 2392	tünd et- 455,2013
tefhîm et-366,1345	vakf et- 1090,1466
tefsîr et- 2082	vesîm et- 1333
tekâver-i çâlâk-i çarh et- 2388	vesme-i ebrû-yı zühre et- 1796
tekkerrüm et- 1763	vesvese et- 1348
teklîf et- 3485	vîrân et- 4048
telâfî et- 1986	vird et- 1097,1598
telkîn et- 2422	yâd et-
temevvüc et- 2006	652,659,1081,1131,12601519,1710,
tenezzül et- 3074,3462	1920,2309,2517
teng et- 792,1356	yağmâ et- 887
tercîh et- 225,2255	yemîn et- 3188
tereddüt et- 1690	zabt et- 96,871,2326
terk et- 2248,3280,3901	zamîme-i evrâd et-1491
terkîm et- 343,1320,1336,1705	zann et- 1254,1257,1629
tertîb et- 2743	zâr ü nizâr et -4339
tertîb-i mevâdd et-1286	zarar et- 2195
teslîm et- 1338,2341,2666,2727	zinde et- 1831,2373
teşmîm et- 1305	zîn-pûş et-1380
teşrîf et- 1805,2732,3437	zuhûr et- 1469,3159
tevcîh-i hitâb et- 1621	zühhâd et-,1523

3.13.1.2. Ol- yardımcı fiili ile yapılan birleşik fiiller

âb-ı hayât ol- 1666	âdil ol- 2105
âb-ı kevser ol- 3183	adû ol- 2234
abîr-efşan ol- 224	âfet ol- 1145,3675,4315
abîr-efşan u anber-pâş ol- 958	âfet-i cân ol- 4008
add olun- 38	âfet-i cân-ı cihân ol- 1412
âdet-i nazm-âverân ol- 1478	âfitâb ol- 3445,3835,4278
adîl ol- 3150	

âftâb ol- 2316
ahd ol- 1090,1133
âh-ı mücessem ol- 3981
âhır-ı bezm-i cihân ol-
âhir ol- 212,1543,3088
akrân-ı felek ol- 1206
aks ol- 2875
âlem-i nevrûz ol- 3757
âlemin şâhı ol- 3255
âlî ol- 1866
âlî-himem ol- 4194
âmâde ol- 4321
âmâde-i tahrîr ol- 262
âmed-şud-ı şâhrâh-ı ma'nâ ol- 3398
ankâ-yı zamâne ol- 2145
arak-nâk ol- 3885
ârâyış-i hazâ'in-i kevn ü mekân ol-
1469
ârî ol- 2550
arş-ı âsmân ol- 1434
as ol- 3879
âsâf-ı sâhib-hâtem ol- 2099
âsân ol- 871,3963
âsmân ol- 1443,1798
âsmân-ı devletin mâhı ol- 3255
âsûde ol- 2096,2575
âşık ol- 3580,3732,3761,3763,4086
âşiyân ol- 2780
âşûb-ı cihân ol- 3606
âşüfte ol- 3464
âteş ol- 1518
âteş-pâre ol- 3532
âteş-tâb ol- 1679
atlas-ı çarh ol- 1322 ,2790
ayân ol- 1451
âyîne ol- 3434,3522
azâb ol- 1661
azîz ol- 4240
bâ'is ol- 3626,3627,3628
bâ'is-i meserret ol- 3674
bâdbân ol- 1440
bâd-ı dem-i subh-ı tevfik ol- 1841
bâ-haber ol- 954
bahâr ol- 3760
bahr-ı pür-hurûş-ı le'âli-feşân ol- 1468
bakmaz ol- 3558
bedîd ol- 2859,2874
behişt ol- 2511
behre-mend ol- 3155
behre-yab ol-
912,2311,2893,3179,3207,3436
belâ ol- 3665
bend ol- 4043
berâber ol- 2149
berbâd ol- 1515
ber-karâr ol- 596,712,1299,3196
ber-pâ bî-sütûn u bî-tinâb ol- 2944
bertaraf ol- 2211
bî-irtiyâb ol- 2913
bî-âşyân ol- 1425
bî-emân ol- 1411
bî- nihâyet ü bî-imtinân ol- 1429
bir âteş-inân-ı sâika-cübbiş ol- 942
bir ol- 879,1956,2614,3045

bîrûn-ı hayta-i ser-i kilik-i beyân ol-
1458
bî-şebnem ol- 347
bî-şüphe ol- 2252
bîtâb ol- 3633,3683
bî-tâb u direng ol- 1968
buhûr-ı anber ü kâfûr ol- 659
buhûr-ı anberîn ol- 2967
bûlbûl ol- 4217
bülend ol- 310,2243
câm- revzen ol- 3432
câm-ı cem ol- 770
câm-ı cemşîd ol- 2856
cân ol- 1466
cârî ol- 1197
cârûb-ı harem ol- 2116
câzim ol- 2278
cem' ol- 1180,1182,1188
cennet ol- 789,2398,2399
cihân-pehlevân ol- 1471
cılve-gehi arsa-i mülk-i ma'na ol- 869
cılve-nümâ ol- 851
civân-ı pür-şükûh ol- 2910
cürm ol- 3633
çâbük ü çâlâk ol- 852
çâk ol- 2013
çâpük-rahş ol- 2008
çâre ol- 2179
çarh ol- 443,2250
çekide ol- 2273
çeng ol- 642
çeşme-i âb-ı hayât ol- 2134
çeşme-sâr-ı hızır ol- 650
çeşm-i temennâ-yı zamâne ol- 2153
çeşm-i ümmîd ol- 2852
dadı vü lâla ol- 967
dâ'im ol- 972,1352,3889
daim ol- 1014
dâ'ir ol- 1237
dâ'ire-i cihânı ol- 350
dağ-ı âteş-nâk ol- 2770
dâmen-der-miyan ol- 551
dârâ-yı zamâne ol- 2144
dârü'l-cihâh ol- 1251
dârü's-selâm ol- 1251
dâstân ol- 1462
def' ol- 4071
dellâl ol-
dem-i hurrem ol- 770
deng ol- 550
derbânı ol- 906
derc ol- 160
der-kemân ol- 1412,2748
der-kemîn ol- 2973
deryâ-yı ma'ânî ol-3711
destân-ı suhan ol- 3168
dest-efşân ol- 1848
devâm ol- 2642
devât u hâmen ol- 3388
dilâşûb ol- 3584
dilber ol- 2479
dilber-i şûh ol- 3837
dil-firîb ol- 3853
dil-i pür-gam ol- 2530

dilîr ol- 2098
dil-nevâz ol- 888
dil-perîşân ol- 4211
dil-teng ü hazîn ol- 2403
du'âyı bî-hisab ol- 98
duhân ol- 1448
duhân-ı cahîm ol- 1708
dü-nîm ol- 1080,1314,2653
dürr-i nazîm ol- 1339
düstûr-ı kavî-himmet ü zîşân ol- 2412
ebkem ol- 2120
ecel-i nâgehân ol- 1453
efzûn ol- 1349,1350
efkende ol- 3283
ehl ol- 739
ehl-i dâniş ü fehîm ol- 1687
ehl-i tab' ol- 117
eksik ol- 2990,3190
eltâf-ı rabbânî ol- 2296
emîn ol- 2421,4090
emîn ü masûn ol- 3089
emr-i ba'id ol- 2848
emr-i ehem ol- 1907
emr-i muhâl ol- 1884
emr-i yesîr ol- 2046
enbâz ol- 3018
encûmen-ârâ-yı zamâne ol- 2198
endîşe ol- 1825
endûh-gîn ol- 2979
erbâb-ı düvel ol- 2846
esîr ol- 3666
esîr-i renc-i elîm ol- 1719
esirîn ol- 3264
eşell ol- 2783
eşirrâ-yı zamâne ol- 2182
ezelî erzânî ol- 99
fâ'iz ol- 396
fârig ol- 3765
fark ol- 2277,2636,3415,3432
farz ol- 267
felâtun ol- 2098,2257
ferah-nâk ol- 2733
ferruh-fâl ol- 1836
ferş-i hasîr ol- 2059
ferş-i münakkaş ol- 2549
ferş-i ruhâm ol- 2661
feth ü nusret rehberi ol- 762
feth-i bâb ol- 3686
feyz-bahş ol- 2994
fezâ-yı penhâ ol- 863
fi'l-hâl ol- 2515
fikr-i şî'r ol- 1846
fitne-i ber-pây-ı zamâne ol- 2180
füzûn ol- 3090
gâfil ol- 3930,4262
gâ'ib ol- 1374
gâlib ol- 147,1011,1038,1011
gâliyedân u buhûr ol- 1921
gamgîn ol- 2419
gark ol- 2336,3863
garka-i hûnâb ol- 3682
gark-ı bahr-ı hûn ol- 708
gark-ı seyl-i hûn ol- 3450
gass ü semîn ol- 2423

gâşiye-dâr ol- 896
gazel-perdâz ol- 2464
geh emn ü geh pûr-şûr ol- 802
germ ol- 1118,1616
gevher ol- 481,1148
girân ol- 1472
girdâb ol- 3682
giriftâr ol-
3482,3591,3594,4145,4147,4190
görünmez ol- 1925
gûşvar-ı âftâb ol- 3201
gübre-i bîd ol- 2711
güç ol- 3634
güher-efşan ol- 239,3759
gülâb ol- 3205
gülgûn-ı sirişk ol- 859
gülistân ol- 1423
gül-sitân ol- 1444
habâb ol- 3682
haberdâr ol- 3469
haberdâr ol- 122
habîr ol- 2073
hadd ü hisâd ol- 3867
hâfiz ol- 798
hâk ol- 3926,4023
halâs ol- 2981,3212,3467,3667
hâlî ol- 98
hall ol- 1334,4218
hallâk-ı ma'ânî ol-3712,3713
hâmî ol- 1067
hamile ol- 966
hamûş ol- 149
harâb ol-4273
harîf ol- 19
hâris-i bilâd ü ibâd ol- 1544
hâsılı ol- 120
hasm ol- 1904
hatm ol- 1832,2498
hâverân ol- 1479
hayyâm ol- 2665
hayât-ı bahş-ı katîl-âb-ı deşne-i cellâd
ol- 1538
hâyranı ol- 550
hâzır ol- 1128
hedef ol- 3423
heftt-iklîm ol- 1307
helâk ol- 753,2889,3236
hem-âgûş-ı nere-şîr-i ücem ol- 1924
hemdem-i şâh-ı cihân ol- 3414
hem-imân ol- 3553
hem-meşreb ol- 3321
hem-nâm-ı fahrü'l-mürselîn ol- 2957
hempâ ol- 859
hem-rikâb ol- 2942
hem-seyr ol- 850
hem-zebân ol- 582,3635
hıdâb ol- 1670
hırâmân ol- 2714
hızr ol- 1416,3929
himmeti ol- 94
hum ol- 3775
hûn-feşân ol- 1410
hurrem ol- 2089
hurrem ü hanân ol-3755

hurrem ü hoş-hâl ol- 1897
hûrşîd ol- 2379
huşm u it1b ol- 3868
hükm-i te'sir ol- 2043
ımde-i mîrân-ı suhan ol-
ıyân ol- 2657
ıyd u kadr ol- 4303
ıyd-ı meserret ol- 2089
ıztırâb çekmez ol- 3209
i'tiyâd ol- 2283
icâzet ol- 1533
idrâk ol- 3782
inkiyâd ol- 2295
intisâb-ı rûzgâr ol- 829
isâbet ol- 1285,2261
izâm-ı remîm ol- 1714
jeng-pezîr ol- 2077
kâbil ol- 3853
kâbil-i iz'ân-ı suhan ol- 3137
kadem ol- 1914
kâdir ol- 1137
kadr ol- 1252
kahrâman ol- 717
kâleb ol- 3540
kâmbahş ol- 3029
kâmil ol- 1240,1596
kâmran ol- 1470,3417
kâm-revâ ol- 2421
kâm-şumâr ol- 1509
kâm-yâb-ı rûzgâr ol- 803
kan ol- 1420
kâr-ger ol- 759
karîn ol- 2414
kâse-i zehr-i gam ol- 910
kat kat ol- 4098
katar ol- 3487
katl ol- 2496
kedem ol- 791
kem-yâb ol- 1796
kesr-i şân ol- 1476
keşf ol- 2130
kevkeb-i tâli'i ol- 352
kevn ü mekân ol- 3861
keykubâd u cem ol- 1996
kıyâmet ol- 3672
kilk-i halkârî ol- 2777
kilk-i kudret ol- 3070
kişver ol- 2252
kitâb-ı müstetâb ol- 2925
kudsiyân ol- 1270
kûh-ı belâ ol- 2177
kûh-ı girân ol- 2379
kûh-ı kaf ol- 2674
kûhsâr ol- 2006
kul ol- 3075
kullâb ol- 3685
kûre-i âteş-i fûrûz ol- 2912
küfr ol- 1879
lâf ol- 594
lâl ol- 1886
lâyık ol- 1952,2662,2779,4187
lâzım ol- 3567
leb-â-leb ol- 3221
lenger ol- 344

lezîz ol- 529,4249
 lezzet-i güftâr ol- 1775
 liyâkât ol- 1477
 lü'lû-yı semîn ol- 2425
 ma'den-i zer ü sîm ol- 1710
 mâ'il ol- 3229,3914
 ma'lûm ol- 2150
 ma'mûr ol- 802,2427
 ma'mûr u âdâbân ol- 2795
 ma'zûr ol- 2279,2423,3123
 mağbûn ol- 3065
 mağrûr ol- 3915,3919
 mahlûk ol- 2334
 mahmûr ol- 3564,3823
 mahrem ol- 4190
 mahsûs ol- 2189
 mahşer ol- 3699
 mahv ol- 2827,3530
 mahzûr ol- 1803
 makbûl ol- 3174,4026
 mâl-â-mâl ol- 1881
 mâlik ol- 968,2098
 mâni' ol- 3521
 mât ol- 2042
 mazhar-ı sırr-ı celâl-i rabb-i rahîm ol-
 1694
 me'zûn ol- 2051,3072
 medâr-ı âsmân ol- 3245
 meded ol- 4006
 medyûn ol- 3077
 meftûn ol-
 221,2015,2325,3038,3053,3302,4265
 meftûn-ı bâde-i cemşîd ol- 3746
 mekîn ol- 2428
 melâmet ol- 3673
 melce'ü me'va-yı zamâne ol- 2173
 memdûh ol- 400
 memnûn ol- 3075
 mesrûr ol- 802,3310
 mest ol-
 768,1673,2517,2617,3491,3504,3620,
 3622,3623,3624,3716,
 3967,4169,4219,4251
 mest-i mehdûş-ı mey-i bezm-i elest ol-
 3562
 mest-i mey-i nân ol- 3859
 mest-i şarâb-ı nâz ol- 3805
 meşgûl ol- 1546
 meşhûr ol- 925,2525
 mey-perest ol- 3677
 mıkîm ol-
 micmere-i gerdân ol- 2003
 mîrâhûru ol- 906
 mu'attal ol- 3193
 mu'attar ol- 522
 mu'id ol- 2863
 mu'in ol- 2410,2429,2991
 mugtenem ol- 770
 muğtenem ol- 1982
 muhassal ol- 3523
 muhibbi ol- 2545
 muhkem ol- 1730,2035,2236,3208
 muhtâc ol- 967
 muhtesib-i kişver-i hüsn ol- 3020

mukâbil ol- 2727
 mukâbil-i şîr-i jiyân ol- 1474
 mukîm ol- 1306,1354,1735
 mukarin ol- 1669
 muntazır ol- 3146
 mûr-ı zebûn ol- 3069
 musammen ol- 2537
 muzaffer ol- 1108,1906
 mü'ebbed ol- 2892
 mü'essir ol-
 mü'teselli ol- 2188
 mübârek ol-
 589,1065,1150,1899,3591,4334
 mübtelâ ol- 3715,4263
 mübtelâ-yı lerze-i mevc ol- 2583
 müdâm ol- 2844
 müessir ol- 1495,2533
 mülâhaza-i bî-me'âl ol- 1935
 mülhem ol- 1905,2127,2502
 mülk-i çîn ol- 2985
 mülzem ol- 2018,2125
 mümkün ol- 3985
 mümkün ol- 2075,2129
 mümtâz ol- 3017
 mümtedd ol- 2252
 münhall ol- 2810
 münkâd u râm ol- 3247
 münkir ol- 151,1103,1784
 münkir-i mutlak ol- 3262
 mürebbî ol- 199,1924,3036
 mürebbî-i gülistân-ı suhan ol- 3141
 müretteb ol- 2794
 müsâ'id ol- 2241
 müsellem ol- 2358
 müsta'idd ol- 74
 müsta'idd-i şeref-i medh-i hudâvend-i
 ferîd ol- 2862
 müstelzim ol- 3190
 müşerref ol- 1109
 müşevveş-ahvâl ol- 2120
 müşk-bîz ol- 2313
 müşkül ol- 2189,2245
 müşterek ol- 4117
 müşterî ol- 755,3237,3896
 müyesser ol- 3216, 4294
 müzeyyen ol- 369,1789
 nâ-çâr ol- 1239
 nâdim ol- 2947
 nâil ol- 58
 nâkîd-ı kâlâ-yı zamâne ol- 2172
 nakkâd u basîr ol- 2076
 nasak-sâz-ı âlem-i ulvî ol- 1584
 nasîb ol- 1260,2099,3444
 nâzım-ı ahvâl-i ded ü dâm ol- 2061
 nâzır ol- 2175,2233,2709
 nâzik ol- 530,3887,3888,3890,3891
 nâzik ü nerm ol- 4008
 nazîr ol- 744,797
 nazîre-i gerdûn ol- 3039
 nazm-ı umûr-ı dest ü dil-i şâ'irân ol-
 1463
 neheng ol- 713,1945
 nem-çekân ol- 1629
 nem-nâk ol- 945

nerm ol- 3203
 nesek-sâz ol- 198
 nesîm-i gül-rîzi ol- 3448
 nevmîd ol- 1047,3265
 neyyir-i re'yi ol- 2567
 nıgehbân ol- 1818,2417
 nıgehbân-ı nakd u cins-i hayât ol- 1585
 nıgeh-i pü-hicâb-ı nâz ol- 3807
 nikâb ol- 3521,3865
 nisâb ol- 2894
 nisbet ol- 3043
 nûrânî ol- 2276
 nûş-dârû-yı şifâ-sâz ol- 2705
 nüktedân ol- 1475
 nümâyân ol- 1873,2244
 pâ-der-pâ ol- 847
 pâk ol- 699,1981
 pâsbân ol- 27
 pâ-y-endâz ol- 3886
 pâ-yı zamâne ol- 2152
 pâ-yidâr ol- 2793,3382
 pâ-y-mâl ol- 763
 perîşân hâlin ol-
 3266,3269,3372,3279,3278,3281,3284
 perîşân ol- 1176,1875,2016,4060
 perîşân-hâtır ol- 2071
 perîşân-perçem ol- 2115
 perr-i hadeng ol- 1963
 pes ol- 2068
 pesend ol- 4344
 peygam ol- 2606
 pîç pîç ü tûlânî ol- 1559
 pinhân ol- 1289,3505
 pür ü bâl ol- 1871
 pûlâd ol- 1517
 pür ol-
 585,597,883,1369,1502,2814,4346
 pür-âb ol- 3684
 pür-dürr ol- 1590
 pür-emn ol- 2199,2773
 pür-gerd ol 253
 pür-gevher-i esrâr-ı ma'ânî ol- 3850
 pür-nemek ol- 4115,4119
 pür-sâgar-ı mînâ-yı zamâne ol- 2179
 pür-tâb ol- 1626,1630
 râcih ol- 2258
 râh ol- 3300
 rah-nümûn ol- 3066
 rahş ol- 574
 râm ol- 3213
 rânat ol- 3670
 ratbü'l-lisân ol- 1464,2785
 re'y ü tedbîr savâb ol- 3194
 reh ol- 3307
 reh-nüma-yı âsânî ol- 1612
 rengîn ol- 529,2395,2726
 reşha-feşân ol- 1723
 reşk-i cihân-ı bûkalemûn ol- 3083
 reşk-i kilik-i kef-i mânî ol- 365
 reşk-i nâfe-i âhû-yı tâtârî ol- 2555
 revân ol- 1755,2060,2305
 rıyâz-ı cinân ol- 1460
 rif-at ol- 813
 rind ol-3735

riyâ-yı mahz ol- 3261
ruhsat ol- 2484
rûşen ol- 1247,3457
rûy u cebîn ol- 2975
rûz-ı rûşen ol- 3511
rûz-ı vuslat ol- 4207
rûkn-i esâs-ı saltanat-ı câvidân ol- 1461
rûstem ol- 1904
rûsvâ-yı dü'âlem ol- 3753
sabr ol- 3497
sad-pâre ol- 913
sâhip-lâf ol- 742
sâlis ol- 1790
sânî ol- 236
sârî ol- 2121
sâyebân ol- 2775,2945
sâye-vâr ol- 813
sebâk-âmûz-ı direng ol- 1962
sebeb ol- 2660
sedd-i sedîd ol- 2877
sehper-i şeb-reng-i gurâb ol- 1647
selâm ol- 44
semend-i tab'ım ol- 915
seng-i siyeh ol- 1575
serâb ol- 3195
ser-asker ol- 2456
ser-efrâz ol- 2087,2342
ser-halka-i rindân-ı suhan ol- 3136
sermâye-i dükkân-ı atârî ol- 2577
serpûş ol- 3040
sersem ol- 2025,2514
seyyâr ol- 2950
seyyâre ol- 1867
sıhhatde ol- 2138,2139
sîmîn-teng ol- 1946
sipirh-i ilm ü faz u âftâb ol- 2900
siyeh-i mest ol- 3607
suhan-ver-i isâ-beyan ol- 1473
sultân ol- 4066
sûr ol- 1994
surh ol- 114
suver-i perde-i râz ol- 2994
süvâr ol- 897,920,928,2389,3198
şâ'ir ol- 1475,1957
şâd ol- 78,1987,3253,3478
şâd u hurrem ol- 2094,2732
şâdkâm ol- 42,640
şâh u hurrem ü bî-gam ol- 1937
şâh-ı cihânbân-ı suhan ol- 3175
şâhid ol- 1606
şakî ol- 2186
şakk ol- 4310
şâmil ol- 397,1129,1819
şebnem ol- 2121
şehenşah ol- 3345
şem-i şevk-engîz ol- 3774
şer ol- 489
şerbet-i şehd-i musaffâ ol- 1667
şevk ol- 1845
şevk-bahş ol- 1984
şihâb ol- 2921
şikâf-ı saf-ı düşmenân ol- 1457
şîr-i ner ol- 2418
şu'le-i sûzân ol- 2785

şûh ol- 4115,4119
 şükûh-ı tâb-ı şikenc-i külâh-ı sultânı ol-
 1610
 ta'kîd ol- 2888
 ta'rif ol- 2976
 tab'-ı feyzîde ol- 1829
 tab'ım ol- 362
 tâb-endâz ol- 3021
 tâb-ı mihr ol- 1619
 tahr ol- 733
 tahta-ı rîg-i remmâl ol- 1874
 takdîr ol- 1506
 tâlib-i evzân-ı suhan ol- 3173
 tamâm ol- 153,366,638,926,970,1426,
 1486,1894,2032, 2137 2541,2889,3129
 târ u mâr ol- 825
 tarik ol- 3612
 tasavvur ol- 2264
 tavk-ı rikâb ol- 1633
 tayy ol- 3330
 te'sîr-i cibillî ol- 3792
 te'sîrî ol- 1583
 tefrika-endâz-ı cihân ol- 2162
 teksîr-i sevâd ol- 2285
 temûz ol- 1614
 teng ol-
 96,588,918,1940,2293,3166,4239
 teng ü dâr ol- 3253
 tercemân ol- 1414,2772
 tercemân-ı râz-ı dil-i kudsiyân ol- 1465
 tertîb-i mevâdd ol- 2284
 teslîm ol- 1682,1700
 teşhîs-i reh-i hayr ol- 489
 teşne ol- 3127
 teşne-i medh ol- 2513
 tev'em ol- 2008,2689
 tev'emân ol- 2761
 tıfl-ı sebak-h'ân-ı suhan ol- 3156
 tırâz ol- 3037,3418
 top ol- 2588
 ümîd-i sıhhat ol- 3670
 ürd-i behişt ol- 765
 üstâd ol- 2670
 vâbeste ol- 3118
 vâfir ol- 4155
 vakf ol- 3589
 vâsıl ol- 3315
 vezân ol- 2770
 vezân ol- 2533
 vezîr ol- 2098
 vîrân ol- 2584
 vizr ü vebâl ol- 1878
 yâd eylemez ol- 3343
 yâd ol- 672
 yâr ol- 770,1307,3934,3994,4191
 yâr u nedîm ol- 1727
 yâve-derâyî ol- 3325,3335
 yeğ ol- 2343,3697
 yehpâre ol- 4151
 yeksan ol- 678,1274
 yig ol- 3697
 zâ'i ol- 4202
 zabt ol- 1870
 zâhir ol- 206,179,2551,2816,3279,3412

zânû-yı melek ol- 3618
zât-ı latîf ol- 2638
zehr-âb ol- 1666
zevk ol- 3787
zıyâ-pâş ol- 1795
zîb-i gûş u gerden-i ümmü'l-kitâb ol-
2916

zîr ü zeber ol- 2642
zîver ol- 3037
zîver-i eyvân ol- 2793
ziyâd ol- 1545
ziyân ol- 1418
ziynet-yâb ol- 389
zülf-i havrâ ol- 918

3.13.1.3. Eyle- yardımcı fiili ile yapılan birleşik fiiller

adâlet eyle- 2046
âftâb-ı hâveri eyle- 710
âgâz eyle- 718
âh eyle- 2523,3211
âr eyle- 3271
arz eyle- 3541
âsân eyle- 2990
âsmân eyle- 3680
âşyân eyle- 3676
azm eyle- 451,762
bâ-haber eyle - 493
bahr-ı sîm-âb eyle- 1620
belâ eyle- 4045
ber eyle- 505
berbâd eyle- 704
berî eyle- 738
ber-ter eyle- 120
besîm eyle- 1303
beter eyle- 494
bezl-i güher eyle- 3911
bezl-i makdûr eyle- 3407
bî-pâ eyle- 500
bî-siper eyle- 489
bîzâ eyle- 3493

câ-nişîn eyle- 2949
cebel eyle- 2824
celle celâl eyle- 1839
cem' eyle- 422
ceng-i zer-gerî eyle- 754
cevlân-ı suhan eyle- 3166
cilveler eyle- 2015
çâk eyle- 578,673
da'vâ eyle- 3867
da'va-yı intisâb-ı kadîm eyle- 1716
da'vi-i fazl eyle- 532
da'vi-i nazm eyle- 258,1473,2125
darîr eyle- 2078
der eyle- 538
der-bân eyle- 557
der-be-der eyle- 511
derc eyle- 2020
dermân eyle- 79
deryûze eyle- 3917
destûr eyle- 1355
devr eyle- 2197
devr-i lâmekân eyle- 252
dikkat eyle- 572

du'â eyle- 153, 800,
1245,2842,1979,3172
du'â vü tekbîr eyle- 2040
dûd-ı âh eyle- 2831
edâ eyle- 2126,2236,2323,2419
efzûn eyle- 3248,3625
emr eyle- 729,2451
endîşe-i zırh eyle- 534
eser eyle- 520
fahr eyle- 1989
fark eyle- 285,295,2291,3059,3017
fedâ eyle- 3515
fehm eyle- 1269
fer eyle- 523
ferâmuş eyle- 2463
fermân eyle- 3642
feryâd eyle- 3276
feşr eyle- 256
feşr-i zer eyle- 507
feth eyle- 2044
fevt eyle- 1986
figân eyle- 3489
fikr eyle- 78,1975,3250
füsûn eyle- 3594,3815
gamzeler eyle- 1271
geşt-i gülsitan eyle- 3681
gevher-i bedahşânı eyle- 1594
güher eyle- 537
güzâr eyle- 349,578,1515,2009,3065
güzer eyle- 486,521
haber eyle- 485
habs eyle- 2312
halk eyle- 3410
ham eyle- 2686
handeler eyle- 503
har eyle- 535
harâb-neder-harâb eyle- 3217
hased eyle-2930
haşr-ender-haşr eyle- 508
haşv-i şikem-i rahme-i divâr eyle- 538
havâle eyle- 1929
hazer eyle- 495,541
heder eyle- 543
helâk eyle- 2135,4343
hıfz eyle- 2500
hırâm eyle- 2016
hırâş eyle- 1824
himmət eyle- 1531,3496
hoşnûd eyle- 703
husrav-i sâhib-kırân-ı şark u garb eyle-
761
hutûr eyle- 2214
hükm eyle- 556
hüner eyle- 532
hüsn-i tedârik eyle- 2257
ısbât-ı kıyâmet eyle- 3588
ızhâr eyle- 2599
ızhâr-ı şevk eyle- 2746
i'timâd eyle- 1253
ibrâz eyle- 3004
icrâ eyle- 2256
ictihad eyle- 1280
ifrâz eyle- 280
ihrâz eyle- 3008,3419

ihsân eyle- 3274
ihtiyâr eyle- 3032
ihyâ eyle- 3207
ikbâl eyle- 3182
iktisâb eyle- 3215
ilticâ eyle- 3158
iltihâb eyle- 2911
imdâd eyle- 1539
inâd eyle- 1291
intisâb eyle- 3212
irâd eyle- 1494
isbât-ı vücûd eyle- 3820
îsti'cal eyle- 1846
itti'âb eyle- 1659
kabul eyle-
kadem eyle- 763
kader eyle- 533
kâmrân eyle- 3677
kâr eyle- 746
karar eyle- 2718
kâr-ger eyle- 518
kasd-ı şikâr-ı nahcir eyle- 2067
kesb eyle- 2509
kesb-i rûh eyle- 2629
keşf eyle- 2467,2617
kırân eyle- 3153,3770
kıyâs eyle- 2067,2591,3413
kifâyet eyle- 3044,3195
kilîd eyle- 2861
kör eyle- 1393
kudsiyân eyle- 2091
kul eyle- 3076
lutf eyle- 2047,2248
lutf eyle- 772,789,3303
lutf-ı hudâ-yı müste'ân eyle- 2763
ma'den lülû-yı ter eyle- 526
magbûn eyle- 3248
mâhzun eyle- 3248
mazhar-ı ihsân-ı suhan eyle- 3138
meded eyle- 3128,3642,3649,3671
medh eyle- 4,1341,1405
memnûn eyle- 1283,1367
mesrûrû'l-hâl eyle- 1896
mest eyle- 46,656
mest-i müdâm eyle- 1651
meyl eyle- 2948
mezâd eyle- 658
mu'attar eyle- 1274,3145
mu'teber eyle- 531
muhassar eyle- 1407
muhtasar eyle- 524
muhtell eyle- 2802
murâd eyle- 1296
müheyyâ eyle- 551
müsahhar eyle- 2366
müstakar eyle- 513
müşerref eyle- 1613,3303
nâ-gehânî eyle- 1259
nâz eyle- 284,811
nazar eyle- 496
nerdübân eyle- 108
nesh eyle- 3331
nesr-i tâ'ir eyle- 2780
nev-cevân eyle- 3679

nikâb eyle- 1656
niyâz eyle- 1895,3031,3609
nûrânî eyle- 598
nûş eyle- 3494
pâk-eser eyle- 3470
pay-endâz eyle-3011
pây-mâl eyle- 408
perîşân eyle- 807
pervâz eyle- 3000
pest ü pââmâl eyle- 1892
pîr-i debistân-ı suhan eyle- 3155
pür eyle- 3079
pür-gül-şeker eyle- 529
pür-keder eyle- 504
pür-müşk ü abîr eyle- 2063
pür-müşk-i ter eyle- 522
pür-nîşter eyle- 498
pür-şerer eyle- 516
pür-tâb eyle- 1678
pür-tezelzül eyle- 2982
pür-zîb eyle- 523
râh-ber eyle- 490
raks eyle- 767,1847,4181
reşk eyle- 8,2999,3327,4075
revân eyle- 2753
rica eyle- 3572
rind eyle- 771
rûz eyle- 1342
rûsvâ-yı kıyâmet eyle- 3585
sabr eyle- 3893
safâlar eyle- 699
sâgar eyle- 3888
salâ-yı ta'mîm eyle- 328
sebl eyle- 420
sefer eyle- 341,514,546
seher eyle- 485
selb eyle- 1741
selmân-ı suha eyle- 3160
ser eyle- 500
serâb eyle- 1615
serdâr-ı dilîrân-ı suhan eyle- 3162
ser-efrâz eyle- 762
sermâye-i mazmûn-ı müfid eyle- 2855
ser-nigûn eyle- 2333
sevâd eyle- 1262
seyr eyle-
57,547,565,1798,2255,3963,3477
sihr eyle- 2283,2590
siper eyle- 501,534
sirâyet eyle- 3067
sohbet eyle- 4024
sürme eyle- 16
şâd eyle- 1932,2516
şâdab-ter eyle- 528
şâmdân eyle- 3678
şeh-i tâc-ver eyle- 510
şehnâz eyle- 3031
şehr-i kitab-ı dürer eyle- 525
şekvâ eyle- 3804
şem'-i fânûs-ı habâb eyle- 2710
şem'-i münîr eyle- 2062
şemşîr eyle- 1300
şer eyle- 488
şikâr eyle- 3595,3832

şıtab eyle- 3198	tenezzül eyle- 2783
şüküfte-dil eyle- 2353	terk-i hân mân eyle- 3676
ta'bir eyle- 2071	teshîr eyle- 62,2037,2086
ta'lîm eyle- 1688	teskîn eyle- 2416
tagyîr-i kâza eyle- 533	teslîm eyle- 3181
tahammül eyle- 3520	tevbe eyle- 3425
tahkîk eyle- 2022	top eyle- 216,3817
tahrîk-i düvâl eyle- 1872	urûc eyle- 57
tahsîn eyle- 1282	vezâret eyle- 2295
takaddüm eyle- 1375	virân eyle- 3217
takdîm eyle- 1344	vird-i seher eyle- 544
takdîm-i du'âyı şeb eyle- 544	vird-i zebân eyle- 3737
taksîm eyle- 3758	yâd eyle- 1957,2014
tarh-ı garîb eyle- 3082	yeksân eyle- 136
tarh-ı suver eyle- 527	yemin eyle- 703
tasavvur eyle- 2350	yer eyle- 492,1378,3601
tasmîm eyle- 1717	zâhir eyle- 3186
tecdîd eyle- 2847	zahmnâk eyle- 4340
tefhîm eyle- 1311,1687	zarar eyle- 491,542
tek ü tâz eyle- 3428	zeber eyle- 512
tekâpû eyle- 2152	zevk ü safâ-yı bî-hisâb eyle- 3440
tekrâr eyle- 810	zindânî eyle- 130
telâfî-i per eyle- 519	zîr eyle- 512
temâşâ eyle- 4020	ziyâd eyle- 3472
temyiz-i reh-i hayr eyle- 488	zûr u ibrâm eyle- 2647

3.13.1.4. Diğer yardımcı fiillerle yapılan birleşik fiiller

âftâb kıl- 3511	bahâr er- 217,2547
akla uy- 3761	berk ur- 1276,2757,34557
ân ver- 159	bûy-ı gül ü gülîstan ver- 193
âsân bul- 399	cevâp ver- 3211
ayakda kal- 3648	cevlâna başla- 3002
azâb-ı nihân ver- 172	cezâsını bul- 2183

cilveye başla- 863,881
çarh ur- 1277
çeng ur- 1953
çevgân ur- 124
dâstân ver- 160
dehşet-i gazab-ı kahramân ver- 177
derhem kıl- 2714
dest ur- 1229,3564,3571,3572
dil-i giryân bul- 374
dil-i sûzân bul- 375
du'â kıl- 2731
du'âya başla-
267,595,697,970,1054,1107,1406,1478,
1608,2032,2196,2238,2387,2541
duhân ver- 182
ecel-i mihrîbân ver- 174
fedâ kıl- 3516,3517
fer bul- 3030
feryâda gel- 4247
feyz al- 3454,3492
gam bul- 3310
han ver- 195
harâc al- 195
hat-ı fettân bul- 371
havf-i tğın kıl- 1391
hayrân bul- 376
hayyiz-i imkân bul- 371
hurrem kıl- 2678
hurrem ü handân bul- 413
hurrem ü şâd kıl- 1481
hücûma başla- 2786
hükümünü ver- 1185,3447
hürmet bul- 3308
hüsn-i beyân ver- 163
ıyân ver- 190
i'câz göster- 3422
i'tiyad bul- 1294
ihyâ kıl- 3323,3678
ihyâ kıl-3678
ilzâm kıl- 2670
inân ver- 185
inkılâb er- 3190
inşirâh-ı fu'âd bul- 1483
intisab kıl- 2893
isâbet kıl- 3181
kadrin bil- 623,2171
kâm al- 1987
kâmbîn kıl- 2946
kâmyâb kıl- 4324
karâr bul- 1353
karar ver- 1422
keder ver- 1402,2216
kem bul- 183,3311
kuhl-ı bâsıra-i ahterân ver- 188
lerzân bul- 377
mahrem bul- 3312
mertebe-i âsmân ver- 181
meydân bul- 404
meyl-i tarab kıl- 3223
muhkem bul-
muhkem kıl- 3252
muhkem tut- 2001,4186
mukâbil dur- 3791
müberrâ kıl- 3323

mühmel ko- 2817
müjde-i emin ü emân ver- 184
mükteseb kıl- 3247
müntehab kıl- 3231
müsellem tut-3238
müşerref kıl- 3146
nâle kıl- 3512
neşât bul- 1843
nişân ver- 158,169,192,1453
pâre düş- 3764
pâyân bul- 411
pinhân tut- 4080
pür-tâb u teb kıl- 3245
râm kıl- 2635
rast kıl- 2743
râygân ver- 165
ref'i-jeng kıl- 3290
rıtl-ı girân ver- 170
rismân kıl- 2745
rûh-ı revân ver- 167
ruhsat bul- 1269
saf çek- 3387
safâ bul- 2092,3154
safâ gel- 3179
safâ ver- 915,2931
saltanat-ı câvidân ver- 194
selâm ver- 2615
seyre çık- 4213
sırr-ı âyet-i kur'ân bul- 373
sinân ver- 178
su'âle başla- 1414
sürmedân ver- 166
şân ver- 164
şeref bul- 3003
şöhret bul- 2998
tab'-ı cevâhir-feşân ver- 162
tâkat ko- 2811
takviyet ver- 2911
te'yîd kıl- 2860
teb tut- 3541
tebdîl kıl- 3780
tedârik kıl- 3193
tedbîr-i dermânım kıl-
3266,3269,3272,3275,3278,3281,3284
tefrika-i hânümân ver- 187
tekviyet ver- 1439
terbiyet ver- 2912
terk-i ser kıl- 4108
teselli bul- 2812
teselli ver- 3508
vuslata er- 3580
zahm ur- 3615
zamân ver- 171,179
zebân u dehân ver- 161
zıyâ ver- 1435
zîb ü ziver-i unvân bul- 403
zîb-i reh-i kehkeşân ver- 191
ziyan ver- 168

3.13.2. Anlamca kaynaşmış birleşik fiiller

âd ko- 1529

âdet edin- 1692

akla uy- 491

âleme gel- 622

âlemi tut- 3962,1562

amân ver- 173,1090

armağân git- 892

âsan bul- 399

aşkına düş- 1073

ayağım yere deymez 1847

ayak bas- 937

ayak çek- 3563

ayakta kal- 3648

azîz tut- 328

bahâsın çek- 1242

baht uyan- 805

bahtı açıl- 1484

baş eğ- 2113

baş göster- 1289

baş kaldır- 2096

başı göğe er- 4137

başına çal- 757,1200,3623

belâ ver- 4347

belâsın bul- 4043

bir ol- 128

birbirine düş- 4091

birbirine gir- 2002

can at- 2118

can bağışla- 3318

cân bul- 747,385,409,696

can ver- 4026, 158, 176, 180, 1273, 2083, 3318, 3478

cana can kat -4216,3221
cânıma geç- 2180
cezâsın bul- 1288
cihâna gel- 1017
cihânı tut- 1472,2039
destûr ver- 1832
dil bağla- 1752
du'aya el aç- 367
dünyâya deęişme- 3456
dünyaya gel- 2108
dünyâyı tut- 2317, 2643, 3598
dünyâyı yak- 4104
el aç- 1543
el çek- 1207
el uzat- 2918
el ver- 1258,1423
el ver- 34
el ver- 3895, 4053, 4134
elde tut- 2393
elin er- 1204,1203
elinden al- 1693
endîşeye düş- 494
eser ko- 1187
eşîğine yüzler sür- 1546
felek dön- 2245
feyz al- 240
gâm çek- 1899,2203, 2215, 4332, 2724,3686
gam u bîm çek- 1310
gerd-i gam ko- 776
gönlü açıl- 2403
göz aç- 2117
gözden geçir- 1582

gözü dünyayı görme- 3250
güftârı uzat- 2387
güleryüz göster- 382
hâb-ı gafletten uyan- 550
haddini bil- 257
hafif gel- 2674
hayran kal- 221
hayran kal- 931
hayrete sal- 52
hû çek- 1350
hükm ver- 497
hükmünü yürüt- 242,1231
imdâdı yetiş- 1061
iş düş- 417
kadem bas- 2095
kan dök- 249, 706, 1521
kane boya- 3596
karşı dur- 717,517
keder çek- 2001
kesâda düş- 3289
kıyâmet kop- 2275,4315
kıyâmet kopar- 880
kîmyâ bul- 625
kul ol- 1154
lâf ur- 1477
lafı ko- 481, 839, 1203, 1786, 3088, 3172, 3274
ma'zûr tut- 2126,2176
makbule geç- 323
mekân tut- 2145
meydân bul- 404
mukâbil düş- 3939
murâd et- 510, 998, 1128,1522,1837

mülk-i rûmu tut- 605
münâsib gör- 1496
müstehab gör- 3233,3241
nâmı tut- 1066,1094
nâmını ko- 845
nâzı geç- 4174
nokta koy- 252
nutka gel- 636
pâyân bul- 411
pâyâna er- 1245
renc ü elem çek- 2138
reng ver- 1978
revnak ver- 823,1955,3441,3608
ser ver- 1750
silip süpür- 3577
söz tüken- 308,411
sözümü tut- 1837
şehri tut- 3653
şeref ver- 1849,2107
tenezzül eyle- 554
toz ko- 253
vebâlin çek- 1207
vehme düşür- 1650
vücûda gel- 1607
yâdına gel- 865
yakasın çek- 128
yan ver- 175
yek reng et- 1972
yer et- 2555
yer ko- 2932,3524
yol bul- 129
yolu düş- 945

yüz göster- 2248

yüz sür- 884, 970, 1212, 2320, 3303, 3587, 3617, 3672,4057,4079

zemîne düşür- 2361

zencîr urul- 871

ziyâ ver- 912

3.13.3. Kurallı birleşik fiiller

aliver- 1195

3.14. Kısaltma Grupları

3.14.1. Uzaklaşma grupları

âzâde elemnden vücûd 500

benden a'lâ 623

biri birinden zîbâ 867

biribirinden a' lâ 890,1045,2481

firûzedden bir taht-ı âlî 552

3.14.2. Yükleme grupları

Rûhu şâd 1281

3.14.3. Bulunma grupları

Binde bir 22,133

BÖLÜM 4 :DİZİN

Sıra: a b c ç d e f g ğ h ı i j k l m n ñ o ö p r s ş
t u ü v w y z

A

âb:Su

a. 37, 131, 169, 199, 281, 282, 824,
976, 999, 1370, 1614, 1618, 1641, 1679, 1829,
1956, 2357, 2553, 2562, 2592, 2755, 2924,
2937, 3040, 3189, 3509, 3531, 3533, 3684,
4125, 4200

â.+a 226, 1517, 2877

â.+dır 3532

â.+ı 239, 3183

â.+ı adalet:Adalet suyu. 208,1408

â.+ı adl:Adalet suyu. 1649, 4068

â.+ı ateş-pâre:Ateş parçası gibi

su.3295

â.+ı çeşme-i lutf:Lutuf çeşmesinin

suyu. 2965

â.+ı divane:Divâne su. 4135

â.+ı hayat:Hayat suyu. 167,426, 1666,

2490, 2605

â.+ı hayat-asa:Hayat veren su. 663

â.+ı hayat-ı feyz 2336

â.+ı hayat-ı revan 1084

â.+ı hayat-ı suhan 2135,3295,3863

â.+ı hayat-ı suhan-ı baki 140

â.+ı hayvan:Canlılık suyu. 1549,3294

â.+ı ineb:Üzüm suyu. 3222

â.+ı Kevser:Kevser suyu. 2983

â.+ı lutf:İyilik suyu. 2581,3189,3191

â.+ı musaffa:Saf su. 3907

â.+ı nazm 1674,3154

â.+ı nil:Nil nehrinin suyu. 3183

â.+ı pak-ıpür-emvac-ı bahr-ı lutf 2906

â.+ı revan :Akan su. 227, 2659,

3196,448, 1671,11

â.+ı ruh-ı kaşane-i cennet 1802

â.+ı ruh-ı zezem 48

â.+ı ruy-ı devlet-i cemşid 3286

â.+ı ruy-ı şuara 4309

â.+ı tig-ı nazm-ı şirin 266

â.+ı tig-ı tabdar 1388

â.+ı zezem:Zezem suyu. 2476

â.+ı zer :Altın suyu. 3022

â.+ı zülal-i çemenistan-ı cihan 1244

âbâd :Sonsuzluklar

a. 843, 3881(2)

âbâdân :Bayındır

a. 2795(1)

abâlî :

a. 3199(1)

abd :Kul,köle

a.-i serefken 3235(1)

abdâl :Derviş,erenler.

a. 4278(1)

âb-efşan:Su saçan.

a. 224,958,4335 (3)

âbgîne :Billur .2757 (1)

abîr :Geçici

a. 2063 (1)

acaba :Merak,kararsızlık veya kuşku bildiren söz.

a. 852 (1)

aceb :bknz.acaba

a. 16, 71, 3236(3)

acem : İran ülkesi

a. 1902

a.+dir 3122 (2)

acep : Bknz.acaba

a. 117, 414, 548, 573, 647, 657, 712,
885, 975, 979, 1002, 1012, 1017, 1045, 1048,
1050, 1059, 1063, 1154, 1185, 1388, 1553,
1590, 1594, 1716, 1730, 1750, 1804, 2028,
2031, 2041, 2142, 2172, 2246, 2246, 2257,
2260, 2277, 2399, 2404, 2432, 2433, 2453,
2454, 2465, 2466, 2466, 2466, 2494, 2550,
2583, 2592, 2760, 2791, 2848, 2888, 3045,
3414, 3469, 3482, 3483, 3495, 3512, 3513,
3542, 3589, 3619, 3620, 3698, 3726, 3752,
3756, 3762, 3773, 3791, 3853, 3937, 3950,
3962, 4033, 4083, 4111, 4116, 4137, 4296
a.+dir 1404, 1927, 2172, 3530, 3741

(90)

acı- : Başkasının uğradığı veya uğrayacağı kötü bir duruma üzülme

a.-r 4139 (1)

âciz : Gücü yetmeyenin durumu,güçsüzlük.

a. 321, 3545

a.+dir 572

a.+im 740, 2328 (5)

acz : Zıyflık,güçsüzlük.

a. 256, 1174, 3123

a.+i 467

a.+im 2182, 2278

a.+ime 739, 1967, 2022

a.+imi 2329

a.+ini 2324 (11)

aç- : Bir şeyi kapalı durumdan açık hale getirmek

a.1543

a.-amaz 2117

a.-ar 851, 2069, 2353, 3476

a.-dı 1303, 4204, 4254

a.-mca 384, 486, 684, 852, 1509, 3764,

3930

a.-ıp 1895, 2890

a.-ma 4173

a.-mağa 3319

a.-masa 3573, 4256

a.-maz 2418

- a.-mazdı 1648
a.-miş 777, 4112
a.-sa 657, 1783, 3213
a.-sam 2788
a.-sın 764 (31)
- açıl-** :Açık hale gelmek.
a. 773, 4212, 4289
a.-dı 764, 1258, 1484, 1489, 1589,
1681, 2090, 3220,4069, 4286, 4297
a.-dıkça 2556
a.-ıp 3132, 4133
a.-ır 2392, 2403
a.-madık 2774
a.-masın 655
a.-maz 3622
a.-miş 977
a.-sa 3048, 4158 (25)
- ad** :İsim.
a. 1183, 1529
a.+ı 4343
a.+ım 3271
a.+ın 4352(5)
- a'dâ** :Düşmanlar.
a. 408
a.+dan 1409
a.+nı 3248
a.+nın 1393
a.+sı 156
a.+ya 473, 955, 1011, 1074, 1300,
1356
a.+yı 1384
a.+yı zamane 2184 (13)
- adâlet**:Her hak sahibine hakkının tam ve eksiksiz verilmesi, hakkaniyet, âdillik.
a. 2046
a.+de 951, 1810, 2105
a.+dir 1851
a.+le 2034, 2045, 4301
a.+i pişe:Adaletli. 1996 (9)
- add** : Sayma.
a. 3741 (1)
- addol-** :Sayılmak
a.-unmaz 38 (1)
- âdem** :İnsan.
a. 275, 1053, 1360, 1987, 2015, 2105,
2509, 2690, 3315, 3405, 3540, 4038, 4099,
4331
a.+de 1196, 1717
a.+dir 1185
a.+e 420, 593, 911, 986, 1193, 2307,
3717, 3848, 4032
a.+i rüzgar 2214
a.+ler 4343 (28)
- âdet** :Tane.
â. 1692, 4013
â.+dir 411
â.+i 1330, 3416
â.+i cefa 3720
- â.+i gamze 3595
â.+i nazmaveran 1054, 1478 (9)
- âdil** : Adaletli.
a. 2105, 3150, 4352 (3)
- âdil-şâh**:Adaletlilerin en büyüğü.
a. 698 (1)
- adim** : Yok olan, var olmayan.
a. 337, 1323, 1684 (3)
- adl** :Adâlet , her hak sahibine hakkını verme, hakkı yerine getirme, eşit davranma .
a. 597, 843, 1103, 1299, 1349, 1694,
2055, 2972, 4352
a.+i 199, 353, 394, 518, 680, 731, 823,
1313, 1438, 1587, 1648, 1734, 1765, 1924,
2061, 2417, 2705, 2822, 2876, 2912, 3020
a.+ile 1735
a.+in 129, 1385
a.+iyle 184, 992
â.+ı faruki 1813
â.+i mücessem 2518
â.+i nigeşban 2455
â.+i şehensâh-ı kerim 1312 (39)
- adû** :Düşman.
a. 359, 1291, 1383, 1506, 1914, 2234
a.+nun 114
a.+ya 1507, 1510, 1666, 2457, 3086
a.+yı sohbet-i bigâne 3959 (13)
- âfâk** : Ufuklar
a.+ı 1351 (1)
- âfât** : Âfetler,büyük belalar.
â.+ı kıyamet : Kıyamet âfetleri. 3591
(1)
- âferin**:Övme, takdir, beğenme vb. duyguları belirtmek için söylenen söz, bravo.
a. 115, 316, 700, 1282, 1302, 2036,
3429, 4285 (8)
- âferiniş** : Yaradılış
a. 13 (1)
- âfet** : Büyük bela.
a. 1145, 3675, 3688, 3944, 4039, 4140,
4315
a.+e 3603
a.+i 4000
a.+in 9
a.+i rânâ-yı zamâne:Güzel devrin
âfeti. 2167 (11)
â.+i akl:Aklın belası. 3937
â.+i aşk:Aşk belası. 1958
â.+i ayn'ül kemal-i reşk 15
â.+i can:Can belası. 2457,3838,4008,
4085, 4263,4007
â.+i cân-gâh 3728
â.+i cân-gâh-ı dil 2680
â.+i cân-ı cihân 1412,3996
â.+i devran:Devrin büyük belası.
2465,3550, 3554,3730
â.+i dünyâ 4084
â.+i mekkar 3763

â.+i paderheva 4262
 â.+i pür-şive 1748
âfet-resân : Büyük belayı yetiştiren. 1455 (1)
âfitâb :Güneş.
 â. 36, 3432, 3445, 3529, 3835, 3865,
 4125, 4170, 4278
 â.+a 4270
 â.+ım 608
 â.+m 4171 (12)
âfiyet:Sağlık,eslenlik.
 a. 2089 (1)
âftâb :Güneş.
 a. 298, 306, 339, 341, 626, 723, 1298,
 1947, 2316, 2900, 2909, 3186, 3202, 3511,
 3522
 â.+a 183, 1705
 â.+ı 1695
 â.+m 1797
 â.+mın 82 (20)
 â.+ı âlem-âr:Âlemi süsleyen güneş. 251,598
 â.+ı âsmân-ı izz 1265
 â.+ı âsmân-sâye 667, 948
 â.+ı bahr 719
 â.+ı bamdad:Seher vakti güneşi. 1254
 â.+ı bî-zeval:Zevalsiz güneş. 2765
 â.+ı cehlsuz 2899
 â.+ı devlet-i şâh-ı cihân-ârâ 282
 â.+ı dü-cihân:İki cihanın güneşi. 898
 â.+ı evc-i himem 1911
 â.+ı haver:Doğunun güneşi. 710
 â.+ı kimyager 755
 â.+ı matla-i nusret 1357
 â.+ı pür-kerem 787
 â.+ı rüzgâr:Devrin güneşi. 820
 â.+ı saltanat:Saltanat güneşi. 781
 â.+ı subh:Sabah güneşi. 645
 â.+ı subh-ı mânâ 614
 â.+ı şân:Şöhret güneşi. 1499
 â.+ı taban:Parlayan güneş. 1574
 â.+ı zerre-perver 24
aga :Söz geçiren varlıklı kimse.
 a.+yı mükerrem:Muhterem ağa. 3107
 (1)
âgâz :Başlama.
 a. 718, 2619, 3034
 a.+ı 1118, 1150 (5)
 â.+ı dem-i subh-ı cihân-tâb-ı sâfâ 3093
 â.+ı dúa:Duaya başlama. 96, 3129
 â.+ı dua-yı encâm 2675
ağa :bkz. aga.
 a. 3400, 3409 (2)
ağaz :bkz. agaz.
 a. 3005, 3013 (2)
ağız :Yüzde, avurtlarla iki çene arasında, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye ve besinleri içine almaya yarayan boşluk.
 a.+ımda 2785
 a.+ına 152

a.+ında 1667 (3)
ağla- :Gözyaşı dökmek.
 a.-makla 4172
 a.-maz 4274
 a.-yıp 2639 (3)
ağyar :Yabancılar
 a. 3893, 3898, 4139
 a.+a 3540, 3739
 a.+e 3999
 a.+ı deni
 a.+nin 4192(7)
âh 1 : Sesin tonuna göre pişmanlık, öfke, özlem, beğenme, sevgi vb. duygular anlatan bir söz
 a. 1205, 1310, 1495, 2073, 2523, 2524,
 3025, 3211, 3270, 3627, 3643, 3644, 3687,
 3731, 3828, 3957, 4017, 4048, 4049, 4177,
 4212
âh 2:Beddua.
 a.+ı ateş-bar:Ateş yağdıran âh.
 4214,3770
 a.+ı can-güdaza:Can alan âh. 4078
 a.+ı cigersuz 4287
 a.+ı dem-a-dem:Zaman zaman yapılan
 âh. 3476
 a.+ı derun:Gönlün âhı. 1138, 1828
 a.+ı deruni:İçten gelen âh. 3279
 a.+ı mahabbet 4346
 a.+ı mücessem 3981
 a.+ım 2805, 4123
 a.+ımızdan 3695
 a.+ımla 4235
 a.+ına 3683
 a.+ıyla 3883
 a.+ile 3549, 3818
 a.+ı sehergah 3725
 a.+ı şerer-nakid-i linakam 1839 (39)
ahali :Bir yerde bulunan topluluk,halk.
 a. 3027
 a.+de 1009
 a.+i eşraf 1546 (3)
ahbab :Tanıdık,sevilen,sayılan kimse.
 a. 312, 3860
 a.+a 473, 955, 1074
 a.+dan 2184(6)
ahbab-nevaz:Ahbâp okşayacı.
 a. 3009 (1)
ahd : Söz verme,yemin.
 a. 1090, 3716
 a.+i 1768, 2110
 a.+im 1133, 1531
 a.+in 3025
 a.+inde 437
 a.+inden 4111
 a.+ı vifak 2847
 a.+i adl 826
 a.+i adli 2907
 a.+i kerem 3091 (13)

- aheng** : Uyum
a. 1942, 1976
a.+i 3898
a.+i dua 2598
a.+i neva 4196
a.+i şitab 894 (6)
- aheste** : Yavaş,ağır
a. 457, 577 (2)
- ahır** :Son.
a. 1543, 3088, 3265, 3276, 3276, 3277,
3277, 3283, 4000, 4043
a.+ında 267, 1478, 1732
a.+ı bezm-i cihan 1480 (14)
- ahkâm** :Emirler,hükümler.
a. 2673
a.+ı 1109, 1760
a.+ıanasıyla 2138
a.+ına 2451
a.+ını 352
a.+ı fazilet 2566
a.+ı felek 493
a.+ı kader 2816 (9)
- ahkem** : En çok hükmeden.
a. 2546
a.+idir 69 (2)
- ahker** :Ateş koru.
a.+dir 3529
a.i 1624
a.+i sûzan : Yakıcı kor 4151
a.+i sûzan-ı cahim 349 (4)
- ahker-pare** :Kor parçası.
a. 2966
a.+dir 3857(2)
- ahmak** : Sersem,budala.
a. 3233 (1)
- Ahmed** :Osmanlı padişahı.
a. 104, 184, 336, 386, 435
a.-i 1526
a.+i adil:Adil Ahmet. 235, 283, 506
a.+i mürsel:Sultan Ahmet'in elçisi. 32,
59
a.+i ferhunde:Uğurlu Sultan Ahmet.
4302 (12)
- ahsente**:Hayır,güzellik.
a. 1048, 2174 (2)
- ahsentü**:Pek güzel.
a. 3324 (1)
- ahşam** :Akşam.
a. 2636
a.+ı 1076 (2)
- ahter** :Yıldız.
a.+e 3770
a.+i 723
a.+i âlem:Âlemin yıldızı. 1193
a.+i baht:Talih yıldızı. 1642(4)
- âhû** :Ceylan.
a. 2417, 2418, 3900
a.+ya 1955
a.+yı harem:Haremin ceylanı. 882 (5)
- âhû-bere**:Ceylan yavrusu.
a. 241,440
a.+yi 2061 (3)
- âhvâl** :Haller,durumlar.
a. 3342, 3648
a.+i 2281
a.+i dehr 2262
a.+idin 2254
a.+imi 2802, 4327
a.+in 1311
a.+iserapayızamane 2188
a.+ı vicdani 583
a.+i din ü devlet:din ve devletin
durumları. 1280
a.+i zamane:Zamanın durumları. 3130
(12)
- ak** :Beyaz.
a. 552, 1815, 4070 (3)
- ak-** :Sıvı maddeler veya çok ince taneli katı
maddeler bir yerden başka bir yere doğru
gitmek.
a.-ar 3509, 4310
a.-madadır 1619
a.-masa 3195
a.-sa 2965, 3696 (6)
- akd** :Sözleşme.
a.+ı mürvarid-i nazm 1270
a.+ı nükte 741
a.+i gevher 313 (3)
- akıbet** : Bir iş veya durumun sonu.
a.+inden 485 (1)
- akıl** :Akıl.
a. 488, 2416, 3651
a.+i 776 (4)
- akl** :Düşünme,anlama,kavrama gücü,us.
a. 1769, 3250, 3298, 4107, 4231
a.+a 51, 491, 3761, 3919, 3986
a.+ı 87, 2110, 2330, 2602, 3377, 4170
a.+ı ayyâr 2349
a.+ı evvel 2704
a.+ı hâkim 1325
a.+ı insan 547
a.+ı küll 72, 108, 617, 1326, 2503,
3062, 3455, 3693
a.+ı musavver 2518
a.+ı müstefad 1269
a.+ı rasih 1573
a.+ı selim-i daniş-enduz 4301
a.+i mecnun-reviş 66
a.+ımız 3597
a.+ımızı 1747
a.+ı müstefad 2267
a.+ın 492, 4211 (38)
- aklâm** :Kalemler.
a.+ı 1080 (1)

akran :Yaş,rütbe,mevkii vb. hallerde birbirlerine eşit olanlar,denk.

a. 400

a.+ı 147

a.+ı felek 1206(3)

aks :Çarpıp geri dönme.

a. 2875

a.+i 578

a.+idir 734

a.+ile 706

a.+i murad:Sultan Murat'ın aksi. 2178

a.+ine 1213, 1237, 1579, 1692

a.+ini 376, 377

a.+iyle 2549

a.+yı emel 2833, 4226

a.+ı câm-ı gülfâm 1110

a.+ı câm-ı zer 1221

a.+ı hal-i ruh-ı huban 1625

a.+ı künbed-i harda 273

a.+ı nakş-ı kargah-ı âlem-i bala 307

a.+ı cemâl:Yüzün aksi. 4001

a.+ı çarh-ı devvâr 692

a.+ı çerağ-ı rey 959

a.+ı elif 351

a.+ı enhar 648

a.+ı eşkâl-i felek 1798

a.+ı hame 2660

a.+ı hurşid:Güneşim aksi. 2873

a.+ı hurşid-i pür-envar 649,2554

a.+ı kubbe 3039

a.+ı safa-güster 1668

akşam :Gündüzün son ve gecenin ilk saatleri..

a. 3856 (1)

al- : Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak,ele geçirmek.

a. 933, 934, 1394, 3380, 4290

a.-am 780

a.-amaz 1210

a.-an 2601

a.-ayım 2077

a.-dı 773, 1693, 2258

a.-diğimca 144, 2336

a.-dıkca 2800

a.-dıkça 1215, 3598, 4210

a.-dınsa 3748

a.-mca 1146, 1672, 1908

a.-ıp 1409, 3133, 4110

a.-ır 176, 195, 240, 511, 547, 694, 791,

1642, 1883, 2061, 2593, 2663, 3022, 3454, 3492, 3889, 4242

a.-ırdım 739

a.-ırken 3997

a.-mada 3001, 3298

a.-mağa 2745, 3000, 3539, 3543

a.-ması 4097

a.-masın 1987, 2128, 3899

a.-mayınca 3842

a.-mış 691, 2933, 3525, 3607, 3915, 4160

a.-mışdır 1747, 3597

a.-sa 265, 2005,2608, 2879

a.-sam 365

a.-sın 3971

a.-ur 4167 (70)

a'lâ :En yüksek.

a. 283, 309, 567, 581, 623, 654, 813, 890, 913, 952, 1045, 1149, 1367, 1628, 2151, 2429, 2963, 3271, 3701, 3877, 3990

a.+dan 1396

a.+dır 2445, 2481

a.+ya 1763

a.+yı 1396, 2319 (27)

alâlık:Yükseklik.

a.+ı 322 (1)

âlâm :Kederler,elemeler.

a. 2613

a.+ı 1062, 1088, 3124

a.+ı dehr:Devrin kederleri. 3258 (5)

alâmet:İşaret,iz.

a.+ı ikbal 1064 (1)

alay :Herhangi bir törende veya gösteride yer alan topluluk.

a. 593, 714, 1198, 1764

a.+ı 1385(5)

alâyık:Topluluk.

a.+dan 3922 (1)

alâyiş:Debdebe,gösteriş.

a.+ı haşak 3461 (1)

aldan- : Yanılmak,kanmak.

a.-ma 4143 (1)

âlem :Dünya.

a. 19, 441, 486, 606, 676, 732, 765, 797, 992, 1052, 1282, 1283, 1395, 1938, 1940, 1982, 1987, 2007, 2093, 2097, 2108, 2135, 2505, 2575, 2633, 2693, 2704, 2720, 2854, 2992, 3095, 3096, 3111, 3173, 3184, 3246, 3253, 3253, 3253, 3300, 3313, 3466, 3504, 3557, 3612, 3737, 3850, 3964, 4095, 4332, 4341

a.+de 812, 888, 1119, 1139, 1232, 1983, 2142, 2233, 2421, 2479, 2483, 2811, 2913, 2988, 3045, 3173, 3249, 3308, 3914, 4331

a.+den 748

a.+dir 1782, 2292, 3116, 3477, 3639

a.+e 3, 17, 179, 293, 353, 397, 622,

711, 733, 735, 826, 906, 912, 996, 1035, 1129, 1429, 1435, 1682, 1819, 2090, 2307, 2638, 2643, 2799, 2964, 3115, 3168, 3184, 3195, 3542, 3582, 3811, 3848, 3911, 3980, 4066, 4085, 4193, 4203, 4221

a.+ı 157, 350, 484, 522, 523, 665, 758, 843, 848, 852, 861, 1066, 1094, 1254, 1274, 1303, 1347, 1650, 1861, 1896, 1932, 1983, 2086, 2361, 2376, 2603, 2775, 2823, 2970,

3143, 3175, 3197, 3313, 3477, 3581, 3706, 3775, 3865, 3882, 3962, 4048, 4067, 4095, 4215

a.+i cud 2103
a.+idir 68
a.+in 4, 1933, 3255, 3292, 3313, 3350, 3362, 3372, 3702, 3741, 4173, 4272, 4286
a.+inde 1471, 4236
a.+i rüzgar 2226
a.+i tahayyülde 2358 (181)

âlem-ârâ:Âlemi süsleyen.
a. 747, 1357, 2899 (3)

alevlendir- : Arttırmak.
a.-se 1828(1)

alış- : Yadırgamaz duruma gelmek.
a.-dı 3674, 4235 (2)

aliver- : Çabuk,ansızın almak.
a. 137, 1195 (2)

âlfî :Yüce,ulu.
a. 60, 1866, 2059, 2149, 2863, 3054, 3891
a.+dir 352, 1652, 1880, 2446, 3229
a.+nin 3331 (13)

Ali Paşa:Osmanlı paşası.
a. 1950 (1)

Allah :Tanrı.
a. 780, 921, 2429, 2536, 3344, 3345, 3627, 3649, 3724, 4347
a.+a 1836, 2647
a.+ı 2093 (13)

allâme:Çok bilgin.
a.+i âlem:Dünyanın en bilgini. 2565 (1)

alüfte:İffetsiz kadın.
a. 2466, 3252, 3539, 4329
a.+ler 769
a.+yız 779 (6)

amade :Hazır.
a. 1793, 1803, 3499, 4321
a.+dir 3303
a.+yim 3997 (6)

âmin : "Öyle olsun, Allah kabul etsin"
anlamlarında, duaların arasında ve sonunda kullanılan bir söz.
a. 840, 1245, 2426, 2987 (4)

ammâ : Fakat,lâkin.
a. 5, 21, 77, 82, 168, 172, 406, 408, 465, 499, 530, 534, 535, 554, 619, 738, 779, 880, 911, 920, 940, 974, 978, 1010, 1050, 1061, 1184, 1187, 1211, 1293, 1384, 1741, 1750, 1753, 2015, 2028, 2048, 2076, 2172, 2188, 2191, 2287, 2324, 2338, 2445, 2463, 2469, 2473, 2484, 2606, 2724, 2783, 2952, 3219, 3236, 3239, 3274, 3277, 3295, 3295, 3313, 3370, 3479, 3532, 3541, 3551, 3566, 3567, 3571, 3602, 3633, 3716, 3720, 3763, 3781, 3790, 3802, 3810, 3821, 3843, 3885, 3922, 3927, 3952, 3984, 4007, 4042, 4079, 4088,

4113, 4114, 4119, 4224, 4230, 4242, 4261, 4266, 4343 (98)

ân : Güzellik cazibesi.
a. 159, 389, 2817, 3268, 3623, 4004
a.+ım 3626 (7)

an- : Hatırlamak,zikretmek.
a.-arlar 1400
a.-ıp 127
a.-masın 3702
a.-maz 575, 3332
a.-mazdı 1830
a.-mazsın 4113
a.-sa 132, 2653, 3978 (10)

ana : Ona(O zamirinin yönelme durumu).
a. 54, 66, 89, 107, 114, 141, 198, 199, 207, 211, 286, 421, 441, 444, 449, 450, 454, 461, 468, 480, 490, 498, 518, 530, 551, 552, 556, 712, 744, 816, 846, 850, 859, 862, 863, 868, 877, 888, 893, 895, 897, 920, 959, 967, 987, 995, 1007, 1025, 1026, 1067, 1120, 1126, 1168, 1210, 1241, 1272, 1287, 1296, 1365, 1371, 1380, 1407, 1415, 1446, 1449, 1460, 1480, 1505, 1590, 1630, 1645, 1652, 1699, 1726, 1744, 1769, 1769, 1812, 1818, 1850, 1851, 1857, 1867, 1871, 1890, 1952, 1964, 2052, 2053, 2101, 2105, 2116, 2175, 2217, 2219, 2233, 2244, 2286, 2304, 2316, 2351, 2358, 2363, 2366, 2448, 2455, 2456, 2469, 2488, 2559, 2573, 2594, 2639, 2661, 2662, 2669, 2683, 2686, 2710, 2712, 2724, 2745, 2759, 2777, 2793, 2809, 2823, 2831, 2845, 2900, 2931, 2949, 2954, 2974, 2985, 2986, 2987, 2998, 3011, 3058, 3060, 3096, 3097, 3110, 3142, 3150, 3208, 3209, 3320, 3332, 3335, 3344, 3358, 3408, 3416, 3432, 3434, 3437, 3444, 3592, 3607, 3615, 3662, 3876, 4064, 4125, 4241, 4276, 4294, 4309 (170)

anançün : Onun için.
a. 2292 (1)

anasır : Unsurlar,esaslar.
a. 2620
a.+dan 976, 2743 (3)

anber : Güzeli kokulu bir madde(Amber).
a.+den 1539
a.+dir 999
a.+i 197, 736
a.+i iham 2632
a.+i isara 296
a.+i paş 958
a.+i sirişt 765 (8)

ancak :Yalnızca anlamında sınırlama anlatan bir söz.
a. 72, 277, 388, 492, 812, 892, 982, 1003, 1184, 1302, 2043, 2081, 2158, 2472, 2973, 3150, 3261, 3262, 3268, 3339, 3537, 3558, 3665, 3719, 3820, 4222
(26)

anda :Onda (O zamirinin bulunma durumu).

a. 83, 90, 118, 270, 278, 351, 373, 440,
1477, 2433, 2603, 2784, 2984, 3027, 3510,
3538, 4193, 4306 (18)

andan :Ondan (O zamirinin ayrılma durumu).

a. 522, 958, 1469, 1483, 2551, 2941,
3016, 3469, 3857, 4022, 4022, 4023, 4024,
4025, 4026, 4256, 4277 (17)

andelib : Bülbul.

a. 1595 (1)

andır: Anmasını sağlamak.

a.-ıp 140

a.-ır 192, 1626

a.-maz 660(4)

anı :Onu (O zamirinin yükleme durumu.)

a. 20, 125, 158, 458, 537, 592, 847,
1292, 1340, 1383, 1392, 1472, 1558, 1677,
1798, 2175, 2497, 2503, 2517, 2653, 2744,
2786, 2817, 2827, 2842, 2923, 2936, 2953,
3044, 3138, 3205, 3419, 3437, 3528, 3559,
3634, 3651, 3685, 3850, 3866, 3883, 4004,
4004, 4017, 4035, 4102, 4225, 4240(48)

anıl- :Hatırlanmak.

a.-dıkça 1790

a.-maz 1131, 2580

a.-sa 4343(4)

anın :Onun

a. 31, 47, 59, 63, 65, 67, 72, 74, 107,
121, 275, 312, 691, 706, 714, 734, 857, 871,
874, 889, 915, 916, 984, 1247, 1671, 1721,
1770, 1815, 1869, 1891, 2591, 2642, 2684,
2694, 2713, 2726, 2818, 2940, 3021, 3117,
3124, 3149, 3183, 3261, 3318, 3348, 3544,
3661, 3666, 4143

a.+la 372, 1373, 1601, 1920, 1963,
2587, 2692, 3329, 3855 (59)

anınçün :Onun için.

a. 555, 938, 980, 1144, 1586, 2291,
2447, 2470, 2514, 3119, 3403, 3404, 3416,
3838, 3886, 4018, 4041, 4269 (18)

anıniçün:Onun için.

a. 62 (1)

anınla :Onunla.

a. 942 (1)

ankâ :İsmi olup cismi olmayan masal kuşu.

a. 290, 850, 856, 858, 1783, 1983, 2012

a.+yı 2335

a.+yı zamâne 2145 (9)

anla- :Kavramak.

a.-dığım 151

a.-ma 3126

a.-madım 4096

a.-mamak 1240

a.-maz 1009, 3243

a.-r 592, 1794, 2291, 3879

a.-rdı 2350, 3329

a.-rdır 138

a.-ya 309

a.-yan 592, 2587

a.-yın 4031 (17)

anlam : Bir kelimededen, bir sözden, bir davranış veya olgudan anlaşılın şey, bunların hatırlattığı düşünce veya nesne,mânâ.

a.+a 3597 (1)

anlar :Onlar.

a. 3785

a.ı 2660,3036

a.+ın 3311 (4)

anunçün :Onun için.

a. 833 (1)

âr :Utanma.

a. 2291, 3000, 3271, 3801 (4)

ara : İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe.

a.+ların 4185 (1)

ara- :Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.

a.-rken 407

a.-san 147, 439 (2)

arab :Arap.

a. 1902 (1)

arap : Orta Doğu ile Kuzey Afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan kimse, fellah.

a. 864 (1)

ârâyiş:Süs,besek.

a. 3760

a.+i devrân-ı dil-ârâ-yı zamâne 2146

a.+i ayın-i düstur 1807

a.+i bezm-i cihân 731

a.+i devr-i kamer 509

a.+i dibace-i divân-ı hikem 3100

a.+i di-him 786

a.+i din ü dünya 900

a.+i dükkân-ı felek 1220

a.+i dünya:Dünaynın süsü. 550

a.+i evreng 1015

a.+i eyvan:Köşkün süsü. 390

a.+i eyvan-ı divanhane-i devlet 2440

a.+i ezhar-ı gülzar 222

a.+i hazain-i kevn 1469

a.+i silk-i eyyam 2657 (16)

ardınca:Hemen arkasından.

a. 927, 3428 (2)

ârî :Hür.

a. 661, 2376, 2550 (3)

ârîf :Bilen,bilgili.

a. 770, 1106, 2254, 2602, 3686, 3705,
3722, 3747, 3918, 4332

a.+e 2196, 2206

a.+i 2207, 3814

a.+im 743

a.+in 3706 (16)

ârîfâne:Bilgece.

a. 4024(1)

Aristo:Yunanlı filozof.

a.+yı sebük-ruh 2170 (1)

aristo-hikmet:Aristo'nun hikmeti.

a. 2716 (1)
armağan : Hediye, ödül.
a. 196, 892, 1467, 2744
a.+ıdır 2
a.+ımdır 624 (6)
arsa : Yer.
a.+i âlem: Dünya yeri. 2944
a.+i dünya: dünya yeri. 2806
a.+i heyca 1115
a.+i heycade 1510
a.+i mahşer: Mahşer yeri. 597
a.+i mana 1183, 1184
a.+i medh 2791
a.+i meydan-ı suhan 3166
a.+i mülk-i mana 869
a.+i pehna-yı felek 125
a.+i pehna-yı mana 2789
a.+i pür-vüsât-i pehnaver-i âlem 1158
(13)
arslandoru: Sultan Mutar'ın atının ismi.
a.+sudur 870(1)
arş : İslam inancına göre göğün en yüksek katı.
a. 70
a.+a 44, 284, 568, 578, 700, 1138,
1292, 1491, 1970, 2646, 2646
a.+dan 283
a.+i âlâ: Göğün en yükske katı. 310
a.+i asmân 1434
a.+i âzâm 41
a.+i âzim 1321
a.+i beri 60
a.+i istiğna-yı himmet 608
a.+i rif'at 1028 (20)
art- : Değeri yükselmek, fazlalaşmak.
a.-a 155
a.-arsa 2166 (2)
artık : Bundan böyle.
a. 3280 (1)
arûs : Gelin.
a.+i dilsitan: Gönül alan gelin. 12,264
a.+i hub 3434
a.+i mani 166, 1536
a.+i medh 1827, 2941
a.+i nağme-i çeng 3197
a.+i naz-perver 748
a.+i tab 687
a.+i tutukara-yı edâ 1780 (11)
arz : Sunma, takdim etme.
a. 880, 2815, 3072, 3210, 3229, 3242,
3541, 3554, 3679
a.+a 3511
a.+ı rum 2140
a.+i hâl 3985,4006
a.+i hâl-i dil-i râz 3949
a.+i hulus 2021
a.+i ihlâs-ı vidad 1255
a.+i iltifat 1528

a.+ı niyâz 4079
a.+ı zer 327 (19)
arzu : İstek.
a.+ıy bus 3991
a.+ıy devlet 1659
a.+ıy intizam-ı hâl 1985
a.+ıy secde-i hak-i der 2975
a.+ıy şemm 2003 (5)
as- : Bir şeyi aşağıya sarkacak biçimde bir yere
iliştirip sarkıtmak.
a. 700, 1292, 3879(3)
a.-mazdı 248(1)
âsâ : Bazı ülkelerde, hükümdarların,
mareşallerin, din adamlarının güç sembolü
olarak törenlerde taşıdıkları bir tür ağaç veya
metalden değnek.
a. 3509, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513
a.+dır 1782
â.+ıy dest-i mûsa 1400 (8)
âsaf : Vezir.
â. 1562, 1941, 1942, 2113, 2264
â.+a 1876,3023
â.+da 3194
â.+ı 2971, 3146
â.+ı cemcah-ı muazzam 2159
â.+ı cemesned-i devr-i zaman 2222
â.+ı dâna-yı zamane 2157
â.+ı devrân: Dvrin veziri. 2263
â.+ı sâhib 2413
â.+ı valan-i had 2287
â.+ı zi-şân: Şanlı vezir. 1989,2341
â.+ı ahde 4291
â.+ı ali-gühera 1966, 2070
â.+ı ali-meşreb 1949
â.+ı cemgah 3648
â.+ı cem-pâye 3177, 3178
â.+ı cemşid-cenab 1636
â.+ı cemşid-kevkebe 1442
â.+ı cemşid-serir 2050
â.+ı devran 1699
â.+ı din-perver-i âdil 1811
â.+ı husrev-i zi-şan 1857
â.+ı madelet 2702
â.+ı sahib-ferheng 1940
â.+ı sahib-hatem 2099
â.+ı sahib-hünera 1657
â.+ı sani 1561, 1755
â.+ı sütude-şiyem 1910
â.+ı zamane 1461 (37)
âsân : kolay.
a. 399, 871, 2546, 2566, 2990, 3631,
3963, 4061, 4327
a.+m 2284
a.+ı felek 1248 (11)
âsâr : Eseler.
a.+ı 645, 2382, 2383, 2574,2801
a.+m 3175
a.+mı 17 (6)

- â.+1 bimar 2572
â.+1 hayal 471,2650
â.+1 istidad 984
â.+1 mahmuri 1819
â.+1 saadet:Mutluluk veren eserler.
- 1836
â.+1 sun-ı hakk 931
â.+1 sun-ı müstean 221
â.+1 şer ü şur 1817
â.+1 tabiat 539
â.+1 teveccüh 2859(17)
- âsâyîş:**Huzur.
a. 353, 1193, 1232, 1390, 1646(5)
- asl :**Asıl,öz.
a.+ını 1345(1)
- asla :**Hiçbir zaman, hiçbir biçimde.
a. 467, 793, 864, 1008, 1144, 1310, 2214, 2247, 2410, 2724, 3329, 3338, 3410, 3939, 4096 (15)
- âsmân :**Gök,sema.
a. 207, 217, 298, 339, 350, 998, 1056, 1443, 1450, 1488, 1701, 1798, 2001, 2736, 2780, 2920, 2921, 3680
a.+da 567, 2963
a.+1 92
a.+iazamet 2103
a.+ımdır 608
a.+ın 1797
â.+1 adl ü efser 556
â.+1 cihan-ı şevket 3378
â.+1 devlet 720, 3255
â.+1 din 2898
â.+1 siflehasm 2899
â.+1 şevket ü şan 1911 (31)
- âsûde :**Rahat.
a. 269, 498, 732, 2096, 2282, 2540, 2575, 2945, 4088 (9)
- asuman:**Gökyüzü.
a. 3455
a.+ın 3964, 4235
a.+1 mülk 2765
a.+1 semt-i müdara 1660
a.+1 tab 3707 (6)
- âşık :**Bir kimseye veya bir şeye karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan kimse.
a. 652, 1131, 1739, 2378, 2466, 2580, 3307, 3312, 3491, 3498, 3578, 3580, 3600, 3630, 3634, 3653, 3677, 3715, 3732, 3753, 3761, 3763, 3814, 3839, 3841, 3877, 3883, 3893, 3922, 3943, 4080, 4083, 4086, 4172, 4174, 4177, 4236
â.+a 1144, 1307, 2932, 3328, 3501, 3503, 3524, 3544, 3614, 3631, 3643, 3990, 3995, 3999, 4032, 4176, 4279
â.+1 3739, 3806, 3929, 4142
â.+ım 615, 630, 3479, 3724, 3900, 3990
- â.+ın 384, 1145, 1416, 3535, 3601, 3701, 4033, 4101
â.+ımın 4140
â.+ız 3555, 3776, 4105
â.+ızarı 2350
â.+lar 3556
â.+lara 3273
â.+ları 776
â.+ların 766, 2588, 4029
â.+larının 4118
â.+larız 3773 (86)
- âşıkân :**Âşıklar
a.+a 2779
- âşıkâne:**Âşık gibi.
a. 1141 (1)
- aşıkâr :**Açık,belli.
a. 3700 (1)
- aşıkâre :**Apaçık,mevdanda.
a. 172 (1)
- aşına :**Bildik,tanıdık.
a. 1531, 3826, 3988
a.+dır 3548, 4033
a.+na 3895
a.+sına 4175
a.+ya 3826 (8)
- aşinâlık :**Tanıdık olma durumu.
a. 2543 (1)
- aşıyan :**Mesken,yuva.
a. 2780, 3018, 4108
a.+dır 4337
a.+1 bülbül:Bülbül yuvası. 4296 (5)
- aşk :**Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu.
a. 1787, 2257, 3475, 3632, 3633, 3777, 3782, 3834, 3937, 3994, 4151, 4175
a.+a 3508, 3943
a.+1 1739, 1747, 3684, 4082
a.+ma 1073, 4247
a.+ınla 4107
a.+ıyla 3944 (22)
a.+1 bıkır-i fikr 4278
a.+1 hüsameddin 85
a.+1 ilâhi 4279
a.+1 mecâzi 1743
- âşub :**Kargaşa,karıştıran.
a.+a 1286
â.+1 cân 3931
â.+1 cihân 3606
â.+1 dil 3616, 4085
â.+1 dil-ârâm-ı cân 775
â.+1 din 4263
â.+1 dünya 2465
â.+1 hıram 3590
â.+1 mahabbet 3576
â.+1 rustehiz-i kıyâmet 1451 (11)
- aşüfte :**Çıldırırcaşma seven.
a. 1845, 2466, 3252, 3464, 3557, 3815, 3935, 4039
a.+dir 3714

- a.+ler 1751
a.+i serder-hevâ 4034, 4267 (12)
aşüfte-nüma :Çıldırıracasına sevdiğini gösteren.
a.+yız 3816 (1)
- at** : Atgillerden, binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan.
a. 120
a.+lar 867 (2)
- at-** : Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak
a.-ar 4058
a.-ardı 1535
a.-arken 3427
a.-dı 1491, 2091
a.-dığı 2068
a.-mada 3421
a.-madı 3426
a.-sa 2874
a.-salar 3852 (10)
- âteş** :Hararet,kızgınlık.
a. 943, 1084, 1518, 1602, 1614, 1913, 1956, 3530, 3914, 4296
a.+den 3529
a.+dir 857
a.+e 3307
a.+i 304,976, 2357
a.+im 634
a.+in 4284
a.+ler 2551
a.+tir 3529
a.+i âh:Ahın ateşi. 3851
a.+i aşk:Aşk ateşi. 635
a.+i baladevan 943
a.+i cansuz:Cansız,sönük ateş. 3696
a.+i cehende 1448
a.+i çapük-inân 1083
a.+i dil 3774
a.+i kahr 3189, 3191
a.+i mey 391
a.+i musa 2133
a.+i nan-ı saika-cünbiş 942
a.+i reşk-i kefi dest 1369
a.+i seyyale 777
a.+i sinem 3644
a.+i sûzân :Yakan ateş.3727
a.+i sûzân-ı gam-ı endişe-güdaz 3024
a.+i tur 1828 (37)
- ateş-pâre**:Ateş parçası.
a. 2592, 3532 (2)
- atıfet** :Esirgeme,koruma.
a.+le 1591
a.+i hayy-ı kadir 2038
a.+in maskemi 78
a.+i rabbani 99
a.+i şâh-ı cihândaver 2428 (5)
- atıl-** :Bir şeye doğru birden gitmek.
a.-ır 855 (1)
- atlas** : İpekten yapılmış kumaş.
a. 3846
- a.+ımı 3011
a.+ı çarh 893, 1322, 2790,4102
a.+ı gerdun 288 (7)
- attar** : Güzel kokular, güzel kokulu şeyler satan.
a. 3145, 4215
a.+ım 94
a.+ı çarşu-yı zemin 1437 (4)
- avare** : Serseri, boş gezen, işsiz, güçsüz.
a. 1391, 3761, 3944
a.+ler 769 (4)
- avarelik** :Boş gezmek.
a. 4053
a.+in 4046 (2)
- âvâz** :Ses,çığlık.
a. 3026
â.+ı rad 1454
â.+ı ricâ 3115
â.+ı tahsin-i melek 2788 (4)
- âvâze** :Nam,şöhret.
a.+ı adl:Adaletin namı. 2317,3197(2)
- avize** :Askı.
a.+i gûş-ı bilad 1261
a.+i gûş-ı dil-i yarân-ı safâ 1778
a.+i gûş-ı gül-i bostan-ı irem 3099 (3)
- avla-** : Bir avı diri veya ölü olarak ele geçirmek.
a.-yan 3702 (1)
- avn** :Yardım
a.+ı ilâhi:İlâhi yardım. 468
a.+ı insâf 2908
a.+ı rabbani 2991
a.+i millet:Milletin yardımı. 2762 (4)
- avuç** : Elin iç tarafı, apaz, hapaz.
a. 237, 711,2272(3)
- ay** : Dünyanın uydusu olan gök cismi, kamer.
a. 3559
a.+ı 1376 (2)
- ayag** :Ayak.
a. 2754 (1)
- ayak** : Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.
a. 937, 2835, 3563, 3886
a.+a 3783
a.+da 3648
a.+ım 1847, 3976
a.+ma 3303 (9)
- ayan** : Açık, meydanda, açıkta, belli.
a. 1451
a.+dır 442, 475
a.+ı sıfahan 1393(4)
- âyât** : Kur'ân âyetleri.
â.+ı hubi:İyilik âyetleri. 372 (1)
- ayb** : Utanılacak şey, kusur,ayıp.
a.+ı itnâb:Söz uzatmanın ayıbı. 1677 (1)
- âyet** : Kur'ân'ın her bir cümlesi, Kur'ân'ın surelerini oluşturan ilâhi söz.

â.+i kübra-y ızamane 2169
 â.+i nun :Nun âyeti.10 (2)
ayın : Tören.
 a. 4110 (1)
âyine :Ayna.
 a. 166, 1919, 1981, 3434, 3522, 3537,
 4188, 4307
 a.+de 377, 1625, 4001, 4101
 a.+den 376
 a.+dir 444, 1769, 4258, 4258
 a.+i sine 2110
 a.+si 3908, 4276
 a.+sin 3306
 a.+sine 3523
 a.+i âb 1402
 a.+i âlem-nümâ:Âlemi gösteren ayna.
 647, 2750,4036
 a.+i âlem-nümâ-yı câm-ı sahba 3251,
 3254, 3257, 3260, 3263
 a.+i çarh 578, 2550,2831
 a.+i çehre-nümâ-yı mazmun 3151
 a.+i dil:Göünl aynası. 3561
 a.+i endişe 1976,3457,2078
 a.+i gayb:Bilinmeyen ayna. 3939
 a.+i hurşid-i cihân-tab-ı felek 1980
 a.+i iskenderİskender'in aynası. 757
 a.+i idrak 610,1209
 a.+i meşşata-i ruy-ı âlem 1227
 a.+i pür-keder-i mah-ı sipihre 1774
 a.+i rast-nümâ 351
 a.+i rey 2873
 a.+i ruy-ı cihân-tab-ı neşât 2680
 a.+i saf 2442
 a.+i suret-i çin 2997
 a.+i suret-nümâ-yı şahid-i mânâ 1814
 a.+i tab 307
 a.+i tali 1484 (54)
ayine-ves:Ayna gibi.
 a. 2758 (1)
ayş :Yaşama.
 a. 766, 770, 1150 (3)
ayyâr :dolandırıcı,hilekâr.
 a.+m 1131, 2452(2)
az : Nicelik, nitelik, güç, süre, sayı
 bakımından eksik.
 a. 1234, 1310, 2085, 2096, 2473, 3027,
 3306, 3999, 4091, 4109, 4124
 a.+çok: Bir parça,oldukça. 2216,4148
 a.+ı 1139 (14)
azab : Büyük sıkıntı, eziyet, ezinç.
 a. 1661, 1928
 a.+ı nihan:Selvi boylu güzelin azabı.
 172
 a.+ı rüzgar:Zamanın azabı. 807 (4)
azad : Serbest bırakma.
 a. 1482, 1535, 3277, 3689, 3762, 3882,
 3995 (7)
azade :Serbest.

a. 500, 3460, 3819
 a.+dir 3301
 a.+ler 2897
 a.+lere 1752, 3092
 a.+yim 3994
 a.+i aşk: Başiboş aşk. 3795 (9)
azadelik :Başiboşluk,serbestlik.
 a.+de 3995 (1)
a'zam : Çok büyük, en büyük, daha büyük.
 a. 1711 (1)
azamet: Ululuk, büyüklük.
 a. 102 (1)
azimet :Gidiş.
 a. 944, 2648, 3468(3)
azm :Niyet.
 a. 451, 762, 1408, 1939, 2722
 a.+i 203
 a.+ı cihad 1505
 a.+ı şan 1638
 a.+i cihad 1300, 4334
 a.+i kenar 3965, 4015
 a.+i meydan-ı gaza 763
 a.+i remim 363 (14)
âzurde:İncinmiş,kırılmış.
 a. 77 (1)
âzürde:nkz. Âzurde.
 a. 4161 (1)

B

bâb :Kapı.
 b. 2898
 b.+da 2386
 b.+ı emn 1489
 b.+ı hümayun 557
 b.+ı şerh-i mütun 3078 (5)
bac :Vergi.
 b. 1291, 1513
 b.+ı mülk-i âlem 2286
 b.+ı sitanende-i zülf-i müşgin 2396 (4)
bâd :Yel,rüzgâr.
 b. 942, 1373, 1508, 1614
 b.+a 3883
 b.+ı bahar 2084
 b.+ı cezbe-i medh 1468
 b.+ı cihan-gerd 456
 b.+ı çemen-i hulk 1770
 b.+ı dem-i subh-ı tevfiğ 1841
 b.+ı hazan 2822
 b.+ı hime 2797
 b.+ı kahr 678
 b.+ı nesim 1302
 b.+ı perr-i mege 2878
 b.+ı refîar 2065
 b.+ı saba 360, 845, 907, 1436, 2063,
 2548,2710, 3645, 3887, 4043, 4061, 4062,
 4215, 4339,2114, 2354,4035

- b.+1 sarsara 2356
b.+1 aşk 3513
b.+1 seher 475
b.+1 şevk-ı vasf 2595
b.+1 şimâl 4073
b.+1 vezân 202,454,455
b.+1 yekran 573 (42)
- badban:**rüzgârcı.
b. 250, 709, 1440 (3)
- bâde :**Şarap.
b. 614, 3624, 3750, 3805, 3822, 3824, 3924, 3928, 3973, 4051, 4168, 4170, 4182
b.+dir 2605, 3301
b.+i aşk:Aşk şarabı. 3775
b.+i gülgun:gül renkli şarap. 2800
b.+i idrak 750
b.+i nâz 2933, 3525
b.+i pür-feyz 2606
b.+i surh 3915
b.+i ter 3519
b.+si 425
b.+siz 3622 (25)
- bâde-keş:**Şarapçı.
b.+iz 4167 (1)
- bağ :**Büyük bahçe,bostan.
b. 958, 3858, 4073
b.+a 768, 2533, 2547, 3905, 4214, 4216
b.+1 225
b.+ımız 3772
b.+ın 3220
b.+1 behişt 648,3622
b.+1 bezm 3637
b.+1 binişte 4068
b.+1 cennet 277
b.+1 cihan 413,1352,1422, 1649
b.+1 feth 3448
b.+1 hayal 2729
b.+1 irem 765
b.+1 murad 2600
b.+1 nevbahar-ı feyz 3917
b.+1 rıdvan 224 (27)
- bağban:**Bağcı.
b.+ında 3052
b.+1 manevi 89
b.+1 sıdk-ı pâk2943 (3)
- bağçe :**Bahçe.
b. 920
b.+i hassa 919
b.+i padişeh-i ruy-ı zemin 2390 (3)
- bağdad:**Şehir ismi.
b. 1114
b.+1 suhan 4310 (2)
- bağışla-:** Herhangi bir kötü davranış için ceza vermekten vazgeçmek, affetmek.
b.-r 3318, 4148
b.-rsa 3844 (3)
- bağla- :** Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak.
b.-dı 547, 3483
b.-maz 3900
b.-mazız 1752 (4)
- bahâ :**Güzellik,zariflik.
b. 461, 1471, 2289, 2691
b.+dır 1010
b.+1 ruhsat 3052
b.+lara 1537
b.+na 3896
b.+sın 1242 (9)
- bâhaber:**Habersiz.
b. 493, 954 (2)
- bahane :** Bir şeyin gerçek sebebi gizlenerek ileri sürülen uydurma sebep.
b. 2472
b.+yle 1535, 3483, 4056 (4)
- bahar :**İlkbahar.
b. 217, 1351, 1988, 2547, 3222, 3245, 3754, 3760, 3963, 4191, 4286, 4289, 4295
b.+1 3992
b.+ın 3680
b.+1 badam 2640
b.+1 bağ-ı devlet 4302
b.+1 devlet 240,2774
b.+1 gülbün-efraz-ı adalet 1364
b.+1 gülşen 1801
b.+1 ismet 2919
b.+1 mareke 1997 (23)
- bahr :**Deniz.
b. 238, 292, 571, 627, 678, 707, 2432, 2639, 4333
b.+a 713, 1539
b.+e 1709, 2824, 3968
b.+1 505, 569
b.+in 570, 690
b.+ine 4349 (20)
b.+1 adalet 4076
b.+1 aşk 3682
b.+1 dür-paş-ı zemin 1230
b.+1 endişe 1675
b.+1 gevher-paş-ı endişe 2491
b.+1 güher-paş-ı suhan 2940
b.+1 kefi-i ihvan 111
b.+1 kerem 1763
b.+1 maani 3752
b.+1 mana 3137,690,2928
b.+1 mevczen-i pür-güher 1728
b.+1 mevvac-ı kerem-ibr-i güher-paş-ı himem 2103
b.+1 pür-huruş-ı leali-feşan 1468
b.+1 revan 460
b.+1 seha 905
b.+1 simab 1620
b.+1 suhan 362,459,3349
b.+1 tab 1664

- b.+ı zehhar 2583
b.+i efkâr 2595 (43)
- bahs** :Konuşulan şey,söz.
b. 2813, 3273, 4215
b.+ı hudus 2240
b.+ile 225
b.+i azim 312
b.+i hakakat 1745 (7)
- bahşende**:Veren,bağışlayan.
b. 2474 (1)
- bahşiş**:Bir hizmet görene hakkından ayrı olarak verilen para.
b.+i 1430, 1513
b.+i nakd 2218
b.+i firavan 1611
b.+i şahane 4308 (5)
- baht** :Talih,kısmet.
b. 805, 1505, 2247, 2893, 3769
b.+ı 550, 786, 1367, 1484, 1569, 2910
b.+ım 2847, 3025, 3209, 3213
b.+ımı 2895
b.+ın 2922
b.+ına 1900, 2241, 2992, 3216
b.+ıbidar 2575,3187
b.+ı cihangir 156
b.+ı firuz 4286
b.+ı habalud 804
b.+ı hem-dem 2544
b.+ı na-saz 1133
b.+ı pervizi 3444
b.+ı ruz-efzun 1064
b.+ı yaver 387
b.+ı bi-dar 674(32)
- bâis** :Sebeup olma.
b. 3626, 3626, 3627, 3628, 3629, 3630, 3845
b.+i kin:kin sebebi. 2073
b.+i meserret 3674
b.+i şur 3218 (10)
- bak-** : Bakışı bir şey üzerine çevirmek.
b. 3869, 3869, 3870, 3871, 3872, 3873, 3874, 4101, 4171
b.-amam 4116
b.-ar 2807, 4277
b.-arsa 2758
b.-dıkca 2812
b.-dıkça 176
b.-ınca 2130
b.-ıp 3256, 3968
b.-ma 3748
b.-maksa 4101
b.-maz 793, 3558
b.-san 3802(23)
- baki** :Sürekli
b.+dir 3926
b.+nin :16.yy. divân şairi. 2404 (2)
- bâl** :Kanat.
b. 576, 731, 851, 1783, 1871, 1890, 2069, 2363, 4254 (9)
- bâlâ** :yüksek,yüce.
b.+ı hümâ-yı saltanat 1028
b.+ı anka 938,2440
b.+ı cibril 918
b.+ı hümâ2059
b.+ı i tayaran 468
b.+ya 936 (7)
- bâlîn**:Yastık,koltuk.
b. 2417(1)
- bâm** :Çatı,kubbe.
b.+ı felek 1060, 1192 (2)
- bana** : Ben zamirinin yönelme durumu ekli biçimi.
b. 175, 430, 532, 589, 590, 616, 743, 797, 811, 831, 833, 1139, 1198, 1199, 1210, 1666, 1775, 1929, 2165, 2181, 2185, 2189, 2191, 2200, 2213, 2213(26)
- bânû** :Kadın,hatun.
b.+yı meryem-menişifikridir 2232
b.+yı halvetseray-ı fikr
b.+ine 2766 (3)
- bâr** :Yük.
b.+ı 2589, 3989 (2)
- baran** :Yağmur.
b. 238, 1617
b.+ı ebr-i himmet 396
b.+ı eşk 3513 (4)
- barekallah**:Mübârek ola.
b. 99, 845, 1940, 2038, 2065, 2413, 2735, 2853 (8)
- bargah**:Çadır.
b.+ı arş-ı piraye 4313
b.+ı lutf 2893
b.+ı mualla 1525 (3)
- bargeh**:Çadır.
b.+ı 2228
b.+ı kadr 70
b.+ı rifat 1639 (3)
- bari** : Hiç olmazsa, hiç değilse, o hâlde, öyleyse.
b. 134, 1108, 1208, 1847, 1933, 2211, 2251, 2328, 2670, 3280, 3410, 3769, 4056, 4065, 4208, 4220 (16)
- bas-** : Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.
b.-dı 2095
b.-dığınca 2730
b.-dım 4326
b.-dikça 791
b.-madan 1914
b.-maz 3886
b.-sa 937 (7)
- basdır-**:Basma işini yaptırmak.
b.-dı 3770 (1)
- basiret**:Doğru görüş.
b. 3538 (1)

- basit** :Açık,geniş.
b.+i zemin:Geniş zemin. 1688 (1)
- baş** :İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.
b. 646, 1289, 3518
b.+a 1301, 1357, 3773, 4053
b.+dan 1301, 1357, 3783, 4053, 4108,
- 4245
b.+eğ-:Kabullenmek. 2113
b.+ı 2780, 3366, 4137
b.+ım 1943
b.+ımız 536
b.+ına 132, 499, 757, 1200, 1788,
- 3623, 3639, 3728, 3791, 4045
b.+ında 1561, 2602, 4318
b.+ından 2561
b.+ını 1535, 3618
b.+tanbaşa 242,1755,2187
b.+kaldır-:İsyan etmek.2096 (39)
- başka** : Bilinenden ayrı, değişik, farklı, özge.
b. 280, 2292, 2424, 2603, 3639, 3791,
- 3964
b.+dır 978 (8)
- başla-**:Bir işe girişmek, harekete geçmek.
b. 267, 411, 594, 697, 760, 840, 970,
1054, 1107, 1297, 1406, 1478, 2032, 2196,
2238, 2293, 2340, 2387, 2541, 4169, 4291
b.-dı 220, 1893, 2040, 2850, 3852,
4132, 4135, 4251, 4251, 4252, 4253, 4254,
4255
b.-dıkça 2786
b.-mayınca 1089
b.-r 2786
b.-sa 863, 881, 1228, 1414, 1869, 1920,
- 3002
b.-sam 37, 409, 1261
b.-san 3296
b.-sın 565, 4062, 4316
b.-yalım 212(52)
- bat** :Kaz şeklinde sürahi kabı.
b.+ın 2781
b.+ında 2903 (2)
- batıl** : Çürük, temelsiz,doğru olmayan.
b. 1051, 2028, 2493, 2820 (4)
- bayram** : Özel olarak kutlanan gün.
b.+ıdır 766 (1)
- Bayram Paşa**:Osmanlı paşası.
b. 2303 (1)
- bazar** :Pazar,çarşı.
b.+ı 2377
b.+ı endişem 2288
b.+ı fesad 1284
b.+ımız 3210(4)
- bazu** :Bazı.
b.+sın 3427(1)
- bedel** : Bir şeyin yerini tutabilen karşılık.
b. 2800 (1)
- beden** :Vücut.
b. 4151
b.+de 3670(2)
- beg** :Bey.
b. 3149 (1)
- beğen-**: İyi veya güzel bulmak.
b.-mez 2193 (1)
- behişt**:Cennet.
b. 2511, 3038
b.+i 2690, 2737
b.+i cavidan 1803 (5)
- behmen**:Zeki,anlayışlı.
b. 821(1)
- behrâm**:İran hükümdarı.
b. 705, 965, 1072, 1155, 3435
b.+ı afridun-âlem 782
b.+ı bi-perva 787
b.+ı hayal 1182
b.+ı silahşor 1812(9)
- beka** : Kalıcılık, ölmezlik.
b. 4349
b.+ı emân 215(2)
- belâ** : Büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya kimse.
b. 1101, 1417, 1931, 2323, 2811, 3239,
3497, 3497, 3498, 3499, 3500, 3501, 3665,
3674, 3722, 4045, 4085, 4347
b.+dır 1752, 3582, 3728, 3729, 3729,
3730, 3731, 3732, 3733, 3734, 3735, 3736,
3737, 3811, 3937, 4032, 4088, 4266
b.+ı aşk 3252
b.+ı aşkın 3265
b.+ı ehl-i aşk 2468
b.+ı nagehan 630,3930
b.+ı nagehani 955, 3803
b.+lardan 2500
b.+larımla 3674
b.+sın 4043
b.+ya 3996
b.+yı 3934, 4164
b.+yile 1102(50)
- belki** : Olabilir ki, muhtemel olarak.
b. 145, 287, 697, 708, 741, 860, 1097,
1283, 1290, 1903, 2108, 2209, 2214, 2351,
2665, 3066, 3511, 4086 (18)
- ben** : Teklik birinci kişiyi gösteren söz.
b. 4, 21, 24, 39, 257, 401, 429, 537,
582, 605, 609, 627, 632, 683, 689, 743, 752,
756, 757, 758, 795, 796, 798, 811, 924, 1094,
1174, 1205, 1207, 1210, 1238, 1397, 1398,
1405, 1476, 1477, 1717, 1882, 1887, 1967,
1968, 2075, 2129, 2171, 2181, 2213, 2322,
2332, 2483, 2606, 2800, 2808, 2809, 2937,
2942, 2979, 3032, 3210, 3234, 3236, 3252,
3262, 3274, 3282, 3309, 3462, 3464, 3502,
3545, 3557, 3643, 3710, 3839, 3898, 3926,
3947, 3969, 3979, 3986, 3995, 3999, 4000,

4004, 4048, 4048, 4049, 4050, 4051, 4052,
4053, 4054, 4096, 4102, 4304, 4329
b.+a 15, 19, 2493, 2799, 2807, 3127,
3128, 3169, 3208, 3210, 3214, 3253, 3256,
3273, 3474, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478,
3479, 3480, 3480, 3521, 3648, 3651, 3837,
3843, 3991, 4009, 4051, 4053, 4276, 4305
b.+de 364, 915, 1186, 2571
b.+dedir 606, 3235
b.+den 159, 623, 1883, 1905, 2663
b.+deni 2538
b.+em 2728
b.+i 77, 173, 635, 1038, 1134, 1973,
2026, 2176, 2497, 2670, 2814, 3026, 3160,
3207, 3343, 3459, 3586, 3651, 3858, 4103,
4234
b.+im 7, 19, 143, 150, 170, 260, 356,
400, 401, 466, 588, 599, 599, 600, 601, 602,
603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611,
612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620,
621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629,
630, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637,
638, 639, 640, 740, 748, 812, 835, 1009, 1010,
1234, 1240, 1466, 1467, 1532, 1534, 1596,
1597, 1598, 1599, 1675, 1722, 1723, 1822,
1880, 1881, 1883, 1884, 1888, 1890, 2022,
2080, 2131, 2168, 2284, 2321, 2330, 2420,
2482, 2644, 2652, 2663, 2802, 2811, 2833,
2882, 2883, 2983, 2993, 3005, 3073, 3080,
3081, 3169, 3170, 3251, 3254, 3257, 3260,
3263, 3454, 3494, 3653, 3709, 3840, 3952,
4031, 4162, 4181, 4311
b.+imle 582, 1473, 1477, 2942, 3553,
3723(290)

bencileyin: Benim gibi.

b. 925, 1172, 1206, 1661, 2168 (5)

bend : Bağ, bağlama.

b. 825, 3481, 3486, 3487, 3795, 3858,
4019, 4043, 4061, 4062, 4122, 4269 b.+
i bela 3690

b.+i ham-ı silsile-i zülf 3689

b.+i zülf 3685, 4190 (16)

bende : Köle.

b. 1482

b.+i dergah 1155, 1206

b.+i ferman 4067

b.+i ferman-ber 729, 987

b.+i hizmet-güzar-ı ferman 1571

b.+i molla-yı rum 93

b.+i vassaf 2484

b.+n 1178

b.+ne 1207, 3162, 4327

b.+ni 3277

b.+sidir 904

b.+sin 287, 3882

b.+sine 566

b.+sinin 1168 (18)

bende-perver: Kul, köle besleyen.

b. 2897 (1)

benefşe: Menekşe.

b. 3679

b.+yle 3205(2)

benze-: İki kişi veya nesne arasında birbirini
andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak,
andırmak.

b.-dem 3311

b.-mez 916, 1008, 3171, 3300

b.-r 938, 1279, 2313, 2591, 3305, 3309,
3512, 4155, 4280

b.-rdi 1577, 4158(16)

benzed-: Benzer duruma getirmek.

b.-irsem 933

b.-miş 3537 (2)

benzet-: Benzer duruma getirmek .

b.-irdim 3435 (1)

beraber: Birlikte, bir arada .

b. 82, 873, 1963, 2149, 2726, 4207

b.+dir 980, 981, 1139

b.+dür 868(10)

berât: Rütbe, nişan ve imtiyaz verildiğini
bildiren ferman.

b.+ımda 1822

b.+ı mansıb-ı sahib-kırani-i âlem 1900

b.+ı müselleme 1682

b.+ı şair 403

b.+ı şevk-ı bülbül 2556 (5)

berbad : Kötü, bozuk, beğenilmeyen.

b. 704, 776, 1515, 3194, 3883(5)

beri : Konuşanın önündeki iki uzaklıktan
kendisine daha yakın olanı.

b. 611, 738, 753, 3237, 3305, 3772,
3922, 4166

b.+de 1922

berî : Kusursuz, kabahatsiz, günahsız.

b.+dir 3400 (10)

berk : Şimşek.

b. 304, 470, 710, 942, 1276, 1373,
1508, 1559, 2741, 2757, 3457, 3915

b.+ın 1840 (13)

b.+ı âlemsuz-ı tig 1383

b.+ı cevher-i şemşir-i âlem-tab 815

b.+ı cihân 453, 1452

b.+ı ebr-i gazab 3015

b.+ı hatf 125

b.+ı mahz 300

b.+ı nali 940

b.+ı samsam 1068

b.+ı sehab-ı kerem 1169

b.+ı tig 131, 730, 824, 1913

b.+ı tig-ı pür-güher 1110

b.+i ezhâr 1800

b.+i hatif 1871

b.+i hazan 1277

b.+i heva 2798

b.+i nali

- b.+i semen :Yasemin çiçeğinin
yaprağı.4157
- b.+i suse 228
b.+i tig 1503
b.+i tig-ı peykâr 665
- ber-karar:**Karasız.
b. 596, 1299, 3530(3)
- berpâ :**Ayaksız.
b. 842, 2499, 2740, 2944
- ber-taraf:**Tarafsız.
b. 308, 742, 2211, 4166
b.+dır 2581(5)
- bes :**Yetişir.
b.+dır 1666, 3230, 3244, 3956 (4)
- beş bin :**Sayı.
b. 2260 (1)
- beşer :**İnsanoğlu, insan.
b. 936, 3877 (2)
- beter :**Daha kötü, çok kötü.
b. 494, 3673 (2)
- beyan :**Söyleme, bildirme.
b. 1533, 1604, 2081, 2771, 2827, 3148
b.+ı kalem 2870
b.+ı natıka-i tab-i nükte-sencân 1595
(8)
- beyâz :**Kara karşıtı.
b.+a 219
b.+ı dide-i gıryan 3652
b.+ı subh 646
b.+ı subh-ı devlet 644 (4)
- beyin :**Akıl, anlayış.
b.+inde 2543 (1)
- beyt :**Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası.
b. 1494
b.+i 82, 636, 801, 2925, 3078
b.+i mamur-ı felek 271,405,643,2401
b.+imi 4163
b.+imin 2661
b.+ini 2404
b.+i ma'mûr 1790
b.+i ma'mûr-ı mualla 2444
b.+i metin 2984
b.+i mezkur 1791
b.+i musanna 3433
b.+i müzahref 1173
b.+i nadir'ül mazmun 3045
b.+i nazm 3003
b.+i safa-bahş 3504
b.+i safa-güster 1190
b.+i şair:Şâirin beyti. 2406
b.+ül haram 1096 (22)
- bezm :**Meclis.
b. 2913, 3261, 3297
b.+e 3502, 3822
b.+i 3303, 3904
b.+i âlem 1831
- b.+i aşk:Aşk meclisi. 28,3491,3512,
3899
- b.+i bağ 3637,3913
b.+i bahar 4110
b.+i cem:Hükümdar meclisi. 3608
b.+i çırağan-ı felek 1246
b.+i endişe 614
b.+i fani 3563
b.+i fitne 2933, 3525
b.+i gam:Keder meclisi. 3774
b.+i gül:gül meclisi. 2632
b.+i has 3312,3928
b.+i has-ı şahane 1793
b.+i has-ı vahdet3824
b.+i hayal 3946
b.+i hurrem 3309
b.+i hüsn 3203
b.+i ikbâl 2677
b.+i irfan 1326,3145
b.+i keykubad 3746
b.+i marifet 2937
b.+i mey 424, 2603
b.+i nazm 2967
b.+i pey-a-pey 4194
b.+i rezm 1387
b.+i safa-bahş 4192
b.+i saki-i cûd 2767
b.+i şahenşah-ı nevrüz 4290
b.+i şâh-ı aşk 613
b.+i şâh-ı nevrüz 4295
b.+i şarab 3864
b.+i şeh 3759
b.+i tahkik 47
b.+i tarab-ı mani 2856
b.+in 3309
b.+inde 1793
b.+ine 642, 4311
b.+ini 3760
b.+ümüze 4306 (54)
- bezm-gâh:**Eğlence yeri.
b. 3297
b.+i âlem 4297
b.+ı şevket 720 (3)
- bezm-geh:**bkz. bezm-gâh.
b.+i 1444
b.+i hurrem-i nevrüz 3757 (2)
- birag- :**Bırakmak.
b.-ır 847 (1)
- birak-:**Ayrılmak, terk etmek.
b.-dı 2575
b.-ır 1961(2)
- bî-meze:**Mezesiz.
b.+dır 2206(1)
- bî-araz:**Hatasız.
b. 5(1)
- bî-baha:**Değersiz.
b. 3242 (1)
- bî-bedel:**Bedelsiz.

- b. 3738, 4114
b.+i âlem-tab1640 (3)
- bî-çare:**Çaresiz.
b. 3683, 3762, 3804, 4059
b.+ler 769, 2524
b.+nin 4078
b.+i derd 418 (8)
- bî-dilek:** Dileksiz,temennisiz.
b. 3224(1)
- bî-dîn :**Dinsiz.
b. 2496(1)
- bî-emân :** Amansız.
b. 1411
b.dır 4282 (2)
- bî-gâh :**Zamansız.
b. 996, 3647 (2)
- bî-gam :** Gamsız.
b. 1937(1)
- bî-gâne:** Kayıtsız, alâkasız, ilgisiz.
b. 3507, 3548, 3792, 3943
b.+ler 3895
b.+sin 3299
b.+ye 3826
b.+yiz 3826(8)
- bî-gıış:** Hilesiz, safi, karışksız,samimi.
b. 51(1)
- bî-haber:**Habersiz.
b. 3777 (1)
- bî-hadd:** Hadsiz, sınırsız, pek çok.
b. 463 (1)
- bî-hamdillah
b. 1405, 1530, 2245, 2462 (4)
- bî-hâsıl:** Verimsiz, faydasız.
b.+ım 796 (1)
- bî-hâtem:**Sonsuz.
b. 2699 (1)
- bî-hıred :**Akılsız.
b. 2841 (1)
- bî-hicab:** Hicabsız, utanmayan, utanması olmayan.
b. 2938
b.+ı rûzgâr: 839 (2)
- bî-hude:**Beyhûde.
b. 472, 593, 2494, 2813, 3489, 4040 (6)
- bî-huş:** Şaşkın, sersem.
b. 3597(1)
- bî-ıztırab:**İztırsız.
b.+ı ruzgar 803
- bî-ihâm:** Şüphesiz.
b. 2667 (1)
- bî-ihtilal:**İsyansız.
b. 2908 (1)
- bî-ihtiyâr:**İradesiz.
b. 2897, 3240, 4022(3)
- bî-imtinan:**Minnetsiz.
b. 1429(1)
- bî-irtiyâb:**Tereddüt etmeden.
b. 2913, 3184, 3431 (3)
- bî-karar:**Kararsız.
b. 3202 (1)
- bî-kem :**Eksiksiz.
b. 1494 (1)
- bî-kevkeb:**Yıldızsız.
b. 3920(1)
- bî-keyf:**Keyifsiz.
b. 3238 (1)
- bîm :**Korku.
b. 359, 1310, 3586
b.+i duzeh 1460
b.+i gam-ı dehr 2185
b.+i ikâb 1650
b.+i kahr 337, 2453, 3380
b.+i kefi cud1034(10)
- bî-mahal:**Yersiz.
b. 4225 (1)
- bî-mana :**Anlamsız
b. 291 (1)
- bî-manend:** Eşsiz, nazirsiz, eşi benzeri olmayan.
b. 2482(1)
- bîmâr :** Mariz, hasta.
b. 3320
b.+ız 4105
b.+ı derd-i ihtiyac 2776 (3)
- bî-mihr:** Sevgisiz, şefkatsiz.
b. 4164(1)
- bî-minnet :**Minnetsiz.
b. 803
b.+i baht 1836(2)
- bî-nazîr:** Benzeri olmayan, eşsiz, benzersiz, nazirsiz.
b. 3738(1)
- bî-nihayet:**Nihayetsiz.
b. 1429(1)
- bîniş:** Basiret, görüş, görme kabiliyeti.
b.+i 2415(1)
- bî-pâ :**Ayaksız.
b. 500(1)
- bî-perde :**Ahenksiz.
b. 3950(1)
- bî-perva :** Korkusuz, pervasız,çekinmeden.
b. 856(1)
- bî-reng:**Renksiz.
b. 1975(1)
- bî-ser :**Başsız.
b. 510, 3298, 3817 (3)
- bî-siper:**Engelsiz.
b. 489 (1)
- bî-şebnem:**Çiğsiz.
b. 347 (1)
- bî-şübhe :**Şüphesiz.
b. 2252,2460 (2)
- bîtâb:**Güçsüz.
b. 467, 1968, 2791, 3633, 3683, 3684, 3859, 4170(8)
- bî-takat:**Güçsüz.

b. 3782 (1)
bî-tereddüd: Terddütsüz.
b. 2858 (1)
bî-vefâ : Vefâsız
b. 174, 4208
b.+sına 4178(3)
bî-vücut: Vücutsuz.
b.+um 610(1)
bil- : Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak
b.-dim 3283
b.-e 1899,2429
b.-emem 2809
b.-eli 3839
b.-en 4124, 4319
b.-esin 2329
b.-ine 3027
b.-ip 257, 2724, 3277
b.-ir 4, 462, 623, 743, 1051, 1203,
1363, 1405, 1718, 2028, 2081, 2247, 2385,
2672, 3075, 3184, 3344, 3403, 3578, 3613,
3719, 3719, 3720, 3721, 3722, 3723, 3724,
3724, 3725, 3726,3727, 3728, 3790, 3838,
3910, 3933
b.-irdi 139, 736
b.-irim 1205, 1211, 2082, 2324, 3369,
4014
b.-irken 3270
b.-irse 3890
b.-irsin 1100, 2165, 3088
b.-mek 4171
b.-mekdir 591
b.-mem 1933,2022, 2073, 2124, 2510,
3252, 3506, 3550, 3733, 3762, 3816, 3941,
3941, 3942, 3943, 3944, 3945, 3995, 4051,
4088, 4233, 4273, 4275, 4287, 4330, 4341
b.-memek 3261, 3909
b.-memiş 3, 3320
b.-mese 2172, 3814
b.-mesin 3722
b.-meyer 310, 2343
b.-mez 20, 293, 303, 2723, 3241, 3258,
3543, 3730, 3831, 3929, 4002, 4027, 4029,
4030,4046
b.-mezler 2841
b.-mezse 2171, 3507
b.-miş 3, 3929, 3929, 3930, 3931,
3932, 3933, 4248
b.-se 2414, 4118
b.-sen 463
b.-seydi 3613
b.-sin 2596 (127)
bilâd : Beldeler, diyarlar, memleketler,
şehirler.
b. 1502 (1)
bilâ-isnâd :Dayanaksız,temelsiz.
b. 1533(1)
bilâ-mücadele :Mücadelesiz.
b. 1901 (1)

bildir- : Herhangi bir şeyi haber vermek.
b.-di 4252
b.-e 309, 352
b.-em 3554
b.-ir 3555, 4264
b.-irdim 3549
b.-mede 3986 (8)
bilin-:Bilme işine konu olmak, anlaşılacak,
öğrenilmek.
b.-di 3742
b.-mez 300, 4017
b.-se 4128 (4)
billâh : "Allah'a yemin olsun ki" manasına gelen
yemin.
b. 2257, 2355, 4000 (3)
bin : Dokuz yüz doksan dokuzdan sonra gelen
sayının adı.
b. 28, 44, 46, 171, 176, 262, 321, 375,
384, 420, 421, 524, 755, 956, 1040, 1116, 1305,
1375, 1661, 1791, 2020, 2033, 2127, 2195,
2294, 2315, 2412, 2420, 2470, 2570, 2590,
2671, 2708, 2799, 2815, 2912, 2977, 3077,
3211, 3211, 3264, 3282, 3487, 3500, 3505,
3547, 3565, 3764, 3770, 3790, 3883, 3925,
3957, 3975, 3979, 3996, 3997, 3997, 4078,
4141, 4144, 4145, 4184, 4189, 4260, 4282,
4333, 4339
b.+de 22, 133 (70)
binâ :Yapı.
b. 2584
b.+nın 119
b.+y 1 saltanat 2035(3)
bir :Sayı.
b. 2, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 22, 22, 26, 26,
27, 38, 43, 45, 46, 89, 107, 107, 111, 112, 113,
117, 118, 119, 125, 128, 135, 135, 141, 144,
160, 165, 169, 173, 174, 176, 189, 195, 195,
211, 218, 230, 237, 237, 243, 246, 246, 247,
250, 263, 273, 275, 277, 280, 286, 287, 301,
302, 304, 308, 317, 318, 319, 320, 321, 323,
327, 329, 344, 344, 346, 348, 349, 351, 351,
364, 366, 374, 375, 378, 380, 382, 383, 391,
392, 394, 400, 405, 406, 407, 416, 421, 421,
422, 422, 424, 431, 439, 440, 444, 448, 450,
454, 460, 461, 469, 469, 477, 478, 479, 479,
480, 484, 486, 487, 492, 499, 510, 510, 511,
513, 515, 524, 525, 528, 528, 530, 532, 548,
548, 549, 552, 552, 553, 566, 566, 570, 577,
581, 592, 593, 637, 642, 649, 649, 650, 655,
657, 657, 659, 681, 685, 685, 686, 686, 687,
687, 688, 690, 701, 703, 704, 711, 712, 713,
714, 722, 728, 739, 747, 748, 755, 760, 765,
771, 771, 780, 780, 789, 795, 796, 797, 801,
801, 807, 807, 831, 832, 836, 839, 852, 854,
855, 856, 856, 860, 865, 866, 870, 876, 876,
879, 879, 881, 886, 887, 905, 905, 915, 922,
922, 925, 932, 934, 942, 946, 956, 957, 959,
964, 973, 976, 977, 983, 983, 993, 994, 995,

1007, 1007, 1008, 1014, 1029, 1032, 1038,
1041, 1041, 1042, 1043, 1043, 1048, 1050,
1053, 1058, 1080, 1115, 1116, 1118, 1134,
1135, 1139, 1140, 1141, 1144, 1145, 1146,
1158, 1165, 1165, 1167, 1168, 1170, 1172,
1173, 1173, 1173, 1177, 1178, 1178, 1180,
1182, 1183, 1188, 1190, 1190, 1196, 1198,
1201, 1232, 1238, 1242, 1245, 1248, 1251,
1272, 1279, 1281, 1281, 1282, 1283, 1285,
1287, 1289, 1294, 1298, 1305, 1338, 1343,
1345, 1345, 1350, 1357, 1361, 1380, 1383,
1384, 1385, 1385, 1392, 1392, 1394, 1396,
1397, 1403, 1405, 1412, 1414, 1420, 1423,
1434, 1437, 1438, 1447, 1459, 1462, 1467,
1468, 1475, 1477, 1494, 1497, 1510, 1528,
1529, 1530, 1548, 1560, 1561, 1575, 1593,
1596, 1602, 1609, 1614, 1615, 1615, 1615,
1616, 1616, 1621, 1622, 1628, 1639, 1658,
1661, 1676, 1687, 1696, 1710, 1712, 1719,
1738, 1747, 1748, 1764, 1767, 1769, 1769,
1770, 1771, 1773, 1774, 1776, 1781, 1788,
1792, 1792, 1793, 1793, 1799, 1810, 1815,
1816, 1824, 1825, 1826, 1827, 1841, 1842,
1843, 1845, 1858, 1858, 1869, 1873, 1882,
1892, 1896, 1904, 1907, 1920, 1923, 1956,
1957, 1965, 1969, 1987, 2004, 2006, 2016,
2020, 2023, 2023, 2027, 2031, 2033, 2037,
2042, 2045, 2048, 2055, 2069, 2074, 2078,
2086, 2090, 2090, 2092, 2093, 2099, 2105,
2127, 2128, 2136, 2136, 2142, 2149, 2162,
2167, 2168, 2172, 2177, 2177, 2187, 2190,
2192, 2194, 2196, 2197, 2199, 2204, 2207,
2207, 2208, 2218, 2258, 2263, 2272, 2278,
2282, 2289, 2294, 2303, 2316, 2326, 2334,
2340, 2341, 2346, 2353, 2395, 2398, 2399,
2400, 2411, 2417, 2425, 2426, 2438, 2438,
2443, 2452, 2459, 2467, 2469, 2470, 2472,
2478, 2479, 2483, 2488, 2491, 2511, 2533,
2540, 2540, 2554, 2577, 2587, 2588, 2590,
2595, 2597, 2603, 2613, 2614, 2614, 2615,
2634, 2636, 2638, 2641, 2644, 2661, 2668,
2668, 2670, 2671, 2677, 2678, 2683, 2685,
2687, 2708, 2714, 2723, 2731, 2737, 2737,
2747, 2750, 2750, 2754, 2754, 2758, 2759,
2770, 2774, 2776, 2779, 2783, 2794, 2799,
2802, 2802, 2813, 2813, 2815, 2823, 2835,
2841, 2848, 2849, 2850, 2854, 2856, 2857,
2859, 2877, 2893, 2894, 2895, 2909, 2912,
2913, 2918, 2922, 2925, 2931, 2932, 2935,
2935, 2936, 2938, 2961, 2961, 2967, 2971,
2977, 2984, 3001, 3017, 3018, 3026, 3027,
3029, 3032, 3040, 3045, 3048, 3048, 3078,
3082, 3096, 3097, 3097, 3124, 3126, 3127,
3132, 3136, 3137, 3144, 3168, 3171, 3184,
3186, 3193, 3199, 3199, 3199, 3200, 3200,
3210, 3211, 3221, 3228, 3229, 3235, 3236,
3237, 3240, 3242, 3251, 3254, 3257, 3260,
3262, 3263, 3277, 3300, 3306, 3308, 3309,

3309, 3312, 3315, 3322, 3328, 3338, 3340,
3360, 3364, 3365, 3408, 3409, 3411, 3414,
3415, 3419, 3419, 3426, 3426, 3433, 3434,
3436, 3453, 3459, 3470, 3476, 3477, 3478,
3484, 3485, 3487, 3500, 3500, 3508, 3510,
3513, 3517, 3524, 3527, 3527, 3528, 3529,
3529, 3531, 3531, 3532, 3540, 3547, 3549,
3550, 3551, 3555, 3560, 3564, 3564, 3565,
3568, 3574, 3582, 3599, 3599, 3601, 3605,
3615, 3623, 3631, 3636, 3637, 3637, 3638,
3639, 3641, 3642, 3650, 3656, 3658, 3665,
3671, 3677, 3685, 3686, 3688, 3694, 3696,
3698, 3700, 3701, 3706, 3714, 3718, 3719,
3722, 3723, 3727, 3734, 3742, 3744, 3747,
3752, 3756, 3758, 3761, 3763, 3764, 3770,
3774, 3775, 3787, 3790, 3802, 3802, 3803,
3806, 3807, 3819, 3829, 3837, 3840, 3842,
3843, 3848, 3851, 3857, 3857, 3865, 3876,
3880, 3881, 3882, 3883, 3883, 3884, 3901,
3905, 3905, 3913, 3915, 3919, 3924, 3925,
3928, 3933, 3936, 3940, 3964, 3969, 3970,
3971, 3972, 3973, 3989, 3991, 3996, 3996,
3997, 3997, 4004, 4007, 4010, 4011, 4011,
4012, 4021, 4032, 4034, 4037, 4047, 4048,
4048, 4055, 4058, 4060, 4062, 4064, 4083,
4089, 4092, 4095, 4096, 4104, 4122, 4147,
4151, 4152, 4155, 4167, 4169, 4171, 4172,
4175, 4180, 4182, 4184, 4189, 4191, 4193,
4196, 4202, 4207, 4208, 4209, 4209, 4213,
4216, 4223, 4225, 4235, 4236, 4251, 4251,
4252, 4255, 4260, 4262, 4264, 4267, 4269,
4270, 4278, 4279, 4280, 4281, 4282, 4284,
4288, 4292, 4295, 4296, 4297, 4300, 4312,
4315, 4315, 4316, 4317, 4322, 4331, 4339,
4343, 4344, 4346, 4346, 4347

b.+bir :Birer birer,ayrı ayrı. 1687, 2941

b.+dir 2185

b.+i 329

b.+iki :Çok az sayıda, birkaç. 1784,
1929, 2282

b.+in 133

b.+kaç : Çok olmayan, az sayıda, az.
831, 1257 (888)

birader:Dost.

b.+dir 980(1)

biraz :Az miktarda.

b. 833, 1311, 2283, 2327, 3072, 3162,
4044(7)

birbiri: Karşılıklı olarak biri ötekini, öteki de
onu.

b. 927, 4341

b.+nden 679, 890, 979, 1045, 2445,
2445,2481, 3198

b.+ne 678, 736, 979, 980,1144, 1236,
2002, 3486, 38003632, 4091, 4184

b.+ni 394, 489, 3909, 4231

b.+nin 3967, 4247

b.+yle 1293 (29)

- birbirin** :Birbirine.
b. 2039 (1)
- birden** :Aniden.
b. 1413(1)
- biri** :Belgisiz zamir.
b. 342, 342, 461, 464, 535, 747, 821, 832, 864, 867, 872, 906, 906, 973, 974, 975, 975, 977, 978, 982, 982, 1040, 1242, 1253, 1286, 1750, 1887, 1930, 1930, 1930, 2144, 2167, 2325, 2661, 2938, 3140, 3141, 3142, 3144, 3190, 3211, 3361, 3836, 4224, 4281, 4281, 4282, 4283, 4284, 4285
b.+miz 3791
b.+n 1932
b.+nden 864, 867, 1930
b.+ne 873, 977, 978
b.+ni 1932
b.+nin 147, 324, 533, 866, 2292, 3982
b.+si 868, 874, 884, 1904, 2425, 4197
b.+sinin 978 (72)
- biricik**: Eşi, benzeri, ikincisi olmayan ve çok sevilen, tek, yegâne.
b. 3878 (1)
- bit** :Tükenmek,sona ermek.
b.-er 240
b.-erdi 2005
b.-mez 4172 (3)
- bitir**:- Bitmesini sağlamak.
b.-di 4253 (1)
- biz** : Çokluk birinci kişiyi gösteren söz.
b. 779, 1746, 1752, 3568, 3735, 3772, 3773, 3780, 3782, 3785, 3786, 3789, 3797, 3822, 3823, 3825, 3956, 3957, 3958, 3971, 4108, 4109, 4152, 4165, 4178, 4223
b.+den 779
b.+e 778, 778, 778, 1687, 3493,3546, 3735, 3740, 3744, 3788, 3789, 3822, 3959, 4150, 4178
b.+i 1415, 3534, 3777, 3784, 3784, 3793, 3795
b.+im 536, 764, 3695, 3697, 3698, 3786, 3955, 3955, 3956, 3957, 3958, 3959, 3960, 3961, 3962 (63)
bostan
b.+ı sunan 3392 (1)
- boş** : İçinde, üstünde hiç kimse veya hiçbir şey bulunmayan, dolu karşıtı.
b. 772 (1)
- boy** : Uzunluk.
b.+unca : Boyu veya uzunluğu kadar.
3552(1)
- boya**- : Boya sürerek veya boyaya batırarak renk vermek.
b.-dı 3596 (1)
- boyun** : Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.
b.+una 3483 (1)
- boz**- : Bir yerin, bir şeyin düzenini karıştırmak.
b.-a 318, 1116
b.-ar 1385
b.-dun 1284
b.-mak :Vazgeçmek. 3315
b.-up 1384 (6)
- bozul**- : Bozma işine konu olmak.
b.-maya 2239
b.-ur 1875 (2)
- bölük** :Topluluk.
b. 2841, 4167(2)
- böyle** :Bunun gibi.
b. 117, 141, 275, 276, 276, 281, 281, 291, 317, 322, 324, 325, 326, 376, 379, 431, 619, 622, 655, 664, 698, 707, 718, 722, 757, 770, 772, 824, 829, 922, 923, 942, 946, 1017, 1042, 1118, 1146, 1159, 1172, 1174, 1176, 1197, 1201, 1207, 1215, 1272, 1323, 1355, 1396, 1412, 1417, 1419, 1487, 1618, 1620, 1623, 1792, 1879, 1987, 2031, 2037, 2048, 2055, 2071, 2098, 2107, 2109, 2154, 2194, 2203, 2236, 2254, 2399, 2400, 2411, 2412, 2414, 2419, 2469, 2499, 2499, 2538, 2685, 2737, 2737, 2848, 2854, 2953, 2954, 2976, 3024, 3027, 3189, 3194, 3228, 3371, 3411, 3426, 3436, 3463, 3503, 3569, 3570, 3571, 3631, 3649, 3686, 3691, 3715, 3723, 3725, 3728, 3742, 3816, 3830, 3845, 3934, 3969, 4002, 4005, 4016, 4026, 4104, 4124, 4212, 4246, 4263, 4271, 4300, 4318, 4350, 4350
b.+dir 816, 833, 880, 1235, 2188, 2210, 2287, 2384, 3704, 3704, 3705, 3706, 3707, 3708 (146)
- böylece** : Tam böyle, bu biçimde
b. 3879, 3902 (2)
- bu** 1:İşaret sıfatı.
b. 55, 58, 76, 119, 134, 168, 172, 245, 270, 279, 281, 301, 316, 325, 326, 329, 332, 415, 416, 419, 420, 420, 427, 430, 441, 472, 478, 486, 486, 487, 494, 494, 496, 532, 536, 542, 551, 556, 592, 595, 621, 629, 637, 640, 651, 651, 697, 697, 698, 717, 748, 766, 768, 770, 772, 774, 774, 809, 810, 839, 842, 852, 852, 858, 860, 866, 874, 877, 877, 892, 892, 897, 921, 924, 969, 971, 976, 980, 983, 1008, 1009, 1025, 1041, 1047, 1047, 1054, 1063, 1065, 1065, 1108, 1118, 1135, 1141, 1147, 1154, 1154, 1157, 1158, 1177, 1188, 1189, 1195, 1196, 1196, 1253, 1256, 1261, 1262, 1272, 1286, 1302, 1304, 1306, 1335, 1344, 1349, 1349, 1356, 1397, 1404, 1405, 1406, 1413, 1416, 1416, 1418, 1421, 1465, 1474, 1487, 1491, 1493, 1493, 1496, 1497, 1511, 1525, 1527, 1527, 1530, 1532, 1533, 1535, 1547, 1548, 1549, 1591, 1591, 1591, 1591, 1593, 1593, 1593, 1594, 1595, 1607, 1617, 1621, 1630, 1639, 1640, 1649, 1655, 1666, 1681, 1681, 1687, 1688, 1688, 1689, 1689, 1731, 1732, 1738, 1739, 1739, 1740, 1740,

1741, 1744, 1767, 1775, 1775, 1776, 1804,
1822, 1831, 1833, 1843, 1843, 1847, 1848,
1904, 1905, 1905, 1907, 1908, 1928, 1931,
1984, 1987, 2013, 2015, 2042, 2043, 2043,
2043, 2045, 2045, 2045, 2072, 2092, 2099,
2117, 2134, 2137, 2149, 2172, 2176, 2189,
2193, 2193, 2196, 2196, 2202, 2203, 2203,
2247, 2247, 2249, 2250, 2251, 2252, 2257,
2304, 2323, 2333, 2355, 2386, 2404, 2404,
2410, 2410, 2422, 2427, 2460, 2463, 2464,
2465, 2491, 2511, 2515, 2587, 2596, 2597,
2616, 2666, 2692, 2718, 2718, 2809, 2811,
2811, 2812, 2813, 2856, 2863, 2863, 2884,
2931, 2944, 2950, 2950, 2951, 2983, 3075,
3080, 3085, 3089, 3092, 3092, 3103, 3125,
3126, 3129, 3134, 3134, 3136, 3165, 3186,
3204, 3209, 3236, 3244, 3249, 3268, 3274,
3280, 3320, 3325, 3325, 3326, 3327, 3328,
3332, 3339, 3355, 3359, 3360, 3364, 3369,
3369, 3408, 3437, 3440, 3452, 3458, 3462,
3463, 3470, 3483, 3490, 3491, 3523, 3540,
3546, 3553, 3563, 3569, 3581, 3583, 3659,
3675, 3676, 3677, 3677, 3679, 3700, 3701,
3704, 3742, 3756, 3758, 3759, 3763, 3782,
3788, 3809, 3822, 3845, 3846, 3847, 3848,
3865, 3868, 3878, 3883, 3907, 3917, 3932,
4026, 4046, 4048, 4053, 4054, 4056, 4064,
4075, 4075, 4075, 4088, 4088, 4089, 4090,
4091, 4092, 4093, 4093, 4094, 4095, 4095,
4096, 4097, 4098, 4099, 4099, 4114, 4144,
4155, 4162, 4163, 4163, 4164, 4164, 4165,
4166, 4167, 4168, 4168, 4185, 4187, 4203,
4248, 4253, 4255, 4260, 4272, 4274, 4319,
4324, 4330, 4349

bu 2:İşaret zamiri.

b.+dur 39, 256, 427, 591, 1101, 1494,
1741, 1931, 1937, 1969, 2184, 2979, 3182,
3214, 3219, 3239, 3239, 3268, 3344, 3372,
3416, 3628, 3630, 3674
b.+durur 3518
b.+na 150, 554, 809, 895, 1052, 1106,
1419, 1494, 1498, 2536, 2605, 3032, 4025
b.+nca 4324
b.+nda 278, 323, 2385, 3435, 3717
b.+ndadır 322, 940, 3317, 3317, 3318,
3319, 3320, 3321, 3322, 3699, 3699, 3700,
3701, 3702, 3703
b.+ndan 813, 2022, 2107, 2591, 4024,
4249
b.+nlar 1285
b.+nlara 916, 981
b.+nlarda 981
b.+nları 865
b.+nların 976
b.+nu 312, 2165
b.+nun 984, 1039, 1690, 1691, 2591,
2694, 3117, 3407, 4096
b.+nunçün 2253

b.+nunla 2188, 2492 (497)

bugun :Bugün.

b. 3170, 3193 (2)

bugün :İçinde bulunduğumuz gün.

b.+den 1133 (1)

buhur :Tütsü.

b. 1921

b.+ı anberin 2967

b.+ı anber ü kafür:Anber ve kafur

tütsüsü. 659

b.+ı dâmen-i pür-çin-i perçem 2531

(4)

bul- :Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak.

b. 3848

b.-a 155, 269, 1055, 1115, 1298, 1353,
1897, 2430, 2600, 2733, 3030

b.-amam 3859

b.-amaz 129, 1860, 2063

b.-amazsın 2187

b.-aşmaz 2590, 4121

b.-aydı 1516, 1605, 2380, 2492

b.-aydın 4102

b.-du 105, 548,594,800, 1284, 1483,
1608, 1843, 1892, 2089, 2092, 2094, 2852,
2856, 2937, 2998, 3003, 3168, 4043, 4131,
4231, 4257

b.-duğum 4102

b.-dular 1288

b.-dum 625, 1882, 3243, 3313, 3839

b.-dun 1294

b.-mada 3154

b.-madım 3309, 3309, 3310, 3311,
3312, 3313, 3314, 3315

b.-mak 586

b.-masak 4168

b.-masam 3494

b.-masın 3308

b.-mayıp 3429

b.-maz 490, 3201, 3237

b.-mazam 3554

b.-mazdı 3189

b.-mazsa 377

b.-muş 2692

b.-muşdu 1256

b.-sa 136, 747, 909, 1257, 1269, 1437,
1538, 1796, 1956, 2412, 2531, 2598, 2640,
2878, 3205, 3551, 3715

b.-sun 215, 596, 4303

b.-unmaz 2787, 4080

b.-unmazdı 2689

b.-unmazsa 3692

b.-unur 2812

b.-up 1399

b.-ur 118, 342, 363, 371, 371, 372, 373,
374,375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382,
383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391,
392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400,

401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409,
410, 411, 412, 413, 696, 1290, 1392, 1490,
2820, 2854, 3884
b.-urdu 824, 1031, 1076, 3571
b.-urken 3261
b.-urlar 2183
b.-ursa 1490
b.+urum 1975
(164)
Bulgar : Slavların güney kolundan olan bir
halk veya bu halkın soyundan olan kimse.
b.+1 677 (1)
bulgari
b. 1902 (1)
bulmağičün :Bulmak için.
b. 544 (1)
bulun- : Bulma işine konu olmak.
b.-maz 147, 439, 450, 681, 866, 866,
888, 1029, 2052, 2165
b.-ur 867
b.-ursa 866 (12)
buna :Bu zamirinin yönelme durumu.
b. 4095(1)
bunca : Bu kadar, bu denli.
b. 302, 3276 (2)
bunculayın:Bunun gibi.
b. 889, 2093, 2689, 3601, 3641, 4122
(6)
bur- : Bir şeyi iki ucundan tutup eksenini
etrafında ters yönlere çevirerek bükme.
b.-masa 3813(1)
bura :Bu yer.
b.+da 2042 (1)
burada:Bu yerde.
b. 491 (1)
burc :Hisar.
b.+a 1298
b.+1 esed 1069
b.+1 hamel 2843
b.+undan 1298 (4)
buse :Öpücük.
b. 4195 (1)
bûtsân: Çiçek ve gül kokularının çok olduğu
yer, bahçe.
b. 218, 268, 654, 1971
b.+1 suhan:Söz bahçesi. 3154 (5)
bûy :Koku.
b. 3681
b.+1 hulk 2272
b.+1 nesrin 2397
b.+1 dil-firib 276
b.+1 dü-aviz 4144
b.+1 endişe 1885
b.+1 ezhâr 656,4215
b.+1 gül:Gül kokusu. 193, 2555
b.+1 gül-âb:Gül suyu kokusu. 1654,
2930

b.+1 gül ü semen :Gül ve yasemin
kokusu. 1515
b.+1 gül ü yasemin:Gül ve yasemin
kokusu. 1436
b.+1 hatıryan 1081
b.+1 hulk
338,677,1437,1861,2003,2531,4068
b.+1 lâtif:Hoş koku. 522
b.+1 müşk-i ezfer 735
b.+1 sünbül-i hulk 2458
b.+1 şarab-ı reyhân 1555 (26)
bûyâ : Güzel kokulu.
b. 908 (1)
bûlbûl : Karatavukgillerden, sesinin güzelliği
ile tanınmış olan ötücü kuş.
b. 230, 2559, 3484, 3515, 3676, 3758,
3894, 3974, 4072, 4217, 4288, 4337
b.+e 3489, 4214
b.+i destân-sera-yı mânâ 1604
b.+i gûya 2784
b.+i gülzâr-ı aşk 633
b.+i hozemzeme-i gülşen-i rum 3098
b.+i sermest 4290
b.+i şuh-ı çemen-i mânâ 1886
b.+i şuride-nagam 3097
b.+i zâr 2552,2560, 4287
b.+ler 3218
b.+leri 3220, 4244
b.+leriz 3772
b.+ü 11, 2394, 3914
b.+üm 3992
b.+ün 4113
b.+üz 3825 (34)
bülend: Yüksek, yüce.
b. 310, 2243, 2846, 3043, 3481, 3488
(6)
bülend-mertebe:yüksek mertebe.
b. 1524 (1)
büt :Güzel,sevgili.
b. 364
b.+e 2136
b.+i deyr 3516
b.+i nevrës 1747
b.+i rânâ 2714,4083
b.+i şûh 4256(7)
bütün : Eksiksiz, tam.
b. 1168 (1)

C

câ-be-câ:Yer yer.
c. 648, 1378, 2759, 3204, 3496, 4297
(6)
câdû :Büyücü.
c. 3727, 3733
c.+y1 ciger-hay-ı zamane 2194
c.+y1 efsun-ger 1048
c.+y1 isâ-dem 3889

- c.+yı mahabbet3594 (6)
- câh** : İtibar, makam, mevki, rütbe.
c. 1265, 2600, 2761, 3074, 3255
c.+a 2437
c.+ıdır 3358
c.+ına 2113
c.+ını 2576 (9)
- cahil** : Bilgisiz, bilmeyen, habersiz.
c. 2493, 3558
c.+i ebter 1053 (3)
- cahîm** : Şiddetli ve kat kat, birbiri üzerine yanan ateş.
c. 1510 (1)
- cahîm-efrûz :Şiddetli ateşin parıltısı.
c.+un 1621 (1)
- câ'iz** :Mümkün,olabilir.
c. 2398 (1)
- câm** : Cam, şişe, bardak.
c. 170, 614, 780, 2271, 2678, 2933, 3525, 3612, 3888, 4260, 4290, 4295
c.+e 4112
c.+ı 1027, 1073
c.+ı aşk:Aşk şişesi. 3822
c.+ı billûr:Billur şişe. 1794,2758
c.+ı billûr-ı safâ-bahş 2929
c.+ı cem:Hükümdarın bardağı. 764, 770, 778, 3402, 4191
c.+ı cem-i nevrûz 3754
c.+ı cem-ı rûzgar 2201
c.+ı cemşid 1074,2122,2856
c.+ı feyz-i hâfiz-ı şîrâz 3570
c.+ı gam-fersa-yı mey 2914
c.+ı gül-fâm 3622
c.+ı hilâl 416
c.+ı hilâl-i iyd 4227
c.+ı hurşid 1246
c.+ı lâle-fâm 771
c.+ı lebriz-i mahabbet 3562
c.+ı mey 3223, 3974,4211, 4222, 4272
c.+ı mey-i aşk 3749
c.+ı mey-i devlet 2677
c.+ı mey-i encümen-efrûz 3970
c.+ı mey-i nâbe 3968
c.+ı mîna-yı mey-i yakut-reng 3285
c.+ı murad 4152
c.+ı musaffa 954,3250
c.+ı mül 773,3220
c.+ı nâz 3564,4247
c.+ı pür-mey 2602
c.+ı rahik-i tevhid 50
c.+ı revzen 3432
c.+ı sâfâ 2799, 3454,3740,3934, 4165
c.+ı şarab 910
c.+ı şarab-ı pür-neşât 2980
c.+ı tarab 3095, 3218, 4111
c.+ı vasl 3561
c.+ı zer 909
c.+ı zer-endûd 687
- c.+ı zer-nişan 2767
c.+ımıza 3786
c.+ın 4110
c.+ını 2800, 3623, 3746
c.+ı zerrin 2393
c.+lar 2757 (78)
- câme** : Evde giyilen bol elbise, elbise.
c.+i ikbâl 2768 (1)
- câmi'** :Toplayan,içine alan.
c.+i hoş-tarh 117
c.+i nüh-kubbe-i kevn 718
c.+i vâlâ 120 (3)
- cân** :Can,ruh.
c. 46, 158, 176, 176, 180, 243, 382, 383, 385, 409, 696, 747, 840, 963, 1019, 1255, 1273, 1466, 1633, 1717, 1719, 2738, 2769, 3125, 3174, 3214, 3221, 3252, 3264, 3282, 3291, 3302, 3318, 3318, 3514, 3515, 3539, 3539, 3543, 3584, 3616, 3630, 3642, 3670, 3670, 3841, 3841, 3842, 3892, 3925, 3926, 3997, 4026, 4081, 4131, 4216, 4223, 4229, 4231, 4233, 4242, 4291, 4338, 4340
c.+a 172, 3047, 3221, 3273, 3317, 3741, 3841, 3993, 4023, 4216
c.+at- 2118
c.+da 3860
c.+dan 158, 2857, 3841
c.+e 2606
c.+ı 152, 1521, 2591, 2616, 3235, 3292
c.+ı âlem 32, 980,3292, 3681
c.+ı cihân 31,887,2762
c.+ı cihân-ı devlet 900
c.+ı dil-efkâr 2587
c.+ı felek 1218
c.+ım 3265, 3517, 3689
c.+ıma 3211, 3875, 4014, 4088
c.+ıimageçdi 2180
c.+ımı 3518, 3899
c.+ımın 3478, 4239
c.+ımızdan 3493
c.+ına 1998, 3543, 3914
c.+ile 2570
c.+lar 3221, 3478
c.+ların 3516
c+ver-2083(111)
- canan** : Sevgili, gönül verilmiş, maşuka.
c. 3549, 4174
c.+a 3554
c.+ı 3478, 4005(5)
- cân-bahş** :Can veren.
c. 223, 664, 3948 (3)
- cân bâz** : Aldatan, hilekâr, hile yapan.
c. 4058 (1)
- câ-nîşîn** : Birinin yerine geçen, birinin yerine vekâlet eden, vekil.
c. 2949 (1)
- canlan-** : Gücü artmak, diri duruma gelmek.
c.-dı 4069 (1)

cân-perver : İç açan, gönül açan.

c. 2931 (1)

cârî : Geçerli, yürürlükte, muteber.

c. 69, 227, 243, 361, 650, 707, 1197,
1618, 1760, 2110, 2357, 2586, 2823, 2832,
2988, 3907

c.+dir 2277 (17)

cârûb :Süpürge.

c. 1514

c.+ı der 3105

c.+ı deri 1268

c.+ı der-i âlem-penah 2440

c.+ı der-i meyge 3608

c.+ıhareme 2116

c.+ı mahabbet 3577 (7)

câygeh :Yer.

c.i 4239 (1)

câygîr : Yerleşen, yer tutan, yerleşmiş.

c. 2475 (1)

câzibe : Cezb edicilik, çekicilik

c.+i dil 4116

c.+i hûş-rûba 4147 (2)

cebbari :Zorbalık eden.

c. 672 (1)

cebel : Dağ, yüksek tepe.

c. 2824 (1)

cebeli-doru:Sultan Murat'ın atı.

c. 872 (1)

cebr :Zorla.

c. 3074

c.+i hatır 3416

c.+i havas-ı mükeyyifat 204

c.+i noksan 3748 (4)

cebrail: Dört büyük melekten, Cibril.

c.+im 3479 (1)

cebreil :Bknz. cebrail.

c. 724 (1)

cedd : Dede, büyük baba, ata, ananın veya babanın babası.

c.+iyle 2673 (1)

cedel :Sert münakaşa.

c. 2813 (1)

cedvel:Çizelge,liste.

c. 2837

c.+i takvim-i zafer:Zafer takviminin listesi.
114(2)

cefâ :Sıkıntı,eziyet.

c. 2074

c.+na 3893

c.+nı 3739

c.+sı 173

c.+sın 4044

c.+sına 4177

c.+yı 1692 (7)

cehd : Azim, gayret, fedakârlık.

c. 592 (1)

cehende : Fırıl原因, sıçrayan.

c. 943 (1)

cehennem : Dinî inanışlara göre, dünyada günah işleyenlerin öldükten sonra ceza görecekleri yer, tamu.

c. 2511(1)

cehl :Cahillik.

c. 2511

c.+e 2512 (2)

celâcil: Küçük çanlar, ufak çingiraklar.

c.+dir 244 (1)

celâl : Nihâyet derecede büyüklük, azamet, ululuk.

c. 102, 1702, 1839, 3215

c.+indir 2923

c.+inin 1570 (6)

celâfî: Allah'ın sıfatlarına ait.

c. 853, 862 (2)

celîs : Ekseri bir yerde, birlikte oturan arkadaş; birlikte oturan.

c.+in 2836 (1)

cell : Celil, büyük, ulu.

c. 2842 (1)

cellad : İdama mahkûm olanların hükümlerini infaz etmeğe vazifeli olan adam.

c. 3687

c.+ı 4341

c.ı kahr:Kahrın celladı. 673 (3)

celle : "Yüce ve aziz olsun" manasında bir dua sözü.

c. 1839 (1)

cem' :Cümle,bütün.

c. 409, 422, 788, 1155, 1182, 1188,
1246, 1470, 1996, 3312, 3796

c.+i aşk 3789

c.+idir 50

c.+i devran 2615

c.+i endişem 687

c.+i valan-i jad-ı encümen-pirâ-yı
devrân 1027(16)

cemadat: Cansızlar, cansız yaratıklar, katı cisimler.

c.+a 517 (1)

cemâl : Yüz güzelliği.

c.+i âlem-efruz 4302

c.+i bâ-kemâl 1254

c.+i hakikat-nümâ 1919 c.+in 2781

c.+i şahid-i mânâ 159

c.+i şahid-i rey 3062(6)

cemâlî: Güzellikle ilgili.

c. 3655 (1)

cenab : “Şeref,onur ve büyüklük” terimi olarak kullanılır

c.+ı 2173, 3104, 3668

c.+ı âsâf-ı zi-şân 3890

c.+ı âsmân-rif"at 2896

c.+ı bargah 1137

c.+ı bargah-ı rif"at 2446

c.+ı dergeh-i dâniş 1716

c.+ı hafız-ı din 2269

- c.+1 harem-i katie-i câh 2298
c.+1 hazret-i hâk 1406
c.+1 hazret-i ilyâs 2521
c.+1 hazret-i sultan 1024, 3466
c.+1 lutf 567
c.+1 müfti-i âlem 2566
c.+1 rabb-i ibâd 1496
c.+1 tab 1607
c.+m 3385
c.+mda 256, 1996, 2443
c.+mdan 39, 443, 2990 (25)
- ceng** :Savaş,vuruşma.
c. 1445, 2385, 3230, 3230, 3552, 3898, 4281
c.+e 724, 3898
c.+i şahbaz 3467
c.+i zer-geri 754 (11)
- cengâver**: Cenkçi, yiğit, savaşan, muharip, iyi savaşçı.
c.+i meydan-ı hun-agişte-i nusret 2439
c.+i yekta 2161 (2)
- cenibetkeşiiikbal
c. 1767 (1)
- cenk** :Bknz. ceng.
c. 790 (1)
- cennet** : Dinî inanışlara göre dünyada iyilik yapanların, günahsızların, öldükten sonra sonsuz bir mutluluğa kavuşacakları yer, uçmak, behişt.
c. 271, 279, 789, 2398, 2398, 2399, 2757, 3431, 3757
c.+de 2399
c.+den 4071
c.+e 3699
c.+i 275, 4328
c.+i ala 270 (15)
- cenuben**:Taraftan.
c. 1114 (1)
- cephe** : Bir şeyin veya yapının ön tarafta bulunan bölümü.
c.+si 882 (1)
- cevab** :Karşılık,yanıt.
c. 3211
c.+1 lenterani 19 (2)
- cevâhir**: Çok kıymetli söz veya faydalı yazılar.
c. 1972, 4042
c.+i mahzun 3063
c.+i suhan 1537 (4)
- cevher**:Değerli taş.
c. 757, 1773
c.+dir 976
c.+i 3237
c.+i can 2133
c.+im 4
c.+i medh 2305
c.+in 3402
c.+iyim 629, 756
c.+i aşk 1742
- c.+i cân 474, 3401
c.+i endişe 470
c.+i ferd 527,611
c.+i hakister-i âlem 1169
c.+i hançer 2981
c.+i iksir-i medh 754
c.+i suhan 3080
c.+i itab 33
c.+i medh 1772
c.+i namus 3289
c.+i pâk 2620
c.+i pâkizesinin tevemi 72
c.+i ruh-ı kelâm 2769
c.+i safî 5
c.+i şemşir 248
c.+i tig-ı behram 2630
c.+i tig-ı kaza-yı nagehani 7
c.+i ulvi 461, 537 (30)
- cevlân**:Dolaşma,gezinme.
c. 254, 404, 860, 932, 937, 1192, 1377, 2007, 2790
c.+a 3002
c.+1 122, 578
c.+1 suhan 3166
c.+1 şeban-ruz 971(14)
- cevlân-geh**:Dolaşma yeri.
c.+i 1300 (1)
- cevr** : Cefa, eziyet, sıkıntı, üzüntü, zulüm.
c. 3211, 3739
c.+e 1196
c.+i 172, 3901
c.+in 806, 3782
c.+i râvân-ı felek 1195
c.+iyle 3881 (9)
- cevşen** : Örne zırh, eskiden savaşlarda giyilen çelik tellerden örülen zırh.
c.+e 793
c.+i 131(2)
- ceza** : Suç, kusur, veya yanlış hareket sonunda tatbik edilen müeyyide.
c.+sın 1288
c.+sını 2183 (2)
- cezb** : Kendine doğru çekme, çekilme.
c. 2378
c.+i didâr 4004
c.+i fikr 2593
c.+i hüsn 3547,3866 (5)
- cezbe** :Çekme,çekiş.
c.+si 92(1)
- cibâl** :Dağlar.
c. 1862
c.+i 1576 (2)
- cibril** :Bkz. Cebrail.
c. 2040, 3611, 4181
c.+den 2012
c.+i 1283, 3610
c.+i emin 1042 (7)
- ciğer** :Bağır.

c. 4057 (1)
cihad :Büyük savaş.
c. 2280 (1)
cihân :Dünya,bütün insanlar.
c. 222, 253, 324, 338, 448, 477, 503, 548, 549, 596, 609, 679, 698, 791, 802, 912, 1003, 1305, 1353, 1614, 1686, 1793, 1881, 1882, 1984, 2054, 2090, 2092, 2096, 2199, 2294, 2443, 2642, 2732, 2977, 3064, 3345, 3547, 3755, 4068, 4084, 4131, 4138, 4291, 4303
c.+a 193, 475, 683, 695, 756, 827, 1017, 1068, 1704, 1913, 1955, 1994, 2121, 3065, 3956, 4028
c.+da 247, 1531, 1935, 2543, 2567, 2581, 3419, 3518, 3897
c.+daver-i devran 2319
c.+ı 62, 508, 598, 1109, 1472, 1481, 1613, 1669, 1733, 1735, 2039, 2411, 2490, 2732, 3202, 3920
c.+ı adl ü kerem 1911
c.+ı azamet 1945
c.+ı cûd 2432
c.+ı haşmet 1912
c.+ı himmet 569
c.+ı la-mekan 610
c.+ı mana 3347
c.+ı mani 627
c.+ı marifet 82
c.+ı mekrümet 2762
c.+ı mücmel 689
c.+ı nazm 3005
c.+ı nazm-ı alemgir 2985
c.+ı nühpeder 1709
c.+ı rüşd ü sedad 1499
c.+ı saltanat 1574
c.+ı sürat 1376
c.+ı şevket 1998,1698
c.+ı şevket ü şan 559
c.+ın 3256, 3495, 3704
c.+penah-ı adalet 2371(115)
cihân-ârâ:Cihanı süsleyen
c. 24,549, 580 (2)
cihan-bân:Dünyanın bekçisi.
c.ı adel 1926
c.+ı aftar-efser 1698
c.+ı azimü'ş şan 1268, 1951
c.+ı felek-eyvan 1993
c.+ı felek-mesned 949
c.+ı huma-zıll 1849
c.+ı hüma-sâye 904
c.+ı hümayun-sâye 4314
c.+ı kader-i kudret 236
c.+ı kav-i devlet 1023
c.+ı kerem-güster 1221
c.+ı mesihatecid 2866
c.+ı mualla-paye 558
c.+ı muazzam 1153, 2055

c.+ı yegane 667 (17)
cilâ : Süs, gösteriş, aslında olmayan, aslı örten şey.
c. 2078, 4347
c.+dır 1769
c.+yı ayine-i dide 2374 (4)
cilve :Nâz,işve.
c. 877, 883, 1086, 1873, 2345
c.+de 886
c.+ger 2379
c.+i eşheb-i ikbâl 1223
c.+i nazik 2017
c.+i pür-istiğna 893
c.+i serv 3873
c.+i şahid-i nazm 2655
c.+i yarı 2344
c.+ler 2015
c.+si 574, 890, 915
c.+sin 2011
c.+sine 917
c.+sini 861
c.+ye 863, 881, 4132(24)
cilve-gah:Cilve yeri.
c.+ın 2843
c.a 355
c.+i 869,1443, 1874
c.+inde 4146
c.+i rüyet 545 (7)
cinan :Cennetler.
c.+dan 2606 (1)
circis :Peygamber.
c. 3517 (1)
cirid :Bir tür oyun.
c. 920 (1)
cisim : Gövde, beden, vücut.
c.+i 2555, 2591 (2)
cism : bkz. Cisim.
c. 3317
c.+ı kerem 1915
c.+ı kuh 254
c.+ı kuh-ı peyker 577
c.+ı pâk 4258
c.+im 3512
c.+imi 4351
c.+imiz 3774, 3779
c.+inde 934
c.+ini 3410, 3900 (12)
civân :Delikanlı.
c.+ı pür-şükûh 2910 (1)
cû : Akarsu, ırmak, nehir, çay.
c. 3768 (1)
cûd : Cömertlik, el açıklığı.
c. 3188, 3224
c.+a 3428 (3)
cum'a : Haftanın altıncı günü, perşembe ile cumartesi arasındaki gün.
c. 1076(1)
cur'a : Tek yudum, bir içimlik, bir yudumluk.

c.+sını 50 (1)
cûş :Coşma,aşırı heyecan.
c. 239
c.+a 2595, 3510 (3)
cûy :bkz. Cû.
c.+1 eltâf 3192
c.+1 mahabbet 3596
c.+1 mani 4310
c.+1 müselsel 479
c.+1 revan 4071
c.+lar 272, 274
c.+un 2561 (8)
cûy-bar : Akarsu, nehir, dere, çay, ırmak.

c.+1 tiğ 3196 (1)
cüda : Ayrı, ayrılmış, ayrı düşmüş.
c.+dır 1740 (1)
cüllâb: Gülsuyu.
c.+1 câm-ı lutf 1038
c.+1 maani 695 (2)
cümle :Bütün,herkes.
c. 63, 622, 790, 806, 878, 904, 1290,
2046, 2151, 2545, 2666, 3219, 3247, 3480,
3708, 3715
c.+den 1010, 1093, 1661, 3109
c.+nin 63
c.+si 3897
c.+sinden 3421
c.+ül mülk-i şehenşâh-ı kader-istiklal
1854(24)
cümleten: Hep birden.
c. 2975, 3225 (2)
cünban :Hareket eden,sallanan.
c.+1 1600 (1)
cünbiş :Hareket etme.
c.+i 916
c.+i bâd-ı vezân 203
c.+i müjgân 3565,4040
c.+ine 3166 (5)
cünbiş-dih
c.+i istiğna 2613 (1)
cünbüş :bkz. Cünbiş.
c.+ünden 253 (1)
cünd :Asker.
c.+i ervah 2039
c.+i ervah-ı melaik 2101
c.+i ervah-ı rical-i suhan 2664 (3)
cür'a :Yudum.
c. 3752
c.+na 3291
c.+nı 3301
c.+sını 2614
c.+i câm 2615
c.+i cân-bahş 3294
c.+i peyman 3956 (8)
cür'et: Cesâret etme, yüreklilik, yiğitlik.
c. 923, 942, 1527, 2072, 2422
c.+i 1785 (6)

cürm :Kabahat,kusur.
c. 77, 3633
c.+üm 3864 (3)
cürre : Her çeşit kuşun erkeği.
c. 1890 (1)
cürre-şahin:Erkek şahin kuşu.
c. 1130 (1)
cüst :Araştırma,arama.
c. 1869, 3428, 3768 (3)
cüz' : Kurân'ın bölündüğü otuz kısımdan
her biri.
c.+i lâ-yetecezza 1731 (1)

Ç

çâbük : Çabuk, seri, aceleli, hızlı, tez, hafif.
ç. 852 (1)
çader :Çadır.
ç.+i 712 (1)
çâh :Çukur,kuyu.
ç.+1 adem 4192
ç.+1 amik-ı adem 2611
ç.+1 babil 2310
ç.+ıdır 3353
ç.+1 devat 3334
ç.+1 zeka 130, 4186,4241
ç.+1 zenahdan 3666,4055 (10)
çâk :Yarık,yırtık.
ç. 600, 673, 1656, 2013, 2880, 3778,
3967, 4017, 4017, 4188
ç.+çak 4283
ç.+1 giriban 128,3713,4133,4149
ç.+i mest-i câm-ı istiğna-yı aşk
632(16)
çâker :Kul,köle.
ç.+dir 987
ç.+i 728
ç.+i sena-han 1591 (3)
çal- : Atmak, çarpmak, vurmak.
ç.-a 1173
ç.-ıp 673
ç.-sın 757, 1200, 3623 (5)
çâlâk :Çabuk,tez canlı.
ç. 852, 1869, 2942 (3)
çalın-:Çalma işine konu olmak.
ç.-dı 1060 (1)
çâpük :Çabuk,hızlı.
ç. 1373, 1875
ç.+dür 254, 862, 2009 (5)
çapüklük:Çabukluk.
ç.+i 452
ç.+ü 1449 (2)
çâr : Tuğla ve çanak çömlek fırını.
ç. 2600 (1)
çâre : Bir engel veya sıkıntıdan kurtulabilmek
için yapılması gereken, çıkış yolu,tedbir.
ç. 418, 458, 1187, 1235, 2179, 2186,
2201, 2210, 2384, 2386, 2401, 3077, 3252,

3363, 3370, 3587, 3611, 3643, 3671, 3731,
3762, 3953, 4010, 4013, 4015, 4081, 4172 (27)

çâre-saz :Çare bulan

ç.+ı din 2764 (1)

çarh :Felek.

ç. 107, 108, 183, 286, 390, 443, 620,
884, 1091, 1277, 1371, 1645, 1661, 1792, 1953,
2066, 2250, 2461, 2549, 2743, 2745, 2767,
2796, 3030, 3184, 3187, 3196, 3199, 3211,
3551, 3704, 3852, 3908, 4209, 4227, 4276

ç.+a 303, 496, 701, 1688, 2299, 2310,
2451, 2874, 3190, 3981

ç.+dan 283

ç.+ı 111, 998, 1333, 1815, 1817, 2306,
3770, 4346

ç.+ı aftab 2551

ç.+ı anid 2847

ç.+ı berin 2947

ç.+ı çarü 2737

ç.+ı den-i perver 137

ç.+ı den-i perver-i dun 1658

ç.+ı devlet 569, 2950

ç.+ı devvar 2582

ç.+ı dun 2579, 3558

ç.+ı dun-u gaddar 2381

ç.+ı düreng 1972

ç.+ı felek 1193, 3878,4050

ç.+ı gaddar-ı fitne-engiz 3446

ç.+ı gerdan 2810

ç.+ı iştret 2612

ç.+ı kühen 4163

ç.+ı leim 325

ç.+ı müşebbek 1030

ç.+ın 600, 723, 1059, 1790, 2180,
2576, 4274

ç.+ı pür-kevakib 2747

ç.+ı reh-i devlet ü din 2409

ç.+ı serir 3009

ç.+ı vakar 2379

ç.+ı vâlâ 959,1365 (88)

çarh-ahkam :Talihın hükümleri.

ç. 2623(1)

çârsû :Çarşı,pazar.

ç.+yı fitne 684 (1)

çehar-pâre:Dört parça.

ç. 1098 (1)

çehre :Şekil,sima.

ç.+de 4004

ç.+güşa 2330

ç.+ı dilber 1844

ç.+ı eyyâm 1020,1303

ç.+ı huban 1925

ç.+ı ikbâl 3213 (7)

çek- : Bir şeyi tutup kendine veya başka bir

yöne doğru yürütmek.

ç.-di 552, 1586, 1943, 3895

ç.-diği 1749, 1913, 1928

ç.-diğim 806, 1397, 3124, 3494, 3724,
3998

ç.-dikçe 177, 207, 3449

ç.-dim 2928

ç.-e 320, 1938, 2138, 2389, 2599

ç.-elim 1350

ç.-emem : Güç durumlara dayanmak,
katlanmak. 3641, 3987, 3987, 3988, 3989, 3990,
3991, 3992, 3993

ç.-emez 3834, 3834, 3835, 3836, 3837,
3838, 3839, 3840, 3934, 3934, 3935, 3936,
3937, 3938, 3939, 3940

ç.-er 128, 263, 1200, 1205, 1507, 1554,
2119, 2203, 2215, 2335, 2608, 2684, 2805,
2952, 3258, 3335, 3369, 3459, 3563, 3606,
3621, 3934

ç.-erdi 1073, 1585, 3492, 4129

ç.-erdim 261, 2594

ç.-erek 3782, 3875

ç.-erim 151

ç.-erler 1255

ç.-ermiş 4045

ç.-ersem 3993

ç.-ersin 1395

ç.-eydi 1923, 2360

ç.-eyim 1207, 3993

ç.-ince 1074

ç.-ip 242, 501, 1113, 1300, 1410, 2814,
3161, 3979

ç.-me 701, 3686, 3923, 4262, 4332

ç.-meden 2186, 3265

ç.-meğe 2756, 3685, 3690

ç.-mekden 1201

ç.-mem 601

ç.-memişdir 1397

ç.-mese 294, 1974

ç.-mesin 1310, 3778

ç.-meye 313

ç.-mez 1207, 1309, 3020, 3209, 3796,
3813, 4041

ç.-mezdi 2001, 3329, 3888

ç.-mezin 2835

ç.-meziz 3546, 3823

ç.-mezse 3955

ç.-mezsın 2724

ç.-miş 1044, 2935, 3527, 4348

ç.-se 2615, 3387, 4341

ç.-sem 915, 1205

ç.-sin 4044 (139)

çekeme- : Tartıda ağırlığı olmak.

ç.-z 1242 (1)

çekide : Gürz ve topuz gibi eski zamanlarda
kullanılan savaş âletleri.

ç. 2273 (1)

çekil- : Çekme işi yapılmak.

ç.-di 1537, 1901

ç.-e 141

ç.-ir 1862

- ç.-miş 2441
ç.-se 220, 250, 1088
ç.-sin 3496 (9)
çemen : Ağaç ve çiçekleri olan yeşillik, çayır, çimen.
ç. 3515, 4156, 4215
ç.+de 3964
ç.+i 2393
ç.+i âlem 448
ç.+i bağ-ı naim 360
ç.+i baht 1842
ç.+i devlet 1641
ç.+i mani 469
ç.+i memleket 1768 (11)
çemenistan : Bahçe, çimenlik.
ç.+i dil-ârâ 3097
ç.+i hayal 2084 (2)
çemenzar : Yeşillik, çayır.
ç. 3905 (1)
çemşîd : Cemşid.
ç.+i tarab-hâne-i feyz 2332 (1)
çenber : Halka, daire.
ç.+i 716
ç.+i daire-i meclis 2612
ç.+i gerdan-ı felek 1213 (3)
çeng : Bir çeşit saz.
ç. 642, 1953, 2559, 3899, 4274
ç.+i 687 (6)
çengâl : Çengel.
ç.+ine 3000 (1)
çep : Yanlış.
ç. 318 (1)
çependaz : Hileci, hilekâr, hile yapan kişi.
ç.+i 1134 (1)
çerâ : Otlama.
ç. 919, 2428 (2)
çerâgah : Otlak.
ç.+i 676 (1)
çerağ : Işık, kandil, lâmba, mum.
ç. :3856
ç.+i 3957
ç.+ım 3975
ç.+m 2557
ç.+i âlem-efrûz 668,4288
ç.+i baht-ı bidan 2448
ç.+i dude-i âdem 1021
ç.+i dude-i ikbâl-i gevher-i tâc 1078
ç.+i dudman-ı din ü devlet 674
ç.+i hâne 3255
ç.+i hânümân-sûz 4296
ç.+i meclis-efrûz-ı saadet 1364
ç.+i rey 1365
ç.+i Tûr 3409 (16)
çeşm : Göz.
ç. 4070
ç.+i 177, 1865, 2470, 2933, 3525, 3565, 3664, 3716, 3721, 3764, 3800, 3804, 3808, 4027, 4029, 4264, 4348
ç.+i baht 2466
ç.+i baht-ı lâ-yenâm 828
ç.+i binâ 2443
ç.+i cân 3457
ç.+i cellâd 4343
ç.+i dilber 2572
ç.+i düşmen 345
ç.+i endişe 3348
ç.+i eyyâm 2334,2619
ç.+i feth 2057
ç.+i füsün-sâz 3599
ç.+i gazal 4073
ç.+i giryân 4335
ç.+i hunhar 2590
ç.+i kevâkib 2633
ç.+i mahmûr-ı bütan 3020
ç.+i mazmûn-gûy 380
ç.+i mest 2935, 3527
ç.+i mur-ı na-tüvan 254
ç.+i nerkiş 1819
ç.+i ruşen 90
ç.+i sermest 4038
ç.+i sihir-saz 1143,3869
ç.+i siyeh 2713
ç.+i siyeh-i mest 3605, 3610, 3615
ç.+i şahin 680
ç.+i ümmid 2852
ç.+i yâr 3538
ç.+in 1411, 2782, 4247
ç.+ine 2756, 3612, 3802, 3988, 4169, 4169, 4170, 4171, 4172, 4173
ç.+inin 3812
ç.+i temenna-yı zamane 2153 (66)
çeşme : Su kaynağı, musluk.
ç.+i âb-ı hayat :Hayat veren suyun kaynağı. 2134,2961, 3471
ç.i âb-ı hayat-ı feyz 2777
ç.+iâb-ı hızır 3288
ç.+i dil 627
ç.+i hızır 3334
ç.+i mihr 3195
ç.+i râz-ı tahkik 49
ç.+i rey 1923
ç.+i sultan-murad 3473
ç.+yi 3470 (12)
çevgân : Ciritte kullanılan değnek.
ç. 2588
ç.+i 124
ç.+i belâ 3817
ç.+i felek 1214 (4)
çık- : İçeriden dışarıya varmak, gitmek.
ç. 4213
ç.-a 1057, 2824, 4349
ç.-amaz 2377
ç.-amazdı 4256
ç.-an 1568
ç.-ar 941, 1138, 2667, 3002, 3775

ç.-ardım 1827
ç.-dı 219, 1537, 2951, 4245
ç.-dıkça 229, 724, 920
ç.-dim 3988
ç.-inca 507, 986, 1443, 2113, 2830
ç.-ip 154, 1192, 1395
ç.-masa 3773
ç.-maya 4235
ç.-maz 3197
ç.-miş 251
ç.-sa 183, 1277, 1442
ç.-san 715
ç.-sın 597
ç.-up 937 (38)
çıkâr- : Çıkmasına sebep olmak.
ç.-di 553
ç.-dim 2645
ç.-dın 1390
ç.-ip 2411, 2618
ç.-ır 2310
ç.-mada 2646
ç.-sam 1262, 2840 (9)
çift : Birbirini tamamlayan iki tekten oluşan .
ç. 579 (1)
Çîn 1 : Ülke
ç. 677, 1902, 4201
ç.+e 892,2744
çîn 2 : Kıvrım, büküm, çatıklık.
ç.+i küleh-kuşe-i istiğna 2320
ç.+i ebru 3498, 3745
ç.+i niam 3014
ç.+i seher 4322
ç.+i zülf:Sevgilinin yüzünün iki yanından sarkan saç lülesinin kıvrımı.3645 (11)
çîzî
ç. 95 (1)
çoban : Koyun, keçi, sığır, manda sürülerini otlatan kimse.
ç. 2260 (1)
çoğ :Çok.
ç. 3027 (1)
çok : Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az karşıtı.
ç. 209, 464, 831, 897, 1010, 1168, 1184, 1234, 1310, 1418, 2184, 2244, 2473, 3103, 3306, 3318, 3428, 3458, 3567, 3788, 3879, 3999, 4083, 4095, 4105, 4282
ç.+dur 3897, 3975
ç.+u 1139 (29)
çöz- : Dügümlü, bağlı veya sarılı bir şeyi açmak.
ç. 4056 (1)
çul :Giysi.
ç.+ı dibâ-ı ziba 1379 (1)
çun :Çünkü.
ç. 95, 3181 (2)
çün : Gibi, mademki, çünkü, nasıl.

ç. 2095, 2185, 2210, 3172, 3223, 3427, 3490, 3503, 4127, 4208 (10)
çünbiş:bkz. Cünbiş.
ç. 2982 (1)
çünki :Çünkü.
ç.+m 3546 (1)
çünkü : Şundan dolayı, şu sebeple, zira.
ç. 411, 4188 (2)

D

da :Dahi manasında bir bağlaç.
d. 325, 377, 488, 498, 852, 858, 860, 862, 874, 889, 966, 969, 1135, 1296, 1846, 2140, 2175, 2422, 3072, 3318, 3319, 3611, 3649, 3674, 3700, 3878, 3883, 4035, 4044, 4086, 4225, 4240, 4308 (33)
dâd : Adâlet, hak, doğruluk.
d. 597, 794, 1202, 1299, 3177, 3178, 3276, 3687, 3725, 3880, 4352
d.+a 2437, 4273
d.+ı 1560
d.+ı devlet-i nuş-i revan 198
d.+ı hûda 592, 1775
d.+ı kassam 1103
d.+ım 3271
d.+ımı 1202
d.+ımız 1195
d.+ımızı 137
d.+ın 2775, 2972
d.+ını 1394 (25)
dadı :Çocuk yetiştirmekle görevlikimse.
d. 967 (1)
dağ : İnsan veya hayvan vücuduna kızgın demirle vurulan damga.
d. 3856, 3992
d.+ı 1368
d.+ı ateş-nak 2770
d.+ı bi-hisab 3536
d.+ı derd 3825
d.+ı derun-ı felek 2337
d.+ı derun-ı hurşid 1327
d.+ı dil 4289
d.+ı ferman 1333
d.+ı hırman 2814
d.+ı hun-feşan 2781
d.+ı mihr 3350
d.+ı surh 3857
d.+ım 3975, 3979
d.+ın 4016, 4021
d.+lar 879, 882, 2837, 3644 (23)
dağdağa: Gürültü, patırtı, beyhude telâş ve ızdırap.
d.+ı havf 1651 (1)
dağla- : Kızgın bir demirle hayvan derisine damga vurmak.
d.-r 3900(1)

dâhi :Bela.

d.+dir 3354 (1)

dahi : Da, de anlamında bağlaç.

d. 7, 148, 179, 248, 275, 327, 328, 494, 540, 697, 701, 755, 773, 847, 865, 866, 874, 884, 888, 915, 951, 954, 1201, 1206, 1257, 1272, 1283, 1285, 1289, 1312, 1397, 1411, 1415, 1486, 1506, 1622, 1628, 1648, 1792, 1819, 1830, 1865, 2060, 2093, 2108, 2136, 2142, 2162, 2186, 2194, 2297, 2314, 2318, 2321, 2482, 2493, 2572, 2632, 2670, 2671, 2726, 2798, 2826, 3005, 3020, 3102, 3136, 3141, 3228, 3268, 3311, 3329, 3332, 3343, 3408, 3425, 3426, 3469, 3532, 3538, 3585, 3702, 3722, 3749, 3840, 3856, 3906, 4022, 4040, 4047, 4054, 4062, 4093, 4139, 4300, 4316, 4317, 4346 (98)

dahli :Tesir.

d. 530 (1)

daim : Devam eden, devamlı, sürekli.

d. 292, 513, 532, 664, 699, 816, 833, 972, 1014, 1352, 1425, 1834, 1891, 2160, 2270, 2432, 2500, 2544, 3119, 3344, 3399, 3416, 3417, 3436, 3472, 3636, 3730, 3889, 3928, 4092, 4276, 4283, 4303 (33)

daima : Her vakit, sürekli olarak.

d. 6, 281, 291, 399, 1249, 1329, 1897, 1937, 2139, 2393, 2428, 2979, 3376, 3402, 3440, 3496, 3690, 3812, 4021(19)

dair :İlgili,alakalı.

d. 1237

d.+dir 3299 (2)

daire :Osmanlı imparatorluğu zamanında şehremânetinin belediye şubeleri.

d.+dir 107, 1769

d.+i âlem 514

d.+i asuman 3070

d.+i câh 350

d.+i emn ü emân 437

d.+i nazm 2730 (7)

dal- : Bir yerin içine girmek.

d.-arım 1676 (1)

dâm : Tuzak, ağ, hile.

d. 1886, 2610

d.+a 3482, 3685, 3819, 4037

d.+dır 13

d.+e 2335

d.+i bela 3931

d.+i girihgir-i zülf 1423

d.+i hayal 1622

d.+ın 13

d.+i tahayyür 1174

d.+i tezvîr 590

d.+i tura-i piçan 3556

d.+i zülf-i yar 3761 (16)

dâmâd :Güveyi.

d. 1536 (1)

dâmân :Etek.

d.+ı 128, 585

d.+ı felek 1228

d.+ı huda 4148

d.+ı keşide 3567

d.+ına 3234, 4055

d.+ını 499, 3587

d.+ı ruzgar 3418

d.+ı serâ-perde-i iclâl 1953

d.+ı şitab-ı rüzgar 808

d.+ı temennâ 1368(13)

dâmen :Kenar,taaraf.

d.+ı 1860

d.+ı ahır 249

d.+ı çarh 2397

d.+ı dest 1576

d.+ı eflâk 2595

d.+ı eyyâm 3037

d.+ı iclâl 3119

d.+ı ikbâl 2001

d.+ı lutf 2321

d.+ı medh 3079

d.+ın 191, 2063

d.+inde 378

d.+ine 1203, 1204

d.+ı pâk 4023

d.+ı sâye-ban-ı câh 3378

d.+ı sultan-ı seref-raz 3571

d.+ı zülf 3813

d.+ı zülf-i dil-aviz 4186 (20)

damga :Mühür.

d.+yı zerrin 959,2554(2)

dânâ :Bilgili, bilen, malûmatlı, âlim, bilgiç.

d.+dır 2437

d.+dil 2416

d.+ya 3558

d.+y ibülend-ahter 2567 (4)

dâne :Tane.

d. 1040, 3482, 3551

d.+sini 165

d.+i pür-ımtinan 13 (5)

dâniş :Bilgi, ilim, biliş.

d. 1052, 1234, 2415, 2480, 3008, 3110, 3147

d.+e 1434

d.+ine 1230 (9)

dâniş-ver :Bilgi sahibi.

d. 993, 2416

d.+i âlem 1151(3)

dâniş-verâ :Başka bilen.

d. 2771, 2969 (2)

dâr : Yer, mekân, konak.

d. 3253

d.+ü'l cihad 1251

d.+ü'l karar 3047

d.+ü'l mülk-i sıhhat 2499

d.+ü's-selam 1251

d.+ü'ş-şifa 2776 (6)

Dârâ 1: Eski Fars hükümdarlarından dokuzuncusu olan Keykubad'ın bir ismi.
d. 185, 287, 388, 906

dârâ 2:Hükümdar
d.+y1 dar'ül mülk-i hüsn-i hulk 2570
d.+y1 mülk-i saltanat 4077
d.+y1 zamane 2144 (7)

dârât : Debdebe, tantana, şan, gösteriş, çalım.
d.+ına 2144
d.+1 sikender 287
d.+1 şevket ü şan 1562 (3)

darb :Vuruş,vurma.
d.+1 1356
d.+1 mesel:Atasözü. 2811
d.+1 muşt-ı dest-i fikr 1399
d.+1 seng-i hicr 3561
d.+1 ser-i tig 438
d.+1 tan-ı haside 3536
d.+1'ül mesel-i nükteşinasan-ı cihan 476

(7)

darende :Sahip
d.+i hilm:Yumuşak karakter sahibi.
3227

d.+i yarlıg-ı ahkam-ı kader 2772

darir :Güçsüz,hasta.
d. 2078 (1)

dârû :İlaç,deva.
d.+y1 mahabbet :Dostluk ilacı.3597
d.+y1 sıhhat:Sağlık ilacı. 174 (2)

dâstân:Destan.
d. 160, 1462
d.+ıdır 43
d.+1 mah-ı kenani 548
d.+1 peykar 2365

dava :Bir mesele üzerinde hususi bir fikir sahibi olma.

d. 301, 742, 839, 3274, 3867

d.+dır 2494

d.+1 bahs 223

d.+1 intisab-ı kadim 1716

d.+1 keramet 1665

d.+ma 1189

d.+mı 1009

d.+1 sehhar 2592

d.+1 şi'r 308

d.+ya 697, 942, 1786, 2079, 2339

d.+y1 697, 799, 1373, 1406, 1478,

2298, 3034 (25)

dâver : Âdil, insafılı ve doğru olan hükümdar, vezir veya hâkim.

d. 3176

d.+i âdil 1969, 1992, 2051

d.+i âlem 1191

d.+i âlem-efraz-ı mülk-i daniş ü dad

1498

d.+i cemcâh-ı-devran 559

d.+i devlet-meab 2900

d.+i devlet-meab-ı ruzgar 818

d.+i devran 388

d.+i devran-ı felek 1195

d.+i devr-i zaman 1216

d.+i din 2819

d.+i dindar 2437

d.+i din-perver 737

d.+i din ü devlet 333

d.+i divan-ı adl-i faruki 2367

d.+i ferhunde 2694

d.+i fernunde-pey 3223

d.+i huçesten-i had 1910

d.+i kâmil 1121

d.+i kâmil-nihad 3232

d.+i mehd-i siret 2866

d.+i memleket-ara-yı pesendide-şiyem

2102

d.+i pâk 794

d.+i pür-şevket 2224

d.+i sahib-dil 1877

d.+i tig ü kalem 1853

d.+i vâlâ-gühera 2637

d.+i zamane 1428

d.+i zamane 208 (31)

dâverâ:Ey dâver!

d. 1233, 1278, 1966, 2419, 2578, 2707,

2771 (7)

davet :Çağırma,çağrı.

d. 2730 (1)

da'vi :Bir kimsenin hakkını araması.

d. 1050

d.+i bi-burhan 148

d.+i fazl u hüner 532

d.+i hüsn 3559

d.+i isbat-ı hüner 2720

d.+i laf u güzaf 1608

d.+i marifet 2340

d.+i nazm 258,1473,2125

d.+i sahib-kırâni 302

d.+i tezvirin 3004 (12)

dâve :Sütüne, çocuğa bakan, dadı

d. 965, 2061 (2)

de :bkz. da.

d. 24, 175, 321, 764, 774, 780, 870, 876, 879, 908, 935, 975, 979, 1006, 1287, 1288, 1628, 1631, 1669, 1677, 1741, 1932, 1933, 1967, 2022, 2165, 2287, 2288, 2321, 2322, 2323, 2605, 2670, 2693, 2809, 3028, 3124, 3141, 3142, 3160, 3200, 3220, 3234, 3251, 3254, 3257, 3258, 3258, 3260, 3263, 3265, 3279, 3282, 3482, 3485, 3494, 3545, 3612, 3624, 3630, 3695, 3697, 3833, 3943, 3944, 3971, 4009, 4021, 4041, 4055, 4109, 4129, 4194, 4196, 4197, 4223, 4237, 4245, 4263, 4279, 4331 (81)

de- :Söylemek.

d.-di 3429, 3442, 3473

d.-diğim 537, 2315

d.-dikçe 3675

d.-dikleri 1928
d.-dimse 1837
d.-me 774, 3667, 4095, 4308
d.-medi 4099
d.-mege 133
d.-meğe 923
d.-mek 286, 3335, 3879, 4010, 4312
d.-mem 3949, 4054
d.-mez 1420, 2318, 3271, 3739
d.-mezler 3697
d.-nen 2423
d.-nir 66, 1104
d.-r 453, 453, 621, 849, 1413, 2134,
3593, 3902
d.-rdi 279, 1239, 3570
d.-rdim 943, 1803, 3864
d.-rdin 1135
d.-rlr 2836, 3738, 3738, 3739, 3740,
3741, 3741, 3742
d.-rlrldi 3320
d.-rlerse 539, 3316, 3738
d.-rse 1419, 2724
d.-rsem 54, 420, 647, 759, 846, 895,
2231, 2760, 4310
d.-rsen 1203, 1345, 2433, 3273, 4009
d.-rsin 4025
d.-se 1339, 2636, 3490, 4197
d.-sem 1477, 1553, 2124, 2441, 2667,
3908
d.-sin 275, 2616, 2724
d.-sinler 1785
d.-ye 840, 1245, 2426, 2496, 2987,
3282
d.-yemem 2209, 3864, 3909, 4090
d.-yemez 922
d.-yen 291, 2493, 3233
d.-yüben 3516 (103)

debdebe:Haşmet,ululuk.

d.+i hakani 149
d.+i kus-ı şevket 1502
d.+i kus-ı şöhret 1472
d.+i müjde 1060 (4)

def :Ortadan kaldırma,uzaklaştırma.

d. 1388, 3246, 4074, 4089, 4274
d.+i gam 2179, 2201,3092,3259
d.+i bi-midil-i uşşak 354
d.+i gam-ı hicran 4051
d.+i gam-ı tahkik 3629
d.+i gezend 3483
d.+i gumum 2613
d.+i humar 3812
d.+im 3740
d.+ine 4272
d.+i yecuc 1384
d.+i yecuc-ı gam 2405
d.+i zahm-ı çeşm-i hallak-ı maani 15

(20)

defa :Kez,kere.

d. 2161 (1)

degül :Değil.

d. 229 (1)

değ- :Temas etmek.

d.-er 1846

d.-me 1102, 4248

d.-mez 1847, 3976 (5)

değer :Kıymet.

d. 1882, 2597, 3221 (3)

değil : Cümle içinde art arda kullanılan iki veya daha çok özneyi, tümleci, yüklemi, aralarından bazılarını olumsuzluk kavramı vererek birbirine bağlayan veya yüklem olumsuz çekimini sağlayan kelime.

d. 121, 206, 238, 372, 425, 461, 554,
567, 615, 646, 648, 662, 734, 748, 810, 920,
1281, 1292, 1498, 1594, 1663, 1671, 1691,
1848, 1902, 2119, 2128, 2410, 2421, 2449,
2449, 2489, 2497, 2561, 2562, 2646, 2748,
2934, 2973, 2976, 3079, 3219, 3230, 3274,
3292, 3315, 3321, 3333, 3460, 3477, 3502,
3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3506, 3507,
3508, 3508, 3515, 3526, 3533, 3582, 3611,
3656, 3660, 3660, 3708, 3715, 3757, 3792,
3803, 3811, 3815, 3821, 3823, 3861, 3908,
3908, 3909, 3910, 3911, 3912, 3972, 4009,
4039, 4040, 4057, 4093, 4098, 4103, 4107,
4123, 4160, 4180, 4211, 4253

d.+di 1493

d.+dim 2247

d.+dir 472, 600, 673, 919, 930, 976,
1333, 1617, 2491, 2551, 2556, 2924, 3458,
3652, 3666, 4257

d.+im 1210, 3619, 3988

d.+iz 3785, 3797, 3799

d.+se 283, 1419, 3941

d.+sen 3292 (126)

değiş-: Yerine başka şey veya kimse gelmek.

d. 3846, 3846, 3847, 3848, 3849, 3850

d.-irdim 2075

d.-mem 2076, 3456

d.-mez 963

d.-mezdik 4102(11)

değme : Seçkin, seçme.

d. 3137(1)

dehân :Ağız.

d. 161, 257, 2788

d.+a 696

d.+ı erkam 2134

d.+ım 1037

d.+ımdır 618

d.+ı samia-i cân 1549

d.+ı şairan 2784 (9)

dehen :bkz. dehân.

d.+i 4256

d.+inden 1889(2)

dehr :Zaman,dünya.

d. 255, 269, 1630, 2776, 3910

d.+e 18, 139, 184, 186, 396, 442, 826,
1201, 1370, 1403, 1682, 2093, 2525, 2530,
3022, 3583, 3717, 3916, 4315

d.+i 249, 1734, 2581, 3245, 3530 (29)

dehşet :Büyük korku hali, korkma, ürkme.

d.+i gazab-ı kahraman 177

d.+le 1450, 3469 (3)

dehşet-fiken:Dehşet saçan.

d.+i kalb-i diliran-ı vega 1756 (1)

dek : Bir işin, bir durumun sona erdiği zamanı
veya yeri gösterir, kadar, değin.

d. 28, 44, 67, 140, 423, 578, 844, 927,
1272, 1371, 1480, 1710, 2035, 2203, 2288,
2296, 2525, 2574, 2795, 2832, 2989, 3049,
3209, 3320, 3875, 4066, 4202 (27)

dekâyık :

d. 1690 (1)

del- : Delik açmak, delik duruma getirmek.

d.-di 3875

d.-er 115, 1085

d.-se 116 (4)

deli :Aklını yitirmiş.

d.+si 882

d.+sidir 879 (2)

dell : Fındıkçılık, koketlik, oynaklık, kadınların
erkek avlayıcılığı.

d. 2832 (1)

dellal : Alışverişte aracılık eden kişi.

d. 1893

d.+i bendergah-ı çin 658 (2)

dem :Vakit,zaman.

d. 23, 44, 98, 111, 112, 169, 174, 256,
411, 415, 422, 455, 457, 470, 471, 598, 623,
663, 699, 770, 792, 798, 851, 854, 856, 876,
883, 932, 956, 967, 1083, 1201, 1410, 1444,
1445, 1460, 1507, 1627, 1656, 1659, 1661,
1719, 1913, 1920, 1986, 1987, 2026, 2034,
2074, 2115, 2139, 2197, 2316, 2524, 2533,
2677, 2799, 2815, 2820, 2968, 2971, 3007,
3048, 3280, 3303, 3370, 3387, 3511, 3513,
3529, 3631, 3671, 3847, 4103, 4184, 4240

d.+de 113, 117, 125, 190, 223, 329,
349, 420, 423, 510, 768, 934, 1238, 1305, 1458,
1622, 1676, 1689, 1719, 1841, 2006, 2048,
2303, 2353, 2464, 2636, 2708, 2849, 3080,
3082, 3322, 3677, 3848, 3876, 4189

d.+dir 302, 1987, 2280, 3092, 3123,
3258, 3677, 3847, 4298, 4324

d.+e 1593

d.+i 3848

d.+i buya 2312

d.+i cevlan 124, 1378, 2013

d.+i dil-suz 3971

d.+idir 73, 1678, 2720, 2842, 2890

d.+i evvel 1988

d.+i ferhunde 3756

d.+i firak 2350

d.+i germ 1615

d.+i hurrem 61,770

d.+i hurrem ü ferhunde 431

d.+i ıyd-ı tarab-engiz 432

d.+i isa 223

d.+i isa-veş 2548

d.+i küşte-i endişe 543

d.+ler 430, 807, 808

d.+lerdir 3925

d.+leridir 1543

d.+i lutf 1713

d.+i mahşer 1057

d.+inde 1509

d.+ine 2687

d.+i nutk 2274

d.+i nutk-ı dil-keş 3390

d.+i nutk-ı mesiha 1400

d.+i semender 1602

d.+i subh 660

d.+i ürd-i behişt 2392

d.+i vücuh 3075 (160)

dem-a-dem: Zaman zaman, an be an.

d. 1495, 1803, 2539, 4159 (4)

dem-be-dem :Bazen.

d. 774, 810, 1468, 2490, 3064, 3216,
3496, 4250 (8)

dem-ber-dem

d. 2114, 2681 (2)

dem-beste: Sesi soluğu kesilmiş, nefesi
kesilmiş, susmuş, sessiz.

d.+dir 2784 (1)

demek :Söylemek.

d. 2398, 2468

d.+dir 416 (3)

dem-sâz: Arkadaş, uygun arkadaş, dost, sırdaş.

d. 1136, 2996, 4181

d.+dır 3950

d.+ı 1135 (5)

den- : Söylenmek, sözü edilmek.

d.-se 838, 2939, 3471, 3752 (4)

denaet: Alçaklık, aşağılık, âdilik.

d. 3990 (1)

deng : Hayran, şaşkın, şaşmış olan.

d. 550, 1958 (2)

denî : Soysuz, alçak, ahlâksız.

d. 2596, 3910 (2)

denil-: Söylenmek, sözü edilmek.

d.-ir 325, 4124

d.-mez 1806, 2505, 3239

d.-se 1540, 1995(7)

deniz : Geniş alan.

d.+dir 2585 (1)

denli :Kadar.

d. 572, 577, 645, 652, 679, 861, 1578,
1931, 1984, 2009, 2015, 2277, 2287, 2349,
2355, 2361, 2362, 2377, 2446, 2475, 2553,
2562, 2659, 2674, 3048, 3082, 3201, 3229,
3244, 3250, 3336, 3487, 3720, 3721, 4215 (35)

denlü :bkz. denli.

d. 191, 223, 254, 258, 933, 939, 977,
996, 998, 1003, 1101, 1124, 1125, 1145, 1252,
1413, 1435, 1487, 1505, 3519, 3845, 4320 (22)
depren-

d.-mez 2275, 2413 (2)

der :Kapı.

d. 428, 538, 620, 2011, 2313, 2495,

3516

d.+i adl 2227

d.+i cânân 3943

d.+i cûd 2438

d.+i çâker-nevaz 2897

d.+i çe-i bi-dad 1489

d.+i devlet 1855

d.+i divan-ı iclâl 993

d.+i düstur-ı cihan-ban-ı sikender-şan

2300

d.+i lutf-ı kirdgar-ı kerim 1681

d.+i niyam 3087 (17)

der-akeb: Hemen, derhâl, çabuk, arkasından,
akabinde.

d. 3220 (1)

der-bân : Kapıcı, kapıya bakan.

d. 557, 725, 1996

d.+ı 104, 906

d.+ı der-i bargeh 436

d.+ı kem-ter 993 (7)

der-be-der: Serseri, kapı kapı dolaşan,dağınık,
perişan.

d. 511 (1)

der-beste:Kapalı kapı.

d. 1399 (1)

der-enbân

d.+ı felek 1232 (1)

derc : Toplama, biriktirme.

d. 160 ,2020(2)

derd :Sıkıntı,kaygı.

d. 2202, 2465, 3631, 3763, 4088, 4274

d.+e 3266, 3269, 3272, 3275, 3278,

3281, 3284, 3998

d.+i 3675, 3724, 4017, 4082, 4113

d.+i aher 1135

d.+i aşk-ı yâr:Sevgilinin aşkının

sıkıntısı. 2469

d.+i firak 3641

d.+i hayret-efzâ 2468

d.+i hecr 3554

d.+i hırman 2712

d.+i intizar 1255

d.+i isyan 79

d.+i iştiyak 1256,1138

d.+i mahabbet:Dostluk derdi.3989

d.+im 247, 4048

d.+imi 134, 3549, 3949

d.+imin 3545

d.+imiz 4105, 4128, 4223

d.+in 4021

d.+ine 3649

d.+ini 3632, 4080

d.+i nihân 3840

d.+inle 4105

d.+i zat 2290

d.+i züleyha-yı-zamane 2166 (47)

derd-mend : Tasalı, kaygılı, dertli.

d.+i 4324 (1)

dergâh: Büyük bir huzura girilecek kapı, kapı
önü.

d. 2298

d.+ı 3373

d.+ı mualla 961

d.+ına 388, 1153, 1754, 2151

d.+ı rıza-yı tevvab 1637 (8)

dergeh:bkz. dergâh.

d.+i 2228, 2755

d.+i bargeh-i sadr-ı cihan 2299

d.+i cûd 1767

d.+i devlet-penah 1134,2738

d.+idir 2405

d.+i fazl 2700

d.+i ikbâl 728,1898,2894

d.+inde 831

d.+ine 196, 829,903, 2320, 3424

d.+i paşa 2297

d.+i rabbü'l-ibad 2293 (19)

derhem: Muztarib, sıkıntılı, ıztırab çeken.

d. 2002, 2011, 2120, 2714 (4)

derk :Anlama,kavrama.

d. 108

d.+i hikmet 1690(2)

derman :Çare,güç.

d. 3649, 3729

d.+dan 3545

d.+ı 79, 134

d.+ım 3264 (6)

dermande : Âciz, beceriksiz, biçare, zavallı.

d.+lerin 3649 (1)

der-meyan: Ortada olan şey, arada, ortada
bulunan, ortaya konmuş.

d. 808 (1)

ders : Öğretmenin öğrenciye belirli bir sürede
verdiği bilgi.

d. 3455 (1)

derûn : İç, içeri, dahil.

d.+ı ayine 3522

d.+ı dil:Gönlün içi. 2476, 2477

d.+ı kubbe:Kubbenin içi. 3041

d.+ı zerre 609

d.+u 1794, 2526

d.+umda 2475

d.+unda 1034, 4289

dervâze : Kapı, şehir, şehir kapısı, kale kapısı.

d. 1833 (1)

derviş : Yoksulluğu, çilekeşliği benimsemiş
kimse.

d. 3302 (1)

deryâ :Deniz.

d. 239, 242, 293, 299, 445, 445, 662,
879, 1034, 1642, 2413, 2824
d.+da 567, 1625
d.+dan 2009
d.+dır 291, 712, 2431
d.+lar 619, 635, 3188, 3195, 4250
d.+ları 1618
d.+ların 2966
d.+ya 710
d.+yı 1615, 2310
d.+yı bi-pâyân-ı daniş 2916
d.+yı eşk 3510
d.+yı güher-pâş-ı maani 526
d.+yı himmet 570
d.+yı huruşan 691
d.+yı kerem 1945
d.+yı maani 463, 3127, 3711
d.+yı muhit-i felek 504
d.+yı pür-gevher 1007
d.+yı tüvanger 997 (40)

deryûz: Dilencilik.
d.+e 3917 (1)

dest :El.
d. 291, 1229, 3559, 3564, 3564, 3565,
3566, 3567, 3568, 3569, 3570, 3571, 3572,
3573, 3967
d.+ı cûd 237
d.+i 190, 238, 2229, 2432, 2964,4322
d.+i âlem 160
d.+i dıraz 3425
d.+i edeb 2943
d.+i heves 1838
d.+i inayet 1900
d.+i kahr-ı iktidar 828
d.+i kaza 2869
d.+i kel-i mullah-ı mana 1782
d.+i kerem 1230
d.+i kerim 4250
d.+i kudret 3565
d.+i lutf 734
d.+i mesiha 2608
d.+im 2321
d.+imde 170, 471, 2180, 2285, 2463,
3650, 4120
d.+ime 1558, 2514
d.+inde 710, 1870, 2066
d.+inden 909, 3889
d.+ine 1146, 1149, 1672, 1908, 3022,
3133, 3657
d.+i mimar 641
d.+i sun-ı kadir-i mutlak 3267
d.+i ümid 2879
d.+i zer-feşân 2431 (61)

destar: Sarık, imâme, başa sarılan tülbent.
d. 201
d.+ı 2561
d.+i 646 (3)

dest-be-dest: Elden ele, el ele.

d.+iz 3750 (1)

destur: İzin, müsaade, ruhsat.
d. 1355
d.+ı 1832
d.+ı şehen-şah-ı zemin 1990 (3)

devâ : İlaç, çâre, tedbir.
d.+dır 1027 (1)

devâm : Sürme, sürüp gitme, kesilmeme,
bitmeme.
d. 2642
d.+ı ömr 3572 (2)

devât : Divit.
d. 161, 1276, 2712, 2713, 3388
d.+ı 1921 (6)

devlet:Devlet.
d. 214, 532, 728, 824, 844, 926, 972,
1025, 1123, 1139, 1251, 1258, 1293, 1354,
1505, 1735, 1766, 1769, 1849, 1898, 2095,
2095, 2139, 2140, 2207, 2343, 2544, 2761,
2764, 2768, 2795, 2892, 2893, 2992, 3074,
3175, 3345, 3449, 3472, 3568, 4066
d.+dir 2436, 2898
d.+e 1295, 1485, 1788, 1842, 1907,
1931, 1969, 3441
d.+i 1328, 2303, 2307, 3382
d.+idünya 2215
d.+in 762, 2578, 4221
d.+inde 209, 356, 399, 925, 2254, 3625
d.+isabitkademirüzgar 2208
d.+le 139, 822, 1119, 1259, 1299,
1346, 1409, 1613, 2173, 2198, 2295, 2499,
3131, 4206, 4291, 4334
d.+leri 2097
d.+sin 3186
d.+i aşk 3975
d.+i dareyn 1120
d.+i fazl 2778
d.+i feth 2038
d.+i hakan 401
d.+i osmaniyan 3189
d.+i sermed 2946 (88)

devr :Devir,zaman.
d. 83, 169, 272, 462, 485, 829, 861,
1235, 1688, 1861, 1862, 2055, 2197, 2197,
2210, 2239, 2249, 2384, 2427, 2458, 2460,
2461, 2576, 2826, 2947, 3202, 3458, 3878,
3904, 4194
d.+e 1177, 1344, 2250, 2850, 3005,
3242, 3296
d.+i 192, 766, 3285
d.+i Âdem 3237
d.+i adl 621, 1003, 2580, 2821
d.+i bezm 2612
d.+i câm-ı mül 3219
d.+i cihân-daver-i cem 432
d.+i cûd 2639, 4138
d.+i çarh-ı dün 1986

d.+i çepen-daz 497
d.+i çepen-daz-ı felek 2251
d.+i devlet 4293
d.+i dil-ara-yı cihan-pirâ 2851
d.+i dil-ara-yı muradaver 2250
d.+i dil-sitân 671
d.+i felek 1643, 3096
d.+i gül 3219, 3246
d.+i hüsn 4084
d.+i iclâl 1364
d.+i kadeh 3219, 3246
d.+i lâ-mekan 252
d.+i lutf 247,826, 2907
d.+i mesih-i meryem 2687
d.+i mîm-i kerem 1633
d.+imde 3001
d.+i muvafık 2848
d.+in 127
d.+inde 130, 200, 269, 394, 437, 581,
795, 906, 1058, 1197, 1232, 1249, 1329, 1382,
1389, 1645, 1658, 1764, 1860, 2199, 2271,
2277, 2774, 2918, 2973, 3018, 3115, 3332
d.+ini 512, 2676
d.+i safa 3219
d.+i tarabza 2454 (106)

devrân :Devir,çağ.
d. 213, 462, 498, 537, 553, 729, 1177,
1616, 1816, 2178, 2291, 2544, 3219, 3623
d.+ı 106
d.+ı bekâ 1998
d.+ı gül 3218
d.+ı hümayûn 434
d.+ı kemâl 3013
d.+ı müsaid 3092
d.+ın 4110
d.+ında 2773
d.+ı tarab-nâk-ı cem 503 (23)

devret :Aktarmak.
d.-eli 1941 (1)

deyü :Diye.
d. 2805, 2806 (2) dîbâ : Altın ve
gümüş işlemeli bir tür ipek kumaş.
d. 552, 1815
d.+ya 933, 3846
d.+yı 2299
d.+yı hita 882,2391 (7)

dîdâr :Güzel yüz.
d. 3925
d.+ı 328, 573
d.+ına 1253
d.+ımı 1156, 1260
d.+ı pür-nur 1805(7)

dırahşân:Parlak, parlaklık.
d.+ı güher :1640(1)

dıraht :Ağaç.
d.+ı huşk 2589
d.+ın 515
d.+ı pür-şükufe 268

d.+ı ser-firaz 277(4)

dırâz : Uzun.
d. 3032, 3559, 3627, 3833(4)

dide :Göz.
d.+de 3552
d.+den 1374
d.+i ahter 1020
d.+i baht 2316
d.+i baht-ı siyeh-kar 2808
d.+i bi-dar 3769
d.+i devlet 990
d.+i hayran-ı felek 1224
d.+i hunabe-çekan 424
d.+i hurşid 2078
d.+lerdir 2781
d.+lerim 4052
d.+i pür-havel 2725
d.+si 3684 (6)

dihim :Taç.
d. 369 (1)

dihis : Verme, veriş, bağışlama, ihsan, atıyye.
d.+de 3342 (1)

dijem
d.+dir 3130
d.+i rüzgar 2212 (2)

dik : Yatık durmayan, sert.
d. 579 (1)

dik- : Bir cismi dik olarak durdurmak.
d.-di 2097, 2782
d.-er 265
d.-se 116 (4)

diken : Bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve
kabuğu vb. bölümlerinde ve bazı hayvanların
derisinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı
çıkıntılardan her biri.
d. 4161 (1)

dikil-:Dikme işi yapılmak.
d.-di 1062 (1)

dikkat: Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde
toplama.
d. 320, 373, 572 (3)

dikleş-:Dik hale gelmek.
d.+dir 1045 (1)

dikme :Dikmek işi.
d. 3199 (1)

dil 1:Gönül
d. 11, 51, 172, 373, 422, 613, 639, 651,
655, 686, 753, 963, 1006, 1142, 1230, 1421,
1547, 1719, 1738, 1738, 1752, 2290, 2347,
2432, 2465, 2467, 2471, 2514, 2517, 2774,
2785, 2857, 3200, 3203, 3232, 3242, 3249,
3359, 3499, 3502, 3514, 3523, 3557, 3566,
3579, 3673, 3685, 3687, 3689, 3719, 3813,
3841, 3844, 3855, 3857, 3859, 3861, 3889,
3892, 3905, 3934, 3934, 3935, 3936, 3937,
3938, 3939, 3940, 3992, 4020, 4022, 4024,
4025, 4057, 4058, 4059, 4060, 4078, 4081,
4088, 4092, 4095, 4145, 4151, 4164, 4212,

4226, 4229, 4231, 4246, 4250, 4305, 4331, 4340, 4347
 d.+beste 2331
 d.+de 262, 489, 492, 2133, 2200, 2206, 2312, 2382, 2383, 2469, 2587, 2781, 2801, 2811, 2812, 2834, 2884, 3047, 3264, 3497, 3980, 4016, 4021, 4074, 4100, 4106, 4316
 d.+dedir 3926
 d.+deki 3478, 3654
 d.+den 806, 1080, 1255, 2590, 3214, 3302, 3851, 3887, 3907, 4022, 4223, 4291
 d.+e 910, 1633, 1720, 1907, 2000, 2047, 2177, 2214, 3125, 3500, 3665, 3674, 3778, 3803, 3860, 3880, 4079, 4252
 d.+efkarı 2353
 dil 2:Lisân.
 d.+i 46, 65, 1814, 1919, 1981, 2110, 2111, 2178, 2229, 2516, 2871, 3090, 3229, 3362, 3366, 3382, 3576, 3628, 3630, 3636, 3734, 3838, 4000, 4141, 4184, 4192, 4339
 d.+i âlem 2148
 d.+i âşık 2406,2318
 d.+i hızır 2373
 d.+im 29, 35, 135, 405, 584, 690, 1007, 1724, 2486
 d.+imde 306, 2478
 d.+imden 521
 d.+imi 4325
 d.+imiz 3744, 3819
 d.+in 31, 59, 696, 1135, 3305, 3363
 d.+i naşad 2277
 d.+inde 1256, 1369, 3063
 d.+inden 1460
 d.+ini 3833
 d.+i şeyda 2324
 d.+i uşşak 2344
 d.+keş 2349
 d.+ler 1445, 3487, 4055, 4232, 4265
 d.+lerde 776, 3828
 d.+lerden 3246
 d.+leri 913, 3481, 3482, 3754, 4035, 4049, 4186, 4283, 4323
 d.+lerin 1252
 d.+lerle 4284
 d.+sin 3894
 d.+teng 2403 (239)
dil-ârâ:Gönül alan.
 d. 43, 3434
 d.+dır 1243
 d.+sın 4086 (4)
dil-âram:bkz. dil-ârâ.
 d. 877
 d.+ı 1072
 d.+ın 1073 (3)
dil-âşub: Kalbi meftun eden güzel, gönlü karıştıran, gönle fitne sokan.
 d. 3584 (1)
dil-âşüfte: Gönülden vurgun olan, meftûn olan.

d. 4329 (1)
dil-âver: Yiğit, cesaretli, yürekli.
 d. 1184, 2522
 d.+dir 1010
 d.+i âlem :Alemin yiğidi.1069 (4)
dilber : Gönül alan, kalbi çeken güzel, gönlü alıp götüren.
 d. 8, 768, 888, 2015, 2479, 3633, 3677, 3728, 3765, 3785, 3854, 4082, 4091, 4119, 4176, 4279
 d.+den 3838, 4033
 d.+e 4177
 d.+i 429, 747
 d.+i akl 1958
 d.+i âlem 3401,2678
 d.+i âşık 1043, 4090
 d.+i âşüfte 4122
 d.+i âvâre 4142
 d.+i âyine-girdar 699
 d.+i bi-bakimde 2888
 d.+i bi-tab 3329,3997
 d.+i cibril 3486, 3832
 d.+i çalak 3458
 d.+i dâna 53,68,2708
 d.+i divâne 3961,3968, 4013, 4061,4062,4269
 d.+i dür-paş-ı pür-emvac 997
 d.+i endişe 1000
 d.+i erbâb-ı gam 2092, 3887,4063
 d.+i erbâb-ı mahabbet 4241
 d.+i erbâb-ı suhan 1859
 d.+i erhab-ı muhabbet 4045
 d.+i ervâh-ı kudsi 675
 d.+i fettân-ı cihan 3837
 d.+i feyyaz 55
 d.+i ferruh-ruh 2683
 d.+i fettan 4338
 d.+i fitne 1314
 d.+i giryân 374
 d.+i harâ 2911
 d.+i hızır 49,3471
 d.+i hurşid 2852
 d.+i imsak 1368
 d.+i isa 2709
 d.+i kân 989
 d.+i kerrubiyân 3451,831
 d.+i mahdum-ı pakize-şiyem 3890
 d.+i mahzun 3048,3276
 d.+i mânâ 2654
 d.+i mecruh 4189
 d.+i meksur 3416
 d.+i mestâne 3955
 d.+i 3568,3872,4182
mümtaz:Seçkin güzel.
 d.+i naşad 1984
 d.+i nef'î:Nef'î'nin dili.3640, 3681, 3923, 3986, 4064
 d.+i nef'î-i şeyda 3850

2442 d.+-i pâk:Kusursuz,lekesiz dil. 50,
d.+-i pâk-i nef'î:Nef'î'nin kusursuz
dili. 3912
d.+-i pulad 2880
d.+-i pür-feyz 89, 570, 1014,3945
d.+-i pür-feyz-i mesrur 1834
d.+-i pür-gam:Keder,sıkıntı dolu gönül.
2530 d.+-i pür-hun-ı bülbül 2555
d.+-i pür-ıztırab:İztırap dolu gönül.
2936, 3528 d.+-i pür-iştıyak 2473
d.+-i pür-kerem 78
d.+-i rakkas:Dans eden güzel. 2754
d.+-i rânâ 2394,4087
d.+-i rüstem 2653
d.+-i sad-pare 3514,4017
d.+-i sâf:Temiz gönül. 4188
d.+-i sahib-kıran 599
d.+-i sahib-suhande 2512
d.+-i sevda-zede:Aşk kurbanı
gönül.1308
d.+-i sûzan:Yakıcı dil.375
d.+-i şah-ı cihandar 664
d.+-i şairan 1463
d.+-i şeyda 3508
d.+-i şüh 889, 891, 3837
d.+-i şule-feşan:Işık saçan gönül. 3727
d.+-i şuride 4179
d.+-i şuriden-i had-ı tab 1974
d.+-i tab 3463
d.+-i tersan-ı felek 1205
d.+-i uşşak 380,2060,3856
d.+-i uşşâk-nevaz 3829
d.+-i yektâ 4083
d.+-i zaiif 4234
d.+-i zâr 1140,2588,3645,4056
d.+idir 864
d.+in 3701
d.+ler 1290, 3803, 3967, 4348
dilbersiz:Dilberi olmayan.
d. 424 (1)
dilber-şeng:Neşeli,kıvrak dilber.
d. 1965 (1)
dil-beste: Kalbi bağlı, âşık, gönül bağlamış.
d. 1725, 1749, 4037
d.+dir 3080
d.+-i gi-su-yı girihgir-i düta 1751 (5)
dil-cû: Gönül çeken, gönül arayan.
d. 4140 (1)
dildâde:Gönül vermiş,aşık.
d. 3994
d.+dir 3302
d.+-i kadd 3585
d.+sini 3690
d.+yim 3994
d.+yiz 779 (5)

dildâr : Birinin kalbini, gönlünü almış, sevgili.
d. 4216
d.+dan 3328 (2)
dil-dûz: Kalbe batan, gönül delen.
d. 3497
d.+dur 9 (2)
dile- : Birinden bir şeyin yapılmasını
istemek,arzu etmek.
d.-r 3259
d.-rim 4005, 4346
d.-rin 921, 3449, 4066
d.-rsen 4171, 4216 (8)
dil-figen:Yıkıcı dil.
d. 4074 (1)
dil-firib: Gönlü aldatan, câzibeli, alımlı.
d. 790, 3431, 3853
d.+-i ban 3663 (4)
dil-güşâ: İç açan, gönül açan, kalbe ferah veren.
d.+dır 3316 (1)
dilîr : Bahadır, cesur, cesaretli, yiğit, yürekli.
d. 1324, 2098
d.+-i mareke-i arsa-i neriman 1563
d.+-i mareke-perdaz-ı kahraman-savlet
1501
d.+-i nâm-ver 1358
d.+-i saf-şiken 2435 (6)
dilîrân : Bahadırlar, cesurlar, cesaretliler,
yiğitler, yürekliler.
d.+-ı hayal 588
d.+-ı suhan 1888 (2)
dilîrâne : Mertçesine, yiğitçesine,
bahadırcasına.
d. 464 (1)
dil-keş : Gönlü çeken, kalbi cezbedici, gönül
çekici.
d. 275, 576, 1541, 1686
d.+ini 1552 (5)
dil-mürde: Duygusuz, gönülü, kalbi ölmüş.
d.+yi 921 (1)
dil-nevâz: Gönül okşayan.
d. 888(1)
dil-nişin: Gönlünde yer tutan, lâtif, hoş.
d.+dir 4266(1)
dil-perişan:Perişan gönül.
d. 4211(1)
dil-rüba: Gönül alan, gönül kapan.
d.+dır 4261, 4266
d.+lar 3695
d.+sına 4174
d.+ya 4263
d.+yı 4342
d.+-yı alpuş-ı hub-simâ 932
d.+-yı cebin-güşâde 3745
d.+-yı sade 3744(9)
dil-rübalık:Gönül kapanlık.
d. 3665 (1)
dilsitan : Gönül alan, gönülü zapteden güzel,
kendine meftûn eden sevgili.

- d.+1 3931.(1)
- dil-şâd** : Sevinmiş, kalbi hoş olmuş, gönlü hoş.
d. 776, 4198 (2)
- dil-teşne**: Kalbi susamış, gönlü çok istekli.
d. 448, 3539, 3543 (3)
- dimag** :Akıl,şuur.
d. 2802
d.+ım 3935
d.+1 cân 1000
d.+1 daniş 1555
d.+1 mülk 1388
d.+1 rüzgar 656 (6)
- di-** :bkz. demek.
d.-me 3841 (1)
- din** :Allah'a inanma ve bağlanma.
d. 103, 387, 824, 1217, 1293, 1931, 2948, 3227, 3441, 4334
d.+in 1123 (11)
- din-** : Sona ermek, bitmek, durmak.
d.-mese 3513 (1)
- dinar** : Eskiden kullanılan altın ve sikkeli para.
d. 3113 (1)
- dinle-**: Birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak.
d. 3244
d.-mez 3031
d.-r 759
d.-se 323
d.-sin 4031 (5)
- din-perver** : Sağlam dindar, dine hizmet eden, dine yardım eden.
d. 1877,2265(2)
- din-perverâ**:Ey dindâr!
d. 1278, 2969 (2)
- direm** :Para.
d. 1935, 2691
d.+dir 3113
d.+i ray-i cib-i sikke 2640 (4)
- direng** :Gecikme.
d. 300, 454, 1083, 1968(4)
- dirhem** :Gümüş para.
d. 2005
d.+i bi-sikke 227
d.+i encüm 1229
d.+i eşk-i revân 4306 (4)
- dîrîne** : Eski, kadîm.
d. 987 (1)
dîv :Dev.
d.+de 2971
d.+i buhl 2921
d.+i sadr-ı adl ü dad 2263
d.+i şikem-perver-i az 3014 (4)
- diril-** :Canlanmak.
d.-eyim 3517
(1)
- ditre-** :Titremek.
d.-di 705
d.-r 4268 (2)
- divân** : Büyük meclis, devlet işlerinin görüldüğü meclis ve bu meclisin toplandığı yer.
d. 3737
d.+a 1442, 2113, 4221
d.+1 154
d.+1 hümayun:Padîşahın meclisi.
155,1057,2094,2295
d.+1 ali 2953
d.+1 celâl 1761
d.+1 müretteb 3542
d.+1 şahid 3185
d.+ın 4114 (14)
- divânçe** : Küçük divan, küçük şiir mecmuası.
d. 2488 (1)
- divane** : Deli, akli başında olmayan, budala, alık.
d. 3508, 3651, 3815, 3941, 4122
d.+i hüsn-i beyan 617 (7)
- divar** :Duvar.
d.+a 3516
d.+1 2600
d.+ın 1833 (3)
- diyâr** :Memleket,ülke.
d.+dan 4319
d.+1 adem:Yokluk ülkesi. 2118
d.+1 nazm:Şiir ülkesi. 3163
d.+1 pür-aşub 1438
d.+1 rum : Eskiden Osmanlı ülkesi, Anadolu.1729 (5)
- diye** : Herhangi bir yargıya vararak.
d. 4241 (1)
- diyü** :bkz. diye.
d. 3778, 3783 (2)
- diz-** : Yan yana veya üst üste sıralamak.
d.-di 3134, 4110
d.-dim 1827, 2986
d.-er 260, 2559
d.-eyim 1972
d.-sem 261 (8)
- dizi** :seri,sıra.
d. 690, 2425, 2491 (3)
- dizil-**: Dizi durumuna getirilmek, dizme işi yapılmak.
d.-di 228
d.-ir 1864
d.-miş 3661
d.-se 2286 (4)
- doğ-** : Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.
d.-madı 2797
d.-masa 121 (2)
- dokun-**: Değmek, el sürmek, temas etmek.
d. 3887
d.-maz 2009
d.-sa 939, 940, 1377, 1510, 1695, 1713, 2274, 2630
d.-sun 4063 (11)
- dokuz** : Sekizden sonra gelen sayının adı.

- d. 1712, 3623 (2)
- dol-** :Dolu hale gelmek.
d.-aş 3627
d.-sa 4120
d.-sun 772, 3593 (4)
- dolâb** :Düzen.
d. 1649
d.+ı felek 2197 (2)
- dolan-** : Bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek, dolaşmak.
d.-ır 1366 (1)
- dolaş-** : Gezmek, gezinmek.
d. 3627
d.-ıp 3730
d.-maz 375
d.-sa 677
d.-san 2187 (5)
- dolaştır-** : Dolaşma işini yaptırmak.
d.-makda 2552 (1)
- dolu** : İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, boş karşıtı.
d. 4098, 4169
d.+su 1199 (3)
- donanma** : Belli bir amaçla kullanılan gemilerin bütünü.
d. 2411 (1)
- doru** : Bir at türü.
d. 856, 857
d.+sudur 868 (3)
- dost** : Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen kimse, düşman karşıtı.
d.+a 1666, 2667, 2668
d.+lar 4349 (4)
- dostâne** : Dostlukla, dostça.
d. 2457 (1)
- doy-** : Bir gereksinimini yeteri kadar karşılamak.
d.-unca 4152 (1)
- döğ-** : Canını acıtmak.
d.-ersem 3509
d.-mez 4274 (2)
- dök-** : Akıtmak.
d. 4172
d.-dü 706
d.-dügü 1371
d.-e 1521
d.-er 227
d.-se 4157, 4259
d.-üp 249 (8)
- dökül-** : Dökme işine konu olmak.
d.-dü 2589
d.-dükçe 2558
d.-en 1617
d.-müş 2934, 3526
d.-ür 1653, 4042
d.-ürdü 2630 (8)
- dön-** : Kendi eksenini üzerinde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek.
d.-dü 706, 1489, 2245, 2246, 2848, 2849, 3512
d.-düm 2589
d.-e 1149, 1246, 2033, 2294, 2544
d.-er 131, 230, 361, 579, 881, 932, 934, 1086, 1213, 1237, 1336, 1625, 1649, 1705, 1815, 1873, 1921, 2115, 2178, 2558, 2753, 2879, 3082, 3851, 3905, 4111
d.-erdi 957, 959, 1380, 1579, 1582, 1714, 1923
d.-mez 4111
d.-müş 3699
d.-müşdür 3680
d.-se 25, 2810
d.-sün 767, 774, 1480, 3218, 3247, 4068
d.-üp 2552, 3913 (59)
- döndür-** : Dönmesini sağlamak.
d.-üp 1692
d.-ür 1569, 2306, 2817, 3717 (5)
- döşen-** : Döşeme işi yapılmak.
d.-di 1062, 1660, 2547, 4297
d.-miş 4156 (5)
- döy-** : bkz. döğmek.
d.-er 1445, 3689
d.-medi 2118
d.-mez 2522, 3547 (5)
- du'â** : Tanrı'ya yalvarma, yakarış için söylenen dinî metin.
d. 120, 153, 267, 308, 411, 638, 640, 760, 800, 800, 926, 1012, 1191, 1245, 1478, 1543, 1979, 2040, 2238, 2340, 2426, 2731, 2792, 2842, 3172, 3416
d.+dır 1054, 2137, 2598, 3088, 3172
d.+lar 2987, 2987
d.+mı 3214
d.+mız 3344
d.+n 3214
d.+mı 1297
d.+sı 1937, 3109
d.+ya 212, 267, 411, 481, 594, 595, 697, 970, 1054, 1107, 1297, 1406, 1478, 1543, 1608, 1895, 2032, 2196, 2293, 2387, 2541, 2890, 3034, 4291
d.+ya el aç- : Dua etmek. 367
d.+yı 42, 1350, 1732
d.+yı bi-hisab : Hesapsız, karşılıksız
dua. 98
d.+yı devlet : Saadet, mutluluk duası. 760, 952, 1012, 2542, 2268, 3244
d.+yı devlet ü ikbâl : iyi hal ve mutluluk duası. 840, 2032
d.+yı devlet ü ömr : Ömür ve mutluluk duası. 1832
d.+yı hızr 3656
d.+yı imtidad-ı devlet 1058
d.+yı müstecab-ı ruzgar 843
d.+yile 1148 (75)

- du'â-dem** :Dua zamanı.
d.+leridir 2085 (1)
- dûd 1**: Duman, sis.
d. 182
d.+1 2756
d.+1 âh 2831,3658
d.+1 ân 3901
d.+1 bühûr:Tütsü dumanı. 1583
d.+1 derun:Gönül sisi. 2560
- dûd 2**:Elem,taşa.
d.+1 edâ :Nazının elemei.209
d.+1 piç 3666
d.+un 1840
d.+undan 218 (11)
- dûde** : Kavim, kabile, aşiret, ocak, aile.
d.+1 âh 2804
d.+1 şem-i şebistan 644 (2)
- dûd-gah**:Aile yeri.
d.+1 2756 (1)
- dûd-man**:Aile,sülale.
d.+ımdır 635 (1)
- duhan** :Duman.
d. 182, 240, 1448
d.+ımdır 634
d.+1 micmer:Buhurdanın dumanı.
1802(5)
- duhter** : Kız, kız çocuk, kerime.
d.+1 pir-i mугan 3287
d.+1 rez 3903,3298 (3)
- dûn** : Aşağı, aşağılık.
d. 3059
d.+un 1200 (2)
- dûr** : Uzak, irak.
d. 1134, 4025
d.+um 39 (3)
- dur-** : Hareketsiz durumda olmak.
d.-a 698, 842, 1057, 2677
d.-aydı 2315
d.-du 4221
d.-dukça 342, 596, 3345, 4096, 4291,
4303
d.-ma 367, 970, 1054, 1245, 2032,
2426, 2541, 2731, 3220, 3627, 3743, 4212
d.-masa 4194
d.-masın 772, 3496
d.-mayıp 1366, 3696
d.-maz 717, 855, 969, 1083, 1372,
1415, 3488, 3716, 3812, 4111
d.-sak 3791
d.-sun 1205, 4303
d.-up 416, 3778
d.-ur 937, 1426, 1457, 2540, 3506,
3870, 4268
d.-urdu 2275
d.-urken 1183, 1532, 2263, 3188, 3600,
4277
d.-urlar 415 (59)
- dûş** :Omuz.
d.+una 2061,4160 (2)
- dûş-be-dûş** :Omuz omuz.
d.+uz 3785 (1)
- dûşize** :El değmemiş.
d.+1 devran:El değmemiş zaman. 3213
d.+1 mana:El değmemiş anlam.2029
(2)
- duşize-gan**:El değmemişler.
d.+1 fikr 3479 (1)
- duy-** :İşitmek.
d.-alı 2074
d.-masın 755
d.-muş 3784 (3)
- duzah** : Keder, külfet.
d.+1 2004
d.+1 isyan:İsyanın külfeti. 2919 (2)
- dü** :İki.
d. 1314 (1)
- dü-âlem**:İki dünya.
d. 688 (1)
- dü-cihan**:İki cihan.
d.+ın 69 (1)
- düğün** : Bir olayı kutlamak için yapılan büyük eğlence veya tören.
d. 3230 (1)
- dükkan** :bkz. dükkân.
d.+1 müflis:İflas etmiş dükkân. 1489
(1)
- düken-** :Bitmek.
d.-di 411
d.-mez 407, 603, 4280 (4)
- dükkân**: Çarşı ve pazarda içinde öteberi satılan, önü açık yer veya camlı oda.
d.+1 3366
d.+1 atar:Atar dükkânı. 657
d.+1 sahharî 684 (3)
- dükkânçe** :Küçük dükkân.
d.+1 sahhaf:Küçük kitapçı dükkânı.
3912 (1)
- düldül**: Peygamber Efendimize Mısıır hükümdarı tarafından hediye edilen katır.
d.i şimurg-per 2008
- düm** : Kuyruk.
d. 1857, 2017
d.+1 1868
d.+ü 930 (4)
- dün** : Bugünden bir önceki gün.
d. 4304, 4305
d.+dü 1624 (3)
- dü-nîm**: İki parça, ikiye yarılmış, bölünmüş, ikiye ayrılmış.
d. 345, 1080, 1695, 2653
d.+e 1731 (5)
- dünya** :İçinde yaşadığımız âlem,yer.
d. 98, 237, 279, 336, 789, 799, 1199,
1493, 1665, 1898, 2597, 2773, 2948, 2992,
3546, 3699, 4095, 4328
d.+da 1691, 2757, 2988, 3517, 3591

- d.+dır 2500
d.+nın 1139,3229
d.+ya 85, 315, 556, 929, 951, 962,
1755, 2014, 2108, 2246, 2253, 2260, 2272,
2308, 2441, 2542, 3246, 3406, 3456, 3669,
4250, 4260, 4264
d.+yı 242, 294, 505, 757, 792, 935,
1099, 1117, 1299, 1301, 1357, 1386, 2187,
2193, 2303, 2317, 2341, 2458, 2643, 2774,
3250, 3251, 3254, 3257, 3259, 3260, 3263,
3568, 3589, 3598, 3639, 3640, 3733, 4053,
4104, 4246 (85)
dür :İnci.
d. 463, 1188, 1594, 1603, 2062, 2524
d.+i bahr-i hayal:Hayal denizinin
incileri. 1778
d.+i güftâr:Sözün incisi. 2715,2838
d.+i i'câz:Taklidi imkansız sözün
incisi. 316
d.+i mana:Anlamın incisi. 1675
d.+i medh :Övmenin en
güzeli(incisi).207,369
d.+i meknun:Dizilmiş inci. 3080
d.+i nâb:Halis inci. 1625
d.+i nazm:Şiirin incisi.2286,3079
d.+i sir-âb: 2928
d.+i şehvar-ı nazm 261
d.+i yekta 2534
d.+ler 260
d.+üdür 1951 (22)
dürç :Küçük.
d.+i dil:gönlün küçüğü. 2618 (1)
dürd : Tortu, çöküntü, posa, işe yaramayan
kısm.
d. 774
d.+i **sâgar**:Kadehten kalanlar. 750 (2)
dür-dâne:İnci tanesi.
d.+i tall:incilerin tepsisi. 2838 (1)
dür-efşânlık:İnci saçıcılığı.
d.+a 1228 (1)
dürlü :Çeşitli.
d. 1661, 2799, 4078 (3)
dürpaş
d. 907
d.+ı 2431 (2)
dürr :bkz. dür.
d. 974, 4250, 4336
d.+i giran-maye 964
d.+i guşvare-i nahid 1465
d.+i hoş-âb 2940
d.+i lafz 2916
d.+i medh 1261
d.+i meknun 1677
d.+i menguş 2966,3201
d.+i nâb 2927
d.+i nazim 1339, 1728
d.+i nazm 303, 586
d.+i pâk 3236
d.+i semin 2986
d.+i sitare 3394
d.+i suhan 3035
d.+i şehvar 2585
d.+i yekta 1403
d.+i yetim 1318, 1709 (24)
dü-rûz:İki gün.
d.+e 1513 (1)
dürüst: Kurallara uygun, yanlışsız
d. 675, 2415 (2)
düstur: Kanun, kaide, kural, prensip, esas.
d.+ı kav-i himmet 2412
d.+ı kerem-pişe 2160
d.+ı adalet-evreng: Adalet prensibi,
adelet esası.1969
d.+ı ahal-i perver-i daniş-güzin 2953
d.+ı Aristo-akl:Aristo'nun fikirlerinin
esası. 1806
d.+ı asaf-menkıbet 1363
d.+ı cihan-ban:Dünyanın
koruyucusunun kuralları. 2098
d.+ı kam-kâr:İsteğine ulaşmışın
kanunları. 1430
d.+ı muazzam : Önemli,büyük kanun
.1996
d.+ı mükerrerem:Saygıdeğer esas.
1758, 2053
d.+ı pesendide:Seçilmiş kural. 1852
d.+ı utarid-menşur 1635
d.+ı vala-menzilet 3226
d.+ı zi-şân-ı **müfahham**:Muhteremin
şanlı kanunu. 2535(15)
düş :Rüya,hayal.
d. 486, 3523
d.+de 378, 379, 1047, 1975, 2331,
2338, 3618, 3769, 4164
d.+ünde 1393 (12)
düş- :Yukarıdan aşağıya inmek.
d.-dü 217, 646, 705, 1259, 1293, 1304,
1838, 2857, 3183, 3289, 3428, 3556, 3761,
3761, 3762, 3763, 3764, 3765, 3766, 3767,
3768, 3939, 4015, 4091, 4349
d.-düğü 472
d.-dükçe 1073, 1446, 2546, 4114
d.-düm 3126, 3266, 3269, 3272, 3275,
3278, 3281, 3284
d.-düyse 2860
d.-e 318, 319, 1112, 1835, 2611
d.-er 229, 417, 1053, 1146, 1234, 1856,
2068, 2940,3083, 3759, 3820, 3885
d.-erdi 568, 1516, 3960
d.-eydi 1033, 1709, 2000, 2275, 2276
d.-meden 578, 848
d.-medi 4164
d.-medin 1622
d.-meye 2677
d.-meyelim 4317

d.-mez 494, 608, 616, 715, 743, 909, 2196, 3976, 4037
d.-mezse 3751
d.-müþ 634, 662, 2554, 2589, 4112
d.-müþdür 235, 4241
d.-se 130, 391, 936, 945, 959, 1602, 1612, 1625, 1835, 1863, 2041, 2429, 2629, 2873, 2966, 3808, 4296
d.-sek 4193
d.-sem 3234
d.-sün 4055, 4055, 4056, 4057, 4058, 4059
d.-ünce 1449, 3853, 4161
d.-üp 2561
d.-ürdü 1650
d.-ürür 4186 (118)
düşebil- :Düşmeyi başarmak.
d.-sem 3164 (1)
düşüş :İki altılık.
d. 3852 (1)
düşmen: Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, yağı, hasım, dost karþıtı.
d. 1582, 2667
d.+e 187, 266, 711, 793, 1082
d.+i 2668
d.+i din:Din düşmanı. 763
d.+i erbab-ı dil:Usta sözün(şairin) düşmanı. 832
d.+i ilahi 3367
d.+i nadan-ı felek 1210
d.+in 717, 3450
d.+le 1386, 3230
d.+lerin 3248
d.+lerini 2087 (18)
düşnâmî:Zor,güç.
d. 1106 (1)
düşünce:Fikir.
d. 3040 (1)
düşür-: Düşmesine yol açmak, düşmesine sebep olmak.
d.-dü 3076, 3559
d.-dün 1390
d.-meyince 3949
d.-mez 1739, 2361
d.-mezdi 3916
d.-sek 3769
d.-sem 3475
d.-ür 1677, 4184 (11)
düşvar:Zor.
d. 399, 4327 (2)
dütâ :İki kat.
d. 884
d.+dır 4269 (2)
düvel :Devletler.
d. 2695 (1)
düz- :Düzene sokmak.
d.-üp 1450 (1)

düzd :Hırsız.
d. 1131
d.+i bi-perva:Pervasız hırsız. 297
d.+i ecel 1585
d.+i harami 1438
d.+i müflis 201
d.+i na-bekar-ı maani-tıraş 1475
d.+i şeb-rev 91 (7)
düzül- :Söylenmiş.
d.-müþ 1385(1)

E

eb : Baba, peder, ced.
e. 2673 (1)
ebcet-han: Ebcet okuyan, mektebe yeni başlayan, acemi.
e.+ın 2673 (1)
ebed : Sonu olmayan gelecek zaman, sonsuzluk, dâimilik.
e. 1047 (1)
ebkar : Evvelce kimsenin söylemediği sözler.
e.+ı 2594
e.+ı endişe:Söylenmemiş sözlerin endişesi. 937
e.+ı mania:Söylenmemiş sözlerin anlamları. 2730,2938,3982
e.+ı mazmun:Söylenmemiş güzel söz. 264(6)
ebkem : Dilsiz, konuşamayan.
e. 1927, 2021
e.+idir 47 (3)
eblak :Alaca.
e.+ı cah 339
e.+ı çarh 1964
e.+ı devran 971 (3)
ebleh-firib:Aldatan akılsız.
e.+i rüzgar 2031 (1)
ebna :Oğullar,çocuklar.
e.+yı zaman:Zamanın çocukları. 1186,1941,2181,3091,4299
e.+yı zamane:Zamane çocukları. 2141, 2186 (7)
ebr :Bulut.
e. 291, 292, 1577, 1923, 3019
e.+e 1864
e.+ı tufan 2310
e.+i 238
e.+i nisani 2380
e.+i ata 905,1763
e.+i bahar: Bahar bulutu. 346,907
e.+i bahar-ı cinan:Cennetlerin bahar bulutu. 1708
e.+i bahari 1371, 2559
e.+i çemen-ara-yı gülistan-ı tarab 1840
e.+i çemen-ara-yı sunan 528
e.+i çemen-ara-yı zafer 449

- 3107 e.+i çemen-efruz-ı gülistan-ı kerem
e.+i güher-bar 2549
e.+i güher-pâş-ı suhan 2886
e.+i güherza 1402
e.+i inam 2621
e.+i kilik 343
e.+i matir 2084
e.+i nevrüz:Nevruzun bulutu. 2004
e.+i zemistani 2005 (29)
- ebru** :Kaş.
e. 178
e.+i ham-geşte 2443
e.+i kemân-dâr:Yay gibi kaş. 3875
e.+i müşğîn:Simsiyah kaş. 3527
e.+i müşk 2935
e.+i niyaz 1838
e.+i pür-çin 3660
e.+lar 3655
e.+larına 3808
e.+larının 1749
e.+su 1043 (11)
- ebruvan**:Kaşlar.
e.+ı 1413
e.+i peri:Perinin kaşları. 1551 (2)
- ebû** : Peder, baba, ata, eb.
e. 2512 (1)
- ebyat** :Beyitler.
e.+ıma 405
e.+ımın 2938 (2)
- ecdad** : Dedeler, büyük babalar, atalar.
e.+ı 986
e.+ıma 1251(2)
- ecel** : Her mahlukun ve canlının Allah tarafından takdir edilen ölüm vakti, insan ömrünün belli vakti.
e. 1410
e.+i mihriban 174
e.+i na-gehan: Ansızın gelen ecel,
birdenbire olan ânî ölüm. 1453(3)
- ecr** :Sevap.
e.+ini 2034 (1)
- ecram** :Cansız cisimler.
e. 2620 (1)
- ecsam** :Cisimler.
e. 2629 (1)
- ecza** :Kısımlar.
e.+y-ı gam-ı layete-cezza-yı zamane
- 2177 e.+y-ı zamane 2162
e.+y-ı âlem:Alemin kısımları.689
e.+y-ı kitab-ı ruzgar 825 (4)
- edâ** :Yerine getirmek.
e. 109, 874, 1005, 1039, 2020, 2126,
2129, 2236, 2323, 2419, 2473, 3723
e.+da 1596, 1968
e.+ı düyun 3079
- 1597 e.+ı hizmet-i çup-ı kelim-i umrân
e.+ı hutbe-i nâm 232
e.+ı medh 1717,1927,2537
e.+ı medh-i sultan-ı cihan 257
e.+ı nerm 2839
e.+ı tehniyet 961
e.+y-ı midhat 1907
e.+na 3897
e.+sı 2395, 2592, 2726
e.+sına 3952
e.+sında 2508
e.+ya 3077 (31)
- edall** : Pek çok hatada bulunan.
e. 2841 (1)
- edanî** : Ednâlar, en denîler, en alçaklar, alçak,
pek bayağı ve aşağılık kimseler.
e.+de 136 (1)
- edeb** :Terbiye, nezaket.
e. 3227
e.+de 2493 (2)
- edebil**:-Yapabilmek.
e.-ir 3600
e.-irdi 3576 (2)
- edel** :Ezel.
e.+den 1527, 1706,3267, 3562(3)
- edhem** : Karayağız at.
e. 853, 864
e.+i baht:Bahtın atı. 2449
e.+ı çapük-rev 1946
e.+ı iclâl 2909
e.+ı rûz 2845
e.+ı şâm 2844
e.+ı şam-ı mualla 1380
e.+ı şeb 927, 1857 (10)
- edib** :Edebiyatçı.
e.+i hikemenduz-ı ezel 3101
e.+i kamil :Olgun edebiyatçı. 3919
e.+i rey':Edebiyatçının görüşü. 2306
(3)
- edîn-** : Kendini bir şeye sahip kılmak, kendine sağlamak, iktisap etmek.
e.-mek 1396
e.-mişdi 1692 (2)
- edna** : Pek aşağı, en bayağı, çok alçak.
e. 283, 309, 348, 566, 567, 728, 1296,
2150, 2595, 2963, 3157, 3701, 3877
e.+dır 2445
e.+ya 952, 1763
e.+y-ı 1367, 2319
e.+y-ı zamane:Zamanın alçaklığı. 2151
(19)
- edrine** :Edirne şehri.
e. 270, 1300, 4205 (3)
- ef'al** :Fiiller,ameller.
e.+i 2704 (1)
- efdal** :Âla,üstün.
e. 2826 (1)

efendi : Eğitim görmüş kişiler için özel adlardan sonra kullanılan unvan.

e. 2867, 2904, 3058 (3)

efgan : İzdırap ile haykırma, bağırıp çağırma; inleme, bağırışma.

e. 3625 (1)

efkâr : Düşünceler, fikirler, görüşler.

e.+a 3767, 4289

e.+ı 696

e.+ı gam-endüz: Gam ,dert toplayan fikirler. 4211 (4)

eflâk :Semâlar,felekler.

e. 4098

e.+e 799, 944,1526, 2709, 3617

e.+i 116 (7)

Eflâtun: (öl. m.ö. 347) İslam felsefesi üzerinde önemli etkileri olan ilk çağ Yunan filozoflarından biridir. Kendisine omuzunun veya alnının genişliğinden dolayı Platon denmiş ve tarih boyunca hep bu adla anılmıştır.

Arapçada "p" sessizinin bulunmaması ve yan yana iki sessiz harfin telaffuzundaki güçlük sebebiyle adı, İslâmi literatürde Felâtun veya daha yaygın olan Eflâtun şeklini almıştır. Hocası Sokrat'ın demokrasi adına idam edilmesinin ıstıbabını yaşayan Eflâtun'un felsefesini bu sebeple sosyal düzen ve insanın saadeti meseleleri teşkil eder. Eflâtun'un en önemli hocası Sokrat olmakla beraber, Kritilos, Timaios, Arkitas, şair Homeros ve Hesiodos gibi şahsiyetler onun fikir ve ilham kaynaklarından bazılarıdır. Tarihe "Akademi" olarak geçen okulun da kurucusu olan Eflâtun'un en ünlü talebesi Aristo'dur. Eflâtun m.ö. 347 yılında, seksen yaşlarında iken ölmüş ve Akademi'nin bahçesine defnedilmiştir.

e. 2568, 3054

e.+ı İskender-cenâb 2901

e.+ı vakt:Zamanın eflatunu. 3919 (4)

eflâtun-echel:Cahil eflatun.

e. 2030 (1)

eflâtun-reşad:Doğru yolda ilerleyen eflatun.

e. 1263 (1)

efrad :Fertler,kişiler.

e.+ı beşer: İnsanlığın ferdleri. 72 (1)

efrasyab:Şehname'de adı geçen kahraman.

e.+ı rüzgar 821 (1)

efсах : Daha fasih, çok düzgün söz söyleyen.

e. 45(1)

efsâne: Dillere düşmüş, dillerde dolaşan şey.

e. 3659, 3944

e.+dir 2472, 3316

e.+miz 3962 (5)

efser : Tâc.

e. 1989

e.+dir 986

e.+ini 511

e.+ı çarh:Talihin tacı. 3037

e.+ı dârâ:Hükümdarın tacı. 1562

e.+ı ikbâl:İsteğin,arzunun tacı.

339,964

e.+ı seng:Taşın tacı. 234 (8)

efser-rübâ:Tac kapan.

r.+ı baht-ı İskender 1823 (1)

efsun : Sihir, büyü, üfürük.

e. 3780

e.+ı kelâm 477:Sihirli söz. (2)

efsürde:Duygusuz.

e. 2797 (1)

efzun : Fazla, çok, aşkın, ziyade.

e. 38, 342, 921, 1349, 1350, 1898,

3167, 3248, 3330, 3345, 3625 (11)

eger : Şart anlamını güçlendirmek için şartlı cümlelerin başına getirilen kelime, şayet.

e. 326, 341, 346, 377, 426, 542, 572,

572, 912, 1032, 1147, 1189, 1212, 1237, 1268, 1380, 1726, 1727 (18)

egerçi: Her ne kadar..., olsa da, ise de.

e. 1138(1)

eğer :Bkz. eger.

e. 109, 122, 249, 261, 344, 345, 707,

739, 849, 855, 873, 895, 937, 939, 943, 945,

959, 966, 968, 1034, 1090, 1182, 1200, 1203,

1205, 1234, 1340, 1345, 1437, 1486, 1533,

1538, 1539, 1577, 1621, 1625, 1677, 1742,

1743, 1803, 1816, 1846, 1861, 1869, 1870,

1923, 1963, 2020, 2075, 2129, 2144, 2149,

2152, 2153, 2179, 2234, 2251, 2274, 2276,

2312, 2313, 2355, 2360, 2364, 2398, 2424,

2573, 2574, 2576, 2610, 2649, 2671, 2690,

2693, 2823, 2827, 2976, 2994, 3002, 3016,

3019, 3024, 3048, 3074, 3075, 3077, 3086,

3166, 3193, 3196, 3327, 3328, 3330, 3337,

3463, 3573, 3576, 3580, 3618, 3629, 3634,

3644, 3646, 3692, 3725, 3757, 3813, 3833,

3835, 3899, 3914, 3919, 3985, 4046, 4064,

4104, 4158, 4185, 4246, 4292, 4310, 4328,

4332 (123)

egerçi :Bkz. egerçi.

e. 3362 (1)

eğlen-: Neşeli, hoşça vakit geçirmek.

e.-emem 3671

e.-ir 4122 (2)

eğlence: Neşeli ve hoşça vakit geçiren şey veya kimse.

e. 929, 1140, 3501, 4142

e.+si 4209 (5)

ehem : Çok mühim olma, daha mühim, çok ehemmiyetli, çok lüzumlu.

e. 800

e.+dir 3109 (2)

ehem :bkz. ehem.

e. 2731

e.+ı işgâl:İşgalin çok lüzumulu.

1851(2)

ehl :Sahip,maharetli,usta.

e. 4, 739, 2216, 2673
e.+i 536, 1690, 3179, 3507, 3676, 4273
e.+i aşk:Aşkın sahibi.3305,3313,
3547, 3563,3924,4134
e.+i bezm:Meclisin yetki sahibi. 3303
e.+i bilad:Memleketlerin sahibi. 2268
e.+i çemen:Çayırın sahibi. 3894
e.+i daniş:Bilgi sahibi. 1687,
2855,3076
e.+i daniş ü nakkad:Eleştiri ve bilgi
sahibi.1530
e.+i dil:Gönül sahibi. 23, 137, 399,
592, 788, 899, 991, 1660, 1894, 2048, 2480,
2495, 2891, 2190,2203,2204,2205, 2248,
2292,2384, 3376, 3878, 3909, 3918, 4338,2434,
3357, 3909,592, 1195, 1197, 3407, 3507, 3985,
4331,591, 1928, 2033, 3788
e.+i dilin merhemi:Gönül sahibinin
merhemi.79
e.+i dil ü daniş:Bilgi ve gönül sahibi.
2143
e.+i dil ü tâb:Güç ve bilgi sahibi. 1235
e.+i dost:Dostun iyisi. 2899
e.+i fesâd:Kötülük sahibi. 1289
e.+i gına:Zenginlik sahibi. 1764
e.+i hakikat:Doğruluk,gerçeklik
sahibi. 1740, 2426
e.+i hased:kıskançlık sahibi. 2724
e.+i hikmet:Hikmet sahibi. 3320
e.+i isti'dad:Kabiliyet sahibi.2542
e.+i kemâl:Olgunluk sahibi. 2073
e.+i keremin nimet-i bi-şükemi 75
e.+i maarif:Eğitim,kültür sahibi. 135
e.+i mâtem:Matemli. 200
e.+i mecâz:Mecazın ustası.1740
e.+i mekremet:Merhamet sahibi. 1497
e.+i mülk:Mülk sahibi. 2948
e.+i nazar:Fikir sahibi. 151,1737
e.+i nazm:Şiir ustası.368,1593, 3036
e.+i negam 4196
e.+inde 594
e.+inden 3841
e.+ine 923, 1787, 2913, 3028, 3262,
3827, 4226, 4345
e.+inin 3239
e.+i reca:Dilek sahibi. 3647
e.+i reşk:Kıskanılan.14
e.+i suhan:Söz ustası. 3897
e.+i şer:Kötülük sahibi. 1459
e.+i tab':Yaradılış sahibi.
5,7,370,1052,1341,1528,1848
e.+i tedbir:Tedbir sahibi. 2042
e.+i tencim:Tencim sahibi.352
e.+i vilayet:İl sahibi,vali. 1359
e.+iyle 2579(114)
ehrimen: Zerdüşterin inandıkları kötülük ve
karanlık tanrısı; şeytan, dev.
e.+i batıl:Hurafenin tanrısı. 2192 (1)

ejder : Korkunç ve hayâlî bir hayvan.
e. 3500
e.+dir 27, 2012, 3658
e.+i 744, 3500
e.+i ateş-feşân:Ateş saçan ejder. 4284
e.+i gencine-i mana:Anlam
hazinesinin ejderi. 1889
e.+i Perran:Uçan ejder. 457
e.+i piçân:Kıvrım kıvrım ejder.4064
e.+i piçân-ı felek 1241(11)
ejderha:bkz. ejder.
e. 274, 854, 2011
e.+dır 716
e.+yı anka-per:Anka kanadının ejderi.
574
e.+yı musa:Hz.Musa'nın ejderi. 969
(6)
ekâbir: Büyükler, ileri gelenler, pek ulular.
e.+i emcad:Şerefli büyükler. 1546 (1)
ekber :En büyük.
e.+i âlem:Alemin en büyüğü.1156 (1)
ekrem : Daha (en, pek) kerim; çok şeref sâhibi,
pek cömert, eli açık.
e. 1360, 1502, 1926, 1993, 2019, 2685
e.+idir 58,68(8)
ekser : En çok, daha ziyade.
e. 543, 1054, 1751
e.+i 742(4)
ekserî: Çoğu zaman, çok defa, ekseriyetle.
e. 3659 (1)
eksik : Bir bölümü olmayan, noksan, natamam.
e. 2088, 2990, 3190, 3533, 3748 (5)
el 1: Kolun bilekten parmak uçlarına kadar
olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.
e. 34, 378, 379, 553, 1207, 1258, 1423,
1543, 1846, 1895, 2798, 2800, 2890, 2918,
3568, 3740, 3742, 3813, 3895, 4053, 4079,
4134, 4141, 4220, 4225
e.+de 771, 771, 1084, 1848, 2201,
2325, 2393, 3402, 4009, 4111
e.+den 1467, 1535, 3523, 3868, 4006,
4148, 4149
e.+e 265, 780,791, 1215, 1467, 1628,
2128, 2608,2800, 2933, 3525, 3598, 3607,
3915, 4110, 4210, 4290
e.+i 905, 905
e.+im 1204
e.+imde 757
e.+imden 2981, 3976
e.+ime 144, 365, 2077, 2336, 3911
e.+imi 2835
e.+imizde 4149, 4149, 4150, 4151,
4152, 4153, 4154, 4155
e.+imizden 3751
e.+in 595, 800, 954, 1203, 3422, 4041,
4139
e.+inde 855, 1080, 3566, 3622
e.+indedir 1903

- e.+indeki 1902
e.+inden 705, 1693, 2258, 2523, 2677,
3025, 3495, 4018
e.+ine 773, 2868, 3971
- el 2:**Yabancı
e.+ler 3228, 3282(104)
- el'an:**Şu anda
e. 4332 (1)
- elbet:** Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz.
e.+de 1783, 2041
e.+te 3942 (3)
- elbetde:**bkz. elbet.
e. 2190 (1)
- elbette:**bkz. elbet.
e. 2403, 3503, 3594, 3615, 3686, 4103
(6)
elçi Bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse, sefir.
e. 196
e.+i acem:Acem elçisi. 3891 (2)
- elem :** Dert, üzüntü, kaygı, tasa.
e. 778, 1928, 2138, 2679, 2710, 3860, 4193
e.+den 500
e.+dir 3124
e.+i 1310
e.+i rüzgar:Zamanın derdi. 2211 (11)
- el-emân:**Yardım ve şikâyet edatı olarak "aman,medet" anlamındadır.
e. 4323, 4340(2)
- el-hâk:**Hakikaten.
e. 574, 1388, 1781, 2008, 3268, 3694, 4230(7)
- el-hakk:**bkz. el-hâk.
e. 664, 702 (2)
- el-kâb:**Ünvanlar
e.+ımı 2884
e.+ın 332, 1908
e.+ına 718
e.+ı hümayun:Padişaha ait ünvanlar.1215 (5)
- el-kıssa:**Sözün kıyası.
e. 3300, 3978 (2)
- elmas :** Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş.
e.+dan 3337 (1)
- eltâf :**Lütüfler, iyilikler.
e.+ı 1168, 1765
e.+ı rabbani:Allah'a ait lütüfler. 2296
e.+ı şehensah 142 (4)
- elzem :**Lüzulu,gerekli.
e. 1931, 2032, 2137, 2542 (4)
- emân :**Aman,medet.
e. 184, 269, 1330, 1489, 3932
e.+ıdır 25
e.+ında 1407 (7)
- emel :**Arzu,istek.
e. 1703 (1)
- emil- :** Emme işine konu olmak.
e.-se 4195 (1)
- emin :** İnanılır, güvenilir.
e. 2421, 2972, 3089, 4090
e.+i mahzen-i lutf 1918 (5)
- emîr :** Bir ülkenin, bir şehrin veya kavmin başı,kumandan.
e.+i
- Dehlevi:**Dehlevinin kumandanı. 93 (1)
- emn :** Güven, eminlik, korkusuzluk.
e. 269, 353, 802, 1330, 2600, 4316, 4352 (7)
- emr :**Buyruk.
e. 393, 729, 902, 1056, 1213, 1700, 2262, 2451, 2823, 3771
e.+e 2991
e.+i baid:beklenmedik emir. 2848
e.+i düşvar:Zor emir. 2366,2566
e.+i ehem:Çok lüzumlu emir.1907
e.+i ehem-ı rüzgar:Zamanın çok lüzumlu emri. 2204
e.+i muhâl:İmlansız emir.1294, 1884
e.+i mukarrer:Kararlaştırılmış emir. 1012
e.+inde 3181
e.+ine 822, 2635, 2992, 4243
e.+inle 3163
e.+i yeşir:Kolay emir. 2046
e.+iyle 2820
e.+i zâhir:Açık emir.1816 (28)
- emvâc :** Dalgalar.
e.+e 2706
e.+ı 239, 460, 2553
e.+ı derya:Denizin dalgaları. 678
e.+ı girihgir-i zülal 1885
e.+ı gün-â-gün:Çeşit çeşit dalgalar. 648 (7)
- en :** Başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime.
e. 4178 (1)
- enâm :** Halk, insanlar.
e. 3247 (1)
- enbâz:** Namlar, lâkablar, takma adlar, soyadları.
e. 3018
e.+ı 1119(2)
- enbiyâ:** Nebiler, peygamberler.
e. 62, 63 (2)
- encâm:** Bir şeyin, bir işin sonu, son, nihayet, netice.
e. 1150, 3013
e.+ı 1063
e.+ıdır 3222
e.+ı şeb-i fire:Karanlık gecenin sonu. 3093 (5)
- encüm:**Yıldızlar.
e. 1219, 1526, 3680
e.+e 4235
e.+i felek:Feleğin yıldızları. 1514

e.+le 1799(6)
 encümen Belli konuları görüşmek üzere toplanan meclis, cemiyet.
 e.+ârâ:Encümen fikri. 2232
 e.+ara-yı zamane:Zamanın meclisinin fikri. 2198
 e.+te 3144
 e.+i 4260
 e.+i çar-erkan 335 (5)
encümen-efrûz:Parlak meclis.
 e. 3974
 e.+ı harim-i devlet 100 (2)
encüm-haşem:Hizmetçi yıldızlar.
 e. 3009(1)
 encümle:Bütün herkes.
 e. 3237 (1)
endâm:Boy bos,şekil.
 e. 2193
 e.+ı 885, 1059, 1083, 2583
 e.+ma 878 (6)
endişe: Düşünce, vesvese, kuşku, kuruntu, merak, kaygı, keder, gam, şüphe, korku.
 e. 410, 458, 588, 1464, 1471, 1536, 1779, 1825, 1846, 3326, 3351, 3370, 3382, 3709, 3838, 3910
 e.+de 542
 e.+den 467
 e.+i akl-ı beşer:İnsan aklının endişesi.
 493
 e.+i bârik:Praildayan düşünce. 480
 e.+i derrak:Anlayışın düşüncesi. 3455
 e.+i evsâf:Sıfatların kuşkusu. 1877
 e.+i evsâf-ı şeh-i dad-ger 502
 e.+i feyz:İlmin endişesi. 2854
 e.+i Firdevsî-i Tûsî 1801
 e.+i intiha-yı medh:Övmenin sonun korkusu. 3397
 e.+i mana:Anlamın kederi. 589
 e.+i medh:Övmenin kaygısı.
 1006,1007,3125
 e.+i medh-i erzal 1880
 e.+i na't:Vasıflandırmanın kaygısı. 40
 e.+i senâ:Övmenin endişesi. 3376
 e.+i zırh u siper:Kalkan ve zırhın düşüncesi. 534
 e.+i zûr-âver:Güçlünün endişesi. 752
 e.+m 166, 522, 527, 684, 1088, 1728, 1843, 2486, 2718, 3101
 e.+mden 44
 e.+me 8, 604, 753
 e.+mi 2072, 2860, 4325
 e.+min 1136,2324
 e.+mle 754
 e.+si 344, 370, 423, 447, 533, 1341, 1736, 1758, 2164, 2577, 2671, 2874, 3118
 e.+sin 4204
 e.+siyle 3635
 e.+ye 409, 494

e.+yi 3709, 3713, 3847 (71)
endişe-senc:Endişeyi tartan,ölçen.
 e.+ı cihan:Dünyanın endişe ölçeni. 6
 e.+ı ilm-i yakin 3374 (2)
endûh-gîn:Kaygılı.
 e. 2979 (1)
 ene :Ben,I.şahıs zamiri.
 e. 45 (1)
enfâs:Nefesler.
 n.+ı dil-aviz-i nesim 1885
 e.+ı ruhûllah: Hz. İsa'nın nefesleri.
 696 (2)
engübin:Bal.
 e. 2968 (1)
 engüşteri
 e. 758
 e.+n 2971 (2)
enhâr: İrmaklar, çaylar, nehirler.
 e.+ı 2571 (1)
envâ' : Çeşitler, türler, neviler.
 e.+ı **güher**:Mücevherin çeşitleri. 3340
 e.+ı hüner:Kabiliyetin çeşitleri. 1017
 e.+ı maarif:Eğitimin çeşitleri. 1166
 e.+ı mekarim:Keremlerin çeşitleri.2480,3415 (5)
envar : Nurlar, ziyâlar, aydınlıklar, ışıklar, parlaklıklar
 e.+ı devlet:Devletin ışıkları. 984 (1)
Enverî:Nurlu.
 e. 3144
 e.+ı asr:Asrın nurlusu. 834
 e.+ı devr-i zaman 2885
 e.+ı rüzgar:Zamanın nurlusu. 402, 607
 (5)
er :Erken.
 e. 2875 (1)
er- : Erişmek, kavuşmak.
 e.-di 217, 765, 839, 1107, 1245, 1590, 1615, 1627, 1658, 2547, 2548, 2675, 2731, 3034, 3856, 4073, 4130, 4131, 4220, 4286, 4289, 4295
 e.-e 119, 134, 1058
 e.-emez 1871, 2066, 2362, 3580
 e.-er 3848
 e.-erdi 1509, 3190
 e.-erse 3617
 e.-ince 1012, 1558, 1593, 2514
 e.-meden 2798, 2924
 e.-mese 3191
 e.-mesin 2806
 e.-mez 1203
 e.-mezse 477
 e.-se 1865, 3019, 3963, 4137, 4272
 (48)
erbâb 1: Ehil, muktedir, becerikli, lâyıık.
 e.+ı 487

e.+1 bağı ü irtidad:Azgınlık ve dinden çıkmanın ehli. 1287
e.+1 bahar:Baharın ehli. 3113
e.+1 beyan:Söylemenin ehli. 47
e.+1 dil ü daniş:Bilgi ve gönün ehli.
743
e.+1 din:Dinin ehli. 2578
e.+1 fena:Kötülüğün ehli. 3820
e.+1 fesahat:Kusursuz sözün ehli. 2996
e.+1 hikmet:yüksek bilginin ehli. 1691
e.+1 tab':Baskı ehli. 742,3371
erbâb 2:Sahipler.
e.+1 çemen:Yeşilliklerin sahipleri.
4069
e.+1 dil:Gönlün sahipleri.136,366,1744,2269,2545,2570,3110,3721,3736,3903
e.+1 dü-el:İki elin sahipleri. 3122
e.+1 düvel:Devletlerin sahipleri. 2846, 3241, 4228
e.+1 fazl:Erdem sahipleri. 2565
e.+1 gam:Gaminin sahipleri. 3793
e.+1 hased:Kıskançlığın sahipleri. 530
e.+1 hüner:Hünerin sahibi. 1658
e.+1 **kemal**:Erdem sahibi.
1659,2174,2948
e.+1 mania:Anlamaların sahipleri. 2081
e.+1 mana:Anlamın sahipleri.138,2289,2460
e.+1 serâ-perde-i gayb 2111
e.+1 suhan:Sözün ehli. 4075
e.+1 suhande 1784
e.+1 tarik-ı ilm 1295 (41)
erdşîr: Eski İnan hükümdarlarından bazılarının adıdır.
e. 821
e.+1 şîr-efken 2435 (2)
ere- :Kavuşmamak.
e.-mez 849 (1)
ehrâm : Hısımlar, akarabalar.
e. 2638 (1)
erid- : Erimesini sağlamamak, erimesine yol açmak
e.-ir 112,940 (2)
eriş- :Ulaşmak,varmak.
e.-di 1037, 1054, 1485, 1614, 1682, 2550, 3574, 3754, 3760, 3852, 3876, 4074
e.-e 1117, 1788, 2843
e.-ip 2732, 3645
e.-ir 873, 1508, 1872, 1962, 2648, 3566
e.-irdi 2788
e.-mez 946, 1204, 1375, 1396,2743,
2974
e.-se 1030, 1713, 2321, 2919, 3568(34)
erişeme:-Ulaşmamak,varamamak.
e.-z 1325 (1)
erit:-bkz. eridmek.
e.-ip 1631 (1)

erkân 1: İleri gelenler.
e.+1 2794
e.+1m 4110
e.+1 bina 2642
e.+1 devlet:Devletin ileri gelenleri.
2954
e.+1 divan:Meclisin ileri gelenleri.
1057
erkân 2:Rükünler, esaslar.
e.+1 felek:Bahtın esasları. 1219
e.+1 saadet:Mutluluğun esasları.
2094(7)
erte :Sonra.
e. 3546 (1)
ervâh: Ruhlar, canlar, hayatın cevherleri.
e.+1 mana:Anlamın cevheri. 409(1)
erzanî: Lâyıklık, liyakat, münasiblik, muvafakat, uygunluk.
e. 99, 556, 1561, 1593 (4)
es- : Hava bir yönden bir yöne akmak, rüzgâr olmak.
e.-di 764, 1841, 4069, 4286
e.-dikce 2397
e.-ince 678
e.-medi 2797 (7)
Es'ad :Özel isim.
e. 2867, 2904 (2)
esas : Bir şeyin özünü oluşturan ana öge, temel.
e.+1 119
e.+1 kainat:Kainatın temeli. 2736
e.+1 kasr-ı gerdun 2793
e.+1 mülk:Mülkün temeli. 2035,2584
e.+1 takma:Kubbenin temeli. 3043 (6)
esbâb: Nedenler, sebepler, vâsıtalar.
e. 1645
e.+a 2829
e.+1 1062, 3307
e.+1 cihaz:Aletin vâsıtaları. 2998
e.+1 naz:Nazın sebepleri. 3803, 3811
e.+1 safa:Safanın vâsıtaları. 3094
e.+1 sala1986
e.+1 sultan:Sultanın sebepleri. 551
e.+1 tesella 2473
e.+1 zevk:Zevkin vâsıtaları. 1982
e.+1 zib ü ziver:Süsün ve bezeğin vâsıtaları. 748 (13)
esb : At, beygir.
e.+1 ferruh-pey 947
e.+1 tab' 3553 (2)
esen :Sihhatli,salim.
e. 4349 (1)
eser :Tesir,etki.
e. 520, 1031, 1187, 2213, 2510, 3279, 3410, 4328
e.+1 354, 1564, 2850, 2851
e.+1 adl:Adaletin etkisi. 2043

- e.+i atıfet:Karşılıksız sevginin etkisi. 1662
- e.+i feyz:ilmin etkisi. 2682
- e.+i hayr:İyiliğin etkisi.3472
- e.+i hurrem-i izz:Değerin iç açıcı etkisi. 60
- e.+i lutf-ı kelam:Güzel sözün etkisi.359
- e.+i pertev-i mana:Anlamın ışığının etkisi. 3341
- e.+i tab²-ı hevâ:Arzuların etkisi. 2878
- e.+i takvîyet: 1331 (21)
- esfel** : En sefil, pek aşağı, çok bayağı. e. 2828 (1)
- esir** :Kul,köle. e. 173, 2060, 2992, 3026, 3576, 3589, 3595, 3615, 3666, 3733, 3795, 3811 e.+i 3631
- e.+i dam-ı nıgah 2348,3264
- e.+i bade:Şarabın kölesi. 779,3995,4238
- e.+i cünun-ı muhabbet:Sevgi delisinin kölesi. 3961
- e.+i duzeh:kederin kölesi. 2591
- e.+i gam-ı cangah-ı bütan 422
- e.+i iştiyak:Sevgiliye kavuşmanın aşırı arzusunun kölesi. 3925
- e.+i kafes:Kafesin kölesi. 1886
- e.+i kayd-ı suret:Suretinin zincirinin kölesi.593
- e.+i nikat-ı dakik:Ufak noktelerin kölesi. 1550
- e.+i nîm-nıgah-ı tegafül 4317
- e.+i renc-i elim 1719
- e.+i tab²-ı ruy 3202 (28)
- esîrân**:Esirler. e.+i **aşk**:Aşkın esirleri. 174
- e.+i hâm-ı zülf:Sevgilinin kıvrılmış saçının esirleri. 1749
- e.+i ham-ı zülf-i düta 3815 (3)
- eski** : Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan, yeni karşıtı. e. 4223 (1)
- esnâ : Ara, aralık, sıra, vakit. e.+yı **evsaf**:Özelliklerin arası. 2779
- e.+yı tefekkür:Düşünmenin sırası. 521 (2)
- esrâr** : Sırlar, gizlenen ve bilinmeyen şeyler, aklın eremeyeceği şeyler. e.+i huruf:Kelimelerin sırları. 3849
- e.+i leb:Dudağın sırları. 3781 (2)
- eş'âr** : Şiirler, manzum eserler. e. 4093
- e.+ım 259, 1671
- e.+ıma 146
- e.+ımız 3775, 4109
- e.+ın 3945
- e.+ına 2495
- e.+ı safa-bahş:Safa veren şiirler. 2669 (9)
- eşcâr**:Ağaçlar. e.+ı 999, 2548 (2)
- eşell**: Çolak. e. 2796 (1)
- eşhâ** : En çok beğenilen. e.+sın 3369 (1)
- eşheb**:Güç iş. e. 2845
- e.+i câh:İtibarın güç işi. 2449
- e.+i çalâk:Daima çalışanın güç işi. 1947
- e.+i çapük-inan 251
- e.+i ikbal: 2909
- e.+i rûz:Günün zor işi. 927, 2844
- e.+i ruz-ı hümayun-fal-i nusret 1379
- eşheb 2: Bir nesnenin kenarı. e.+i zer:Altının kenarı. 761 (9)
- eşik** : Başlangıç yeri, başlangıç noktası, yakını. e.+idir 2405
- e.+inden 4025
- e.+ine 1546 (3)
- eşirrâ**: Çok şerhiler, çok kötü insanlar, çok şerli mahluklar. e.+yı zamane:Zamanın çok kötü insanları. 2182(1)
- eşk** :Gözyaşı. e. 327, 3776
- e.+i
- dide**:Gözün gözyaşı. 4177
- e.+i firavan:Firavunun gözyaşları. 2639
- e.+i revân:Akan gözyaşları. 3862
- e.+im 2806, 4120
- e.+imle 4159
- e.+ini 2753 (9)
- eşkâl** : Biçimler, sûretler, şekiller, tarzlar. e. 1875
- e.+i mevc-i enhar: 2354(2)
- eşkiyâ**: Dağ hırsızları, haydutlar, yol kesiciler. e. 2047, 2048(2)
- eşkiya**:bkz. eskıya. e.+yı 1390 (1)
- eşrâf** : Şeref ve itibâr sahibi kimseler, ileri gelenler. e. 3027
- e.+ı 3028
- e.+ı zamane:Zamanın ileri gelenleri. 589
- e.+i halk-ı cihan:Dünya insanların şeref ve itibar sahipleri. 71(4)
- et-** :Yapmak. e. 138, 428, 760, 773, 872, 1335, 1394, 1406, 2426, 2636, 3280, 3534, 3649, 3846, 3874, 3922, 4021, 4163, 4169, 4290, 4327
- e.-di 129, 137, 143, 148, 173, 549, 704, 804, 806, 822, 833, 1038, 1060, 1099, 1134,

1252, 1293, 1305, 1333, 1346, 1357, 1398,
1491, 1567, 1618, 1663, 1973, 1983, 2039,
2095, 2140, 2176, 2191, 2246, 2262, 2319,
2547, 2555, 2562, 2581, 2583, 2774, 2798,
2849, 2895, 2924, 2926, 3026, 3159, 3179,
3209, 3343, 3356, 3413, 3446, 3452, 3468,
3481, 3481, 3482, 3483, 3484, 3485, 3486,
3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3534, 3577,
3586, 3589, 3881, 3882, 4013, 4088, 4114,
4198, 4200, 4201, 4204, 4221, 4234, 4254,
4295
e.-diği 277, 293, 445, 457, 935, 941,
1083, 1444, 1733, 1783, 1841, 2261, 3025
e.-diğimi 1100, 1718
e.-diğimiz 1745
e.-diğın 1386, 3867, 3880, 3880, 3881,
3882, 3883, 3884
e.-diğince 708
e.-diğini 4003
e.-diğiyçün 2790
e.-dik 3768
e.-dikçe 171, 230, 386, 547, 571, 767,
879, 883, 887, 917, 936, 938, 1613, 1873, 1961,
2345, 2430, 2593, 3559
e.-dim 1399, 1837, 2184, 2833, 2894,
2928, 2941, 3200
e.-dimse 2279
e.-din 594, 702, 703, 921, 1048, 1281,
1282, 1283, 1347, 1348, 1388, 1936, 4334
e.-e 97, 133, 154, 157, 315, 369, 483,
532, 546, 841, 921, 928, 971, 1039, 1056, 1109,
1110, 1110, 1113, 1116, 1118, 1131, 1177,
1192, 1248, 1297, 1298, 1299, 1338, 1351,
1438, 1497, 1532, 1609, 1627, 1652, 1734,
1805, 1834, 1898, 1932, 1972, 2034, 2087,
2109, 2195, 2197, 2239, 2242, 2296, 2341,
2342, 2363, 2378, 2408, 2411, 2427, 2430,
2517, 2546, 2580, 2644, 2645, 2732, 2743,
2842, 2843, 2844, 2846, 2891, 2892, 2953,
3028, 3035, 3131, 3164, 3174, 3187, 3214,
3246, 3330, 3345, 3417, 3437, 3544, 4017,
4227
e.-ebilsin 4243
e.-ecek 415, 3541, 4099
e.-eler 312, 2545
e.-eli 75, 462, 1235, 1650, 2055, 2210,
2384, 2461, 2721, 2826, 3005, 3314, 3575,
4205
e.-elim 926, 1148, 1350, 2385, 2675,
2727, 2792, 3034, 3222, 3970, 3970, 3971,
3972, 3973, 3974, 4165
e.-em 258, 1040, 1880, 2586, 3518,
3554
e.-emem 520, 752, 1135, 1781, 2191,
3124, 3249, 3344, 3643, 3719, 3864, 3980,
3980, 3981, 3982, 3983, 3984, 3985, 3986,
4011, 4011, 4012, 4013, 4014, 4015
e.-emez 14,108, 458, 942, 1170, 1325,
1332, 1348, 1373, 1382, 1471, 1616, 1779,
1887, 1922, 1942, 2060, 2080, 2553, 2660,
2723, 2878, 2882, 3326, 3337, 3691, 3795,
3840, 3933, 4185
e.-emezdım 3032
e.-emezken 3498
e.-en 50, 77, 272, 295, 405, 619, 861,
1041, 1413, 2026, 2174, 2390, 2492, 2650,
2670, 2673, 2737, 3308, 3413, 3582, 3709,
3713, 3944, 4035, 4098, 4342
e.-ene 2605
e.-enin 2395, 2403
e.-enler 1400, 1541, 2557
e.-er 20, 28, 80, 83, 111, 124, 131, 146,
150, 159, 166, 167, 170, 172, 191, 193, 194,
225, 227, 238, 239, 243, 255, 264, 266, 292,
329, 336, 343, 349, 356, 361, 390, 410, 445,
583, 631, 707, 768, 776, 776, 776, 792, 792,
792, 848, 852, 860, 861, 887, 894, 923, 944,
969, 1009, 1041, 1052, 1070, 1075, 1088, 1095,
1096, 1141, 1144, 1159, 1202, 1211, 1215,
1219, 1243, 1273, 1313, 1321, 1343, 1356,
1368, 1402, 1403, 1460, 1465, 1469, 1510,
1547, 1566, 1580, 1595, 1597, 1598, 1599,
1622, 1629, 1632, 1638, 1642, 1658, 1662,
1665, 1669, 1672, 1690, 1695, 1699, 1707,
1721, 1731, 1780, 1800, 1817, 1818, 1820,
1831, 1877, 1894, 1902, 1950, 1977, 2024,
2048, 2072, 2081, 2083, 2106, 2113, 2154,
2178, 2255, 2269, 2274, 2289, 2291, 2298,
2303, 2308, 2311, 2330, 2347, 2349, 2354,
2357, 2371, 2373, 2397, 2400, 2409, 2412,
2417, 2420, 2459, 2470, 2539, 2553, 2566,
2601, 2602, 2609, 2620, 2649, 2687, 2699,
2720, 2730, 2806, 2807, 2840, 2850, 2867,
2870, 2884, 2886, 2897, 2904, 2932, 2963,
2965, 2966, 2968, 2993, 3000, 3169, 3184,
3187, 3194, 3205, 3220, 3317, 3319, 3439,
3458, 3471, 3524, 3531, 3533, 3535, 3550,
3551, 3565, 3582, 3584, 3603, 3621, 3647,
3686, 3706, 3714, 3714, 3715, 3716, 3717,
3718, 3800, 3802, 3812, 3814, 3854, 3859,
3897, 4022, 4022, 4027, 4083, 4180, 4182,
4210, 4215, 4245, 4250, 4276, 4281, 4287,
4339, 4339
e.-erdi 125, 680, 730, 1032, 1033,
1077, 1097, 1129, 1523, 1535, 1576, 1583,
1605, 1607, 1704, 1709, 1726, 1796, 1829,
2004, 2273, 2315, 2351, 2359, 2361, 2376,
2380, 2422, 2492, 2576, 2775, 2880, 3044,
3068, 3191, 3192, 3196, 3211, 3809, 3891
e.-erdım 738, 1133, 1137, 2129, 2237,
2322, 2832, 3210, 3462
e.-erek 1862, 3485, 3981
e.-erim 1630, 1676, 1967, 2332, 2646,
2668, 2800, 3004, 3981, 4048, 4048, 4049,

4050, 4051, 4052, 4053, 4054, 4159, 4336,
 4351
 e.-erin 2664
 e.-eriz 3776, 3776, 3777, 3778, 3779,
 3780, 3790
 e.-erken 1377, 4029
 e.-erler 1230, 1254, 1255, 2131, 2666,
 2809, 3202, 3225, 3552, 4247
 e.-erlerse 2183
 e.-erse 320, 343, 624, 1056, 1091,
 1211, 1336, 1340, 1408, 1466, 1470, 1485,
 1505, 1528, 1587, 1589, 1700, 2386, 3074,
 3714, 4248, 4261
 e.-ersem 2287, 2323, 2404
 e.-ersen 73, 1053, 1903
 e.-ersin 366, 3282, 3298, 3319
 e.-esin 1353
 e.-eydi 943, 1534
 e.-eyim 134, 889, 1345, 1533, 1970,
 2079, 2328, 2338, 2339, 2424, 2425, 2619,
 2834, 3087, 3136, 4087
 e.-eyin 1090
 e.-icek 790, 1450, 2040, 2559, 3138,
 4298
 e.-in 17, 3972
 e.-ince 158, 321, 579, 754, 798, 1086,
 1115, 1254, 1673, 2007, 2011, 2549, 2588,
 2982, 3084, 3231
 e.-inmek 1476
 e.-ip 286, 662, 932, 1199, 1284, 1310,
 1325, 1529, 1543, 1656, 1733, 1735, 1976,
 2248, 2262, 2657, 2676, 2747, 2795, 2923,
 2949, 2989, 3007, 3087, 3144, 3162, 3163,
 3197, 3231, 3234, 3273, 3280, 3283, 3402,
 3442, 3914, 3965, 4065
 e.-me 779, 2047, 3786, 3833, 4091,
 4243, 4311, 4320
 e.-mede 312, 320, 405, 1006, 1180,
 1645, 1986, 2074, 2464, 2490, 2643, 2740,
 3228, 3936, 3945, 3985, 4072, 4072, 4072,
 4267
 e.-mededir 1326
 e.-meden 1207, 2278, 2453, 2561,
 2947, 3801
 e.-medeydi 1286
 e.-medi 2074, 2796, 3025, 3200
 e.-mediğin 3999
 e.-medik 565, 1531
 e.-medim 3282
 e.-medin 3276, 3276, 3277, 3277
 e.-medir 1005, 1092, 2021, 3072, 3416
 e.-mege 404, 1292, 1587, 1783
 e.-meğiçün 4336
 e.-meğe 1137, 1366, 1384, 1845, 1893,
 1934, 1953, 2238, 2340, 2576, 2827, 2923,
 2951, 3022, 3051, 3198, 3626, 3626, 3627,
 3628, 3629, 3630, 3795, 3811, 3812, 4015
 e.-meği 1786
 e.-meğiçün 2341
 e.-mek 96, 800, 1039, 1053, 1224,
 1295, 2020, 3214, 3499, 3595, 3679, 3866,
 4021, 4032, 4222, 4226
 e.-mekde 298, 860, 2754, 3545, 4283
 e.-meke 3129
 e.-mem 22, 683, 1821, 2815, 3074
 e.-memeğe 1848, 2401, 3425, 3731,
 3828
 e.-memek 769, 1722, 3634
 e.-mese 249, 825, 2120, 2422, 2975,
 3189, 3644, 3645
 e.-mesem 1260
 e.-mesen 4105
 e.-mesi 871
 e.-mesin 2093, 2480, 2524, 4019
 e.-meye 1661, 2199, 3030, 3036
 e.-meyem 1133
 e.-meyen 148, 370, 1878
 e.-meyicek 3898, 3898, 3899, 3900,
 3901, 3902
 e.-meyim 1134
 e.-meyince 585, 2715
 e.-mez 15, 109, 297, 652, 939, 1102,
 1202, 1212, 1223, 1306, 1312, 1377, 1474,
 1631, 2079, 2195, 2213, 2321, 2392, 2632,
 2715, 2925, 2986, 3060, 3534, 3537, 3625,
 3646, 3901, 3904
 e.-mezdi 287, 1034, 2249, 3651, 4232
 e.-mezdim 2247
 e.-mezse 326, 1804, 4050
 e.-miş 92, 331, 555, 645, 657, 814,
 1281, 1365, 1386, 1553, 2749, 2823, 2933,
 3188, 3204, 3242, 3315, 3411, 3433, 3525,
 4012, 4306, 4323
 e.-mişken 1388
 e.-mişler 1929
 e.-se 202, 204, 242, 254, 300, 321, 327,
 344, 346, 350, 353, 360, 373, 392, 393, 454,
 455, 510, 516, 525, 577, 578, 659, 725, 731,
 733, 855, 858, 876, 894, 902, 919, 944, 958,
 998, 1012, 1032, 1081, 1128, 1270, 1273, 1320,
 1331, 1334, 1371, 1377, 1459, 1519, 1522,
 1578, 1600, 1621, 1623, 1654, 1655, 1704,
 1705, 1710, 1763, 1771, 1812, 1816, 1861,
 1878, 1920, 1965, 2006, 2013, 2053, 2151,
 2195, 2251, 2272, 2305, 2309, 2309, 2355,
 2376, 2458, 2573, 2576, 2577, 2592, 2594,
 2635, 2671, 2710, 2722, 2823, 2876, 2877,
 2913, 2964, 3028, 3033, 3069, 3070, 3188,
 3230, 3237, 3242, 3337, 3469, 3556, 3610,
 3615, 3624, 3640, 3754, 3775, 3777, 3827,
 3836, 3928, 3967, 4034, 4133, 4141, 4179,
 4194, 4211, 4270, 4345
 e.-sek 2836, 3771, 3794
 e.-seler 1380, 2069, 2631, 3016, 3229
 e.-sem 96, 638, 1847, 1879, 2072,
 2987, 3026, 3086, 3211, 3925, 3965, 4249

e.-sen 1213, 1732, 1939, 2991, 3161, 4147
e.-sin 597, 1051, 2326, 3206, 3451, 3898, 4188
e.-tiğim 2985
e.-tiğin 3274
e.-tiğini 75
e.-tim 1175 (1207)
etfâl : Çocuklar, tıfillar.
e.+i kulub-ı şuara:Şairlerin kalplerinin çocukları. 3155(1)
etmeg :Bir işi yapmak.
e.+i 135 (1)
etmek :bkz. etmeg.
e. 2497
e.+içün 2613(2)
etmez :Yapmaz.
e. 376 (1)
etraf :Çevre,dolay.
e. 1117
e.+m 645
e.+ında 3030 (3)
etvâr : Hal ve hareketler, işler, tarzlar, tavırlar.
e.+ı 2346, 2910, 3342
e.+ına 3274
e.+i felek:Feleğin işleri. 2817 (5)
ev : Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut, hane.
e.+i 98 (1)
evc :Zirve,doruk.
e.+i ala:En yüksek zirve.
943,1030,3658
e.+i felek:Bahtın doruğu. 3041
e.+i felek-i saltanat 513
e.+i hevâ:Övünmenin zirvesi. 1454
e.+i eflak-i maani 3002 (8)
evhâm : Vehimler, zanlar, kuşukular, esassız şeyler, kuruntular.
e. 2660
e.+ı 1064 (2)
evkât : Vakitler, zamanlar.
e.+ı 2139
e.+ı kıyamet:Kıyamet zamanları. 3589
e.+ı ömr:Ömür zamanları. 1150 (3)
evlâ : Daha uygun, daha lâıyk, daha iyi.
e. 3109
e.+dır 2475
e.+sı 3763(3)
evliyâ:Allah dostları.
e. 3572
e.+dan 98
e.+nın 1061
e.+yı suhanSözün evliyalari. 2858
e.+yı ümem:Ümmetlerin evliyalari.
1899 (5)
evra :Hisar,kale.
e.+da 2545 (1)

evrad: Her vakit dilde ve ağızda dolaşan sözler.
e.+ı şeban-ruz:Gece gündüz ağızda dolaşan sözler. 2477 (1)
evrâk:Kagıtlar,yapraklar.
e.+ı cân:Canın yaprakları. 259(1)
evren:Kainat,âlem.
e. 853, 854, 858 (3)
evreng 1:Şan,şeref.
e. 1055, 1950
e.+i adalet:Adaletin şanı.1633
e.+i dârâ:Hükümdarın şanı. 1381
evreng 2: Zinet, süs.
e.+ı piruze:Firuze taşının süsü. 4298 (5)
evsâf : Sıfatlar, vasıflar, nitelikler, özellikler.
e.+a 582, 2283
e.+ı 1735, 2381, 2382
e.+ım 1975
e.+m 1869, 2128, 2477, 4087
e.+ma 524, 1261, 2404
e.+ında 740, 1879, 1967, 2328
e.+mı 1159, 2154, 2176, 4011
e.+ı perişan:Derbederin özellikleri.
2515 (22)
evtd :Direkler.
e. 1514 (1)
evtâr : İhtiyaçlar, lüzumlu olan şeyler.
e.+ı 642, 2559 (2)
evvel : Önce, ilk, birinci, iptidâ, başlangıç.
e. 534, 763, 1374, 1573, 1962, 2816, 3198, 3244, 3643, 4026
e.+i cemiyet-i şadi 2679
e.+i devlet:Devletin başlangıcı. 3013
e.+i İyd: 482
e.+ki 1113, 2095 (15)
evvela: Önce, ilk önce, ilkin.
e. 868, 2047, 3437(3)
evzâ' : Haller, durumlar, vaziyetler, tavırlar.
e.+ı perişan-ı felek:Talihin derbederinin halleri. 1236 (1)
ey : "Bak, dinle, yahu, hey" mânalarında dikkat çekme ünlemi, nidası.
e. 81, 126, 153, 208, 267, 355, 366, 399, 411, 459, 523, 594, 700, 737, 760, 773, 794, 794, 794, 794, 830, 839, 839, 914, 926, 970, 1048, 1107, 1151, 1151, 1171, 1195, 1208, 1233, 1245, 1250, 1278, 1282, 1297, 1302, 1337, 1340, 1406, 1461, 1543, 1608, 1657, 1677, 1732, 1772, 1832, 1876, 1894, 1899, 1966, 1979, 2032, 2036, 2070, 2085, 2123, 2126, 2137, 2141, 2148, 2165, 2293, 2319, 2387, 2471, 2498, 2616, 2637, 2685, 2707, 2716, 2735, 2735, 2735, 2771, 2825, 2881, 2889, 2915, 2969, 3023, 3088, 3122, 3135, 3160, 3176, 3177, 3178, 3232, 3244, 3264, 3270, 3285, 3286, 3287, 3383, 3387, 3429, 3493, 3501, 3516, 3523, 3533, 3548, 3553,

3560, 3627, 3641, 3646, 3648, 3654, 3659, 3666, 3691, 3717, 3728, 3742, 3748, 3775, 3780, 3845, 3868, 3879, 3887, 3888, 3889, 3894, 3907, 3969, 3993, 4010, 4012, 4025, 4073, 4095, 4101, 4102, 4104, 4109, 4124, 4143, 4212, 4243, 4248, 4275, 4290, 4300, 4323, 4331, 4333, 4352 (156)

eyâ :bkz.ey.
e. 255, 580, 682, 1004, 1036, 1087, 1111, 1132, 1381, 1524, 1588, 1715, 1926, 2019, 2278, 2460, 2535, 2578, 3071 (19)

eyle-: Etmek, yapmak.
e. 367, 772, 800, 970, 1105, 1191, 1202, 1208, 1245, 1253, 1393, 1895, 1979, 2044, 2046, 2047, 2067, 2591, 2890, 3182, 3274, 3496, 3642, 3873, 4216, 4327, 4327, 4328, 4332
e.-di 62, 120, 130, 551, 673, 710, 1061, 1064, 1282, 1303, 1355, 1651, 1688, 1839, 1929, 2040, 2091, 2161, 2256, 2257, 2333, 2463, 2548, 2802, 2847, 2861, 2948, 2949, 2970, 3181, 3207, 3331, 3419, 3428, 3470, 3493, 3515, 3733, 3737, 3816, 3906, 4000, 4136, 4260
e.-diği 1495
e.-diğim 77, 2079, 2339
e.-diğimce 3673
e.-diğince 880, 913
e.-dikçe 763, 843, 2337, 3081
e.-dikden 961
e.-dikten 256
e.-diler 3158
e.-dim 600, 1259, 1494, 3212, 3276,
4012
e.-din 703, 704, 922, 1280, 1283, 1932,
3167
e.-me 1979
e.-mede 886
e.-meden 1235, 1847, 2197, 3489
e.-medik 4340
e.-medir 3595,3643
e.-meğe 57, 2074
e.-mek 420, 590, 679, 789, 810, 1355,
1405, 2263, 3271, 3477, 3832, 3963, 4061,
4282
e.-mem 4, 1097
e.-memek 1884
e.-memiş 328, 3138
e.-memişdir 2037
e.-mese 3878
e.-mesem 4001
e.-mesin 1106, 1198, 3585, 4045
e.-meyen 146
e.-meyince 3031, 4177
e.-mez 169, 285, 295, 299, 554, 557,
811, 1147, 1269, 2135, 2214, 2291, 2783, 2855,
3017, 3059, 3076, 3343, 3407, 3858, 3998
e.-mezdi 677, 829,2780, 2971, 3801,
4035
e.-mezin 2647
e.-meziz 1741
e.-mezlerdi 1231
e.-miş 280, 328, 738, 1367, 2031,
2366, 2626, 2692, 2760, 3008, 3031, 3143,
3145, 3155, 3410, 3820
e.-mişdi 2718
e.-mişiz 3817
e.-mişler 3153
e.-n 565, 4349
e.-r 46, 79, 136, 252, 354, 383, 408,
485, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492,
493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501,
502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510,
511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519,
520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528,
529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537,
538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546,
574, 656, 658, 732, 746, 771, 874, 902, 932,
941, 997, 998, 1042, 1093, 1125, 1291, 1296,
1344, 1378, 1615, 1620, 1824, 1875, 1892,
1989, 2015, 2016, 2062, 2125, 2283, 2312,
2353, 2416, 2509, 2516, 2523, 2531, 2573,
2590, 2595, 2629, 2720, 2746, 2753, 2831,
2911, 2982, 3032, 3128, 3186, 3195, 3198,
3235, 3327, 3413, 3541, 3594, 3671, 3676,
3676, 3677, 3678, 3679, 3680, 3681, 3770,
3805, 3866, 3867, 3869, 3994, 4020, 4024,
4028, 4075, 4092, 4181, 4343
e.-rdi 578, 807, 945, 1130, 1271, 1656,
1717, 2071, 2152, 2571, 3425
e.-rdik 3888
e.-rdim 2236, 2419, 3024
e.-rim 302, 811, 1975, 3082
e.-rin 754, 3494
e.-rler 3572
e.-rse 16, 284, 556, 572, 703, 729, 762,
1051, 1124, 1986, 2009, 2686, 2930, 3250,
3588, 3601, 3634, 3832, 3989, 4203
e.-rsin 4214
e.-se 8, 122, 341, 349, 422, 451, 457,
736, 854, 893, 1170, 1274, 1473, 1515, 1539,
1594, 1601, 1687, 1716, 1846, 1872, 1957,
2063, 2067, 2350, 2451, 2710, 3000, 3011,
3044, 3065, 3067, 3160, 3166, 3609, 3758,
4196, 4202
e.-sek 3762, 4109
e.-seler 2999
e.-sem 258, 1097, 1261, 1262, 1665,
2014, 2020, 2022, 2648, 3004, 3079, 3211,
3911, 3951
e.-sen 1678, 3162, 3303, 3884
e.-sin 57, 216, 598, 718, 762, 767,
1311, 2297, 2467, 3215, 3217, 3217, 3248,
3248, 3248, 3625, 3642,3804, 3893, 3917,
4061, 4224

e.-ye 108, 699, 761, 962, 1050, 1058,
1108, 1300, 1342, 1375, 1407, 1409, 1613,
1659, 1896, 2078, 2086, 2140, 2248, 2295,
2500, 2599, 2824, 2990, 3165, 3440, 3472,
3520, 3649, 4206

e.-yeler 2240
e.-yelim 153, 2842, 3172, 3972, 4166
e.-yemem 2126, 2323
e.-yemez 3789, 4093
e.-yen 60, 282, 1341, 1798, 2255
e.-yende 3310
e.-yeni 3543
e.-yenler 1387, 3301
e.-yeyim 1531, 2617
e.-yicek 78
e.-yince 1423, 2025
e.-yip 621, 1592, 3243, 3303, 3741,

3880 (521)

eyvân : Oturacak yüksek yer, köşk, kasır.
e.+1 şukûh:Ululuğun yüksek yeri.

2145

e.+1 esir:Esirin kasrı. 2065
e.+1 mualla-yı zeren-dude 1639
e.+1 şukuh: Ululuğun yüksek yeri.

1761 (4)

eyyâm : Güç, iktidar, nüfuz.

e.+a 2851
e.+da 1238, 2190, 3756
e.+ıdır 766, 3222.4218
e.+ımı 509
e.+ının 4228
e.+1 adl:adaletin gücü.255
eyyâm 2:Zamanlar,günler.
e.+1 bahur: Ağustos ayının ilk yedi
günü olan sıcak günler.1800
e.+1 gam:Gamın zamanları.. 4350
e.+1 hicran:Ayrılık günleri. 1257
e.+1 ömr 2296
e.+1 pîrûz:Hayırlı,kutlu günler. 4298
e.+1 şebab:Gençlik zamanları.2907
e.+1 şebab-ı ruzgar 826
e.+1 zeval:Yok olma,sona erme zamanı
3013 (18)

ezber : Bir metni veya bir sözü eksiksiz
tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma.

e. 1041 (1)

ezel : Başlangıcı olmayan geçmiş zaman,
öncesizlik, ebedin zıddı.

e. 92, 726, 783, 2656, 3241, 4114
e.+den 604, 3636, 4033
e.+i 3444 (10)

ezelî : Ezele mensup, ezeli ile ilgili, öncesiz,
başlangıçsız.

e. 99, 3172 (2)

ezhâr :Çiçekler.

e. 2548
e.+1 1842, 2392, 2558
e.+1 bâdâm:Bademin çiçekleri. 227 (5)

F

fâhir : Övünülecek, iftihar edilecek, şerefli,
kıymetli.

f.+dir 2596 (1)

fahr :Övünç.

f. 75, 369, 624, 1219, 1989, 2083, 2106
f.+1 âdem:İnsanın övüncü.32
f.+1 insan:İnsanın övüncü. 1217
f.+1 mevali-i ızam 2624
f.+1 millet:Milletin övüncü. 2564
f.+1 ümmet:Ümmetin övüncü. 2762
f.+1 milel:Milletlerin övüncü.2819
f.+1 **şuara**:Şairlerşn övüncü. 2157 (14)

faide :Fayda,kazanç.

f. 168, 491 (2)

fâ'iz :Bolluk.

f. 396, 1487 (2)

fâka : Fakirlik, yoksulluk, ihtiyaç.

f.+dan 77 (1)

fakir :Zavallı,aciz.

f.+e 1557, 1702
f.+i 4129
f.+i hâkir-i

nâçiz:Değersizin, itibarsızın zavallısı. 3452 (4)

fakr : Fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık.

f. 75 (1)

fâlân : Söylenmesi istenmeyen veya gerekli
görülmeyen bir özel adın yerini tutan kelime,
filan.

f. 464

f.+1 4010 (2)

fânus : İçinde mum yakılan büyük fener, camlı
mahfaza, abajur. f.+1

mına:Cam fener. 1365,1366,2448 (3)

farig : Rahat, âsûde.

f. 3765

f.+1 bâl:Yüreği rahat. 1845 (2)

fark : Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla
karıştırılmamasını sağlayan ayrılık, benzer
şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık,
ayırım, nüans.

f. 285, 287, 295, 677, 2291, 2636,
2660, 2693, 3017, 3059, 3415, 3432, 3707

f.+1 2277,4210

f.+1

âlem:Âlemin farkı. 842

f.+1 baht:Bahtın farkı. 1259

f.+1 ferkadan:İkizler yıldızının

farkı.239

f.+1 girdbâd:Girdabın farkı. 2275

f.+1 mecazi:Mecazlığın farkı.1742

f.+ında 1387

f.+1 ser-i çarh-ı sitemkar 673 (21)

fart :Aşırılık,mübalâğa,taşkın.

f.+1 azamet:Büyüklikte aşırılık. 1754
f.+1 ismet:Korunmada aşırılık. 263

- f.+ı neşât:Sevinçte aşırılık. 200
f.+ı rif'at:itibarda mübalağa. 3059
f.+ı safa:Eğlencede aşırılık. 1485
f.+ı sürat:Hızda aşırılık. 579
f.+ı şıtab:Acelede aşırılık.452 (7)
- faruk** : Ayıran, ayırteden; doğruyu yanlıştan ayıran.
f.+un 1394 (1)
- farz** : Kesin yapılması gerekli olan; İslamiyet'te kesin olarak yapılması gereken emir.
f. 267, 4332
f.+a 895,2259 (3)
- fâsid** : Sağlam ve doğru olmaktan çıkmış, bozuk, bozulmuş.
f.+i 1284 (1)
- fasih-lisan**:Güzel,düzgün,açık dil.
f. 1560 (1)
- fasl 1**:Bölüm,ara.
f. 312, 1617, 3078
f.+ı 1621
f.+ın 3679
f.+ının 3222
- fasl 2**:Mevsim.
f.+ı bahar:Bahar mevsimi. 2907
f.+ı bahar-ı hoş-dil 826
f.+ı dey 3223 (9)
- Faslu'l-Hitâb: İki söz arasını ayıran kelime veya isimlerden biri, önsözden sonra asıl maksada giriş.
f. 801 (1)
- fassâd**:Cerrah.
f. 1521 (1)
- fatiha**:Başlangıç.
f.+i gerdiş-i cam-ı cemşid 2688
f.+i vakt-ı seher 482 (2)
- faısal**: Kesin hüküm, karar.
f. 2820 (1)
- fâzıl**: Faziletli, fazilet sâhibi, erdemli, fâik, üstün.
f. 2778
f.+ı Câmî 3142
f.+ı devran:Çağın fazilet sahibi. 2815
f.+ı ferhunde-dila 2825
f.+i bi-misl 2826 (6)
- fazilet**: Kişiyi ahlaklı, iyi hareket etmeye yönelten manevi kuvvet,iyi ahlak.
f. 589
f.+de 536, 2149 (3)
- fazl** :Fazla,fazlalık.
f. 536, 2900, 3240
f.+ı ruz-**efzun**:Uzun ömrün fazlası.
3058
f.+ında 2863 (5)
- fazla** : Gereğinden, alışılmıştan çok, aşırı olan, ziyade.
f.+i haşviş-i kem-ı rüzgar 2209 (1)
- fedâ** : Gözden çıkarma, uğruna verme.
f. 3514, 3514, 3515, 3516, 3517, 3518, 3925, 4312 (8)
- fehîm** : Zekî, anlayışlı, akıllı, kavrayışlı (kimse).
f. 1324, 1690 (2)
- fehîm** : Anlama, anlayış, kavrayış, idrâk, zekâ, akıl.
f. 45, 320, 321, 1269, 1325, 1687
f.+i 1520
f.+in 671
f.+ine 1325 (9)
f.+i dil-i pür-feyz 3116
f.+i hıret-i intibah-ı mana 3396
f.+i nakş-ı hüner 1722
f.+i selim:Kusursuz anlayışlı. 323 (13)
- felaket**: Büyük zarar, üzüntü ve sıkıntılara yol açan olay veya durum, yıkım, bela.
f.+den 3212
f.+le 2811 (2)
- felatun**:bkz. Eflatun.
f. 2257
f.+dur 2485 (2)
- felatun-ferheng**:Akıllı Eflatun.
f. 1966 (1)
- felatün**:bkz.felatun.
f. 2098 (1)
- felek 1**: Talih, baht, kader.
f. 127, 130, 169, 246, 285, 287, 309, 326, 338, 400, 437, 485, 512, 552, 623, 624, 642, 646, 653, 677, 685, 691, 722, 757, 1270, 1344, 1361, 1367, 1403, 1404, 1528, 1570, 1623, 1629, 1652, 1659, 1672, 1726, 1761, 1793, 1796, 1812, 1858, 1883, 1892, 1917, 1928, 1968, 1984, 2033, 2055, 2211, 2239, 2245, 2249, 2289, 2294, 2297, 2320, 2443, 2448, 2499, 2686, 2799, 2802, 2826, 2867, 2895, 3011, 3030, 3059, 3061, 3095, 3194, 3216, 3237, 3247, 3433, 3491, 3530, 3771, 3863, 3880, 3969, 3989, 4125, 4292
f.+de 216, 290, 306, 443, 546, 705, 734, 1149, 1277, 1480, 1990, 2427, 2492, 2749, 3201, 3207, 3423, 3529, 3694
f.+den 495, 3124
f.+dir 1376, 1960, 3883
f.+e 1662, 2091, 2322, 2630,2645, 2804, 2805, 2848, 3876
f.+i 1692, 1847, 2635
f.+i **fehîm**:Anlayışın kaderi 1434
f.+i pür-nireng:Hile dolu kader. 1943
f.+i saltanat: Devletin kaderi. 1768
- felek 2**: Gökyüzü, gök, sema.
f.+i haşmet:Büyük gökyüzü. 1641
f.+i madelet 1318
f.+i tab'-ı ref 3153
f.+i dun 2191
f.+in 497, 2073, 3119, 3371, 3373, 3381, 3901
f.+ler 1491, 2642, 2756, 3549

f.+lerde 935
f.+peyma 2309 (142)
felek-mertebe:Göğün basamakları.
f. 336(1)
felek-mesned:
f. 2578
f.+i mehtalat 2621 (2)
felek-paye:Kader payı.
f. 1855(1)
felek-şükuh:Ululuk göğü.
f. 1588(1)
felek-yaver:Yardımcı kader.
f. 2915(1)
fem :Ağız.
f.+idir 49
f.+i kilik:Kalemin ağzı. 3154(2)
fen : Hüner, mârifet, sanat, ilim.
f.+de 301, 1166, 1533 (3)
fenâ : Kötü iyi olmayan, uygunsuz (olan).
f. 4349(1)
fenn :bkz. fen.
f.+imde 3170
f.+in 1397
f.+i mesahat 3017
f.+i suhande 2079 (4)
fer : Aydınlik, parlaklık, nur.
f. 523, 3030 (2)
feragat: Hakkından isteyerek vazgeçme.
f. 3356 (1)
ferağ : İstirahat etme, dinlenme.
f.+ım 3978 (1)
ferah : Gönül açıklığı, sevinç, sevinme.
f. 2681, 3246, 4103
f.+la 4127(4)
ferah-nâk: Neş'eli, sevinçli.
f. 2733 (1)
feramuş: Unutma, hatırdan çıkarma.
f. 2463 (1)
ferd :şahıs,kişi.
f. 2480
f.+e 484 (2)
ferdâ :Ertesi gün
f.+yı kıyamet: Kıyâmetten sonra.
3587(1)
Ferhâd:Özel isim.
f. 1534
f.+ı 3657 (2)
ferhunde: Mes'ut, saadetli, mutlu, mübarek,
uğurlu.
f. 1249, 1987 (2)
ferhunde-bâd:Uğurlu rüzgar.
f. 1282(1)
ferhunde-dem:Mübarek zaman.
f. 788 (1)
ferhunde-şiyem:Mübarek huylar.
f. 1171 (1)

ferîd : Tek, eşsiz, eşi olmayan; kıyas kabul
etmez, üstün.
f.+i asr:Asrın eşi olmayanı. 1101 (1)
feridun
f. 104, 965 (2)
ferkadân: Kuzey kutbuna yakın görünen,
ikizler de denilen iki yıldızın her birine verilen
ad.
f. 2794 (1)
fermân : Emir, buyruk.
f. 1578, 2573, 3642
f.+ı 107, 243, 564, 1128, 2060
f.+ı adl:Adaletin emri. 241
f.+ı amim:Yaygın emir.353
f.+ı felek:Kaderin buyruğu. 1197
f.+ı hüküm:Hükümün buyruğu. 1700
f.+ına 1194, 1301, 2295 (15)
ferman-ber: İtaatli, aldığı emri yerine getiren.
f. 1056
f.+i hüküm:Hükümü yerine getiren. 1811
(2)
ferman-dih: Hükümü geçen, verdiği emri
dinlenen.
f.+i âlem:İnsanların hükümü geçeni.
1760
f.+i hurşid-i kerem 2050
f.+i küll:Bütün hükümü geçen. 1163
f.+i mamure-i mülk-i suhen 836
f.+i re'y:Hükümü geçen düşünce. 998
f.+i şâm:Şâm'ın hükümü geçeni. 3225
f.+i zi-şan-ı felek:Şanlı kaderin hükümü
geçeni.1233(7)
ferman-revâ:Hükme yakışır.
f.+yı akl:Akla yakışır hüküm. 3227
ferr : Geri çekilme, kaçma, firar.
f. 2447, 3180 (2)
ferraş:Hizmetçi.
f.+ı 2750
f.+ı bâb:Uygun hizmetçi. 3435
f.+i baht:Kaderin hizmetçisi.181 (3)
ferruh-dem:Mübarek zaman. 1992 (1)
ferruh-fâl: Bahtı açık, şanslı, talihli, uğurlu.
f. 1836 (1)
fersûde: Eskimiş, yıpranmış.
f. 558 (1)
ferş 1: Yayılan şey, yaygı, şilte, halı , seccade,
hasır.
f. 70, 256, 961, 1137
f.+ı 1570, 2391
f.+inde 1798
f.+ine 647
f.+i dergah:Dergahın halısı. 283
f.+i eyvan:Salonun halısı. 643
f.+i harem-i rif'at:Yüksek harem
halısı. 1157
f.+i harim:Harem halısı. 340
f.+i harim-i cah 4292
f.+i hasır:Hasır döşeyen. 2059

f.+-i kadem:Basamak yaygısı. 2153,3886
 f.+-i münakkaş:Renkli,işlemeli halı. 2549
 f.+-i zer-keş:Altın işlemeli halı. 1789
ferş 2: Döşeme, yayma, serme.
 f.+-i ruham:Mermer döşeme. 2661
 f.+-i zemin:Zeminin döşemesi.181,1371
 f.+-i zer:Altın döşeme. 507
 f.+-i zılal 1856 (23)
ferş-rûb:Yer süpüren
 f.+-i **harem:**Haremin yerini süpüren. 1917 (1)
feryâd : Yardım istemek için yüksek sesle bağırma,çılgılık.
 f. 425, 1495, 3026, 3220, 3276, 3541, 3556, 3687
 f.+a 4274
 f.+ı 4089
 f.+ım 3270
 f.+ına 1191 (12)
ferzend : Oğul, çocuk.
 f.+-i
gam-ı bi-peder:Kederin babasız çocuğu. 1175
 f.+-i kiram:Şerefliilerin çocuğu. 1161, 2058 (3)
fesâd : Bozukluk,kötülük.
 f. 1490, 2252, 2271
 f.+a 1942
 f.+-i fahiş:Ahlaksızın kötülüğü. 1931 (5)
 fesane: Asılsız hikâye, masal.
 f.m 3100 (1)
 feşâne
 f.+m 95 (1)
feth 1: Kuşatma, zaptetme, bir ülkeyi veya yeri ele geçirme.
 f. 242, 565, 666, 762, 1063, 1347, 1357, 1408, 1905, 2044, 2114, 2140, 3163 (13)
 f.+-i asir:Asrın kuşatması. 2045
 f.+-i azim:Azmin kuşatması. 1346
 f.+-i bâb-ı ruzgar 827
 f.+-i hayber: Hayber'in fethi. 2037
 f.+-i heft-iklim:Yedi ülkenin fethi.564
 f.+-i mübin:Apaçık fetih. 2430
feth 2:Açma,açılma.
 f.+-i **bâb:** Kapının açılması. 3686 (20)
fetha : Arabça'da harfleri (e, a) diye okutan işâret, üstün.
 f. 1938(1)
fettân: Câzibeli, gönül alıcı, gönül çekici,oynak (kadın).
 f. 3621
 f.+ı 1586
 f.+ından 4038 (3)
fevr : Acele, hemen, derhâl.
 f.+i 1817 (1)

fevrî : Birdenbire, düşünmeden yapılan.
 f. 551, 1128, 1213, 1237, 1261, 2273 (6)
fevt : Kaybolma, yitme, elden çıkma.
 f. 1986 (1)
fevâre: Fıskiye, su fıskırtan şey.
 f.+-i **mana:**Mananın fıskiyesi. 618 (1)
feylesof: Felsefe ile uğraşan, filozof.
 f.+-ı dakika-peymâ:Dakika ölçen filozof. 3377
 f.+-ı ekber:Filozofların en büyüğü. 741
feylesof 2: Âlim, akıllı kimse.
 f.+-ı **vüzerâ:**Vezirlerin âlimi. 2301
 f.+-ı kâr-dân:İş bilir âlim. 2764 (4)
feyyâz: Feyiz, bereket, bolluk veren.
 f.+-ı **ezel:**Öncesi olmayan bereket. 1187
 f.+ı kerem:Bolluk veren yardımseverlik. 2155 (2)
feyz : Bolluk, bereket,artma.
 f. 240, 460, 592, 1864, 3050, 3454, 3492, 3788, 3848, 3889
 f.+e 1829
 f.+-ı **cûd:**Cömertliğin bolluğu. 186,827
 f.+-ı eda-yı paki 1549
 f.+i 161, 2459
 f.+-i âb-ı
çeşme-i hayvân:Canlılık çeşmesinin suyunun bereketi. 391
 f.+-i amim:Yaygın bolluk. 1302, 1335
 f.+-i cihangir:Dünyayı zabteden bolluk. 1681
 f.+-i dem-i subh-gah-ı mana 3390
 f.+-i dest:Elin bereketi. 1710, 2628
 f.+-i dest-i cûd:Cömert elin bereketi. 989
 f.+idir 86
 f.+-i ebr-i nisani 1590
 f.+-i endişe-i rengin 360
 f.+-i enfâs:Nefeslerin artması. 747
 f.+-i enfâs-ı mesiha 968
 f.+-i enfas-ı seher 4131
 f.+-i eser-i makdem-i nevrûz 3755
 f.+-i eser-i sohbet-i peymane-keşan 418
 f.+-i evsaf:Vasıfların artması. 3,627
 f.+-i ezeli:Başlangıçsız bereket. 474
 f.+-i ferah-bahş-ı nesim-i subh-ı can-perver 3678
 f.+-i hak: Hakk'ın bereketi, ihsanı. 604, 3457, 3477
 f.+-i hayat-ı cavidanî 3
 f.+-i hulk:Âhlakın bolluğu. 4200
 f.+-i hükme-i adl ü dâd:Doğruluk ve adaletin hükmünün artması. 1129
 f.+-i ihsan:Yardımın artması. 1957,2920
 f.+-i ihsan-ı kef 2701,3195

f.+-i ilâhi: İlâhî ihsân; Cenab-ı Hakk'ın mahlûkatına ihsan ettiği bütün nimetler, ikramlar, hediyeler, bağışlar. 3128
 f.+-i ilham: İlhamın artması. 368
 f.+-i imuciz-dem-i vahy-iktisab-ı ruzgar 834
 f.+-i isti'adad-ı zat 92
 f.+-i isti'dâd: Kabiliyetin artması. 960
 f.+-i kamil: Olgunluğun artması. 3290
 f.+-i kef-i pür-cud 3116
 f.+-i kelâm: Sözü'nün bereketi. 2663
 f.+-i la-yezal-i cavidan 614
 f.+-i letafet: Güzelliğin artması. 222
 f.+-i lutf: İyi muamelenin artması. 2530
 f.+-i mana: Anlam bolluğu. 3980
 f.+-i medh: Övgünün artması. 31
 f.+-i mihr-i alem-efruz 4295
 f.+-i mihr-i iltifat 2926
 f.+-i nazar-ı âşik-ı pak 1844
 f.+in 3322
 f.+inden 347
 f.+ine 3302
 f.+inle 3289
 f.+-ı nefes: Nefesin artması. 2084, 2169, 3709, 3713
 f.+-i nefesçi 315
 f.+-i nem-i cud 909, 2380
 f.+-i nem-i meşreb 2308
 f.+-i neşim: Esintinin bereketi. 3048
 f.+-i neşat: Neşe bolluğu. 3095
 f.+-i neşat-ı adl 1985
 f.+-i neşve-i nazm 1601
 f.+-i nisab 1642
 f.+-i nisyani 1037
 f.+-i reşha-i kalem 1538
 f.+-i reşh-i kalem 2112
 f.+-i ruhü'l-kudüs: Kudüs'ün ruhunun bereketi. 4136
 f.+-i safa: Safa bolluğu. 423
 f.+-i safa-güster 2855
 f.+-i şekkil 2779
 f.+-i şeref: Şerefin artması. 2692
 f.+-i tab': Kitap baskısının artması. 3347
 f.+-i teşrif-i visal 2681
 f.+-i tevfik-ı ilahi 1890
 f.+iyim 605 (90)
feyz-bahş: Feyiz ve bereket veren, feyiz bağışlayan.
 f. 2994 (1)
feyz-resan: Bolluğa erişenler.
 f.+dır 446 (1)
fezâ: Geniş alan.
 f. 273
 f.+da 271
 f.+sı 661, 3050
 f.+-yı harim: Haremin geniş alanı. 1701
 f.+-yı la-mekan: Yersiz alan. 2582

f.+-yı mareke-ca-yı hayal-i garka-i hun 3087
 f.+-yı pehna 863
 f.+-yı vadi-itab 1604 (9)
fırka: İnsan kalabalığı, cemiyet.
 f.+-i erbab: Ustaların cemiyeti. 2047
 f.+-i erbab-ı dil: Gönül ustalarının cemiyeti. 2212
 f.+ya 2461
 f.+yı 1497 (4)
fırsat: Bir iş için en uygun zaman ve hâl.
 f. 3671, 4079 (2)
figân: Acılı ses, inleyiş, çığlık.
 f. 200, 3489
 f.+dır 425
 f.+-i nim-şeb: Gece yarısı çığlığı. 4288
 f.+-i şeb: Gecenin çığlığı. 3725 (5)
fi': İçinde, -de, -da.
 f.+-i hâl: Halde. 2858 (1)
fıkr: Akıl, düşünce.
 f. 78, 321, 370, 547, 1423, 1721, 1882, 1975, 2042, 2261, 2395, 3250, 3442
 f.+e 2648
 f.+-i 316, 1227, 1474, 1644, 2058, 2267, 2415, 2541
 f.+-i gam-ı ferda 2343
 f.+im 3428
 f.+imiz 4107
 f.+-i dur-a-dur: Uzun uzadıya düşünce. 4245
 f.+-i evsaf: Vasıfların düşüncesi. 753
 f.+-i la'l: Sevgilinin dudağının düşüncesi. 4024
 f.+-i la'l-i yâr: Sevgilinin dudağının düşüncesi. 3624
 f.+-i mana: Anlamın düşüncesi. 2082
 f.+-i mazmun-ı has: İyi şiirin düşüncesi. 3359
 f.+-i miyan: Orta düşünce. 4122
 f.+-i nem-i lutf 459
 f.+-i nikat-ı sitayiş 1463
 f.+-i pür-mazmun: Şiirle dolu düşünce. 307
 f.+-i şir: Şiirin düşüncesi. 1845, 1846, 2671
 f.+-i zerd-i arız 3858
 f.+-i zülf: Sevgilinin saçının düşüncesi. 4100 (39)
fi'l-hâl: Şimdi, hemen.
 f. 1841, 2515 (2)
fincan: Çay, kahve vb. sıcak şeyler içmekte kullanılan, genellikle kulplu, porselen veya camdan yapılmış küçük kap.
 f.+e 3656 (1)
fırâk: Ayrılık, ayrılma, hicran.
 f. 175
 f.+ında 1140
 f.+ınla 3671

f.+1 padişah: Padiřahtan uzak kalma.
1135
f.+1 yâr: Sevgiliden ayrılma. 3631 (5)
firavn: Firavun.
f.+1 1623 (1)
firaz : Yüksek, yukarı.
f.+e 2357
f.+1 gülbün-i pür-jale 231
f.+1 rayet: Yüksekteki bayrak. 288 (3)
firdevsi: İran'ın milli destanı olan
"Şahnâme"nin müellifidir.
f. 582, 583 (2)
firişte-huy: İyi huy.
f. 1018 (1)
firkat : Hasret.
f. 3895
f.+iz 4106
f.+1 yar: Sevgilinin hasreti. 3987, 3993
(3)
firuze: Yeşilimsi mavi renkte ziynet taşı.
f.+den 552 (1)
fitil : Mum, kandil ve lambada yağı emerek
yanmayı sağlayan bükülmüş ip veya bez
parçası.
f. 1558
f.+1 şem-i zer-endum-ı neyyir-i azam
1916 (2)
fitne : Güzel yüz.
f. 337, 371, 439, 632, 681, 1003, 1232,
1286, 1289, 1389, 1860, 1942, 2002, 2096,
2117, 2271, 2334, 2470, 2918, 2973, 3576,
3834, 4091, 4145, 4341
f.+de 1182, 3871
f.+dir 3931
f.+i alem: Alemin fitili. 2416
f.+i ber-pay-ı zamane 2180
f.+kemin 2420
f.+nin 2377
f.+si 1645
f.+ye 1029, 1978
f.+yi 130, 2119, 2575 (39)
fitne : Arabozan, fesat, karıştııcı.
f.+1 ber-pay-ı kıyamet 3581
f.+1 devr-i zaman 4084
f.+1 eyyam: Zamanı karıştıran. 1925
f.+1 mulk-i dil: Gönül mülkünün
fesadı. 1646
f.+1 serder-kemin 4262 (5)
fitne-bend: Fitne karıştıran.
f.+1 dehr-i dun 2764(1)
fitne-nişan: Fesatlık göstergesi.
f.+dır 438 (1)
fülke : Gemi, sandal, kayık.
f.+1 zer: Altın kayık. 246
f.+1 dil: Gönül kayığı. 708
f.+1 dil-i nef'i: Nef'i'nin dilinin
sandalı. 4015 (3)

fürûğ : Işık, ziya, aydınlık, nur.
f.+1 990
f.+1 dide-i devlet 1078
f.+1 gevher-i tac: Tacın mücevherinin
ışığı. 1020
f.+1 güher-i tig 2221
f.+1 kevkeb-i ikbal ü baht: İkbâl ve
baht yıldızının nuru. 598
f.+1 nur-ı vahdet: Vahdet nurunun ışığı.
2506
f.+1 pertev-i rey-i münir 1574
f.+1 rey': Düşüncenin ışığı.
569, 1519, 1863
f.+1 şem-i gül-nar 2557
f.+1 tig-ı cihan-tab 1504
f.+undan 285(13)
fürûzân: Parlak, parlayıcı, parlayan.
f. 990, 1999, 2748 (3)
fûsun : Büyü.
f. 357, 2339, 3594, 3816 (4)
fütâde: -Mübtelâ, tutkun.
f.+1 ser-i rah 2348 (1)
fütûr : Keder, ümitsizlik.
f. 4074 (1)
füzun : bkz. fûsûn.
f. 1545, 3090 (2)

G

gadâ : Öğle yemeği.
g.+ya 1557 (1)
gaddâr: Çok fazla gadreden, zulüm, haksızlık,
merhametsizlik eden.
g. 1134
g.+1 2579 (2)
gaddâre: İki tarafı da keskin ve uzun bir çeşit
hançer.
g.+sin 4018 (1)
gâfil : Gaflette bulunan, ihmal eden.
g. 1738, 3632, 3717, 3930, 4262
g.+lerin 291 (6)
gaflet: Gâfillik, boş bulunma, ihtiyatsızlık,
dikkatsizlik.
g.+i 3849 (1)
gâh : Arasıra, kimi, bazı.
g. 407, 1391, 2138, 2138, 2294, 2787,
3130, 3644, 3921, 3921, 4052, 4056(12)
gâhî : Arasıra, zaman zaman.
g. 124, 188, 206, 260, 380, 521, 571,
711, 791, 934, 945, 1141, 1276, 1298, 1298,
1300, 1379, 1426, 1457, 1457, 1896, 1920,
2011, 2013, 2014, 2033, 2120, 2294, 2355,
2676, 2891, 2932, 3256, 3475, 3524, 3533,
3533, 3681, 3683, 3704, 3716, 3717, 3794,
3885, 4195, 4244 (46)
gâ'ib : Görünmeyen, hazır olmayan, yok olan,
kayıp.
g. 1374 (1)

gâlib : Galebe eden, galebe çalan, üstün gelen, yenen.

g. 147, 217, 564, 979, 1011, 2634
g.+dir 953, 2267, 4125, 4267
g.+i

mutlak: Tam olarak galip, galibiyeti bir şeyle kayıtlı olmayan. 2471 (11)

galiba: Görünüşe göre, sanılır ki, anlaşılan.
g. 3180 (1)

gâliye-dân: Güzel kokulu şeylerin muhafaza edildiği kap.

g. 1921 (1)

gam : Tasa, kaygı, üzüntü.

g. 121, 168, 414, 615, 774, 807, 1051, 1310, 2090, 2215, 2421, 2512, 2724, 2814, 3094, 3288, 3310, 3491, 3493, 3534, 3576, 3678, 3686, 3793, 3822, 3823, 3906, 3955, 4074, 4088, 4103, 4107, 4123, 4211, 4236, 4262, 4272, 4332

g.+a 418, 2755, 2803

g.+dan 173, 3323, 3762, 3995

g.+dır 3478

g.+ı 2203, 3456, 3780, 4263

g.+ı aşk:Aşkın üzüntüsü. 3838,3860,

4022

g.+ı canan:Sevgilinin tasası. 3859

g.+ı can-gah-ı dildar 652

g.+ı dehr:Zamanın gamı. 2071

g.+ı firkat:Ayrılmanın üzüntüsü. 3670

g.+ı gi-su-yı perişan 3732

g.+ı hatt:Aşağı inmenin kaygısı. 3329

g.+ı hicran:Ayrılığın üzüntüsü.

1260,2471,3283,3729

g.+ı köhne:Terk edilmişin derdi.3992

g.+ı mazi:Geçmişin derdi. 2834

g.+ı nagehan:Ansızın gelen dert. 204

g.+ı reşk:Kıskançlık kaygısı. 2889

g.+ı rindan-ı âlem 3494

g.+ı ruhsar:Çehrenin tasası. 3905

g.+ı dehr 2403

g.+ım 3980

g.+ın 3546, 3577, 3674, 3965

g.+ından 248, 3264

g.+ınla 3266, 3269, 3272, 3275, 3278,

3281, 3284

g.+ı rüzgar 2200, 2213

g.+la 3236

g.+nak 2178 (85)

gamâm :Bulut.

g. 2639 (1)

gam-endûz:Keder toplayan.

g.+ı 4289 (1)

gam-gîn: Kederli, hüznü, gamlı

g. 2419 (1)

gam-hâne: Hüznü ve tasa yeri.

g.+si 419

g.+sin 3550 (2)

gammâz: Gammazcı, ağzı kara, herkesin ayıplarını meydana çıkararak.

g.+ı 1142 (1)

gamze 1: Çene veya yanak çukurluğu.

g. 631, 3497, 3539, 3543, 3576, 3607, 3620, 3661, 3716, 3807, 3811, 3936, 3994, 4079, 4090, 4139, 4178, 4179, 4252, 4253, 4266, 4348

g.+de 4117

g.+den 631, 1145, 2468, 2935, 3527, 4080

gamze 2: Süzgün bakış, naz ile bakma

g.+i ayyar 3664, 4267

g.+i câdû: Büyüleyen gamze, süzgün bakış. 3621, 4140, 4229

g.+i cadu-şirib 3544

g.+i cellad 3688

g.+i çeşm-i nahid 2883

g.+i dilber:Güzel kadının gamzesi. 248, 630, 1289, 1651, 2973, 3789

g.+i dil-duz: Gönül delen süzgün

bakış. 4208

g.+i fettan :Fettan gamze, câzibedar ve

süzgün bakış. 1142, 2452, 3600, 3733, 3829

g.+i fettan-ı bütan 439

g.+i gammaz:Gammazın bakışı. 3946

g.+i gammaz u tannaz 1131

g.+i hazır-cevab 2932, 3524

g.+i hazır-cevab-ı naz 3809

g.+i hazır-cevab-ı ruzgar 837

g.+i huban:Güzelin süzgün bakışı.

707,2347

g.+i hubane:Güzelin süzgün bakışı.

3794

g.+i hun-riz 4059

g.+i hun-riz-i saki 615

g.+i merdümküş-i yar 2580

g.+i mest:Zevk bakışı. 4341

g.+i navek-figen 4160

g.+i nerkis-i mahmur 3873

g.+i pür-fitne-i nadide-hab-ı rüzgar

805

g.+i pürnaz:Naz dolu bakış. 2725

g.+i saki 3616, 4183

g.+i sermest 1143

g.+i sermest-i baht 2375

g.+i şuh:Şuh süzgün

bakış.1748,2467,4142,4268

g.+i şuh-ı büt-i mana 1978

g.+i tig-keş 3869

g.+i tatar-nijad-ı huban 2318

g.+ler 1271, 4018, 4283

g.+lerden 3695

g.+leri 3598, 3830, 3831, 4251, 4316

g.+lerin 4085

g.+lerinden 4340

g.+n 1410, 1414, 1415, 3506, 3579,

3626, 3630, 4000

g.+nden 4090
g.+ne 3594, 3642, 4170
g.+nin 3660
g.+si 378, 2465, 3564, 3606, 3714,
3727, 3800, 3801, 3804, 3806, 3810, 3812,
3931, 4028, 4029, 4143, 4261, 4261, 4262,
4263, 4264, 4265
g.+sin 2933, 3525
g.+sine 1243, 4039
g.+sinin 3871
g.+siyle 4033, 4281
g.+ye 3790, 3997, 4034, 4081
g.+yle 3602 (90)

gani : Zengin, varlıklı, ihtiyacı olmayan,
doygun.

g. 505, 1703, 2303 (3)

gani-zade:Zengin oğlu.

g. 4321 (1)

garabet:Gariplik,tuhaflık.

g. 323, 940, 3322 (3)

garaz : Kötü kasıt, düşmanca niyet, kin.

g. 1005, 2021, 2472, 3072, 4101

g.+ı 1330

g.+ın 3642 (7)

garb : Güneşin battığı taraf, gün batısı, batı.

g.+a 923 (1)

gâret : Düşman ülkesine yapılan hücum,
akın,yağma.

g. 657

g.+i iman:İmanın yağması. 4316 (2)

garîb :Tuhaf.

g. 2442, 2464, 3548, 3761, 3767 (5)

garîk : Gark olmuş, suya batmış, suda
boğulmuş.

g.+ı

nimet:Suya batmış nimet. 1138 (1)

gark : Suya batma, batma, batırma.

g. 2336, 3706, 3863

g.+ı

âb:Suya batan. 3192

g.+ı bahr-ı hun:Kan denizine

batma.708

g.+ı

cevahir:Mücevherlerin batması. 2380

g.+ı emvac-ı kerem 292

g.+ı güher:Mücevhere batma.111

g.+ı seyl-i hun 3450(9)

gark-âb: Suya batmış olan, boğulmuş.

g. 1623(1)

garka : Suya batmış.

g.+ı

hûnâb:Kanlı suya batmış. 3682 (1)

garrâlan-:Aklanmak,temizlenmek.

g.-ırsam 301 (1)

gass : Tatsız, yavan.

g. 2423 (1)

gaşiye-dâr: At uşağı, seyis.

g. 896(1)

gâv : Öküz, sığır.

g. 1198

g.+ı har-nijad 2258 (2)

gavga : Döğüşme, kavga, vuruşma.

g. 2813

g.+dadır 3304

g.+dır 2470

g.+yı 266, 799, 1390, 2321

g.+yı zamane:Zamanın kavgası. 2199

g.+yı kıyamet:Kıyamet kavgası.3581

g.+yı sühan:Söz kavgası. 536(10)

gavta: Toprakta çukurluk.

g. 710, 2309 (2)

gavvas: Dalgıç

g. 1675, 2824

g.+ı bahr-i fikr:Fikir denizinin dalgıcı.

2927

g.+ı derya-yı hayal-i midhat 33 (4)

gayet :Nihayet, uç, son, bitim, netice.

g. 1851, 2279, 2419, 3738, 4097, 4115,

4256

g.+de 394, 1168, 1224, 1522, 1764,

2181, 2186, 3316, 3484

g.+dedir 3191, 3192

g.+e 1058, 1509, 1615, 2675, 2731,

3034

g.+e er-:Sonuçlanmak. 2387

g.+i 133

g.+i himmet:Himmetin sonu. 3013

g.+i imkan:İmkanın sonu. 2646

g.+i şeb:Gecenin sonu. 482 (29)

gayra :Başka.

g. 1091, 1532, 3236, 3784 (4)

gayret: Çalışma, çabalama.

g.+ile 2719

g.+ine 4334

g.+i akran:Akranının çabası. 3736

g.+i edhem-i şeb 123

g.+i gülzar-i firdevsi 999(5)

gayrı : Artık, bundan böyle.

g. 2541, 3219, 3803, 3845

g.+dan 3769

g.+lar 3185

g.+ya 3299 (7)

gayri :Ayrılık.

g.+ye 2046 (1)

gazâ : Din uğruna yapılan savaş, din
düşmanlarıyla muharebe.

g. 703, 1281, 1282, 1282, 1283

g.+ya 1070 (6)

gazab :Kızma, hiddet, öfke.

g.+ı 2880, 4117

g.+ın 2711 (3)

gazâl 1: Şarkıcı, mızıkacı.

g.+e 732, 1924, 2455

g.+ı tatarı:Tatar şarkıcı. 2348

gazâl 2: Ceylân, geyik, âhu, geyik yavrusu.

g.+ı made:Dişi ceylan 1004 (5)

gazel : Araplardan Acemlere ve onlardan da Türklere geçmiş nazım şekli.

g. 629, 637, 1041, 1141, 1146, 2425, 2464, 2472, 2587, 2665, 2931, 3200, 3241, 3484, 3490, 3570, 3742, 3845, 4114, 4124

g.+de 2779, 3742

g.+i 3758, 3879, 4054

g.+im 1099, 3168

g.+in 3902

g.+ler 3974, 4197, 4290(31)

gazel-gûy:Gazel söyleyen.

g. 3006 (1)

gazel-perdâz: Gazel tertipleyen.

g. 2464 (1)

gâzî : Gaza eden, ordunun başına geçen, savaşan, savaştan sağ ve muzaffer dönen.

g. 722, 1346

g.+ler 1115 (3)

gec :Harç.

g.+im 1322 (1)

gece : Genellikle saat 22'den itibaren gün ağarınca kadar geçen süre, tün, şeb.

g. 127, 1150, 1246, 2747, 2844, 4164, 4164, 4165, 4166, 4167, 4168, 4235

g.+de 2874

g.+miz 3511

g.+si 2683

g.+yi 3972

g.+yle 1128, 4236 (18)

geç- 1: Yerini bırakıp başka yer almak.

g.-di 3132, 4220

g.-dik 3568

g.-e 2139, 4127, 4174, 4236

geç- 2: Bir yerden başka bir yere gitmek.

g.-er 577, 1184, 2590, 3544, 4038, 4041, 4121, 4127

g.-erdi 1085

g.-ip 116

g.-irdi 2280

g.-mese 4082

g.-mezse 4046, 4064

g.-se 119, 345, 3545 (24)

geçil-: Bırakmak, terk etmek.

g.-mez 1145 (1)

geçin-:Anlaşmak.

g.-ir 535, 2028 (2)

geçir-: Geçme işini yaptırmak, geçmesini sağlamak.

g.-di 2782

g.-se 1080 (2)

gedâ : Dilenci, yoksul.

g. 191, 3302, 3718, 4243, 4298

g.+dır 1767

g.+lar 1764

g.+lara 1417

g.+ya 194,1702

g.+yı 3638, 3677

g.+yı bi-nevâ:Nasipsiz dilenci. 392

g.+yı bi-ser:Başsız dilenci. 2438

g.+yı müflis-i dergah-ı devlet 1918

(15)

gedâ-meşreb:Dilenci tavırlı.

g. 4308 (1)

gede : Yoksul, dilenci, fakir, dilenen

g.+nin 3360 (1)

geh : Ara sıra, bazan.

g. 178, 178, 195, 195, 382, 383, 545, 545, 802, 802, 996, 1040, 1300, 1300, 1391, 1782, 1782, 2676, 2932, 3084, 3084, 3130, 3524, 3604, 3647, 3682, 3682, 3704, 3968, 3968, 4056 (31)

gel- :Ulaşmak,varmak.

g. 3323, 3846, 4073, 4166

g.-di 17, 808, 2177, 2491, 3453,

3856,4074, 4322

g.-dik 3242

g.-dikçe 146, 738, 997, 1887, 3510, 3860, 4183

g.-dim 629, 4311

g.-din 3179

g.-diyse 63

g.-e 1177

g.-ecek 2108

g.-eydi 1607, 2525

g.-icek 540

g.-in 3970

g.-ince 582, 696, 940, 1088, 1100, 1159, 2125, 2354, 3051, 3532, 4024

g.-ip 139, 1201, 2588, 2847,2891, 3146,3881

g.-ir 394, 854, 876, 1727, 1729, 1965, 2454, 2674, 3236, 3516, 3903, 4149, 4219

g.-irler 1179

g.-irse 1147, 1933

g.-meden 3822

g.-medi 1536, 3005

g.-memişdir 622, 951, 1017, 2108

g.-meye 2197, 2638

g.-mez 865, 3401, 3930, 4271, 4271, 4272, 4273, 4274, 4275, 4319, 4319, 4320

g.-mezdi 2162

g.-mezse 23

g.-miş 3234, 3701

g.-se 152, 175, 225, 388, 881, 922,

1344, 1382, 1508, 2260, 3531, 3674, 4042, 4154

g.-sek 3821

g.-seler 906

g.-sem 18, 409, 636

g.-sin 275, 1477, 3285, 3553, 3723, 3917, 4031, 4169, 4169, 4170, 4171, 4172, 4173 (121)

gem : Atı yönlendirmek için ağzına takılan demir araç.

g.+in 870 (1)

genc 1: Define, hazine.

g.+i defin:Gömülü hazine. 2412,2963
g.+i bi-payan-ı esrar-ı ilahi 1826
g.+i devlet:Devlet hazinesi. 625
g.+i dil:Gönül hazinesi. 27
g.+i esrar-ı hudavend-i âlim 2656
g.+i firavan:Firavun'un hazinesi. 1241
g.+i gevher:Mücevher defnesi. 1827
g.+i güher:Cevher defnesi. 3505
g.+i güher-i marifet-i rabbani 2871
g.+i hikem:Hikmetler hazinesi. 801
genc 2:Makam.
g.+i kerem:Soyluluk makamı. 1489
g.+in 27, 1826
g.+inde 406 (15)
gencine:bkz. genc.
g.+de 4100
g.+si 4280
g.+i derd:Dert hazinesi. 3906
g.+i dinar:Dinar hazinesi. 2691
g.+i mestur:Gizli hazine. 3415
g.+i pür-gevher-i esrar-ı ruhani 584(6)
gencûr: Hazine muhafızı, hazinedar.
g.+u 1826 (1)
ger :Eğer.
g. 36, 116, 125, 139, 202, 203, 204,
210, 241, 247, 248, 266, 279, 301, 317, 323,
329, 341, 348, 360, 378, 388, 391, 392, 395,
396, 398, 493, 515, 516, 517, 568, 578, 624,
642, 651, 677, 680, 717, 723, 725, 730, 731,
733, 753, 768, 797, 825, 847, 865, 869, 877,
908, 909, 910, 933, 940, 944, 956, 957, 958,
960, 965, 965, 1025, 1027, 1031, 1035, 1047,
1063, 1072, 1076, 1077, 1104, 1129, 1130,
1133, 1142, 1154, 1156, 1169, 1170, 1185,
1213, 1229, 1231, 1270, 1271, 1274, 1275,
1277, 1334, 1383, 1419, 1435, 1439, 1440,
1459, 1509, 1510, 1516, 1517, 1518, 1520,
1534, 1578, 1582, 1583, 1584, 1585, 1601,
1606, 1607, 1647, 1648, 1654, 1655, 1704,
1708, 1713, 1713, 1730, 1732, 1792, 1795,
1819, 1820, 1828, 1829, 1830, 1832, 1862,
1863, 1864, 1865, 1872, 1874, 1878, 1903,
1955, 1956, 1962, 1984, 1996, 2000, 2001,
2003, 2004, 2005, 2006, 2009, 2026, 2061,
2062, 2067, 2071, 2121, 2122, 2162, 2189,
2201, 2205, 2245, 2249, 2252, 2257, 2272,
2273, 2275, 2279, 2286, 2308, 2314, 2331,
2335, 2346, 2350, 2358, 2376, 2379, 2386,
2419, 2431, 2492, 2531, 2532, 2571, 2572,
2584, 2629, 2630, 2631, 2638, 2640, 2665,
2666, 2705, 2706, 2711, 2727, 2744, 2770,
2775, 2780, 2785, 2788, 2794, 2822, 2832,
2873, 2874, 2876, 2878, 2879, 2880, 2911,
2912, 2919, 2925, 2968, 2971, 2972, 2975,
2981, 3020, 3040, 3068, 3069, 3190, 3194,
3195, 3201, 3205, 3334, 3402, 3423, 3482,
3494, 3563, 3570, 3571, 3592, 3613, 3635,
3637, 3642, 3748, 3756, 3791, 3801, 3806,

3852, 3886, 3890, 3891, 3928, 3929, 3941,
4050, 4053, 4094, 4102, 4115, 4128, 4141,
4146, 4149, 4168, 4181, 4182, 4213, 4232,
4240, 4259, 4314

(275)

gerçi : Öyle ise de, her ne kadar.

g. 38, 39, 76, 96, 384, 405, 427, 445,
464, 467, 550, 618, 704, 742, 796, 919, 1010,
1251, 1293, 1346, 1689, 1745, 1749, 1751,
1971, 2124, 2194, 2285, 3187, 3241, 3301,
3319, 3332, 3371, 3405, 3633, 3781, 3823,
3897, 3983, 3995, 4106, 4114, 4242, 4267

(45)

gerd :Talih,fayda.

g.+ine 849, 946, 1375, 1508, 1871,
2066 (6)

gerdan:Çeviren,döndüren.

g. 1193, 4050, 4227 (3)

gerden:Boyun

g.+i ejder:Ejderhanın boynu. 2308

g.+i endişe-i akl-ı maad 2281

g.+i fitne 2056,2876

g.+i kafurgun 3412

g.+i mevzun 576, 885

g.+i ümmü'l-kitab 2916

g.+i zühr 2492

g.+i zühre 1883

g.+im 3161

g.+ine 871, 4056 (13)

gerd 1:Tasa.

g.+i gam:Derdin tasası. 776

gerd 2:Toz,toprak

g.+i gülistan:Gül bahçesinin
toprağı.224

g.+i hak-ı kadem 2701

g.+i hak-i meydan:Hak meydanının
toprağı. 2450

g.+i hakister:Külün tozu. 1031

g.+i hak-pay-ı hame 735

g.+i kadem:Ayağın tozu. 3111

g.+i kutb-ı felek 1941

g.+i puye-i rahş-ı sebük-rev 188

g.+i rah-ı kadem 1226

g.+i rahş 704

g.+i remâd:Külün tozu. 1275

g.+i rikâb:Hükümdar eşiğinin toprağı.

g.+i siyah:Kara toprak. 1448

g.+i siyeh:Kara toprak. 1452 (14)

gerdiş: Dönme, dönüş, çevrilme, dolaşma.

g.+i pür-pîç 2241

g.+i cam 2604

g.+i eflak:Feleklerin dönüşü. 3460

g.+i gerdun 3130

gerdûn: Dünya.

g. 310, 386, 498, 676, 2846, 3074,
3111, 3502

g.+a 188 (9)

gerek :Lazım.

g. 179, 664, 2151, 2151, 2319, 2319,
2453, 2453, 2977, 3307, 3307, 3614, 4119,
4172, 4172, 4176, 4178, 4188
g.+dir 593, 4279 (20)
gerek-: Bir şeyin yapılabilmesi veya
gerçekleşmesi bazı nesne, fiil vb.ne bağlı olmak,
gerek olmak, lazım olmak, icap etmek, iktiza
etmek.
g.-dir 2513
g.-mez 2200 (2)
germ :Kızgın,öfkeli.
g. 1118, 1616, 2013, 2377, 4125, 4260,
4290, 4295 (8)
germ-ada:Öfkeli düşmanlar.
g. 1618 (1)
germ-rev:Öfkeli giden.
g. 1448 (1)
geşt : Seyretme, dolaşma, gezme.
g. 360, 1735
g.+i gülsitan:Gül bahçesini dolaşma.
3681(3)
getir-: Gelmesini sağlamak.
g. 2616, 3251, 3254, 3257, 3260, 3263,
3743, 3743, 3744, 3745, 3746, 3747, 3748
g.-di 1098
g.-ir 2606, 3783
g.-mek 3985
g.-meye 1933
g.-mez 1403, 2234, 2786, 4170
g.-se 1576, 2595
g.-sin 1043, 3547 (26)
gevher:Cevher.
g. 339, 481, 711, 1037, 1148, 1403,
1624, 2524, 2840, 3454, 4250
g.+dir 234
g.+i 756, 2657, 3403
g.+i âlem:Alemin cevheri.1188
g.+i gencine-i faslu'l-hitab 2917
g.+i tac-ı hurşid:Güneş tacının cevheri.
1226
gevher 2:Asıl.
g.+i güftar:Sözün aslı.91
g.+i mazmun:Güzel sözün aslı.
2658,2981.
g.+i nazm:Şiirin aslı. 1220
g.+i nazm-ı âlem-efruz 3352
g.+i raz-ı sipihr 2594
g.+i şehvar-ı guş-ı ümmühani 37
g.+i vala-nijad-ı kudsi 1603
g.+idir 3170
g.+im 603
g.+i nazm:Şiirin aslı 2370
g.+le 463
g.+ler 997 (32)
gevher-zâ:Cevher gibi.
g. 292 (1)
gez- : Bir yerde dolaşmak, yürümek.
g.-diği 1553

g.-en 2750, 3943
g.-er 1391
g.-ersin 3779, 4351
g.-me 3730 (7)
gezend: Musibet, belâ, felâket, âfet
g.+e 1424 (1)
gıda :Besin
g.+yı **ruh**:Ruhun gıdası. 753, 1006 (2)
gill : Gizli kin ve düşmanlık, gizli düşmanlık.
g. 3305, 3306 (2)
gına : Zenginlik, bolluk.
g.+i kalb: Kalbin zenginliği. 76
g.+yı ebed:Sonsuzluğun zenginliği.
1611
g.+yı mahasal-ı bahr 186 (3)
gış : Hainlik, kötülük.
g. 3306
g.+dan 3305 (2)
gybet: Arkadan çekiştirme, arkasından kötü
söz söyleme, hazırda olmayan birisinin
aleyhinde konuşma, kötüleme, dedikodu yapma.
g. 3368 (1)
gibi :Benzer biçimde.
g. 7, 83, 112, 125, 143, 190, 228, 231,
242, 264, 313, 314, 345, 368, 370, 400, 400,
413, 433, 435, 463, 474, 475, 500, 507, 564,
564, 566, 577, 586, 597, 597, 598, 619, 636,
655, 661, 661, 665, 675, 675, 678, 707, 708,
714, 715, 759, 788, 788, 788, 808, 847, 855,
858, 873, 891, 908, 913, 925, 943, 945, 1019,
1019, 1037, 1038, 1048, 1057, 1070, 1083,
1085, 1113, 1119, 1130, 1137, 1139, 1156,
1165, 1165, 1178, 1178, 1180, 1183, 1228,
1229, 1234, 1240, 1246, 1253, 1276, 1277,
1289, 1303, 1338, 1343, 1352, 1368, 1371,
1401, 1401, 1403, 1435, 1443, 1466, 1467,
1471, 1480, 1489, 1519, 1530, 1532, 1532,
1536, 1554, 1590, 1596, 1627, 1629, 1631,
1649, 1651, 1680, 1684, 1695, 1722, 1747,
1755, 1863, 1864, 1891, 1935, 1959, 1970,
1971, 1980, 1981, 1983, 2015, 2061, 2062,
2068, 2076, 2133, 2133, 2136, 2146, 2147,
2151, 2152, 2198, 2204, 2233, 2273, 2274,
2276, 2299, 2310, 2310, 2326, 2334, 2337,
2347, 2353, 2354, 2358, 2363, 2372, 2372,
2391, 2394, 2394, 2406, 2406, 2413, 2479,
2482, 2482, 2534, 2602, 2628, 2628, 2644,
2649, 2659, 2704, 2704, 2785, 2824, 2846,
2846, 2852, 2852, 2873, 2874, 2951, 2977,
2981, 3005, 3041, 3041, 3049, 3050, 3050,
3059, 3094, 3094, 3156, 3174, 3206, 3213,
3218, 3221, 3228, 3233, 3236, 3259, 3282,
3283, 3309, 3321, 3340, 3400, 3401, 3402,
3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3408, 3409,
3476, 3517, 3533, 3550, 3575, 3580, 3584,
3587, 3592, 3597, 3600, 3604, 3604, 3607,
3619, 3621, 3629, 3630, 3640, 3644, 3681,
3688, 3692, 3698, 3713, 3718, 3751, 3752,

- 3752, 3753, 3755, 3758, 3765, 3781, 3783, 3785, 3792, 3796, 3797, 3799, 3802, 3803, 3821, 3826, 3829, 3832, 3833, 3840, 3854, 3861, 3874, 3885, 3903, 3907, 3912, 3920, 3923, 3938, 3940, 3961, 3970, 3974, 3979, 3986, 3998, 4001, 4005, 4019, 4041, 4054, 4055, 4058, 4064, 4087, 4092, 4099, 4103, 4135, 4135, 4137, 4140, 4148, 4190, 4194, 4204, 4224, 4244, 4244, 4245, 4246, 4247, 4248, 4249, 4250, 4265, 4270, 4273, 4280, 4286, 4289, 4290, 4309, 4336, 4338, 4338, 4348, 4348
- g.+dir 486 (338)
- gice** :Gece.
g. 4304, 4305 (2)
- gider-**:Dindirmek.
g.-mez 1371 (1)
- gir-** :Katılmak.
g.-di 1614, 1838, 2002, 3911
g.-dikçe 3203
g.-er 351, 1086, 3727
g.-icek 534
g.-ince 2113
g.-ip 2007
g.-mede 3778
g.-mez 149, 1204
g.-miş 83
g.-mişdir 555
g.-se 1442, 4120
g.-seler 3552 (19)
- girân**:Çok fazla.
g. 1472 (1)
- giran-mâye**: Kıymetli ve değerli olan şey.
g. 2618 (1)
- girdab 1**: Çok tehlikeli, içinden çıkılması zor hal.
g. 1624, 3682
g.+a 634
g.+ın 2966
- girdab 2**: Suların dönerek çukurlaştığı yer, anaför.
g.+ı bahr-ı hun:Kan denizinin girdabı.
2552
g.+ı gam:Derdin girdabı. 4015 (6)
- gird-bâd**: Dönerek esen şiddetli rüzgar, yel çevrintisi.
g. 1277, 2582
g.+ı gazab:Gazabın şiddetli rüzgarı.
1862,2309 (3)
- girîbân**: Elbise yakası, yaka, cep.
g. 632, 3967
g.+ı 1581
g.+ın 4112
g.+ına 4056 (5)
- giriftâr**: Tutkun, düşkün, mübtela.
g. 1174, 3482, 3591, 3594, 3645, 3685, 4044, 4145, 4147, 4190
g.+ı 676, 2347, 2591
- g.+ın 3944
g.+ız 4105
g.+ı aşk:Aşkın tutkunu. 4238
g.+ı ebed:Sonsuzluğun mübtelası.
1308
g.+ı kemend:Sevgilinin saçının mübtelası. 3486
g.+ı niğah:Bakışın tutkunu. 4231
g.+ı teb-i reşk 2583 (20)
- giriş** : Bağ, düğüm.
g.+le 3487
g.+ler 247
g.+i gam:Dert düğümü. 2810
g.+i gonca-i maksud 2796
g.+i kakül:Sevgilinin saçının bağı.
3481
g.+i pür-şiken-i turra-i kakül 3498
g.+i zülf:Sevgilinin yüzünün iki yanına düşen saçının düğümü. 1752(8)
- girişme**: İşve, naz, cilve, gözle kaşla işaret.
g. 3620, 3662, 3663, 3795,3828
g.+yle 3733 (5)
- giryân**: Gözyaşı dökken, ağlayan.
g. 238 (1)
- gîsû** : Uzun saç, omuza dökülen saç, saç örgüsü.
g.+ları 4284
g.+larını 3488
g.+yı hamender-ham-ı huri 1802
g.+yı hayal-i yâr:Hayali sevgilinin saç örgüsü. 4335
g.+yı huban:Güzelin saç örgüsü. 2002 (5)
- git-** :Çıkmak,ulaşmak.
g.-di 806, 807, 1659, 2895, 3223, 3673
g.-dikce 2850
g.-dikçe 155, 342, 1897, 2166, 2429, 2892, 3248
g.-diyse 4107
g.-en 139
g.-er 4006, 4271, 4319
g.-erek 2646, 3332
g.-erken 454
g.-ip 4074
g.-mez 1753
g.-se 414, 666, 892, 2827, 4154
g.-sin 778 (30)
- giy-** : Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek.
g.-ince 1815
g.-ip 4069, 4239 (3)
- giydir-**:Giyime işine konu olmak.
g.-ir 2839 (1)
- gonca** : Tomurcuk, henüz açılmamış gül, çiçeğin açılmamış durumu.
g. 349, 657, 1559, 2556, 2965, 3637, 3915, 4072, 4133
g.+lar 960, 4222

- g.+-i bihâr:Dikensiz gonca. 478
g.+-i dil:Gönlün goncası. 633
g.+-i gül:Gül goncası. 3049
g.+-i pür-jale:Çiğ dolu gonca. 395, 777
g.+-i ter:Taze gonca. 977 (17)
- gonca-veş:**Gonca gibi.
g. 2784 (1)
- gonce-veş:**bkz gonca-veş.
g. 2774 (1)
- gök** : Yeryüzü üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk, sema.
g. 4346
g.+de 1642, 3185, 3467, 3499, 3513, 3770, 3877
g.+den 877
g.+e 1262, 3575, 4137 (12)
- gönder-:**Yollamak.
g.-ir 196 (1)
- gönül** : Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.
g. 2453, 2466, 3252, 3356, 3363, 3562, 3666, 3674, 3866, 3881, 3924, 3924, 3925, 3926, 3927, 3928, 3959, 4267, 4319
g.+ler 3319, 4242
g.+lerden 778
g.+ü 2403, 2733, 3622, 4033
g.+üm 3258, 3258, 3259, 3259, 3858, 3941
g.+ümde 4328
g.+üme 3981
g.+ümü 3475, 3529, 3839
g.+ümüz 764, 3761, 3761, 3762, 3763, 3764, 3765, 3766, 3767, 3768
g.+ünde 3601
g.+ündeki 2758
g.+üne 4101
g.+ünü 3402, 3922
g.+üyle 3928 (53)
- gör- 1:** Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak
g. 92, 294, 301, 518, 520, 1289, 1331, 1474, 1531, 1874, 1906, 2175, 2191, 2256, 2283, 2329, 2468, 2484, 2539, 2590, 2859, 3244, 3244, 3531, 3680, 3700, 3755, 3870, 3871, 4058, 4099, 4164, 4172, 4295
g.-dü 1401, 1412, 1496, 1893, 2207, 2333, 3427
g.-dügüm 3984
g.-dügün 2963, 4018, 4083
g.-dügüne 4282
g.-dükçe 376, 456, 870, 3620, 3683
g.-dükde 3919
g.-düler 831
g.-düm 4322
g.-dün 4047
g.-düne 2619
g.-elim 4165
g.-em 2338, 3262
g.-emez 2808
g.-en 575, 652, 692, 931, 1082, 1552, 1794, 2134, 2459, 2554, 3431, 3893
g.-enler 251, 649, 1379, 2582
g.-esin 1972, 4315, 4315, 4316
g.-eydi 248, 1047, 1072, 1606, 1726, 3424, 3809
g.-eydin 2381, 2382
g.-eyim 2381
g.-icek 705, 3541, 4006, 4043
g.-meden 3969
g.-medi 1272, 2055, 2136, 2334
g.-mediği 1485
g.-medik 3338
g.-medim 810, 889, 1238, 1335, 3268, 3411, 3621, 3641, 3718, 3829
g.-medin 3408
g.-meğe 1445
g.-mek 1139, 1260, 4164
g.-memiş 1941
g.-memişdir 2, 722, 1593, 2826, 3430
g.-memiştir 2737
g.-mesem 247, 3256
g.-mesen 3250, 3672
g.-mesin 1981, 2805
g.-meye 1680, 1980
g.-mez 1168, 1865, 2574, 3250
g.-mezdi 2314
g.-müş 275, 1561
g.-se 132, 170, 279, 287, 393, 865, 1273, 1629, 1647, 1830, 2284, 2331, 2390, 2690, 3038, 3594, 3960, 4086
g.-sek 3880, 3880, 3881, 3882, 3883, 3884
- gör- 2:**Anlamak,kavramak.
g.-seler 2666
g.-sem 3963, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 3969
g.-seydi 1156
g.-sün 1393, 1541, 3251, 3254, 3257, 3260, 3263, 4045
g.-sünler 2557, 2617
g.-ün 566, 4343
g.-ünce 1154, 1540, 1730, 1907, 2018, 2349, 2538, 4237
g.-ünmez 1925
g.-ünse 1711
g.-üp 225, 1404, 2560, 3167, 3243, 3650, 4274
g.-ür 1415, 1487, 1490, 1810, 2325, 2331, 2619, 2639, 4164
g.-ürdü 1519
g.-ürlerse 966
g.-ürmüş 3233, 3241
g.-ürse 1490, 2817
g.-ürsen 3597 (217)
- görev** : Bir nesne veya bir kimsenin yaptığı iş
g.+in 4060 (1)

görün-: Görülür duruma gelmek, görülür olmak, gözükmek.

g.-dü 1484

g.-en 443, 1333, 1953, 3021, 3515,

4257

g.-mem 3979

g.-mez 327, 645, 1539, 1819, 1983,

2572, 3256

g.-se 3964

g.-üp 3930

g.-ür 176, 648, 1209, 1817, 1863, 1889,

1964, 1973, 2054, 2150, 2159, 2194, 2208,

2404, 2556, 2603, 2634, 2654, 2671,

2758,2812, 2816, 2873, 3405, 3500, 3510,

3831, 3990

g.-ürdü 2000, 2709

g.-ürse 4162 (48)

görüŖ : Gözle bir Ŗeyi algılama yetisi.

g.+de 4026 (1)

gösgötürü:

g. 109 (1)

göster-: Birini veya bir Ŗeyi iŖaretle belirtmek.

g. 4126, 4289

g.-din 702

g.-e 136, 1301, 1389, 2248, 3878

g.-ip 2929

g.-ir 231, 382, 1289, 1668, 1971, 2300,

2320, 2345, 2757, 3422, 3639, 4028

g.-irdim 2322

g.-irken 4027

g.-me 3593

g.-mede 4277

g.-medi 4220

g.-meye 484

g.-se 848, 1374, 2327, 2706 (31)

götür-: Birini veya bir Ŗeyi iŖaretle belirtmek.

g.-mege 183

g.-mez 1933

g.-müŖdür 1791

g.-ür 2883, 3862

g.-üp 1932(6)

göz :Görme organı.

g. 384, 486, 852, 1509, 2117, 2586,

2709, 2932, 3524, 3621, 3734, 3764, 3930,

4208, 4242

g.+edir 135

g.+ler 4016

g.+lere 4282

g.+leri 3997

g.+lerin 4018

g.+lerinde 3652

g.+ü 176, 3827, 4345

g.+üm 2805, 3250, 3251, 3254, 3257,

3260, 3263

g.+ümden 2895, 4240

g.+ümüzden 1753

g.+ün 1393, 4173 (36)

gubar :Toz.

g. 4023

g.+ı 504, 660

g.+ı berk-i tuba 278

g.+ı dergeh:Dergahın tozu. 3042

g.+ı der-i sadr el-vüzera 1753

g.+ı dil:Gönlün tozu. 610

g.+ı dil-i aŖk 3818

g.+ı hatt-ı nevhiz 2934, 3526

g.+ın 456, 756, 1616

g.+ına 2362

g.+ında 1797

g.+ı pay:Ayağın tozu. 2356

g.+ı pay-ı asker:Askerin ayağının tozu.

1393 (17)

gulâm : Erkek esir, hizmetçi, köle.

g.+ı 443

gulgul: BağırıŖıp çağrıŖma, Ŗamata, gürültü, velvele.

g.+ı kus-ı cihanban 549

g.+ı sıyt 3468

g.+ı kus-ı zafer 2039(3)

gûnâgûn: Türlü türlü, renk renk, çeŖit çeŖit, rengârenk, alaca.

g. 3081(1)

gurre:Parlaklık.

g.+si 2688 (1)

gurub : Batma, batıŖ, görünmez olma.

g.+u 2636 (1)

gussa: Keder, kaygı, tasa, gam.

g. 2801

g.+dan 3301

g.+yla 1175 (3)

gûŖ :Kulak.

g. 17, 75, 428, 1041, 1273, 2025, 2040,

4070

g.+u 1472

g.+uma 477, 2648, 2788

g.+una 149

g.+unu 1968

g.+uz 3783 (15)

gûŖe : KöŖe, kenar, bucak.

g. 1389, 1389

g.+sinden 1389 (3)

gûŖiŖ : Çabalama, uğraŖma, çalıŖma.

g. 1718 (1)

gûyâ : Sanki, sözde.

g. 9, 19, 448, 470, 533, 605, 627, 696,

711, 804, 858, 881, 938, 976, 1143, 1252, 1376,

1378, 1414, 1452, 1753, 1960, 2007, 2026,

2443, 2444, 2539, 2585, 2585, 2782, 2856,

2922, 3333, 3388, 3409, 3662, 4052, 4100

g.+dır 2463 (39)

guyıya:bkz. gûyâ.

g. 3536 (1)

guyıya:bkz. gûyâ.

g. 34, 1030, 1839, 3411, 3560, 3807,

3851, 4264, 4284 (9)

guzat :Gaziler.

g.+ın 1116 (1)
güc :Zor.
g. 3631, 3631, 3632, 3632, 3633, 3634, 3635, 3715 (8)
güç :Zor.
g. 679, 1396, 2287, 2468, 2468, 2484
g.+dür 2181 (7)
güdaz : Mahveden, yakan, eriten" mânâlarına gelir ve birleşik kelimeler yapar.
g. 3628 (1)
güft :Söz,lakırdı.
g. 380, 613, 2489, 2503, 3555, 3831, 4175, 4265 (8)
güftar: Sözlere, lâkırdılar.
g.+ı 2372, 2387, 2593 (3)
güher :Mücevher.
g. 293, 460, 537, 586, 2618, 2964, 3221
g.+den 2006, 2706
g.+dir 2, 141, 3137
g.+i 1882, 3157
g.+i feyz:Feyzin mücevheri. 3711
g.+i kan-ı suhan 3134
g.+i mana:Anlamın cevheri. 1241
g.+i medh:Övmenin cevheri. 1664
g.+in 3515
g.+i vasf 2237
g.+le 1539, 4336 (22)
güher-efşan:Mücevher saçan.
g. 239, 3759 (2)
güher-paş:Mücevher serpen.
g. 629 (1)
gül : Gülgillerin örnek bitkisi.
g. 231, 413, 655, 766, 773, 908, 957, 1303, 1352, 1368, 1444, 1444, 1649, 2552, 2602, 3680, 3751, 3755, 3885, 3903, 3913, 3913, 3914, 3915, 3916, 3917, 3966, 3966, 3966, 3970, 3974, 4070, 4110, 4112, 4154, 4158, 4161, 4180, 4204, 4212, 4286, 4288, 4290, 4296, 4335, 4338
g.+de 1583
g.+dü 2090, 4069
g.+e 4287
g.+ler 764, 4069
g.+leri 2394, 3220, 4214
g.+lerinde 276
g.+ün 4113
g.+üz 3825 (58)
gül- : Mutlu, sevinçli zaman geçirmek, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.
g.-dü 4286
g.-er 2248
g.-erdi 960 (3)
gül-ab:Gül suyu.
g. 999, 3205
g.+a 374 (3)
gülbang: Bir cemaat tarafından birlikte söylenen duâ, ilâhi, zikir, tekbir.

g.+ı sena:Övgünün duası. 2160
g.+ı büleml-i tabl-baz 3469 (3)
gül-berk:Gül yaprağı.
g.+i 519
g.+i rana:Parlak gül yaprağı.1378
gülbün: Gül yetişen yer, gül bahçesi, gül köşkü.
g.+de 977
g.+i gülşen-i ikbal 2798
g.+i ikbal:Arzunun gül bahçesi. 2600
g.+i nevhiz:Yeni yetişmiş gül bahçesi.
978 (4)
gül-gün: Pembe, açık kırmızı, gül renkli.
g. 4069 (1)
gül-güne: Gül renkli.
g.+dir 3519 (1)
gülistan:Gül bahçesi.
g. 3966, 3992, 4053, 4153
g.+a 1515, 3759
g.+dır 11, 2931
g.+e 349
g.+ı 1604
g.+ın 11
g.+ında 1799
g.+ı emel:Ümidin gül bahçesi. 2797
g.+ı halilullah 1828
g.+ı irem: Âd kavmi zamanında şeddat tarafından Cennet'e benzetmek maksadıyla yaptırılan gül bahçesi. 2692
g.+ı müferrih:İç açıcı gül bahçesi. 89
g.+ı suhan:Sözün gül bahçesi. 478
g.+ı tahayyül:Hayal edilen gül bahçesi.1674(18)
gül-reng:Gül rengi.
g. 792 (1)
gülsitan:Gül bahçesi.
g. 193, 217, 229, 1423, 1444, 2774
g.+dır 2759
g.+dır 4337 (8)
gülşen : Gül bahçesi, güllük.
g. 1110, 3681, 4071
g.+de 655, 2784, 3489, 4244, 4337
g.+e 3485
g.+i 528
g.+i cennet:Cennetin gül bahçesi. 280
g.+i dehr:Devrin gül bahçesi. 2741
g.+i efkar:Fikirlerin gül bahçesi. 2729
g.+i eş'ar:Şiirlerin gül bahçesi.3171
g.+i mana:Anlamın gül bahçesi. 2084
g.+i ruh:ruhun gül bahçesi. 1422(16)
gül-zâr: Gül bahçesi, gül tarlası.
g. 4212
g.+a 395, 908, 1351, 2548
g.+dır 2023
g.+ımız 3772 (7)
güm : Yitik, kayıp, zâyî.
g. 1247(1)
gümân : Zan, tahmin, sanma, şüphe.
g. 2792 (1)

gümüş : Atom numarası 47, atom ağırlığı 107,88, yoğunluğu 10,5 olan, 960 °C'ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element
g. 2559 (1)

gün : Yer yuvarlağının kendi eksenini etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre.

g. 385, 499, 566, 597, 665, 715, 1019, 1057, 1257, 1420, 1443, 1480, 1684, 1788, 1805, 2034, 3230, 3230, 3409, 3546, 3550, 3617, 3672, 3686, 3701, 3881, 4104, 4137, 2951, 3184, 3186, 3213, 3878, 3969, 4021, 4346

g.+de 1575, 2086, 3517, 4282

g.+den 155, 1288, 2256, 2343,

2757, 3345, 3697, 4026

g.+e 155, 316, 810, 1141, 1288, 1511, 1721, 2167, 2189, 2249, 2256, 2256, 2257, 539, 874, 915, 924, 1041, 1063, 1262, 1493, 1595, 1689, 1843, 1892, 1908, 2433, 2465, 2495, 2496, 2514, 2884, 3124, 3345, 3532, 3569, 3703, 4168

g.+dür 3700

g.+ler 621, 3676, 4272

g.+ü 1386, 2343, 3697 (93)

gün-be-gün: Her gün.

g. 3215, 4294(2)

gündüz: Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü.

g.+i 4236

g.+ü 1252, 4228

g.+ün 4209 (4)

güneh : Dinî bakımdan suç sayılan iş veya davranış, vebal.

g.+inde 4148

g.+i mest: Zevkin günahı. 3609, 3610, 3616 (4)

güneş : Işık ve ısı veren büyük gök cismi.

g. 246, 1026, 1366, 3851, 4234 (5)

günlük: Her gün yapılan, her gün yayımlanan, her gün çıkan.

g. 2282, 3989 (2)

güreş : Belli kurallar içinde, güç kullanarak iki kişinin türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışması.

g. 3855 (1)

güsiste: Kopmuş, kırılmış.

g. 3070 (1)

güstehem

g. 792

g.+i rüzgar 2234 (2)

güşâd : Açılış, açılma, açma.

g. 1506 (1)

güşâde: Ferah, şen, açılmış, açık.

g. 1020, 1547, 1803, 2148, 2375, 2821, 3090 (7)

güşâde-baht: Açık baht.

g. 1087, 1500 (2)

güşâde-çehre: Açık yüz.

g. 3049 (1)

güvah: Şahit, gören, bilen, tanıyan, tanık.

g.+ıdır 3355 (1)

güya : Sözde, sanki.

g. 478, 857, 997, 1372, 3095, 3183, 3404, 3448, 3478, 3562, 3656, 3759, 3830, 3948, 4255, 4268, 4297 (17)

güz : Sonbahar.

g.+i 4235 (1)

güzâf : Boş, konuşma, lüzumsuz söz.

g. 1821, 1821, 1979, 2137, 2731

g.+ı 926

g.+ı serseri: Serserinin boş sözü. 743

(7)

güzar : Geçiş, geçme.

g. 349, 360, 578, 945, 958, 1515, 1771, 1841, 2009, 2710, 3065 (11)

güzel : Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

g. 885, 3694, 3738, 3963, 4004, 4005, 4115, 4119, 4223

g.+i 4010

g.+im 3779, 3975, 4351

g.+ler 3967, 4016

g.+lerin 4178

g.+lerle 3699

g.+sin 3268 (18)

güzellen-: Güzel hale gelmek.

g.-mededir 2166 (1)

güzellik: Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsün.

g. 981, 3665

g.+de 3843 (3)

güzer : Geçici, geçen.

g. 486, 521, 2649

g.+in 1304 (4)

güzide: Seçkin, mümtaz.

g. 1528, 1536, 1809, 1992, 2106, 2367, 2564, 2620, 3361 (9)

H

hâb : Uyku.

h. 2895, 4169

h.+a 805, 1974, 2316, 2325, 2338, 3664, 3769

h.+dan 804, 2117 (10)

habâb : Su üzerindeki hava kabarcığı.

h. 1626, 1714, 2561, 2912, 3196, 3510, 3530, 3682

h.+a 131

h.+ı gaflet: Gaflet uykusu. 550

h.+ın 1377, 3888 (12)

habbezâ: Ne güzel, ne sevimli, ne hoş.

h. 47, 48, 118, 279, 1867, 2097, 2390, 2678, 2851, 2953, 2954, 3430 (12)

- haber** : Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık
 h. 485, 3019, 3560
 h.+i 45 (4)
- haberdar**: Haberli, bilgili.
 h. 122, 3469
 h.+ız 4106 (3)
- hâb-gâh**:Yatak odası.
 h. 732
 h.+ı afteran:Yıldızların yatak odası.
 2739
 h.+i mest:Zevkin yatak odası. 3605,
 3618 (4)
- habîr** : Haberli, haberdar.
 h. 2073 (1)
- habis** :Tutuklama.
 h.+e 2573
 h.+ine 3734 (2)
- habs** : Hapis, alıkoyma, bir yere kapatıp dışarı çıkarmama, salıvermememe.
 h. 2312
 h.+i nefes 3731(2)
- hâce** :Hoca,öğretmen.
 h. 4102 (1)
- hâce-cihan**:Cihan hocası.
 h. 3150 (1)
- hacet** :İhtiyaç.
 h. 4305 (1)
- hacîl** : Utanmış, utanan, utanmaktan yüzü kızaran.
 h. 1402, 1566, 2357 (3)
- hâd** : Çaylak kuşu.
 h. 113, 524 (2)
- hadd** :Yetki.
 h. 594, 1608, 1893, 3234, 3867
 h.+en 1545
 h.+i 2791,2976
 h.+im 257 (9)
- hâdde** : Erimiş madeni döküp ince tel yapmada kullanılan delikli maden levha.
 h.+n 38 (1)
- hadeng**:Kayın ağacından yapılmış ok.
 h.+i 1412,4123
 h.+i firkeş-i naz 2378
 h.+i feth:Fetihin oku. 1506
 h.+i gamze-i nazik-ter 746
 h.+i hışm:Gazabın oku. 3808
 h.+i hun-ı paş 3448
 h.+i Rüstem:Rüstem'in oku.
 1085,2066 1085 (10)
- hâdim** :Hizmetçi.
 h.+i 12 (1)
- hâfız** : Hıfzeden, koruyan, saklayan, koruyucu.
 h. 798, 2665, 3140
 h.+ı devlet:Devletin koruyucusu.
 2158,4293
 h.+ı din:Dinin koruyucusu. 2226
 h.+ım 797
 h.+ın 3952 (8)
 h. 4293
- hafî** :Gizli,saklı.
 h. 688 (1)
- haffî**:Ağır olmayan.
 h. 2674 (1)
- hain** :İhanet eden.
 h. 1285(1)
- hak 1**:Doğru,doğruluk.
 h. 136, 153, 258, 398, 486, 495, 740,
 848, 892, 976, 999, 1005, 1067, 1274, 1355,
 1378, 1407, 1616, 1932, 1969, 2021, 2043,
 2109, 2129, 2247, 2272, 2795, 2959, 2976,
 2979, 3131, 3155, 3182, 3204, 3217, 3231,
 3248, 3417, 3472, 3491, 3579, 3585, 3625,
 3742, 3899, 3926, 3969, 4023, 4060, 4206,
 4351
 h.+dan 1788, 1900
 h.+dır 2441
 h.+e 398, 799
- hak 2**:Toprak
 h.+i cennet:cennet toprağı. 2273
 h.+i mısır:Mısır toprağı. 3183
 h.+inde 266
 h.+i pay:Ayağın toprağı.
 16,386,1321,2446,2904,3439
 h.+i pay-ı şeyh:Şeyhin ayağının
 toprağı. 94(66)
- hakan** : Osmanlı padişahlarına verilen unvan.
 h.+sın 795
 h.+ı ali-rütbe 620
 h.+ı alışan-ı devran:Devrin en şanlı
 hakani. 581
 h.+ı çin:Çin'in hükümdarı. 196
 h.+ı muzaffer:Zafer kazanmış
 hakan.994
 h.+ı Osmanî-neseb 784
 h.+ı suhan:Sözün sultanı. 1164(7)
- hakani**:Şair.
 h. 582, 1607, 2083
 h.+den 581
 h.+ye 1008
 h.+yim 795, 798 (7)
- hake**
 h. 608, 646, 734, 1404, 1446, 1617,
 2589, 2629, 3499, 3920 (10)
- haki** :Toprak rengi.
 h. 240, 1444, 3183, 4201(4)
- hakikat** :Gerçek.
 h. 1533, 2287, 3028, 3283, 4103
 h.+de 591, 974, 982, 1104, 1148, 1737,
 2292, 2433, 4332
 h.+den 3280
 h.+dir 1821, 2497
 h.+i 1691 (18)
- hakiket**:bkz. hakikat.
 h.+de 2124 (1)
- hakiki**:Gerçek.

h. 1742 (1)
hakim :Hükmeden.
h. 4030
h.+ı akl:Aklın hakimi. 2306
h.+i 3363
h.+i gaznevi:Gaznevi hükümdarı.
88,93
h.+i mahkeme-i şer-i şerif-i nebevi
2865
h.+i mahkeme-pira-yı şeriat 2820
h.+i yunani:Yunan hakimi. 1079, 1605
(9)
hakir :Değersiz.
h. 194 (1)
hakk : Bir kimseye ait olan şey, alacak,kazanç.
h. 483, 738, 762, 2410, 2430, 2846,
2892, 3330
h.+a 148, 1467, 2031, 3207, 3212,
3221
h.+ı 1968, 2497
h.+ımda 539
h.+ında 843, 3316, 3738 (20)
hakka :Doğrusu,gerçekten.
h. 885, 1280, 1788 (3)
hakk-gû:Doğruyu söyleyen.
h.+yum 2082(1)
hal :Durum.
h. 1236, 1860, 1906, 2119, 2245, 2769,
3033, 3646, 4053, 4129
h.+den 3985
h.+e 3199
h.+i 1933, 3684, 3741, 4173, 4272,
4318, 4330
h.+im 1176, 3554
h.+ime 2282, 3026
h.+imi 2834
h.+in 3266, 3269, 3853
h.+ine 80, 1142, 1312, 2175, 2259,
4142
h.+ini 2639, 3541
h.+i rübâyende-i ru-yı dilber 2396
h.+i perişan:Perişan hal. 3266, 3269,
3272, 3275, 3278, 3281, 3284, 4113
h.+ler 3204 (45)
hâlâ :Halen,henüz.
h. 740, 1179, 2168, 2422, 3102, 3359
(6)
halâs : Kurtulma, kurtuluş, selamete erme.
h. 2981, 3212, 3467, 3667 (4)
haleb :Şehir ismi.
h. 3225 (1)
halef :Birinin yerine geçen, birinin yerini tutan.
h. 1536
h.+i akl-ı mücerred 2305
h.+i âdem:İnsanın halefi. 2106
h.+i dude-i adem 1217, 2620 (5)
halel :Bozukluk,düzensizlik.
h. 2822, 4219 (2)

halet : Hal, suret, keyfiyet.
h. 1423, 2510, 3085, 3143, 3752
h.+le 3462
h.+i ser-germi-i uşşak 1626 (7)
hâlî :Sahipsiz,kimsesiz.
h. 98, 3496, 3527, 4238, 4311 (5)
halîd :Sonsuz,sürekli.
h.+e 1579 (1)
halil :Özel isim.16.yy.da yaşamış bir paşa.
h. 1913 (1)
halim : Yumuşak huylu, uysal.
h. 354 (1)
halk : Aynı ülkede yaşayan, aynı uyruktaki olan insan topluluğu.
h. 269, 796, 2031, 3179, 3267, 3410
h.+a 1936, 2887
h.+ı 1348, 1771, 3253, 3811
h.+ı âlem:Dünya halkı. 2776,2946,
3478, 3550, 3558
h.+ı cihan.:Dünya halkı. 1329,
1934,2346,3231,3464
h.+ı çin:Çin halkı. 3065
h.+ına 1343
h.+ının 1252 (25)
halka : Dâire şeklinde olan şey.
h. 634, 634, 1426, 1426, 2560, 2560,
3658, 3658, 3685
h.+dan 2782
h.+sın 2897
h.+i çarh :Feleğin halkası. 54
h.+i tura-i zülf 3861
h.+i zülf:Sevgilinin saçının halkası.
4020 (14)
hall :Bkz. hal.
h. 741, 1264, 1334, 2566, 2796, 2815,
2870, 3866
h.+ile 3165 (9)
hallak:Yaratan.
h.+ı ezel:Geçmişini yaratan. 2823
h.+ı girişme:Naz yapan. 4229
h.+ı maani:Manaların yaratıcısı.17,18,
356, 1273, 3156, 3713 (8)
halvet:Haller.
h.+i dil:Gönlün halleri. 661, 3050 (2)
ham :Olmamış,olgunlaşmamış.
h. 124, 2671, 2686, 4318
h.+dır 3119
h.+ı 1842
h.+ında 375, 4339
h.+i rüzgar 2241 (9)
hamâil: Tılsım, muska.
h. 3483 (1)
hamâkat: Ahmaklık, beyinsizlik, budalalık,
bönlük, anlayışsızlık.
h. 3317 (1)
hamd :Teşekkür,şükran.
h. 1258, 1662 (2)
hamdülillah:Allah'a şükür.

h. 2847 (1)
hamdülillah:bkz. hamdülillah.
h. 1210, 2089 (2)
hâme :Kalem.
h. 12, 863, 1600, 1908, 1950, 2285
h.+inakkaşına 2400
h.+m 167, 469, 686, 744, 798, 969,
1401, 1597, 1889, 1977, 2540, 2886
h.+mdir 528
h.+mi 1541, 2832, 2861, 3084
h.+min 26, 751, 1781
h.+n 2772
h.+si 855, 1957, 2872, 2967, 3152
h.+sine 1553
h.+i cadu-zeban 601
h.+i çapük-rev 96
h.+i fikr:Fikrin kalemi. 3133
h.+i icaz:İfadenin kalemi. 3569
h.+i muciz-iştibah 3375
h.+i yakut:Yakut kalemi. 3337 (40)
hamel :Koç burcu.
h. 4227 (1)
hami :Himaye eden,koruyucu.
h. 1067
h.+i din-alem-efraz-ı cihan-ara 2302
(2)
haml :Yükleme.
h. 4311 (1)
hamle : İleri atılma, ileri atılış; saldırma,
saldırı, hücum.
h. 969
h.+de 704, 1116, 1385, 1455
h.+güsterileşgerşiken 2365
h.+ipürsavletine 2118
h.+sine 2234
h.+i tiğ:Kılıcın hücumu. 2522(9)
hâmûn : Bozkır, büyük sahra, düz ova.
h. 3068 (1)
hâmûş : Susmuş, sessiz, susan, sessiz duran,
sâkit.
h. 149, 2540
h.+uz 3781 (3)
han :Hükümdar.
h. 184, 195, 386, 435, 506, 620, 722,
1070, 1164, 2261, 3339, 3572, 4066, 4138,
4250
h.+dır 436
h.+ı kerem 2163 (17)
hançer: İki tarafı keskin, kıvrık ve sivri uçlu
büyük bıçak.
h. 1043, 3621
h.+i 3539
h.+in 3842
h.+i bürran: Keskin
hançer.3476,3557,4059
h.+i ağyar:Yabancıların evi. 2783
h.+i cem:Toplanma yeri. 3095
h.+i viran:Yıkık,dökük ev. 405,406

h.+i müjgan-ı canan:Sevgilinin
kirpiğinin hançeri. 616
h.+i pulad:Çelik hançer. 3688
h.+i Rüstem:Rüstem'in hançeri. 4189
(13)
handan: Gülen, gülücü, neşelenen, şen.
h. 413, 1014, 1352, 3755(4)
handan-leb:Gülen dudak.
h. 3049 (1)
hande :Gülüş.
h. 255, 4256
h.+ler 503
h.+i nerm:Yumuşak gülüş.4127 (4)
hane :Ev.
h. 3724
h.+de 3860
h.+miz 3955 (3)
hanedan: Hükümdar veya devlet büyüğü gibi
bir kişiye dayanan soy, büyük aile.
h. 2795
h.+i İslam:İslamın hanedanı. 1069 (2)
hânümân: Ev, bark, ocak, aile ocağı.
h.+ı 3883
h.+ımdır 636
hanümansuz:Evsiz
h.+ı dil:Evsiz gönül. 634
h.+ı hata:Noksan ev.2905 (2)
hâr :Diken.
h. 194, 237, 535, 714, 1051, 1372,
1473, 1671, 2209, 2494, 2896, 3365, 3711
h.+a 1198, 2209
h.+dır 1009
h.+ı 693, 1053
h.+i dü-pad 2208(19)
hara :At çiftliği.
h. 272, 304
h.+da 2554
h.+ya 934 (4)
harab : Yıkık, viran, eskime, yıpranma,
bozulma vb. sebeplerle yıkılmış olan.
h. 1385, 2933, 3314, 4273
h.+ı edrine:Yıkık Edirne.(5)
harabat:Harabeler.
h. 4002, 4273
h.+a 3475
h.+ı muhabbet:Muhabbet harabeleri.
(29)
harab-ender-harab:
h. 3217 (1)
harac :Vergi.
h. 195, 2286
h.+ı 1291(3)
haram:Yasak.
h. 2616 (1)
harekat:Hareketler.
h.+ı 890, 1964, 3334 (3)
hareket: Davranış, tutum, tavır, tarz.
h. 1875 (1)

- harem** : Müslüman evlerinde yabancı erkeklerin giremediği, yalnızca kadınlara ait olan kısım.
h.+i 1226
h.+i rüzgar 2244
h.+i devlet:Devlet,n haremi. 340, 2059, 2734(6)
- harf** : Bir alfabeyi meydana getiren, dildeki sesleri ifade eden ve okuma yazmayı mümkün kılan işaretlerden her biri.
h. 2668
h.+idir 745 (2)
- haridan**:Dikenlik.
h. 2288, 2370 (2)
- haridâr: Satın alıcı, satın alan.
h.+ı 651, 2596
h.+ına 1893
h.+i misk:Koku satın alan. 3066 (4)
- harîf** : Meslekdaş, sanat arkadaşı, iş arkadaşı.
h. 19 (1)
- harîf-âne**: Esnafça, ortaklaşa, esnaf gibi masrafları ortaklaşa karşılayarak.
h. 4306(1)
- harim** :bkz. harem
h.+i dil:Gönlün haremi.3577
h.+i dilimin mahremi 74
h.+i gülşen:Gül bahçesinin haremi.3047(3)
- hâris**:Muhafız,gözcü.
h.+i **bilad ü ibad**:Diyarların bekçisi.1544
h.+i devlet:Devletin bekçisi. 1359
h.+i kala:Hisarın gözcüsü. 297
h.+i kanun-ı devlet:Devletin kanununun bekçisi. 2956
h.+i memleket:Memleketin bekçisi. 103
h.+i saltanat-ı memleket-i heft-iklim:Yedi ülkenin memleketinin saltanatının bekçisi. 1854 (6)
- harlik** :
h.+den 1187
h.+le 2075 (2)
- harût** :Usta sihirbaz.
h.+a 684 (1)
- has** :Özel,halis.
h. 693, 714, 1372, 1383, 3862
h.+dır 237, 1671 (7)
- hased** : Kıskaçlık, kıskanma, çekemezlik.
h. 419, 531, 1884, 2888, 2930
h.+den 531, 2979
h.+inden 152 (8)
- hasıl** :Sonuç.
h. 1401, 1403
h.+ı 120, 150, 2128, 2693, 2862, 3321, 3826, 3924, 4009(11)
- hasım** :Düşman,rakip.
h.+a 3449
h.+dır 3711 (2)
- hâsid** : Hased eden, kıskanan.
h. 1473, 4093
h.+in 152(3)
- hasiyet**: Tesir, keyfiyet.
h.+i hıfzı 2121 (1)
- haslet**: Güzel huy, iyi özellik.
h. 3405(1)
- hasm** :Düşman.
h. 324, 1053, 1476, 1904, 2191
h.+a 544, 792, 793
h.+ı devlet:Devlet düşmanı. 2952
h.+ım 2182
h.+ın 697, 3004
h.+ını 1203
h.+ının 3217
h.+ı tûvana-yı zamane 2190 (15)
- hasmâne**: Düşmancasına, düşman gibi, hasma yakışacak, uyacak tarzda.
h. 501, 3852 (2)
- hasm-efken
h. 3009
h.+i meydan-ı tahayyül 465 (2)
- hasr** :Yalnız bir şeye mahsus kılma.
h. 1529, 2593, 3234 (3)
- hâss** :bkz. hâs.
h. 2628 (1)
- hasta** :Sağlığı bozuk.
h. 176(1)
- hastane**:Hastaların yattığı yer.
h.+sine 3842 (1)
- haste** :bkz. hasta.
h. 4233
h.+dir 4343
h.+ye 423, 3631 (4)
- hasûd**: Hasetçi, kıskanç, çekemeyen.
h. 1102, 1103, 1105, 3835
h.+a 1104
h.+un 1472 (6)
- hâşâ** : Allah göstermesin, uzak olsun.
h. 542, 3311 (2)
- haşak**: Süprüntü, çöp.
h.+i 3862
h.+i der:Kapı süprüntüsü. 2896 (2)
- haşem** :Köle.hizmetçi.
h. 1939, 2101
h.+dir 3110
h.+i devlet:Devletin kölesi. 3111
h.+i hasm-ı ceban 466 (5)
- haşr** : Toplanma, cem'etme, bir araya gelme.
h. 32, 639, 1150, 1177
h.+e 67, 140, 423, 844, 927, 1371, 2035, 2288, 2296, 2525, 2574, 2795, 2832, 2989, 4066, 4202 (20)
- haşr-ender-haşr:Toplanma içinde.
h. 508 (1)
- hat** :Sınır.

4154 h. 372, 1860, 2119, 3325, 3325, 3326,
h.+ın 374, 3652
h.+ınla 3905
h.+ı talik 2255 (11)
hata :Yanlış.
h.+dan 928, 4325
h.+dır 1745
h.+lardan 2500 (4)
hata-ver:Hatalı.
h. 1290 (1)
hatem : Son, en son.
h. 758, 1902, 1918, 1989, 2438, 2525,
3407
h.+i devran:Devrin sonu. 2156
h.+idir 54, 62 (10)
hâtır : Zihin, fikir, hafıza; akılda tutma
melekesi, insanın düşünme ve akılda tutma
gücü.
h. 2023, 4208
h.+da 2383, 2718, 2812, 3024, 3314,
3965
h.+ı 3012, 3151
h.+ı endişe:Zihnin endişesi.2655
h.+ı mahzun:Şiirin fikri. 3323
h.+ım 807, 2803 (14)
hatıra:Anı.
h. 129, 2779 (2)
hatm :Bitirme.
h. 1148, 1191, 1832, 2498 (4)
hatt :Çizgi,sınır.
h. 3327
h.+ı 179, 3656, 3856
h.+iimad 2255
h.+ın 4011
h.+ına 3866, 3932
h.+ıyla 3574 (9)
hava :Gökyüzü.
h.+da 1578 (1)
havale: Bir işi veya bir şeyi başka birine
bırakma, üstüne bırakma, ısmarlama.
h. 1929 (1)
haveran: Doğu ile batı, şark ile garp.
h. 1479 (1)
havf :Korku.
h. 631, 3197, 4117, 4166
h.+ından 1943
h.+i 179, 1059
h.+idir 1891
h.+i fig 2118
h.+imden 2883
h.+inden 2002, 3060
h.+ı hucum:Hücum korkusu. 187
h.+ı tığ:Kılıç korkusu.
1293,1314,1391 (16)
havz :Havuz
h.+ı 3847
h.+ı latif 2407

h.+ı pak:Temiz havuz. 3046
h.+ı pür-âb:Su dolu havuz. 3434 (4)
hayâ :Utanma.
h.+dır 1748 (1)
hayal: İnsanın zihninde tasarlayıp, canlandırdığı
şey, hülya.
h. 406
h.+e 23
h.+i 1720, 1824
h.+i evsaf 2374
h.+i fasid:Açık hayal. 2029
h.+i hab:Uyku hayali.4173
h.+im 11, 12, 460, 584, 690, 748
h.+imde 2014
h.+imdir 691
h.+in 2917
h.+inde 1081, 2335, 2351
h.+indir 1136, 3267
h.+ine 4312 (22)
hayat :Ömür.
h. 363 (1)
hayat-efza:Ömür arttıran. 223(1)
hayder:Yiğit.
h.+i kerrar-ı endişe 2280
h.+i yusuf-şiyem-i rüzgar 2225 (2)
hayf :Haksızlık.
h. 1239 (1)
hayl :Topluluk.
h. 1939, 2101, 3110
h.+i asker:Asker topluluğu. 821
h.+i düşmen:Düşman topluluğu. 1450
h.+i müstaidan-ı perişan-hal 2947 (6)
hayli:Oldukça.
h. 1740, 3481, 3490 (3)
hayme-gâh: Çadır yeri, çadır kurulan yer.
h.+ında 1361 (1)
hayr :İyilik.
h. 1237, 2412, 3172
h.+a 3209
h.+adır 117, 2041 (6)
hayran:Beğenen.
h. 221, 376, 377, 931, 1079, 1095
h.+ı 110, 550 (8)
hayret: Beklenmedik, garip bir şeyin sebep
olduğu şaşkınlık, şaşırma.
h. 936
h.+de 3762
h.+e 52
h.+inden 279
h.+teyim 3252 (5)
hayvân:Anlayışsız,kaba saba insan.
h.+ı 593 (1)
hayyam: İranlı meşhur şair Ömer Hayyam.
h. 2665 (1)
hazan:Sonbahar.
h. 3245, 3772
h.+dır 478 (3)
hazer:Koruma.

h. 495, 541, 1042(3)
hazır : Belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirilmiş.
h. 967, 1128, 2977, 3187, 3722(5)
hazin :Hüzünlü.
h. 2403 (1)
hazine:Büyük servet.
h.+n 463 (1)
hazret: Saygı, ululama, yüceltme, övme maksadıyla kullanılan tabir.
h.+i 2105
h.+i Cafer paşa 2409
h.+i paşa-yı ahmed-nam 2269
h.+i sadr-ı cihan 2226
h.+i Ahmed 3647
h.+i Ali 3149
h.+i mevla 3843
h.+i molla-yı rum 84
h.+i paşa 1757
h.+i sultan 104, 1266, 1267, 3438, 3767, 4206 (15)
hazz :Hoşa gitme duygusu.
h. 2093, 3859, 4022 (3)
heb :Hep.
h. 3219, 3237, 3243(3)
hebâ: Harcama, boşa gitme.
h. 2798 (1)
hecr :Ayrılık.
h. 3555(1)
hedef :Nişan noktası.
h. 3423 (1)
heder : Boşa gitme, ziyan olma.
h. 543 (1)
heft-çarh:Yedi gök.
h.+ın 716 (1)
heft-derya:Yedi deniz.
h.+ya 945(1)
heft-ecram:Yedi gezegen.
h. 2649
h.+ı 1085(2)
heft-evreng:Yedi taht.
h. 1941(1)
heft-iklim:Yedi kıta.
h. 1307
h.+e 243 (2)
helak :Yıkılma, bitme, mahvolma, harap olma.
h. 753, 1257, 2135, 2889, 3236, 3534, 3610, 4343 (8)
hele :Özellikle.
h. 39, 565, 892, 1205, 1238, 2075, 2109, 2182, 2184, 2283, 2423, 3172, 3228, 3243, 3292, 3292, 3309, 3372, 3574, 3872, 3998, 4039, 4058, 4097, 4105, 4105, 4106, 4107, 4108, 4109, 4119, 4165, 4316, 4331 (34)
helva :Bir çeşit tatlı.
h.+lar 4248 (1)
hem : Başına getirildiği kelimelere ortaklık ve birlik anlamı katan bağlaç.

h. 6, 6, 175, 175, 176, 249, 249, 293, 293, 309, 381, 432, 432, 446, 544, 569, 569, 569, 569, 609, 637, 637, 695, 755, 772, 785, 785, 788, 796, 800, 800, 972, 991, 991, 991, 1013, 1015, 1015, 1041, 1073, 1105, 1105, 1116, 1127, 1141, 1144, 1149, 1155, 1181, 1181, 1255, 1255, 1363, 1363, 1407, 1408, 1486, 1493, 1535, 1540, 1540, 1676, 1763, 1763, 1774, 1897, 1944, 1944, 1976, 1976, 1988, 1995, 1995, 2024, 2087, 2098, 2142, 2142, 2143, 2143, 2246, 2274, 2281, 2293, 2342, 2411, 2419, 2472, 2541, 2685, 2733, 2753, 2753, 2850, 2892, 2964, 2964, 3238, 3305, 3305, 3309, 3316, 3336, 3341, 3341, 3361, 3361, 3420, 3420, 3458, 3491, 3491, 3493, 3496, 3603, 3603, 3621, 3638, 3638, 3678, 3678, 3718, 3718, 3724, 3724, 3740, 3753, 3753, 3753, 3788, 3824, 3824, 3825, 3825, 3885, 3885, 3889, 3889, 3920, 3921, 3924, 3924, 3924, 3928, 3928, 3928, 3937, 3938, 3940, 3962, 3966, 3966, 3994, 3994, 3994, 3994, 4004, 4022, 4028, 4028, 4117, 4188, 4188, 4229, 4233, 4233, 4300, 4300, 4329, 4329
h.+dir 3129
h.+habe 2418 (172)
heman :Hemen.
h. 458, 1054, 1092, 1136, 1245, 1261, 1295, 1527, 1760, 1841, 1935, 1979, 2046, 2208, 2386, 2410, 2426, 2451, 2452, 2773, 3413, 3480, 3567, 3613, 3667, 3705, 3837, 3948, 4023, 4059, 4096, 4150, 4216, 4351 (34)
hem-dem:Hemen o vakit.
h. 421, 956, 3305, 3363, 3601, 3735, 3940, 4223
h.+dir 3480, 3636 (10)
hemişe: Dâima, her zaman, dâimî, kalıcı.
h. 215, 1103, 1108, 1609, 2159, 2384, 2444, 3357 (8)
hem-pâ: Ayakdaş, yoldaş, aynı ayaktan olanlar.
h. 846, 859 (2)
hem-raz:Sırdaş.
h. 3012
h.+ı 1136
h.+ı mahabbet:Sohbet sırdaşı. 3601(3)
hem-ser:Arkadaş.
h.+dir 978 (1)
hem-ta: Eşit, eş, aynı derecede.
h. 450, 888
h.+dır 2482
h.+yı zamane:Zaman eşitliği. 2165(4)
hem-vâre: Her zaman, dâima.
h. 446,666, 903, 1824, 2887, 3119(6)
hem-zebân: Aynı dili konuşan.
h. 582, 1415, 3635
h.+ı dil-nevaz 3476
h.+ı nüktedan 26 (4)
hengam: Zaman, devir, çağ, sıra, vakit.

h.+ı 1086
h.+ıdır 766, 3222 (3)
henüz:Daha şimdi.
h. 3207 (1)
hep :Bütün.
h. 65, 196, 393, 514, 655, 784, 822, 890, 1100, 1117, 1123, 1179, 1205, 1209, 1270, 1287, 1339, 1353, 1614, 1627, 1718, 1902, 2206, 2296, 2481, 2630, 3066, 3128, 3143, 3182, 3202, 3241, 3253, 3259, 3302, 3316, 3331, 3351, 3419, 3539, 3543, 3548, 3549, 3549, 3550, 3551, 3552, 3553, 3554, 3554, 3555, 3556, 3557, 3558, 3630, 3653, 3677, 3810, 3902, 4003, 4022, 4091, 4104, 4111, 4200, 4241 (66)
hep-encüm:Bütün yıldızlar.
h. 2846 (1)
her : Teklik adlara tamlayan görevinde getirilerek birer birer olarak, "...-in hepsi" anlamını veren söz.
h. 19, 20, 23, 44, 82, 95, 98, 117, 127, 128, 147, 154, 157, 158, 159, 160, 163, 171, 172, 174, 189, 191, 198, 199, 218, 219, 223, 256, 268, 273, 281, 329, 343, 371, 374, 375, 381, 384, 385, 392, 393, 404, 406, 408, 424, 425, 451, 461, 464, 465, 478, 480, 483, 485, 491, 495, 515, 516, 518, 533, 535, 540, 546, 597, 598, 623, 650, 657, 663, 690, 699, 712, 713, 714, 729, 729, 747, 748, 754, 759, 765, 773, 801, 801, 821, 832, 872, 873, 887, 893, 902, 973, 974, 978, 994, 1040, 1041, 1043, 1043, 1057, 1061, 1067, 1088, 1116, 1136, 1166, 1167, 1190, 1190, 1192, 1236, 1238, 1238, 1242, 1246, 1246, 1253, 1336, 1403, 1407, 1414, 1420, 1447, 1455, 1461, 1462, 1467, 1469, 1486, 1505, 1510, 1587, 1613, 1619, 1645, 1651, 1680, 1731, 1733, 1739, 1748, 1794, 1805, 1842, 1882, 1895, 1898, 1898, 1904, 1939, 1986, 2034, 2034, 2053, 2124, 2139, 2144, 2167, 2190, 2266, 2285, 2292, 2325, 2366, 2420, 2425, 2429, 2433, 2546, 2552, 2566, 2596, 2648, 2657, 2661, 2724, 2728, 2746, 2747, 2750, 2750, 2770, 2820, 2840, 2843, 2849, 2860, 2884, 2917, 2917, 2925, 2938, 2942, 2984, 2990, 2991, 3007, 3021, 3022, 3078, 3078, 3120, 3144, 3168, 3174, 3186, 3187, 3198, 3206, 3210, 3221, 3249, 3291, 3303, 3316, 3320, 3342, 3342, 3356, 3370, 3394, 3395, 3421, 3476, 3477, 3500, 3504, 3529, 3537, 3552, 3564, 3573, 3599, 3605, 3606, 3615, 3615, 3617, 3644, 3649, 3685, 3687, 3722, 3728, 3756, 3770, 3771, 3791, 3803, 3827, 3831, 3843, 3857, 3906, 3907, 3934, 3950, 3964, 4006, 4039, 4052, 4064, 4071, 4089, 4103, 4114, 4117, 4141, 4144, 4147, 4191, 4193, 4197, 4205, 4240, 4251, 4255, 4281, 4281, 4282,

4283, 4284, 4285, 4288, 4291, 4296, 4308, 4336, 4339, 4345
(290)
hercai:Serseri,değişken.
h. 3368, 3994 (2)
hergîz: Aslâ, hiç bir vakit, hiç bir suretle.
h. 1587, 2001 (2)
herkes: İnsanların bütünü.
h. 3215, 3241, 3319
h.+i 3138
h.+in 309, 2976 (6)
herze:Boş söz.
h. 2493, 3368 (2)
heste :bkz. hasta.
h. 4229 (1)
hevâ :Arzu,istek.
h. 438, 516, 765, 976, 1421, 1618, 1679, 2690, 4130
h.+da 1623
h.+dan 229, 2560, 3356
h.+dır 4089
h.+larda 4287
h.+na 3894
h.+sı 199, 281, 661, 664, 2755, 3050, 3628
h.+sın 282, 4045
h.+sında 663
h.+sından 662
h.+ya 1277
h.+yı aşk:Aşk arzusu. 3510,3673
h.+yı cünbiş:Eğlence arzusu.
2013,2014,2356 (33)
heva-dar:Havadar.
h. 631 (1)
heves : Bir şeye karşı duyulan istek, arzu.
h. 917, 1685, 3463
h.+i 2798
h.+in 3729,4243
h.+inden 4328
h.+i bağ-ı behişt 3757
h.+i bezm-i şarab 1673
h.+i dilber:Güzel hevesi. 4134 (10)
hey : Seslenmek veya ilgi ve dikkat çekmek için söylenen bir söz.
h. 4352 (1)
heyhat: Yazık, çok yazık, ne yazık.
h. 1177 (1)
heykel: Taş, tunç, kil ve alçı gibi maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğurulup, pişirilerek yapılan insan, hayvan vs. şekli.
h.+i 3404 (1)
hezâr :Pek çok.
h. 1048, 1589 (2)
hezaran:Binlerce.
h. 3664 (1)
hezeyan:Saçmalama.
h.+dır 481 (1)

- hıdıva:** Osmanlı Padişahı Abdülaziz zamanında Mısır valilerine verilen ünvan.
h. 1036, 1087, 1132, 2578, 2881 (5)
- hıfz :** Saklama, koruma, siyanet, muhafaza.
h. 274, 716, 928, 2500, 2912, 3417
h.+ı 440, 1818, 2062
h.+ın 2710
h.+ını 1331 (11)
- hına:**Kına.
h. 878
h.+ya 930 (2)
- hırâm:** Salınma, sallanma; salına salına, naz, işve ve edâ ile yürüme.
h. 457, 886, 887, 936, 2016, 3828
h.+ı dil-keş:Gönlü çekenin salınması.
935,2018,2347
h.+ı nazik:Nazik salınma. 576
h.+ın 3583
h.+ında 1873 (12)
- hırâmân:** Salınarak yürüyen, naz ve edâ ile yürüyen, salına salına, işveli bir şekilde yürüyen.
h. 2714 (1)
- hıraş :**Kazıyan
h. 1824 (1)
- hired :**Anlama, idrak.
h. 45, 57, 221, 685, 1550 (5)
- hırka :** Vüvudun üst kısmına, diğer elbiseler üzerine giyilen, ceket uzunluğundaki örme giysi.
h. 3307, 4102
h.+ya 1943 (3)
- hırz :**Sığınak.
h. 502
h.+ı bazı-yı dil-i sahib-kırani 8(2)
- hısâl :** Hasletler, huylar, tabiatlar.
h. 1852 (1)
- hısn :**Kale.
h.+ı hasin: Çok sağlam kale, çok iyi korunan yer. 2405 (1)
- hısm :** Öfke, hiddet, gazap, kırgınlık.
h. 177, 791, 854, 2807, 3606, 3687, 3868
h.+ı 112, 1411
h.+ın 3191
h.+ile 383, 1074 (12)
- hızır-daniş:**Hızır gibi bilgi.
h. 2716 (1)
- hızr**
h. 68, 1416, 2040, 2605, 3294, 3611, 3929
h.+a 3923
- hicab:**Utanma.
h. 1638, 3537
h.+ından 1404 (3)
- hicran:**Ayrılık.
h. 2591
h.+ın 3975, 3979 (3)
- hicv :**Yerme.
h. 1133, 1133, 1134
h.+in 1185 (4)
- hiç :** Boş, değersiz, önemsiz olan şey veya kimse.
h. 107, 683, 850, 1168, 1211, 1281, 1291, 1294, 2045, 2074, 2128, 2172, 2175, 2197, 2204, 2207, 2233, 2343, 2413, 2471, 3001, 3185, 3256, 3258, 3277, 3312, 3315, 3334, 3425, 3432, 3566, 3684, 3789, 3811, 3814, 3840, 3896, 4016, 4025, 4026, 4099, 4194, 4271, 4275, 4324
h.+e 3456 (46)
- hiddet :**Öfke.
h.+i reftar-ı tünd 2359
h.+i azm:Azmin Öfkesi. 2878
h.+i barika-i pertev-i pür-nur 2611 (3)
- hidmet:**Görev.
h.+de 551
h.+e 2042, 4014
h.+i 1719
h.+in 2262, 2836
h.+inde 808
h.+ine 3146
h.+i dadı vü lala:Lâlânın ve dadının görevi. 967
h.+i vasf-ı cemil 1718 (10)
- hikayet:**Hikaye.
h. 2961 (1)
- hikmet:** Herkesin bilmediği gizli sebep; gizli, bilinmeyen nokta.
h. 492, 493, 3319
h.+dir 3249
h.+i 497
h.+ibari 2385
h.+in 3317
h.+i devran-ı çarh 4030
h.+i fikr ü hayal:Hayal ve düşüncenin hikmeti. 741
h.+i hakk:Allah'ın hikmeti. 2635, 3787
h.+i mana:Anlamın hikmeti. 88 (12)
- hilal:**Kaş.
h. 1866
h.+e 183
h.+i 2066 (3)
- hilat :** Padişah veya vezirler tarafından armağan olarak verilen değerli üst elbisesi, süslü elbise, kaftan.
h.+i diba:İpek kaftan 499 (1)
- hile :** Aldatmaya, kandırmaya yönelik tertip, düzen.
h. 2082 (1)
- hilkat:** Doğuştan gelen vasıf, yardıştan olan.
h.+e 1614
h.+in 3231 (2)
- himem :** Himmetler.
h. 2695 (1)

- himmet:** Çalışma, çabalama, gayret gösterme, emek sarfetme.
h. 1531, 1595, 1766, 2103, 2481, 2768, 2894, 2913, 3455, 3496, 3972, 4349
h.+de 3116,3342
h.+dir 2432
h.+e 510, 2410
h.+i 94, 1130, 1328, 1440, 1505, 2218, 3069
h.+im 3456
h.+ime 1881
h.+in 3244
h.+inle 3168
h.+i sahib-kerem-i rüzgar 2217
h.+i vala-yı zamane 2174
h.+i ali:Ali'nin çabası. 3845
h.+i sultan-ı cihan:Cihan hükümdarının çabası. 924 (31)
- hind :**Hindistanlı.
h. 677
h.+e 2722 (2)
- Hindî :** Hint ahalisinden olan, Hintli.
h. 1099 (1)
- hindu :**Hintli.
h. 1902 (1)
- hindustan:**Asya kıtasında bir ülke(Hindistan).
h.+ımdır 605 (1)
- hint :**bkz. hind.
h.+i 113 (1)
- hirmen:**Harman.
h.+i 120
h.+i sabr:Sabrın harmanı. 1503 (2)
- hisab:**Hesap.
h. 1893, 3867, 4128 (3)
- hisar:**Kale.
h.+ı 2037
h.+ı ahenin:Ahenin kalesi. 2981 (2)
- hisse :**Pay.
h. 2667 (1)
- hisset:**Cimrilik.
h.+le 2525 (1)
- hizân :** Kalkan, sıçrayan.
h. 2548 (1)
- hod :**Kendi.
h. 197, 297, 379, 442, 864, 872, 1099, 1100, 1256, 1498, 3357, 3676, 3679, 4283 (14)
- hokka :** İçine mürekkep, boya vs. konulan, cam, seramik veya metalden yapılmış küçük kutu biçimindeki kap.
h.+i çini:Çini hokkası. 2712 (1)
- hor :Kıymetsiz.
h. 3559 (1)
- Horasan:** İran'ın doğusunda, İran ile Afganistan arasında bir bölge.
h.+ı 2140 (1)
- hoş :** İyi, güzel, tatlı, duygu okşayan, zevk veren.
h. 2685, 4236
h.+a 3678(3)
- hoş-âmed:** İyi karşılama, iyi karşılama; karşılama iltifatı.
h.2124 (1)
- hoş-âb:**Güzel su.
h. 1676(1)
- hoş-bû:** Güzel kokulu, hoş kokan.
h. 660, 1167, 1351 (3)
- hoş-büy:bkz hoş-bû.
h. 3205, 4201(2)
- hoş-dil:**Güzel dil.
h. 359 (1)
- hoş-eda:**Güzel tavır.
h. 797 (1)
- hoş-hal:**Güzel hal.
h. 1897, 4299 (2)
- hoş-lehçe:**Güzel lisan,konuşma.
h. 4094 (1)
- hoş-nûd:** Memnun, râzı, gönlü hoş edilmiş.
h. 703 (1)
- hoş-sohbet:**Güzel sohbet.
h. 1049 (1)
- hoş-ter:** Çok hoş, daha hoş.
h. 1045 (1)
- hoş-zat:**Güzel kişi.
h. 1018, 1165
h.+ı server:İyi başkan. 1002 (1)
- hûb :** Hoş, güzel, iyi.
h. 3204, 3205 (2)
- hûbân :** Güzeller, iyiler.
h. 1389
h.+a 1418, 4116
h.+ı 657, 3595
h.+ın 3966
h.+ı fettan:Fettan güzeller. 681 (7)
- huceste:** Hayırlı, uğurlu, meymenetli, kutlu, saadetli.
h. 1063 (1)
- huceste-zat:**Hayırlı kişi.
h. 1500, 1992 (2)
- hudâ :Allah,sahip.
h. 484, 546, 1733, 1850, 2251, 2385, 2386, 2500, 2587, 3058, 3075, 3142, 3271, 3355, 3686, 3719, 4294
h.+dan 4066
h.+nın 1061 (19)
- hudavend :**Hükümdar.
h.+i azimü's-şan:Şanlı hükümdar 993
h.+i cihan:Cihanın hükümdarı. 3011
h.+i hümayun-makdem 2123
h.+i hüner-perver-i cengaver 2100
h.+i kerim 2265
h.+i muazzam:Çok büyük hükümdar. 560,2520
h.+i zaman:Zamanın hükümdarı. 987
h.+i zamane:Devrin hükümdarı. 667 (9)

- hudavenda:**bkz. hudavend.
h. 580, 682, 961, 1036, 1087, 1381, 1398, 1821, 2578 (9)
- hufte :** Yatmış, uyumuş.
h. 2466 (1)
- hukema:**Alimler,Hakimler.
h.+yı zaman:Zamanın alimleri. 2240 (1)
- hulasa:** Bir şeyin özü, esası, temel kısmı.
h.+i eser-i sun-ı kudret-i bari 2369
h.+i haber-i bi-tereddüd:Tereddütsüz haberin özü. 1556
h.+i mazmun-ı muciz-i isa 1724 (3)
- hulefa:** Eskiden bir resmî dairede kalem amirinin çalıştırdığı kimseler.
h.+da 3339 (1)
- hulk :** Yaratılıştan olan huy, doğuştan olan mizac, ahlâk, tabiat, haslet.
h.+u 193, 4005
h.+un 2063
h.+ı hasen:Güzel huy. 3232 (4)
- hulûs :** Samimiyet, samimilik, hâlis dostluk, içten davranma.
h.+um 2022, 2473
h.+umu 3072 (3)
- hum :**Küp.
h. 3775
h.+ı mey:Şarap küpü. 3781 (2)
- humâr 1:** Süzgün bakış.
h. 3493
- humâr 2:**Sarhoşluk.
h.+ı bâde:Şarap sarhoşluğu 4173
h.+ı hab:Uyku sarhoşluğu. 2016 (3)
- hûn :**İntikam.
h. 707, 1444 (2)
- hûn-âb:**Kanlı su.
h. 1653, 4172 (2)
- hûn-abe:**Kanlı su.
h. 425 (1)
- hûn-feşan:**Kan saçan.
h. 379, 1410 (2)
- hûnî :** Kanlı, kan dökmeye alışmış olan, kan döken.
h. 1143, 4018, 4282 (3)
- hur :** Cennet kızları, huriler.
h. 967, 3978
h.+dan 3411
h.+ı melek:Meleklerin hurileri. 329 (4)
- hurrem 1:**Taze.
h. 273, 413, 656, 664, 1014, 1249, 1352, 1481, 1680, 1686, 1845, 1897, 1932, 1937, 1985, 2089, 2094, 2319, 2373, 2393, 2513, 2678, 2732, 2995, 3048, 3064, 3253, 3755, 4204
h.+dir 1000, 3637
hurrem 2:Sevinçli,şen.
h.+ dil:Şen gönül. 679 (32)
- hurrem-mekan:**Gönül açan yer.
h. 2737 (1)
- hûrşîd :**Güneş.
h. 91, 92, 444, 507, 687, 912, 1156, 1435, 1613, 1865, 2146, 2198, 2379, 2830, 3042, 3348, 3439, 3575, 3707, 4276
h.+dür 1443
h.+e 236, 3185,4020
h.+i 2573, 2952, 3541
h.+i cihan-ara:Dünyayı aydınlatan güneş. 83
h.+i cihan-ı devlet:Dünya devletinin güneşi. 1805
h.+i cihan-tab:Dünyayı süsleyen güneş. 1960, 2488,2610, 3612
h.+i felek 2843
h.+i kerem 2797
h.+i kevakib-haşem-i ruy-ı zemin 508
h.+i seher:Seher güneşi. 1799
h.+im 609
h.+in 1149, 3021
h.+i zer-eşan:Altın saçan güneş. 433
- hurşid-beyan:**Belli güneş.
h. 3389 (1)
- hurûf :**Harfler.
h. 1555, 1671
h.+un 3334
h.+unda 2506
h.+ı suhen:Sözün harfleri. 3711 (5)
- hurûş :** Coşma, gürültü, şamata, telâş.
h. 4070
h.+a 1576, 2491
h.+uz 3781 (4)
- hursan:** Hayal kırıklığı,hüsran.
h.+ı 141
h.+ı felek:Bahtın hayal kırıklığı. 1207 (2)
- husrev:**Hükümdar.
h. 2105, 2651
h.+dir 244
h.+i al-i gühera 1233
h.+i aşk:Aşkın hükümdarı. 2556
h.+i bargah-ı mana 3383
h.+i cem-cah-ı feridun-fer-i alem 1171
h.+i divan-ı nazm:Şiir meclisinin hükümdarı. 403
h.+i encüm:Yıldızların hükümdarı. 545
h.+i gazi:Gazi hükümdar. 1121, 1282
h.+i kişver-i nazm 2884
h.+i mana:Anlamın hükümdarı. 356, 3341
h.+i sahib-kıran-ı mülk-i endişe 1822
h.+i zi-şan:Şanlı hükümdar. 821 (16)
- husreva:**Hükümdar.
h. 126, 301, 830, 914, 1036, 1132, 1337 (7)
- husus :**Konu.
h.+a 326, 2461

h.+un 3355 (3)
husûsâ: Ayrıca, hususen, başkaca.
h. 259, 431, 525, 541, 742, 1240, 1397,
1596, 2217, 2513, 2542, 2602, 2644, 3080,
3311, 3342 (16)
huş :Ruh.
h.+uz 3782 (1)
huşk : İşe yaramaz.
h. 1618 (1)
huş-yar:Akıllı sevgili.
h.+ı 679, 2567
h.+ın 2277 (3)
hût :Büyük balık.
h.+u 3192(1)
hutûr: Hatıra gelme, akla gelme, hatırlama.
h. 2214(1)
hûy-feşan:Kötülük saçan.
h.1617 (1)
huzur : Yan, kat, ön, karşı.
h.+a 4049
h.+ı tab 1719 (1)
hüccet: Delil, ispat, bürhan; bir iddiânın
doğruluğunu ispat için gösterilen vesika, senet.
h. 739
h.+i dava:Davanın delili. 1147
h.+i ehl-i sünnet 2697
h.+i mazmun-ı kelim:Şiirin sözünün
isbatı. 3004(4)
hücum:Saldırma.
h. 1450
h.+a 2786
h.+u 435, 1756, 2162
h.+um 466
h.+umdan 588
h.+un 3314
h.+ı gedayan:Fakirlerin hücumu. 190
h.+ı ikbal:İkbalın hücumu. 1567
h.+ı naz:Sevgilinin nazının saldırısı.
4079 (11)
hükm :Bir iş veya kimse hakkında verilen
karar.
h. 556, 564, 1438, 1628
h.+i idrak:Fikrin hükmü. 2256
h.+i feyz:İlmin hükmü. 361
h.+i kalem:Kalemin hükmü. 3114
h.+i kanun-ı münif 2988
h.+i kaza:Kaderin hükmü. 1760,2075
h.+i padişah:Padişah kararı. 3705
h.+ü 69, 198, 202, 497, 910, 1238,
1578, 1755, 2110, 2122, 2533, 2635, 2823,
2875, 2968, 3018, 3679
h.+ün 1231, 2251, 2978
h.+ünde 1353
h.+ünden 107, 1587, 3460
h.+üne 1213
h.+ünü 242, 518, 902, 1185, 1331,
3331, 3447 (43)
hümâ : Saadet, mutluluk.

h. 850, 1425, 3499, 3832
h.+dır 1783, 2783, 4037, 4092, 4270
h.+lar 266, 3467
h.+saye 2123
h.+yız 3819 (13)
hümayun-fer:Padişaha ait güç.
h. 904 (1)
hüner : Beceri isteyen ustalık, beceriklilik.
h. 487, 591, 1405, 2585, 2597, 2881,
3339, 3419, 3741
h.+de 3421
h.+den 790
h.+dir 3879
h.+i 492, 531
h.+in 4333
h.+le 3240 (16)
hüner-endûz:Beceri kazanan.
h.+ı vahid 2881 (1)
hüner-perver:Marifet seven.
h. 682 (1)
hünkâr: Osmanlı padişahları için kullanılan
unvan, hükümdar, padişah, sultan.
h.+a 3517 (1)
hürmet: Haysiyet, şeref.
h. 3308
h.+in 3308 (2)
hürrem-dil:Şen gönül.
h. 4299 (1)
hüseyn-ism:İsmi Hüseyin.
h. 1994 (1)
hüsn :Güzellik.
h. 389, 2998, 3268, 3738, 4001, 4086,
4116, 4126
h.+i imad 2246
h.+i ahlak:Ahlak güzelliği. 890
h.+i beyan:Açık güzellik. 163
h.+i beyan-ı unvan 1547
h.+i eda:Tavır güzelliği. 1094, 3103,
3242,3946
h.+i endam: Vücut güzelliği. Boy, pos
güzelliği. 1045
h.+i hal-i kişver 1058
h.+i kabul:Kabul edilen güzellik. 760
h.+i Leyla:Leyla'nın güzelliği. 865
h.+i nazar:Bakışın güzelliği.2807
h.+i tabir:Söz güzelliği. 1669, 2995
h.+ile 4146
h.+i reftar 2344
h.+i tedarik 2257
h.+ü 226, 3944, 4005, 4113
h.+ünü 2557, 4171 (31)
hüsrev:Hükümdar.
h. 185 (1)
hüveyda
h.+dır 2442 (1)

ihya :bkz. ihya.
1.+ -yı maani 2170 (1)

ikd :Dizilmiş şey,dizi,gerdanlık.
1.+ -ı dür-i nazm:Şiirin inci dizisi.. 2289
1.+ -ı leal:Dizilmiş iciler. 1883
1.+ -ı lülu-yı süreyya 1970
1.+ -ı süreyya:Süreyyanın
gerdanlığı..1404, 2492 (5)

ikrar : Saklamayıp açıktan söyleme. İnancını,
fikrini açığa vurma,bildirme.
1. 150, 1665, 1967
1.+1 697 (4)

iktiran:Ulaşma.
1.+a 1584 (1)

irab : Düzgün ve doğru konuşma.
1. 3711 (1)

irak :Uzak.
1. 2999 (1)

iran :İran.
1.+1 2044 (1)

irk : Aralarında kan bağı bulunan insan
topluluğu, soy, neseb, sülale.
1.+mı 3447 (1)

ısm- :Alışmak.
1.-irdi 1623 (1)

ıslâh : İyi bir hâle koyma, iyi duruma getirme,
iyileştirme, düzeltme.
1. 1208, 4185 (2)

ısyân : Başkaldırma, itaatsizlik, serkeşlik, emre
karşı gelip ayaklanma.
1.+a 1212
1.+ -ı felek:Fleğin isyanı. 1211 (2)

ışık : Yol gösteren, aydınlatan kimse.
1. 3361 (1)

itnâb : Sözü uzatma.
1.+ından 1148 (1)

itr : Güzel, hoş koku.
1.+ -ı kelam:Sözün hoş kokusu. 3145
1.+ -ı meşâm:Burnun aldığı hoş koku.
2609 (2)

itr-sûz:Yakan hoş koku.
1. 2632 (1)

ıyân :Belli,açık.
1. 190, 2657, 2757 (3)

ıyd :Bayram,bayram günü.
1. 621, 1252, 2679, 2679, 2680, 2680,
2732, 2732, 4207, 4272, 4303
1.+ımız 3697
1.+ -ı hümayun:Mübarek bayram. 2685
1.+ -ı meserret:Bayram sevinci. 2090
1.+ -ı mübarek-fıtrat 2694
1.+ -ı ramazan:Ramazan bayramı.
414,414 (17)

ızhâr :Gösterme.
1.+ -ı hıvel 2807
1.+ -ı şevk:Şevk gösterme. 2746 (2)

ıztırâb: Üzüntü veren bir durumun meydana
getirdiği kuvvetli acı, aşırı elem, azap, sıkıntı.

1. 3209, 3523
1.+ -ı bahr-ı endişe:Endişe denizinin
sıkıntısı.2014
1.+ -ı dil-i uşşak:Gönül aşıklarının azabı.
3488 (4)

ıztırârî: Mecbûrî, zorunlu.
1. 146, 3768, 4081 (3)

İ

i- :-imek fiili.
i.-di 865, 869, 909, 1212, 1285, 1287,
1344, 1493, 1539, 1615, 1692, 1865, 1969,
2312, 2361, 2398, 2629, 2632, 2656, 2718,
2831, 3020, 3209, 3210, 3327, 3332, 3334,
3541, 3543, 3574, 3813, 3902, 3904, 4168,
4304, 4304, 4304, 4304, 4305, 4305, 4306,
4307, 4308
i.-dim 849, 2313, 2321, 3032, 4002,
4012
i.-din 1306
i.-dügüm 2666
i.-dük 4306
i.-düm 4304, 4307
i.-ken 1199, 1559, 1594, 1595, 1630,
1717, 1745, 1748, 1872, 1886, 1892, 2015,
2175, 2328, 2355
i.-miş 1204, 2329, 2617, 3140, 3241,
3538, 3539, 3539, 3543, 3999, 4046, 4095,
4095, 4096, 4097, 4098, 4099 (86)

ibâd : Abdler, kullar, ibâdet edenler.
i. 2265 (1)

ibadet: Tapma, tapınma.
i. 2034 (1)

ibaret: Meydana gelen, oluşan, müteşekkil.
i.+inin 1596
i.+ -i şirin:Şirinlik ibaresi. 1552 (2)

iblis :Şeytan.
i. 3366
i.+i 1286(2)

ibn : Oğul.
i+ -i fulan:Fulan oğlu. 464
i.+ -i sultan:sultanın oğlu. 986
i.+ -i şahenşah:Şahlar şahının oğlu. 986
(3)

İbrahim:16.yy.'da yaşamış paşa.
i. 3180 (1)

ibrâm : Usandırma, yıldırma, bıktırma.
i. 2647
i.+1 1091 (2)

ibrâz : Meydana çıkarma, ortaya koyma,
gösterme.
i. 3004
i.+1 1147 (2)

ibtâl : Boş, hükümsüz bırakma, bozma,
çürütme.
i. 3004 (1)

icâb : Gerekme hali, lâzım, gerekli, lüzum.

i. 1663, 1669 (2)
icâd : Yeni bir şey ortaya koyma, yeniden bir şey çıkarma, buluş.
i. 1526, 3884
i.+ına 2408(3)
i'câz : Âciz bırakma, âcize düşürme, aciz hale getirme.
i. 2993, 3033, 3422, 4003
i.+ı 1148
i.+ma 3871(6)
icâzet:İzin.
i. 1133, 1533
i.+inle 3072 (3)
iclâl : Büyüklük ululuk, yücelik.
i.+in 2892(1)
icmâl :Özet.
i. 4087 (1)
icrâ : Yürütme, bir kararı, bir düşünceyi gerçekleştirme, bir işi yerine getirme, kuvveden fiile geçirme, yapma.
i. 1382, 2256, 4136
i.+dır 2497
i.+yı hüküm:Kararı yürütme. 1284 (5)
icthâd: Bir şeye ulaşmak için sarfedilen üstün gayret, gücü yettiği kadar çalışma, çabalama.
i. 1280, 2254
i.+iyle 2818(3)
iç : Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı.
i. 3535
i.+inde 1559, 2592, 3040, 4352 (5)
iç- : Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.
i.-ermiş 4165
i.-ip 3253, 4275 (3)
içim : Bir yudumda içilecek miktarda olan.
i. 3842 (1)
için : Amacıyla, maksadıyla.
i. 190, 590 (2)
içir- : İçme işini yaptırmak, içmesini sağlamak.
i.-sem 266 (1)
içre :Dahilinde,içinde.
i. 362, 456, 1276, 1387, 1445, 1602, 1617, 2552, 2557, 2582, 2918, 2929, 3773, 3805, 3913, 3915, 4342, 4342
(18)
içün :bkz. için.
i. 97, 213, 274, 353, 354, 380, 471, 472, 502, 646, 651, 716, 758, 780, 780, 780, 869, 871, 884, 937, 966, 1179, 1193, 1212, 1224, 1232, 1239, 1436, 1492, 1521, 1523, 1621, 1628, 1646, 1694, 1707, 1719, 1729, 1827, 1880, 1883, 1905, 2215, 2282, 2284, 2351, 2632, 2647, 2686, 2858, 2921, 2941, 3000, 3052, 3074, 3086, 3180, 3230, 3320, 3359, 3485, 3501, 3552, 3627, 3750, 3760, 3925, 3932, 3977, 3987, 3987, 3993, 4057, 4141 (74)

içür- :bkz. içirmek.
i.-mez 3842 (1)
içüri :İçeri.
i. 3499 (1)
idrâk : Anlayış, akıl erdirmeye, anlama, kavrama kabiliyeti.
i. 671, 1325, 2605, 3402, 3544, 3651, 3777, 3782
i.+e 420, 1052, 2461
i.+i 1769, 2256
i.+in 2278
i.+inden 3693
i.+ı tahayyül-i dakik:İnce hayali
anlama. 3396
i.+ı çalak:Çabuk anlama. 2569 (17)
idrâksiz:Anlayışsız.
i. 3847 (1)
ifhâm :Anlatma.
i.+ı 1096
(1)
ifrat : Aşırı gitme, pek ileri varma, haddi, sınırı, ölçüyü aşma, aşırılık. i.+ı
cud:aşırı cömertlik. 1592
i.+ı ihsan-ı dil 238 (3)
ifrâz :Fırsat verme.
i. 280, 3016 (2)
ifrît : Etrafı birbirine katan, bozan, fitneci kimse veya çok sinir bozan şey. i.+ı küfrendiş-i kafir-kiş 1287 (1)
ifrît-şemail:Ahlak bozan.
i. 2192 (1)
ifşâ' : Fâş etme, duyurma, gizli birşeyi yayma, ortaya dökme, açığa vurma.
i.+ya 3370 (1)
iğvâ' : Ayartma, azdırma, saptırma, doğru yoldan çıkarma, baştan çıkarma.
i.+yı zamane:Zamanın saptırması.
2175 (1)
ihânet:Arkadan vurma,kötülük yapma.
i. 1419 (1)
ihatâ :Kuşatma.
i. 264, 350, 4098 (3)
ihlâs : Hâlis, içten, samimi, riyasız, karşılıksız sevgi ve bağlılık, gönülden gelen dostluk.
i. 3212
i.+ımı 2472
i.+ın 2475
i.+ı ubudiyet:Samimi dostluk.
i.+dır 2837 (4)
ihmâl :Önemsememek.
i. 1879 (1)
ihrâm: Hac ve umre için giyilen, yün, pamuk ve ketenden yapılan dikişsiz elbise.
i.+ı 1092 (1)
ihrâz : Nâil olma, erişme.
i. 3008, 3419
i.+ı 1120
i.+ı kemal:Olgunluğa erişme. 1180 (4)

ihşân : İyilik etme, güzel davranma, başışlama, ikram etme, lütuf, başış, yardım.

- i. 1340, 3274, 4327
- i.+a 2432, 3188
- i.+ı 595, 1429, 1556, 1764, 3224, 3407
- i.+ıhuda 2414
- i.+ımı 3
- i.+ın 3077
- i.+ına 3234
- i.+ımı 132
- i.+ınla 3282
- i.+ı felek:Talihin yardımı. 1200 (18)

ihhtimal:Olasılık.

- i.+ı ihtilal:İhtilal olasılığı. 1291(1)

ihhtirâz: Sakınma, çekinme, kaçınma.

- i.+a 4081
- i.+ından 3468 (2)

ihhtişam: -Debdebe, şanlı görünüş, büyük gösteriş.

- i.+ı 2447 (1)

ihhtiyac:Gereksinim.

- i. 601
- i.+ı 374, 3465 (3)

ihhtiyâr:İrade.

- i. 1142, 1848, 3032, 3206, 3315, 4009
- i.+ım 4006 (7)

ihhvân : Sadık, samimî, candan dostlar, arkadaşlar.

- i.+ı 981 (1)

ihhyâ : Yeniden kuvvetlendirme, kuvvet ve tazelik verme.

- i. 167, 921, 2174, 2274, 2490, 2548, 2989, 3207, 3323, 3603, 3678, 3709, 3713
- i.+na 3273 (14)

ihhzâr :Hazırlama.

- i. 3198 (1)

ikâd : Kuvvetlendirme, sağlam kılma.

- i. 1510 (1)

ikbal : Baht, talih düzgünlüğü, talih açıklığı, yüksek bir mevkiye erişme.

- i. 451, 717, 802, 1251, 1408, 1836, 2734, 2742, 3182, 3255
- i.+ı 564
- i.+ı 393, 554, 565, 786
- i.+ine 512, 926, 2717
- i.+ını 3345
- i.+ı baht-ı kamran 1982
- i.+ı bihruz 4294, 4299
- i.+ı bülend 2045
- i.+ı perviz-i acem 784 (24)

ikdâm :İllerleme.

- i. 2646
- i.+ı 1070 (2)

iken : Esnasında, ...-dığı / -diği hâlde, ...-dığı / -diği zaman.

- i. 149, 300, 322, 325, 1475, 2467, 2848, 3047, 3380, 3499, 3520, 3557, 3721, 3869, 4170, 4268, 4338 (17)

iki :Sayı.

- i. 451, 853, 864, 864, 871, 973, 974, 977, 978, 1173, 1285, 1494, 2452, 2543, 2723, 2883, 3085, 3360, 3364, 3365, 3486, 3518, 3662, 3880, 3989, 4247, 4247, 4269, 4310
- i.+miz 3545 (30)

ikisi :İki tane.

- i. 975, 979, 1006, 1288, 2693
- i.+nin 1285 (6)

iklim :Ülke,kıta.

- i.+e 392, 4205
- i.+ı adalet:Adaletin ülkesi. 2703 (3)

ikrâm : İyi bir armağan verme, bir şey sunma, başış, ihşan.

- i. 2620
- i.+ı 1093 (2)

ikrar :Dil ile söyleme, bildirme,tasdik.

- i. 3632, 3864 (2)

iksîr :Şurup şeklinde hazırlanmış etkili ilaç.

- i. 2057 (1)

iktidar: Bir toplulukta veya kuruluştta idareyi elde bulundurma.

- i.+ı 1439
- i.+ım 2079
- i.+ı tab:Gücün iktidarı. 168 (3)

iktisâb: Kazanma, edinme.

- i. 3215, 3439 (2)

iktiza:İhtiyaç.

- i. 833, 3634 (2)

ila :İle.

- i. 1294 (1)

ilaç : Çare, önlem.

- i. 3545 (1)

i'lâm : Bildirme, bildirilme, anlatma, haberdar etme.

- i. 2650
- i.+ı 1100 (2)

ile : Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, beraberlik, araç, neden veya durum anlatan cümleler yapmaya yarayan bir söz.

- i. 37, 40, 42, 43, 74, 75, 77, 85, 128, 134, 135, 136, 142, 167, 168, 175, 176, 177, 181, 186, 223, 224, 256, 258, 260, 272, 289, 298, 306, 321, 323, 324, 332, 358, 358, 360, 363, 367, 368, 369, 380, 382, 385, 411, 412, 416, 422, 456, 460, 467, 479, 479, 485, 492, 512, 535, 553, 563, 563, 575, 587, 592, 633, 708, 715, 717, 731, 755, 759, 761, 791, 799, 802, 812, 816, 840, 840, 843, 847, 848, 854, 870, 872, 887, 887, 894, 907, 907, 909, 922, 926, 927, 931, 932, 965, 965, 1012, 1035, 1050, 1055, 1059, 1073, 1074, 1077, 1094, 1098, 1102, 1104, 1118, 1129, 1132, 1137, 1142, 1143, 1159, 1174, 1185, 1186, 1191, 1208, 1214, 1219, 1234, 1251, 1261, 1270, 1274, 1297, 1299, 1333, 1340, 1357, 1369, 1414, 1415, 1421, 1425, 1426, 1443, 1444, 1470, 1488, 1491, 1494, 1505, 1523, 1529, 1535,

1555, 1558, 1573, 1573, 1584, 1589, 1592,
1610, 1615, 1616, 1617, 1651, 1659, 1663,
1664, 1665, 1665, 1678, 1679, 1684, 1684,
1685, 1689, 1717, 1731, 1735, 1773, 1775,
1808, 1810, 1841, 1843, 1847, 1847, 1848,
1849, 1861, 1872, 1882, 1896, 1904, 1905,
1927, 1929, 1931, 1958, 1965, 1965, 1968,
1978, 1982, 1985, 1985, 2008, 2028, 2033,
2037, 2040, 2045, 2055, 2056, 2056, 2065,
2071, 2072, 2072, 2077, 2083, 2091, 2091,
2095, 2114, 2114, 2117, 2137, 2140, 2179,
2193, 2207, 2231, 2260, 2280, 2298, 2321,
2332, 2335, 2339, 2340, 2343, 2343, 2345,
2361, 2378, 2388, 2389, 2403, 2407, 2407,
2414, 2416, 2418, 2419, 2423, 2426, 2428,
2463, 2472, 2490, 2562, 2571, 2589, 2592,
2593, 2598, 2600, 2605, 2614, 2658, 2658,
2664, 2668, 2668, 2670, 2675, 2678, 2685,
2689, 2719, 2722, 2722, 2732, 2733, 2746,
2748, 2749, 2749, 2756, 2778, 2792, 2795,
2800, 2804, 2807, 2811, 2813, 2813, 2814,
2815, 2842, 2847, 2856, 2862, 2889, 2890,
2891, 2924, 2933, 2957, 2987, 2989, 2995,
2995, 2998, 3021, 3022, 3025, 3033, 3034,
3050, 3050, 3052, 3065, 3068, 3075, 3075,
3083, 3085, 3090, 3095, 3126, 3130, 3134,
3136, 3143, 3144, 3145, 3150, 3150, 3154,
3167, 3171, 3174, 3175, 3212, 3221, 3228,
3245, 3245, 3252, 3255, 3258, 3261, 3264,
3268, 3270, 3282, 3295, 3296, 3297, 3312,
3312, 3321, 3327, 3328, 3337, 3345, 3359,
3376, 3379, 3412, 3416, 3449, 3452, 3475,
3488, 3489, 3509, 3510, 3513, 3525, 3539,
3542, 3557, 3561, 3565, 3574, 3579, 3584,
3590, 3593, 3596, 3599, 3606, 3624, 3630,
3638, 3642, 3663, 3670, 3675, 3681, 3687,
3687, 3704, 3711, 3719, 3738, 3740, 3747,
3749, 3750, 3759, 3764, 3776, 3780, 3782,
3785, 3790, 3822, 3825, 3835, 3847, 3858,
3858, 3859, 3872, 3888, 3893, 3898, 3908,
3915, 3923, 3927, 3936, 3936, 3940, 3954,
3957, 3969, 3970, 3973, 3975, 3979, 3992,
3997, 3997, 4001, 4011, 4011, 4017, 4048,
4049, 4053, 4060, 4062, 4066, 4074, 4086,
4088, 4096, 4098, 4099, 4115, 4116, 4120,
4122, 4125, 4125, 4126, 4127, 4127, 4128,
4129, 4132, 4140, 4143, 4151, 4153, 4175,
4195, 4196, 4207, 4207, 4207, 4208, 4209,
4210, 4211, 4212, 4212, 4213, 4214, 4215,
4216, 4217, 4229, 4233, 4243, 4256, 4257,
4260, 4260, 4269, 4274, 4275, 4276, 4295,
4304, 4305, 4322, 4347, 4350 (510)

ilel :Sebepler.

i. 2827 (1)

ilet : Götürmek, ulaştırmak, nakletmek,
geçirmek.

i.-di 3459

i.-eyidi 2744 (2)

ilham : İçe, gönüle doğma, kalbe gelme, gönle
doğan şey.

i. 312, 618

i.+ı huda:Allah'ın ilhamı. 4093

i.+ı ilahi:İlahi ilha. 2422 (4)

illâ : İlle, mutlaka, muhakkak, ne olursa olsun.

i. 744, 793, 866, 1133, 1295, 1498,
2173, 3421, 3732 (9)

illet :Hastalık.

i. 2829 (1)

ilm : Bilme, biliş, bilgi; bir şeyin doğrusunu
bilme.

i. 493, 589, 589, 2481, 2742, 2761,
3058

i.+i 68

i.+ı edvar:Devirlerin bilgisi. 691, 2560

i.+ı vahdet:Tek bilgi. 88 (11)

ilticâ':Sığınma.

i. 3158 (1)

iltifat: Güzel sözler söyleyerek birini samimi
olarak okşama.

i. 138, 3452, 3534

i.+ın 1199, 2538

i.+ınla 921, 3161, 3207

i.+ı himmet:Lutfun iltifatı. 1296

i.+ı padişah-ı nüktedan:Nükteci

padişahın iltifatı.619 (10)

iltihab: Alevlenme, tutuşma.

i. 2911 (1)

ilzâm :Susturma.

i. 2670

i.+ı 1102 (2)

imâ : Dolaylı, üstü kapalı ifade etme.

i. 894 (1)

imdad : Yardım isteme, yardım için bağırma
çığılığı.

i. 1039, 1248, 1539, 3693

i.+a 4272

i.+ı 1061, 2247

i.+ı acizan-ı cihan 3069

i.+ı niğah:Bakışım imdadı. 3590(9)

imkân : Olabilecek halde bulunma, mümkün
olma, olabilirlik,olanak.

i.+ı 1587

i.+ı felek:Talihin olanağı. 1212

i.+ı suhan:Sözün imkanı. 3149 (3)

imlâ : Söyleyip yazdırma, dikte.

i. 855 (1)

imtihan:Sınav.

i. 223, 1477 (2)

imtinân: Minnet, başa kakma, birisine yaptığı
iyiliği başına kakma.

i. 222 (1)

imtizac:Kaynaşma.

i. 3204 (1)

imza : Bir şeyin altına ismini yazma.

i. 902

i.+sını 2867 (2)

- in-** : Yüksekten veya yukarıdan aşağıya doğru gelmek, çıkmak karıştı.
i.-di 2808
i.-er 877 (2)
- inad** : Zahmete uğratma, sıkıntıya sokma, zor durumda bırakma, bırakılma.
i. 1291, 2245 (2)
- in'âm** : Nimet verme, nimetlendirme.
i.+ı 1061 (1)
- inan** : İdare etme, yürütme.
i. 185
i.+a 848, 1374
i.+dır 450
i.+ı kalem:Kalemin idaresi. 2327 (5)
- inâyet**:Yardım.
i. 809
i.+i ezeli:Ezeli yardım. 1063 (2)
- inbisat**:Mensup olma, bağlanma, bir kimseye mensupluk.
i.+ı 1688
i.+ı amim:Herkesin bağlanması.
1734(2)
- incâz** : Yerine getirme, tutma, yapma.
i. 3025 (1)
- incin-**:Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kırılmak.
i.-me 3683
i.-mem 3268 (2)
- indir-**:İnmesini sağlamak.
i.-em 2339 (1)
- inhâ** : Resmi dairelerde üst makama yazılan yazı.
i.+dır 2472 (1)
- inkâr** : Reddetme, tanımama, kabul ve tasdik etmeme, inanmama.
i. 14, 1009, 2557, 2723, 3308, 3317, 3632, 3633
i.+a 1785
i.+ı 152 (10)
- inkılâb**: Bir halden diğer hale geçme, hal değiştirme, değişim, dönüşüm.
i. 3190
i.+ından 2001
i.+ı rüzgar:Değişim rüzgarı. 810 (3)
- inkıyad**: Boyun eğme, baş eğme.
i. 1301, 2249, 2295 (3)
- inkisar**:Kırılan.
i. 2423 (1)
- ins** : İnsan, beşer, âdemoğlu.
i. 243, 759, 1483 (3)
- insâf** : Hakkı teslim esasına dayanan ılımlı davranış, adaleti ve hakkı düşünerek davranma, vicdana uygun hareket.
i. 1349, 3874, 3909
i.+a 2847, 2891, 3881
i.+ı 2454
i.+ın 3279 (8)
- insan** : Kişi, şahıs, âdemoğlu, âdem evladı.
i. 3137, 3998, 3998
i.+ı 535 (4)
- insidâd**: Tıkanma, kapanma.
i. 1290, 2279 (2)
- inşâ 1**:Düz yazı.
i. 2539
i.+da 3150
i.+mı 1097
- inşâ 2**:Yapma,kurma.
i.+ya 1097 (4)
- inşâllah**: Allah isterse, Allah dilerse, Allah'ın emri olursa, Allah izin verirse mânalarında kullanılan bir duâ.
i. 2424 (1)
- intihâ'**:Bitme,tükenme,son.
i. 800 (1)
- intihâb**:Kapışma.
i. 2941, 3200, 3433
i.+ı ruzgar:Devrin kapışması. 817 (4)
- intikad**:Seçme.
i. 1295, 2262 (2)
- intikam**:Öç
i. 3086 (1)
- intisab**: Mensup olma, bağlanma, bir kimseye mensupluk.
i. 2893, 3212
i.+ı 829 (3)
- intizâm** : Düzgün olma, düzgün dizilme, düzgünlük, tertipli olma.
i.+ı hal:Düzgün hal. 1490
i.+ı hük-m-i adl 1035 (2)
- intizar**: Adama, nezretme.
i.+ı 3837 (1)
- ir-** :Ermek,ulaşmak.
i.-mez 4308 (1)
- i'râb**: Düzgün ve doğru konuşma.
i. 1671 (1)
- irad** :Getirme,söyleme.
i. 1494 (1)
- irâde** : Padişah emri, padişahın fermânı, arzusu.
i. 1587 (1)
- irfan** : Bilme, biliş, anlayış, vukûf.
i. 2742, 3117, 3160
i.+ı 137, 589
i.+ın 2565
i.+ına 3139
i.+ıyla 2761 (8)
- irhâ** : Tatlılıkla muamele etme, kibarca hareket etme, yumuşak davranma.
i. 848
i.+yı 1374
i.+yi 2327 (3)
- irşâd** : Doğru yolu gösterme, doğru yola yöneltme, gafletten uyandırma, uyarma.
i. 776, 3161 (2)
- irtidâd**: İslâm dininden çıkma, İslâm dinini terkederek başka bir dini kabul etme.
i. 2259 (1)

- irtifa:**Yükseklik.
i.+ın 2745 (1)
- İsa** :Hz. İsa.
i. 636, 1165
i.+ya 966
i.+yı 2339 (4)
- isabet:** Uygunluk, yerine oturma, yerini bulma, tam zamanında ve yerinde olma.
i. 1285, 1817, 2195, 2261, 3181 (5)
- isâle** : Seyelan ettirme, akıtma.
i. 44 (1)
- isbat** : Delil ve sâhit göstererek doğruyu ortaya koyma, doğruyu delillerle gösterme.
i. 20, 258
i.+a 1189
i.+ı kıyamet:Kıyametin delili. 3588(4)
- ise** :Şart anlamı veren bağlaç.
i. 22, 57, 67, 69, 275, 292, 347, 439, 493, 537, 812, 886, 1003, 1145, 1179, 1184, 1189, 1200, 1207, 1207, 1236, 1310, 1312, 1418, 1453, 1477, 1677, 1742, 1743, 1784, 1785, 1837, 1906, 1933, 2077, 2108, 2140, 2158, 2181, 2251, 2431, 2466, 2471, 2616, 2693, 2942, 2973, 3001, 3102, 3306, 3330, 3419, 3519, 3538, 3577, 3595, 3612, 3637, 3642, 3643, 3646, 3673, 3689, 3690, 3723, 3910, 3910, 3943, 3944, 3988, 4007, 4039, 4059, 4094, 4109, 4129, 4148, 4170, 4185, 4186, 4213, 4229, 4311, 4329, 4331, 4344
i.+k 3796, 4107
i.+m 874,1970, 2125, 2421, 2720
i.+n 1202,2079, 3495, 3563, 3593, 3629, 3757, 3833, 3849, 3929, 4172, 4173, 4289, 4332 (107)
- isi** :bkz. isa.
i.+i ferhunde-dem-i rüzgar 2231
i.+i Meryem:Hz.Meryem'in isası.
2026, 3404 (3)
- İskender:** Makedonya kralıdır. İsmi Aleksandros'tur. Büyük İskender ünvanıyla meşhur olmuştur. Milattan önce 356-323 yılları arasında yaşadı.
i. 287, 993, 1025, 1119, 1155, 1562, 1605
i.+e 2099
i.+i alem:Alemin iskenderi. 1154
i.+i iklim-güşa:Ülkeyi fetheden İskender. 899 (10)
- iste-** : İstek duymak, arzulamak.
i.-diği 4338
i.-diğim 2606, 3983
i.-diğin 3779, 4351
i.-dim 2927
i.-mez 2998, 3811
i.-mezse 3950, 4184
i.-r 3363,3566, 3687, 3687, 3688, 3689, 3690, 3691, 3692, 3693,3832, 3992, 4021, 4269, 4312
i.-rse 2297, 3206, 3917
i.-rsem 4328
i.-se 170, 205, 684, 860, 910, 1569, 2062, 2122, 2705, 2822, 2875, 2968, 3018
i.-sek 3790
i.-sem 169, 602, 3841 (47)
- istib'âd:**Yakıştırmama.
i. 1485 (1)
- isti'câl:**Sabırsızlanma.
i. 1846 (1)
- isti'dâd:**Kabiliyet.
i. 1050, 2290, 2433, 2647, 2957
i.+a 1014, 1272
i.+ı 2266, 3008 (9)
- istidlal:** Delil getirme, delile nazar etme.
i. 1894 (1)
- istiğna:**Çekinme.
i. 284, 1047
i.+sı 284
i.+yı 799 (4)
- istiğrab:** Şaşırma, hayret etme.
i. 1658 (1)
- istihdam:**Çalıştırma.
i. 2664 (1)
- istihkam:** Kuvvetli, dayanıklı olma.
i. 2641 (1)
- istikbâl:**Gelecek.
i. 1877, 2024 (2)
- istiklâl:**Bağımsızlık.
i. 1897 (1)
- istimdad:** Aman dileme, merhamet ve yardımına sığınma.
i. 1543 (1)
- istinad:**Güvenme.
i. 2894 (1)
- istişmam** :Hissetme.
i. 2631 (1)
- iş** :Amel.
i. 107, 417, 4172
i.+de 3342
i.+i 2429,2860, 3537
i.+inde 3649 (7)
- iş'âr:**Yazı ile bildirme.
i.+ı 1556 (1)
- işhad:**Şahit gösterme.
i. 2339
i.+a 151 (2)
- işid-:**Duymak.
i.-ip 3468
i.-irken 3270 (2)
- işidil-:**Duyulmak.
i.-mezse 3463 (1)
- işit-** : Kulakla algılamak, duymak.
i.-dim 4003
i.-ip 149, 1281
i.-medi 1272
i.-medik 3338
i.-mem 3026

i.-mez 1472 (7)
işle- : Herhangi bir konuyu ele alarak incelemek, öğretmek.
i.-diğim 1534
i.-rse 729, 3616 (3)
işrab : Bir maksadı açıktan değil de, dolayısıyla gösterme, kapalı şekilde anlatma.
i. 1652
i.+ı naz:İmalı naz. 3800, 3812(3)
işret :İçki.
i. 1062, 4298
i.+de 1150(3)
işret-gah: İşret edip içki içilen yer, işret yeri.
i.+ı düştür 1789
i.+ı hoş-tarh-ı dil-ara 1834 (2)
işret-gede:İçki içilecek yer.
i.+ı ruhani 2406
i.+ı sim-beran 419
işret-hane: İşret yapmaya mahsus yer, meyhane.
i. 3313 (1)
işte : Bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz, aha, ahacık.
i. 17, 1146, 2109, 2942, 3274, 3700, 3995, 4010 (8)
iştidad:Şiddetlenme.
i. 1256 (1)
iştigal: Bir iş işleme, bir işle uğraşmak, bir iş üzerinde çalışma, meşgul olma.
i. 2991 (1)
iştirak: Ortak olma, ortaklık etme.
i. 1929 (1)
işve : Gönül çelen, akli baştan alan tavır, güzellerin gönül çeken naz ve edâsı, şive, eda, cilve.
i. 2933, 3525 (2)
it- :Etmek.
i.-miş 4307 (1)
itâb :Azarlama.
i. 1415, 1655, 1662, 2932, 3210, 3524, 3533, 3868, 4129
i.+ı naz:Nazın zarlaması. 3805
i.+ı rüzgar:Zamanın azarlaması. 811
(11)
itibar :Şeref.
i. 3028 (1)
itidal:Uyuşma.
i. 2822 (1)
itikad:İnanma, inanç.
i. 794, 2247
i.+e 3747
i.+ım 866, 2045
i.+ımca 2020, 2126
i.+ınca 1051
i.+ı fasid:Açık inanç. 1474
i.+ı hakim:Hakimin inancı. 1730 (10)
itimad :Güven.
i. 1253, 2079 (2)

itiraf: Başkalarının bilmediği gizli bir kusurunu söyleme, kendisi için iyi sayılmayacak bir hali gizlemeyip söyleme.
i.+ım 2022 (1)
i'tiyâd: Âdet edinme, alışkanlık haline getirme, alışma, alışkanlık.
i. 1294, 2250, 2283 (3)
i'tizâr: Özur dileme, bir sebep göstererek affını dileme.
i. 4026 (1)
itlaf:yok etme,boşa harcama.
i. 3911
i.+ı 445, 2524, 3117 (4)
ittifak:Birleşme,birlik.
i. 1052, 3836, 3970 (3)
ittihad: Aynı fikir ve görüşte olma, fikir birliği etme.
i. 1293, 2270, 3232 (3)
ittihaz: Kabul etme, sayma, tutma, addetme.
i. 1053, 1476 (2)
iyd :bkz. ıyd.
i. 4220, 4228 (2)
iz'ân: Basiret, feraset, anlayış, kavrayış, akıl.
i. 3008
i.+ı 150, 2372
i.+ımı 3243 (4)
izâr :Yanak.
i.+ında 3853
i.+ı şahid-i mana 2769 (2)
i'zaz : Ağır lama, ikram etme.
i. 3010
i.+ı 1124 (2)
izdiyyad: Ziyadeleşme, çoğalma, artma.
i. 1298 (1)
izdiyyad:bkz izdiyyad.
i. 2256 (1)
izhâr : Gösterme, belirtme.
i. 2338, 2599, 2963, 3231, 3634, 4021
i.+ı 363 (7)
izzet:Değer, itibar.
i. 803, 2185
i.+le 1354, 2139 (4)

J

jale : Çiğ, kırağı.
j. 3515 (1)
jeng : Pas, küf, kir.
j. 1980
j.+ı ebr-i üre 2550
j.+ı gam:Kederin kiri. 1981, 3535 (4)
jeng-pezir: Pashı, küflü, kirli.
j. 2077 (1)
jive :Civa.
j. 1083 (1)

K

kâ'be : Mukaddes ideal, yönelinen ülkü.
k. 2151, 2299, 3614
k.+i ehl-i dil 2116
k.+i islam:İslamın kabesi. 2760
k.+i mana:Anlamın ideali. 3459 (6)

kabil :Kabul eden.
k. 920, 3685, 3853 (3)

kabkara:Simsiyah.
k. 3901 (1)

kabr :Kabir.
k. 3732 (1)

kabul :Razı olma.
k. 146, 148, 1102, 1297, 2386, 2842, 3282
k.+a 324
k.+üne 2673 (9)

kabza: Sap, kulp, kılıç ve benzeri aletlerin tutacak yeri.
k.+ya 379
k.+i gaddare:Küçük tabancının kabzası. 4139 (2)

kaç- : Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak, firar etmek.
k.-an 404,3198
k.-ar 175, 1372
k.-ma 3736
k.-maz 1750
k.-sa 714 (6)

kaçıl-: Kaçma işi yapılmak.
k.-ır 531 (1)

kad : Hirs, tamahkârlık.
k. 3586, 4315
k.+in 3584 (3)

kadar : Ölçüsünde, derecesinde.
k. 9, 34, 58, 129, 157, 226, 310, 320, 320, 325, 327, 512, 529, 530, 530, 533, 605, 610, 660, 663, 706, 732, 734, 759, 852, 862, 892, 894, 895, 912, 1088, 1128, 1167, 1175, 1177, 1179, 1196, 1203, 1213, 1243, 1247, 1248, 1256, 1276, 1290, 1302, 1306, 1320, 1335, 1335, 1348, 1455, 1626, 1630, 1645, 1650, 1675, 1699, 1775, 1788, 1794, 1796, 1816, 1845, 1846, 1869, 1875, 1964, 2039, 2042, 2043, 2053, 2077, 2122, 2125, 2135, 2178, 2182, 2196, 2199, 2241, 2244, 2317, 2322, 2325, 2403, 2416, 2422, 2451, 2495, 2533, 2581, 2647, 2653, 2654, 2655, 2721, 2787, 2841, 2849, 2928, 2986, 2998, 3017, 3095, 3103, 3115, 3127, 3331, 3333, 3343, 3348, 3349, 3379, 3415, 3419, 3431, 3432, 3540, 3583, 3626, 3777, 3777, 3788, 3827, 3878, 3978, 3980, 3982, 4008, 4008, 4039, 4080, 4086, 4182, 4200, 4201, 4258, 4284, 4287, 4345 (141)

kadd :Boy.
k.+i 4318

k.+im 3512
k.+ine 4041
k.+ini 2686, 2743, 3899 (6)

kadeh : Ayaklı kulpsuz bardak.
k. 2201, 2202, 2799, 3623, 3636, 3636, 3637, 3638, 3639, 3640, 3924, 3928, 3976, 4194, 4274
k.+le 777
k.+ler 3904 (17)

kadem :Basamak.
k. 763, 1914, 2095, 2730, 4326
k.+de 189, 1374
k.+i rüzgar 2240 (8)

kader : Takdir, kısmet, kudret, ilâhî hüküm.
k. 106, 1365, 1811 (3)

kadîm:Ezeli,öncesiz.
k.+i 728, 1089, 2248 (3)

kâdir : Bir işi yapmaya gücü yeten, kudret ve kuvvet sâhibi ve her şeye kudreti yeten.
k. 57, 510, 1137, 3623, 3795, 3833, 4019
k.+dir 2042, 2251, 2827 (10)

kadr :Kıymet,değer.
k. 309, 483, 1252, 2693, 4228, 4303
k.+i 310, 1866, 2059, 2243, 2685
k.+im 743, 2724, 3167, 3507
k.+imi 1240, 2081, 2171
k.+in 4, 366, 623, 1051, 1405, 2150, 2414, 2429, 2596, 2828, 3248, 3403, 3879, 3890
k.+ini 120, 1892, 3613
k.+iyle 2145
k.+ı zer:Altının değeri. 3403
k.+i dür-i galtan 143,408
k.+i dür-i güftar:Söz incisinin değeri. 3480,3910
k.+i erbab-ı dil 2291,3481
k.+i gevher:Mücevherin değeri. 3403
k.+i güftar:Sözün değeri. 2028 (44)

kafes : Tel, ince demir veya ağaç çubuklarından yapılan ve içine kuş ve saire konulan şey.
k. 1423
k.+i aşk:Aşk kafesi. 3819
k.+i teng-i sine 1421 (3)

kafi :Yeterli.
k.+dir 1296 (1)

kafil : Kefalet eden, kefil olan, bir işi yüklenen, üstüne alan.
k.+e 3487 (1)

kâfir : Hakkı tanımayan bilmeyen.
k. 714, 3988, 4263
k.+e 702
k.+in 2496 (5)

kafiristan:Kafirlerin yaşadığı yer.
k.+ı 565(1)

kafiye: Şiirde mısra sonunda yer alan kelimelerin ses benzerliği, ses uyuşması, uyak.
k. 96, 481, 1979, 2293

k.+sin 3902 (5)
kağıt : Yazı yazmaya, basmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak.
k.+a 1653 (1)
kahkeşan :Samanyolu.
k. 2874
k.+dır 443 (2)
kahr : Büyük üzüntü, derin acı, büyük keder.
k. 807, 4099
k.+ı 193, 348, 1368
k.+ıdır 1123
k.+ın 3190
k.+ındır 3304
k.+ını 4264
k.+ıyla 2271 (10)
Kahramân 1: Fars mitolojisinde Rüstem'in yendiği kimse.
k. 717, 785, 1073, 1471, 1952, 2364, 2782, 2935, 3527, 3870
k.+dır 4281
k.+ı 3802
kahraman 2: Yiğit, cesur.
k.+ım 601
k.+vari: Kahraman gibi. 2389
k.+ı cem-haşem: Bütün kulların kahramanı. 817
k.+ı din: Dinin kahramanı. 2436
k.+ı felek-evreng-i adalet 337
k.+ı gazab: Gazabın kahramanı. 1225, 2702
k.+ı vüzera: Vezirlerin kahramanı. 2049
k.+ı zaman: Zamanın kahramanı. 1567 (21)
kaide : Kural.
k.+i ahd-i vifak 2850
k.+i nahv: yolun kuralı. 2827
k.+i naz: Nazın kuralı. 3578 (3)
kâil : Söyleyen, diyen, rivayet eden.
k. 148, 554
k.+iz 4124, 4128 (4)
kâ'im : Mevcut.
k. 67 (1)
kâinat: Evren.
k. 2945
k.+a 827
k.+ı 292, 2946 (4)
kâkül: Alnın üzerine sarkıtılan kısa kesilmiş saç, kahrül, perçem.
k. 4154
k.+ün 4245, 4317
k.+ünü 4126
k.+i fettan: Cazibeli kadının kahrülü.
4145 (5)
kal- : Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek.
k.-a 321, 1172, 1239, 1531
k.-am 1174

k.-aydı 2245, 2259
k.-dı 1295, 2797, 3762, 3977, 4340
k.-dım 3648
k.-dır 595, 800
k.-ıp 2924
k.-ır 221, 278, 931, 1089, 1202, 1224, 2288, 3337, 3585, 3860, 3906, 4094, 4319, 4330
k.-ırdı 249, 1934, 3645
k.-ırsa 326, 707, 1620, 3463, 3725, 4104, 4246
k.-ma 3705
k.-madı 247, 1232, 1786, 1936, 2090, 2293, 2382, 2383, 2452, 2774, 2801
k.-madım 1258
k.-mamışdır 3264
k.-masa 2212, 2335
k.-maya 2792
k.-maz 772, 793, 869, 3531, 3686
k.-mazdı 3806
k.-mazsa 4149
k.-mışdı 2096
k.-sa 2453, 4035
k.-ur 1290 (68)
kalb : İnsanın manevi bünyesindeki hislerin ve duyguların merkezi; gönül, dil.
k.+i 3846
k.+imiz 3973
k.+i aşık: Aşığın kalbi. 4273
k.+i saf-ı mareke-i sihr 1782 (4)
kaldır-: Yukarı doğru hareket ettirmek.
k.-ınca 646 (1)
kaleb : Kalıp.
k. 3540 (1)
kalem : Yazı yazmak veya şekil çizmekte kullanılan çeşitli maddelerden ve çeşitli şekillerde yapılmış alet.
k. 26, 27, 114, 252, 471, 686, 780, 796, 1215, 1825, 1922, 2100, 2128, 2180, 2463, 2608, 2713, 2714, 3889
k.+dır 3118
k.+i 1336, 1921, 4136
k.+i guya: Konuşanı kalemi. 2325
k.+i hercayı: Ayrılık kalemi. 2315
k.+im 166, 357, 522, 2084, 2337, 2730, 3349
k.+in 2712
k.+ler 3654 (34)
kalender: Dünyayı terkederek Allah yolunda giden kimse.
k. 3365 (1)
kâm : Tat, zevk, lezzet.
k. 529, 696, 1987, 4097 (4)
kâm-bahş: Herkesin isteğini yerine getiren.
k. 2535, 3029
k.+ı azamet: En büyük bağışçı. 900
k.+ı server: Bağış eden reis. 721 (4)
kâm-bîn: Mesut, mutlu, bahtiyar.

- k. 2946 (1)
- kamer** :Ay.
k. 2747, 3185 (2)
- kâmet** : Boy, endam.
k. 3581, 3586, 3588, 4315
k.+i 3119
k.+ini 3672 (6)
- kâmil** : Tam, olgun, eksiksiz, noksansız, mükemmel.
k. 150, 1016, 1240, 1596, 2110, 3139, 3243, 3558 (8)
- kâm-kâr**: Mutlu, bahtiyar, mesut.
k.+a 737, 830, 2019, 2535, 2915, 3159
k.+ı azamet-güster 2054
k.+ı felek:Mesut felek. 1633
k.+ı mülk:Mutlu yer. 2956 (9)
- kâm-rân**: Arzusuna nail olmuş, isteğine kavuşmuş, bahtiyar, mesut.
k. 1470, 1703, 3417, 3677 (4)
- kâm-revâ**: İsteğine erişen, arzusuna kavuşan, gayesine ulaşan.
k. 2421 (1)
- kâm-yâb**:İsteğine kavuşmuş, muradına ermiş olan.
k. 40, 3029, 4324 (3)
- kân** : Kaynak, bir şeyin kaynağı, menbaı.
k. 91, 132, 186, 238, 249, 293, 378, 407, 445, 706, 1420, 1521, 2432, 2751, 3565, 4282
k.+a 165, 2590, 3552, 4280
k.+dır 426, 445, 2964
k.+e 4121
k.+ı 109, 114, 505, 569, 1371, 1603
k.+ı cud 2229
k.+ıdır 4
k.+ı kerem 2126
k.+ımdır 627
k.+ın 2639 (35)
- kan-** :Doymak.
k.-alım 4152 (1)
- kanaat**:Görüş.
k. 3200 (1)
- kanad** : Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.
k.+ıyla 856(1)
- kande**
k. 257, 257, 451, 752, 752, 762, 924, 924, 1136 (9)
- Kannâd**:Şekerci.
k. 1540 (1)
- kanun** :Yasa, bir işte uyulması gereken usul, yol, nizam.
k. 3057, 3067, 3088
k.+u 198, 2989
k.+ı devr-i daime 774
k.+ı divan:Hükümet meclisinin kanunu. 1363
k.+ı suhan:Sözün kanunu. 741 (8)
- kap-** : Birdenbire yakalayarak, çekerek almak.
k.-sa 4092 (1)
- kapı** : Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı.
k.+nda 214, 3247, 3270, 3276, 3381
k.+ağası: Sadrazam kapısının iç düzenini sağlamakla yükümlü görevli. 868 (6)
- kapla-** : Her yanını örtmek, istila etmek.
k.-dı 2722
k.-ya 1301, 3175 (3)
- kaplı** : Kaplanmış olan.
k. 1815 (1)
- kâr** : Bir işten, alış-verişten, bir faaliyetten elde edilen kazanç.
k. 15, 746, 4088
k.+ı 2384, 4018
k.+ımız 3773
k.+ına 1676 (7)
- karar** : Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı
k. 1353, 1422, 2095, 2718, 2936, 3196, 3528, 4107
k.+a 3716
k.+ın 2598
k.+ı ehl-i inad:İnat ustalarının kararı. 1503(11)
- kârbân** :Kervan.
k. 201, 297, 2787
k.+ı heft-iklim:Yedi kıtanın kervanı.1729 (4)
- kâr-gâh**: Fabrika, iş yeri, atölye.
k.+ı âlem:Dünya atölyesi. 823
k.+ı derun:Gönül atölyesi. 3082 (2)
- kar-geh**:bkz. kâr-gâh.
k.+i alem 2829 (1)
- kâr-ger**: Etki yapan, tesir eden, nüfuzlu.
k. 518, 715, 759 (3)
- kari** : Köyde sâkin olan, oturan, köylü.
k. 95 (1)
- karîn** :Yakın.
k. 1518, 1528, 2414, 2992 (4)
- karşı** : Karşıt, zıt, muhalif.
k. 717, 3870 (2)
- karşu** :bkz. karşı.
k. 3778 (1)
- Kârûn** : Musa (a.s.) döneminde mevki hırsı, cimriliği ve kıskançlığı ile tanınmış çok zengin bir yahudidir.
k. 1918 (1)
- kasâid**:Kasideler.
k.+im 164 (1)
- kasd** :Niyet.
k. 525, 1816, 3543
k.+ıma 2420
k.+ını 4252 (5)
- kâse** : Çiniden veya billurdan yapılma derince çanak.
k. 780

k.+m 1321
k.+i yakut:Yakut kase. 706
k.+i zehr-i gam:Gam zehrinin kasesi.
910 (4)
kasır :Köşk.
k.+ım 2124 (1)
kaside: Daha çok din ve devlet adamlarını övmek için kaleme alınmış manzume, övgü şiiri.
k. 594, 637, 801, 922, 923, 946, 1040, 1091, 1099, 1147, 1189, 1532, 2387, 2425, 2472, 2491, 2541, 3078, 3129, 4312
k.+de 3045, 3088
k.+m 478, 690, 1188, 2666, 2931, 2983
k.+mde 1041
k.+n 800
k.+nin 1107
k.+ye 3077
k.+yle 3200 (33)
kaside-perdaz: Kaside yazan, kaside düzenleyen.
k. 3006 (1)
kasr :Köşk,saray.
k.+a 57
k.+ına 2743
k.+ı safa-güster-i turfaayın 2399
k.+ı bala-yı hakikat 56
k.+ı latif:Hoş saray. 3430
k.+ı mualla:Yüce saray. 3039, 3435
k.+ı padişahi:Padişahın sarayı. 270 (8)
kaş : Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar.
k.+ı 3827, 4345 (2)
kâşkî : Keşke, ne olurdu gibi, özleme veya pişmanlık ifade eder.
k. 1201 (1)
kat : Üst üste konulmuş şeylerden her biri, tabaka.
k. 716, 716, 2261, 2261, 2467, 2467, 2924, 2924, 3283, 4098, 4098
k.+ı 137 (12)
kat- :İlave etmek.
k.-ar 3221
k.-mak 3972, 4216 (3)
katar : Birbiri ardınca sıralanmış.
k. 3487 (1)
katı :Sert.
k. 3128, 3239, 3879, 3941, 4119 (5)
kat'i :Kesin.
k. 3894 (1)
katl :Öldürme.
k. 1116, 1284, 2496, 3802
k.+i 1285,2496
k.+i uşşak:Aşıkların katili. 3801(7)
katre :Damla.
k. 396, 3531
k.+ni 3310
k.+si 426, 528, 3221

k.+yi 1629
k.+i eşk:Gözyaşının damlası. 2804
k.+i hûn:Kan damlası. 587
k.+i şebnem:Çiğ damlası. 228,
2004(11)
kavî : Kuvvetli, güçlü, dayanıklı.
k. 156, 301, 324, 786, 2818 (5)
kayd : Ayağa vurulan zincir, pranga.
k.+a 4317 (1)
kayışoğlu dorusu:Padişahın atlarından biri.
k. 872 (1)
kayser: Eski Roma ve Bizans imparatorlarının lakabı.
k. 436
k.+i 725
k.+i âlem:Alemin kayseri. 1155(3)
kayyum: Câmi hademesi, cami veya mescitte hizmet gören kimse.
k. 2546 (1)
kazâ : Hükmün yerine gelmesi.
k. 20, 216, 438, 506, 551, 806, 902, 998, 1334, 1493, 1586, 1700, 1707, 1761, 1792, 1811, 1986, 3460, 3722, 3728
k.+ya 2386
k.+yı 393 (22)
kebab :Yanmış,yanık.
k. 1622, 3191, 4323
k.+ı pür-nemek 4024 (4)
kebûter: Güvercin.
k. 1130, 3018 (2)
kec : Eğri, çarpık.
k. 472 (1)
keçrev: Tuttuğu yol yanlış olan.
k. 1964 (1)
keder :Üzüntü.
k. 1402, 2001, 2216, 2669
k.+den 498, 699
k.+e 3860 (7)
kef 1: Köpük, yemeğin vb. şeylerin üzerinde meydana gelen köpük.
k. 2561
k.+i 186, 1763
kef 2: Elin iç tarafı, avuç.
k.+in 711
k.+inden 1590
k.+i attar:Aktarın avucu. 957
k.+i cud 569,1642,2054
k.+i dest:Elin içi. 346, 433, 445
k.+i kerim:Cömertliğin avucu. 1577
k.+i mevc 362
k.+i yemin 3188 (15)
keff : El içi, avuç içi.
k.+i 1705
k.+i dest:Elin içi. 293, 295,2921
k.+i kerem 132
k.+i mihr 1923 (6)
kefş : Bir sırrı öğrenme.
k. 201 (1)

- kehkeşan:**Samanyolu.
k. 290, 600, 673, 1946, 2793, 2909,
3199 (7)
- kelâm :**Söz.
k.+ı hikmet-âmîz:Hikmetli söz. 2285
k.+ım 476, 529, 1008, 1398, 1778,
2486, 3102
k.+ımda 160
k.+ımı 1594
k.+ın 2917, 3033
k.+ı pak:Temiz söz. 408 (13)
- kelîm :**Tûr-i Sînâ`da Cenâb-ı Hak`la
konuşması dolayısıyla Hz. Musa`ya verilen
unvan.
k. 315
k.+in 744
k.+i mısır:Mısır`ın kelimi. 695(3)
- kelle :**Kafa,baş.
k.+yi 3817
k.+i adû 1446 (2)
- kem** Fena, kötü, bozuk.
k. 2033, 2706, 3238, 3243, 3311, 4097,
4185
k.+dir 3094, 3128
k.+i rüzgar:Kötü zaman. 2216 (10)
- kemahi:**Onun gibi.
k. 3326
k.+dir 3356, 3665 (3)
- kemâl :**Olgunluk,erdem,bilgi.
k. 594, 2579, 3255
k.+e 1865
k.+ı adl ü insaf:İnsaf ve adaletin
erdem. 563
k.+ı kerem:Cömertlik erdemi. 1758
k.+i 3008
k.+inde 4113
k.+i adl:Adalet erdemi. 2989
k.+i akl:Aklın bilgisi. 1079
k.+i danîş:Bilginin olgunluğu. 1573
k.+i hüner-i nutk 3121
k.+i kahr 1362
k.+i kusur 1606
k.+i merhamet 1496
k.+i revnak 155 (16)
- kemân 1:** Sevgilinin kaşı, yay gibi kavisli kaş.
k. 178, 183, 265, 2066
- kemân 2:**Yay.
k.+dır 472
k.+e 3512
k.+ıdır 10
k.+ım 3834 (8)
- kemane:** Kemandan biraz büyük halk çalgısı.
k. 3422, 3425 (2)
- kemân-keşlik:**Okçuluk.
k.+de 2590 (1)
- kemend :** İdam için kullanılan yağlı kayış,
cellat ipi.
k. 3482
- k.+ini 4126
k.+i rey 2874
k.+i Rüstem-i ikbal 676 (4)
- kemer-beste:**Kuşanmış.
k. 443 (1)
- kemhâ :** Bir cins ipek kumaş.
k.+yı 1380 (1)
- kemîn :** Pusu, tuzak.
k.+den 2377 (1)
- kemîne:** Noksan, eksik.
k. 987, 1513 (2)
- kem-yâb:** Az bulunan, az bulunur, nâdir.
k. 1675, 1796
k.+dır 211 (3)
- kenar :** Bir şeyin çevresini, sınırını teşkil eden
kısım veya çizgi, çevre, kıyı, sınır.
k.+a 3895
k.+ı 1539, 3991
k.+ım 3461
k.+ında 688
k.+ı cuybar:Nehir kenarı. 273
k.+ı derya:Deniz kıyısı. 3039 (7)
- kendi :** İyelik ekleri alarak kişilerin öz varlığını
anlatmaya yarayan dönüşlülük zamiri, zat
k. 295, 321, 498, 1392, 1457, 1606,
1735, 1893, 1960, 2064, 2229, 2259, 2282,
2723, 3258, 3482, 3639, 3830, 4142
k.+dir 870
k.+m 3262, 3509
k.+me 4014
k.+mi 144, 1257, 3839
k.+mizden 3777
k.+n 422, 1366, 2027,2463,3578, 3942
k.+ni 1053
k.+si 322, 858, 882, 3684(38)
- kendü :**bkz. kendi.
k.+yi 376, 377, 3537 (3)
- kerâmet:** İkrâm, ağırlama.
k. 1666, 1936, 3408
k.+dir 1594, 2410 (5)
- keramet-pişe:**İkrâm peşinde.
k. 2485 (1)
- kerân :** Kenar, uç, kıyı.
k.+dır 463 (1)
- kerem :** Cömertlik, lutuf, ihsan, bağış; bu
vasıflara sahiplikten doğan yardım severlik,
hayır ve güzel işler.
k. 110, 325, 442, 779, 1162, 1580,
1594, 1684, 1703, 1853, 2483, 2585, 3115,
4320, 4327
k.+de 433, 2484
k.+i 1593, 3114
k.+in 2643
k.+inden 1896
k.+i rüzgar:Zamanın hayırlı işleri.
2200
k.+le 3240
k.+şiar 2381 (24)

kerem-pîşe:Hayırlı işler peşinde olan.
k. 3010 (1)

kerîm : Kerem sahibi, ihsan edici, cömert, eli açık.

k.+e 1523, 3741
k.+i ebr-kefa 1715
k.+i kamran 989, 2431 (5)

kere : Kere, defa, kez, sefer.
k. 3277, 4058 (2)

kerrubiyân:Dört büyük melek.
k. 2740, 3053
k.+a 988 (3)

kes- : Son vermek, gidermek.
k. 3740
k.-di 3447, 3489, 4208 (4)

kesâd : Yokluk, kıtlık, azlık.
k. 1284, 1487, 2288
k.+a 1677, 3289
k.+ı 3239
k.+ı kıymet-i müşk 3065 (7)

kesb :Kazanma.
k. 583, 662, 1056, 1834, 2509, 3179
k.+i infirad 1259
k.+i kemal 487, 1326
k.+i kemal-i beşer 517
k.+i ruh 2629
k.+i rutubet 229
k.+i saman 1580
k.+i şeref 1642
k.+i tezeyyün 1780
k.+i uluvv 1953 (16)

kesel : Gevşeklik, tembellik, rehavet, kesalet, uyuşukluk.
k. 2799, 3740, 3740, 4218 (4)

kesil-:Vazgeçilmek.
k.-mez 3673
k.-mezse 4033 (2)

kesir :Çok,bol.
k. 2085 (1)

keskin: Çok kesici, iyi kesen.
k. 3506
k.+dir 2653 (2)

kesret: Çokluk, bolluk, fazlalık, ziyadelik.
k.+de 3702
k.+i 3849
k.+inden 3982
k.+i dürr:İncilerin bolluğu. 2706
k.+i uşşak:Aşıkların çokluğu. 385
k.+i şân:Şânın fazlası. 210, 1476 (7)

keşâkeş:Tereddüt.
k.+de 1202
k.+den 2579 (2)

keşf : Gizli bir şeyi bulma, gizli bir şeyi bulup meydana çıkarma.
k. 2130, 2467, 2617
k.+e 4252
k.+ı râz:Sırrı keşfetme.
4080,4135,4179 (7)

keşmekeş : Karışık olma durumu, karışıklık.
k.+i dem-be-dem-ı rüzgar 2202 (1)

keşşâf:Keşfeden,kaşif.
k.+ım 21 (1)

keştî : Gemi, deniz taşıtı, sefîne.
k. 567, 2906
k.+i alem 344
k.+i çapûk-i felek 1440
k.+i karar 2552
k.+i nühasman 709
k.+i ten 4349 (7)

ketm :Gzileme,saklama.
k. 3600 (1)

kevâkib:Yıldızlar.
k. 244, 2574 (2)

kevkeb:Yıldız.
k. 2809
k.+e 3920
k.+i 442, 1327, 1769
k.+i baht:Talih yıldızı.
390,1247,1663,2191,2813
k.+i baht-ı said 2853
k.+i cah:Makamın yıldızı. 336.2146
k.+i dârâ:Hükümdarın yıldızı.2300
k.+i rûz:gündüz yıldızı. 342
k.+i şevket 1940,4067
k.+i tab 2083,3455
k.+i ikbal:Bahtın yıldızı. 1662
k.+i şira 303
k.+i talii 352,2807
k.+im 3209 (24)

kevkebe:Yıldız.
k. 3770

kevkeb-efşân:Yıldız saçan.
k. 36(1)

kevn :Dünya,âlem.
k. 235, 611, 1795, 2336, 2945, 3861 (6)

kevser: Cennette bulunan bir akarsu.
k. 1725, 3183, 3978, 4071, 4200
k.+i 3847, 4165 (7)

key : Büyük hükümdar, padişah, hükümdar.
k. 778 (1)

keyf : Zevk, eğlence.
k.+e 3300
k.+i can-bahş 3317
k.+i kelam 1540
k.+i sahba 911,953,2457
k.+i şarab 3797,4271
k.+i şarab-ı edrine 4202
k.+inde 3300
k.+ini 3311
k.+inle 3323(12)

keyfiyet: Bir şeyin nasıl olduğu, hal, durum, vaziyet, husus, vasıf, nitelik, kalite, içyüz.
k. 2510
k.+in 3320
k.+i mahsusa 1744
k.+i nazm 3504 (4)

- keyif** : Rahat, huzur, afiyet.
k.+i 2613 (1)
- keykubad**:Selçuklu hükümdarlarının ünvanı.
k. 725, 1996 (2)
- keyvân** : Satürn, Zuhâl gezegeni.
k.+i 557, 1584
k.+ı felek 1231 (3)
- kez** :Defa,kere.
k. 2511, 3517 (2)
- kıbab** : Kubbeler, tepesi yarım küre şeklinde olan bina damları.
k. 1639
k.+ı nüh-felek 2445, 3510 (3)
- kible** : Güney yönü, cenüb.
k.+i erbab-ı maarif 2157
k.+i ikbal 483
k.+i mülk 2697
k.+i şeyhü'l-harem-i rüzgar 2227 (4)
- kible-gâh**: Kible tarafı, kıblenin bulunduğu yer.
k.+ıdır 3382,3668 (2)
- kıl-** : Etmek, yapmak.
k. 1392, 2731, 3323, 3323, 4122, 4127
k.-a 1528, 2676, 2978, 3146, 3223,
3245
k.-am 3240
k.-an 118, 140
k.-ar 2714, 2789, 3678
k.-ayım 3517
k.-dı 1069, 1391, 1481, 2538, 2562,
2678, 2860, 2946, 3181, 3290,3516, 3808,4070
k.-dik 4108
k.-dim 2893, 3252
k.-dın 1592, 3511
k.-ıp 3161
k.-madın 3266, 3269, 3272, 3275,
3278, 3281, 3284, 4324
k.-mağa 3259
k.-masak 3698
k.-masan 3193
k.-mış 2503, 2635,2745, 3231, 3232
k.-mışdır 4352
k.-sa 2670, 2743, 3279
k.-sak 3780
k.-sam 2598, 3512
k.-sın 3247, 3901, 4294 (64)
- kır- 1**:Parçalamak.
k.-ıp 1394
- kır- 2**:İncitmek.
k.-mada 3810
k.-maz 3506
k.-muş 3525 (4)
- kırâb** : Kılıç veya bıçak kını, kılıfı.
k. 3527 (1)
- kırân** : Yakınlık, mukarenet.
k. 1231, 2749, 3153, 3770 (4)
- kırıl**:-Yok olmak.
k.-ır 4341 (1)
- kısm** :Kısım,bölüm.
k.+ını 2047 (1)
- kısmet**:Nasip.
k.+ı ilahi 1103 (1)
- kıssa** :Hikâye.
k.+ı mecnun:Mecnun'un hikayesi.3653
k.+ı medh:Övgü hikayesi. 2586 (2)
- kış** : Kuzey yarım kürede 22 Aralık-21 Mart tarihleri arasındaki zaman dilimi, sonbaharla ilkbahar arasındaki soğuk mevsim.
k. 2392 (1)
- kıt'a** : Dörtlük, dört mısradan oluşan nazım birimi.
k.+da 2665
k.+ların 3331 (2)
- kıy-** : Acımayarak büyük bir kötülük etmek, zulmetmek.
k.-sa 4108 (1)
- kıyâmet**: Son derece büyük yıkım, katlanılması güç belâ, büyük sıkıntı, belâ.
k. 880, 2275, 3672, 4315
k.+de 3271, 3584
k.+den 3700
k.+dir 1386
k.+e 1710, 3049
k.+i 1459 (11)
- kıyâs**:Karşılaştırma.
k. 872, 1105, 1335, 2067, 2591, 3280, 3413, 4091 (8)
- kıymet**: Değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
k. 141, 2286, 3896
k.+de 963, 1188
k.+dir 2597
k.+i 2085, 3239
k.+ini 2841
k.+ı akd-ı dür-i nazm 2080
k.+ı kuhl-ı cıla 1031 (11)
- kızar**:-Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.
k.-sa 3966 (1)
- kızıl** : Parlak kırmızı renk.
k. 264 (1)
- kızılbaş**: Safevî askeri.
k.+ı 1116 (1)
- ki** :Kelimeleri veya cümleleri birbirine bağlayan bir söz.
k. 9, 20, 32, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 56, 58, 59, 64, 67, 74, 78, 82, 83, 94, 95, 95, 98, 99, 104, 114, 118, 119, 122, 124, 127, 136, 143, 147, 154, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 167, 174, 176, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 196, 198, 199, 208, 214, 215, 223, 229, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 243, 243, 244, 252, 254, 255, 257, 258, 259, 260, 279, 283, 284, 310, 311, 316, 318, 331, 332, 336, 337, 351, 352, 356, 361, 362, 363, 364, 372, 373, 383, 386, 387, 388, 411, 416, 422, 433, 435, 443, 445, 446, 449,

450, 451, 453, 459, 460, 466, 470, 471, 474,
475, 476, 478, 484, 485, 486, 487, 490, 493,
500, 503, 504, 505, 506, 507, 509, 510, 511,
513, 518, 521, 525, 532, 533, 541, 542, 543,
547, 557, 574, 581, 583, 596, 609, 620, 635,
639, 650, 652, 655, 656, 660, 664, 665, 666,
671, 672, 679, 693, 694, 695, 696, 697, 703,
706, 726, 772, 783, 791, 792, 795, 807, 808,
814, 815, 821, 845, 846, 849, 854, 857, 862,
864, 866, 867, 868, 870, 871, 879, 884, 892,
895, 897, 903, 911, 915, 922, 929, 933, 942,
947, 952, 963, 969, 981, 982, 991, 992, 993,
994, 995, 999, 1003, 1011, 1012, 1015, 1038,
1040, 1042, 1043, 1052, 1064, 1066, 1067,
1069, 1071, 1083, 1084, 1092, 1093, 1094,
1101, 1105, 1108, 1119, 1120, 1123, 1124,
1125, 1153, 1154, 1168, 1175, 1177, 1182,
1187, 1192, 1209, 1213, 1223, 1224, 1240,
1241, 1242, 1245, 1246, 1268, 1276, 1281,
1282, 1283, 1296, 1298, 1313, 1314, 1320,
1321, 1343, 1349, 1351, 1351, 1355, 1356,
1357, 1361, 1363, 1370, 1372, 1373, 1382,
1397, 1398, 1410, 1416, 1420, 1422, 1423,
1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1432, 1433,
1436, 1438, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448,
1461, 1462, 1464, 1467, 1468, 1469, 1477,
1480, 1481, 1482, 1483, 1494, 1503, 1505,
1507, 1508, 1511, 1521, 1521, 1525, 1526,
1527, 1528, 1544, 1547, 1548, 1549, 1552,
1553, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1568,
1569, 1578, 1580, 1581, 1587, 1591, 1591,
1596, 1597, 1598, 1599, 1602, 1603, 1604,
1608, 1609, 1616, 1618, 1627, 1632, 1633,
1638, 1639, 1640, 1646, 1651, 1652, 1658,
1659, 1661, 1666, 1670, 1675, 1694, 1695,
1717, 1720, 1723, 1728, 1731, 1733, 1736,
1737, 1738, 1748, 1750, 1753, 1753, 1754,
1755, 1756, 1758, 1759, 1760, 1764, 1766,
1766, 1770, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780,
1781, 1788, 1789, 1794, 1795, 1805, 1811,
1812, 1816, 1822, 1824, 1825, 1826, 1836,
1841, 1843, 1845, 1850, 1851, 1855, 1856,
1857, 1873, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884,
1886, 1890, 1892, 1893, 1896, 1906, 1924,
1925, 1929, 1931, 1937, 1947, 1972, 1973,
1977, 1980, 1982, 1989, 1990, 1995, 2007,
2008, 2009, 2015, 2043, 2045, 2052, 2053,
2054, 2055, 2059, 2080, 2086, 2089, 2096,
2098, 2099, 2105, 2107, 2138, 2159, 2160,
2161, 2168, 2173, 2182, 2194, 2217, 2218,
2219, 2220, 2221, 2227, 2239, 2248, 2252,
2254, 2258, 2262, 2264, 2266, 2267, 2268,
2269, 2270, 2271, 2278, 2280, 2282, 2291,
2298, 2303, 2304, 2305, 2318, 2319, 2322,
2323, 2330, 2332, 2341, 2344, 2363, 2365,
2366, 2370, 2371, 2378, 2383, 2385, 2426,
2427, 2427, 2431, 2432, 2433, 2439, 2440,
2442, 2443, 2446, 2450, 2451, 2458, 2461,

2467, 2475, 2479, 2480, 2482, 2488, 2495,
2502, 2503, 2511, 2515, 2521, 2522, 2523,
2533, 2536, 2538, 2553, 2555, 2566, 2567,
2579, 2606, 2619, 2620, 2626, 2634, 2642,
2647, 2652, 2653, 2654, 2655, 2659, 2669,
2671, 2676, 2678, 2685, 2714, 2715, 2718,
2724, 2728, 2731, 2792, 2802, 2811, 2811,
2816, 2817, 2818, 2820, 2823, 2826, 2833,
2840, 2849, 2850, 2863, 2867, 2868, 2869,
2870, 2883, 2884, 2891, 2896, 2905, 2906,
2923, 2926, 2937, 2957, 2998, 3008, 3026,
3027, 3035, 3038, 3039, 3048, 3053, 3058,
3059, 3060, 3075, 3078, 3078, 3080, 3081,
3082, 3083, 3089, 3091, 3095, 3099, 3100,
3104, 3107, 3108, 3109, 3116, 3116, 3123,
3124, 3125, 3127, 3137, 3140, 3140, 3142,
3146, 3170, 3187, 3207, 3212, 3219, 3221,
3235, 3235, 3277, 3290, 3317, 3346, 3349,
3358, 3360, 3372, 3373, 3374, 3375, 3376,
3380, 3381, 3388, 3408, 3432, 3445, 3465,
3466, 3469, 3486, 3496, 3518, 3519, 3540,
3554, 3628, 3647, 3653, 3655, 3658, 3662,
3669, 3671, 3672, 3672, 3674, 3677, 3678,
3688, 3693, 3717, 3759, 3781, 3782, 3811,
3830, 3877, 3891, 3917, 3927, 3959, 3994,
3994, 3998, 4012, 4022, 4052, 4052, 4066,
4127, 4155, 4174, 4174, 4180, 4187, 4189,
4191, 4193, 4202, 4235, 4236, 4254, 4255,
4283, 4291, 4292, 4293, 4298, 4300, 4301,
4312, 4313, 4332, 4339, 4344, 4349 (754)
kibr :Kibir, Büyüklük, ululuk satma, büyüklük
taslama, kendisini büyük gösterme, büyüklük,
kendisini başkalarından üstün görme.
k. 2474 (1)
kifâyet:Yetme,yeterlilik.
k. 1147, 1223, 2576, 2925, 3044, 3189,
3195
k.+i tamim 1733(8)
kilâb : Köpekler.
k.+i ruzgar:Devrin köpekleri. 831 (1)
kilid
k. 2861
k.+in 1399
(2)
kilk :Kalem.
k.+e 161
k.+i suhan-pala 2336
k.+i bedi 3336
k.+i güher-paş 2585
k.+i kudret:Gücün kalemi. 3070
k.+i tekrim 332
k.+i zerrin:Altından kalem.2921 (1)
kim 1:bkz. ki.
k. 2, 6, 13, 17, 27, 31, 34, 38, 65, 66,
84, 85, 86, 89, 92, 105, 106, 111, 112, 115, 128,
138, 139, 164, 173, 190, 191, 212, 213, 216,
226, 239, 240, 245, 285, 299, 315, 322, 329,
343, 346, 348, 353, 368, 371, 378, 380, 382,

384, 394, 399, 401, 402, 403, 413, 419, 421, 428, 429, 430, 431, 434, 436, 440, 444, 452, 456, 461, 463, 464, 468, 483, 486, 489, 491, 501, 502, 508, 512, 523, 526, 527, 528, 529, 532, 538, 539, 558, 570, 577, 579, 582, 588, 594, 610, 618, 621, 623, 628, 631, 637, 641, 642, 654, 663, 670, 688, 691, 698, 698, 704, 712, 722, 723, 724, 725, 732, 740, 744, 746, 748, 756, 760, 768, 771, 784, 802, 803, 813, 816, 832, 835, 841, 850, 856, 859, 874, 876, 878, 894, 895, 902, 904, 905, 930, 932, 939, 951, 953, 966, 973, 975, 978, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 997, 1004, 1014, 1024, 1025, 1026, 1027, 1029, 1041, 1058, 1068, 1070, 1126, 1128, 1135, 1149, 1167, 1183, 1193, 1200, 1204, 1219, 1220, 1221, 1222, 1239, 1243, 1246, 1247, 1248, 1254, 1257, 1269, 1285, 1286, 1287, 1322, 1336, 1338, 1342, 1362, 1365, 1378, 1380, 1386, 1389, 1395, 1411, 1412, 1412, 1422, 1424, 1431, 1434, 1449, 1456, 1458, 1459, 1464, 1466, 1470, 1474, 1478, 1479, 1497, 1502, 1522, 1534, 1566, 1567, 1574, 1600, 1615, 1626, 1629, 1637, 1653, 1667, 1668, 1688, 1688, 1699, 1700, 1705, 1706, 1744, 1747, 1757, 1772, 1774, 1790, 1791, 1796, 1806, 1810, 1815, 1818, 1860, 1867, 1869, 1871, 1874, 1875, 1877, 1889, 1913, 1914, 1915, 1916, 1940, 1942, 1943, 1945, 1946, 1950, 1951, 1952, 1958, 1959, 1961, 1964, 1978, 1979, 1994, 1996, 1999, 2002, 2016, 2027, 2033, 2042, 2065, 2067, 2078, 2092, 2098, 2100, 2101, 2106, 2116, 2131, 2150, 2158, 2165, 2167, 2175, 2178, 2184, 2188, 2199, 2202, 2243, 2244, 2259, 2262, 2265, 2271, 2282, 2284, 2294, 2294, 2299, 2300, 2349, 2352, 2361, 2375, 2388, 2395, 2400, 2408, 2409, 2416, 2420, 2422, 2425, 2448, 2455, 2456, 2459, 2460, 2469, 2474, 2500, 2516, 2517, 2524, 2543, 2568, 2570, 2581, 2603, 2610, 2613, 2661, 2684, 2686, 2687, 2699, 2708, 2743, 2749, 2753, 2758, 2758, 2759, 2761, 2773, 2784, 2786, 2799, 2807, 2828, 2829, 2834, 2851, 2854, 2882, 2886, 2887, 2893, 2893, 2894, 2894, 2895, 2897, 2904, 2913, 2916, 2918, 2928, 2931, 2940, 2946, 2947, 2948, 2952, 2953, 2954, 2958, 2970, 2974, 2976, 2979, 2987, 3011, 3016, 3018, 3021, 3043, 3054, 3055, 3073, 3076, 3098, 3102, 3105, 3106, 3115, 3120, 3122, 3126, 3131, 3132, 3149, 3158, 3159, 3182, 3191, 3192, 3204, 3206, 3225, 3245, 3245, 3249, 3302, 3305, 3307, 3310, 3365, 3369, 3377, 3398, 3400, 3406, 3409, 3418, 3421, 3430, 3431, 3436, 3438, 3439, 3459, 3471, 3511, 3529, 3572, 3579, 3591, 3594, 3599, 3649, 3651, 3655, 3661, 3664, 3668, 3680, 3682, 3697, 3712, 3714, 3720, 3722, 3767, 3784, 3787, 3805,

3816, 3844, 3867, 3898, 3916, 3972, 3980, 4060, 4121, 4138, 4165, 4181, 4182, 4206, 4226, 4250, 4258, 4277, 4281, 4287, 4302, 4309, 4312, 4314, 4337, 4352

kim 2:Soru zamiri.

k.+dir 3147, 3147, 3148, 3148

k.+e 1211, 2338, 3804, 4147

k.+i 2191, 2339, 3615

k.+in 57, 1785, 2942, 3369, 3550

k.+inle 2385, 2385 (523)

kimi :Bazısı.

k. 453, 453, 2011, 2011, 3139, 3139, 3139, 3304, 3368

k.+nin 3366, 3367

k.+si 148, 453, 3139, 3304 (15)

kimse : Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi.

k. 14, 293, 490, 1272, 1401, 1471, 1487, 1487, 1904, 2037, 2120, 2136, 2149, 2207, 2255, 2289, 2314, 2459, 2723, 3031, 3302, 3332, 3363, 3413, 3460, 3691, 3739, 3795, 3840, 3840, 3845, 3933, 4185, 4273

k.+de 3692, 4047, 4246

k.+den 477, 3026, 3537

k.+dir 500

k.+nin 1521

k.+yi 1133, 3585 (44)

kimyâ : Çok az bulunan ve üstün özellikler taşıyan değerli şey.

k. 625

k.+yı kerem 2057 (2)

kin : Öç almayı amaçlayan gizli düşmanlık, garaz.

k. 4347

k.+i 1409 (2)

kine :bkz. kin.

k.+si 4276 (1)

kine-cû: Kinci, kindar, kin güden, öç almaya uğraşan, intikam almak için çalışan.

k. 379 (1)

kirâm: Kerimler, ulular, büyükler, soylular, asiller, şerefli.

k.+ı 1944 (1)

kirât :Değer.

k. 2414, 3790 (2)

kiriş-:Girişmek.

k.-ür 2012 (1)

kise :Kese,küçük torba.

k.+i gonca 347

k.+i sebz 1558 (2)

kişi : İnsan, kimse, şahıs.

k. 421, 501, 502

k.+nin 495 (4)

kişver :Memleket,ülke.

k. 240, 1021, 1818, 2252, 2455

k.+ara 2265

k.+ara-yı kerem-pişe 2107

k.+de 1924, 2918

- k.+e 440
k.+i 727
k.+i çin:Çin ülkesi. 2115
k.+inden 2787
k.+i pür-şura 2417 (14)
- kitâb** : Kitap, ciltli veya ciltsiz olarak bir araya getirilmiş, yazılı veya basılı kâğıt yaprakların bütünü.
k. 801, 3078, 3866, 4128, 4342
k.+a 2478
k.+ım 2487 (7)
- kizb** : Yalan söyleme, yalan, uydurma.
k.+i 3233 (1)
- ko- 1**:Söylemek.
k. 267, 697, 772, 799, 799, 799, 839, 1107, 1198, 1203, 1406, 1478, 1786, 1894, 2044, 2085, 2387, 2541, 2724, 2731, 2889, 3088, 3129, 3274, 3729, 3740, 3757, 3844, 3847, 3849, 3901, 3926, 4023, 4044, 4055, 4057, 4061, 4163, 4166, 4188
- ko- 2**:Bırakmak.
k.-du 2383, 2524
k.-dum 2929
k.-ma 1394, 3495, 4074, 4148, 4289, 4328
k.-madı 2829
k.-madın 1347
k.-mam 4049
k.-mamış 1187
k.-mamışdır 2811
k.-mayın 1891
k.-maz 135, 152, 253, 1817, 1845, 2175, 2282, 2655, 2817, 2834, 2932, 3047, 3524, 3860, 3862, 4152
k.-mazdı 1072, 1584, 2003
k.-mazsın 3868
k.-muş 364, 845
k.-r 497, 534, 565, 2202, 2512, 3528, 3618, 4246, 4316
k.-rdu 3052, 3960, 4161
k.-rlardı 2744
k.-rum 3983
k.-sam 1719
k.-san 1732
k.-sun 1691
k.-ya 1111
k.-yalım 926, 2675, 3172
k.-yam 1529
k.-ydu 1099
k.-ymaz 4018
k.-yup 1729, 3034 (103)
- koca** :Büyük.
k. 4322 (1)
- kol** : İnsan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm.
k.+una 1288 (1)
- kon-** : Kuş, kelebek, uçak, toz vb. bir yere inmek.
k.-mağa 253
k.-masın 4023
k.-maya 4159
k.-muş 305
k.-sa 1640
k.-up 2559 (6)
- kop-** : Yerinden ayrılmak.
k.-aran 3424
k.-du 2857
k.-masın 2794
k.-maz 4315
k.-sa 455, 2275, 2794, 4315 (8)
- kopar-**:Kopmasını sağlamak.
k.-ır 880, 1183, 3861 (3)
- kork-** : Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak.
k.-ar 375
k.-arım 755, 2986, 3549
k.-um 4104 (5)
- koş-** : Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek.
k.-a 1142, 2633, 4117, 4142
k.-un 1370 (5)
- koy-** :Bırakmak.
k.-a 113
k.-maz 776
k.-unca 252
k.-up 148, 524, 3943 (6)
- köhne** : Eski, eskimiş, yıpranmış, bakımsız kalmış, terkedilmiş, harap, metruk.
k. 612, 685, 1649, 1712, 2427, 3360, 3371, 4216, 4223, 4279 (10)
- köhne-**:Eskimek.
k.-dikçe 3441, 4082 (2)
- köpek** : Aşağılık niyetlerle yaltaklanan veya davranışları kötü olan kimse için kullanılan bir sövgü sözü.
k. 2493 (1)
- kör** : Görme engelli.
k. 1393 (1)
- kubbe** : Yarım küre veya kümbetimsi yapılan bina damı.
k.+sinde 2749
k.+i ali 245
k.+i germabe 1629 (3)
- kudret**:Güç.
k. 106, 1212
k.+e 511
k.+i 2144
k.+imi 1533
k.+in 3231 (6)
- kudsiyân**: Melekler, melâike taifesi.
k. 638, 1270, 2091, 3062, 3459
k.+ı asman:Gökyüzündeki melekler.
647,2444 (7)
- kudûm** : Ayak basma, gelme, geliş.
k.+ı 964
k.+undan 3179 (2)

- kûh** :Dağ.
k. 241, 868, 957
k.+dan 1618
k.+ı bela:Bela dağı. 2177
k.+ı giran 203,454,455.2379
k.+ı kaf:Kafdağı. 2674,3468 (11)
- kuhl** :Göz alıcı.
k. 869 (1)
- kûh-sâr**: Dağ tepesi.
k. 2006
k.+a 1862
k.+ı 678, 2310 (4)
- kul** :Birine veya bir şeye bağlı,köle.
k. 1567, 2475, 3075, 3076, 3206, 3277, 3282, 3343, 3882
k.+ların 1206
k.+larına 1353
k.+larıyla 2836
k.+un 1154, 3274
k.+uyuz 4167 (15)
- kulak** :İşitme organı.
k.+ım 3977
k.+ın 579 (2)
- kullâb**: Çengel, kanca.
k. 3685, 3861 (2)
- kullan-**:Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak.
k.-san 3162 (1)
- kulluk**:Kul olma işi.
k.+unu 4014 (1)
- kulûb** :Kalbler, gönüller.
k.+a 1293
k.+ı arifin 2962 (2)
- kur-** :Hazırlamak.
k.-a 268
k.-du 552
k.-madan 1112
k.-muş 2933 (4)
- kur'ân**: Allah tarafından vahiy yoluyla Hz. Muhammed'e indirilmiş, semâvi kitapların sonuncusu.
k.+a 2496 (1)
- kurdur-**:Hazırlanmasını sağlamak.
k.-mazdı 3208 (1)
- kurtar-**:Bir canlıyı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak.
k. 3833
k.-dın 2579 (2)
- kurtul-**:Tehlikeli veya kötü bir durumu atlatmak.
k.-amam 3462
k.-urduk 3545 (2)
- kurtuluş**: Bir şeyden, bir yerden kurtulma, felah, halas, necat, selamet.
k. 4038 (1)
- kuru** : Etkisi ve sonucu olmayan.
k. 3540 (1)
- kurul-**:Kurma işine konu olmak veya kurma işi yapılmak.
k.-sun 3496 (1)
- kusur** :Hata.
k. 2279
k.+um 3123 (2)
- kuş** : Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.
k. 849, 1137
k.+dur 938 (3)
- kuşan-**:Hazırlanmak.
k.-dım 1092 (1)
- kûşe** :Köşe.
k. 765, 4071
k.+de 2420, 3734
k.+içeşitliyle 2130
k.+içeşmiyle 2376
k.+sı 4191
k.+sindir 1639
k.+sini 3906 (9)
- kuşış** : Çalışma, çabalama, gayret sarfetme, uğraşma.
k. 3162 (1)
- kuvvet**:Güç.
k. 1288
k.+de 3116
k.+i 2329
k.+i baht:Kaderin gücü. 1904
k.+i cazibe-i sıdk 2859
k.+i erkan:İleri gelenlerin gücü. 387 (6)
- kûy** :Semt,sevgilinin oturduğu yer.
k.+una 3672, 3798, 3898
k.+unda 3556
k.+unu 3596, 4159 (6)
- küdûret**: Gam, tasa, kaygı, kederlilik.
k. 3306
k.+den 3305, 3400, 3410 (4)
- küfr** : Nimesi inkar etme.
k. 1879 (1)
- külâh** : Eskiden giyilen, ucu sivri veya yüksek başlık.
k.+ı 1389
k.+ı keykubad 2286
k.+ın 1491, 2091 (4)
- külhân**: Hamam ocağı, hamamda su ısıtmak için ateş yakılan yer.
k.+da 4100
k.+dan 2770 (2)
- kümeyt** : Kırmızı şarap.
k.+i hame 2358 (1)
- künc 1**:Kambur
k.+i gam 4095
- künc 2**:Köşe.
k.+i mihrab 1651 (2)
- küreng**:Al at.
k. 1960 (1)

küstâh:Saygısız.
k. 3580 (1)
küşte : Öldürülmüş, maktul.
k.+i şemşir-i naz:Naz kılıcının
öldürdüğü. 384 (1)

L

lâbüdd: Lâzım, gerekli, gerek, zaruri.
l. 1041, 3890 (2)
lâ-cerem: Zaruri, ister istemez, çâresiz.
l. 799 (1)
lâf :Söz.
l. 594, 594, 683, 742, 743, 1051, 1340,
1477, 1786, 1821, 2731, 3126, 3908
l.+ı 267, 839, 1203, 1732, 2675, 2731,
3088, 3172, 3274
l.+ın 3280
l.+ı suhan-pıra 2340
l.+ı bi-mana:Anlamsız söz.301
l.+ı koy-:Lâf söylemek. 481 (26)
lafz : Söz, kelime, ağızdan çıkan, manalı veya
manasız söz.
l. 22
l.+ı 159, 2278, 3548
l.+ımda 2728(5)
lâhza :An.
l. 754, 1845, 2282, 3308, 3865, 4152
l.+da 1385 (7)
lâl :Dilsiz.
l. 1886, 2176
l.+dir 1002
l.+i 180
l.+in 3844
l.+ine 4028
l.+sin 3295 (7)
lâla : Çocuğun eğitim, öğretim ve gözetimi ile
ilgilenen vazifeli, mürebbi.
l. 967
l.+sı 965 (2)
lâle : Zambakgillerden, uzun yapraklı, çiçekleri
kadeh biçiminde olan çeşitli renkli bir süs
bitkisi.
l. 218, 908, 957, 2337, 2551, 3644,
4222, 4289
l.+dir 777
l.+si 2396
l.+sini 349 (11)
lâle-sitân:Lale bahçesi.
l.+dır 479 (1)
lâle-veş: Lâleye benzeyen, lâle gibi.
l. 1368 (1)
lâle-zâr: Lâlelik, lâle bahçesi, lâle yetiştirilen
yer.
l. 2552 (1)
lâ-mekan:Yersiz.
l. 1449, 1701, 3921 (3)
lâne : Yuva, ev.

l.+miz 3958 (1)
la'net:Beddua.
l. 3358 (1)
lâtîf : Yumuşak, hoş, güzel, nazik, narin.
l. 11, 1045, 2812, 3046
l.+i 1641 (5)
latîfe:Şaka, nükte, espri.
l.+i gaybiyye-i ilahiyye 1483
l.+i hulk 3064 (2)
lâ-yefhem: Anlayışsız, idraksız, idrakten âciz.
l. 2723 (1)
layıh :Lâyık.
l. 2779 (1)
lâyık : Yakışan, yaraşır, yakışır.
l. 919, 966, 1172, 1292, 1952, 2116,
2662, 2927, 3508, 4187
l.+dır 933, 947, 1124, 1268, 1339,
1361, 1812, 1995, 2153, 2365, 2521, 3445,
4292 (23)
lâzım : Gerek, gerekli, lüzumlu.
l. 540, 590, 758, 1100, 1147, 1189,
1295, 1405, 1969, 2137, 2253, 2542, 3193,
3230, 3477, 3567, 3803, 3903, 4010, 4014,
4150, 4177 (22)
lâzıme:Gerekli.
l.+dir 4116 (1)
leâl : İnciler.
l. 1864 (1)
leb :Dudak.
l.+i 4242
l.+i dilber:Dilberin dudağı. 654
l.+i lâl:Susan dudak. 3560
l.+in 4182
l.+leri 2934, 3526, 4027
l.+lerin 3203
l.+lerinde 3204 (9)
lebâleb: Ağzına kadar dopdolmuş, dolmuş olarak,
silme.
l. 3095, 3221, 3539 (3)
leb-be-leb: Dudak dudağa.
l. 3785 (1)
leb-beste: Susan, konuşmayan.
l. 798 (1)
ledünnî: Allah'ın bilgisine ve sırlarına ait,
onunla ilgili, ilâhî sırlara âit.
l. 68 (1)
lehçe : Konuşma tarzı.
l.+i pakize 1775,2083
l.+i şuh 3484 (2)
leîm : Alçak, aşağılık, adı, bayağı.
l. 1523
l.+e 3741 (2)
lem'a : Parıltı, parlayış, parlama.
l.+sı 1774 (1)
leng :Topal.
l. 1964 (1)
lenger: Yayvan ve kenarları geniş büyük kap.
l. 344, 1033

l.+i 709 (3)
lerzân: Titrek, titreyen.
 l. 238, 377 (2)
lerze : Titreme, titreyiş.
 l. 132, 1084, 2014, 4040
 l.+i kûh:Dağın titremesi. 879 (5)
leşger:Ordu.
 l. 2456 (1)
leşker:Asker,ordu.
 l. 1058, 2252
 l.+e 1330
 l.+i 717
 l.+i âlem:Alemin ordusu. 1182
 l.+i müjgan 3661,4281 (5)
letâfet: Lâtiflik, hoşluk,güzellik.
 l. 217, 911, 1209, 2669, 3321, 4126,
 4187, 4258, 4287, 4337
 l.+de 980, 2398
 l.+den 2549, 3964
 l.+i hüsn-i tahayyül 1095
 l.+i hulk 1703 (16)
levend: Çevik, hareketli, yakışıklı, kabadayı.
 l. 4344 (1)
levh : Yassı, düz, üzerine resim, yazı gibi
 şeyler yazılan nesne, üzerine yazı yazılabilir
 levha.
 l. 780, 796
 l.+ıdile 2154
 l.+i aftab 2360
 l.+i ayine-i medh 2323
 l.+i dil 2365
 l.+i fuad 2269
 l.+i maani 2130
 l.+i zamir 2489 (9)
leyâlî: Geceler.
 l. 4228 (1)
leyl :Gece.
 l. 182 (1)
leylâ : Kadın ismi, bir çok şair tarafından
 işlenen ünlü doğu mesnevisinin kadın
 kahramanı.
 l. 3944
 l.+dır 2479
 l.+yı 2331 (3)
lezîz : Lezzetli, tatlı, tadı güzel, hoşça giden şey.
 l. 529, 4249 (2)
lezzet: Herhangi bir şey karşısında duyulan
 zevk, haz, keyf.
 l. 1540, 3936, 4248
 l.+inden 1667
 l.+i gam:Gamin zevki. 4106
 l.+i güftar:Sözün hazı. 1775,2658,
 4217(8)
lîk : Lâkin, amma, ancak, fakat.
 l. 427, 2022, 2253, 2841, 3992 (5)
libâs : Elbise, giyilecek şey, giysi.
 l.+ı mühmel 2839
 l.+ı nazm 304 (2)

lillâh: Allah için, Allah aşkına.
 l. 1258, 1662, 2182, 3091 (4)
lillâhi: Allah için, Allah aşkına.
 l. 3324 (1)
lisân :Dil.
 l. 3719
 l.+ım 2487
 l.+ı hâl:Hal dili.1414 (3)
livâ : Sancak, alem.
 l.+nı 1387
 l.+yı İslâm:İslam sancağı. 1108 (2)
liyâkat:Ehliyet,izin.
 l. 1477 (1)
lu'âb : Bal, şeker gibi şeylerle yapılan tatlı.
 l. 1667 (1)
lûle 1:Çeşme.
 l.+i Kevser:Kevser suyunun çeşmesi.
 2308(1)
lûtf : İkrâm ve yardımda bulunma,iyilik.
 l. 110, 334, 382, 772, 773, 789, 922,
 1074, 1123, 1841, 1896, 1936, 2047, 2195,
 2246, 2248, 2432, 2734, 2815, 2932, 3056,
 3190, 3240, 3243, 3303, 3304, 3407, 3416,
 3524, 3533, 3534, 3686, 3999, 4021, 4117,
 4264, 4320
 l.+a 448, 1493, 1733
 l.+ı hûda:Allah'ın lutfu. 2366
 l.+ı hak:Allah'tan gelen lutuf.
 809,1543
 l.+ı şahenşah:Şahlarşahının lutfu. 4300
 l.+u 111, 194, 217, 346, 515, 520,
 1368, 1496, 1593, 1820, 2277, 2474, 2706,
 2765, 3067, 3184, 3224
 l.+un 210, 1663, 2776, 2829, 3032,
 3076, 3192, 3207, 3209, 3228, 3234
 l.+una 1302, 3164
 l.+undan 1362, 3882
 l.+unu 2048, 2963, 2992
 l.+uyla 3112, 3226 (80)
lûle : Halka gibi dürülmüş şey, kıvrım, büküm.
 l.+sinden 650 (1)
lûlu :El değmemiş.
 l.+yı suhan-lala 2305
 l.+yı menşur 1827
 l.+yı semin 2425
 l.+yı şehvar 690(4)

M

mâ :Biz.
 m. 898(1)
mâadâ :Başka.
 m. 2255 (1)
maânî : Mânalar, anlamlar.
 m. 260, 2708, 2787, 3327
 m.+si 1555
 m.+sinde 2508 (6)
maânî-perver:Anlamları seven.
 m. 143, 3006 (2)

- ma'ârif:** Tahsille elde edilen bilgi.
m. 3242 (1)
- ma'âş :** Yaşayış, dirlik, geçim sağlayacak şey.
m. 2281 (1)
- mabeyn:** Sarayda, vekillerin (nazır-bakan) ve diğer zatların müracaat edecekleri ve padişah yakınlarının bulunduğu daire.
m.+i 3904
m.+imiz 1208
m.+imizde 689 (3)
- mâdâm :** Madem.
m. 3235 (1)
- mâde :** Dişi.
m. 2418 (1)
- mâde-âhu:** Dişi ceylan.
m. 1035 (1)
- ma'delet:** Adalet, hakkaniyet, insafılık.
m.+in 1650 (1)
- ma'den 1:** Cevher, maden çıkarılan yer.
m. 2523
m.+i 3137
m.+i elmas: Elmas madeni. 730
m.+i yakut: Yakut madeni. 4052
m.+i zer ü sim: Altın ve gümüş madeni
1710
- ma'den 2:** Bir sıfat ve özelliğin kaynağı olan kimse.
m.+i hüsn 2691(6)
- mâdûn :** Aşağı derece, alt, emir itibariyle aşağıda olan, birinin emri altında bulunan.
m. 3043 (1)
- mâ-fîha:** İçindekiler, bir şeyin içinde olanlar.
m. 789 (1)
- magrib :** Batı.
m.+i 514 (1)
- mağbûn:** Şaşkın, şaşırılmış.
m. 3065, 3248 (2)
- mağfûr:** Allah'ın mağfiretine nail olmuş, günahı affolunmuş.
m.+i 1831 (1)
- mağlûl:** Zincirle bağlanmış, zincire vurulmuş kimse.
m. 2056 (1)
- mağrib:** bkz. magrib.
m. 1119, 2818
m.+den 1395
m.+e 1872 (4)
- mağrur:** Gururlu.
m. 322, 1341, 1342, 3553, 3717, 3916, 3919 (7)
- mağz :** Öz, iç.
m.+i dem-i nutk-ı mesih-i meryem
2132 (1)
- mâh :** Ay.
m. 92, 780, 1333, 1641, 2091, 2751, 3439, 3842
m.+a 3042, 4126
m.+dır 4209
- m.+ı 569, 3255, 3707
m.+ıdır 3350, 3381
m.+ın 4234
m.+ında 4097
m.+ı nev: Yeni ay.
92,206,216,567,705,2320,3199,3771
m.+ı tamam: Dolunay. 1318 (27)
m.+ı zemin-seyr-i cihan-pıra 1022
- (19)
mahabbet: Muhabbet.
m. 2509, 3210, 3676, 3776, 4032 (5)
- mahal :** Yer, mekan.
m. 896, 1232, 1320, 2383, 2814, 3739, 4222, 4227
m.+de 496, 1054, 2404
m.+inde 3634 (12)
- mahal:** bkz. mahal.
m.+inde 591, 3921 (2)
- mahalle:** Bir şehir veya kasabanın bölündüğü kısımlardan her biri.
m.+nde 1420 (1)
- mahallî:** Mahalle ait, yerli.
m.+nde 1707
m.+ne 3076 (2)
- mahalsiz:** Yersiz.
m. 1173 (1)
- mâ-hasal:** Hâsıl olan, meydana gelen; netice, sonuç.
m. 4279
m.+ı sırr-ı muamma-yı zamane 2148
m.+i kân 2219
m.+i ma'den 2112 (4)
- mahbes:** Zindan.
m.+den 3667 (1)
- mahbûb:** Sevgili.
m. 422, 3312
m.+dan 3978
m.+u 4007
m.+ı ilâhi: İlahi sevgili. 58 (5)
- mahdûm:** Oğul, evlat.
m.+ı 983 (1)
- mâhî :** Balık.
m.+dir 3349
m.+lerin 2770 (2)
- mahiyet:** Hakikatler, iç yüzü.
m. 2689
m.+i 517 (2)
- mahkeme:** Hüküm yeri: davaların görülüp hükme bağlandığı yer.
m.+i adl ü dad: Adalet ve doğruluğun mahkemesi. 2228 (1)
- mahkûm:** Hüküm giymiş kimse.
m. 1056, 1194, 1811
m.+ı ferian 2249 (4)
- mahlas:** Şairlerin şiirlerinde kullandıkları ad.
m.+ı Nef'î: Nef'î'nin mahlası. 3167 (1)
- mahlûk:** Allah tarafından yaratılmış, yaratık.

- m. 2334 (1)
- Mahmud:**17.yy. da yaşamış Osmanlı padişahı.
m. 975 (1)
- mahmûr:**Baygın.
m. 3564, 3800, 3804, 3823, 4179, 4348
- (6)
- mahrem:** Gizli olan, herkese söylenmeyen, gizli sır vasfı olan.
m. 1919, 2111, 2526, 2734, 3299, 3312, 4080, 4190, 4192, 4331
m.+dir 3479, 3636
m.+idir 53, 57
m.+i aşk:Gizli aşk. 3792 (15)
- mahrûm:** İstedigini, diledigini elde edemeyen, bir şeye sahip olamayan, yoksun.
m. 4288 (1)
- mahsûs:**Kişiyi has.
m. 2189, 3332
m.+dur 3339, 3407, 3603 (5)
- maşer:** Haşrolunacak, toplanılacak yer; kıyamette ölülerin dirilip toplanacakları yer.
m. 3699
m.+de 3749(2)
- mâh-tâb:**Ay ışığı.
m. 2922(1)
- mahv :** Yok etme, ortadan kaldırma, harabetme, perişan etme.
m. 2827, 3530 (2)
- mahzen:**Karanlık.
m. 2526 (1)
- mahz :** Safî, hâlis, katıksız, sırf, tam, ta kendisi, aslı. m.+i
- hayal:**Asıl hayal. 1843
m.+i lutf 1687
m.+i lutf-ı Mevla:Allah'ın lutfunun aslı. 2460 (3)
- mahzûn:** Hüzünlü, kederli, kaygılı, dertli, üzüntülü.
m. 3248 (1)
- mahzûr:**Sakinca.
m.+i 1803 (1)
- mâ'i :**Mavi.
m. 272, 2554 (2)
- mâil :** Meyilli, hevesli ve kabiliyetli, istekli, düşkün.
m. 3270, 3467, 3558, 3799, 3914
m.+i 3229
m.+im 4004
m.+iz 4039, 4178 (9)
- makâm :**Mevki.
m.+ında 2095
m.+i dil-güşa 3440
m.+i vezaret:Vezirlik makamı. 1735
- (3)
- makbûl:** Kabul edilmiş olan,geçerli.
m. 2792, 3174, 3241, 4026
m.+i sultan-ı güzün 3227
m.+i şahenşah-ı âlem 1835
- m.+i tab-ı şeyh 2910, 3182
m.+e geç- 323(9)
- makdem:** Gelme, dönüp gelme.
m.+iyle 4205 (1)
- makdûr:** Güç, kuvvet, kudret.
m.+umu 1005 (1)
- makhûr:** Yenilmiş, kahrolmuş, mağlup olmuş.
m.+i 1825 (1)
- makrun:**Yakın.
m. 3052, 3076 (2)
- maksûd:** İstenilen şey, istek, arzu, gâye.
m. 1742
m.+um 961, 2497
m.+unu 399, 1895, 3215, 3247
m.+i kainat:Kâinatın gayesi. 1431
m.+i şeh-i devran:Devrin şahının isteği. 153 (9)
- ma'kûl:** Akla yakın, akla uygun, aklın kabul edeceği.
m. 1176, 1208, 2072,2415,2416, 2670, 3790 (5)
- mâl :** Bir kimsenin malik olduğu şey, varlık, servet.
m. 1880, 1881, 1882, 3358
m.+a 2948 (5)
- mâl-â-mâl:** Ağzına kadar dolu, dopdolu.
m. 1881 (1)
- mâlik :**Sahip.
m. 511, 822, 968, 1272, 1562, 2018, 2098
m.+i 2585
m.+i bahr-ı kerem 2409
m.+i dinar:Para sahibi. 76 (10)
- ma'lûm:** Bilinen, belli, belirsiz olmayan.
m. 2150, 3136
m.+i dil-i alem-ıyan 441
m.+i şerif 3033 (4)
- mâ-melek:** Ne varsa, varı yoğu, olanı biteni; olanca şey.
m.+in 1523
m.+i maden 3117 (2)
- ma'mûr:** Harab olmayan, sağlam ve bakımlı.
m. 698, 802, 843, 1985, 2427, 2795, 2948, 4002 (8)
- ma'mûre:** İmar edilmiş, işlenmiş yer.
m.+sin 3881 (1)
- manâ :** Anlam; bir kelime, söz, hareket veya işaretin ifade ettiği anlam.
m. 34, 593, 604, 696, 1263, 1464, 1780, 2718, 2977, 3012
m.+da 21, 63, 84, 486, 917, 974, 1240, 2264, 2483, 2497, 3295
m.+dır 1527, 2487
m.+sı 3548
m.+sını 547
m.+yı 22, 1399, 2024, 2323
m.+yü müfad 2278
m.+yü zamane 2143

- m.+y-ı dürüst 318
m.+y-ı latif:Hoş anlam. 43,2929 (34)
- mânen** :Anlamca.
m. 2925 (1)
- mânend**: Benzer, eş, denk.
m. 2052
m.+i 866, 2689, 3045, 4047
m.+i âb 2931
m.+i burak-ı cennet 2069
m.+i kümeyt 863 (8)
- mâni'** : Men'eden, geri bırakan, alıkoyan, engel olan,engel.
m. 572, 2571, 3521
m.+de 3367
m.+dir 809
m.+i gayb 2127
m.+i tasvir-i hayal 2330
m.+yi 524
m.+i ayet-i lutf-u ihsan 1316
m.+i endişe 3081
m.+i latif 158 (11)
- mansıb**: Devlet hizmeti, memuriyet.
m.+i âlâ-yı zamane 2150
m.+ın 1138 (2)
- mansûr**: Gâlib, muzaffer, Allah'ın yardımıyla galib, üstün gelmiş
m. 546 (1)
- mantık**: Doğru ve düzenli düşünme kabiliyeti.
m.+ın 2827 (1)
- mantikî**:Özel isim.
m. 2494 (1)
- manzûm**: Tanzim edilmiş, dizilmiş, düzenlenmiş, sıralanmış.
m. 313 (1)
- manzûr**: Beğenilen, gözde olan.
m.+ı 1798 (1)
- mâr** :Yılan.
m. 825
m.+dır 4100 (2)
- maraz**:Dert, bela, dayanılması güç durum.
m. 2195 (1)
- ma'reke** : Savaş meydanı, çarpışma yeri.
m.+de 465, 540, 1323
m.+i fitne 1181
m.+i mani 534 (4)
- ma'rifet**: Kendine has ustalık, hüner, maharet, sanat.
m. 2481
m.+dir 589
m.+ın 3173 (3)
- mâsadak**:Uygun.
m. 1498
m.+ı belhüm 2841
m.+ı iffet-i ashab-ı nebi 3106 (3)
- masdar**: Bir şeyin çıktığı yer, kaynak, temel.
m.+ı âlem:Dünyanın temeli. 1187 (1)
- mashara**:Maskara,soyтары.
m. 2494 (1)
- masraf**: Bir iş görmek veya bir şey almak için harcanan para.
m.+ı 1513
m.+ı yek-ruze 2219 (2)
- masûn**: Sâlim, sağlam.
m. 3089 (1)
- ma'ser**: Cemâat, insan topluluğu, topluluk.
m. 2489 (1)
- maşrik**: Güneşin doğduğu taraf, doğu.
m.+da 1872
m.+ı 514
m.+ın 36
m.+ı endişe 3707
m.+ı idrak 3457
m.+ı subh-ı hidayet 35 (6)
- mât** :Yenik düşmek.
m. ol- 2042 (1)
- matbû'**: Hoş, lâtif, makbul, güzel.
m. 1045
m.+dur 2349
m.+u 1146,3431 (4)
- matbûb**:
m.+ın 3843 (1)
- mâtem** : Hüzün, keder ve musibet karşısındaki ağlama, yas, yaslı, kederli bulunma hali.
m. 1994, 4074, 4096 (3)
- matem-mekremet**:Matemi yaya.
m. 781 (1)
- matla'**: Kaside veya gazelin kafiyeli olan ilk beyti, başlangıç beyti.
m.+dan 3280
m.+ıdır 3655
m.+ımı 3165
m.+ı envar 3973
m.+ı hurşid-i direhşan-ı suhan 3151
m.+ı hurşid-i enver 1001
m.+ı mihr-i cihan-tab-ı saadet 2898 (7)
- maverâ**:Ard,geri.
m.+y-ı perde:Perdenin ardı. 553 (1)
- mâye** :Temel,asıl,öz.
m. 2005
m.+i asayiş-i âlem 2163
m.+i iksir-i murad 2112
m.+i feyz-i cereyan 459
m.+i feyz-i hayat-ı ebedi 2604 (5)
- mazhar**: Bir şeyin çıktığı yer, zuhur ettiği, görüldüğü yer.
m. 960, 1040, 1907, 3164
m.+dır 1014
m.+ı 760
m.+ı âlem 1189
m.+ı asar 1482
m.+ı atfet-i zill-ı huda 4137
m.+ı eltaf 1733
m.+ı feyz-i firaset 1520
m.+ı feyz-i heva-yı mekrümet 1708
m.+ı hayr 1185
m.+ı ihsan-ı suhan 3138

- m.+1 mekremet 103
m.+1 sırr-1 celal-i rabb-i rahim 1694
m.+1 sırr-1 ehad 2903 (17)
- mazmûn:** Nükteli, sanatlı, ince ve güzel söz.
m.+lar 2592, 3884
m.+u 160, 312, 318, 1721, 2593, 3983
m.+unu 20, 320
m.+1 fikr 291
m.+1 hafi 1738
m.+1 hat-1 dilber-i ferhunde-lika 1736
m.+1 medh 1720 (14)
- ma'zûr:** Özürlü, özürlü olan.
m. 1340, 2126, 2176, 2279, 2423,
3123, 4101
m.+dur 768, 4219
m.+1 1804
m.+1 kiram-1 ukala 1746, 3609, 3610
- (13)
- meâb :** Sığınılacak yer.
m. 1660 (1)
- mebhût:**Şaşa kalmış, şaşmış, hayrette kalmış.
m. 3337 (1)
- mebzûl:**Çok.
m. 1198 (1)
- mecâl :** Güç, kuvvet, iktidar, takat, tahammül.
m. 1848, 1891, 2335 (3)
- mecâz :** Gerçek olmayan, gerçeğin zıddı.
m. 3028, 3629 (2)
- meclis:** Topluluk, heyet, cemiyet, encümen.
m. 1323, 1803, 3496
m.+de 391, 790, 3296, 4180
m.+e 4168
m.+imde 1727
m.+imüz 4304
m.+in 3310, 3316
m.+inden 2961
m.+ine 1072
m.+i erbab-1 dü 3308
m.+i hass 1269
m.+i ikbal 629
m.+i irfân-1 ilahi 317
m.+i mestan-1 suhan 3143
m.+i rindana 3636
m.+i rindane 3299
m.+i sadgun 3096
m.+i şahenşeh-i nevrüz 3913 (23)
- mecmû'a:**Toplanıp biriktirilmiş.
m.+dır 2023, 3414
m.+i esrar-1 divan-1 kemâl 745
m.+i gülden 3484
m.+i raz-1 nihani 22 (5)
- mecnûn 1:** Meşhur mesnevi kahramanı, leylâ ile mecnûn hikayesinin erkek kahramanı olan, Kays.
m. 2331,3578,3938,3943,4019
m.+u 2479
- mecnûn 2:** Çılgın, deli.
m.3062
- m.+1 aşk:Mecnun'un aşkı. 2780 (8)
- mecrûh:** Yaralanmış, cerh olunmuş, yaralı.
m. 3557
m.+ların 80 (2)
- meczûb:** Deli, divane, mecnun.
m.+1 mahabbet:Muhabbet delisi. 3578
- (1)
- medâr:** Dayanak noktası, sebep, vesile.
m. 1237, 2718
m.+1 asman 3245
m.+1 din 2500
m.+1 fikr 2718
m.+1 islâm 103
m.+1 kevkebe-i ihtişam-1 cemşid 1563
m.+1 memleket 1359,2436
m.+1 şeref-i kilk 3121 (10)
- meded :**Yardım,imdat.
m. 764, 778, 3128, 3493, 3641, 3641,
3641, 3642, 3643, 3644, 3645, 3646, 3647,
3648, 3649, 3671, 4006, 4183 (18)
- medeng: Kapı sürgüsü, kilit.
m. 1957 (1)
- medh :** Övme, birinin iyi şeylerini söyleme, sena, sitayiş.
m. 4, 258, 277, 544, 582, 1185, 1341,
1405, 1529, 1878, 2287, 2480, 2497, 3954,
4311
m.+e 1118, 3465
m.+i 2539
m.+in 1342, 1922, 2719, 2722, 2976,
3240, 4226
m.+inde 2021, 2329, 2423, 2425, 2832,
3123, 3200
m.+ine 738, 1088, 1339, 1531, 2325,
2619, 2788, 2925
m.+ini 874, 1336, 2048, 2071, 2129,
2235, 2236, 2395, 3024, 4249
m.+inin 133
m.+inle 2785
m.+i bülend 1262
m.+i müstesna 286
m.+i şahan-1 cihan-ban 138
m.+i şahen-şah 780, 968
m.+i şitab 855
m.+i vâkar 344
m.+i vâlâ 1396 (60)
- medhal:** Başlangıç, giriş.
m. 2829 (1)
- medrese:** Ders okutulan yer.
m.+si 53
m.+i âli:Yüksek okul,üniversite. 1173
m.+i hikmet:Hikmet okulu. 2863 (3)
- medyûn:** Borçlu, vereceği bulunan.
m. 3077 (1)
- mefhar:** Övünme sebebi, övünme vesilesi.
m.+1 âlem 1161 (1)
- mefhûm:** Anlaşılan, anlaşılmaş.
m.+un 1494 (1)

- mefâtûn**: Gönül vermiş, vurgun, müptela, düşkün, tutkun.
m. 221, 935, 2015, 2325, 2734, 2996, 3038, 3053, 3302, 3922, 4265
m.+u 110, 3545
m.+ı bade-i cemşid 3746
m.+ı eda-yı gazel-i sade-i aşk 3799
m.+ı etvâr 936, 2570 (17)
- meġer**: Meġer.
m. 108, 133, 490, 498, 1029, 1039, 1375 (7)
- meġer**: Bilinmeyen, farkında olunmayan bir durum için kullanılan bir söz, meġerse, oysa, oysaki
m. 286, 330, 641, 650, 681, 805, 853, 888, 982, 1140, 1191, 1389, 1521, 1681, 1860, 1871, 1925, 2117, 2195, 2338, 2339, 2363, 2378, 2490, 2580, 2586, 2723, 2743, 2796, 2801, 2835, 2918, 3519, 3521, 3565, 3596, 3681, 4017, 4249, 4271 (40)
- meh**: Ay, kamer.
m. 1044, 1193, 1631, 2427, 2767, 3856, 4001, 4101
m.+i ferver-din 2392
m.+in 2780
m.+kevkebe 2303 (11)
- mehdi**: Hidâyete eren, doğru yolu tutan, hidayete vesile olan.
m.+i ahmed 2226
m.+i devr-i zaman 898,2105
m.+i isa-dem 992
m.+i zaman 1313 (5)
- mehpâre**: Çok güzel kimse.
m. 4196
m.+ler 769 (2)
- meh-rûy**: Ay yüzlü güzel.
m. 1018 (1)
- mehtâb**: Ay ışığı.
m. 4171 (1)
- mekân**: Bulunulan yer, oturlan yer, mesken, ikâmetgâh.
m. 213, 235, 1449, 1469, 2336, 2698, 3861
m.+a 1795, 2945
m.+ımdır 611
m.+tut-: Yer edinmek. 2145 (11)
- mekîn**: Oturan, yerleşen, oturmuş, yerleşmiş.
m. 2428, 2989 (2)
- mekremet**: Merhamet.
m.+le 1591 (1)
- mekrûmet**: bkz. mekremet.
m.+in 2643, 3036 (2)
- mekteb**: Okul.
m.+i ehl-i dil 796
m.+i endişe 1181 (2)
- mektûb**: Haberleşme maksadıyla yazılan kâğıt, nâme, betik.
m. 3328
m.+ı behcet-amiz 3453
m.+ı ferhunde-eda 2516
m.+ı mahabbet 3574 (4)
- melâhat**: Güzellik, şirinlik, yüz güzelliği.
m.+de 979 (1)
- melâhî**: Oyunlar, eğlenceler, cümbüşler.
m.+dir 3368 (1)
- melâik**: Melekler.
m. 2448 (1)
- melâik-huddâm**: Hizmetçi melekler.
m. 2637 (1)
- melâmet**: Kınama, suçlama, ayıplama.
m. 3673 (1)
- melce'**: Sığınılacak yer, iltica edilecek yer, barınak.
m. 2173 (1)
- melek**: Allah'ın nurdan yarattığı, iradeleri, cinsiyetleri, yeme ve içmeleri olmayan, çeşitli şekillere girebilen, göze her zaman görülemeyen, Allah'ın emirlerine tam itaat eden mahlûk, ferîşteh.
m. 653, 896, 936, 967, 1217, 1673, 1727, 1917, 2039, 3830, 3877, 4115
m.+dir 851, 3411
m.+ler 935, 1491 (16)
- melek-hû**: Yalvaran melek.
m.+dur 2434 (1)
- melek-şiyem**: Melek huylu.
m. 1588 (1)
- memâlik**: Memleketler, ülkeler, eller, diyarlar.
m. 2089, 3118
m.+de 1291
m.+e 1903
m.+i gayr 1729
m.+i ru-yı zemin 1734 (6)
- memdûh**: Beğenilmiş, medholunmuş, övülmüş.
m. 400, 1396, 1532
m.+a 1528
m.+ı cihan:Dünyanın beğendiği. 1164
m.+ı esnaf-ı ümem 781
m.+ı güzün 2976
m.+u 1038, 1593, 2482
m.+um 1176, 3372
m.+umu 78
m.+umun 401 (14)
- memleket**: Bir devletin toprağı, ülke, yurt, vatan, diyar.
m. 199, 389, 1055
m.+arâ: Ülke arazisi. 1876, 2143
m.+ara-yı zamane 2142
m.+den 1384
m.+dir 1392
m.+e 1330
m.+i çin: Çin ülkesi. 2312
m.+inde 439
m.+i rum: Rum ülkesi. 2140
m.+i bahr 4333
m.+i çin ü hıta 1771 (14)

- memlû** : Doldurulmuş, dolu.
m. 3226 (1)
- memnûn**: Hoşnud, razı.
m. 1283, 1367, 3064, 3075
m.+ı pabus 1367 (5)
- me'mûr**: Emir ile hareket eden, emir altında olan, bir amirin emri ile hareket eden kimse.
m.+ı 1811 (1)
- memzûc**: Bitişik, karışık, karışmış.
m. 3050 (1)
- menâb** : Birinin yerini tutma, nâib olma, birisine vekil olma.
m.+ı ruzgar:Devrin vekili. 832 (1)
- menâkıb**: Menkıbeler, ibretli hikâyeler, hayat hikâyeleri.
m.+ın 1462 (1)
- menâil** : Ele geçirilen şey, nâil ve sahib olunan şey.
m. 1882
m.+ı 1881 (2)
- menâm**:Rüya.
m. 2633 (1)
- menâr** : Câmi minâresi.
m.+âsâ:Minare süsü. 2275 (1)
- mengûş**: Küpe.
m. 303 (1)
- menhûs**: Uğursuz, kötü, meş'um.
m. 3209(1)
- menkûha**: Nikâhlı kadın, nikâhlanmış olan kadın.
m. 966 (1)
- mensûb**: Bir şeye veya kimseye nisbeti olan, alâkası bulunan, bir şeyle ilgili olan.
m. 1287 (1)
- menşûr**: Sultanın emri, mühürsüz mektubu, fermanı.
m.+ı 1822 (1)
- menzil**:Mesafe.
m. 3426
m.+e 873 (2)
- merâtib**: Mertebeler, basamaklar, kademeler, dereceler, rütbelere.
m. 309 (1)
- mercân**: Denizde geniş resif meydana getiren ve mercanlar takımının örneği olan hayvan ve bunun kalkerli yatağından çıkarılan çoğu kırmızı renkte ve ince dal şeklinde bir madde. Bu madde boncuk gibi süs eşyası olarak kullanılır.
m. 853, 859
m.+dan 3656 (3)
- merdâne**: Erkekçesine, merdcesine, er'e yakışır surette, mertçe, erkekçe.
m.+sin 3298 (1)
- merdüm**: Gözbebeği.
m.+i çeşm-i cihan-bin-i dil-i dâna
2301
m.+i çeşm-i hurşid 2402
- m.+i dide-i hurşid 2121
m.+ün 2586 (4)
- merdümek**: Gözbebeği.
m.+i binâ 2316 (1)
- merg** :Sebze.
m.+i müfaca-yı zamane 2195 (1)
- merhaba**:hoş geldiniz anlamında nazımda medholunan kimseye hitâb olarak kullanılır.
m. 81, 1250, 3176, 3177, 3178, 3285, 3286, 3287
m.+sın 4208 (9)
- merhale**: Derece, kademe.
m.+den 1740 (1)
- merhem**: Acıyı teskin eden şey.
m. 2712, 4140
m.+i teskirt 2290
m.+i zahm-ı elem-i rüzgar 2230 (4)
- merkez**:Bir şeyin ortası.
m. 55, 2576
m.+de 3458
m.+i daire-i cah 102
m.+i nokta 863 (5)
- mermer**: Bileşiminde % 75'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlı da olan, cilalanabilen, billurlaşmış kireç taşı.
m.+i berrak:Parlak mermer. 2407 (1)
- mertebe**:Derece,basamak,rütbe.
m. 111, 112, 346, 348, 361, 452, 1115, 1253, 1449, 1493, 1616, 1655, 1706, 1866, 2059, 2176, 2395, 2459, 2613, 2634, 2823, 2828, 2829, 3018, 3043, 3335, 3626, 3805, 4151
m.+den 352, 1652, 1880
m.+i vâlâ 2297
m.+me 3164
m.+sin 60
m.+i asman:Göğün basamağı. 181
m.+i şir:Şiirin derecesi. 2993 (37)
- mescid**: Namaz kılınacak yer, cami , ibadet edilecek yer.
m.+i 3960 (1)
- mesdûd**: Seddedilmiş, kapatılmış, hudutlanmış, kapanmış, kapalı.
m. 326 (1)
- mesel**:Örnek.
m. 2704
m.+dir 3116 (2)
- mesela**: Söz gelişi.
m. 519, 872, 1331, 1874, 2067, 2613 (6)
- mesel-başed**:Örnek ola.
m. 95 (1)
- mesele**:Sorun.
m. 441
m.+i mübhem:Gizli sorun. 52 (2)
- meserret**: Sevinç, şenlik.
m. 2382, 2383 (2)

meserret-encam:Sevincin sonu.
m. 2612 (1)

mesîh :Hz.İsa.
m. 2672, 3294 (2)

mesihâ: Hz. İsa'nın (a.s.) adlarından biri.
m. 535, 1382, 2028, 2274, 3611
m.+dan 3560
m.+dır 2485
m.+yı zamane 2170 (8)

mesir: Gezinti yeri, seyir edilecek yer,
gezilecek yer.
m. 2064 (1)

meslek:Tarz.
m. 2700
m.+i aşk-ı dil-i erbab-ı huda 1739 (2)

mesned: Büyük makam, ileri memurluk, rütbe,
mertebe
m.+i 727
m.+in 2951
m.+i devlet 1109,1194
m.+i izzet 70
m.+i sadr-ı vezaret 1897
m.+i vezaret:Vezirlik makamı. 1610
(7)

mesnevi:Manzum hikâye.
m. 82 (1)

mesrûr: Sevinçli, memnun, şen, sürurlu.
m. 802, 3310 (2)

mest : Keyifle kendinden geçmiş,sarhoş.
m. 28, 46, 656, 679, 768, 771, 1673,
1973, 2277, 2517, 2617, 2933, 3253, 3491,
3504, 3597, 3620, 3620, 3621, 3622, 3623,
3624, 3625, 3677, 3716, 3721, 3775, 3945,
3967, 4169, 4219, 4251, 4275
m.+i bâde:Şarap sarhoşu. 4247
m.+i cam-ı mey-i aşk 3986
m.+i harab 3502,3525, 3538, 3864
m.+i müdam 1651, 3624
m.+i naz:Naz sarhoşu. 4179
m.+i şeker-hab-ı naz 3810
m.+in 1746
m.+iz 3749 (45)

mestân: Sarhoşlar.
m.+ı elest 3749
m.+ı harabat:Meyhane sarhoşları. 415
(2)

mestâne: Sarhoşcasına, sarhoş bir kimseye
yakışır surette, sarhoşça, kendinden geçmiş bir
halde.
m. 886, 3502, 3506, 3609, 3616, 3621,
3650, 3663, 3734, 3941, 3941, 4179, 4179,
4180, 4181, 4182, 4183, 4348
m.+ler 767
m.+leri 4002
m.+n 3304
m.+yiz 3822 (22)

mestânelik:Sarhoşluk.
m.+im 3503 (1)

mestâne-reftâr:Sarhoşça yürüyüş.
m. 2561 (1)

meş'al:Kandil,aydınlatan ışık.
m. 2830 (1)

meşâm: Koku alacak yer, burun, geniz.
m.+a 1305 (1)

meşgûl: İlgilenen, uğraşan.
m. 1546 (1)

meşhûn: Dolu, doldurulmuş, dopdolu.
m. 3050 (1)

meşhûr: Tanınmış, herkesin bildiği, şöhretli,
adı yaygınlık kazanmış, ünlü, namlı.
m. 925, 1684, 2525
m.+ı 1808
m.+ı cihân:Dünyanın tanıdığı. 433 (5)

meşk : Alışmak, öğrenmek için yapılan
çalışma, alışma, araştırma.
m. 3070, 3950 (2)

meşreb: Yaradılış, tabiat, huy, mizaç, ahlâk.
m.+i 1076, 1327, 3400, 4200
m.+idir 1915
m.+im 2803
m.+imizde 3787
m.+inde 911
m.+inden 2961
m.+i aşık:Aşığın tabiatı. 1844
m.+i daniş 1652
m.+i lutf 390
m.+i pak:Temiz huy. 448,1641,2147
m.+i şehzade-i aşk 3794 (15)

meta' : Fayda, menfaat, hayır, nimet.
m.+ı mahzen-i sine 2374
m.+ı nazm 1729,2288
m.+ı daniş:Bilginin faydası. 671
m.+ı kasid 2029
m.+ın 2597 (6)

metanet: Sağlamlık, kavilik,gayret,
dayanıklılık.
m. 3336
m.+de 1008, 2704 (3)

metin :Sağlam.
m. 2110,2406 (2)

me'vâ : Sığınacak yer.
m.+yı zamane 2173 (1)

mevc :Dalga.
m. 238, 934, 2877
m.+i 2595
m.+idir 570, 571
m.+i derya-yı maani 1228
m.+i derya-yı suhan 296
m.+i mücevher 1007
m.+i müselsel 226
m.+i peyderpey 713 (11)

mevc-hîz: Dalga kaldıran.
m. 111 (1)

mevcûd: Var olan, bulunan, olan,hazır.
m. 2024
m.+dur 3849 (2)

- mevhibe:** İhsan, bağış, hediye.
m.+den 1493 (1)
- mevkib:** Alay, topluluk.
m.+inde 1939(1)
- mevkûf:** Tutuklu,bağlı.
m.+dur 604
m.+i imâ 2451
m.+ı tahrik-i benan 602 (3)
- mevlâ :** Allah.
m. 928, 1343, 1898, 3180
m.+dan 595 (5)
- mevlevî:** Mevlâya mensub.
m. 92
m.+dir 2753 (2)
- mevsim:** Belirli vakit, hengâm, dönem, devre.
m.+i adl:Adalet dönemi.503
m.+i ferhunde:Uğurlu dödem. 3092
m.+iferhunde-dem 766
m.+i ferhunde-eser 2854
m.+i gül 3535
m.+i nevrüz 1768
m.+i nevrüz-ı sultani 1988 (7)
- mevâc:** Çok dalgalı, çok dalgalanan.
m. 934 (1)
- mevzûn:** Âhenkli, mütenâsip, biçimli, nisbetli, uygun, düzgün.
m. 890, 2406, 2495, 3041 (4)
- mevzûn-peyker:**Düzgün şekil.
m. 2017 (1)
- mey :**Şarap,içki.
m. 204, 422, 426, 430, 772, 774, 776, 777, 778, 2607, 2607, 2608, 2609, 3221, 3292, 3360, 3638, 3978, 4134, 4216, 4279
m.+den 3785
m.+dir 775
m.+i 2948
m.+in 3380, 3904
m.+le 4223 (27)
- meyan :** Orta, ara, miyan.
m. 1457
m.+ında 1945
m.+ı çarsu-yı gülşen 658
m.+ı hak 2820
m.+ı saf 1457 (5)
- mevdân 1:** Geniş, açık, düz yer, alan.
m. 404
m.+a 715, 791, 1442, 1443, 2007, 2113, 3553, 3723
m.+e 4120
m.+ı 120, 125, 588, 1888
m.+ı cihan:Dünya meydanı. 862
m.+ı divan:Divân meydanı. 597
- mevdân 2:**Fırsat,imkan.
m.+ı hüner:Hüner meydanı. 2942
m.+ı mahabbet 3817
m.+ı mahşer:Mahşer meydanı. 1460
m.+ı suhan:Söz meydanı. 302
m.+ı zemin 1759 (21)
- mey-fürûş:**Şarap satan, meyhâneci, şarapçı.
m. 1540 (1)
- meyhâne:** İçki satılan ve içilen yer.
m. 768, 3504, 3734, 3945, 4273, 4305
m.+ye 3976
m.+i nâz 3605, 3827, 4345(10)
- mey-keş:** İçki içen, şarap içen; içki düşkünü, çok içen.
m. 4329 (1)
- meyl :** Bir tarafa doğru eğilme,meyil.
m.+i ekbar-ı maani 329
m.+i gazab 3226
m.+i hab 3187
m.+i tarab 3223 (4)
- mey-perest:** Devamlı şarap içen, sürekli içki içen.
m. 3677 (1)
- mezâd:** Artırma ile yapılan satış, müzâyede.
m. 658, 1270, 1537, 1893, 2289 (5)
- mezak :**Zevk,lezzet.
m.+ı dil:Lisanın zevki. 1973 (1)
- mezâyâ:**Meziyetler, üstünlük vasıfları.
m.+yı terennüm 4031
m.+yı zeban-ı farisi 1126 (2)
- mezîd:** Artma, fazlalaşma, çoğalma.
m. 2892 (1)
- mezraa :**Tarla.
m.+i tohm-ı adalet 437 (1)
- me'zûn:** İzin almış, izinli, ruhsatlı.
m. 3051, 3072 (2)
- mı :**Soru anlamı veren edat.
m. 272, 273, 276, 277, 278, 296, 298, 306, 310, 421, 531, 623, 824, 923, 925, 1089, 1172, 1338, 1848, 1927, 2142, 2215, 2233, 2399, 2727, 3236, 3325, 3325, 3326, 3508, 3578, 3585, 3732, 3828, 3856, 3860, 3874, 3995, 4010, 4016, 4094, 4111, 4150, 4207, 4274, 4315, 4324
m.+dır 270, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 290, 291, 292, 293, 293, 294, 295, 296, 297, 297, 298, 299, 299, 300, 300, 301, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 309, 310, 787, 787, 787, 1532, 2263, 3435, 3436, 3469, 3540, 3915, 4341 (108)
- mîh :**Çivi,kazık.
m.+ı 941 (1)
- mînâ :**Cam,billur.
m. 777 (1)
- mısmâr:**Çivi,kazık.
m.+ı 2584 (1)
- mısr :**Mısır(ülke).
m. 566, 3179 (2)
- mısra' :** Bir beytin satırlarından her biri, bir satırlık manzum söz; bir şiiri meydana getiren satırların her biri.

m.+1 480 (1)
mîzâb : Dam oluşu, su yolu, oluk.
m. 3863
m.+1 çeşm:Çeşme oluşu. 3509 (2)
mızrâb: Telli çalgıları çalmaya yarayan ağaç, kemik, mâden veya kiraz ağacından yapılan alet, saz zahmesi.
m. 1672 (1)
mi :Eklendiği kelime veya cümleye soru anlamı veren edat.
m. 16, 95, 117, 270, 271, 281, 289, 292, 295, 304, 305, 366, 414, 532, 548, 647, 657, 810, 1012, 1053, 1059, 1088, 1147, 1154, 1191, 1204, 1289, 1304, 1445, 1553, 1590, 1691, 1716, 1722, 1730, 1744, 1804, 1846, 2071, 2201, 2203, 2236, 2277, 2401, 2419, 2432, 2453, 2495, 2550, 2583, 2592, 2602, 2669, 2673, 2726, 2760, 2791, 2888, 3024, 3045, 3076, 3077, 3408, 3414, 3437, 3502, 3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3506, 3507, 3508, 3512, 3513, 3520, 3544, 3566, 3570, 3571, 3581, 3589, 3611, 3620, 3623, 3685, 3698, 3722, 3731, 3756, 3757, 3853, 3962, 4016, 4033, 4038, 4047, 4111, 4137, 4144, 4156, 4189, 4243, 4246, 4271, 4271, 4272, 4273, 4274, 4274, 4275, 4296
m.+dır 3933, 3933, 3941, 3941, 3953
m.+dir 279, 287, 303, 498, 710, 1063, 1279, 1670, 1738, 3001, 3171, 3942, 3943, 3944, 3945, 3950
m.+dur 3733
m.+sin 1420, 3271
m.+ydi 1234, 3194, 3644, 3814, 4240
(142)
micmer : Tütsü yakılan kap, buhurdan.
m.+i anber 1030 (1)
midâd : Yazı mürekkebi, yazı yazmaya yarayan siyah veya renkli sulu madde.
m. 167, 1276
m.+1 2507
m.+1 kîlk-i vasf 2290
m.+1 hame 1032, 1539, 1666
m.+1 kalem 473
m.+1 siyeh 1668 (9)
midhat: Medhetme, övme.
m.+in 3244
m.+i rey-i münir 295,1705
m.+1 zat:Kişiyi övme. 59,370 (5)
miftâh:Anahtar.
m.+1 cennet:Cennetin anahtarı. 3052
(1)
mihekk: Ölçü, iyiyi kötüden ayıran.
m. 4118
m.+i aşikan 775 (2)
mihmân: Misafir, konuk.
m. 394
m.+1 felek:Kaderin misafiri. 1201(2)

mihman-serây:Dünya.
m.+1 sine 2787 (1)
mihnet: Zahmet, eziyet, sıkıntı.
m. 2077
m.+e 3689
m.+i 4095 (3)
mihr :Güneş.
m. 207, 646, 959, 1193, 1642, 1953, 2091, 2427, 3273, 3776, 4032, 4097, 4126, 4209, 4221, 4330
m.+e 756, 1033, 1625, 1815, 2306, 4227
m.+i 294, 569, 2745
m.+i âlem 3559
m.+i âli 2556
m.+idir 2950
m.+in 442, 2477, 2636, 2975, 3926
m.+ini 285, 498
m.+isin 1395 (36)
mihr-âsâr:Sevgi eserleri.
m. 2623 (1)
mihribân: Merhametli, şefkat sahibi, muhabbetli, sevimli, yumuşak huylu
m. 1410 (1)
mikdâr: Kadir, kıymet, ölçü, değer, derece.
m. 487, 520, 1843, 2243, 3336
m.+1 689
m.+ım 2723
m.+ın 2028
m.+ımı 309, 3986
m.+1 devr-i daire-i lâ-mekan 205 (11)
milel:Milletler,uluslar.
m. 2697 (1)
millet: Benzer özellikleri olan topluluk,ulus.
m. 2956 (1)
mi'mâr:İmar eden.
m. 3044
m.+1 698, 1792
m.+1 kaza 2641 (4)
minnet: İyiliğe karşı duyulan şükür hissi.
m. 294, 1836, 2647, 3212, 3923, 3989, 3993, 4014
m.+dir 4023
m.+imiz 3750
m.+in 1200 (11)
mirac : Yükselecek, çıkılacak yer.
m.+ımı 37 (1)
mirâhûr: Sarayın ahır müdürü, imrahor.
m.+u 906 (1)
mirâs : Veraset yoluyla geçen şey, ölen kimseden akrabalarına ve yakınlarına kalmış olan mal, mülk, para.
m.+a 555 (1)
mir'ât:Ayna.
m.+a 4101, 4171
m.+1 cam:Ayna camı. 3256
m.+1 habab 3639 (4)
mirrîh: Merih yıldızı.

- m. 2809 (1)
- mis** : Bakır.
m.+i 2689, 3045 (2)
- misâl** :Örnek.
m. 1889 (1)
- miskâl**: Bir buçuk dirhemlik ağırlık ölçüsü. (4, 618 gr.)
m. 1858 (1)
- misk** : Bir ceylan cinsinin erkeğinin göbeğinden elde edilen güzel koku.
m.+i 1380
m.+i ezfer 2744 (2)
- misl** :Eş,benzer.
m. 888 (1)
- misli** : Benzeri, gibi, aynısı, benzer gibi, eş kabilinden.
m. 1323, 3694
m.+ni 2619 (3)
- mişvâr**: Tarz, tavır, gidiş, gidişât.
m.+i 2362 (1)
- mithet**:bkz. mithad.
m.+inde 2986 (1)
- miyân** :Orta.
m. 2415
m.+ında 570 (2)
- mi'yâr**: Kıymetli maddelerin ayar ölçüsü.
m.+i 675
m.+i izan 591 (2)
- mizâc**:Huy,tabiat.
m.+ı ab 2912
m.+ı bad 2972 (2)
- molla** : Eskiden büyük âlimlere verilen isim, büyük kadı, büyük âlim.
m. 2172, 2494
m.+dır 2493
m.+yı zamane 2171 (4)
- mor** :Bir renk.
m. 4346 (1)
- mu** :bkz. mı.
m. 288, 302, 489, 813, 852, 942, 1042, 1048, 1106, 1530, 2093, 2202, 2479, 2512, 2540, 2540, 2936, 3103, 3185, 3493, 3528, 3788, 3865, 3870, 3892, 3906, 4025, 4026, 4207, 4282, 4300, 4316
m.+dur 307, 897, 1176, 1312 (36)
- muâdil**: Mûsavî, denk, eşit.
m. 888 (1)
- muâdil**:Eşdğer.
m. 2826 (1)
- muallâ**: Makamı, rütbesi, derecesi yüksek.
m. 643, 3436 (2)
- mu'allak**: Bir yere dayanmadan havada, boşta, boşlukta duran.
m.+lar 4058 (1)
- muallâ-meretebe**:Yüksek meretebe.
m. 1022 (1)
- muallâ-paye**:Yüksek rütbe.
m. 1990 (1)
- muamele**: Davranma, davranış, birine karşı herhangi bir davranışta bulunma.
m.+den 1418
m.+nin 4175 (2)
- muattal**:Boş,terk edilmiş.
m. 3193 (1)
- muattar**:İtirlî, güzel kokulu.
m. 522, 1274, 2397, 3145
m.+dır 1000 (5)
- mûcer** : İcar edilen, kiraya verilen şey.
m.+i 749 (1)
- mu'ciz**: İnsanı âciz bırakan iş, aynısını yapmakta başkalarını acze düşüren, kimsenin yapamayacağı yolda olan.
m. 325
m.+i güftar 2231 (2)
- mu'cizât**: Mu'cizeler, Allah tarafından verilip, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.
m.+ı 38 (1)
- mucize**: İnsanı şaşırtacak şekilde görülmedik, umulmadık.
m.+peraz-ı belagat 2169 (1)
- mudhık**: Söz ve hareketleriyle başkalarını güldüren, güldürücü, komik.
m. 2494 (1)
- mudhik**: Söz ve hareketleriyle başkalarını güldüren, güldürücü, komik.
m.+in 2495 (1)
- muğtenem**: Ganimet olarak alınmış.
m. 770, 3741, 4195
m.+i naz 3091
m.+i naz u naim 342 (5)
- muğtenem**: Ganimet olarak alınmış.
m. 1982
m.+ı rüzgar 2207 (2)
- muhabbet 1**: Dostça konuşma, sohbet, yarenlik.
m. 2471, 4097, 4182, 4330
- muhabbet 2**: Aşk, ilgi, alâka.
m.3634,4013 (6)
- muhakkak**:Şüphesiz.
m. 68 (1)
- muhâl** : İmkânsız, olması mümkün olmayan, olmaz, olmayacak.
m. 2251 (1)
- muhalefet**:Aykırılık.
m. 3060 (1)
- Muhammed**:Son peygamber.
m. 975, 1855, 3010 (3)
- muhârebe**:Savaşma,çarpışma.
m.+de 1067 (1)
- muhassal**: Hülâsa, sözün kısası.
m. 593, 1140, 1367, 2031, 3259, 3265, 3523, 3969
m.+ı 3079 (9)
- muhibbi**:Dostla,sevgiyle alakalı.
m. 2545 (1)
- muhit** :Çevre.

- m. 350
m.+i zehhar 2380
m.+i âlem-i cud 1911
m.+i bi-keran 237
m.+i çarh-ı vâlâ 1033,2450 (6)
- muhkem:** Tam, eksiksiz, noksanı olmayan.
m. 1730, 1906, 2001, 2035, 2110, 2236, 2543, 2584, 2801, 3208, 3252, 3314, 4186 (13)
- muhtâc:** İhtiyacı olan.
m. 441, 930, 967, 1670, 1934, 4123
m.+ı der-i devlet 2141
m.+ı fetva 2496
m.+ı sahib-efser 1055 (9)
- muhtar:** Seçkin.
m. 1526 (1)
- muhtasar:** Kısa, özet.
m. 524, 1462, 2976
m.+dır 2285 (4)
- muhtefi:** Saklı, gizli.
m. 1684 (1)
- muhtell:** Bozuk, karışık.
m. 2281, 2802 (2)
- muhterem:** Saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
m. 2224 (1)
- muhteşem:** İhtişamlı, haşmetli, görkemli, debdebeli, şanlı, ulu, yüce, büyük.
m. 797, 798, 2999
m.+i rüzgar 2224 (4)
- muîd:** Yardımcı.
m. 2863 (1)
- muîn:** Yardımcı.
m. 2410, 2429, 2991 (3)
- mukabil:** Karşılık.
m. 1625, 2727, 3791, 3939 (4)
- mukaddem:** Önceki.
m. 1791, 2260, 2536 (3)
- mukaffâ:** Kafiye, kafiyeleşmiş.
m.+dır 2495 (1)
- mukârin:** Bitişik, ulaşılmış, erişmiş, yaklaşmış, bir yere gelmiş.
m. 1669 (1)
- mukarrer:** Kesinlik kazanmış.
m. 1156, 1257, 2190
m.+dır 3503 (4)
- mukayyed:** Kayıtlı.
m. 1512, 4176 (2)
- mukim :** Devam eden.
m. 341, 1306, 1354, 1735, 3458 (5)
- mum :** Balmumu.
m.+dan 115 (1)
- muntazam:** Düzenli.
m. 823, 3130 (2)
- muntazır:** Bekleyen, gözetin.
m. 2747, 3146, 3892, 3982
m.+dır 1253 (5)
- munzam:** İlave edilen, eklenen.
m. 1113, 1903, 1998, 2545
m.+ıdır 65 (5)
- munzamm:** bkz. munzam.
m. 2703 (1)
- mûr :** Karınca.
m. 1615
m.+ı 1810 (2)
- murabbâ:** Terbiye görmüş, terbiye edilmiş.
m.+dır 2490 (1)
- Murad :** Osmanlı padişahı.
m. 510, 820, 968, 991, 998, 1070, 1128, 1219, 1266, 1267, 1296, 1319, 1522, 1837, 2848, 3418, 3518, 3572, 3767, 3954, 4066, 4076, 4138, 4250, 4352
m.+a 3339
m.+ı 2351, 2544
m.+ım 169, 2249, 2497
m.+ımca 1039
m.+ın 3330, 3760
m.+ınca 2306, 3247
m.+umca 3843
m.+ı kahraman-kevkeb 1123
m.+ı kamran 4206
m.+ı padişahi 1409
m.+ı zişan 901 (41)
- murassa':** Mücevherli.
m. 711, 2549 (2)
- murgân:** Kuşlar.
m.+ı gülşen: Gül bahçesinin kuşları.
2560
- murg :** Kuş.
m.+ı çemen: Çimenliğin kuşu. 220
m.+ı giriftar-ı gül-i rânâ-yı gülzar 653
m.+ı safa 4210
m.+i dil: Gönül kuşu. 3556 (4)
- Mûsâ:** İsrailoğullarına gönderilen ve kendisine büyük kitapların ilki olan Tevrat indirilen büyük peygamberlerdendir.
m. 3409
m.+yı 2338 (2)
- musaffâ:** Sâfileşmiş, yabancı maddelerden arınmış, süzölmüş.
m. 2839
m.+dır 2476 (2)
- musahhar:** Birine bağlı.
m. 1109, 1407
m.+dır 998, 3771 (4)
- musâhib:** Sohbet eden, birbiriyle sohbet eden, arkadaş.
m.+i 3807 (1)
- musâid:** İzin veren, müsaade eden.
m. 4025 (1)
- musammen:** Kesin olarak kararı verilmiş, kararlaştırılmış.
m. 2537 (1)
- musavver:** Tasavvur olunmuş, zihnen düşünülmüş, zihinde oluşturulmuş.
m. 573 (1)

- musavvir:**Ressam.
m.+ler 572, 3657(2)
- mustağni:**Muhtaç olmayan.
m.+i âlem 441
m.+i şemşir 3118 (2)
- mustarib:**Iztırabı olan ,sıkıntılı.
m. 1174 (1)
- mûşikâf:** İnceden inceye araştıran, kılı kırk yaran.
m.+ı akd 1264 (1)
- muşt :**Yumruk,tokat.
m. 3068
m.+ı hak-i reh-güzar 2752 (2)
- mu'tâd:** Âdet haline getirilmiş, alışılmış şey.
m. 1493, 2463, 3690
m.+ımı 4013 (4)
- muteber:**Makbul,geçerli.
m. 531 (1)
- mutedil:**Yumuşak,ölçülü.
m. 1964 (1)
- mu'terif:** İtiraf eden, kendi kusur ve suçunu kabul edip anlatan.
m.+dir 2605 (1)
- mutlak:**Kesin.
m. 3739 (1)
- mutlaka:** Ne olursa olsun, kesin, muhakkak.
m. 4005 (1)
- mutrib :**Çalgıcı,şarkıcı.
m. 3971, 4196
m.+lar 767
m.+ı endişe 1672
m.+ı hame 3031 (5)
- mutrib:**bkz mutrib.
m.+e 2914
m.+le 3904 (2)
- muttasıl:**Sürekli.
m. 5 (1)
- muvaıffak:**Başaran.
m. 2527 (1)
- muvaıfık:** Yerinde, uygun, uyar, münasip.
m. 2041, 2159, 3274 (3)
- mûy :**Kıl,tüy.
m.+u 3500
m.+ı endam 933
m.+ı gisu-yı melek 749
m.+ı miyan 480
m.+ı şebreng 1868
m.+ı şikafi-i fikr-i barik 1730 (6)
- muzaffer:**Zafer kazanmış,galip.
m. 1108, 1111, 1906
m.+dir 1011 (4)
- muzmer:** Gizli, saklı, örtülü, dışa vurulmamış, açığa çıkmamış.
m. 2010, 2528
m.+dir 984 (3)
- muzmir:** Meydana çıkarmayan, içinde gizleyen, dışarıya belli etmeyen.
m. 1019, 3390 (2)
- muztar:** Çaresiz kalmış, zorlanmış.
m.+dır 1006
m.+ı âlem 1174 (2)
- muztarib:** İztırabı, sıkıntısı olan, ızdırap çeken, çırpınıp duran, sıkıntılı.
m. 4036 (1)
- muztar:**bkz. muztar.
m. 1034 (1)
- mü :**bkz. mî.
m. 1196, 1424, 2207, 2471, 3334, 3462, 4047, 4090, 4156, 4344
m.+dür 318, 538, 1211 (13)
- mübâhât:** Gururlanma, övünme.
m. 621
m.+ı kıyamet 3590 (2)
- mübâhî:** Övünen, gururlanan, iftihar eden.
m.+dir 3359, 3376, 3663 (3)
- mübârek:** Hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
m. 589, 962, 1065, 1150, 1899, 2109, 3231, 3404, 3453, 3591, 4334 (11)
- mübârek-bâde:**Bereketli şarap.
m. 4322 (1)
- mübâriz:**Dövüşen.
m. 302 (1)
- müberrâ:** Temize çıkmış, aklanmış; müstesna, âzâde.
m. 3323
m.+dır 2469 (2)
- mübtelâ:**Düşkün,tutkun.
m. 3550, 3715, 3996, 4263
m.+dır 4032, 4268
m.+lar 3632
m.+na 3892
m.+sına 4174
m.+yı 28
m.+yı kahr-ı dehr 2755 (11)
- mücellâ:**Parlak.
m. 643
m.+dır 2442 (2)
- mücerred:**Yalnız.
m. 1742, 1804, 2537, 3404 (4)
- mücessem:**Cisim haline gelmiş.
m. 573 (1)
- mücevher:** Kıymetli fikir veya söz.
m. 1824 (1)
- mücmel:**Öz,özet.
m. 2812(1)
- müctebâ:** Seçkin, seçilmiş.
m. 1526 (1)
- müdâm:** Süren, sürekli, devam eden, devamlı, boyuna.
m. 1286, 1864, 2332, 2603, 2844 (5)
- müdârâ:**Hoş geçinme.
m. 1186, 3602
m.+ya 1236
m.+yı zamane 2181 (4)
- müddeâ:** İddia olunan, iddia edilen şey.
m.+sına 4176 (1)

- müddet:**Zaman,vakit.
m.+i ömr 3037 (1)
- müdebbir:** Tedbir alan, tedbirli, herşeyi önceden düşünen.
m.+i mülk 1930 (1)
- müdevver:**Yuvarlak.
m. 1794 (1)
- müdgam:**Tek.
m. 2010, 2133, 2528, 2728 (4)
- müebbed:** Sonsuza kadar devam eden, sonsuza kadar, sonsuz
m. 2892 (1)
- müessir:**Tesirli.
m. 1495, 2533
m.+dir 4089, 4182 (4)
- müferrih:** Ferahlık verici, iç açıcı.
m. 281, 2393 (2)
- müfid:** Faydalı, yarar
m. 2285 (1)
- müflis:** İflas etmiş, her şeyini kaybetmiş
m. 3573
m.+i 1585
m.+i bi-dirhem 76 (3)
- müft :** Bedava, beleş, bedelsiz.
m.+i devr-i zaman 2763 (1)
- müftü :** Fetva veren.
m.+i devr-i zaman 2698, 2867
m.+i mucize-perdaz 3693 (3)
- mühendis:** Hendeseyi (geometriyi) bilen ve uygulayan kimse.
m. 2745, 3017
m.+i müşkil-güşa-yı küll-i funun 3071 (3)
- müheyâ:** Hazır, hazırlanmış, âmâde.
m. 393, 551, 555, 1645, 2296
m.+dır 2432(6)
- mühimmât:** Lüzumlu, gerekli, önemli şeyler.
m.+ın 393, 2296
m.+ı kıyamet 3588 (3)
- mühim-sâz:** Ehemmiyetli işler gören,hazırlayıcı.
m.+ı 1123
m.+ı adalet 561
m.+ı bahar 515
m.+ı cihan 4301 (4)
- mühlet:** Belli süre, belirlenmiş zaman, tayin edilmiş vakit.
m. 487 (1)
- mühlik:**Öldürücü,tehlikeli.
m. 3632 (1)
- mühmel:**Önemsiz.
m. 2817 (1)
- mühr :** Mühür, bir kimsenin, bir kuruluşun adının veya ünvanının tersine kazılı bulunduğu, metal, plastik, ağaç vb. şeylerden yapılmış araç, damga, kâşe, imza.
m.+i nübüvvet 62
m.+i sükut 257
m.+i süleyman 2759
- mühür :**bkz. mühr.
m.+ü 2262, 2341 (2)
- müja :**Kirpik.
m.+n 4160 (1)
- müjde :** Sevindirici haber, iyi haber, muştı, beşâret.
m. 2093, 2946, 2947, 2948
m.+ler 1905
m.+yle 2092
m.+i emn 184
m.+i feth ü zafer:Fetih ve zafer müjdesi. 1117
m.+i hayat-ı ebed:Sonsuz hayatın müjdesi. 1682
m.+i ihsan:Güzelliklerin müjdesi. 381
m.+i ikbal-i genc-i bad-âver 1557
m.+i teşrif:Teşrifin müjdesi. 1252
m.+i vasl:Kavuşma müjdesi. 3783 (12)
- müje :**Kirpik.
m. 3564, 3599
m.+mi 4336
m.+min 4161
m.+n 1414, 3875(5)
- müjgân:** Kirpikler.
m. 178, 3620
m.+ı 1043, 1582, 3662
m.+ım 4335
m.+lara 3870
m.+ları 3607
m.+larım 3552
m.+larımla 1413
m.+ı çeşm-i aftar 2896
m.+ı hun-feşan 3721 (12)
- mükâfât:**Ödül.
m.+ı adalet 2043
m.+ı kıyamet 3592 (2)
- mükâşefe:** Meydana çıkarma.
m.+i raz:Sırrın aşığı çıkması. 4252 (1)
- mükedder:**Bulanık.
m. 3648
m.+dir 989 (2)
- mükrem:**İkram.
m.+idir 45 (1)
- mükteseb:** Kazanılmış, elde edilmiş, ele geçirilmiş.
m. 3247 (1)
- mülâtefe:** Lütûfta bulunma, iltifat etme, güzel muamele.
m.+ye 1100 (1)
- mülâyim:** Yavaş, yumuşak huylu, uysal.
m. 1018, 2344, 3675, 3763
m.+hıram 2355 (5)
- mülâzım:**Gerekli.
m. 2992
m.+dır 935 (2)
- mülhak:**Katılmış.

- m. 1998, 2703(2)
- mülhem:** İçine doğmuş, ilham olunmuş.
m. 1905, 2127, 2502, 2708 (4)
- mülk :** Sahip olunan, üzerinde tasarruf hakkı bulunan şey, gelir getiren taşınmaz mal.
m. 1989
m.+e 215, 1771
m.+i 604
m.+ican 2318
m.+ü 1353, 1385
m.+ün 1391, 1645, 1771
m.+ünde 201
m.+i acam 1099
m.+i acem 1394
m.+i bî-keran 2923
m.+i lâ-mekan 1998
m.+i lutf 2696
m.+i mürüvvet 2703
m.+i nazm 25
- mülk 2:** Bir hükümdarın emri altındaki ülke.
m.+i cihan 208,242,3016.
m.+i çin 2985
m.+i rum 605,1390
m.+i şark 2951 (25)
- mültecâ:** İltica edilecek, sığınılacak yer.
m.+yı has 2738
m.+yı vüzerâ 2624, 2819 (3)
- mültezim:** Taraftar, destekleyen.
m.+i 1929 (1)
- mülûk:** Melikler, hükümdarlar, padişahlar, krallar.
m.+u 2759 (1)
- mülzem:** Susturulmuş.
m. 2018, 2125 (2)
- mümkîn:** Mümkün, olabilir, imkân dahilinde, kâbil.
m. 73, 96, 946, 3602, 3742, 3985
m.+dir 1039, 3187
m.+dür 258 (9)
- mümkün:** Olabilir, imkan dahilinde.
m. 586, 968, 1186, 1211, 1355, 1792, 2075, 2127, 2129, 2410, 2471, 3079, 3334, 3569, 4090
m.+dür 2020, 2473, 3667, 4217 (19)
- mümtâz:** Meziyetleriyle başkalarından ayrılan, seçkin.
m. 2693, 3017, 3421, 4001, 4086, 4119, 4197
m.+dır 3952
m.+ı 1132
m.+ı âlem: Âlemin seçkini. 3953 (10)
- mümtedd:** Uzayan, uzanan, süren, sürekli, sürüp giden.
m. 488, 2252 (2)
- mümzî:** İmzalayan, imza sahibi, imza atan.
m. 1741 (1)
- münâfık:** Nifak sokan, ikiyüzlülük eden, ara bozucu.
m. 2181 (1)
- münâkkaş:** Renkli süslemesi olan, nakışlı, resimli, tasvirli, işlemeli.
m. 3187 (1)
- münâsıb:** Uygun, yakışır.
m. 3491 (1)
- münasib:** bkz münasıb.
m. 1496, 1722
m.+dir 3739 (3)
- münderic:** İçine bulunan, içinde yer almış, içindeki.
m. 784, 1041, 3415 (3)
- müneccim:** Yıldızların durum ve hareketlerinden hüküm çıkaran, yıldız falına bakan.
m.+ler 1628 (1)
- münevver:** Nurlanmış, nurlandırılmış, parlatılmış, aydınlatılmış.
m.+dir 990 (1)
- münhal:** Boş.
m. 2810 (1)
- münhasır:** Sınırlanmış, sınırlı.
m.+dır 4309
- münhasır-devlet:** devlet sınırı.
m.+ine 2100 (1)
- münkalib:** Dönüşmüş, hal ve şekil değiştirmiş.
m. 1238
m.+dir 3704 (2)
- münker:** İnkâr edilmiş veya edilen, kabul ve tasdik edilmeyen, reddedilen.
m. 2817 (1)
- münkesir:** Kırılan, kırık, kırılmış.
m. 3561 (1)
- münkir:** İnkâr eden, kabul etmeyen.
m. 1103, 1655, 1784, 2724, 3364, 3797
m.+i mutlak: Gerçeği inkar eden. 3262 (7)
- münsed:** Seddolanmış, tıkanmış, tıkalı.
m.+dir 1637 (1)
- münsedd:** bkz. münsed.
m. 129 (1)
- münşî:** Yazar.
m.+i ahkam 1761
m.+i divan-ı felek 1215
m.+i hired 3133
m.+i kader 1822 (4)
- müntazamü'l-hal:** Düzgün hal.
m. 3131 (1)
- müntehab:** Seçilmiş, seçkin, güzide, mümtaz.
m. 689, 3231 (2)
- müntehâ:** Bir şeyin ulaşabildiği son yer, nihayet
m.+yı menzil 2012 (1)
- müntehir:** Etrafa yayılmış, duyulmuş.
m. 241 (1)

münzevi: İnzivaya çekilen, bir köşeye çekilip oturan, köşeye çekilmiş.

m. 2742 (1)

mürde :Ölü,ölmüş.

m. 2274

m.+ler 382

m.+sin 3678

m.+i enduh 3318

m.+i gam 3948 (5)

mürebî: Terbiye eden, terbiye veren, yetiştiren.

m. 142, 199, 517, 1441, 1924, 2217, 2711, 3036

m.+i ahali 1991

m+i fuzala 1910

m.+i müselman 2474 (11)

mürekkeb: Yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı madde.

m. 1653, 2586, 2712 (3)

müretteb: Tertip olunmuş, dizilmiş, sıralanmış.

m. 1057, 2677, 2794 (3)

müretteb-sâz:Tertip eden.

m.+i esbab-ı kerem 2569(1)

mürettep: bkz. müretteb.

m. 3223 (1)

mürîd: İsteyen, dileyen, arzu eden.

m. 2858 (1)

mürşid:Doğru yolu gösteren,rehber.

m.+i küll 2663

m.+i savmaa-i halvet-i yan-ı mânâ

2864 (2)

mürtekib: Rüşvet alan ve yiyen, rüşvetçi.

m.+i şugl-ı zemim 1347 (1)

mürüvvet: İnsanlığın gereği olan şeyleri yapma, insanlık, insaniyet.

m. 2734, 3234

m.+de 2527

m.+i 1441, 1918 (5)

müсахhar: Tutkun, itâat etmiş, boyun eğmiş.

m. 1902, 2366, 2992 (3)

müsâid: Elverişli, uygun, muvafık.

m. 1816, 2241, 2451 (3)

müsellem: Teslîm edilmiş, verilmiş.

m. 549, 2358, 2447, 2527, 3169, 3238, 3548, 4119, 4197

m.+dir 518, 2304, 3273, 3474 (13)

müselman: Müslüman, müslim.

m. 1348, 2259

m.+i kavî:Güçlü müslüman. 3918 (2)

müstağnî: Tenezzül etmeyen, gerekli bulmayan.

m. 1685, 3726 (2)

müstağrak: Gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.

m. 1829 (1)

müstahkem: Tahkim edilmiş, kuvvetlendirilmiş, sağlamaştırılmış; sağlam, metin.

m. 2035 (1)

müstaid:Kabiliyetli,becerikli.

m. 74

m.+i şeref-i medh-i hudavend-i ferîd

2862 (2)

müstakar:İstikrarlı.

m. 513

m.+ı cah 1702 (2)

müstecâb: İsteddiği kabul edilen, kabul edildiği cevabını alan.

m. 3214 (1)

müstedâm: Devamı istenilen,sürüp giden.

m.+ı ömr:Devamı istenen hayat. 844

(1)

müsteħab: Beğenilen, sevilen, rağbet gören, makbul.

m. 3233, 3241

m.+dır 800 (3)

müstelzim: İcab eden, gerektiren, gereken, lüzumlu,

m. 3190 (1)

müsteşâr: Kendisiyle müşaverede bulunulan, kendisinden bilgi alınan, kendisine iş danışılan.

m.+ı kâr-fermâ 2435

m.+ı mütemen 3225

m.+ı saltanat 2762 (3)

müşâbih: Benzeyen, benzer.

m.+dir 977 (1)

müşerref:Şereflendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, yüceltilmiş; şerefli, yüce.

m. 1109, 1613, 2547, 3146, 3303, 4205

(6)

müşevveş:Belirsiz,karışık.

m.+ahval:Karışık durumlar. 2120 (1)

müşğîn-nikab:Kapkara örtü,peçe.

m. 2939 (1)

müşğîn-perçem:Simsiyah perçem.

m. 2683 (1)

müş'ir:Bildiren,gösterge.

m. 1720

m.+i kamran 2268

m.+i cem-kadr 1524

m.+i hurdebin 2954

m.+i muhterem 1360

m.+i mütemen 2435

m.+i saltanat 2518 (7)

müşk :Misk kokulu.

m. 736, 4200

m.+biz 2313 (3)

müşk-âsâ:Misk kokulu gibi.

m. 278 (1)

müşkil: Güç, zor, çetin,güçlük,engel.

m. 2046, 2429, 3631, 3646, 3782, 4097, 4185

m.+dir 4269

m.+i 2546
m.+i ahkâm-ı kader 1334
m.+i pür-nükte 2708
m.+i râz-ı felek 2870
m.+imi 2815
m.+in 2990 (14)

müşkilât: Müşkiller, güçlükler, zorluklar, çetinlikler.
m.+i 1687 (1)

müşkîn: bkz. müsğîn.
m. 2017 (1)

müşkül: bkz. müşkil.
m. 1248, 2189, 2245, 2860 (4)

müşkül-pesendân: Herşeyi kolay kolay beğenmeyenler, güç beğenenler.
m.+i cihân 259 (1)

müştâk: İştıyaklı, arzulu, özleyen, göreceği gelen, can atan.
m. 3062
m.+i girişme 4229, 4233
m.+i nazm-ı dil-sitân 638 (4)

müşterek: Birlikte, ortak.
m. 4117 (1)

müşterî: Alıcı, istekli.
m. 755, 1270, 3237, 3896
m.+dir 2749
m.+i müflis 91 (6)

müşterî-kevkebe: Jüpiter, mars yıldızı.
m. 1635 (1)

mütehâyir: Hayrette kalan, şaşmış, şaşırmış, şaşkın.
m. 1064 (1)

mütercem: Tercüme olunmuş, bir dilden başka bir dile çevrilmiş.
m. 2503 (1)

mütesellî: Teselli bulan, avunan, acıyı unuttur gibi olan, üzüntüsü dağılan.
m. 2188 (1)

müteşâ'ir: Şâirlik taslayan, şâir olduğunu iddia eden, sahte şâir.
m. 2671
m.+lere 540 (2)

müteşâir-süfefa: Süse, zevke düşkün sahte şâir.
m.+dır 1784 (1)

müttehem: Kabahatli olan, suçlu.
m.+i rüzgar 2233 (1)

müyesser: Kolay olan, kolay gelen, kolaylıkla yapılan.
m. 2430, 3216, 4294
m.+dir 1005 (4)

müzdûr: Ücret, karşılık.
m.+i 1792 (1)

müzevvir: Yalanı telleyip pullayan, yalancı, söz taşıyan, arabozucu.
m. 1930, 2027 (2)

müzeyyen: Süslenmiş, süslü, bezenmiş, donanmış.
m. 369, 1789, 3681 (3)

müzmer: Gizli, saklı, örtülü.
m. 2728 (1)

N

nâ-bekâr: Haylaz, yaramaz, hayırsız.
n.+i keç-rev 1928
n.+i siyehbah 1105 (2)

nâ-çâr: Çaresiz.
n. 1006, 1239, 4107
n.+ız 4107 (4)

nâ-çesbân: Uygun olmayan, lâyük olmayan, yaraşmaz.
n. 2029 (1)

nâ-dân : Haddini bilmez, cahil.
n.+a 170, 3551, 3558
n.+i suhan 3139 (4)

nâ-gâh: Ansızın.
n. 3645 (1)

nâ-güfte: Söylenmemiş.
n. 4330 (1)

nâ-mahalle: Mahallesiz.
n. 1420 (1)

nâ-mahrem: Mahrem olmayan.
n. 2029 (1)

nâ-murad: Muratsız, isteksiz.
n. 1258 (1)

nâ-şâd: Şâd olmayan, kederli, hüznü, gamlı, tasalı; sevinçli, mutlu olmayan.
n.+i 3880 (1)

nâ-şüküfte: Açılmamış, kapalı.
n. 1559 (1)

nâ-tüvân: Kuvvetsiz, zayıf, güçsüz, bîtab, âciz.
n. 4343 (1)

nâ-ümid: Ümitsiz.
n. 1493 (1)

nâdim : Pişman.
n. 2947 (1)

nâdir : Seyrek, az, ender bulunan, eşi-benzeri az bulunan, bulunmaz.
n. 3723
n.+e 1675 (2)

nâdire: bkz. nâdir.
n.+pira-yı zamane 2156
n.+senc-ı hikem 2131
n.+i muzmer-i âlem 1190 (3)

nâdire-gû: Nadir söyleyen, konuşan.
n. 2993 (1)
n.+i muzmer-i âlem 1190

nâdire-perdâz: Güzel ve ince söz söyleyen.
n.+i belig 476
n.+i hakayık 47
n.+i mahabbet 3599 (3)

nâdire-perver: Nadir seven.
n. 1467 (1)

nâdire-senc: Güzel fıkralar anlatan, nükteli sözler söyleyen, zarif kimse.
n.+im 1777

n.+1 cihan 3035
n.+1 müzevvir 2882 (3)
nâfe : Misk âhûsu denilen, bir çeşit âhunun göbeğinden çıkarılan misk, koku.
n. 2312, 4144
n.+1 ahu-yı çeşm 2934, 3526
n.+1 müşg 957
n.+1 pür-müşk-i bûya 2459
n.+ye 2744 (7)
nâfe-güşâ:Koku veren.
n. 4073 (1)
nagam : Güzel sesler, âhenkler, nağmeler, ezgiler.
n. 767 (1)
nageh :bkz. nâgâh.
n. 2514, 3783 (2)
nâgehân: Birdenbire, âniden, ansızın.
n. 1254, 2779 (2)
nağme 1: Güzel ses, âhenk, ezgi.
n.+inevpeydayı 2337
n.+ler 4255
n.+lerim 3098
n.+lerin 3031
n.+ye 1422
n.+1 çeng 2914
nağme 2: Nazlanarak, yapmacıkla söylenen söz.
n.+1 dil-keş 3501
n.+1 kanun-ı belagat 1672
n.+1 kilk 1976,2996
n.+1 şehnaz 3946 (11)
nağme-seray:Şakı söyleyen.
n. 4133 (1)
nahcivan:Yer ismi.
n. 1114 (1)
nâhîd :Zühre yıldızı,Venüs.
n. 687 (1)
nâib : Bir kimsenin yerini tutan, bir kimsenin yerine geçerek yokluğunda işlerini yürüten kimse,vekil.
n. 832 (1)
nâil : Yetişen, ulaşan, ele geçiren.
n. 58 (1)
nâk :Nefis.
n.+imden 3462 (1)
nakd :Peşin para.
n. 789, 835
n.+e 3862
n.+in 3237
n.+1 can 1270,4246
n.+1 encüm 2963
n.+1 vakt-i saltanat 721 (8)
nâkîd : Dirhem, dinar.
n.+1 kala-yı zamane 2172 (1)
nâkîs:Noksan,kusurlu.
n. 3139 (1)
nakkâd: Bir şeyin iyisini kötüsünden ayıran,eleştirici.
n. 2076 (1)

nakş :Resim.
n. 2242, 2269
n.+1 219, 2816
n.+1 azer 733
n.+1 bahar-ı revnak-ı bağ 221
n.+1 elkab 403,814
n.+1 hatem-i ikbal 233
n.+1 kalem-kâri 688
n.+1 murad 1484 (10)
na'l :Ayakkabı.
n. 723, 1866
n.+1 1378
n.+1 1447, 1510 (5)
nâlân : İnleyen, inleyici, feryad eden.
n. 3914 (1)
nâle : İnleme, inilti, feryat, figan.
n. 1495, 3512
n.+si 3501
n.+1 dolab-ı çarh-ı asyab-ı rüzgar 804
n.+1 uşşak-ı sada-yı ceres 3712 (5)
nâm :Ün,şöhret.
n.+1 882, 1066, 1094, 1131, 2580
n.+1n 2242, 2269, 3180, 3301
n.+1na 1901, 2243
n.+1nı 845, 1262, 2645, 3370
n.+1 Süleyman-han:Süleyman Han'ın ünü. 140 (16)
nâm-dâr: Meşhur, ünlü, şöhretli, namlı.
n. 3240 (1)
nâme :Mektup.
n. 2502, 2503, 2504
n.+dir 1547, 1548, 1549
n.+n 3388
n.+si 2872
n.+1 mergub 3328 (9)
nâmiye: Yerden bitme, olma.
n.+de 960,1601, 2314, 2880 (4)
namus : Edep, haya, ahlak, doğruluk gibi faziletlerin sonucu olan ve yüksek değer taşıyan haslet.
n. 3585
n.+1 dilberi 1419
n.+1 şairiyyet 1476 (3)
nâm-vera:Şöhretli.
n. 2070, 2707, 2825 (3)
nân : Ekmek.
n.+1 831 (1)
nâr :Ateş.
n. 3540, 3772
n.+dır 4100
n.+1 âh 3530
n.+1 kahr 3192 (5)
nasb :bkz. nasib.
n. 1371 (1)
nasîb:Kısmet.
n. 1260, 2099, 3444, 3546
n.+1 783

- n.+i feyz-i cûd 2894 (6)
- nasîr:** Yardımcı, yardım eden.
n. 2044 (1)
- nasihat:** Ögüt.
n. 3673 (1)
- nâsih :** İptal eden.
n.+i darat-ı dara 2447
n.+i kanun-ı selem 3114 (2)
- nasûh :** Özel isim.17.yy. da yaşamış bir paşa.
n. 1502, 1566,1699 (3)
- na't :** Övme.
n. 272
n.+i jengari 2547 (2)
- nat-gû:** Öven.
n. 30 (1)
- nat-gûy:** Nat' söyleyen.
n. 32 (1)
- na't-han:** Kaside, na't okuyan.
n.+ıdır 32 (1)
- nâtıka:** Düzgün, dokunaklı söz söyleme.
n. 612, 1509, 2658
n.+i endişem 2129 (4)
- nâvek :** Ok.
n.+ine 3423
n.+i âh 116
n.+i fikr 2649
n.+i gamze 4121
n.+i müjgan 384
n.+i perran 579 (6)
- nâz :** Kendini beğendirmek için takınılan yapmacıklık, cilve, işve.
n. 284, 811, 811, 877, 887, 932, 1416, 1417, 1465, 1662, 1709, 1965, 2345, 3497, 3564, 3621, 3626, 3642, 3714, 3714, 3714, 3715, 3716, 3717, 3718, 3789, 3790, 3794, 3827, 3999, 4129, 4132, 4143, 4176, 4179, 4261, 4345
n.+a 3497, 4078, 4169, 4251
n.+ı 772, 1047, 1138, 1144, 3725, 4174
n.+ına 3869
n.+ında 222, 1985 (50)
- nazâket:** Nazıklık, zarıflık, incelik.
n.+de 1008 (1)
- nazar :** Bakış.
n. 221, 496, 539, 1550, 2376, 4147, 4171
n.+dan 1435
n.+ı 3939
n.+i kahr 1517
n.+i lutf 1518 (11)
- nâzen :** Naz edici, nazlanan, nazlı, edâlı.
n.+in 3354
n.+nindir 4261 (2)
- nâzende:** Naz edici, nazlanan, nazlı, edâlı.
n. 563, 992, 2658, 2736, 3663(5)
- nâzım 1:** Düzenleyen.
n. 313
n.+ı ahval-i ded ü dam 2061
- n.+ı endişe 2080
- nâzım 2:** Manzume yazar.
n.+ı leali-i nazm 162 (4)
- nazır :** Bakan.
n. 2233, 2709 (2)
- nazîr:** Benzer, eş.
n. 744, 797, 2052, 2175, 3865
n.+i 72, 951, 2108
n.+in 2, 3268, 3430, 3768 (12)
- nazîre:** Bir şairin manzum bir eserine, diğer bir şair tarafından aynı vezin ve kafiyede olmak üzere yazılan benzer şiir.
n. 922, 2496, 3659, 3902, 4054, 4217 (6)
- nâzık :** Zarif,ince.
n. 530, 1045, 1875, 1964, 2553, 2587, 3544, 3885, 3885, 3886, 3887, 3888, 3889, 3890, 3891, 4008
n.+dir 2655 (17)
- nâzık-dil:** Zarif lisan.
n. 1992 (1)
- nâzık-suhan:** Zarif,ince söz.
n.+ım 2999 (1)
- nâzil :** Konan.
n. 1629 (1)
- nazm :** Kafiyeli, vezinli söz.
n. 22, 212, 267, 1040, 1478, 1621, 1665, 2425, 2592, 2647, 3028, 3150, 3239, 3759, 4260
n.+a 158, 325, 1527, 2072, 2422, 3134
n.+ı 447, 1721
n.+ım 1529, 1536, 1669, 1677, 2659, 2862, 2887
n.+ımda 1663
n.+ımı 167, 1606
n.+ımın 2925
n.+ımızla 3780
n.+ın 2978, 3239
n.+ına 1338
n.+ından 592
n.+ı bülend 2645
n.+ı dil-âviz 479
n.+ı garra 1405
n.+ı pak 3159
n.+ı rengin 1668 (44)
- nâz-perver:** Naz yapan, naz eden, nazlı.
n. 615, 2016
n.+dir 992 (3)
- ne 1:** Hangi şey.
n. 19, 20, 71, 96, 112, 113, 113, 141, 168, 173, 173, 239, 240, 258, 258, 320, 327, 349, 371, 393, 400, 400, 415, 416, 428, 445, 445, 445, 445, 462, 496, 496, 514, 514, 514, 520, 530, 539, 547, 562, 562, 565, 565, 572, 574, 582, 582, 583, 583, 586, 590, 654, 665, 666, 729, 729, 758, 759, 846, 851, 854, 862, 867, 876, 883, 893, 902, 932, 960, 967, 968, 981, 992, 997, 1039, 1048, 1051, 1051, 1056,

1066, 1083, 1084, 1088, 1099, 1099, 1099,
1100, 1101, , 1124, 1125,1145, 1179, 1185,
1187, 1197, 1202, 1205, 1208, 1210, 1235,
1236, 1237, 1291, 1291, 1296, 1320, 1335,
1339, 1355, 1356, 1357, 1373, 1395, 1396,
1401, 1401, 1405, 1408, 1410, 1487, 1487,
1505, 1507, 1508, 1508, 1508, 1521, 1531,
1531, 1531, 1534, 1547, 1548, 1549, 1562,
1569, 1587, 1594, 1602, 1612, 1628, 1628,
1639, 1675, 1700, 1718, 1720, 1742, 1752,
1792, 1818, 1835, 1837, 1837, 1846, 1875,
1875, 1906, 1924, 1939, 1972, 1986, 2008,
2012, 2012, 2020, 2028, 2028, 2041, 2044,
2044, 2053, 2077, 2081, 2082, 2082, 2099,
2099, 2115, 2124, 2125, 2134, 2137, 2172,
2182, 2185, 2185, 2210, 2213, 2256, 2271,
2283, 2287, 2329, 2362, 2377, 2383, 2383,
2384, 2392, 2392, 2403, 2425, 2425, 2429,
2433, 2451, 2455, 2456, 2468, 2484, 2493,
2502, 2503, 2504, 2510, 2510, 2510, 2524,
2524, 2590, 2596, 2617, 2619, 2648, 2667,
2672, 2714, 2724, 2816, 2817, 2840, 2848,
2860, 2991, 3017, 3028, 3028, 3187, 3230,
3249, 3250, 3252, 3303, 3316, 3339, 3339,
3357, 3363, 3363, 3363, 3365, 3365, 3387,
3419, 3482, 3492, 3497, 3497, 3498, 3499,
3500, 3501, 3506, 3513, 3513, 3576, 3576,
3577, 3578, 3586, 3586, 3594, 3613, 3614,
3614, 3616, 3619, 3626, 3634, 3661, 3667,
3670, 3670, 3671, 3671, 3672, 3672, 3675,
3689, 3689, 3715, 3720, 3724, 3724, 3725,
3725, 3726, 3727, 3727, 3728, 3729, 3729,
3730, 3731, 3732, 3733, 3734, 3735, 3736,
3737, 3738, 3742, 3751, 3751, 3752, 3762,
3771, 3777, 3791, 3795, 3795, 3816, 3818,
3818, 3827, 3848, 3848, 3882, 3884, 3884,
3889, 3908, 3918, 3918, 3922, 3952, 3978,
3993, 3998, 3998, 4008, 4008, 4009, 4013,
4039, 4042, 4045, 4058, 4063, 4063, 4088,
4088, 4112, 4112, 4129, 4149, 4164, 4167,
4167, 4176, 4176, 4177, 4177, 4178, 4178,
4230, 4230, 4242, 4252, 4252, 4340, 4340,
4343, 4345, 4352
n.+dir 420, 642, 656, 789, 789, 789,
885, 931, 1195, 1304, 1681, 1928, 2073, 2343,
2385, 2407, 2407, 2809, 3039, 3241, 3258,
3675, 3907, 4144, 4255
n.+ler 540
n.+sin 3295
n.+yse 1895, 3934
ne 2:Başına geldiği kelimeleri birbirine
bağlayıp hiçbiri anlamını veren söz,bağlaç.
n.21,21,93,93,319,319,797,797, 849,
849, 850, 850, 1008, 1008, 1111,
1111,1135,1135,1875,1875,2383,2383,3688,36
88 (425)
neden : Bir olayı doğuran başka bir olayı
sormak için kullanılan bir söz; niçin

n. 1420, 3271, 3540 (3)
nedim :Dost.
n. 317, 1326, 1727, 2544
n.+im 3360
n.+i bezle-gu 613 (6)
nedur :Nedir.
n.+ur 1630 (1)
nef : Menfaat, kâr, fayda, çıkar.
n. 4308 (1)
nefâz : Sözü geçme.
n.+ı hükm 1522 (1)
nefehât:Esintiler.
n.+ı ruh 74
n.+ı suhan 2729 (2)
nefes :Soluk.
n. 2540, 3478, 3925, 3991
n.+de 2127, 3476, 3477
n.+im 2132
n.+in 1303
n.+i bad-ı saba 4130 (10)
Nefî:17.yüzyılda yaşamış divân edebiyatı şairi.
n. 73, 153, 267, 366, 411, 542, 594,
697, 760, 799, 839, 926, 970, 1048, 1107, 1191,
1245, 1297, 1338, 1406, 1478, 1543, 1608,
1677, 1732, 1786, 1832, 1894, 1979, 2032,
2085, 2137, 2196, 2238, 2293, 2340, 2387,
2426, 2471, 2498, 2541, 2592, 2731, 2889,
2936, 2977, 3033, 3088, 3129, 3206, 3235,
3283, 3346, 3442, 3454, 3480, 3490, 3495,
3501, 3508, 3518, 3523, 3528, 3533, 3543,
3548, 3553, 3558, 3580, 3587, 3597, 3604,
3609, 3614, 3619, 3624, 3630, 3635, 3646,
3654, 3659, 3666, 3686, 3691, 3698, 3708,
3713, 3718, 3728, 3737, 3748, 3753, 3758,
3765, 3775, 3780, 3785, 3792, 3799, 3804,
3809, 3814, 3821, 3833, 3845, 3868, 3874,
3879, 3884, 3889, 3896, 3902, 3907, 3928,
3940, 3945, 3952, 3961, 3969, 3974, 3979,
3993, 3998, 4003, 4010, 4021, 4026, 4031,
4037, 4042, 4054, 4059, 4074, 4082, 4087,
4094, 4099, 4104, 4109, 4119, 4124, 4129,
4136, 4143, 4148, 4155, 4162, 4173, 4178,
4190, 4197, 4203, 4211, 4216, 4238, 4243,
4248, 4255, 4260, 4275, 4280, 4285, 4290,
4300
n.+ne 3742
n.+nin 4114
n.+ya 3538
n.+ye 3592
n.+yim 40, 3840
n.+i bimar 3323
n.+i bi-perva 1011, 3826
n.+i etkende 2833
n.+i muciz-beyan 93
n.+i muciz-dem 636,3408
n.+i pakize-eda 4168
n.+i pakize-kelam 4047
n.+i sahir 1146

- n.+i suhan-perdaz 4183
n.+i şemşir-zaban 465
n.+i şikeste-dil 1937
n.+i şirin-zaban 209
n.+i zar 3675 (185)
- nef'iyâ:**Ey Nef'î.
n. 3513, 3563, 3723, 3855 (4)
- nefs :** Kötü vasıfları, nitelikleri kendisinde toplayan, kötülüğe sevkeden, şehvî istekleri kamçılıyıp hayırlı işlerden alıkoyan güç.
n.+ini 2135(1)
- neft :** Ham veya tasfiye edilmiş petrol.
n. 4224 (1)
- Nehâr :**Gündüz.
n.+a 182 (1)
- neheng:** Timsah.
n. 713, 1945 (2)
- nehy :**Yasaklama.
n.+i 204, 1231, 1584, 1585, 1655
n.+inden 3019
n.+i fesad 2876 (7)
- nem :** Hafif ıslaklık, az miktarda yaşlık, rutûbet.
n. 1923, 2009 (2)
- nemâ :**Artma, çoğalma.
n. 909, 1516 (2)
- nemedi:** Aba, keçe.
n. 3846 (1)
- nemegin:**Abalı.
n. 4115 (1)
- nemnâk:** Nemli, ıslak, yaş.
n. 945 (1)
- neng :** Utanma, ayıp.
n. 3289 (1)
- nerd :**Merdiven.
n. 3852 (1)
- nerdübân:**merdiven
n. 108, 231, 1028, 2743
n.+ı 1792 (5)
- nerede:** Hangi yerde?
n. 4007 (1)
- nergis 1:** Nergisgillerden, çiçekleri ayrı ve bir kök sap üzerinde şemsiye durumunda, açılmadan önce bir yenle örtülü bulunan beyaz ve sarı çeşitleri olan bir süs çiçeği.
n. 4070, 4110
- nergis 2:**Güzelin gözü.
n.+in 909 (3)
- nerimân:**Yiğit.
n. 1952
n.+ı zaman:Devrin yiğidi. 2068 (2)
- nerkis:**bkz. nergis.
n. 3538, 3680, 4222, 4297
n.+i bağ-ı behişt-i bi-dar 2375
n.+leri 2393 (6)
- nerm :** Yumuşak, mülâyim.
n. 1377, 1517, 3203, 4008 (4)
- nesh :**Geçersiz.
n. 3331 (1)
- nesîm:** Hafif lâtif rüzgar, hoş giden esinti, esinti.
n. 223, 395, 1351, 1713, 2397, 2553, 2632, 2729
n.+i 1800
n.+i gonca-güşa 2353
n.+i hulk 2373
n.+i buy-ı hulk 1000
n.+i gülriz 3448
n.+i himmet 239, 2006
n.+i lutf 1576, 2770
n.+i nevbahar-ı hulk 2577
n.+i nevrüz 4131 (19)
- nesr :**Düz yazı.
n. 3150
n.+i tair 290, 2780 (3)
- nesteren:**Yaban gülü.
n. 4069, 4157 (2)
- neşât :** Neşe, sevinç, şenlik, şadlık, keyif, zevk.
n. 1843, 1848, 4260
n.+ı 2606
n.+ı ahd-i adl 679, 1020, 1994
n.+ı amim 1681
n.+ı cavid 2854
n.+ı lutf 953, 955, 2319 (13)
- neşv :**Yayıлма.
n. 909, 1516 (2)
- neşve :** Sevinç, keyif, neşe.
n. 2122
n.+sin 3311
n.+i devlet 2733
n.+i mey 2604
n.+i zehr 911 (5)
- neûzü billah:** Allah korusun.
n. 2355, 3086 (2)
- nev :**Yeni, taze.
n. 2774, 3357, 4011
n.+ile 3134 (4)
- nev-bahar:**İlk bahar.
n. 4130, 4220 (2)
- nev-rûz:**Baharın ilk günü.
n. 483, 1800, 3852, 3970, 4207, 4272, 4291, 4300
n.+da 4212, 4212, 4213, 4214, 4215, 4216, 4217, 4218, 4218, 4219, 4220, 4221, 4222, 4223, 4224, 4225, 4226, 4227, 4228
n.+ı saba 655
n.+ı zaman 621
- nev—rûz 2:** Baharın ilk günü sebebiyle yapılan şenlik, bayram.
n.+ı 4350
n.+umuz 3697 (31)
- nevâ :**Ahenk.
n. 1861 (1)
- nevâziş:** Gönül alma, iltifat etme, okşama.
n. 1592 (1)

nevmd: Ümidini yitirmiş, ümitsiz, ümîdi kırık, me'yûs.

n. 1047, 3265 (2)

ney 1: Türk müziğinde, özellikle tasavvuf musikisinde yer alan, kamıştan yapılmış, kaval biçiminde, yanık sesli, üflemeli çalgı.

n. 4181, 4274

n.+de 4031

ney 2:Kamış.

n.+i kalem 4255

n.+i kalem-i huşk 1600 (5)

neydügin:Ne dediğin.

n. 2650, 4027, 4027, 4028, 4029, 4030, 4031 (7)

neydügini:Ne dediğini.

n. 1781 (1)

neyle-:Ne eylemek,ne etmek.

n.-di 540, 3755, 4099

n.-dim 1210

n.-r 555, 701, 3306, 3841, 4153, 4218

n.-riz 3568, 3957

n.-rler 593

n.-sin 38, 375, 769, 1106, 2326, 2480, 3566, 3632, 3635, 3683, 3804, 4019, 4032, 4032, 4033, 4034, 4035, 4036, 4037, 4040, 4078, 4078, 4079, 4080, 4081, 4082

n.-yem 3252, 3996

n.-yeyim 429, 1967, 2126

n.-yim 738, 752, 757, 758, 833, 1009, 1881, 3462, 4013 (53)

neyyir:Nurlu,ışıklı.

n.+i 1711

n.+i azam 1990, 3406

n.+i eve-i maarif 3153 (4)

nezaket: Naziklik, zariflik, incelik.

n. 3336

n.+le 1041, 3800, 3887, 4162 (5)

nezzâre: Seyreden, bakan; seyirci.

n.+ye 3716 (1)

nîm :Yarı,yarım.

n. 1314 (1)

nîme : Yarım, buçuk.

n.+sin 1731 (1)

nîze : Kargı, mızrak; süngü.

n. 601

n.+sidir 114

n.+sin 1445

n.+sini 2782, 4160 (5)

ni'âm : Nimetler, ihsanlar, iyilikler, lütuflar, bağışlar.

n.+dir 3091, 3096 (2)

nice :Birçok.

n. 73, 100, 100, 147, 262, 308, 318, 347, 366, 487, 488, 492, 510, 511, 518, 555, 655, 684, 747, 801, 828, 832, 839, 850, 854, 856, 857, 859, 889, 946, 963, 1005, 1011, 1043, 1134, 1142, 1186, 1196, 1279, 1289, 1342, 1346, 1384, 1385, 1385, 1403, 1413, 1474,

1616, 1692, 1791, 1882, 1941, 1942, 1987, 1987, 2022, 2027, 2072, 2093, 2127, 2127, 2140, 2150, 2196, 2264, 2280, 2298, 2326, 2340, 2353, 2408, 2412, 2458, 2467, 2473, 2488, 2494, 2513, 2517, 2524, 2539, 2539, 2591, 2607, 2607, 2608, 2609, 2618, 2679, 2679, 2680, 2680, 2708, 2731, 2810, 2813, 2813, 2834, 2936, 3001, 3029, 3078, 3078, 3123, 3156, 3203, 3258, 3262, 3298, 3310, 3467, 3487, 3491, 3500, 3528, 3531, 3547, 3569, 3600, 3602, 3654, 3664, 3747, 3866, 3872, 3883, 3893, 3925, 3973, 4048, 4051, 4055, 4060, 4062, 4081, 4134, 4152, 4198, 4217, 4224, 4275, 4287, 4288, 4295, 4330, 4333, 4346, 4347

n.+dir 872, 1309

n.+ye 2203 (152)

nicol-:Nice olmak.

n.-ur 4233 (1)

niçin : Hangi amaçla, hangi sebeple, neden, niye.

n. 1345 (1)

niçün :bkz. niçin.

n. 257, 1631, 1690, 2496, 2496, 2815, 2855, 3007, 3506, 3676, 3856, 4026(12)

nideyim:Ne edeyim.

n. 2324 (1)

nifâk : Geçimsizlik, anlaşmazlık, ara bozuculuk.

n. 3368 (1)

nigâh :Bakış.

n. 176, 383, 887, 3663, 3999

n.+ı 2347, 2465, 3803

n.+ıdır 3662

n.+ı hasret 2378

n.+ım 3728

n.+ı çeşm-i temaşa-beyan-ı hayran 1554

n.+ı dost 4178

n.+ı germ 3722,3997 (15)

nigâr: Güzel yüzlü sevgili.

n. 2391

n.+ı 4008

n.+ı harem-i deyr-i hayal 364 (3)

nigeh :bkz. nigâh.

n. 4179

n.+de 4251

n.+i 3831, 4117, 4242

n.+i çeşm-i çâr 4175

n.+i düz-dide 891

n.+i mest 3606, 3611, 3615

n.+inde 4147

n.+le 2470, 3555, 3734, 4252, 4264

(16)

nigeh-bân: Bakan, gözleyen,bekçi.

n. 440, 1818, 2417

n.+ı 1570

n.+ı harem 3106

n.+ı nakd 1585 (5)
nigerân: Bakıcı, bakan, bakakalan.
n.+dır 416 (1)
nigûn: Ters, uğursuz, aksi.
n. 2342, 3040 (2)
nihâd : Huy, tabiat, yaratılış.
n.+ında 984, 3405
n.+ı ab u hak 1813
n.+ı akl-ı küll 675
n.+ı cilve 2010
n.+ı kuhsar 2356 (6)
nihâl : Taze, düzgün fidan, taze sürgün.
n.+i gülbün-i sebz 2559
n.+i gülsitan 4071 (2)
nihân:Gizli,kayıp.
n. 362, 1034, 1435, 2656, 2958, 4145
n.+dır 474, 3152
n.+ı 4006 (9)
nihânî: Gizlilik, saklılık.
n. 2470 (1)
nihâyet:Son.
n. 974, 2495 (2)
nikab : Peçe, örtü, yüz örtüsü.
n. 1656, 3213, 3521, 3865 (4)
ni'met : İyilik, lütuf, ihsan, bağış.
n. 1199
n.+ı erzan-ı felek 1198 (2)
nisâb :Asıl.
n. 2894, 3206 (2)
nisâr : Saçma, serpmeye.
n. 997, 3854
n.+ı makdem 2715 (3)
nisbet: Kıyaslama, kıyas, ölçü, oran.
n. 286, 981, 1712, 1964, 2150, 2445,
3043, 3139, 3288
n.+e 2778
n.+le 454, 959 (12)
nişân : İz, eser, belirti, alâmet, damga.
n. 116, 158, 169, 192, 939, 1453, 2759,
2936, 3528, 4071
n.+ı 3700
n.+ıdır 29
n.+ım 3834(13)
nite :Nitekim.
n. 1544, 1733, 3089(3)
nitekim: Nasıl ki, gerçekten, hakikaten.
n. 268, 1679, 1833, 1938, 2599, 2732,
2732, 2793, 2838, 2843, 2844, 3003, 3173,
3173, 4227, 4227 (16)
niyâm : Kım, kılıf.
n.+a 1370
n.+dan 3086 (2)
niyâz :Yalvarma,dua.
n. 256, 970, 1895, 2792, 2890, 3031,
3034, 3609, 3626, 3827, 4345
n.+ı 3578 (12)
niyet:Maksat.
n.+ı 3472(1)

niyyet:bkz. niyet.
n. 1092, 2476
n.+ı 117
n.+ı endişe-i pâk 2041 (4)
nizâm :Düzen.
n. 1280, 2618, 2651, 3134
n.+ı cihan:Dünyanın düzeni. 213
n.+ü'l-mülk 1995
n.+ü'l-mülk-i ahd 1807,2949 (7)
nizâmî:Nizamla, tertiple ilgili, usûlüne uygun,
tertipli, düzenli.
n. 1338, 1830 (2)
nizâr :Zayıf.
n. 4339 (1)
noksân: Eksiklik,kusur.
n. 1298
n.+ı 1596
n.+ımı 3243
n.+ın 3017 (4)
nokta :İşaret.
n. 107, 252, 1769, 2668
n.+da 3706, 3849
n.+ları 2837
n.+ların 3085
n.+sıdır 745 (9)
nol- :Ne olmak.
n.-a 2464, 2482, 2575, 2598, 2635,
2643, 2722, 2777, 2910, 2930, 2950, 2964,
2999, 3001, 3033, 3072, 3118, 3160, 3188,
3190, 3213, 3234, 3471, 3490, 3504, 3505,
3507, 3509, 3548, 3552, 3556, 3583, 3587,
3588, 3601, 3606, 3609, 3617, 3635, 3638,
3640, 3677, 3696, 3713, 3751, 3753, 3754,
3765, 3775, 3780, 3792, 3796, 3808, 3832,
3852, 3863, 3879, 3890, 3925, 3928, 3951,
3955, 3961, 4020, 4034, 4036, 4037, 4080,
4082, 4084, 4092, 4105, 4107, 4109, 4120,
4123, 4133, 4154, 4162, 4179, 4184, 4238,
4239, 4248, 4249, 4265, 4270, 4280
n.-aydı 2250
n.-du 4273
n.-ur 1933, 4272 (92)
nola :Ne ola?
n. 8, 18, 23, 25, 53, 58, 63, 67, 69, 70,
96, 107, 119, 220, 242, 294, 374, 393, 477, 638,
703, 713, 714, 925, 936, 1037, 1206, 1232,
1260, 1281, 1329, 1339, 1473, 1485, 1589,
1645, 1649, 1763, 2072, 2146, 2147, 2151,
2166, 2171, 2180, 2231, 2246, 2316, 2327,
2393, 2404, 2414 (52)
nopran:Kültürsüz.
n. 2194, 2259 (2)
nûr : Aydınlık, parıltı, parlaklık, ziya, ışık,
şule.
n.+dan 851, 3410
n.+ı 1795
n.+ı basar 873, 3042
n.+ı bina 1393

n.+ı cevher-i zat-ı şerif-i ahmedi 87
n.+ı didar 2374
n.+ı feyz 2133
n.+ı huda 898
n.+ı hüda 340
n.+ı kevkeb 1301
n.+ı kevkeb-i ikbal 2922
n.+ı mânâ 1889
n.+ı mevvac-ı maani 304
n.+ı rahşan 1797
n.+ı sefid 2875
n.+u 514, 1386, 1435, 2000, 3201 (17)

nuranî:Nurlu.
n. 157, 598, 2276 (3) (1)

nusret:Yardım.
n. 666, 674, 762, 1062, 1115, 2038
n.+ı hak 67 (7)

nûş :Tatlı.
n. 50, 769, 2332, 2601, 2800, 3222,
3301, 3310, 3494, 3562, 3624, 3936, 4165,
4169, 4216, 4222, 4247 (17)

nutk :Söz,konuşma.
n. 535
n.+a 636
n.+ı 87
n.+u 321
n.+um 3101
n.+umun 161 (6)

nücûm :Yıldızlar.
n. 2793
n.+a 1711,3211 (3)

nühüft:Saklı,gizli.
n.+e 1797, 3747 (2)

nükhet:Koku, güzel koku.
n. 1515
n.+ı hulk 907,908,1274,
1704,2114,2311,4201
n.+ı yasemen 2397
n.+ı gülşen-i ahlâk 3015
n.+ı müşk 883 (11)

nükte :İnce manalı, düşündürücü, zarif ve şakalı söz.
n. 1736, 3747
n.+de 19, 2020
n.+lerle 2926
n.+si 46, 478, 801, 1190
n.+sini 321, 525
n.+yi 420 (12)

nükte-dân:Nükteci, ince ve zarif sözler söyleyen.
n. 1049, 1263, 1475
n.+dır 2434 (4)

nümâyân:Görünür, görünen, meydanda bulunan, açıkta olan, âşikâr olan.
n. 647, 1797, 1873, 2244, 3341, 3964
(6)

nüşa :Yazılı, yazılmış şey.
n.+sını 538

n.+ı akd-ı lisan-ı şuara 1887
n.+ı şir 1605,3654 (4)

nüvişt:Yazılmış.
n.+e 1813 (1)

o 1:İşaret sıfatı.
o. 13, 27, 58, 69, 75, 105, 106, 114,
129, 226, 232, 233, 234, 244, 252, 254, 254,
320, 332, 401, 421, 435, 441, 455, 468, 489,
493, 512, 526, 527, 528, 529, 533, 538, 539,
554, 555, 570, 571, 571, 576, 576, 576, 577,
577, 583, 609, 645, 645, 671, 672, 690, 691,
699, 753, 771, 808, 850, 857, 859, 861, 862,
885, 891, 894, 895, 903, 904, 905, 911, 933,
939, 952, 953, 980, 983, 993, 994, 995, 995,
996, 1025, 1026, 1044, 1044, 1046, 1046, 1046,
1046, 1051, 1068, 1069, 1105, 1124, 1125,
1143, 1153, 1167, 1168, 1175, 1203, 1206,
1209, 1224, 1243, 1248, 1312, 1313, 1314,
1361, 1362, 1391, 1411, 1449, 1460, 1462,
1467, 1476, 1496, 1498, 1505, 1508, 1522,
1534, 1567, 1568, 1569, 1575, 1578, 1597,
1598, 1599, 1626, 1637, 1645, 1650, 1656,
1694, 1695, 1706, 1719, 1719, 1721, 1728,
1738, 1764, 1771, 1781, 1788, 1795, 1805,
1806, 1826, 1834, 1845, 1849, 1850, 1851,
1869, 1915, 1916, 1924, 1942, 1951, 1960,
1961, 1964, 2009, 2017, 2017, 2017, 2039,
2055, 2064, 2065, 2100, 2101, 2106, 2135,
2178, 2199, 2241, 2243, 2244, 2258, 2259,
2260, 2262, 2265, 2266, 2277, 2304, 2317,
2322, 2325, 2349, 2361, 2364, 2365, 2366,
2475, 2495, 2496, 2517, 2567, 2568, 2610,
2619, 2620, 2621, 2621, 2647, 2653, 2654,
2655, 2659, 2669, 2687, 2689, 2699, 2713,
2713, 2715, 2753, 2898, 2898, 2923, 2937,
2950, 2974, 2998, 3007, 3008, 3039, 3043,
3046, 3046, 3048, 3053, 3054, 3055, 3058,
3073, 3076, 3080, 3081, 3082, 3095, 3102,
3115, 3127, 3127, 3158, 3159, 3186, 3230,
3312, 3331, 3336, 3343, 3427, 3487, 3517,
3573, 3578, 3588, 3589, 3594, 3605, 3610,
3615, 3667, 3668, 3672, 3682, 3690, 3720,
3721, 3725, 3805, 3805, 3814, 3828, 3828,
3848, 3870, 3880, 3901, 3980, 3982, 3989,
4014, 4018, 4022, 4043, 4094, 4108, 4123,
4145, 4164, 4196, 4215, 4234, 4237, 4258,
4282, 4292, 4308, 4315, 4320, 4344

O

o 2:Üçüncü şahıs zamiri.
o.+dur 49, 50, 64, 84, 770, 822, 886,
1024, 1145, 1184,1526, 2158, 2174, 2370,
2731, 3140, 3150, 3438, 4174, 4174, 4236
o.+nda 57 (333)

od :Ateş.

o. 193 (1)
ok : Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk.
o. 855, 943, 3421, 3427
o.+lan 3875
o.+lar 1453
o.+larının 115
o.+un 3862(8)
oku- : Yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmek.
o.-du 3484
o.-r 68,3455
o.-rsa 315, 1667
o.-sa 2511, 2512
o.-sun 3974 (8)
okun-:Okuma işine konu olmak.
o.-dukça 1831, 2509, 3945
o.-mazdan 2516 (4)
okut-:Okumasını sağlamak.
o.-ur 2306 (1)
ol :O,3.tekil şahız zamiri.
o. 9, 11, 12, 34, 36, 45, 46, 55, 57, 57, 63, 65, 68, 70, 79, 80, 86, 120, 122, 127, 161, 162, 181, 182, 183, 184, 190, 191, 215, 223, 226, 259, 260, 271, 271, 299, 303, 310, 316, 318, 328, 331, 352, 356, 361, 362, 371, 374, 411, 419, 423, 423, 428, 433, 434, 442, 445, 452, 460, 462, 466, 471, 472, 474, 475, 476, 483, 490, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 530, 540, 541, 555, 571, 574, 575, 576, 576, 576, 579, 581, 582, 588, 596, 605, 605, 610, 613, 617, 628, 642, 642, 650, 652, 656, 660, 663, 679, 688, 701, 706, 713, 732, 734, 744, 746, 755, 759, 780, 781, 781, 791, 792, 802, 807, 814, 815, 816, 885, 891, 891, 897, 916, 930, 931, 931, 934, 977, 991, 994, 998, 999, 1003, 1050, 1053, 1082, 1093, 1094, 1128, 1136, 1142, 1200, 1203, 1213, 1219, 1220, 1221, 1239, 1241, 1247, 1252, 1253, 1256, 1267, 1268, 1269, 1276, 1284, 1287, 1290, 1348, 1365, 1366, 1366, 1373, 1382, 1387, 1392, 1397, 1398, 1413, 1422, 1427, 1428, 1445, 1447, 1448, 1455, 1458, 1459, 1459, 1465, 1511, 1627, 1631, 1638, 1639, 1640, 1652, 1659, 1675, 1736, 1754, 1755, 1756, 1767, 1773, 1777, 1794, 1796, 1815, 1816, 1817, 1817, 1818, 1822, 1827, 1866, 1872, 1875, 1877, 1880, 1883, 1884, 1886, 1889, 1928, 1958, 1959, 1965, 1977, 1978, 2008, 2012, 2017, 2017, 2017, 2027, 2059, 2080, 2131, 2159, 2167, 2168, 2218, 2219, 2220, 2221, 2261, 2284, 2330, 2332, 2407, 2407, 2407, 2407, 2408, 2416, 2420, 2446, 2448, 2450, 2451, 2455, 2459, 2461, 2467, 2493, 2494, 2495, 2496, 2514, 2517, 2533, 2553, 2579, 2581, 2590, 2685, 2708, 2728, 2761, 2772, 2780, 2783, 2784, 2787, 2794, 2795, 2802,

2815, 2815, 2816, 2817, 2817, 2826, 2828, 2829, 2833, 2849, 2855, 2863, 2882, 2886, 2887, 2896, 2897, 2900, 2905, 2906, 2916, 2927, 2928, 2932, 2940, 2950, 2951, 2968, 2970, 2979, 2986, 2987, 2989, 2993, 3016, 3046, 3046, 3077, 3090, 3098, 3104, 3105, 3106, 3110, 3128, 3131, 3140, 3141, 3144, 3147, 3147, 3148, 3148, 3169, 3170, 3184, 3191, 3192, 3210, 3212, 3218, 3223, 3224, 3224, 3224, 3225, 3261, 3288, 3289, 3290, 3307, 3310, 3333, 3335, 3336, 3348, 3349, 3358, 3361, 3374, 3375, 3376, 3379, 3399, 3406, 3412, 3415, 3431, 3432, 3439, 3454, 3500, 3502, 3515, 3515, 3518, 3524, 3529, 3532, 3534, 3540, 3541, 3542, 3542, 3544, 3545, 3554, 3555, 3557, 3563, 3565, 3570, 3580, 3586, 3591, 3599, 3600, 3603, 3611, 3621, 3626, 3627, 3648, 3655, 3656, 3664, 3681, 3686, 3688, 3700, 3703, 3705, 3705, 3705, 3712, 3716, 3729, 3730, 3733, 3736, 3747, 3777, 3807, 3816, 3828, 3838, 3842, 3856, 3859, 3865, 3872, 3881, 3882, 3886, 3900, 3905, 3918, 3918, 3918, 3918, 3919, 3920, 3921, 3921, 3922, 3922, 3923, 3929, 3929, 3929, 3930, 3931, 3931, 3932, 3933, 3936, 3999, 4000, 4009, 4023, 4046, 4065, 4066, 4080, 4081, 4086, 4101, 4129, 4138, 4140, 4142, 4149, 4157, 4160, 4175, 4181, 4182, 4184, 4187, 4188, 4190, 4192, 4200, 4201, 4208, 4220, 4226, 4229, 4230, 4239, 4243, 4248, 4256, 4259, 4268, 4284, 4287, 4290, 4301, 4308, 4315, 4319, 4329, 4337, 4342, 4343
o.+a 1552
o.+dur 311, 1574, 1999, 2375
o.+madadır 1617 (517)
ol- : Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak.
o.-a 143, 156, 198, 199, 269, 311, 312, 313, 314, 316, 330, 368, 369, 370, 413, 440, 487, 579, 698, 699, 760, 770, 770, 770, 770, 802, 802, 802, 808, 842, 843, 844, 853, 871, 888, 897, 927, 928, 972, 1014, 1038, 1040, 1041, 1055, 1056, 1065, 1105, 1109, 1111, 1118, 1150, 1176, 1176, 1193, 1194, 1194, 1197, 1211, 1239, 1240, 1246, 1247, 1247, 1248, 1249, 1288, 1299, 1300, 1309, 1350, 1407, 1408, 1511, 1544, 1545, 1546, 1558, 1559, 1596, 1610, 1612, 1666, 1670, 1735, 1738, 1815, 1818, 1833, 1871, 1873, 1897, 1899, 1924, 1939, 2035, 2087, 2098, 2098, 2098, 2099, 2134, 2138, 2139, 2173, 2198, 2199, 2217, 2233, 2241, 2243, 2243, 2244, 2248, 2252, 2256, 2271, 2279, 2294, 2295, 2296, 2342, 2343, 2389, 2410, 2423, 2425, 2427, 2428, 2429, 2455, 2456, 2499, 2513, 2543, 2544, 2545, 2599, 2600, 2602, 2606, 2685, 2705, 2706, 2711, 2727, 2732, 2733,

2793, 2793, 2795, 2844, 2845, 2846, 2892,
 2944, 2945, 2988, 2988, 2991, 3029, 3037,
 3037, 3089, 3090, 3123, 3166, 3174, 3245,
 3345, 3382, 3398, 3408, 3417, 3418, 3436,
 3540, 3591, 3877, 3905, 3975, 3979, 4155,
 4174, 4207, 4227, 4236, 4249, 4291, 4300,
 4300, 4312, 4334, 4344, 4344
 o.-acak 1860, 2109
 o.-alı 30, 33, 626, 1536, 1660, 2037,
 2136, 2317, 2334, 3264, 4190
 o.-alım 4166
 o.-am 1174, 2282
 o.-amam 1199
 o.-amaz 104, 850, 1904, 1963, 2412,
 3137
 o.-an 4, 127, 150, 206, 313, 376, 381,
 399, 423, 424, 1185, 1555, 1620, 1629, 1690,
 1739, 1747, 1760, 2018, 2024, 2046, 2323,
 2329, 2423, 2602, 2673, 2724, 2998, 3123,
 3135, 3135, 3143, 3364, 3539, 3543, 3553,
 3563, 3567, 3597, 3722, 3855, 3959, 4005,
 4014, 4091, 4308, 4327
 o.-ana 2216
 o.-anı 1618
 o.-anlar 1537
 o.-arak 4322
 o.-asım 1352, 1354, 1937, 3136, 3175
 o.-aydı 651, 960, 1025, 1031, 1085,
 2003, 2075, 2129, 2189, 2250, 2273, 2382,
 2398, 2530, 3328, 3891
 o.-aydım 2026, 2073, 2421
 o.-dı 96
 o.-du 74, 85, 94, 120, 145, 149, 153,
 212, 217, 218, 366, 443, 481, 529, 549, 550,
 551, 638, 765, 823, 926, 970, 1068, 1092, 1131,
 1250, 1252, 1260, 1285, 1295, 1369, 1389,
 1482, 1495, 1502, 1543, 1614, 1616, 1619,
 1626, 1629, 1682, 1832, 1841, 1845, 1893,
 1894, 1905, 1907, 1925, 1982, 1983, 2032,
 2089, 2090, 2094, 2096, 2098, 2099, 2137,
 2177, 2178, 2293, 2426, 2498, 2514, 2515,
 2541, 2549, 2551, 2555, 2580, 2588, 2602,
 2657, 2748, 2773, 2779, 2796, 2852, 2856,
 2859, 2862, 2889, 2889, 2947, 2973, 2999,
 3088, 3129, 3168, 3182, 3183, 3213, 3216,
 3238, 3330, 3448, 3487, 3511, 3523, 3558,
 3562, 3624, 3625, 3665, 3666, 3754, 3755,
 3760, 3771, 3855, 3937, 4043, 4070, 4073,
 4074, 4130, 4130, 4131, 4132, 4133, 4134,
 4135, 4136, 4137, 4138, 4190, 4199, 4200,
 4201, 4205, 4226, 4231, 4234, 4237, 4251,
 4273, 4278, 4321
 o.-duğ 3180
 o.-duğu 111, 2259
 o.-duğum 3270, 3277, 3650
 o.-duğun 1541, 2757, 3184, 3963,
 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 3969,
 4275
 o.-duğuna 1936
 o.-duğunca 3216
 o.-duğunda 2792
 o.-duğundan 2255
 o.-duk 3761, 4317
 o.-dukça 572, 587, 1326, 1448, 2007,
 3193, 3246, 3271, 3412, 3851
 o.-dukda 4321
 o.-dukları 1771
 o.-dular 2186, 3179
 o.-dum 40, 42, 147, 803, 813, 1138,
 1175, 1836, 2858, 3127, 3207, 3209, 3212,
 3236, 3262, 3266, 3269, 3272, 3275, 3278,
 3281, 3284, 3343, 3711, 3981
 o.-dur 3877, 4104, 4276
 o.-durdu 3493
 o.-gil 4074
 o.-ıcak 531, 1975, 2076, 3033, 3497,
 3616, 3633, 3859, 3859, 3860, 3861, 3862,
 3863
 o.-ma 3717, 3746, 3916, 3919, 3930,
 4211, 4262
 o.-mada 1670, 2160
 o.-madadır 2818
 o.-madan 375, 796, 945, 1290, 3568
 o.-madığım 1927
 o.-madım 3995
 o.-mağa 629, 681, 967, 1392, 2746,
 2927, 2948, 3155, 3478, 3762
 o.-mağı 3206, 3282
 o.-mak 966, 1257, 3236, 3530, 3667,
 3715, 4090
 o.-maktır 3763
 o.-mamağa 3953
 o.-mamak 3685
 o.-manda 3300
 o.-masa 107, 139, 631, 709, 824, 849,
 1034, 1803, 2152, 2200, 2236, 2277, 2660,
 2689, 2780, 2832, 2888, 3024, 3032, 3040,
 3045, 3051, 3128, 3192, 3208, 3334, 3435,
 3576, 3622, 3623, 3801, 3886, 3904, 3914,
 3916, 4037, 4145, 4161, 4192, 4193, 4232,
 4238, 4240, 4318
 o.-masam 1201, 2071, 2419, 2483,
 2785
 o.-masan 1306, 2148, 2288, 2483, 3291
 o.-masaydı 2775
 o.-masım 1011, 1987, 3203, 3308,
 3310, 3467, 3491, 4025, 4125, 4263, 4288
 o.-masınlar 4198
 o.-maya 98, 156, 1587, 1720, 2045,
 2088, 2172, 2810, 2990, 3007, 3029, 3302,
 3307, 3579
 o.-mayacak 426
 o.-mayan 4019
 o.-mayana 3593, 3909
 o.-mayanı 4115
 o.-mayaydı 3806

o.-mayıcak 491, 2206, 3497, 3602, 3608, 3612, 3735, 3864, 3864, 3865, 3866, 3867, 3868, 3934, 4051, 4176
o.-mayınca 618, 2584, 3249, 3253, 3633
o.-maz 7, 19, 122, 324, 453, 582, 585, 592, 594, 672, 744, 797, 846, 1139, 1177, 1180, 1296, 1307, 1323, 1342, 1775, 1886, 1970, 1984, 1987, 2031, 2105, 2149, 2175, 2179, 2194, 2254, 2408, 2421, 2466, 2496, 2517, 2981, 3150, 3229, 3305, 3467, 3530, 3553, 3601, 3624, 3629, 3684, 3688, 3830, 3978, 3994, 4032, 4140, 4202
o.-mazdı 1661, 2120, 2148, 2257, 2286, 2975, 3432, 3896, 4145, 4318
o.-mazsa 36, 374, 1669, 2252, 2601, 3756, 4006, 4123
o.-muş 27, 99, 114, 271, 272, 274, 488, 567, 658, 712, 716, 726, 783, 1026, 1120, 1241, 1251, 1385, 1630, 1694, 1789, 1798, 1800, 1945, 1990, 2008, 2016, 2077, 2127, 2316, 2325, 2399, 2494, 2502, 2567, 2726, 2745, 2848, 2900, 2921, 2957, 2985, 3027, 3039, 3141, 3146, 3242, 3253, 3404, 3434, 3521, 3546, 3605, 3607, 3699, 3775, 3787, 3805, 3807, 3942, 4108, 4310
o.-muşdu 2279, 3857
o.-muşdur 1811, 2475, 2561, 2772, 4298, 4301
o.-muşizz 2761
o.-muştı 2537
o.-sa 53, 58, 70, 71, 112, 115, 117, 125, 179, 185, 241, 303, 317, 324, 329, 341, 348, 395, 396, 397, 426, 430, 515, 517, 519, 568, 680, 713, 717, 723, 768, 797, 847, 851, 869, 873, 877, 883, 884, 893, 896, 912, 918, 918, 954, 956, 965, 1035, 1037, 1076, 1077, 1129, 1130, 1154, 1168, 1182, 1188, 1206, 1212, 1232, 1234, 1268, 1271, 1281, 1307, 1322, 1329, 1339, 1411, 1416, 1440, 1441, 1477, 1486, 1509, 1520, 1577, 1583, 1584, 1585, 1601, 1648, 1675, 1687, 1708, 1723, 1755, 1792, 1795, 1819, 1820, 1829, 1846, 1857, 1867, 1874, 1946, 1947, 1962, 1963, 1984, 1996, 2059, 2060, 2061, 2066, 2068, 2109, 2115, 2116, 2121, 2146, 2147, 2162, 2179, 2180, 2182, 2201, 2205, 2211, 2234, 2249, 2257, 2264, 2308, 2311, 2313, 2314, 2346, 2357, 2358, 2364, 2379, 2403, 2417, 2432, 2532, 2533, 2550, 2568, 2571, 2572, 2575, 2583, 2638, 2642, 2649, 2661, 2670, 2674, 2709, 2711, 2712, 2714, 2770, 2790, 2791, 2827, 2880, 2896, 2910, 2925, 2943, 2950, 2981, 2994, 3020, 3068, 3118, 3190, 3194, 3195, 3196, 3198, 3201, 3221, 3237, 3255, 3312, 3414, 3423, 3432, 3445, 3469, 3482, 3504, 3505, 3589, 3606, 3618, 3620, 3622, 3626, 3635, 3651, 3677, 3792, 3835, 3837, 3850, 3853, 3861, 3863, 3867, 3879, 3885, 3888, 3888, 3896, 3929, 3966, 3985, 3991, 4004, 4008, 4008, 4036, 4084, 4115, 4115, 4115, 4116, 4117, 4118, 4119, 4119, 4146, 4181, 4187, 4191, 4191, 4191, 4191, 4192, 4193, 4194, 4195, 4196, 4197, 4219, 4223, 4239, 4265, 4292, 4314
o.-sak 3753, 3765
o.-salar 739, 965
o.-sam 925, 1137, 1848, 3075, 3163, 3255, 3619, 3713, 3899, 4280
o.-san 920, 1101, 2482, 2971, 3156, 3321, 3759, 3919, 4217
o.-sun 44, 98, 214, 310, 589, 596, 597, 640, 762, 763, 767, 1090, 1091, 1133, 1198, 1251, 1981, 2257, 2283, 2794, 2942, 3215, 3216, 3247, 3450, 3697, 3865, 3926, 3973, 3974, 4023, 4025, 4044, 4060, 4060, 4061, 4062, 4063, 4064, 4065, 4066, 4067, 4068, 4175, 4294, 4303, 4346, 4346
o.-unca 32, 262, 639, 1106, 1150, 1529, 1537, 1798, 2085, 2235, 2261, 2290, 3088, 3315, 3732, 3854
o.-unsa 2042
o.-up 148, 1655, 1680, 2013, 2617, 2845, 2927, 3036, 3145, 3202, 3213, 3223, 3262, 3265, 3283, 3564, 3967, 4071, 4098, 4228
o.-ur 128, 160, 221, 224, 236, 239, 262, 267, 322, 337, 342, 344, 365, 389, 400, 407, 409, 463, 489, 495, 522, 558, 574, 588, 650, 659, 663, 666, 678, 724, 731, 742, 747, 753, 755, 759, 769, 791, 798, 813, 852, 858, 859, 860, 863, 879, 883, 892, 892, 903, 913, 915, 917, 942, 1042, 1048, 1102, 1103, 1106, 1128, 1188, 1196, 1228, 1240, 1275, 1289, 1291, 1302, 1314, 1334, 1341, 1349, 1362, 1373, 1401, 1410, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1487, 1506, 1517, 1530, 1600, 1633, 1646, 1647, 1667, 1673, 1679, 1689, 1700, 1710, 1719, 1720, 1784, 1790, 1821, 1825, 1843, 1861, 1866, 1875, 1878, 1879, 1884, 1914, 1921, 1922, 1924, 1940, 1955, 1956, 1957, 1958, 1994, 2002, 2008, 2013, 2015, 2021, 2025, 2042, 2043, 2046, 2085, 2093, 2130, 2150, 2218, 2252, 2258, 2261, 2274, 2278, 2285, 2287, 2292, 2336, 2395, 2414, 2418, 2423, 2479, 2494, 2511, 2539, 2540, 2570, 2577, 2584, 2614, 2640,

2642, 2646, 2653, 2708, 2726, 2770, 2785, 2787, 2863, 2874, 2875, 2876, 2877, 2887, 2893, 2894, 2913, 2916, 2958, 2967, 2979, 2994, 3018, 3019, 3021, 3038, 3043, 3045, 3053, 3065, 3070, 3075, 3083, 3087, 3173, 3185, 3205, 3230, 3242, 3253, 3261, 3335, 3388, 3457, 3464, 3521, 3532, 3594, 3612, 3626, 3628, 3633, 3634, 3670, 3670, 3671, 3672, 3673, 3674, 3675, 3682, 3682, 3682, 3683, 3684, 3685, 3686, 3716, 3756, 3774, 3794, 3853, 3866, 3886, 3887, 3890, 3907, 3948, 3959, 4026, 4052, 4082, 4103, 4122, 4147, 4151, 4177, 4185, 4207, 4230, 4300, 4315, 4330, 4335, 4350

o.-urdu 250, 345, 347, 350, 642, 651, 708, 733, 825, 877, 906, 908, 910, 958, 966, 1030, 1035, 1047, 1080, 1156, 1169, 1229, 1270, 1274, 1374, 1515, 1520, 1538, 1575, 1579, 1606, 1708, 1714, 1727, 1796, 1828, 1934, 1935, 2006, 2121, 2145, 2189, 2245, 2259, 2260, 2272, 2276, 2284, 2346, 2379, 2525, 2530, 2532, 2912, 2919, 2972, 3040, 3049, 3066, 3069, 3193, 3279, 3573, 3613, 4086

o.-urdum 1236, 2665

o.-urken 253, 862

o.-urlar 2018

o.-urlarsa 1155

o.-ursa 151, 203, 210, 481, 530, 542, 789, 792, 859, 967, 1027, 1063, 1102, 1104, 1125, 1145, 1148, 1157, 1201, 1222, 1237, 1361, 1518, 1533, 1590, 1730, 1881, 1904, 1952, 2092, 2144, 2149, 2153, 2377, 2424, 2464, 2484, 2521, 2662, 2672, 2777, 2814, 2816, 3017, 3077, 3190, 3337, 3522, 3584, 3591, 3592, 3611, 3684, 4218

o.-ursak 3823

o.-ursam 615, 753, 968, 2246, 3072

o.-ursan 1136, 1906, 3580, 4169

o.-urum 78, 1968, 2125, 2188, 3989

(1616)

olmağičün:Olmak için.

o. 1866 (1)

olun- :Olmak işine konu olmak.

o.-maz 3415, 3707

o.-mazdı 1870, 2636

o.-sa 2976

o.-urdu 3782 (6)

on- : Hastalıktan, deritten kurtulmak, şifa bulmak, felah bulmak, iflah olmak.

o.-maz 4046 (1)

onsekizbin:Sayı.

o. 3477 (1)

ordu : Bir devletin silahlı kuvvetlerinin tümü.

o.+yı hümayun 712,1158 (2)

Osman :Osmanlı padişahı.

o. 620, 670, 722, 4314 (4)

otağ : Çadır, büyük ve süslü çadır.

o.+ın 1112

o.+ı sebz 245 (2)

otur- : Vücudun belden yukarısı dik duracak biçimde ağırlığı kaba etlere vererek bir yere yerleşmek

o.-up 2836 (1)

otuz :Sayı.

o. 2289 (1)

oyuna- : Sporla ilgili çalışmalara katılmak.

o.-mağa 920, 3852 (2)

Ö

öğ- :Övmek, birinin veya bir şeyin iyiliklerini, üstünlüklerini söyleyerek değerini yüceltmek, methetmek.

ö.-üp 1405 (1)

öğren-: Bilgi edinmek,haber almak.

ö.-ir 2560

ö.-sin 3285 (2)

öğret-:Bilinmeyen bir konuda bilgi sahibi olmasını sağlamak.

ö.-dim 683

ö.-ir 684 (2)

öğün-:Övünmek,bir niteliği sebebiyle kendini yücelmiş sayarak bundan abartmalı bir biçimde söz etmek, iftihar etmek.

ö.-mem 743, 2942

ö.-sün 4209

ö.-ürse 4209 (4)

öksüz :Kimsesiz.

ö.+i 4234 (1)

öl- : Yaşamaz olmak, hayatı sona ermek, can vermek.

ö.-eyim 3517

ö.-meden 1260, 3969

ö.-mek 3631

ö.-sem 175

ö.-ürsem 3464, 3926, 3969, 4025

ö.-ürüm 3672 (10)

öldür-:Hayatına son vermek.

ö.-dügün 1415

ö.-dün 4129

ö.-mede 2047

ö.-medir 4018

ö.-memege 3611

ö.-se 2814, 3793

ö.-ür 173, 3322, 3603, 3932, 4029,

4143 (13)

ömr :Ömür,hayat.

ö. 2282, 2795

ö.+e 3989

ö.+ü 1545, 2235, 3090, 3330, 3418

ö.+üm 4127

ö.+ümüzde 3823

ö.+ün 921, 1288, 1349, 1350, 3472,

3625

ö.+ünde 954, 1804, 2511, 2512

ö.+üne 1998
ö.+ünü 1898, 3330 (23)
ön : Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı
ö.+ünce 714, 1372, 1408, 1507,2538,
2599 (6)
öpdür-:Öpme işini yaptırmak veya öpmesine
izin vermek.
ö.-se 4182, 4220 (2)
ört- :Kaplamak.
ö.-er 2299 (1)
öykün-:Birinin yaptığı gibi yapmak, birine veya
bir şeye benzemeye çalışmak, taklit etmek.
ö.-ürmüş 3538 (1)
öyle : Onun gibi olan, ona benzer.
ö. 756, 1134, 1670, 2553, 3237, 3240,
3544 (7)
öz :Kendi.
ö. 1142 (1)
özge :Başka.
ö. 976, 1014, 1987, 2022, 2186, 2191,
2410, 2465, 3312, 3477, 3639, 3819, 4085,
4089 (14)
özr : Bir kusur veya suçun hoş görülmesini
gerektiren sebep, elde olmadan ve mecburen
yapılan bir suçun bağışlanması için ileri
sürülen bahane, ma'zeret.
ö. 324, 3033
ö.+i taksir 2126 (3)
özr-hâh: Özür dileyen, affımı isteyen.
ö.+ıdır 3370 (1)
özür :bkz. özr.
ö.+ü 323 (1)

P

pâ :Ayak.
p.+dır 1750, 2438
p.+yende 4294
p.+yı 510, 1375
p.+yın 4161
p.+yına 1870, 3891, 4057, 4245
p.+yız 3817
p.+yı zamane 2152
p.+yine 4228 (13)
pâ-bend: Mani, engel.
p.+i mahal 918 (1)
pâ-bercâ: Ayağı yerde; yerinde sağlam duran,
kaim.
p. 698 (1)
pâ-der-pâ: Ayak ayağa, yanyana.
p. 847 (1)
pâ-mâl: Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.
p. 1847, 1892 (2)
pâdişâh: Büyük şah, hükümdar, hükümdarlar
hükümdarı, sultan, melik.
p. 949, 1281, 2254, 3638
p.+ıdır 3351
p.+ın 3625

p.+i âdil 725
p.+i adil-i ali-nijad 1250
p.+i âlem 964
p.+i ârif 1016
p.+i asman-mesned 387
p.+i bahr 818
p.+i dü-cihân 59
p.+i heft-kışver 973
p.+i kâmkâr 3718
p.+i kamrân 24
p.+i mah-didar 668
p.+i sunan 3834
p.+i suret 1263
p.+i vüzerâ 1636 (20)
padişeh:bkz. padişah.
p. 785
p.+i 4243
p.+i âlem 2411
p.+im 1345
p.+i muhterem-ı rüzgar 2205
p.+in 1197 (6)
padişehâ:Ey padişah.
p. 126, 914, 1171, 1337 (4)
pâk :Temiz,saf.
p. 249, 675, 699, 1981, 2110, 2372,
2581, 3306, 3535, 3577, 3776, 3846
p.+dir 3461 (13)
pâk-dâmen: Eteği temiz, namuslu, iffetli.
p. 2939 (1)
pâk-eser:Kusursuz eser.
p. 3470 (1)
pâkîze: Temiz, lekesiz.
p. 1778, 3879 (2)
pâkîze-edâ:Temiz,saf tavır.
p.+dır 4094
p.+yız 3821 (2)
pâre :Parça.
p. 3251, 3254, 3257, 3260, 3263, 3508,
3514, 3514, 3764, 4141
p.+lerin 3862
p.+sin 1656
p.+sine 4141
p.+i elmas:Elmas parçası. 701 (14)
parele-:Parçalamak.
p.-sin 4057 (1)
pâs-bân: Gece bekçisi, nöbetçi, pasvan.
p. 27
p.+ıdır 615
p.+i genc-i devlet 274 (3)
pâsıbân:bkz. pâsbân.
p. 2742, 2895 (2)
pâşâ : Osmanlılarda yüksek sivil memurlara ve
albaydan üstün rütbede bulunan askerlere
verilen unvan.
p. 1356, 1357, 1502, 1566, 1855, 1913,
2052, 2105, 2107, 2521, 3010, 3180, 3647,
3891
p.+dır 2431

- p.+yı 1355
p.+yı mülk-ârâ-yı ruşen-rey 2270
p.+yı zamane 2158 (18)
- pây** :bkz. pâ.
p.+ı 945, 2924
p.+ına 884, 918, 1212, 2009, 2068,
3587
p.+ını 124
p.+ine 620 (10)
- pây-mâl**: Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.
p. 137, 408, 763 (3)
- pâyân** : Son, nihayet, bitim, akibet.
p. 411
p.+a 1012, 1245
p.+e 1054
p.+ı 594, 1608, 2791
p.+ına 2924
p.+i felek 1196 (9)
- pâye** : Rütbe, derece, mertebe.
p. 1028
p.+de 483, 2298, 3131
p.+si 728, 3571
p.+i müstahkem 67 (7)
- payende**:Destek.
p. 563, 842, 2736 (3)
- pâyidâr**: İyice yerleşmiş, sürekli, kalıcı, sabit,
kâim, devamlı.
p. 2793, 3382 (2)
- peder** :Baba,ata.
p. 985 (1)
- pehlevan**:Pehlivan.
p.+ı ser-efrâz 3426 (1)
- pehlivan**: Yiğit, cesur, kahraman.
p. 1010
p.+ı 1397
p.+ı kerem 1225 (3)
- pehlû** :Yan.
p.+yı rikab 451
p.+yı şiriner 732 (2)
- pejmürde**:Dağmık,perişan.
p. 2797, 4214 (2)
- pek** :Çok.
p. 1285, 2189, 2245, 2281, 3579, 3646,
3990, 4261 (8)
- peleng:Panter,kaplan.
p. 1955 (1)
- penâh 1**: Sığınacak yer, sığınak, melce.
p.+ına 1716
p.+ı ehl-i hüner 1910
p.+ı mânâ 3399
- penâh 2**:Koruyucu.
p.+ı memleket 2518
p.+ı mülk ü milel 1544
p.+ı saltanat 1359,2436
p.+ı saltanat-ı şehriyar-ı heft-iklim
1697 (5)
- penbe** :Pembe,açık kırmızı.
p. 3366
- p.+ler 362
p.+i hurşid 1968(3)
- penç-beyt**:Beş beyit.
p. 3569
p.+in 4285 (2)
- pençe** :Zorlu el.
p.+sini 3813
p.+i âh 1204
p.+i mihr-i cihan-tab 2796
p.+i pür-tab-ı nâz 3813(4)
- pend** : Nasihat, öğüt, nush.
p. 3489, 3740 (2)
- per :Kanat.
p. 1648, 1871, 2363, 2418
p.+i 731
p.+i Cibril:Cebraîl'in kanadı. 2116
p.+i Cibril-i emin 2402
p.+i şahin:Şahin kanadı. 2335 (8)
- perâkende**:Dağmık.
p. 3818
- perâkende-dil**: Üzüntülü, kırık gönül.
p. 2802 (1)
- perçem**: Kâkül.
p. 576,930,2016
p.+i 882
p.+i dil-âviz 3451
p.+i müşgin 575 (6)
- perde**: İki yeri birbirinden ayıran bölme, gergi.
p. 263, 552, 1701
p.+de 2467, 4089
p.+den 3197, 4112, 4132
p.+i bab1643
p.+i çeşm-i bütan 1646
p.+i dibâ:İpek perde. 289
p.+si 1440 (11)
- perde-dâr**: Bir şeyin görünüp bilinmesine engel
ve perde olan kimse.
p. 2766 (1)
- perde-serâ**:Çalgıcı,şarkıcı.
p.+dır 1761 (1)
- perestâr**:Hizmetçi,kul.
p.+ı 687 (1)
- pergâr** : Pergel, pergâl.
p.+ı 2576
p.+ı çarh-ı gerdan 1569(2)
- perî** : Pek güzel olduğu kabul edilen bir cin
taifesi ve bunların dişilerine verilen ad.
p. 759, 1483, 2783 (3)
- perî-veş**: Peri gibi, çok güzel.
p. 2730 (1)
- perîşân**:Dağmık.
p. 575,807, 1176, 1712, 1875, 2016,
3130, 3266, 3269, 3272, 3275, 3278, 3281,
3284,3648, 4035, 4049, 4050, 4060, 4211,
4318(21)
- perîşân-hâtır**: Perişan gönüllü, düşünceli,
dalgın.
p. 2071 (1)

- perîşân-kâkül:**Dağınık kâkül.
p. 883 (1)
- perîşânlık:** Perişan olma durumu.
p.+dan 2972
p.+ı 4040 (2)
- perîşânlık:**bkz. perîşânlık.
p. 2072 (1)
- perîşân-perçem:**Dağınık perçem.
p. 2115 (1)
- perende:** Uçucu, uçan.
p. 2011 (1)
- pertâb:**Uzağa düşen.
p. 577, 579, 941, 943, 1366, 1627 (6)
- pertev:** Işık, parlaklık.
p. 2574
p.+di 912
p.+i 82, 1433, 4171
p.+im 608
p.+in 3186
p.+i bezm-i harem-i din 2695
p.+i envâr-ı dil-i ârif-i câm 2607
p.+i hurşid-i rey 2959
p.+i hurşid-i zıya:Güneş ışığının parlaklığı. 1773
p.+i ilhâm:İlham ışığı. 306
p.+i kevkeb-feşan 35
p.+i nûr-ı ilâhi:İlahi nurun ışığı. 1019 (14)
- pervâ :**Korku,çekingenlik.
p.+dır 2439
p.+yı zamane 2185 (2)
- pervâne:** Geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek, gece keleş.
p. 2448, 3942, 4180, 4304
p.+dır 1366
p.+miz 3957
p.+nin 731
p.+ye 519
p.+yız 3825 (9)
- pervâz:** Uçan, uçucu.
p. 272, 2740, 3000, 3469, 3832, 4180
p.+a 4254
p.+ı 1137
p.+ı anka:Uçan anka. 1279
p.+ı bülend:Yüksek uçan. 4270
p.+ı cerad:Uçan çekirge. 1279 (11)
- perverde:** Beslenmiş, terbiye edilip yetiştirilmiş, eğitilmiş.
p. 1601, 1818, 1820
p.+i feyz-i ebr-i fikr 3392 (4)
- perveriş:** Terbiye etme, yetiştirme, eğitme, eğitilme.
p. 3205 (1)
- pervîn:** Ülker yıldızı, Süreyya.
p. 2427 (1)
- pes :** Ard, arka, geri.
p. 2068 (1)
- pesend:**Beğenme.
p. 3484, 3490, 4344 (3)
- pesendîde:** Beğenilmiş, seçilmiş, müntehap.
p. 3342 (1)
- pest :** Alçak, aşağı.
p. 322, 1398, 1892, 3488, 3559
p.+iz 3752 (6)
- peşmîne:** Sofu elbisesi; sofuların giydiği sâde, süssüz elbise.
p.+de 4102 (1)
- peşe :** Sivrisinek, sinek.
p. 1439 (1)
- pey-â-pey:** Birbiri ardınca.
p. 571, 2456, 3220 (3)
- pey-der-pey:** Arka arkaya, ardı sıra, yavaş yavaş.
p. 648, 927, 2114, 2681 (4)
- pey-rev:** Arkası sıra giden, izinden giden.
p.+i ašhab-ı peygamber 2902
p.+i mücteh-i din 2625 (2)
- peydâ :** Meydanda, açıkta, açık, âşikâr.
p. 218, 285, 2273, 2470, 2562, 2924, 3965
p.+dır 2433
p.+yı 1407, 3249 (10)
- peygâm:**Haber.
p. 2606 (1)
- peygâmbër:** Allah'ın elçisi, Allah tarafından haber getirerek İlahî emir ve yasakları insanlara tebliğ eden elçi, haberci, nebi, resul.
p.+i 703, 1283
p.+i âhîr:Son peygamber,Hz.Muhammed(a.s.m.). 30 (2)
- peyk :** Haber getirip götüren.
p. 2152
p.+i ikbâl 2114 (2)
- peykân:**Okun ucundaki sivri demir, temren.
p. 383
p.+e 4123
p.+ı 115, 579, 1579, 2590, 3778
p.+ı tir 1453
- peykân 2:** Sevgilinin kirpiği.
p.+ı hadeng-i yâr 3531
p.+ı yâr:Sevgilinin kirpiği. 2589, 3532 (11)
- peyker:** Yüz, surat, çehre, beniz, sima.
p.+i 300, 1374
p.+i dil-ara 2350
p.+im 3650
p.+le 254 (5)
- peymâ :** Ölçen.
p.+lar 4247 (1)
- peymâne:** Büyük kadeh, şarap bardağı, içki bardağı.
p. 772, 3491, 3491, 3502, 3650, 4120, 4150, 4305
p.+ler 767
p.+sin 3297
p.+yız 3824

- p.+i cem 3474
p.+i zer:Altın kadeh. 995(13)
- peyveste:** Ulaşmış, bitişik.
p. 288, 2359 (2)
- pîç :** Büklüm, kıvrım, dolaşık.
p. 1426, 1559, 1559, 3808, 4126
p.+i âh 3666 (6)
- pîl :**Fil.
p.+i cesîm:Büyük,iri fil. 1332 (1)
- pîr :** Yaşlı, ihtiyar, koca.
p. 3216
p.+i düâtâ 3679,3899
p.+i endişe 1832
p.+i mugân 3492,3750,4322 (7)
- pîrâhen:**Gömlek.
p.+i hur-ı cinan 224 (1)
- pîrâmen:** Etraf, yan, çevre, civar.
p.+inde 1448
p.+i bergüstvan 253 (2)
- pîrâste:** Tertiplenmiş, düzenlenmiş,donatılmış.
p. 2055, 3830 (2)
- pîrâye:** Süs, ziynet.
p. 1162
p.+i abadani 2307
p.+i bezm-i sânem 775
p.+i dibace-i kudret 3325
p.+i efser 1015
p.+i hikmet 3290
p.+i hurşid 2751
p.+i memduh-ı sena 3035
p.+i mülk ü milel 783
p.+i şeb-külâh-ı mânâ 3394
- pîrehen:**Gömlek.
p. 4112, 4157, 4259
p.+i 201, 4258
- pîrûze:** Mavi renkli ve değerli bir süs taşı, firûze.
p. 3915 (1)
- pîşânî:** Alın.
p. 558
p.+i hurşid 3820
p.+i mihr 2867 (3)
- pîş-keş:** Hediye, armağan, hibe, peşkeş.
p. 915 (1)
- pîş-rev:** Önden giden.
p.+i eşheb-irûz 123 (1)
- pîşe :**Alışmış.
p.+dir 744
p.+i dergah 2740
p.+i pay 896
p.+i rikab 1632, 1767 (5)
- pinhân:** Gizli, saklı, hafî, mahfî.
p. 285, 681, 1289, 1392, 1407, 1860, 2467, 3505, 3965, 4048, 4080
p.+ım 609
p.+sın 4338 (13)
- pinhânî:**Gizli.
p. 127, 1550 (2) (5)
- piristû:** Kırlangıç.
p.+beçe:Kırlangıç yavrusu. 2145 (1)
- piyâle:** Kadeh, şarap bardağı, içki bardağı.
p. 774 (1)
- piyâle-veş:**Kadeh gibi.
p. 3854 (1)
- pû :**Arama.
p. 1654
p.+da 450 (2)
- puhte:** Olgun, güngörmüş adam.
p. 2415 (1)
- pul :** Balıkların ve bazı hayvanların vücudunu kaplayan boynuzsu sert levhacık.
p.+u 2770 (1)
- pûlâd :** Polat, çelik.
p. 1517, 3520
p.+ı Dımışkî 2649
p.+i müzab 1619 (4)
- pûr-inkûlâb:**Değişim dolu.
p. 2908 (1)
- pûr-şûr:**
p. 802 (1)
- pute :** Silâh veya ok atışlarında dikilen nişan tahtası.
p.+i gerdun 1630
p.+i pertab-ı ser-nigûn 1714 (2)
- pûye :** Segirtme, koşma.
p.+de 868 (1)
- pür :**Dolu
p. 191, 549, 585, 597, 883, 1060, 1099, 1307, 1369, 1386, 1502, 1734, 1983, 2160, 2676, 2814, 3079, 3623, 3915, 4346
p.+çin-i cebin 2394
p.+ema 2294
p.+emn 2199
p.+fitne:Fitne dolu. 2252, 2294
p.+ihtişam:İhtişam dolu. 2224
p.+nakş 2391
p.+sagar-ı mina-yı zamane 2179 (28)
- pür-âb:**Suyla dolu.
p. 3684 (1)
- pür-cûş:**Coşku dolu.
p. 619,3781 (2)
- pür-çîn:**Çok kıvrımlı.
p. 1044 (1)
- pür-dür:**İnci dolu.
p. 1037
p.+i şehdane 1676 (2)
- pür-dür:**bkz. pür-dür.
p. 1590, 1664, 3461 (3)
- pür-emn:**Güven dolu.
p. 2773
p. emn ü emân: Rahat, huzûr ve güven dolu. 1003 (2)
- pür-figân:**Çılgılık dolu.
p. 1450 (1)
- pür-gam:**Gam dolu.
p. 359 (1)

pür-gavga:Kavga dolu.
p. 4084 (1)

pür-gerd:Toprak dolu.
p. 253 (1)

pür-gevher:Cevher dolu.
p. 343, 1228, 1576, 2595
p.+i esrar-ı hudavend-i âlim 314
p.+i esrar-ı maani 3850 (6)

pür-gurur:Çok gururlu.
p. 1685 (1)

pür-güher:Cevher dolu.
p. 570 (1)

pür-humar:Çok sersem.
p. 4222 (1)

pür-ıztırab:Iztırap dolu.
p. 3529 (1)

pür-keder:Keder dolu.
p. 504 (1)

pür-müjde:Müjde dolu.
p. 1800 (1)

pür-mürvarid:İnci dolu.
p. 2886 (1)

pür-nemek:Çok lezzetli.
p. 4115, 4119 (2)

pür-nûr:Çok nurlu.
p. 1254 (1)

pür-piç:Çok kıvrımlı.
p. 4336 (1)

pür-safa:Safa dolu.
p. 3636
p.+dır 3297 (2)

pür-sim:Sim dolu.
p. 347 (1)

pür-suz:Çok dertli.
p. 3628 (1)

pür-şerer:çok kıvılcımlı.
p. 516 (1)

pür-şevk:Çok şevkli.
p. 3550, 3640 (2)

pür-şitab:Çok acele.
p. 3441 (1)

pür-şur:Çok tuzlu.
p. 2470 (1)

pür-tâb:Çok güçlü.
p. 1626, 1630, 1678, 3245, 4151, 4170,
4284 (7)

pür-velvele:Çok gürültülü.
p. 2970 (1)

pür-zelzele:Çok sarsıntılı.
p. 791, 2789 (2)

pür-zer:Altın dolu.
p. 347, 1368 (2)

pür-zıya:Işık dolu.
p. 1613 (1)

pür-zib:Çok süslü.
p. 523 (1)

R

Rab :Allah.
r. 2256, 3594, 4325, 4327, 4334 (5)

râcîh :Üstün.
r. 2258, 4162
r.+dır 2264 (3)

rağbet:Beğenme, itibar.
r. 2594, 3174, 3698, 4099
r.+i 2721, 3239 (6)

râh 1:Yol.
r. 3300, 3724
r.+ı 3704
r.+ıdır 3371
r.+sın 3293
r.+ı beyaban-ı âdem 2719
r.+ı telafî 326

râh 2: Kaygı, keder, elem, üzüntü.
r.+ı gam 4108
r.+ı mesamat 1456
r.+ı sarsar 704
r.+ı sülük-ı fitne 751
r.+ı zühur-ı fitne 1290 (12)

râh-ber:Yol gösteren
r. 490 (1)

rahat : Sıkıntısı, hastalığı, acısı, derdi, noksanı olmama hâli, sıkıntısızlık, huzur.
r. 2600, 3317 (2)

rahîk : Kızıl renkli duru ve temiz şarap.
r.+i meşreb 2373 (1)

rahm : Acıma, merhamet, esirgeme, koruma.
r. 80, 1312, 2921, 3279, 3880
r.+i 4282 (6)

rahmet: Acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.
r.+i mahz-ı ilâhi 2265,3669 (2)

rahne : Zarar, ziyan, bozukluk, halel.
r.+i dağ 4307 (1)

rahş :Parlaklık.
r. 1373
r.+ı 450
r.+ı hayal 2362
r.+ına 185, 1322, 1866
r.+ı tab 2326 (7)

rahşân: Parlak, parıltılı.
r. 933 (1)

râiz : Kızgın, öfkeli.
r.+i 1374
r.+i baht:Kızgın kader. 928,2845 (3)

rakam : Yazı yazma, yazma.
r. 2721
r.+dır 3121 (2)

rakîb: Herhangi bir işte birbirinden üstün olmaya, birbirlerini geçmeye çalışanlardan her biri.
r. 3544, 3593
r.+i 848, 858, 894, 1872, 2067, 3877
(8)

- rakkaslık**: Dansçılık.
r. 860 (1)
- raks** : Oynama, dansetme, dans.
r. 767, 1672, 1847, 4181
r.+a 1098, 2454, 4062 (7)
- râm** : Teslim olmuş, itaat eden, boyun eğmiş, emrine girmiş.
r. 822, 1125, 2635, 2823, 3213, 3247, 4243 (7)
- ra'nâ** : İyi, güzel, hoş.
r. 275, 889, 930, 1046, 2018 (5)
- ra'nâ-rahş**: Güzellik veren.
r. 574 (1)
- rast** : Doğru, düzgün, uygun.
r. 23, 175, 318, 472, 675, 2743, 3335 (7)
- rast-gerdiş**: Sağa dönme.
r. 2899 (1)
- ratbü'l-lisân**: Dili yumuşak, yumuşak sözlü, güzel bir şey söyleyen.
r. 1464, 2785 (2)
- râvî**: Rivayet eden, haber veren, duyduğu sözü veya gördüğü olayı başkalarına söyleyen, aktaran.
r.+i muciz-beyani 38 (1)
- ravza** : Bahçe.
r.+i cennet: Cennet bahçesi. 3433
r.+i huld-ı berîn 2961
r.+i huld-i maani 2983 (3)
- rayât** : Sancaklar.
r.+i din: Dinin sancakları. 762 (1)
- râyet** : Bayrak, sancak.
r.+i baht: Talih bayrağı. 546
r.+i iclâl: Büyüklük bayrağı. 2960 (2)
- râygân**: Bedava.
r. 165, 1417 (2)
- râyiha**: Hoş koku.
r.+i ruh-feza 2609 (1)
- rayiz** : Seyis.
r.+i endişe 2326
r.+i tünd-i eblâk-ı devrân 1631 (1)
- râz** : Gizli tutulan şey, sır.
r.+i dil-i mur 1519
r.+i gümnam 2654
r.+i mestur 1797
r.+ımı 2617
r.+i mübhem: Belirsiz sır. 2130, 2709
r.+i nihân: Gizli sır. 2758
r.+ımı 2467 (8)
- râzi** : Rıza gösteren, kabul eden, boyun eğen, muvafakat eden, hoşnut olan.
r. 453, 1419
r.+yım 77 (3)
- râzi** : bkz. râzi.
r. 1236, 3600 (2)
- rebâb** : Uzun saplı saz.
r. 2914, 3197, 3512 (3)
- recâ** : İstek, dilek.
r. 1406, 2247
r.+da 4117
r.+yı 4166
r.+yı muvafakat: Uzlaşma isteği. 171 (5)
- redd** : Reddetme, geri verme, geri çevirme, kabul etmeme.
r. 495, 2673
r.+i 324
r.+i cevap: Red cevabı. 1665 (4)
- refik** : Ortak.
r. 491 (1)
- reftâr**: Gidiş, yürüyüş.
r. 576, 2715, 3582, 3589
r.+a 876, 881, 1508
r.+dan 2924
r.+e 854, 1965, 2354
r.+ı 680, 2388
r.+ın 2013, 2015
r.+ına 3588, 3882
r.+ını 455, 575
r.+ı germ 4127
r.+ı hoş-âyende 1046
- reh** : Kaide, usul, düzen, kural.
r. 1408
r.+i kadem 3061
r.+i mânâ 2860
r.+i ni-cevher-i zât 1572
r.+i vadi-i rûbai 4326
r.+i vadi-i sena 3126
r.+i mecrâ-yı feyz 2279
r.+i nişib 2357 (8)
- reh-neverd**: Yol tutan, yola çıkan, yolcu.
r.+i sebük-rev
r. 1508 (1)
- reh-nümâ**: Yol gösteren, yol gösterici, kılavuz.
r.+yı âsân 1612 (1)
- rehber**: Yol gösteren, kılavuz
r.+i 762 (1)
- rehn** : Garanti olarak verilen şey, tutu, ipotek.
r. 3307 (1)
- rehvâr**: Düzenli.
r. 1960(1)
- remâd** : Kül, ateş külü.
r. 1518, 2273 (2)
- remz** : Kelime ve cümleye yüklenilmiş gizli mâna, şifre, sembol.
r. 3136 (1)
- rencîde**: İncinmiş, kırılmış, kalbi kırılmış, gücendirilmiş, gücenmiş.
r. 3460 (1)
- renc** : Ağrı, sızı.
r.+i elim 320, 1309
r.+i human 3823
r.+i humar 3322, 3796, 3987 (6)
- reng** : Renk.
r. 276, 1972, 1978, 3519, 3681, 3901, 3917

- r.+i 3380
r.+i bakam 2726
r.+i duhan-ı siyeh 2875
r.+i ruhsâr-ı gül ü lale:Gül ve lalenin ruhu okşayan rengi. 2395
r.+in 934 (12)
- rengâ-reng:** Çeşitli renkleri olan, türlü renklerde olan, renk renk.
r. 1971 (1)
- rengîn:** Renkli, parlak renkli, boyalı.
r. 529, 2395, 2726, 2926 (4)
- rengîn-fikr:**Güzel düşünce.
r. 587 (1)
- resim :** Bir şeyin çizgi veya boya ile kâğıt, bez vb. düz bir yere yapılan şekli, benzeri, sureti, tasviri.
r.+idir 2759
r.+in 3652 (2)
- resm :**bkz. resim.
r. 3134, 3371, 3704
r.+in 4013
r.+i cud u kerem 346
r.+i ejder:Ejderha resmi. 290
r.+i gülmihi-der 2741
r.+i hiyca 1363 (8)
- ressâm :** Resim yapan, resim çizen san'atkâr.
r.+i kader:Kaderin ressamı. 814 (1)
- reşâd :** Doğru yolda, hak yolunda yürüme.
r. 2257 (1)
- reşâşe:** Serpinti, çisenti
r.+i âb-ı hayat:Hayat suyunu serpitişi. 1915 (1)
- reşehât:** Damlalar, sızıntılar, serpintiler.
r. 4153
r.+i kalem:Kalemde sızanlar. 2729 (2)
- reşh :** Sızma, sızıntı.
r.+i kalem 2163
r.+i midad 2276 (2)
- reşha :** Sızıntı, damla.
r.+i hame:Kalemin damlası. 2134
r.+i kilik-i kefi-i ihsan 2230
r.+i semm 2122,167 (4)
- reşha-feşan:**Damla saçan.
r. 1723 (1)
- reşk :**Kıskançlık,kıskanma.
r. 8, 405, 531, 532, 768, 1032, 1230, 1243, 1273, 1531, 1884, 1950, 2113, 2131, 2400, 2401, 2687, 2722, 2800, 2809, 2979, 2993, 2999, 3164, 3225, 3327, 3786, 3897, 3994, 4075, 4182, 4276
r.+den 754, 3492
r.+i 162, 989,1711
r.+i arusân-ı tirâz 2997
r.+i bilâd:Şehrin kıskançlığı. 1250
r.+i cinan:Cennetlerin kıskanması. 2735
- r.+i irem 4191
r.+i melek:Meğin kıskanması. 1161
r.+i mihr-i rahşan 1795
r.+i şebistân-ı sema 1759 (44)
- revâ :** Yakışır, uygun, yerinde, lâyıık, şâyân.
r. 141, 896, 1197, 1532, 2263, 3156, 3236
r.+dır 670, 723, 895, 965, 1157, 1732, 1742, 1755, 1832, 1857, 1867, 1947, 1996, 2059, 2305, 2364, 2568, 2712, 3522, 4314 (27)
- revâc :**Rağbet,değer.
r. 4257
r.+ı 211
r.+ı din-i mübin 1512
r.+ı emtia-i güftar 1892
r.+ı şöhret:Üne rağbet. 1492 (5)
- revâk :** Üstü örtülü, önü açık yer, geniş sofa, sundurma.
r.+ı 2739
r.+ıdır 3927
r.+ı âsitan 2768
r.+ı câh 2445
r.+ı seb-i şidad 1525 (5)
- revân :** Yürüyen, giden.
r. 1755, 2060, 2308, 2753, 3841
r.+dır 1128, 1578
r.+dur 243 (8)
- reviş :** Tarz, üslup, tutum, yol.
r. 891, 916
r.+dır 1776
r.+i bezm ü rezm 1072
r.+i dad 3342
r.+i sabr-güdâz 3828 (6)
- revnak:** Parlaklık, göz alıcılık,göz alıcı güzellik.
r. 269, 548, 651, 823, 824, 1351, 1545, 1955, 2094, 2600, 2719, 2954, 3261, 3267, 3441, 3608, 3913
r.+ı 333
r.+ı ahd:Zamanın parlaklığı. 3216
r.+ı ayad:Bayramın güzelliği. 1486
r.+ı bağ-ı cinan 208
r.+ı bayram:Bayram güzelliği. 1076
r.+ı gülzâr:Gül bahçesinin göz alıcı güzelliği. 2822
r.+ı ıyd: güzel bayram günü. 2851
r.+ı mülk-i cihan:Dünya mülkünün göz alıcı güzelliği. 1216
r.+ı saltanat:Parlak saltanat. 900
r.+ı saltanat-ı memleket-i heft-iklim 2302 (28)
- revnak-efruz:**Güzelliğin göz alıcı parıltısı.
r. 3010 (1)
- revzen:** Pencere, aydınlatma penceresi, alçı pencere.
r.+lerinde 1794, 2757
r.+i nezzare 4020 (3)
- re'y :**Görüş,düşünce,hüküm.

r. 2270, 3194
r.+i 513, 1644, 1768, 2058, 2415, 2634,
2765, 2910, 3108
r.+imce 2246
r.+inden 912
r.+ine 2159
r.+ini 1334
r.+i cihangir 294
r.+i saib 1461
r.+i zamane 2159 (18)

reyb :Şüphe.
r. 2792 (1)

reyhân: Hoş ve güzel koku.
r. 4154 (1)

rezîn :Sağlam,ağır.
r. 2415 (1)

rıdvân: Cennetin muhafızı olan melek.
r. 225, 279, 2390, 3051 (4)

rîsmân: İp, halat, organ.
r. 207, 261, 2745 (3)

rtıl : Büyük şarap kadehi.
r.+ı girân: Ağzına kadar dolu kadeh.
170,3836 (2)

rızâ : Razılık, razı olma, hoşnutluk,
memnunluk.
r.+dır 2386
r.+yı naçari 2386
r.+yile 1700 (3)

rîze : Kırıntı, döküntü, saçıntı, ufak parça.
r. 3014
r.+sinin 1226, 1951 (3)

ricâ : Dileme, isteme.
r. 1685, 3572 (2)

rif'at: İtibar, itibarlılık.
r. 728, 813, 2892, 3571
r.+de 1206
r.+e 1658
r.+le 803
r.+i kadr 108 (8)

rig :Toz.
r. 1875 (1)

rikâb : Büyük bir kimsenin huzuru, katı, önü,
hükümdar eşiği.
r. 1631, 1866
r.+a 1914
r.+ın 709
r.+ında 1959, 2152
r.+ını 185 (7)

rind :Aldırışsız,hoşgörüsü çok olan.
r. 771, 1049, 3495, 3563, 3629, 3705,
3735, 3757, 3849, 4173, 4289

rindân: Rindler, kalenderler.
r. 416, 3321
r.+a 1820 (3)

rindâne:Rindçe.
r. 1743, 2406, 3503, 3570, 4124, 4166,
4304
r.+dir 3316 (8)

rindî : Rindlik, kalenderlik, aldırışsızlık.
r. 3355 (1)

risâlet: Elçilik, sefaret.
r. 1561 (1)

rişte :Bağ,ilgi.
r. 4336
r.+ye 1188
r.+i adl:Adaletle ilgili. 825 (3)

rivayet:Söylenti.
r. 2961
r.+i 1462 (2)

riyâ : -İki yüzlülük, yalandan gösteriş,
samimiyetsizlik.
r.+da 1820
r.+dan 4325
r.+yı 3784, 4167
r.+yı mahz 3261 (5)

riyâz : Ravzalar, bahçeler.
r.+ı devlet:Devlet bahçeleri. 1122 (1)

rû-berû: Yüz yüze.
r.+dur 4276 (1)

rûbeh :Kurnaz.
r. 1474 (1)

rûh 1: Hayat ve canlılık veren şey.
r. 3050
r.+dur 3404
r.+ı attar 2373
r.+ı rengin:Canlılık veren renk. 4337
r.+ı revân:Canlılık veren nehir.
167,428,628,3516,4009
r.+ı yâr:cana can katan sevgili. 4154
r.+ların 4020
r.+sun 3293, 3300

rûh 2: İnsan ve hayvanlardaki dirilik kaynağı,
hayatın temeli ve sebebi olan gayr-i maddî
cevher, manevî varlık.
r.+ı gülşeni:Gülşeni'nin ruhu. 89
r.+ı hayam:Ömer Hayyam'ın ruhu.
1098
r.+ı kahraman:Kahramanın ruhu. 1362
r.+ı kelâm:Sözün ruhu. 1466
r.+ı melek-siret:Melek yüzlünün ruhu.
1165
r.+u 372, 1281
r.+una 44
r.+unla 4158 (10)

rûh-efzâ: Cana can katan, canlılık veren.
r. 281 (1)

rûh-fezâ: Cana can katan, canlılık veren.
r.+dır 1744 (1)

ruhâm : Mermer.
r.+ında 648, 649, 1797
r.+ı ayine-gûn 3046
r.+ı ferş 2750 (5)

ruhsâr:Yanak,yüz.
r.+ı ârâk-riz 4153
r.+ı zemin:Yeryüzü. 2959 (2)

ruhsât: İzin, müsaade, icazet.

r. 1269, 1374, 2484, 2498, 3540, 3716,
4078
r.+m 1092
r.+i nezzare 1420,4143 (10)

rûm :Anadolu.
r. 75, 677
r.+a 1179,2999,3853
r.+u 1099, 2722, 4201 (8)

rumeli: Osmanlı devletinin Avrupa kıtasındaki topraklarına verilen isim.
r. 4321 (1)

rûşen : Belli, meydanda, âşikâr, ap-açık.
r. 1020, 1110, 1247, 1276, 1674, 1794,
2133, 2634, 2852, 3041, 3348, 3432, 3457,
3511
r.+dir 1335, 2654 (16)

rûşen-dil: Açık, anlaşılır lisan.
r. 3454 (1)

rûşenâlık: Açıklık.
r.+da 4207 (1)

rutubet: Nem.
r. 662, 663 (2)

rûy : Yüz, Yüzey.
r. 2975
r.+i gül-i rânâ 2314
r.+i zemin: Yeryüzü. 2115
r.+u 3966
r.+un 231, 3201, 3205
r.+unu 3541
r.+i arus-ı baht 2805
r.+i gül 2930 (10)

rûz : Gün, gündüz.
r. 640, 1298, 1342, 1898, 3202, 3235,
3259, 3270, 3414, 3556, 3852, 3972, 4207
r.+a 1486
r.+dan 3511
r.+ı 4291, 4300, 4303, 4350
r.+u 1680
r.+unu 483 (21)

rûzgâr : Zaman, devir, vakit.
r. 3, 16, 303, 829, 1090, 2280, 2321,
3208, 3686, 4025
r.+a 2, 3714, 4347
r.+da 1530
r.+dan 4320
r.+i dun-perver 2384
r.+m 585, 2421
r.+i dun 811 (19)

rûzigâr: bkz. rûzgâr.
r. 2798, 3379, 3910, 4240
r.+a 3441, 3640
r.+da 3806
r.+m 550, 3872, 3927, 4293 (11)

rübâ'î : Divan edebiyatında, tam bir mâna ifade eden, kendine has bir ölçüsü olan, dört mısralık nazım biçimi.
r.+de 2665 (1)

Rüstem : Ünlü İran şâiri Firdevsî'nin şehnâme'sinde adı geçen İran'ın ünlü kahramanı.
r. 788, 1904, 1995, 2064, 2113, 2438,
2522, 2727, 3604, 3607, 3802, 4160
r.+i 3298
r.+i aşk: Rüstemin aşkı. 3791
r.+i cengaver-i âlem: Âlemin savaşçısı
Rüstem. 1183
r.+i nigâh: Rüstem'in bakışı. 178 (16)

rüstem-âne: Rüstem gibi.
r. 3422 (1)

rüsül : Resul.
r.+ün 58, 68 (2)

rüsvâ : Rezil, itibarsız, haysiyetsiz, kepaze, hor, hakir, ayıplı.
r. 3703
r.+yı cihan: Dünyanın rezili. 4000
r.+yı dü-âlem: İki alemde de rezil.
3753
r.+yı kıyamet: Kıyamet rezili. 3585 (4)

rüsvâlık: Rezillik.
r. 3503
r.+ı 3868
r.+ma 1655
r.+la 3653 (4)

rüsvâyî: Rezillik, haysiyetsizlik, itibarsızlık, kepezelik, şerefsizlik.
r. 3941 (1)

rüşd : Doğru düşünme, akıl sahibi olma, ayırdetme kabiliyetine sahip olma.
r. 1296, 2266 (2)

rütbe : İlim, irfan, fazilet, meziyet, ehliyet vb. sebeplerle kazanılan derece, basamak.
r.+sin 2978
r.+i el-faza 3327
r.+i nazm 2723
r.+i sami 1065
r.+i ûlya 58 (5)

rü'yâ : Uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misâlî âlem, düş.
r.+da 1647, 1865 (2)

rüzgâr : Yel, hava akımı, havanın yer değiştirmesi sonucu meydana gelen esinti.
r. 2, 184, 341, 413, 621, 623, 736, 1124
r.+a 564, 624, 756, 1106, 1271, 2247,
2376
r.+m 43, 700, 739, 1088, 2001, 2280,
2290 (22)

S

saâdet: Mutluluk.
s. 451, 1511, 1610, 2389, 2734, 2742,
3439, 3449
s.+e 1487
s.+i 1545
s.+ile 1939

s.+le 581, 897, 1026, 1065, 1112, 1136,
1834, 2034, 2087, 2089, 2198, 2263, 2342,
2971, 2991, 3467 (27)

saâdet-hâne: Büyük bir zatın evi, ulu bir
kimsenin evi.

s.+nin 2794 (1)

sâ'at :Zaman,vakit.

s. 1386 (1)

sabâ : Gün doğusundan hafif bir şekilde esen
tatlı ve hoş rüzgâr.

s. 224, 227, 658, 677, 846, 849, 908,
957, 1378, 2003, 2120, 2311, 2458, 2531, 2571,
2588, 2744, 3481, 3481, 3482, 3483, 3484,
3485, 3486, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490,
3783, 4044, 4068, 4157, 4259

s.+dan 2002, 4320 (36)

sabâh : Sabah, gündüzün başlangıcı, gün
doğmasına yakın vakitten öğle vaktine kadar
olan zaman.

s.+ı 2636 (1)

sâbık : Geçen, geçmiş, olmuş.

s.+da 139, 3140 (2)

sabır : Sabır, dayanma, katlanma, zorluklara
dayanma gücü,tahammül.

s.+a 3623 (1)

sâbit : Hareket etmeyen, hareketsiz,
kımıldanmayan, yerinde duran, durağan.

s. 1628, 2584, 2950 (3)

sabr : Sabır, dayanma, katlanma, zorluklara
dayanma gücü.

s. 2655, 3047, 3497, 3547, 3893, 4107

s.+a 3828

s.+ı 4078

s.+ı dil-i âşık-ı şeyda 3094 (9)

saç- : Bir şeyi ortalığa dağıtmak, dökmek.

s.-ar 1378, 2639

s.-ardı 711

s.-dı 734 (4)

saçıl-: Saçma işi yapılmak.

s.-ır 587 (1)

saçlı :At türü.

s. 853, 856, 857 (3)

sad :Yüz.

s. 45, 4188 (2)

sad-pâre: Yüz parça.

s. 913 (1)

sad-sâl: Yüzyıl, asır.

s.+e 2849, 3948 (2)

sadâkat: Dostluk, vefâlılık, içten bağlılık, içten
dostluk, doğruluk, sıdk sahibi olma, güçlü
dostluk.

s.+da 2704 (1)

sadâret:Başkanlık.

s. 2263 (1)

sadâ :Ses,yankı.

s.+y-ı himmet:Himmetin sesi. 2970

s.+y-ı kus-ı devlet 2895

s.+y-ı suhan:Sözün sesi. 149

s.+y-ı zeng-i şehbâz 3468 (4)

sâde : Süsü, gösterişi olmayan, düz, basit,
yalın.

s. 2925

s.+dil:Süssüz,yalın lisan. 2181

s.+dir 3305 (3)

sadef :Sedef,inci kabuğu.

s. 1037, 1403, 1590, 1923

s.+dir 2585

s.+i gevher-i şehvar-ı maani 2164

s.+i dil:Gönlün sedefi. 2840

s.+i keff 343

s.+i saltanat 1318 (9)

sâdeğî: Sâdelik, düzlük, süssüzlük.

s.+ydi 4070 (1)

sâdır : Çıkan, meydana gelen, zuhur eden.

s. 2515 (1)

sâdin :Kapıcı.

s.+de 2964 (1)

sadme : Çarpma, tokuşma, çatma, vurma.

s.+i kahr 2342, 2371,2908,3446

s.+i mur 1332

s.+i pây:Ayağın çarpması. 941 (6)

sadr 1: Baş, başkan, reis.

s.+a 1524, 2707

s.+ı bala-hâne-i kasr 1805

s.+ı bargah 3373

s.+ı cem-paye 2626

s.+ı cihan:Cihanın resisi. 2141

s.+ı devlet:Devlet başkanı. 2342

s.+ı divan 2107

s.+ı güzin:Seçkin başkan. 2408

s.+ı muazzam:Büyük başkan. 2227

s.+ına 4321

s.+ı suhan-perver:En büyük şair. 2278

sadr 2:Vezir.

s.+ı azam:Baş vezir. 1951,2106,

2266,2521,2949

s.+ı devlet:Devletin veziri. 2087, 3036

s.+ı divan:Divanın veziri.

1613,1809,1849

s.+ı divan-ı adalet:Adalet divanının

veziri. 2519

s.+ı memleket-ârâ:Memleketi süsleyen

vezir. 2954

s.+ımualla:Yüksek vezir. 1409,2095

(26)

sadrâ :Ey sadrazam.

s. 1381, 1588, 1876, 1926, 1933, 2019,
2578, 2771, 2881, 2915, 3071 (11) saf

:Dizi,sıra.

s.937,2740,3607,3607,3661,3661

s.lar 1450 (7)

sâf : Temiz, hâlis, katıksız, karışık olmayan.

s. 675,2110, 2372, 2926, 3306, 3387,

3661, 3662, 3908, 3909

s.+dır 2659(11)

saf-pîrâ:Sırayı düzenleyen.

s. 3662 (1)
saf-şikâf:Saf yaran,bozan.
s.+ı rezm-i kerrar 669
s.+ı rezm-i timuri 1823 (2)
saf-şiken:Saf kıran.
s. 1462
s.+ı arsa-i ceng:Savaş meydanında safları kıran. 1948
s.+ı hayl-i sitem 2702 (3)
sâf-zâmir:Temiz kalp.
s. 2051 (1)
safâ : Rahat ve huzurlu olma, gönül şenliği, düşüncesizlik, kedersizlik, dertsizlik,neşe.
s. 376, 651, 766, 915, 1843, 2092, 2206, 2383, 2509, 2681, 2758, 2800, 2842, 2856, 2931, 3154, 3179, 3179, 3222, 3972, 4012, 4101, 4168
s.+da 953
s.+dan 503, 2514, 2517, 3967, 4238
s.+dır 4088
s.+lar 699, 1834
s.+mız 3344
s.+sı 3090
s.+sın 3261, 3301, 4046, 4157
s.+sından 2025, 2511, 2753
s.+sını 4259
s.+ya 2383, 3364
s.+yı 3859
s.+yı bi-hisab:Hesapsız neşe. 3440
s.+yı cavidani:Sonsuz neşe. 955
s.+yı hâtır:Huzur veren düşünce. 2382,2424, 2430
s.+yı vuslat:Huzurlu ayrılık. 3991 (51)
safâ-bahş:Safâ veren, eğlendiren, rahatlatan.
s.+ı latif:Rahatlatan güzel. 693 (1)
safder 1:Düşman saflarını yaran yiğit.
s. 2142
s.+ı âlem:Âlemin safderi. 1184, 1503
s.+ı arsa-i devran 1223
s.+ı ali-himem-i rüzgar 2222
s.+ı hayder-şemşir 2049
s.+ı mareke-perdaz-ı neriman-savlet 2102
s.+ı meydan-ı rezm-i kerrân 2367
s.+ı sahib-revişa 2123
s.+ı yektâ-yı zamane 2141
s.+ler 4348
safder 2:Bozan,yaran.
s.+ı düşmenküş-i nazm:Düşmanların şiirni bozan. 541 (12)
safder:Ey safder.
s. 737, 2019 (2)
safha 1:Yazılabilir sayfa.
s.+sına 1908
safha 2:Bir cismin görünen tarafları.
s.+ı âb 733, 4259
s.+ı hâtır 3200 (4)

sâfi : Katıksız, duru, temiz.
s. 774, 3362, 3454
s.+dir 4277 (4)
sâgar : Kadeh, içki bardağı.
s. 170, 769, 3751, 3888, 4195, 4304
s.+a 4305
s.+ı 424
s.+ını 2608
s.+ı bezm-i kerem:kerem meclisinin kadehi. 2835
s.+ı cemhükümdarın kadehi. 2530,3475
s.+ı minâ:Billur kadeh. 305,3296,3306
s.+ı naz:Naz kadehi. 3020
s.+ı zerrin:Altından yapılmış kadeh. 1149 (17)
sağ : Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan, sol karşıtı
s.+a 1113 (1)
sağar :bkz. sagar.
s.+ın 4210 (1)
sahbâ':Şarap, içki.
s. 2179, 3491, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3752, 3786
s.+yı 2332
s.+yı zamane:Devrin şarabı. 2178 (12)
sahî : Cömert, eli açık, herkese iyilik etmek isteyen.
s. 2523
s.+dir 2434 (2)
sahib :Sahip,bir vasfı olan,koruyan.
s.+ı lutf:Lutfun sahibi. 1853
s.+ı sultan-ı âlem 3176
s.+ın 2760, 2795
s.+inde 1391
s.+istidad 2254
s.+rüşde 2262
s.+serir-i madelet 2271 (7)
sahib-dil:Gönül sahibi. 2267
s.(1)
sahib-hüsn:Güzellik sahibi.
s. 376 (1)
sahib-kırân:Yakınlık sahibi.
s. 737, 788, 2019
s.+dır 4281 (4)
sahib-suhan:Söz sahibi.
s. 2967(1)
sahib-taht:Taht sahibi.
s. 986(1)
sahib-vefâ:Vefalı.
s. 2543(1)
sahibâ:Ey sahip.
s. 1381 (1)
sâhil : Deniz, nehir, göl vb. su kenarı.
s.+im 3461
s.+in 1676
s.+inde 1728
s.+ini 526 (4)

sâhir 1: Sihir yapan, sihirbaz, büyücü.

s. 3821, 3933, 4264

s.+dir 2485

s.+im 3346

s.+i üstad:Sihirbaz üstad. 2168

s.+i vahyazma 602,2284

sâhir 2:Maskara.

s.+i bî-pervâ:Pervasızca maskaralık eden. 2334 (9)

sahn :Orta,meşdan.

s.+ında 1793, 2747, 2938

s.+ından 4310

s.+ı bağ:Bağın ortası. 268

s.+ı cihan:Dünyanın ortası. 3097

s.+ı çemen:Yeşilliğin ortası. 4072

s.+ı kağıthane:Kağıthane meydanı.

3699 (8)

sahrâ :Kaya.

s. 299, 868

s.+ları 792

s.+ların 2965

s.+ya 241, 957

s.+yı 2311 (7)

saht :Zor,haşin.

s. 786 (1)

sâ'ika:Yıldırım.

s. 453, 846, 1454, 1508, 2010 (5)

sâ'ika-engiz:Yıldırım düşüren.

s. 438 (1)

sâk :Sap.

s. 2017 (1)

sakf :Tavan, çatı, dam.

s.+ı 119

s.+in 646

s.+ı asman:Gökyüzünün damı. 3043

(3)

sakın :"Asla yapma" anlamında bir söz, zinhar.

s. 3887, 4143 (2)

sakın-:Korumak, esirgemek, gözetmek.

s.-ır 3838

s.-sın 4183 (2)

sâkıyâ: İçki dağıtan kadın.

s. 3520(1)

sâkî :Kadeh, içki sunan, içki dağıtan.

s. 764, 772, 778, 1076, 3223, 3743,

3888, 4194, 4222, 4305

s.+dir 3924, 3928

s.+i devran:Zamanın içki sunanı. 4152

s.+i ezel 2333

s.+i felek:Kaderin sâkîsi. 2676

s.+i meyhâne:Meyhanede içki sunan.

3823

s.+i mey-i bezm-i tarabza-yı zamane

2147

s.+i sahba-yı ecel 2835

s.+ye 2914 (19)

sakîm Eksik,hatalı.

s. 1721 (1)

sâkıyâ:Ey sâkî.

s. 3218, 3251, 3254, 3257, 3260, 3263,

3534 (7)

sakka :Su dağıtan, saka.

s.+yı 1371 (1)

sakla-:Gizli tutmak.

s. 4325, 4325, 4326

s.-ya 3579

s.-mak 2468 (5)

sâl :Yıl, sene.

s. 483, 1898, 4126 (3)

sal- :Koyuvermek,serbest bırakmak.

s.-ar 52

s.-dı 3734

s.-dığınca 711

s.-maz 2291

s.-mazsa 1404

s.-miş 4270, 4313

s.-sa 2574 (8)

salâ :Meydan okuma.

s. 923

s.+dır 415, 683, 1785

s.+ya 220 (5)

salâbet: Metanet, mânevî kuvvet, dayanma, sebat.

s.+de 2052(1)

salâh : İyi halli, faziletli olma.

s. 1490 (1)

sâlâr :Başkan,kumandan.

s.+ı 2578 (1)

sâle : Senelik, yıllık.

s. 2614 (1)

sâlık : Bir yola giren, bir yolda giden, bir yolu takip eden.

s. 2632 (1)

salın-:Yürürken uyumlu hareketlerle hafifçe bir yandan bir yana eğilmek.

s.-dı 4070

s.-ıp 887

s.-ır 4239

s.-sa 3581

s.-san 4244 (5)

salik :bkz sâlık.

s.+i bi-tuşe-i gümrah 86 (1)

sâlim : Eksiksiz, sakatı ve noksanı olmayan, kusursuz, noksansız.

s. 1833 (1)

sâlis :Üçüncü.

s. 1790 (1)

saltanat: Bir kimsenin bir işte, bir yerde bulunanlar üzerindeki hakimiyeti, otoritesi.

s. 198, 215, 215, 1055

s.+da 596

s.+dan 2261

s.+ın 523 (7)

Sâm : Hz. Nuh'un oğullarından biri.

s. 792, 2653, 3298 (3)

sâmân : Bir kimsenin varı-yoğu, servet, zenginlik.

s. 3298(1)

samem : Sağırılık.

s.+i rüzgar:Zamanın sağırılığı. 2236 (1)

san- :Olabileceğine inanmak,zannetmek.

s.-asın 851, 878, 2064, 4160, 4258

s.-dım 1558

s.-ır 692, 861, 1053, 1103, 1552, 1771, 1798, 2459, 2554, 3085, 3431, 3578, 3622, 4342

s.-ırdım 3999, 3999, 4000, 4001, 4002, 4003

s.-ırım 144

s.-ırlar 251, 456, 587, 649, 1379, 1387, 2016, 2582, 3658

s.-ma 495, 705, 2002, 2320, 3488, 3977, 4150, 4241, 4254, 4337

s.-man 443, 485, 1369, 1953

s.-manız 1618, 3021 (52)

sana :Sen zamirinin yönelme durumu.

s. 717, 800, 1053, 1093, 1209, 1211, 1251, 1279, 1282, 1294, 1902, 1904, 1905, 1937, 2045, 2046, 2137, 2149, 2150

s.+nın 2791 (20)

sanâdîd:Başkanlar, ileri gelenler.

s.+i ümem:Ümmetlerin başkanları. 2106 (1)

san'at: Bir şeyi yapmada gösterilen ustalık, ustalık, hüner, mârifet.

s. 1534

s.+ı 3368 (2)

sanem : Çok güzel kadın.

s. 2136, 3560

s.+dır 2016

s.+i dilrûba:Gönül alan güzel. 2346

s.+i rüzgar:Zamanın en güzel kadını. 2232

s.+ler 3516 (6)

sânî :Sanatkar,yaratan.

s. 236, 1573

s.+i akl-i evvel 2301 (3)

sanki : Soru cümlelerinde belirtilen konuya ilgiyi çekmek veya uyarıda bulunmak için kullanılır.

s. 854, 876, 880, 977, 1007, 1044, 1965, 2656, 2683, 3348, 3433, 3582, 3876, 4260 (14)

sankim :bkz. sanki.

s. 996 (1)

sarây 1: Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı.

s. 271, 2411

s.+ı 3090

s.+ında 2430

s.+ı âlem:Âlemin sarayı. 2427

s.+ı devlet:Devlet sarayı. 289

sarây 2: Görkemli, iyi, zevkli döşenmiş yapı.

s.+ı dil-güşa 2984

s.+ı felek-asitan-ı sidre-sütun 3038 (8)

sarf :Harcama.

s. 2412, 3044, 3237, 3319 (4)

sarıl-:Bir şeyin üzerine bir veya birkaç kez dolanmak.

s.-dı 219

s.-mış 4112 (2)

sârî : Sürücü, süren.

s. 663, 1035, 2121 (3)

sarîr : Kapı, kalem vb. şeylerden çıkan cızırtı, gıcırtı.

s.+i hâme: Kalem cızırtısı. 2025, 4031

s.+i kilk: Kalem cızırtısı. 6 (3)

sarrâf: Anlayan, değer veren.

s. 3910 (1)

sarsar: Çok soğuk, şiddetli ve gürültülü rüzgâr.

s. 453, 849,2356

s.+da 3068

s.+dan 1962

s.+dır 1372

s.+ı himmet:Himmetin şiddetli rüzgârı. 2309

s.+ı kahr:Kahrın şiddetli rüzgârı. 2117

s.+ı âlem:Âlemin çok soğuk,şiddetli rüzgârı. 1170 (9)

sarsıl-:Sarsma işine konu olmak.

s.-a 2117

s.-dığınca 1451

s.-ır 880, 2007, 2065, 3466

s.-sa 3583 (7)

sat- :Bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek.

s.-ar 2027, 3784, 4167

s.-ınca 1417

s.-ıp 4237 (5)

sath : Bir şeyin dış tarafı, dış yüzü.

s.+ı felek 1856

s.+ı semavât 1516 (2)

satr : Satır.yazı sırası.

s.+ı 1554

savlecan: Çevgân, cirit oynanılan eğri sopa, cirit sopası.

s. 216, 1446 (2)

savur-:Havaya atıp dağıtmak, saçmak.

s.-ur 132 (1)

sa'y : Çalışma, çabalama, gayret etme, iş görme, emek sarf etme.

s.+ımı 2074 (1)

say-:Önemsemek.

s.-ar 3456 (1)

sayd :Av.

s. 1130, 1783, 2453, 3000, 3451, 3467, 4141, 4210, 4267

s.+ına 3499

s.+ı hayal:Hayal avı.

- s.+im 1890 (11)
- sâye** :Gölge.
s. 2068, 2291, 4041, 4313
s.+i anbersay 2313
s.+i adl:Adaletin gölgesi.
732,842,2633
s.+i can: 341
s.+i lutf:Lütuf gölgesi. 3344
s.+i lutf-ı hûdâ:Allah'ın lutfunun gölgesi.
s.+i müjgan:Kirpiğin gölgesi. 3652
s.+i sünbül:Sümbül gölgesi. 4156
s.+i tîg:Kılıç gölgesi. 1695
s.+i zülf-i siyah:Siyah zülfün gölgesi.
3660
s.+miz 3820
s.+n 3592, 4055, 4270
s.+si 568, 846, 847, 848, 1872, 2299
s.+sinde 596, 645, 2945, 4199
s.+sini 1961 (28)
- sâye-bân**:Gölgelik.
s. 2549, 2775, 2945
s.+dır 246 (4)
- sâye-vâr**:Gölge gibi.
s. 813 (1)
- saykal** : Parlak, cilalı.
s. 2831 (1)
- sâz** :Çalgı.
s. 3230, 3914
s.+a 3564, 4255
s.+ı 1149 (5)
- sebâk** :Mükafat.
s. 691 (1)
- sebât** : Sözünde durma, ahde vefa etme. 3-Kararlı olma, kararından vazgeçmeme, azimlilik.
s. 2660 (1)
- sebeb** : Bir şeyin ortaya çıkmasını gerektiren şey, sebep, neden.
s. 1013, 2660, 3228, 3304 (4)
- sebel** : Gözde olan hafif perde.
s. 2808 (1)
- sebep** :bkz. sebeb.
s. 3258 (1)
- sebkat**: Geçme, ilerleme.
s. 944 (1)
- sebt** : Bir yere yazma, kaydetme, yazı halinde tutma, deftere geçirme.
s. 295, 471
s.+i kelâm:Deftere yazılan söz. 1600 (3)
- sebû** :Testi,şarap kabı.
s. 772 (1)
- seb'ün**: Yetmiş.
s. 2291 (1)
- sebz** : Yeşil, yeşil renkli.
s. 273 (1)
- sebz-gûn**:Yeşil renkli.
s. 3915 (1)
- sebz-pûş**: Yeşil örtülü, yeşil elbiseli.
s. 4070 (1)
- seccâde**: Üzerinde namaz kılınan küçük kilim veya halı, namazlık.
s.+dir 3307 (1)
- secde** : Baş eğme, başı yere koyma.
s. 118, 2136, 2151, 3891 (4)
- seç-** :Benzerleri arasında hoşla gideni seçip almak veya yararlanmak için ayırmak.
s.-emezler 4350 (1)
- sedâd** : -Doğruluk, hak.
s. 1264, 1296, 2266 (3)
- sedd** : Kapama, tıkama, engel olma,bend.
s. 250, 704, 1384, 2878
s.+i 1384
s.+i sedid 2405,2877
s.+i reh:Yolun seti. 2832 (8)
- sefer** :Yolculuk.
s. 341, 514, 546, 1899, 2430
s.+de 2042
s.+in 4334 (7)
- seg** :Köpek.
s. 3900 (1)
- segirdir-**:Seğirtmek.
s.-ken 846 (1)
- sehâb** :Bulut.
s. 1617, 2920, 3188, 3513
s.+ı adl:Adalet bulutu. 2775
s.+ı anber-efşân:Anber yayan bulut.
218 (6)
- seher** : Sabahın gün doğmadan önceki zamanı, tan yeri ağarmadan önceki vakit, tan ağartısı.
s. 128, 154, 485, 640, 768, 1246, 1613, 2746, 3022, 3132 (10)
- sehv** :Yanlıştır.
s. 77, 848, 1872, 4325
s.+i lisan:Yanlıştır dil. 613 (5)
- selâm** : İnsanların birbirleriyle karşılaştıklarında kullandıkları, yakınlık, dostluk ve saygı ifade eden söz veya işaret.
s. 44, 2615 (2)
- selâmet**: Hayırlı son, iyi ve güzel sonuç.
s. 4316
s.+de 2139 (2)
- selâtîn**: Sultanlar.
s.+de 3339 (1)
- selb** : Red ve inkâr etme.
s. 420, 1741 (2)
- seleb** : Savaş âleti.
s. 3230 (1)
- selef** : Daha önce yaşamış olan kimse, ced, ata.
s.+in 1941 (1)
- selem** : Peşin para ile veresiye mal alma.
s. 789
s.+i rüzgar 2218 (2)
- selîm**: Kusuru, noksanı olmayan, sağlam, kusursuz, doğru.

- s. 1346
s.+e 1344
s.+i 3343
s.+in 1281 (4)
- selman**:Barışık.
s. 2083 (1)
- semâ**:Gökyüzü.
s. 880, 1848, 2754(3)
- semend**: Çevik ve güzel at.
s.+i 2344
s.+i bahtTalihin atı. 972,2389 (3)
- semen-zâr**:Yasemin bahçesi.
s. 2557 (1)
- semenlik**:Yaseminlik.
s. 3905 (1)
- semîn** : Pahalı, kıymetli, çok değerli.
s. 2423 (1)
- semmûr**:Samurun derisinden yapılan kürk.
s.+dan 3412
s.+ı 1815 (2)
- semt** :Yerleşme bölgesi.
s.+e 666
s.+i garib:Garip,kimsesiz kalmış semt.
319 (2)
- semûm** : Çölden esen sıcak ve kavurucu rüzgâr,
samyeli.
s. 1713 (1)
- sen** :İkinci tekil şahıs zamiri.
s. 366, 463, 581, 715, 773, 774, 795,
795, 1093, 1202, 1280, 1347, 1382, 1384, 1395,
1417, 1906, 1932, 2046, 2148, 2165, 2288,
2482, 2483, 2579, 2778, 2971, 3136, 3158,
3159, 3179, 3186, 3188, 3193, 3216, 3220,
3265, 3319, 3516, 3779, 3833, 3850, 3868,
4021, 4083, 4083, 4084, 4085, 4086, 4087,
4102, 4159, 4172, 4275, 4338, 4338, 4351
s.+a 2475, 3136, 3181, 3182, 3206,
3235, 3265, 3268, 3270, 3279, 3282, 3288,
3302, 3305, 3307, 3309, 3311, 3319, 3519,
3519, 3520, 3521, 3522, 3523, 3533, 3630,
3649, 3691, 3841, 3844, 3845, 3868, 4010,
4021, 4087, 4105, 4147, 4148, 4312
s.+de 1154, 1349, 1416, 1936, 2481,
2481, 2481, 3279, 3283, 3306, 3907
s.+deki 1296
s.+den 2826, 3271, 3285, 3312, 3845,
4003
s.+i 1341, 1344, 1418, 2480, 2484,
3683, 3738, 3841, 3893, 3895, 4001, 4086,
4143
s.+in 712, 1048, 1343, 1386, 1411,
1532, 2124, 2773, 3159, 3163, 3185, 3214,
3300, 3300, 3309, 3316, 3520, 3533, 3738,
3867, 3892, 3892, 3893, 3894, 3895, 3896,
3897, 3899, 4003, 4340
s.+inle 1050
s.+inledir 1899
- s.+sin 127, 1052, 1153, 1462, 1877,
2708, 2772, 2826, 2916, 2970, 3288, 3289,
3290, 3659, 4146
s.+siz 127, 484 (176)
- senâ** :Övme.
s. 1908
s.+dan 4311
s.+na 1089, 1090
s.+nı 544, 1005, 1006, 3235
s.+nile 1464
s.+sın 2545
s.+sına 1529, 1546
s.+siyle 35 (13)
- senâ-hân**: Sena edici, birini öven, metheden.
s.+ı 1710, 3408
s.+ın 2482 (3)
- senâ-kar**: Sena eden, öven, metheden.
s.+a 400(1)
- sencileyin**:Senin gibi.
s. 1176, 1197, 1307, 1969, 2142, 2638,
3814 (7)
- seng** :Taş.
s. 3229
s.+e 1510
s.+i dil-i huban:Taş kalpli güzel. 2661
s.+i mezar:Mezar taşı. 2614
s.+i siyeh:Siyah taş. 1575 (5)
- sensiz**:Sen olmadan
s. 3308, 3313, 3670 (3)
- sepîde**: Tan ağarma vakti
s. 1558 (1)
- ser** :Baş.
s. 500, 1750, 2384, 3334
s.+efraz:Baş yükselten. 2342
s.+i 715, 763
s.+i ada 2342
s.+i çarh-ı medümazari 2371
s.+nigun 2333
s.+nihadeirevişi 2346 (11)
- ser-âmed**: İleri gelen, başta gelen, başta
bulunan, başkan.
s. 2977, 3421, 3952 (3)
- ser-â-pâ**: Baştan ayağa kadar, önden sona,
tamamıyla, bütünüyle, bütün, hep.
s. 228, 1045, 2086, 2509, 3680 (5)
- ser-â-ser**:Baştan başa.
s. 717, 1080, 1109, 1842, 1975, 2851
(6)
- ser-âsker:Asker,ordu komutanı.
s. 2456, 3662 (2)
- ser-be-ser**:Baş başa.
s. 3450 (1)
- ser-beste**:Gizli,kapaklı.
s. 3949(1)
- ser-dâr**: Asker başı, baş kumandan, komutan.
s. 2578, 2949
s.+ı 994
s.+ın 1111

s.+ -ı muazzam: Büyük komutan. 1759
(5)
ser-defter: Defterin başında olan.
s. 1052 (1)
ser-efrâz: Başını yukarı kaldıran, yükselten.
s. 762, 1194, 2087, 4146
s.+ı 1808 (5)
ser-firâz: Benzerlerinden üstün olan, başta gelen, seçkin.
s. 702, 3452 (2)
ser-fürû: Baş eğme.
s. 386, 1212, 1804, 2824 (4)
ser-gerdan: Sersem, şaşkın
s.+a 4030 (1)
ser-keş: Baş kaldıran, itaat etmeyen, asi.
s. 4174 (1)
ser-mest: Sarhoş.
s. 615, 1748, 4222
s.+i bülbül: Sarhoş bülbül. 4180 (4)
ser-nigûn: Baş aşağı olmuş, ters dönmüş.
s. 170, 3446, 3474
s.+dur 4241 (4)
ser-pûş: Başa giyilen şey, başlık, şapka.
s. 3040 (1)
ser-sebz: Taze, yeni yetişmiş.
s. 413, 4299 (2)
ser-tâ-ser: Baştan başa, hep, bütün.
s. 1017, 2006, 2115, 2442, 4199
s.+i âlem: Bütün âlem. 1194 (6)
ser-te-ser: Baştan başa.
s. 606, 812, 1383, 1456, 1922, 2486,
2633, 2776, 2806, 3064(10)
serâ : Saray.
s. 1701
s.+ -yı devlet: Devlet sarayı. 1514
s.+ -yı haşmet: Gösterişli, büyük saray.
1701
s.+perde-i iclal 2220 (4)
serâb : Sıcak günlerde çorak yerlerde gündüz ortasında su gibi görünen buğu sis, ilgim, salgım.
s. 1615, 2928, 3195
s.+i âdem: İnsanın serabı. 169 (4)
serasime: Sersem.
s. 1958, 2349, 3816(3)
serhadd: Sınır, hudut.
s.+i buhara: Buhara sınırı. 1391
s.+i iran: İran sınırı. 1112 (2)
serîr-ârâ: Padişah, hükümdar.
s. 559, 1036 (2)
serkeşlik: Asilik.
s. 1211 (1)
sermaye: Ana mal, servet.
s. 956
s.+i can: Canın sermayesi. 423
s.+i derya: Denizin sermayesi. 4, 2751
s.+i devlet: Devlet sermayesi. 561
s.+i dükkân: Dükkânın ana malı. 410

s.+ -i fikr: Fikrin sermayesi. 3128
s.+i kilk-i siyah: Siyah kalemin sermayesi. 3706 (8)
sersem: Baş dönmüş, akli ve zihni karışmış olan.
s. 2025, 2514
s.+i aşk: Aşk sersemi. 3790 (3)
serv : Servigillerden, uzun boylu, zarif görünümlü, küçük yapraklı, bir cins ağaç, selvi.
s.+e 4112 (1)
serverâ: Ey başkan.
s. 2070, 2637, 2825, 2915, 3207, 4324
(6)
server: Baş, başkan, reis.
s.+i âlem: Dünyanın reisi. 1176 (1)
servi : Selvi.
s. 4070 (1)
sev- : Sevgi ve bağlılık duymak.
s.-diğim 3996
s.-diğin 3877
s.-e 3877
s.-en 1418, 3841
s.-er 1142
s.-erim 4004, 4004, 4005, 4006, 4007,
4008, 4009, 4009, 4010
s.-ersen 2093
s.-meden 3765, 4082
s.-mekde 3694
s.-mem 4008, 4115
s.-memeğe 4010
s.-meyen 1418
s.-mezem 4007, 4007
s.-se 768, 3675 (27)
sevâbit: Sabiteler, sabit olanlar.
s. 1376 (1)
sevâd : Karanlık, karartı, siyahlık.
s. 1262
s.+ı 605
s.+ -ı düşmen: Düşman karartısı. 1388
s.+ -ı haşem: Kalemin siyahlığı. 1759
s.+ -ı şeb: Gecenin karanlığı. 2574 (5)
sevdâ : Şiddetli aşk, güçlü sevgi.
s.+dan 753, 2469, 4046, 4064
s.+dır 2465
s.+ -yı suhan: Söz sevdası. 2857
s.+ -yı zülf: Zülfün sevdası. 4318 (7)
sevgend: And, yemin, kase.
s. 2717, 2717 (2)
seyl : Sel.
s.+e 776
s.-i 3314 (2)
seylâb: Sel suyu.
s. 243, 3862 (2)
seyr : Gezinme, yolculuk.
s. 57, 405, 565, 646, 651, 861, 1202,
1224, 1400, 1413, 1459, 1534, 1798, 2255,
2351, 2492, 2660, 2737, 3413, 3477, 3575,
3582, 3873, 3884, 3963, 4001, 4163, 4342

s.+e 183, 1128, 4073, 4213
s.+i 2353
s.+i çemenzar:Çimenlikte gezinme.
220
s.+i gülistan:Gül bahçesinde gezinme.
3963
s.+i gülzar:Gül bahçesinde
gezinme.2571
s.+ine 920, 2781
seyr 2:Gözlemek
s.+i cemel:Güzel yüzü seyretme. 328
(35)
seyrân: Zevk için yapılan yürüyüş.
s.+a 507 (1)
seyret-:İzlemek.
s.-mek 3259 (1)
seyyâr: Gezici; gezen, dolaşan
s. 1628, 2950 (2)
seyyâre:Yıldız.
s. 461, 1867 (2)
seyyâre-feşân:Yıldız saçan.
s.+dır 460 (1)
sezâ : Münâsip, uygun.
s. 317, 4087, 4324
s.+dır 965, 1155, 1788(6)
siddîk: Çok doğru, çok dürüst.
s. 1394 (1)
sıdk : Doğruluk, gerçeklik, hakikat.
s. 367, 411, 840, 926, 1012, 1297,
2137, 2340, 2426, 2472, 2675, 2792, 2842,
2890, 3034
s.+ile 267
s.+ı dava:Davanın doğruluğu. 2720
(17)
sığ- :Bir kaba,bir yere bütünüyle girebilmek
veya içinden geçebilmek.
s.-maz 3522 (1)
sıhhat: Hasta olmama, vücutça sağlamlık,
sağlık, esenlik.
s. 2343, 2992, 3320
s.+de 1136, 2138, 2139
s.+i 2090
s.+le 844, 972, 1194, 2430 (11)
sîm :Gümüş.
s. 293, 327, 734 (3)
sır : Gizli tutulan, kimseye söylenmeyen şey,
gizli iş veya söz.
s. 4202 (1)
sırr :bkz. sır.
s.+ı 3136
s.+ı hakk:Allah'ın sırrı.2133
s.+ımı 3326, 4011
s.+ı ayet-i kur'an:Kur'an ayetinin sırrı.
373
s.+ı dil:Gönül sırrı. 4190 (6)
sidre : Yedinci kat gökte bir makam.
s. 1725, 1792 (2)

sıhr : Büyü, büyücülük, göz boyacılık,
gözbağcılık.
s. 260, 684, 738, 1048, 2283, 2284,
2322, 2323, 2339, 2590, 2993, 4003
s.+i 4253
s.+i beyan:Açıklamanın büyüü. 2338
s.+i kalem:Kalemin büyüü. 2169
s.+ile 524, 969
s.+ine 3871 (18)
sikender:bkz İskender.
s. 104, 564, 1384, 2605, 3259
s.+dır 243 (6)
sikke :Madeni para.
s. 233 (19)
siklet:yük,ağırlık.
s.+in 3369 (1)
sil- :Kurulamak.
s.-di 3577
s.-er 4240 (2)
silah : Savunmak veya saldırmak amacıyla
kullanılan araç.
s. 793 (1)
silahdâr:Osmanlı Devletinde padişah veya
vezirlerin silahlarına bakan vazifeli.
s. 1812, 1952
s.+ı 686, 2364, 2599 (5)
silk :Sıra,dizi.
s.+e 1827 (1)
silsile: Birbirini takip eden şeylerin meydana
getirdiği sıra,zincir.
s.+de 2152, 3338
s.+i aşk:Aşk zinciri. 3627 (3)
sîmîn : Gümüşten, gümüşten yapıma.
s. 2017 (1)
simurg: Efsanevî zümrüdü anka kuşu.
s. 3468 (1)
sinân : Mızrak, süngü gibi silahların sivri ucu.
s. 178
s.+dır 470
s.+ıdır 5
s.+ımdır 601
s.+ı gamze:Gamzenin mızrağı. 2782
(5)
sindân: Örs.
s.+ı 112 (1)
sine :Göğüs.
s. 4057, 4157, 4259, 4274
s.+de 2090, 2837, 3696, 3857, 3975,
3979, 4048, 4100, 4104, 4239
s.+deki 3776
s.+den 696, 2589
s.+figar 2212
s.+lerde 1824
s.+mi 3875, 3992
s.+mizi 3778
s.+si 3151, 3909, 4036, 4258, 4277
s.+sin 600, 2936, 3528, 3967
s.+sine 1974

s.+ye 3532 (33)
sipah :Asker,ordu.
s. 1989
s.+ı düşmen:Düşman askeri. 715
s.+ı feth ü zafer:Zafer ve fetih
ordusu.1939
s.+ı saf-be-saf:sıra sıra asker. 713 (4)
sipâhî: Atlı asker, süvari.
s.+dir 2438, 3357, 3361, 3661 (4)
sipeh :bkz. sipah.
s. 1087 (1)
siper : Koruyucu engel, kalkan.
s. 501, 1085, 1695
s.+dir 3536 (4)
sipîhr:Talih.
s.+e 206, 222, 2574
s.+i 1110
s.+i azam:Büyük talih. 2684 (5)
sirab : Suya kanmış.
s. 390, 1616 (2)
sirayet: Birinden diğerine geçme,
bulaşma,yayıma.
s. 202, 516, 733, 1170, 2272, 2459,
2877, 3067, 4200
s.+i feyz:Feyzin yayılması. 1684 (10)
siret :Hal,ahlak.
s. 2570
s.+i 3012 (2)
sirişte: Yoğrulmuş.
s. 1813 (1)
sitâr :Yıldız.
s.+a 3717 (1)
sitâre:Kader.
s.+mde 2809 (1)
sitem : Nâzikçe çıkışma, dokunaklı söz,
serzeniş.
s. 769, 1103, 1198, 1201, 1207, 1235,
1581, 1684, 2204, 2725, 3371
s.+de 832
s.+den 2581, 3736
s.+dir 2209
s.+ı rüzgar 2203
s.+i 2180
s.+i çarh 2419
s.+i rüzgar 2238 (19)
sitem-kar:Sitem eden.
s. 4230
s.+ın 2580 (2)
siyah : Kara, beyazın en zıddı olan renk.
s. 2831
s.+ıdır 3348 (2)
siyeh :bkz. siyah.
s. 1424, 2299
s.+le 3084 (3)
siyeh-kâkül:Siyah kâkül.
s. 2683 (1)
sofi :Dindar.
s. 2135 (1)

sofra : Masa, sini gibi şeylerin, yemek yemek
üzere hazırlanmış durumu.
s.+i yağma-yı zamane 216 (1)
sohbet: Görüşüp konuşma, karşılıklı hoşça
konuşma.
s. 3318, 4024
s.+i 2307
s.+in 3318 (4)
sol :Yön,sağın karşıtı.
s.+a 1113 (1)
sonra :Daha ileri bir zamanda.
s. 18, 42, 63, 256, 697, 958, 961, 1294,
1350, 1406, 1893, 1895, 1976, 3923, 4291 (15)
sor -:Birine soru yönelterek herhangi bir
konuda bilgi istemek.
s. 3480, 4030
s.-madın 3266, 3269, 3272, 3275,
3278, 3281, 3284
s.-maz 3228 (10)
sorul-:Sorma işine konu olmak.
s.-maz 3616 (1)
sög- :Sövmek,kötü söz söylemek.
s.-meden 4347 (1)
söyle-:Düşündüğünü ve bildiğini sözle
anlatmak.
s. 3875, 4290
s.-den 924, 4225
s.-dikçe 2670
s.-mede 4094
s.-mek 616
s.-mem 618
s.-meyin 1091
s.-mez 4042, 4042
s.-mezdi 4225
s.-meziz 3781
s.-r 4114
s.-rsem 19, 20
s.-se 960
s.-sem 617, 2665
s.-yeni 495
s.-yenler 3659 (21)
söylen-:Söyleme işine konu olmak.
s.-ir 2027 (1)
söyleş-:Karşılıklı konuşmak,hasbihal etmek.
s.-elim 2385
s.-emem 3908
s.-ir 3599 (3)
söyleşil-:Söyleşme işine konu olmak.
s.-mez 3704, 3726, 4283 (3)
söyün-:Sevinmek.
s.-mez 3696 (1)
söyündür-:Sevindirmek.
s.-mez 635 (1)
söz :Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan
kelime dizisi.
s. 141, 153, 211, 308, 318, 366, 411,
411, 481, 530, 537, 538, 638, 839, 926, 1009,
1012, 1054, 1102, 1543, 1608, 1671, 1720,

1732, 1745, 1786, 1894, 2027, 2110, 2137,
2293, 2426, 2495, 2598, 2675, 2731, 2889,
3034, 3088, 3318, 3742, 3952, 4094, 4344
s.+de 531, 533, 797, 1048, 2165, 2423,
2497, 3691, 4248
s.+e 146, 997, 1887, 2857, 3821, 3914,
4042, 4183
s.+i 4238
s.+leri 1339, 2111
s.+lerim 145, 3170
s.+lerimin 2721
s.+lerin 24
s.+ü 322, 1148, 1191, 1746, 1878,
2110, 2415, 2871, 3126, 3833
s.+üm 1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37,
38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 143, 148, 163, 256,
301, 408, 587, 590, 759, 1467, 1724, 1821,
2441, 2497, 3238, 3463, 3946, 3946, 3947,
3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954
s.+ümde 304, 474, 2133
s.+üme 1665, 2131, 2670
s.+ümü 2081
s.+ümün 1242
s.+ümüzde 3792
s.+ün 1148, 1269, 1325, 2085, 3174
s.+ünde 1019, 3063
s.+ünden 3654
s.+ünü 3737, 4003
s.+ünün 45
s.+üyle 1475 (170)

stanbul:İstanbul.
s. 1300
s.+u 1932 (2)

su :Hidrojenle oksijenden oluşan,oda
sıcaklığında sıvı durumda bulanana
renksiz,tatsız,kokusuz madde.
s. 112
s.+yı 3842 (2)

sûâl :Soru.
s. 3188, 3211
s.+e 1414, 2932, 3524 (5)

subh :Sabah, sabah vakti.
s. 1077, 1150, 2449, 2636, 2766, 2952,
3573, 3707
s.+a 251, 2830 (10)

subh-dem:Tan vakti.
s. 764, 1057 (2)

sûfâr : Ok gezi.
s.+ı 1579 (1)

sûfi : Tasavvuf ilmiyle uğraşana, tasavvuf
yolunda giden.
s. 3613, 3619, 3702, 3797, 3846, 4009,
4237 (7)

suhan :Söz.

s. 138, 311, 410, 686, 923, 970, 1245,
1603, 1826, 1832, 2032, 2483, 2498, 2596,
3137, 3889, 4256
s.+a 142
s.+da 2484
s.+dan 1920
s.+den 2026
s.+e 428
s.+ım 1244, 1598
s.+im 1887, 2132
s.+şinasikerempişe 2370 (27)

sulh :Barış.
s. 3304 (1)

sultan:Padişah,hükümdar.
s. 235, 283, 336, 670, 785, 820, 901,
951, 975, 975, 986, 991, 1070, 1123, 1281,
1319, 1344, 1346, 3330, 3343, 3669, 3760,
3968, 4066, 4076, 4302
s.+ım 3033, 3265, 3738, 4311
s.+ıma 2834, 3075, 3212
s.+ımı 3243
s.+ı âdil:Adaletli sultan. 1004
s.+ı cihan:Dünyanın padişahı. 845,
1163
s.+ı gül:Gülün padişahı. 2547
s.+ı suhan:Sözün sultanı. 3146
s. murad:Sultan Murad. 2414 (39)

sun' : Tesir, etki, kudret.
s.+ını 3680 (1)

sun- :Birine bir şeyi vermek,takdim etmek.
s. 764, 772, 774, 778, 778, 778, 780,
3220, 3534
s.-a 2835
s.-ar 178, 769, 1549
s.-duğu 2799
s.-dukça 3564, 4139
s.-madı 2799
s.-madın 379
s.-makda 3542
s.-masa 3570
s.-mazdı 954
s.-sa 378, 3422
s.-unca 1074 (24)

sunul-:Sunma işine konu olmak.
s.-du 1900
s.-muş 2868 (2)

surat :Yüz,çehre.
s. 1509 (1)

sûre : Kur'ân-ı Kerim'in ayrıldığı 114
bölümden her biri.
s.+ı nûr:Nûr sûresi. 2306 (1)

sûret :Görünüş.
s. 547, 583, 747, 3365, 3659
s.+de 3295, 3705
s.+e 351
s.+geriçin 2400
s.+i 3367, 3846
s.+ini 2360 (12)

sûretâ:Görünüşte.
s. 836, 974 (2)

surh :Köşk.
s. 114, 933, 3380 (3)

sûsen : Susam.
s. 2599, 2785 (2)

sutûr: Satırlar, yazı dizileri.
s.+ı medh-i vezir:Veziri öven satırlar.
2363 (1)

sûz : Dert, ızdırıp acı.
s. 4238
s.+ı dil:Gönül acısı. 3531
s.+ı mahabbet:Dostluk acısı. 4104
s.+un 3654 (4)

sûzân : Yakan, yakıcı.
s. 375, 2775 (2)

sûzen : İğne.
s.+in 116 (1)

sübha : Tespîh tanesi.
s. 1864
s.+i mercan:Mercandan tesbih tanesi.
4150 (2)

süfehâ: Sefîhler.
s.+ın 539 (1)

sükker:Şeker.
s. 1401 (1)

sükûn :Sakinlik, sessizlik.
s. 3047
s.+undan 1638 (2)

Süleymân:Osmanlı padişahı.
s. 564, 597, 1699, 1755, 1810, 1989
s.+a 2099
s.+dır 243
s.+ın 2971, 3194
s.+ı zaman:Süleyman'ın yaşadığı devir.
2341
s.+ı hakikat:Süleyman'ın gerçeği.
54(12)

süllem:Merdiven.
s.+idir 56 (1)

sümbül: Sümbül, zambakgillerden, salkım çiçekli, keskin kokulu bitki.
s. 908, 2397, 2458, 2599, 4154, 4158
s.+e 4155
s.+i hulk 2313
s.+ü 2396
s.+ün 4113, 4318 (11)

süpür-:Bir şeyin, bir yerin üstündeki çer çöp, toz gibi şeyleri süpürge, fırça veya başka bir araçla temizlemek.
s.-dü 3577 (1)

sür- :Herhangi bir durum içinde bulunmak.
s. 595, 799, 970, 2293, 3920
s.-dükçe 793, 1372
s.-dün 1384
s.-e 971, 1546
s.-er 1153
s.-erdi 3424

s.-me 2057
s.-mede 3617
s.-mededir 3119
s.-meğe 3303, 3587, 3798, 4245
s.-meği 2833
s.-mek 884, 1212, 4057
s.-mekde 4110
s.-mesem 3672
s.-se 896, 1507
s.-sün 4228
s.-ünce 625, 1082
s.-ünmek 3592
s.-üp 620 (32)

sürahi:İçine su gibi sıvı maddeleri koymaya yarayan kap.
s. 772, 4194 (2)

sür'at:Hız.
s. 2361
s.+e 872
s.+de 846, 944, 1373, 1871, 1963, 2066
s.+le 861, 2009
s.+ı seyr:Gezinmenin hızı.
253,458,1085,1962 (14)

süreyyâ: Ülker yıldızı, pervin.
s.+ya 941 (1)

sürme :Göze sürülen bir çeşit boya.
s. 16, 3459 (2)

sürme-dân:Sürme kabı.
s. 166 (1)

sürûd :Nağme, şarkı.
s. 4096
s.+ı müjde:Müjde nağmesi. 1488 (2)

sürûr :Mutluluk, neşe.
s. 2600, 2679, 4074 (3)

süst : Gevşek, tembel, uyuşuk, sölpük.
s. 1721 (1)

sütûda: Övülmüş, medhedilmiş.
s. 1811 (1)

sütude: Övülmüş, medhedilmiş.
s. 1699, 1926, 1989, 2519, 2564 (5)

sütûr :Binek hayvanı.
s.+u 2507, 2660 (2)

süvâr :Binici.
s. 185, 572, 897, 920, 928, 2007, 2389, 2845, 3198 (9)

Ş

şâd : Sevinçli, neşeli, memnun, mutlu, bahtiyar.
ş. 78, 1252, 1281, 1481, 1497, 1932, 1987, 2094, 2277, 2513, 2516, 2732, 3253, 3276, 3471, 3478, 3754, 3880
(18)

şâd-âb: Sulu; taze.
ş. 1674, 1997, 2393 (3)

şâd-kâm:Çok sevinçli.

- ş. 42, 640, 771 (3)
şâd-mân: Sevinçli, neşeli, memnun, mutlu, bahtiyar.
 ş. 3678
 ş.+ımdır 639 (2)
şâh : Padişah, sultan, hükümdar.
 ş. 142, 1937, 2475, 3677
 ş.+a 1036
 ş.+ı 3255
 ş.+ı âcem:Acem şahı. 2118,2161
 ş.+ıdır 3363
 ş.+ı gül:Gülün şahı. 2273
 ş.+ını 515
 ş.+lara 2300, 2414 (13)
şâh-bâz: Büyük, gösterişli, mükemmel.
 ş. 394, 3001
 ş.+dır 1425
 ş.+ı 1130(4)
şâha : Boyunduruk.
 ş. 1132 (1)
şâhân :Şahlar.
 ş.+ı 139
 ş.+ıalem 2295
 ş.+ı cihan:Cihanın şahları. 2144 (3)
şâhâne: Mükemmel, muhteşem.
 ş. 552, 4298 (2)
şâhenşâh:Şahların şahı, padişahların padişahı, en büyük padişah.
 ş.+ı adil:Adaletli şahların şahı. 622
 ş.+ı Zîşan:Şanlı şahların şahı. 1025, 3668 (3)
şâhenşeh:bkz şâhenşâh.
 ş. 232, 233, 234, 562, 562
 ş.+ı devran:Zamanın en büyük padişahı. 2109,2173 (7)
şahıs :Kişi.
 ş.+ın 4352 (1)
şâhid 1:Güzel,sevgili.
 ş. 590, 1606
 ş.+ı hulk 2115
 ş.+ı mazmun 2331
 ş.+ımdır 2536
 ş.+ı âdil:Adaletli güzel. 1189
 ş.+ı endişe:Sevgiliden duyulan endişe. 1974 (7)
şâhin : Doğana benzeyen, fakat ondan daha küçük olan bir cins yırtıcı kuş.
 ş. 1818, 2418, 3018
 ş.+ı 4092 (4)
şahne : İnzibat memuru, emniyet memuru.
 ş.+ı madelet 2119 (1)
şâhnişîn:Balkon.
 ş. 2407 (1)
şâhsüvâr: Ata iyi binen, iyi binici.
 ş.+ın 2803
 ş.+ı âlem:Dünyanın en iyi binicisi. 899 (2)
şâir : şiir yazan veya söyleyen kimse.
 ş. 344, 659, 855, 1032, 1080, 1338, 1475, 1621, 1920, 1957, 2027, 2128, 2577, 3753, 3933
 ş.+dır 2485
 ş.+e 3896
 ş.+im 2124
 ş.+iz 3821
 ş.+ı hoş-nükte:Hoş nükteler söyleyen şâir. 2728
 ş.+ı mümtaz:Seçkin şâir. 3169
 ş.+ı nadire-guy:Ender söyleyen şâir. 2667(22)
şairiyet:Şâirlik.
 ş.+de 1147 (1)
şakî :Bahtsız,talihsiz.
 ş. 2186 (1)
şakird:Talebe,öğrenci.
 ş.+ı 88, 685
 ş.+ı ders-i imtihan:Dersin sınavına giren öğrenci. 612 (2)
şakk :Yarık,çatlak.
 ş. 4310 (1)
şâm :Akşam.
 ş. 640, 768, 2449
 ş.+ı 485, 1077, 2636, 3707
 ş.+ının 1150 (8)
şâmil : Genel, herkese ait.
 ş. 397, 514, 1129, 1819, 2530, 3115 (6)
şân :Şöhret.
 ş. 164, 1132, 1154, 1808, 3378, 3845
 ş.+dır 432
 ş.+e 4184, 4185, 4186, 4187, 4188, 4189, 4190
 ş.+ı 194, 1224, 4067
 ş.+ına 286, 2153, 2447, 3234 (21)
şâne :Tarak.
 ş. 374, 375, 918, 4057, 4184, 4307, 4335
 ş.+den 1309, 1310 (9)
şarâb :Üzüm veya başka meyve sularının mayalandırılması sonucu elde edilen, dince yasak edilmiş sarhoş edici içki, mey, bade.
 ş. 2929, 3204, 3519, 3534
 ş.+ı 3888 (5)
şark :Doğu.
 ş.+a 1395
 ş.+dan 923 (2)
şa'saa: Gösteriş, debdebe, tantana.
 ş.+ı subh-dem-i rüzgar 2221
 ş.+sı 1972, 2078
 ş.+sıdır 3021
 ş.+ya 1705 (5)
şa'saa-bar:Gösteriş yapan.
 ş. 1068 (1)
şâyeste: Yakışır, yaraşır, uygun, lâıyk, münasip.
 ş. 1015
 ş.+ı sultan-ı cihan:Cihan padişahına lâıyk. 2408 (2)

- şayet** :Eğer,ola ki.
ş. 3223 (1)
- şeb** :Gece.
ş. 157, 640, 1298, 1342, 1799, 2766, 2845, 3187, 3202, 3235, 3259, 3270, 3414, 3552, 3556, 3672, 3672, 3852, 4207, 4209, 4303
ş.+de 1519
ş.+den 4350
ş.+i 1252
ş.+i mirac:Mirac gecesi. 61
ş.+imiz 3972
ş.+in 483 (27)
- şebâb** : Gençlik, tazelik, civanlık.
ş. 3216 (1)
- şebistan**:Yatak odası.
ş.+dır 12
ş.+ın 12
ş.+ında 1799 (3)
- şebnem**:Çiğ.
ş. 229, 2121, 2534, 2562, 2729
ş.+i 4155
ş.+idir 55
ş.+i lutf 2273
ş.+i nevrüz:Yeni günün çiği. 3759 (9)
- şecâat**: Yiğitlik, yüreklilik, cesurluk, korkusuzluk, kahramanlık.
ş. 2481
ş.+de 2527 (2)
- şefkat**:Merhamet.
ş.+le 3026 (1)
- şeh** :Şah.
ş. 100, 100, 181, 182, 183, 503, 504, 505, 665, 992, 1021, 1066, 3572, 3880, 4250
ş.+in 75, 4014(17)
- şehâ** :Ey şah!
ş. 1087 (1)
- şehâdet**:Tanıklık.
ş. 1052, 2720 (2)
- şehbaz**:bkz. şâhbâz.
ş. 468, 4092 (2)
- şehd** :Bal.
ş. 1973 (1)
- şehensâh**:En büyük şâh,şahlar şahı.
ş. 986, 3345
ş.+a 549
ş.+ı 559 (4)
- şehensâhâ**:Ey şâhensâh.
ş. 580, 682, 1132 (3)
- şehir** : Büyük yerleşim merkezi, kent.
ş.+i 270,3653, 4198
ş.+i edrine:Edirne şehri. 1250
ş.+i lâtif:hoş,güzel şehir. 2689 (4)
- şehnâz**:Çok nazlı.
ş. 3031 (1)
- şehper**: Kuş kanadının en uzun tüyü , şâhbâl.
ş. 1028, 1890
ş.+i bal-i melek:Meleğin kanadının tüyü. 3876
ş.+i melek:Melek tüyü. 1514 (4)
- şehriyârâ**:Ey Şehriyâr.
ş. 830 (1)
- şehsüvar**:bkz. şâhsüvâr.
ş.+ı endişe 2362
ş.+ı tehemten 2364
ş.+ı âlem-ârâ 723 (3)
- şehzâde**: Hükümdar oğlu, sultan, padişah çocuğu, hükümdar soyundan olan erkek, prens.
ş. 963, 968, 973
ş.+i âlem:Âlemin şehzadesi.1021 (4)
- şekîb** : Sabır, tahammül.
ş. 3547 (1)
- şekl** :şekil,biçim.
ş. 2193
ş.+e 524, 3983
ş.+in 2351
ş.+ini 2069, 3982 (6)
- şekvâ** : şikâyet, yakınma, hoşnutsuzluk, memnuniyetsizlik.
ş. 3804, 4022
ş.+yı zamane:Zamandan,devirden duyulan hoşnutsuzluk. 2196 (3)
- şekve** :Şikâyet.
ş.+i zulm:Zulümden şikâyet. 2238 (1)
- şem' 1**:Mum.
ş. 3312, 3957, 4180, 4304
ş.+a 731, 1366, 1387, 2634
- şem' 2**:Işık.
ş.+i meh:Ay ışığı. 2695
ş.+i mihr:Güneş ışığı. 3381 (10)
- şemdân**:Mumluk.
ş. 2747 (1)
- şemîm** : İyi kokan, güzel kokan; güzel kokulu.
ş.+i 3066 (1)
- şemme** : Bir kere koklama.
ş.+si 1770
ş.+sini 1437
ş.+siyle 957 (3)
- şemse** : Güneş şeklinde yapılan işleme resim.
ş.+i şeffaf 2407 (1)
- şemsîr**:Kılıç.
ş. 1043, 1300, 1357
ş.+den 3527
ş.+e 601
ş.+i 192, 249, 449, 534, 1444
ş.+i bürrân:Keskin kılıç. 570
ş.+i cefâ:Cefâ kılıcı. 1749
ş.+i gamze:Sevgilinin kılıç gibi gamzesi. 177
ş.+i hâtib:Konuşmacının kılıcı. 25
ş.+i kaza:Kaza kılıcı. 4090
ş.+i zebân:Kılıç gibi dil.(Dilin kılıcı.) 25,541,1205,2183,4283
ş.+in 706
ş.+ine 1950

ş.+ini 379, 3607 (24)
şemşîr-der:Kılıçta.
 ş. 2935 (1)
şen :Naz, cilve, eda.
 ş.+lerin 3352 (1)
şenlik:Belli günlerde yapılan coşku veren eğlendirici gösterilerin tümü,bayram.
 ş. 3906
 ş.+e 4199 (2)
şer :Kötülük.
 ş. 1237, 2421, 4352
 ş.+i âlem:Kötü âlem. 1185 (3)
şeref : İyi ahlâk ve faziletler sonucu meydana gelen manevi yücelik,onur.
 ş. 105, 215, 897, 1056, 1706, 1734, 1849, 2034, 2107, 2733, 3003, 3358, 3437, 4303
 ş.+den 3436
 ş.+i baht:Talihin şerefi. 2694
 ş.+i devlet:Devletin şerefi. 1217
 ş.+i memleket-i rûm:Rum ülkesinin şerefi. 3122
 ş.+le 1804, 2693 (20)
şeref-bahş:Şeref veren
 ş.+ı serir 3010
 ş.+ı vezâret:Şeref veren bakanlık.
 1807
 ş.+ı zaman:Şereflendiren devir. 434 (3)
şereng:Zehir.
 ş. 1973, 2968 (2)
şerer : Kıvılcımlar.
 ş.+i 348, 1510, 2710
 ş.+i katre-i baran-ı bahar:Bahar yıldırımının kıvılcımları. 3112 (4)
şerh :Açıklama.
 ş. 1135 (1)
şerha :Kesme ve yarma sonucu meydana gelen yara.
 ş.+larımdır 2837
 ş.+yı 3776 (2)
şerm :Utanma.
 ş. 1535, 1638, 3337 (3)
şermende:Utangaç.
 ş. 574, 1362, 3282 (3)
şermîn: Utangaç, mahcup.
 ş.+den 2312 (1)
şest : Okçuların parmaklarına geçirdikleri yüksük.
 ş.+i dest 3424 (1)
şeş :Altı.
 ş. 611 (1)
şeş-cihet:Altı yön.
 ş. 3226
 ş.+i 3458 (2)
şeş-per: Dilli topuz, soğancık denen eski bir savaş aleti.
 ş.+i 711 (1)

şetâret:Şenlik, şuhluk, neşe, sevinç, keyif.
 ş. 3840 (1)
şevk :Keyif,neşe.
 ş. 755, 1118, 1137, 1261, 1491, 1523, 1843, 1845, 1847, 1982, 2091, 2463, 2598, 2987, 3126, 4074, 4218
 ş.+a 3780
 ş.+ımdan 2022
 ş.+ımız 3766
 ş.+ından 2024
 ş.+ile 551, 1366, 2927
 ş.+imiz 4106 (25)
şevk-bahş:Şevk veren, şevklendiren.
 ş. 1984 (1)
 şevket: Büyüklük, heybet , azamet, debdebe, haşmet.
 ş. 432, 1132, 1154, 1224, 2599
 ş.+i Efrasyâb u keykubad:Keykubad ve Efrasyâb'ın büyüklüğü. 2264
 ş.+i sultan:Paşihanın büyüklüğü. 392
 ş.+in 3215
 ş.+le 1808 (9)
şeyh : Yetkili kişi, baş, reis.
 ş. 840, 3430, 4198 (3)
şeyhü'l-hârem:Hârem yetkilisi.
 ş. 768,3492 (2)
şeyhü'l-islâm: Osmanlı Devleti zamanında; din işleriyle mahkemeler ile, medrese ve ilim tahsil eden talebelerin işlerine bakan ve bu konuda padişaha vekillik eden, protokolde sadrazamdan sonra gelen yüksek vazifeli şahıs.
 ş. 2760 (1)
Şîrîn: Eski bir makam.
 ş. 1830 (1)
şîrîn-kâm: Tadı damağında kalmış.
 ş. 1038, 2658, 4248(3)
şîşe : İçecek şeylerin ve sıvıların konulduğu camdan yapılmış, dar ağızlı uzunca kap.
 ş. 421
 ş.+si 426
 ş.+i bade-i gül-reng:Gül renkli şarabın şişesi. 361 (3)
şidâd : Sertler, katılar.
 ş. 2291 (1)
şiddet:Kuvvet,güç derecesi.
 ş.+le 941 (1)
şihâb : Hızlı akıp giden yıldız gibi görünen alev.
 ş. 1629, 2921 (2)
şikâf : Yarık, yırtık, çatlak.
 ş.+ı saf-ı düşmenan:Yırtık,bozulmuş düşman safı. 1457 (1)
şikâr :Av,avlanma.
 ş. 1425, 1783, 3001, 3499, 3595, 3832, 4092
 ş.+a 3467
 ş.+ı 468, 1506 (10)
şikâyet: Dert yanma, sızlanma, yakınma.

- ş. 2196 (1)
şikest: Kırılmış, kırık.
ş. 143, 941, 1377, 1399 (4)
şikeste: Kırılmış, kırık.
ş. 2371, 4234
ş.+i gamze: Gamzenin kıldığı. 3520 (3)
şimâl : Kuzey.
ş. 1861 (1)
şimâlen: Kuzeyden.
ş. 1114 (1)
şimde : Şimdi.
ş. 282 (1)
şimden: Şimdiden.
ş. 1406 (1)
şimdengeri: Bundan sonra.
ş. 367, 417, 418, 481, 638, 700, 718, 811, 839, 1260, 1292, 1370, 2032, 2137, 2185, 2498, 2598, 2675, 2792, 2987, 3034, 3125, 3129, 3244, 3586, 3737 (26)
şimden sonra: Şimdiden sonra.
ş. 717, 760, 1297, 2246 (4)
şimdi : Şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda.
ş. 17, 146, 150, 308, 466, 606, 619, 800, 812, 822, 961, 1012, 1024, 1052, 1490, 1490, 1649, 1662, 1665, 1693, 1718, 1826, 2174, 2370, 2538, 2550, 2581, 2657, 2663, 2720, 2731, 2833, 3127, 3169, 3241, 3259, 3571, 3784, 4137, 4344
ş.+den 42, 1895 (42)
şimdidensorra: Bundan sonra.
ş. 1979 (1)
şinâver: Yüzücü.
ş.+dir 3349 (1)
şinîd : İştme.
ş. 2887 (1)
şi'r : Şiir.
ş. 1050, 2061, 3150, 3241
ş.+e 212, 3462
ş.+i 4114
ş.+im 3168
ş.+imde 3243
ş.+imin 162, 605, 751, 3548
ş.+inde 3533
ş.+inden 1894
ş.+ine 1273, 3902
ş.+iner 2418 (18)
şirâz : Müzikte eski bir makam.
ş. 2999
ş.+ı 1111 (2)
şirâze: Ölçü.
ş.+sin 825 (1)
şitâb : Acele, sürat, çabukluk.
ş. 298, 454, 879, 880, 938, 1086, 1632, 1961, 2923, 3198, 4127
ş.+ı 2357 (12)
şîve : Nâz, tavır, üslûp.
ş. 1144, 1417, 3872
ş.+de 886, 2018, 3831, 3871
ş.+leri 891
ş.+si 890, 3518
ş.+sine 3869
ş.+yle 3564
ş.+i güftâr: Sözü'n üslûbu. 4075
ş.+i nazm: Şiirin söyleniş şekli.
2996, 3799, 4162 (16)
şiyem : Huylar, tabiatlar, seciyeler.
ş. 2694 (1)
şiyem-sâz: Huy eden.
ş. 3019 (1)
şol : Şu.
ş. 212, 3229 (2)
şöhret: Ün.
ş. 2998
ş.+i 3173
ş.+im 3653
ş.+i lutf: Lutfun ünü. 2643(4)
şöyle : Şunun gibi, şuna benzer.
ş. 128, 176, 1038, 1973, 2555, 2635, 2773, 2786, 2807, 2823, 3704, 4121
ş.+dir 1967, 2913 (14)
şöylece: Şunun gibi.
ş. 3901 (1)
şu : İşaret sıfatı.
ş. 2562, 3511, 3519 (3)
şuâ' : Işın, güneşten veya başka bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.
ş.+ın 2745
ş.+ı mihr-i âlem-tab: Alemi aydınlatan güneş ışığı. 289
ş.+i mihr: Güneş ışını. 3521, 3523 (4)
şuarâ : Şâirler.
ş. 139, 922, 3902 (3)
şu'bede-bâz: Hokkabaz.
ş. 3830 (1)
şûh : Hareketlerinde serbest, edâlı, nazlı.
ş. 9, 790, 864, 1243, 2355, 2394, 2725, 3431, 3636, 3805, 3814, 3889, 3924, 3928, 4115, 4119, 4243, 4329
ş.+a 2465, 3715, 3886, 4188
ş.+ı dil-aşub: şûh gönül alan. 2136
ş.+u 3675
ş.+um 2334
ş.+un 4043, 4190
ş.+ı cihân: Cihanın serbest tavırlısı.
885, 3829, 4005
ş.+ı şive-kâr: Nazlı, işveli şûh. 173 (31)
şukka : Parça; kumaş veya kağıt parçası.
ş.+i rayat-ı baht: Talihin bayrağının parçası. 709
ş.+i rayet: Bayrağın parçası. 1856 (2)
şu'le : Alev.
ş. 573, 1519, 1889, 3825, 4123
ş.+den 182
ş.+dir 1387, 3409
ş.+i suzân: Yakan alev. 2785

ş.+i şem-i hayal:Hayalin güneşinin alevi. 2654

ş.+si 1432

ş.+sinde 1247 (12)

şu'le-fiken:Alev saçan.

ş. 1077 (1)

şûm : şom, uğursuz, menhûs; hayırsız kişi.

ş. 3209 (1)

şûr :Uğursuz,bahtsız.

ş. 715, 1390

ş.+undan 2421 (3)

şûrîde: Perişan.

ş. 3894 (1)

şûrîdelik:Perişanlık.

ş. 630, 3990, 4134 (3)

şübhe :Şüphe,kuşku.

ş.+m 1936, 3300 (2)

şükr : Görülen bir iyiliğe karşılık hoşnutluk, memnunluk ve minnettarlık ifade etme, teşekkür.

ş. 803, 2893

ş.+ihak 2253

ş.+ü 810

ş.+üm 39, 3125, 3372

ş.+ün 1039

ş.+ünü 3077 (9)

şükrâne: şükran alâmeti, iyilik bilme göstergesi.

ş. 109 (1)

şükûfe:Çiçek.

ş. 2005 (1)

şükûh : Ululuk, yücelik, azamet, celâl.

ş. 155, 1499

ş.+ı baht-ı İskender:İskendr'in

talihinin büyüklüğü. 2447

ş.+ı zîşân:Şanlı ululuk. 2364

ş.+u 2264 (5)

şüküfte:Açılmış.

ş. 11,1686,2375

ş.+dil:Açılmış gönül. 2353 (4)

T

tâ :Dek,değın,kadar veya beri gibi edatlarla birlikte kullanılarak bir fiilin,bir hareketin,bir yerin bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı zaman ve uzaklık bakımından abartmalı bir biçimde anlatır.

t. 28, 32, 43, 92, 97, 98, 134, 136, 154,

213, 216, 309, 368, 412, 413, 423, 482, 482,

512, 545, 546, 604, 639, 664, 698, 698, 726,

761, 780, 783, 802, 840, 841, 842, 871, 927,

971, 1013, 1047, 1055, 1055, 1057, 1108, 1149,

1186, 1192, 1193, 1246, 1246, 1297, 1298,

1335, 1351, 1351, 1422, 1479, 1480, 1609,

1787, 1896, 1980, 2033, 2035, 2086, 2097,

2135, 2138, 2197, 2199, 2212, 2239, 2240,

2242, 2244, 2249, 2282, 2294, 2294, 2296,

2298, 2322, 2325, 2329, 2341, 2388, 2427,

2427, 2499, 2499, 2543, 2587, 2611, 2645,

2676, 2677, 2792, 2842, 2891, 2944, 2945,

2978, 2988, 2988, 3035, 3049, 3130, 3237,

3245, 3245, 3343, 3381, 3398, 3444, 3540,

3602, 3608, 3636, 3875, 4033, 4114, 4127,

4159, 4235 (123)

taab : Sıkıntı, zahmet, meşakkat, eziyet.

t. 3239, 3258, 3778 (3)

taaccüb:Şaşma, hayret etme.

t. 1630 (1)

taaddî:Zulm etme.

t.+i gam-efzâ-yı zamane 2189 (1)

taakkul: Hatırlama, hatıra getirme.

t. 3249 (1)

taâlâ : 'Alî olsun, yüce olsun, ulu olsun meâlinde Cenâb-ı Hakkın (c.c.) kudsiyet ve büyüklüğü için hürmeten söylenir.

t. 2044, 2108 (2)

tâat : İtaat etme, boyun eğme, emre uyma.

t.+ı 2913

t.+ıdır 3055 (2)

tâb :Parlaklık.

t. 37, 51, 1426, 2234, 2891, 2918,

2922, 2937, 3180, 3189, 3201, 3264, 3507,

3519, 3532, 3533, 4125, 4126, 4226

t.+a 313, 325, 327, 1006, 1660, 2248,

3878

t.+dan 3684

t.+ı 351, 1227, 1228, 1920, 2164, 2334,

2513, 3415

t.+ım 158, 166, 260, 362, 469, 524,

540, 746, 1180, 1183, 1241, 1244, 1403, 1468,

1590, 1716, 1845, 1880, 1886, 1894, 1978,

2024, 2283, 2463, 2482, 2540, 2856, 2940,

3077, 3097, 3123, 3236, 3238, 3351, 4312

t.+ıma 758, 1540, 1784, 1905, 2130,

2422, 2647, 2882, 3103, 3982

t.+ımda 1663, 2859

t.+ımdır 526

t.+ımı 2329, 2926

t.+ımın 407, 467, 4276, 4280

t.+ımıza 3752

t.+ımla 1471

t.+ın 291, 2583, 2777, 3233, 3321

t.+ına 1621, 2855, 4310

t.+ında 3226

t.+ını 2610

t.+ının 26

t.+ı pak 2585

t.+u 2802 (104)

tabak : Yuvarlak, yassı ve derinliği az olan kenarı yüksekçe yemek kabı.

t. 1827 (1)

tâbân :Işıklı.

t. 3213 (1)

tab' :Huy.

t.+ıma 94

t.+ı nef'î:Nef'inin huyu. 2784,3485, 3569,3917,4265, 4270
t.+ı şûh:Şuhun huyu,tabiatı. 837,2539,4037
t.+ı yârân:Dostların huyu. 3912 (11)
tabîat:Huy,yaradılış.
t. 2593
t.+den 3775 (2)
tabîb : Hasta tedavi eden kimse, hekim, doktor.
t. 2712, 3545 (2)
tâbîr :İfade,söz,yorum.
t. 158, 332, 520, 2071, 2191, 3124, 3344, 3980, 4012
t.+e 1159
t.+imle 583
t.+i lâtif:Hoş tâbîr. 1776
tabu : Yasaklanarak korunan nesne, kelime, davranış
t. 1018 (1)
tâc :Cevâhirli başlık.
t. 369, 554, 555, 555, 556, 646, 1950
t.+ı 1561
t.+ın 3916 (9)
tâc-dâr: Taçlı, taç giymiş
t.+a 3158 (1)
tâc-verâ:Padişah.
t. 914, 1233 (2)
ta'dâd: Birer birer söyleme, tek tek zikretme, sayıp dökme.
t. 1509 (1)
tadbir:Tedbir.
t.+i 512 (1)
tagallüb: Zorbalık, zorla hüküm sürme.
t. 415 (1)
tahammül: Zora dayanma, sabretme, sabır gösterme.
t. 172, 1106, 1196, 2471, 2986, 3032, 3497, 3498, 3520, 3998, 4177
t.+ümüz 3745 (12)
tahayyül: Hayale getirme, hayalinde canlandırma, zihinde canlandırma, tasavvur etme.
t. 458, 3500
t.+ü 1721 (3)
tahkîk :İnceleme.
t. 97, 427, 492, 750, 1781, 2022, 2184, 2328, 3326, 3933
t.+e 37, 1253
t.+i 3129
t.+i tasavvur:Tasavvur incelemesi.
2170
t.+i mecaz 1745 (15)
tahkîm: Kuvvetlendirme, sağlamlaştırma, muhkem hale getirme.
t. 1334 (1)
tahkîr: Hor görme, küçük görme.
t. 2087 (1)

tahmîn: Akla, sezgiye veya bazı verilere dayanarak gelecek bir şeyi, olayı kestirme.
t. 2289, 2410 (2)
tahmîr:Yoğurma.
t. 3231 (1)
tahrîk:Teşvik etme.
t. 1170, 4035 (2)
tahrîr:Yazı yazma,deftere kaydetme.
t. 1215, 2048, 2154, 2315, 3980, 4011
t.+e 1846
t.+i 3121(8)
tahsîl: İlim öğrenme, bilgi edinme, öğrenim.
t. 2034
t.+i 3117
t.+i zâd:Kişinin öğrenimi. 2282 (3)
tahsin: Beğenme, güzel bulma.
t. 146, 477, 2390, 3809 (4)
taht :Hükümdarlık makamı.
t. 555, 556, 786, 1989
t.+a 554, 597
t.+ı 555
t.+ın 4205
t.+ına 4314
t.+ını 3194
t.+ile 556
t.+ı Yusuf:Yusuf'un tahtı. 3180 (12)
tahvîl:Değitirme,dönüştürme.
t. 1298, 1817, 3209 (3)
tâib : Tövbe eden, tövbekâr.
t. 3785 (1)
taife :Bölük,takım.
t. 532
t.+nin 3361
t.+i bî-ser:Başsız,başkanı olmayan takım. 1750 (3)
takaddüm: Zaman, mekân veya mevki bakımından ileride olma,öne geçme.
t. 1061, 1375 (2)
takat :Güç,kuvvet.
t. 1043, 1927, 2786, 2811, 3547, 3828, 3938, 4170
t.+i 3812
t.+imiz 3798
t.+in 4213 (11)
takayyüd: Dikkatli davranma.
t. 297 (1)
takdîm: Arzetme, sunma.
t. 324, 1344, 1707, 1732
t.+i dua-yı şeb:Akşam duasını arzetme. 544 (5)
takdîr:Beğenme,değer verme.
t. 1506, 1779, 2041, 2080
t.+i ilâhî:Kader. 1896
t.+i rabb:Allah'ın takdiri. 3248 (6)
takım:-Süslenmek,üzerine takmak.
t.-sın 3695 (1)
taklîd: Benzemeye veya benzetmeye çalışma.
t. 1775, 2882, 3337, 3691 (4)

- takrîb:** Aşağı yukarı söyleme, tahmin etme.
t. 134, 1847, 2856 (3)
- takrir:** Anlatma, anlatış; sözle ifade.
t. 134, 2079, 2834, 3984, 4011
t.+i 3121 (6)
- taksîm :** Bölme, parçalara ayırma, üleştirme, paylaşırma.
t. 1141, 1353, 1731, 3138, 3758 (5)
- taksîr:** Kusur, hata, kabahat, suç, günah.
t. 1088, 2074, 3986, 4014
t.+im 2423 (5)
- takva :** Allah'ın yasaklarından kaçınmada âzamî titizlik gösterme.
t.+ya 4219 (1)
- takvîm:** Bir yılın günlerini, aylarını, sayılı günlerini gösteren çizelge veya defter.
t. 1628, 1712 (2)
- takviyet:**Kuvvetlendirme.
t. 1439, 2911 (2)
- takviyet-bahş:**Kuvvetlendiren.
t.+ı zafer:Kuvvetlendiren zafer. 1634 (1)
- tal'at:** Aydınlık ve açık yüz.
t. 4302
t.+i 3409
t.+iyle 990 (3)
- taleb :** İsteme, dileme, istek, arzu.
t. 3224, 3234 (2)
- ta'lik:**Asma,asılma.
t. 1292, 3866 (2)
- tâli' :** Kısmet, kader, baht, tâlih, kader.
t. 3675
t.+den 2247
t.+i 2175, 2205
t.+im 1258, 3671
t.+imle 3210
t.+in 1505
t.+ine 1248
t.+mde 805 (10)
- tâlib :** Talep eden, isteyen, istekli.
t. 564, 1537, 2998
t.+e 3843
t.+i derd:Dert isteyen. 3729 (5)
- tâlii :**bkz. tâli'.
t. 3717
t.+mle 171
t.+i firûz:Uğurlu kader. 3694,4209 (4)
- ta'lîm:** Bir işi öğrenmek veya alıştırmak için yapılan çalışma, alıştırma.
t. 346, 1313, 1688 (3)
- tamâm :** Tam, eksiksiz, noksansız.
t. 153, 366, 638, 771, 926, 970, 1280, 1295, 1486, 1537, 1894, 2032, 2137, 2254, 2345, 2426, 2541, 2605, 2676, 2889, 3088, 3129, 3247, 3405, 3639 (25)
- ta'mîm:**Herkese duyurma.
t. 1331 (1)
- ta'n :** Yerme, ayıplama, kınama.
t. 76,4032 (2)
- tanbûr:** Klâsik Türk müziğinin başlıca çalgılarından biri olan, yay veya mızrapla çalınan, uzun saplı, telli tahta çalgı.
t.+a 4089 (1)
- ta'ne-zen:** Söven, zemmeden, hicveden, yeren, ayıplayan, çekiştiren.
t. 4071 (1)
- tannâz:** Herkesle eğlenip alay eden, müstehzi.
t. 2995 (1)
- târ :** Tel, saç teli.
t. 749, 825, 1680, 4278
t.+a 3512
t.+ı endişe 2335 (6)
- tarab :** Sevinçlilik, şenlik, şâdlık; iç açıklığından gelen coşkunluk ve tepinme.
t.+la 770, 1488 (2)
- tarab-gâh:** Coşkunluk, neşe ve sevinç yeri.
t.+ı cinan:Coşkunluk yeri olan cennetler. 429(1)
- tarab-hâne:**Coşkunluk,sevinç yeri. 1488
t.+i cem:Padişahın coşkunluk yeri. 2092 (1)
- taraf :** Yön, yan, cihet.
t.+a 887, 3021
t.+dayken 1817 (3)
- tarâvet:**Tazelik.
t. 2682 (1)
- târem :**Kubbe.
t. 2013 (1)
- tarf :**Bakış,bakma.
t.+ı çemenzâr:Yeşillige bakma. 272
t.+ı küleh-i mest:Sarhoş külâhına bakma. 3617 (2)
- tarh :**Kurma,yapma,tertipleme.
t. 733, 754, 1532, 2261, 2354, 2464, 2553, 3038, 3046
t.+ı 275, 2391
t.+ı matbuu:Yazılanları tertipleme. 2401,2690,2736,3845
t.+ı erjeng 1977
t.+ı gazel:Gazeli yapma,yazma. 4224
t.+ı suver:Sûretleri basma. 527 (18)
- ta'rîf:** Bir nesneyi,kimseyi bütün vasıflarını içine alacak şekilde sözlü veya yazılı olarak anlatma, tanım.
t. 889, 2484, 2976
t.+de 982
t.+e 458, 2593
t.+i şâh-ı nüktedân:En büyük nüktecinin tarifi. 752
t.+i tab-ı nüktedân:Güçlü nüktecinin tarifi. 1002 (8)
- târîh :**Bir olayın gününü,ayını ve yılını bildiren söz veya gün.
t. 3429
t.+i selef:Önce gelenlerin tarihi. 622

t.+-i şikest-i hûm-ı meyhâne-i cem
2688 t. +ini 3442, 3473 (5)
tarîk :Yol.
t. 3612
t.+-i elem:Sıkıntı,dert yolu. 3093
t.+-i reh-vâr:Düzenli yol. 2358
t.+-i revîş-i tâze:Yeni tarzın yolu. 319
(4)
tarâr: Yankesici.
t. 2452 (1)
tarz : Kendine has oluş ve hareket şekli.
t. 889, 2015
t.+1 916
t.+-1 aher:Başka tarz. 1008
t.+-1 edâ:İfadenin tarzı. 4047
t.+-1 has:Özel tarz. 3659,3884
t.+-1 hasen:Güzelin tarzı. 4162
t.+-1 kaside:Kasidenin söyleniş şekli.
1830 t.+-1 padişahan-ı selef:Önceki büyük
padişahın tarzı. 1279
t.+-1 taze:Yeni tarz. 3723 (11)
tasarruf:Biriktirme.
t. 1499, 1731
t.+da 2527 (3)
tasavvur: Bir şeyi tahayyül etme, göz önüne
getirme.
t. 2264, 2350 (2)
tasdî':Rahatsız etme.
t.+a 2498 (1)
tasmîm: Bir şeyi önceden iyice kararlaştırmak,
iyice niyet etme.
t. 344, 1342, 1350, 1717 (4)
tasvîr:Resim.
t. 1976, 2069, 3982
t.+i 892
t.+-i cemad:Taş,toprak tasviri. 1271,
2274 t.+in 1084
t.+inde 572
t.+-i dil-âra:Gönül alanın resmi. 929
t.+-i Yusuf:Yusuf'un resmi. 4342 (9)
taş : Kimyasal veya fiziksel durumu
değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden,
tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.
t.+a 746
t.+1 115, 2794
t.+lar 3509 (4)
taş- :Bir yere veya şeye sığmamak.
t.-dı 3596 (1)
taşra :Hariç, dış, dış taraf.
t. 107, 4112 (2)
tavâf :Bir şeyin etrafını dolaşma.
t.+a 2476
t.+-1 dergah:Dergâhın etrafının
dolaşma. 988

t.+-1 ka'be-i dergah:Ka'be'nin
dergahını tavaf etme. 1092 (3)
tavîr :Durum, davranış, vaziyet, hâl.
t.+ın 889
t.+ına 2015 (2)
tavk :Güç.
t.+-1 fermân:Fermanın gücü. 2056
t.+-1 murassa:Beyitin gücü. 3199
t.+-1 rikâb:Hükümdarın huzurunun
gücü. 1633, 2897 (4)
tâvûs : Sülüngillerden, erkeğinin tüyleri uzun,
kuyruğu parlak, güzel renkli, acı ve tiz sesli bir
kuş.
t. 457,574,881,1192,2011 (5)
ta'yîn: Yerini belli etme.
t. 2398, 4034 (2)
tayy : Kaldırma, yoketme.
t. 125, 848, 852, 2361, 2923, 3330 (6)
tayyâr: Uçan, uçucu.
t. 849, 850 (2)
tâz : Koşma, koşuş.
t. 456, 3002, 3428
t.+1 1115 (4)
tâze : Bayat olmayan, bayatlamamış,
bozulmamış,yeni yetişmiş.
t. 363, 421, 548, 637, 823, 1776, 2094,
2804, 3154, 3441, 3884, 3885, 3974, 3992,
4082, 4131, 4163, 4279 (18)
tâzele-:Yenisıyla veya tazesıyla değiştirmek.
t.-r 1800, 2337
t.-rdik 4223 (3)
tâzelen-:Taze duruma gelmek, tazelik
kazanmak.
t.-ir 3644
t.-se 548, 1649 (3)
tâzî :Arap.
t. 1126 (1)
ta'zîm: Hürmet, ululama, büyük sayma.
t. 286, 336, 553, 759, 816, 895, 1159,
1343, 1699, 1707, 2686 (11)
ta'zîmen: Hürmet ve ikram ederek.
t. 2153 (1)
ta'zîr:Sebeup ve bahane arama.
t. 2072 (1)
tazmîn: Başka bir şairin bir mısırânı veya
beytini kendi şiirinin arasına alma.
t. 2404 (1)
teâlâ : 'Alî olsun, yüce olsun, ulu olsun
meâlinde Cenâb-ı Hakkın (c.c.) kudsiyet ve
büyüklüğü için hürmeten söylenir.
t. 153, 921, 2536, 2693, 3324, 3410,
3625
t.+nın 1407
t.+ya 931 (9)
teâlallah: Allah yükseltsin!
t. 557, 641, 929, 1119, 1120, 1373,
1995, 2250, 2501 (9)
teb : Hararet, ateş.

t. 3245, 3541 (2)
tebârek: Allah mübarek etsin mealinde dua.
t. 3324 (1)
tebdil: Değiştirme, döndürme, dönüştürme,
başka bir hale getirme.
t. 3780 (1)
teberrâ: Uzak durma, uzaklaşma, çekilme.
t.+yı 1394 (1)
tebessüm: Gülümseme.
t. 4072 (1)
Tebrîz: Tebriz, şehir ismi.
t.+i 1111 (1)
tebşîr: Müjde verme, müjdeleme.
t. 2039 (1)
tecâhül: Cahil gibi görünme, bilmezlikten
gelme, bilmez gibi gösterme, bilmezlenme.
t.+ü 1691 (1)
tecâvüz: Haddini aşma, söz ve harekette ileri
gitme.
t. 1587, 2635 (2)
tecdîd: Yenileme.
t. 2847, 2891 (2)
teccerrüd: Her şeyden boş olma, her şeyden uzak
olma.
t. 3258 (1)
tecessüs: Merak.
t. 2347, 3458(2)
tecrübe: Deneyim.
t. 2184 (1)
tedâhül: İç içe olma, birbiri içine girme.
t.+de 2844 (1)
tedârik: Hazırlama, elde bulundurma, sağlama.
t. 3193
t.+de 2527 (2)
tedbîr: Önlem, yol, çare.
t. 3359, 4015
t.+de 2266
t.+i 3230
t.+in 1817
t.+ine 1816, 2041, 3118
t.+iyle 2270(9)
tedvîn: Nazım halindeki yazıları divan şekline
sokma, manzumeleri toplayarak divan haline
getirme.
t. 2424 (1)
teellüd: Alışma.
t. 3411 (1)
teessüf: Üzülme, eseflenme, bir şeyin tesirini
hissetme, acı duyma.
t.+le 128 (1)
tefâhür: Övünç.
t. 2673 (1)
tefâvüt: Farklılık, iki şey arasındaki fark.
t. 299, 689, 981, 982, 2392
t.+leri 864
t.+ü 3043 (7)
tefekür: Düşünme.
t.+de 2485 (1)

teferrüc: Gezinti.
t. 3051 (1)
tefhîm: Anlatma, açıklama.
t. 321, 366, 1311, 1687 (4)
tefrikâ: Nifak, ayrılık, ayrılma, bozuşma,
anlaşmazlık.
t. 1293,2162
t.+i hânümân:Ev halkıyla bozuşma.
187 (3)
tefsîr: Açıklama, tamamen açıklama, îzah.
t. 2081
t.+i kur'an:Kur'an'ın açıklaması. 590
(2)
tegâfül: Bilmez gibi görünme, anlamazlıktan
gelme.
t. 3497
t.+i yâr:Bilmez gibi görünen sevgili.
2378
t.+lerle 3663 (3)
teh :Boş.
t. 426 (1)
tefhîm:Açıklama.
t. 1345 (1)
tehî :Boş.
t. 406, 505, 767, 1229, 1392, 1934,
2281, 2438, 2676, 4241 (10)
tehî-dest: Eli boş, züğürt.
t. 1172, 4150 (2)
te'hîr: Geciktirme, sonraya bırakma, geriye
bırakma, erteleme.
t. 2047, 3985 (2)
tehniyet: Tebrik etme, kutlama.
t.+e 4321
t.+i mansıb-ı süleymanî:Süleyman'a
mensup olanları kutlama. 1557
tehniyet-name:Kutlama yazısı,mektubu.
t.+yle 1118 (1)
tek :Koşma.
t. 450, 456, 969, 1083, 1115, 1198,
1654, 2200, 2421, 3428, 3568, 4023, 4057,
4211 (14)
tekâpû: Öteye beriye seğırtme, telâşla koşarak
birşeyler araştırma.
t. 2152, 2327 (2)
tekâver: Koşucu, seğırtici.
t.+inin 1706 (1)
tekbîr: Ululama, yüceltme.
t. 2040 (1)
tekellüfsüz:Gözterişsiz.
t. 1098 (1)
tekellüm: Söyleme, konuşma.
t. 2278, 4072
t.+de 2485 (3)
tekerrüm: Saygı görme.
t. 1763 (1)
teklîf: Yapılması, kabulü veya incelenmesi için
sunma.
t. 922, 3485

t.+i zühd 3651
t.+i temâşâ:Gezme teklifi. 3250 (4)
tekmîl: Tam, eksiksiz, bütün.
t.+i hüner:Eksiksiz hüner. 2074 (1)
tekrâr: Bir şeyi iki veya daha fazla yapma.
t. 810, 3490 (2)
terkîm: Hürmet, saygı gösterme, ululama,
yüceltme.
t. 1320, 1715 (2)
teksîr: Çoğaltma, artırma.
t.+i sevad:Karanlığın artması. 2285 (1)
tekye-gâh:Dervişlerin toplandığı yer.
t.+ıdır 3366 (1)
tel : Türü metalardan yapılmış, kopmaya
karşı bir direnç gösteren ince uzun nesne.
t.+den 2559 (1)
telâfi: Tamamlama, yerini doldurma, zararı
karşılama.
t. 1986
t.+sin 806
t.+i per 519 (3)
telkîn: Fikir aşılama, öğüt verme, zihinde yer
ettirme, kulağına koyma.
t. 2422 (1)
temâşâ:Hoşlanarak bakma,seyretme.
t. 2403, 3699, 4020
t.+dır 1050, 2134, 2484, 3679
t.+sı 652
t.+sın 4085
t.+sına 3589
t.+ya 935, 937, 1043
t.+yı gülistân:Gül bahçesini seyretme.
225
t.+yı kıyamet:Kıyameti seyretme.
3582 (15)
temeddûh: Kendi kendini övme, kendini
medhetme, böbürlenme.
t.+a 1732 (1)
temeddün: Medenîleşme, medenî olma.
t.+e 3072 (1)
temeddüh:bkz. temeddûh.
t. 366 (1)
temennâ: Eli ağıza ve başa götürerek selâm
verme.
t.+dır 2466
t.+yı 1406 (2)
temevvüc: Dalgalanma, dalgalı olma, dalga
dalga olma, çalkalanma.
t. 585, 2006 (2)
temhîd: Düzeltme, düzenleme.
t. 2850 (1)
temkîn: İhtiyatlı hareket etme, ihtiyat, tedbir.
t. 2356, 2413, 3540 (3)
temûz :Temiz.
t. 1614 (1)
temyîz: İnceleyip seçme, seçilme.
t.+e 2660 (1)
ten : İnsan vücudunun dış yüzü.

t. 3926
t.+de 2781, 3264, 3670, 4340
t.+dedir 3235
t.+den 3862, 4121
t.+lerinde 1456 (9)
tencîm: Yıldız ilmi ile uğraşma, yıldızların
hareketlerinden mâna çıkarmaya çalışma.
t. 1691 (1)
tenezzül: Gönül alçaklığı, alçak gönüllülük
gösterme.
t. 554, 1097, 2783, 3074, 3462, 3499
(6)
teng :Denk.
t. 96, 481, 588, 792, 917, 1356, 1940,
1974, 1979, 2293, 3166, 3253, 3291, 3902,
4239, 4239
t.+dir 4256 (17)
tenhâ : Sessiz, boş, ıssız.
t. 302, 430, 1443, 3329, 3554, 3702,
3769, 3949
t.+da 715
t.+ya 3849 (10)
tennûr:Fırın.
t.+ı pür-âteş:Ateş dolu fırın. 1624
t.+ı âteş:Fırın ateşi. 2966(2)
ter : Rutubetli, ıslak, yaş.
t. 2804, 2940, 3154, 3321 (4)
terahhum: Merhamet etme, acıma.
t. 3087, 4027 (2)
terakkî: İlerleme, gelişme.
t. 1663, 3168
t.+de 3215 (3)
terâne: Bir şiiri makam ile okuma, şarkı
söyleme.
t.+de 4255
t.+ye 3950 (2)
terbiyet:Terbiye.
t. 282, 398, 730, 1275, 1517, 2004,
2912, 2972
t.+in 3160
t.+i ecza-yı hâke 1575
t.+i feyz 2862 (10)
tercemân:Tercümân,çevirici.
t. 1414, 2772
t.+ıdır 17
t.+ımdır 616 (4)
tercih: Bir şeyi diğerlerinden üstün tutma, öne
alma, seçme, daha çok beğenme.
t. 225, 2255 (2)
tereddüd: Kararsızlık, karar verememe, bir
konuda şüphede kalma, duraksama.
t. 1690 (1)
terennüm: Yavaş ve güzel bir sesle söyleme
veya ötme.
t. 4072 (1)
terk : Bırakma, salıverme, vazgeçme.
t. 2248, 3280, 3901 (3)
terkîb:Birleştirme,sentez.

t. 1555, 2260
t.+i 976, 3362
t.+idir 573 (5)
terkim:Yazma.
t. 343, 1336, 1705 (3)
terle-:Ter çıkarmak, ter dökmek.
t.-se 3205 (1)
tersâ : Hristiyan, İsevî, nasrânî.
t.+dır 2474 (1)
terfîb:Uygun bir sıraya,düzene koyma.
t. 2743
t.+i mevadd:Kanunların düzenlemesi.
1286,2284 (3)
terzîk-gûy:Besleyen.
t.+u 1476(1)
teselli: Avutma,avunma, acısını dindirme, güzel sözler söyleyerek rahatlatma.
t. 2812, 3508 (2)
teshîr: Büyüleme, sihir yapma,cezbetme.
t. 62, 758, 2037, 2086, 2951
t.+e 1392
t.+i mülk:Cezbeden mülk. 565 (7)
te'sîr: Etki, bir şeyde eser, iz bırakma.
t. 811, 2512, 3981, 3981, 4202, 4287
t.+de 2809
t.+i 1583, 1820
t.+inde 383 (10)
teskîn: Sakin kılma, sakinleştirme, yatıştırma, durdurma.
t. 2416, 3531 (2)
teslîm:Doğrulama, doğru olduğUnu kabul etme.
t. 331, 356, 1338, 1682, 1700, 2262, 2341, 2666, 2727, 3181 (10)
tensîm: Cennet çeşmelerinden birinin ismi.
t. 1725 (1)
tesvîd: Yazı ile karalama, müsvedde yapma.
t. 2867, 2884 (2)
teşbîh:Benzetme.
t. 1387
t.+e 2091 (2)
teşhîs: Tanıma, farketme, seçme, ayırma, ne olduğunu anlama.
t. 679
t.+i reh-i hayr u şer:İyi ve kötü yolu ayırma. 489 (2)
teşmîm: Koklatma, koklatılma.
t. 1305 (1)
teşne : Susamış.
t. 1079, 3127, 4151
t.+dir 3557
t.+i âb-ihayat:Hayat suyuna susamış.
49
t.+i medh:Övgüye susamış. 2513
t.+i şebnem:Çiğ tanesine susamış.
3818 (7)
teşrif:Şereflendirme, şeref verme.
t. 1409, 1805, 2732, 2953, 3437, 4198
t.+inle 1250 (7)

tevbe :Tövbe, İşlenmiş bir günahtan pişmanlık duyup bir daha işlememek üzere söz verme.
t. 3425
t.+i hasm:Düşmanın tövbesi. 1637
t.+ler 1091
t.+nin 3314
t.+sin 3315
t.+yi 3315 (6)
teveccüh: Hoşlanma, güler yüz gösterme, iltifat etme.
t. 1392, 2253, 4232 (3)
tev'em: Eş, benzer.
t. 2008, 2028, 2689 (3)
tevfîk: Uygun düşürme, bir şeyi uygun duruma getirme.
t. 491, 2270
t.+ini 490 (3)
tevhîd:Birleştirme.
t. 750 (1)
tevkîr: Güzel karşılama, ağırlama, ululama.
t. 2053 (1)
tevsen: Dikbaşlı adam.
t. 1083
t.+i çapük-pây 2326 (2)
te'yîd: Doğrulama, doğru çıkarma, destekleme.
t. 2860 (1)
tezvîr: Müzevirlik yapma, ara bozma, koğuculuk.
t. 2082, 4325 (2)
tezyîn: Bezeme, donatma,süsleme.
t. 1827, 2411, 2941 (3)
tîg :Kılıç.
t. 183, 248, 601, 715, 791, 1410, 1443, 2935, 3527
t.+a 294
t.+ı 294, 599, 1945, 3506
t.+ın 1370, 1385, 4341
t.+ına 703, 2113
t.+ını 4348
t.+ı adl:Adalet kılıcı. 673
t.+ı bahram:Bahramın kılıcı. 1059
t.+ı Batnî:Batnînin kılıcı. 85
t.+ı behram:Behram Gür'un kılıcı.
1074
t.+ı bürrân:Keskin kılıç. 913,1824
t.+ı gamze:Yan bakışın kılıcı. 4188
t.+ı gamze-i bürrân:Keskin yan bakışın kılıcı. 3764
t.+ı hûn-bâr:Kan döken kılıç. 670
t.+ı hûn-efşân:Kan saçan kılıç. 708
t.+ı kahr:Kahrın kılıcı. 1288
t.+ı kaza:Kaderin kılıcı. 1091, 3074
t.+ı mücellâ:Parlak kılıç. 1395
t.+ı müje:kirpiğin kılıcı. 3688
t.+ı pür-güher:Cevher dolu kılıç. 710
t.+ı ser-tîz:Ucu sivri,keskin kılıç.
3447,3557
t.+ı zebân:Dilin

kılıcı.228,587,1007,1100,1102,1182,2186,3086,
3163, 4183,4347

t.+ı zafer:Zafer kılıcı. 1507(50)

tıgsız:Kılıçsız.

t. 1072 (1)

tığ-veş:Kılıç gibi.

t. 1457 (1)

tıfl :Küçük çocuk.

t.+ı mekteb:Küçük çocukların okulu.

3919

t.+ı nevâmuz-ı nâz:Nâzı yeni öğrenen

küçük çocuk. 3720

t.+ı sebâkhân-ı suhan:Söz söylemeyi

öğrenen küçük çocuk. 3156 (3)

tılsım: Esrarlı bir kuvvet taşıdığına inanılan
kimse, şey.

t. 1241 (1)

tımâr : Hasta ve yara bakımı.

t. 3631, 4105 (2)

tınab : Kazığa bağlanan çadır ipi.

t. 3208 (1)

tîr :Ok.

t. 10, 265, 472, 1413, 3425

t.+ı 2590

t.+ine 116, 3778

t.+ini 3429

t.+inin 3428

t.+ı âh:Beddua oku. 3876

t.+ı gamze:Yan bakışın oku. 3930

t.+ı kaza:Kaza oku. 873, 2649

t.+ı yâr:Sevgilinin oku. 2936, 3528

(15)

tîr-keş:Okluk.

t. 2438, 2883 (2)

tîşe : Balta, nacak.

t. 406, 3657

t.+sin 1535 (3)

tîrâz : Zinet, süs.

t. 3037, 3418

t.+ı astin:Giysi kolunun süsü. 2768 (3)

tıynet: Yarattılış, tabiat, maya, mizaç, huy,
karakter.

t.+in 3231

t.+ı pâk:Temiz tabiat,huy. 520,3410

(3)

tiflis:Tiflis,şehir ismi.

t. 1114 (1)

tître:-Küçük ve hızlı salınım hareketleri
yapmak.

t.-se 1059 (1)

toprak: Arazi, tarla.

t. 132 (1)

toru :At cinsi.

t. 853 (1)

toz :Çok küçük parçacıklara bölünmüş olan
herhangi bir madde.

t. 253, 3424, 4159 (3)

tûbâ :Cennet'te Sidre'de bulunan, kökü
yukarıda, dalları aşağıda cennet ağacı.

t. 277, 1725, 4071

t.+dan 278 (4)

tûde : Yığın, küme.

t.+ı anber:Anber kümesi. 1861

t.+ı müşk:misk kümesi. 2272

tufan :Şiddetli yağmur.

t. 1616 (1)

tuğyân: Taşkınlık, çöşknlük, taşma, coşma.

t.+ı 571 (1)

tuhfe :Hediye,armağan.

t. 1467

t.+ı güftar:Hediye söz. 1179 (2)

tulânî: Uzunluğuna, boyuna.

t. 576, 1559 (2)

tulû' :doğma,görünme.

t. 3022, 3413

t.+ı 2636 (3)

tûmâr : Tomar.

t.+ı 2556

t.+ı eş'ar:Şiirlerin tomarı. 659 (2)

tur- :Durmak.

t.-ma 267 (1)

turra : Kıvrık saç lülesi.

t. 2016, 3795

t.+dan 3819

t.+ı dilber:Güzelin saç lülesi.

634,1306,1860,2060

t.+ı derber:Dağınık saç lülesi. 1044

t.+ı huri:Hurinin saç lülesi. 1551

t.+ı yâr:Sevgilinin saç lülesi. 2313

t.+ların 4339

t.+larının 3871

t.+na 3579

t.+sı 3931, 4141, 4262, 4266, 4266,

4267, 4268, 4269, 4270 (22)

tut- :Elde bulundurmak, ele almak.

t. 1340, 1446, 2126, 2176, 3349, 3998,

4101, 4283

t.-a 664, 771, 1117

t.-alım 113, 328, 488, 524, 1204, 2127,

2399, 2494, 2726, 3031, 3253, 3867

t.-am 2719

t.-an 2584

t.-ar 121, 132, 185, 362, 1084, 2373,

3598, 4040, 4111

t.-arsa 3638

t.-arsın 4275

t.-aydı 2001

t.-du 605, 665, 1472, 2039, 2317, 2551,

3238, 3530, 3653, 4199, 4215

t.-mada 3018

t.-mağa 2202

t.-mak 3566

t.-masa 4080

t.-maz 3185, 3858, 4186

t.-muş 294

t.-muşdum 3265
t.-sa 1383, 1888, 1968, 2393, 2643,
3402, 3548, 3962
t.-sam 3587
t.-sun 2936, 3528, 3855, 3875, 4067
t.-tu 1066, 1094
t.-uk 264
t.-up 553, 579 (72)
tutar :Para miktarı, meblağ.
t. 3541, 3581
t.+ını 1976
tûtî :Dudu kuşu, papağan.
t. 1595, 4072 (2)
tûtîyâ: Kadınların gözlerine çektikleri sürme.
t.+dan 4240 (1)
tutul-:Tutma işine konu olmak.
t.-maz 404, 3819 (2)
tutuş-:Yanmak.
t.-du 1503
t.-sa 3774 (2)
tuy- :Duymak.
t.-maz 254 (1)
tüken-:Bitmek.
t.-di 308, 2586
t.-mez 2586 (3)
tünd :Katı,sert.
t. 455, 880, 971, 1125, 2013,
2015.2355 (6)
Türkî :Türk.
t. 1126 (1)
Türkistan:Orta Asya'da bir ülke.
t.+ı 565 (1)
türk-tâz: Koşup saldırarak yağma etme,çapul.
t.+ından 3466 (1)
türlü :Çok çeşitli özellikleri olan, çeşit çeşit,
muhtelif.
t. 2195 (1)
tüvân :Takat, güç, kuvvet.
t. 2791
t.+dır 467
t.+ım 3839 (3)

U

u :Ve.
u. 5, 32, 37, 46, 97, 102, 102, 104, 109,
110, 117, 149, 155, 161, 161, 165, 182, 182,
183, 186, 194, 197, 199, 201, 223, 233, 237,
238, 238, 238, 241, 256, 268, 281, 282, 292,
306, 322, 334, 336, 369, 379, 384, 425, 441,
467, 478, 483, 529, 538, 553, 554, 555, 555,
556, 566, 576, 601, 613, 621, 627, 627, 640,
640, 646, 648, 664, 674, 675, 677, 678, 683,
693, 696, 698, 707, 709, 714, 715, 719, 723,
723, 725, 742, 743, 749, 766, 768, 770, 780,
782, 789, 790, 792, 793, 797, 807, 811, 814,
815, 824, 825, 834, 835, 840, 843, 868, 879,

880, 889, 889, 930, 933, 934, 942, 949, 957,
958, 958, 963, 967, 968, 972, 975, 976, 986,
986, 988, 989, 999, 999, 999, 1006, 1014, 1018,
1018, 1018, 1018, 1022, 1036, 1045, 1049,
1049, 1052, 1056, 1063, 1064, 1103, 1114,
1114, 1114, 1117, 1119, 1123, 1130, 1134,
1136, 1142, 1150, 1150, 1150, 1155, 1162,
1164, 1198, 1200, 1217, 1218, 1220, 1243,
1252, 1255, 1263, 1264, 1291, 1294, 1298,
1298, 1310, 1324, 1324, 1324, 1329, 1341,
1342, 1342, 1352, 1360, 1360, 1362, 1362,
1370, 1372, 1383, 1390, 1394, 1399, 1407,
1416, 1417, 1431, 1450, 1454, 1488, 1495,
1499, 1500, 1500, 1500, 1502, 1503, 1505,
1513, 1520, 1526, 1528, 1540, 1545, 1550,
1570, 1573, 1573, 1585, 1586, 1614, 1633,
1638, 1641, 1654, 1662, 1671, 1671, 1675,
1676, 1680, 1681, 1685, 1687, 1690, 1702,
1703, 1712, 1727, 1806, 1808, 1811, 1821,
1821, 1829, 1831, 1836, 1853, 1860, 1902,
1915, 1918, 1921, 1937, 1945, 1950, 1952,
1960, 1960, 1966, 1968, 1979, 1982, 1982,
1985, 1988, 1989, 1989, 1989, 1992, 1992,
1993, 1996, 2010, 2015, 2021, 2051, 2076,
2082, 2083, 2094, 2101, 2103, 2192, 2212,
2214, 2218, 2219, 2229, 2247, 2254, 2266,
2268, 2277, 2286, 2318, 2324, 2355, 2378,
2392, 2393, 2428, 2432, 2432, 2437, 2442,
2452, 2456, 2463, 2470, 2474, 2474, 2487,
2495, 2513, 2515, 2546, 2548, 2548, 2561,
2561, 2570, 2578, 2579, 2589, 2600, 2612,
2613, 2620, 2621, 2643, 2647, 2655, 2665,
2690, 2691, 2695, 2725, 2732, 2735, 2737,
2738, 2739, 2755, 2761, 2783, 2792, 2793,
2795, 2801, 2802, 2809, 2818, 2820, 2828,
2842, 2880, 2882, 2890, 2893, 2896, 2897,
2899, 2899, 2900, 2903, 2910, 2912, 2916,
2919, 2921, 2922, 2926, 2930, 2937, 2944,
2970, 2975, 2999, 3006, 3006, 3008, 3010,
3023, 3025, 3027, 3032, 3034, 3038, 3046,
3046, 3056, 3078, 3084, 3084, 3091, 3121,
3122, 3123, 3125, 3130, 3130, 3182, 3183,
3186, 3188, 3189, 3189, 3190, 3202, 3202,
3204, 3209, 3214, 3218, 3222, 3224, 3225,
3227, 3230, 3230, 3235, 3240, 3240, 3245,
3247, 3249, 3250, 3255, 3255, 3259, 3270,
3288, 3289, 3291, 3294, 3298, 3301, 3302,
3302, 3304, 3305, 3306, 3306, 3311, 3342,
3342, 3368, 3380, 3388, 3388, 3389, 3401,
3407, 3414, 3431, 3467, 3468, 3497, 3533,
3548, 3556, 3559, 3564, 3578, 3611, 3620,
3628, 3637, 3648, 3668, 3677, 3684, 3687,
3707, 3711, 3711, 3753, 3772, 3781, 3782,
3800, 3804, 3827, 3846, 3852, 3862, 3868,
3880, 3880, 3884, 3889, 3892, 3905, 3914,
3926, 3927, 3939, 3991, 3991, 4030, 4030,
4046, 4107, 4107, 4107, 4117, 4119, 4125,
4128, 4128, 4129, 4179, 4179, 4198, 4199,

4200, 4200, 4205, 4212, 4218, 4223, 4228,
4231, 4235, 4238, 4246, 4264, 4272, 4278,
4291, 4303, 4303, 4318, 4320, 4344, 4345,
4352 (542)

uc

u.+unda 114
u.+undan 470, 707, 4123
u.+uyla 2709, 3524, 3621, 4208, 4242

(9)

uç- :Havalanmak.

u.-ar 856, 938
u.-duğu 856
u.-mağa 2069 (4)

uçmag :Cennet.

u.+a 851 (1)

ûd : Yakıldığı zaman güzel koku çıkaran ağaç
ve onun kokusu.

u. 197, 999
u.+u 3971 (3)

ufuk : Gökle yerin veya denizin birleşmiş gibi
göründüğü yerler, göz erimi

u.+da 206, 646 (2)

uğra- :Bir yerin yanından, yakınından, içinden
geçmek.

u.-dığı 2311
u.-maz 175
u.-r 2787
u.-sa 957, 1862, 2312 (6)

ukâb :Toz,duman.

u. 1648 (1)

ukbâ : Ahiret, öbür dünya.

u.+dan 3546 (1)

ukde : Düğüm, bağ.

u. 247
u.+i gam 4218
u.+i reşk 2888 (3)

ulaş- :Varmak,gelmek.

u.-dı 3579
u.-dılar 831 (2)

ulüvv : Büyüklük, yükseklik, yücelik.

u.+i kadr:Değerin büyüklüğü. 3059
u.+i şân:Ünün büyüklüğü. 136,1707

(3)

um- :Bir şeyin olmasını istemek, beklemek.

u.-ar 3455
u.-arlar 3561 (2)

ummân :Deniz.

u.+ı 132, 577, 1576 (3)

umum :Herkes.

u. 2876 (1)

umûr : İşler, hususlar,mühim işler.

u. 1295
u.+ı 2261
u.+unda 2046
u.+ı dehr:Devrin mühim işleri. 2822
u.+ı devlet:Devlet işleri. 1612
u.+ı din ü devlet:Din ve devlet işleri.

1806, 1835

u.+ı saltanat:Saltanatın mühim işleri.

1280

u.+ı şer-i şerif:Kötülük başkanının
işleri. 1512 (9)

unut- :Aklında kalmamak, hatırlamamak.

u.-dun 3277
u.-ur 2048
u.-urdu 2690 (3)

unutdur-:Unutturmak.

u.-ur 1071 (1)

unuttur-:Unutmasına yol açmak veya
unutmasını sağlamak.

u.-ur 2344 (1)

unvan :Ünvan.

u.+ı 138 (1)

ur- :Vurmak.

u.-an 304, 710
u.-du 1953, 3764
u.-duğu 470
u.-duğun 3544
u.-duğunca 3572
u.-dukça 406, 663
u.-mağa 1920
u.-mam 257
u.-masa 1870, 2831, 3571
u.-mayınca 3569
u.-maz 3856
u.-mazdı 3914
u.-mazdım 2026
u.-muş 878
u.-sa 934, 1229
u.-ulur 871
u.-unca 4335
u.-up 1477, 3030
u.-ur 124, 678, 1276, 1277, 1913, 1959,
2290, 2757, 2869, 3457, 3564, 3615, 3942,
4140, 4189 (40)

urfî

u. 925, 3952, 4309
u.+den 2999, 4094
u.+ye 1008
u.+i rûm 834, 2666 (8)

urûc : Yukarı çıkma, yükselme.

u. 57 (1)

urul- :Vurulmak.

u.-du 1492 (1)

uryân : Çıplak.

u. 379
u.+ı 1585 (2)

usan- :Tekrarlanması, uzun sürmesi dolayısıyla
bir şeyden hoşlanmaz veya sıkılır duruma
gelmek, bıkmak, bezmek.

u.-dım 4347 (1)

uslan-:Yadırganan, ayıplanan davranışlardan
vazgeçmek, davranışlarına düzen vermek.

u.-masa 3961 (1)

usûl : Yol, tarz, üslup, şekil.

u. 3904

u.+i tarz-ı bütân-ı turâz-ı ferhâr 2345
u.+ünü 1688 (3)
uşşâk :Âşıklar.
u. 3593, 4196
u.+a 177, 1414, 1419, 2783, 3218,
3555, 3963
u.+ı 1750, 3506, 3595, 3810, 4117
u.+ın 3652, 4089
u.+ı dil-figr:Gönlü yaralı âşıklar. 1410
u.+ı girişme:İşvenin âşıkları. 4231
u.+ı şeydâ:Tutku,divâne âşıklar.
3702,4244
u.+ı zâr::İnleyen âşıklar. 3714,4022
(22)
uy- :Zevke, anlayışa uygun düşmek.
u. 774
u.-arsa 491
u.-du 3579
u.-duk 3761
u.-maz 1144, 3894, 4089
u.-sa 1236
u.-ur 241 (9)
uyan-:Uyku durumundan çıkmak.
u.-dı 550, 805
u.-sa 3769 (3)
uyar-:Bir kimseye bir davranışta
bulunmamasını söylemek, ikaz etmek.
u.-dı 4288, 4296
u.-ır 1568, 3957 (4)
uyu- :Uyku durumunda olmak.
u.-du 2096
u.-rdu 2633
u.-rken 4342
u.-sa 1645 (4)
uzad- :Uzatmak.
u.-ır 4141 (1)
uzak :Gidilmesi çok süren, çok ötelelerde
bulunan, irak, yakın karşıtı
u. 3426 (1)
uzat-:Konuşmayı sürdürmek.
u.-ma 1191, 1608, 2387
u.-maz 2918
u.-sa 3978 (5)

Ü

ü :Ve.
ü. 10, 25, 41, 43, 45, 51, 60, 77, 92, 92,
101, 103, 103, 103, 105, 106, 108, 110, 122,
123, 123, 137, 180, 182, 184, 193, 201, 211,
223, 234, 235, 238, 243, 254, 265, 269, 273,
275, 276, 280, 290, 291, 291, 293, 298, 308,
309, 318, 325, 327, 327, 334, 337, 351, 353,
357, 359, 360, 380, 381, 383, 389, 394, 403,
413, 418, 422, 426, 432, 436, 442, 446, 450,
451, 456, 463, 463, 466, 472, 487, 495, 510,
511, 512, 523, 529, 531, 544, 544, 545, 550,
564, 576, 576, 582, 589, 594, 597, 611, 613,
646, 651, 652, 656, 666, 670, 671, 671, 675,

677, 677, 679, 725, 725, 731, 734, 736, 741,
759, 762, 762, 771, 774, 778, 781, 786, 788,
794, 796, 798, 802, 803, 803, 818, 821, 821,
824, 824, 844, 852, 858, 888, 902, 906, 908,
909, 916, 926, 930, 930, 936, 953, 976, 980,
984, 987, 991, 991, 996, 999, 1002, 1006, 1011,
1015, 1016, 1016, 1018, 1021, 1021, 1035,
1037, 1043, 1044, 1045, 1045, 1049, 1049,
1052, 1055, 1064, 1065, 1069, 1114, 1115,
1123, 1124, 1131, 1132, 1138, 1140, 1151,
1151, 1154, 1155, 1155, 1163, 1163, 1165,
1174, 1175, 1185, 1188, 1193, 1193, 1193,
1196, 1208, 1212, 1217, 1219, 1221, 1224,
1230, 1230, 1234, 1248, 1249, 1251, 1258,
1263, 1264, 1265, 1267, 1278, 1293, 1296,
1299, 1315, 1323, 1330, 1331, 1349, 1352,
1354, 1373, 1381, 1400, 1408, 1408, 1417,
1426, 1429, 1434, 1437, 1463, 1463, 1469,
1481, 1483, 1489, 1494, 1499, 1500, 1504,
1508, 1512, 1515, 1516, 1526, 1529, 1540,
1541, 1542, 1547, 1552, 1559, 1576, 1581,
1608, 1614, 1618, 1624, 1628, 1628, 1637,
1638, 1657, 1660, 1662, 1679, 1686, 1691,
1702, 1719, 1721, 1725, 1748, 1750, 1785,
1795, 1820, 1830, 1830, 1845, 1849, 1850,
1855, 1857, 1866, 1866, 1867, 1869, 1871,
1875, 1877, 1878, 1881, 1882, 1884, 1886,
1888, 1890, 1892, 1893, 1897, 1898, 1902,
1905, 1926, 1928, 1930, 1930, 1930, 1931,
1934, 1937, 1939, 1949, 1956, 1964, 1964,
1966, 1969, 1973, 1988, 1989, 1989, 1994,
1996, 1998, 1998, 2009, 2011, 2017, 2019,
2019, 2033, 2038, 2039, 2043, 2051, 2051,
2051, 2052, 2054, 2057, 2063, 2100, 2110,
2112, 2114, 2119, 2138, 2139, 2142, 2143,
2173, 2185, 2185, 2187, 2192, 2193, 2204,
2216, 2224, 2224, 2238, 2240, 2241, 2248,
2254, 2265, 2266, 2267, 2270, 2272, 2277,
2285, 2294, 2303, 2336, 2339, 2340, 2349,
2357, 2357, 2363, 2384, 2388, 2391, 2392,
2393, 2397, 2397, 2403, 2406, 2412, 2415,
2415, 2416, 2416, 2421, 2423, 2427, 2427,
2432, 2432, 2436, 2437, 2437, 2438, 2439,
2447, 2453, 2454, 2461, 2474, 2474, 2480,
2480, 2481, 2482, 2489, 2489, 2492, 2500,
2503, 2509, 2523, 2544, 2546, 2565, 2567,
2576, 2578, 2597, 2600, 2600, 2621, 2623,
2623, 2623, 2637, 2639, 2642, 2651, 2653,
2656, 2659, 2660, 2665, 2667, 2673, 2673,
2679, 2683, 2683, 2689, 2691, 2691, 2693,
2695, 2697, 2698, 2706, 2716, 2716, 2716,
2716, 2717, 2717, 2717, 2725, 2725, 2725,
2728, 2731, 2734, 2734, 2736, 2738, 2741,
2742, 2742, 2751, 2755, 2761, 2761, 2764,
2775, 2781, 2791, 2791, 2792, 2795, 2802,
2812, 2813, 2826, 2827, 2829, 2832, 2841,
2845, 2845, 2857, 2863, 2875, 2887, 2888,
2891, 2892, 2892, 2898, 2900, 2906, 2913,

2914, 2918, 2922, 2923, 2930, 2931, 2933, 2937, 2939, 2945, 2948, 2948, 2956, 2968, 2972, 2979, 2991, 2993, 2999, 3002, 3006, 3008, 3009, 3009, 3009, 3010, 3018, 3042, 3045, 3047, 3048, 3049, 3055, 3055, 3056, 3057, 3058, 3074, 3081, 3089, 3110, 3110, 3113, 3117, 3117, 3118, 3121, 3122, 3147, 3150, 3154, 3160, 3169, 3177, 3178, 3180, 3192, 3194, 3197, 3210, 3213, 3215, 3224, 3225, 3227, 3228, 3229, 3232, 3234, 3238, 3241, 3246, 3253, 3264, 3268, 3273, 3279, 3286, 3297, 3297, 3298, 3302, 3314, 3317, 3338, 3341, 3350, 3353, 3355, 3358, 3368, 3371, 3378, 3380, 3381, 3405, 3411, 3420, 3420, 3425, 3427, 3428, 3428, 3430, 3430, 3439, 3440, 3441, 3444, 3449, 3454, 3461, 3465, 3472, 3488, 3514, 3516, 3519, 3540, 3547, 3555, 3555, 3558, 3558, 3586, 3586, 3601, 3616, 3629, 3647, 3677, 3681, 3703, 3704, 3707, 3716, 3725, 3726, 3731, 3737, 3738, 3739, 3752, 3753, 3755, 3768, 3776, 3785, 3785, 3808, 3817, 3821, 3824, 3831, 3839, 3861, 3867, 3869, 3873, 3878, 3889, 3917, 3947, 3952, 3954, 3967, 3968, 3978, 3978, 4008, 4032, 4067, 4070, 4085, 4086, 4089, 4097, 4110, 4117, 4126, 4126, 4126, 4134, 4154, 4154, 4157, 4158, 4158, 4164, 4166, 4167, 4175, 4197, 4200, 4209, 4212, 4219, 4222, 4226, 4231, 4234, 4250, 4250, 4259, 4265, 4274, 4299, 4299, 4305, 4311, 4315, 4316, 4325, 4325, 4329, 4330, 4333, 4333, 4336, 4339, 4346, 4352, 4352 (751)

üftâde : Düşkün, biçâre, zavallı.

ü. 1767, 4041

ü.+si 4083

ü.+sini 3603

ü.+i aşk:Çaresiz aşk. 3798 (5)

üftân : Düşen.

ü. 2548 (1)

ülfet : Alışma, kaynaşma, iyi geçinme, gönüllerin birleşmesi.

ü. 4275

ü.+i 1175 (2)

ümîd : Umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

ü.+im 2252, 3265

ü.+i sıhhat:Sağlık,eslenlik ümidi. 3670

(3)

ümmid :bkz. ümid.

ü. 4320

ü.+im 3214, 3283 (3)

ürd :Gibi,benzer.

ü.+i behişt:Cennet bahçesi gibi. 765

(1)

üslub :Tarz,yol.

ü.+i mahabbet 3574 (1)

üst :Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, fevk, alt karşıtı.

ü.+ünde 131, 536, 1379, 1671, 2398, 3196, 3530

ü.+üne 169, 527, 1378, 1707, 1977, 2558, 2684, 4161, 4180, 4268, 4313

(18)

üstâd : Bir ilim veya sanatta üstün olan kimse.

ü. 531, 1532, 2553, 2670, 3692

ü.+ı 686

ü.+ım 3346

ü.+ına 2390 (8)

üstâdâne : Üstâda yakışır surette, üstad gibi, üstatça.

ü. 3657 (1)

üstühân : Kemik.

ü. 266 (1)

üveys :Özel isim.

ü. 142 (1)

üzre :Amacıyla.

ü. 122, 213, 217, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 454, 553, 680, 733, 740, 848, 928, 968, 1005, 1052, 1237, 1262, 1355, 1409, 1531, 1533, 1936, 2005, 2021, 2033, 2119, 2129, 2178, 2245, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2351, 2354, 2463, 2544, 2553, 2558, 2718, 2754, 2780, 2845, 2848, 2876, 2934, 2936, 2976, 3196, 3304, 3515, 3526, 3528, 3536, 3657, 3904, 3977, 4156, 4156, 4157, 4158, 4159, 4160, 4161, 4162, 4163, 4259, 4341 (168)

V

vâ-beste : ...e bağlı, ilgili, bir şeyin arkasına bağlı, ancak onunla olabilir.

v. 512, 3118, 3588 (3)

vacib :Zorunlu.

v. 810

v.+dir 232, 952, 2253, 2268, 3214 (6)

va'd :Söz verme.

v.+i 3025 (1)

va'de :Bir iş için önceden belli edilen zaman, müddet.

v.+

i dilber:Dilberin verdiği süre. 3094 (1)

vâdî : Yol, tarz, usul.

v. 3332

- v.+de 2304, 3127, 3553, 3569, 3742
v.+dir 637
v.+i mana 2327
v.+ler 3884
v.+leri 1740
v.+ye 1739 (11)
- vâfir** : Pek çok, bol, çok.
v. 3094, 4155 (2)
- vahdet**: Birlik, yalnızlık, teklik bir ve tek olma.
v. 29, 3702 (2)
- vahy** : Fısıltı ile bildirme, ilham.
v. 312, 1877 (2)
- vâiz** :Vâiz.
v. 416
v.+ın 277 (2)
- vâiz** :Vaaz eden,nasihât veren.
v. 3317, 3960, 3978
v.+ler 3740 (4)
- vakâr** :Heybet.
v.+ı 2532 (1)
- vakf** : Durdurma, bir şeyi veya kimseyi alıkoyma.
v. 1090, 3589 (2)
- vakı** :Vuku bulan,olan.
v.+nın 485 (1)
- vakit** :Zaman.
v.+idir 2943, 4218
v.+i seher:Seher vakti. 1192 (3)
- vâlâ** : Yüksek, yüce, âlî, refî'.
v. 264
v.+yı 1387 (2)
- vallâhi**: Allah için, Allah hakkı için, Allah'a yemin ederim anlamına gelen yemin sözü.
v. 3126, 3256 (2)
- vallâhu**:bkz. vallâhi.
v. 1283 (1)
- var** : Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan, yok karşıtı.
v. 275, 276, 277, 439, 514, 536, 581, 757, 812, 886, 911, 923, 925, 1003, 1105, 1135, 1145, 1154, 1179, 1184, 1200, 1203, 1207, 1208, 1209, 1235, 1310, 1335, 1338, 1349, 1416, 1477, 1505, 1521, 1784, 1785, 1848, 1927, 2022, 2067, 2108, 2142, 2158, 2201, 2271, 2399, 2401, 2431, 2510, 2603, 2616, 2669, 2693, 2721, 2758, 2973, 3001, 3077, 3102, 3173, 3239, 3300, 3300, 3306, 3336, 3339, 3405, 3419, 3435, 3436, 3519, 3538, 3577, 3611, 3671, 3723, 3729, 3731, 3736, 3874, 3882, 3923, 3953, 3975, 3979, 3995, 4007, 4016, 4047, 4106, 4112, 4144, 4147, 4148, 4167, 4170, 4187, 4202, 4213, 4216, 4224, 4331, 4333, 4344, 4344
v.+dır 697, 2495, 3233, 3694, 3694, 3695, 3696, 3697, 3698
v.+ın 3319, 3319
v.+ımı 2413, 3854
v.+sa 224, 908 (120)
- var- :Ulaşmak,yetişmek.
v.-amam 3898
v.-dı 805
v.-dıkça 2338
v.-ınca 923, 2646, 3976
v.-ını 3551
v.-ip 2788
v.-ir 3664
v.-ma 4214
v.-maz 1974
v.-mazsa 2316
v.-sa 2325, 3769
v.-up 2815 (15)
- varaklı**:Yapraklı.
v. 1712 (1)
- varıyoğu**:Herşeyi.
v. 3256 (1)
- vârid** : Vürud eden, gelen, ulaşan, vasıl olan, erişen.
v. 313 (1)
- vâridât**:Gelirler.
v. 262, 2786 (2)
- varis** :Varis olan.
v.+e 2727 (1)
- vasf** :Nitelik.
v. 1466, 3007, 3719
v.+ı cemal 2279,2124, 2322
v.+ım 1621
v.+ın 2634
v.+ına 2786
v.+ını 738, 1276, 2419 (12)
- vâsıl** : Erişen, ulaşan, kavuşan, yetişen.
v. 3315 (1)
- vasıta** :Aracı.
v. 3567 (1)
- vassâf**: Vasıflandıran, vasıflarını bildirerek anlatan veya öven.
v.+ım 583
v.+ı ahd:Devri öven. 582
v.+ı dest-i zer-feşan:Eli altın saçanı öven. 626
v.+ı muhteşem suhan:Muhteşem söz söyleyeni öven. 164 (4)
- vaz'** :Meydana getirme,kurma.
v. 3144
v.+ımı 3038 (2)
- ve** :İki kelime veya iki cümle arasına girerek aralarında bir bağ olduğunu anlatan söz.
v. 789, 2044, 2842, 3324 (4)
- vebâl** :Günah.
v. 1743, 1878
v.+ım 2281
v.+in 1207 (4)
- vecâhet**: Güzellik, güzel yüzlülük, gösterişlilik.
v.+de 977 (1)
- vech** :Yüz.
v. 4011
v.+inde 3341 (2)

- vefâ** :Sevgiyi sürdürme, sevgi bağlılığı.
v.+dan 3273
v.+na 3892
v.+nı 3739
v.+yı 4164 (4)
- vefâsız**:vefâsı olmayan.
v. 4097 (1)
- vefk** :Uygun.
v.+ı murâd:Uygun istek. 2245, 2294
(2)
- vehm** : Sebepsiz korku, belirsiz ve manasız korku.
v.+e 1650 (1)
- vekîl** :Başkasının yerine ve adına hareket eden, konuşan.
v.+i 195 (1)
- velhâsıl**: Sözün kısası, hasılı, özü, kısacası, netice.
v.+ı 3229 (1)
- velî** :Dost,yakın.
v. 209, 211, 550, 1127, 1945, 3298, 3364, 3456, 3739 (9)
- veliyy**: Allah'ın sevgisine, himayesine kavuşmuş, ermiş kimseler, Allah dostu, evliya.
v. 2368
v.+i hûdâ:Allahın velisi. 3367 (2)
- velvele**: Gürültü, patırtı, yaygara, şamata.
v. 3583 (1)
- ver-** :Brakmak veya bağışlamak.
v. 3508
v.-di 34, 823, 1210, 1258, 1688, 1837, 1849, 2641, 2851, 3134, 3180, 3331, 3447, 3519, 3895, 3913, 4059, 4260
v.-dikçe 3246
v.-dikleri 3740
v.-din 1280, 1390
v.-e 153, 972, 1351, 1422, 1497, 1545, 1611, 1733, 1734,1895, 2669, 2954, 2978, 3441, 4206
v.-em 2719
v.-emez 2822, 3608
v.-en 138, 165, 2347, 2741, 3267, 3659
v.-eydi 2004
v.-eydin 1133
v.-eyim 2078, 2618
v.-ince 3583
v.-ip 1374, 2034, 3657
v.-ir 51, 158, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 499, 566, 756, 776, 911, 915, 1075, 1141, 1273, 1370, 1402, 1423, 1453, 1518, 1548, 1555, 1560, 1602, 1654, 1978, 2014, 2024, 2122,
- 2356, 2668, 2673, 3318, 3406, 3478, 3532, 3560, 3716, 3822, 4242
v.-irdi 735, 912, 1081, 1523, 1723, 2534, 3067
v.-irse 1090, 1517, 1832, 2362
v.-mede 1291
v.-meden 1750
v.-medi 2107
v.-medin 1506
v.-mek 1843
v.-mem 756
v.-memiş 4026
v.-mese 4020
v.-mesin 4078, 4081, 4134
v.-meye 2799
v.-mez 226, 497, 2216, 2615, 2710, 3551, 3929, 4079, 4157, 4168, 4259
v.-mezdi 3211, 3291
v.-mezse 3568, 3932
v.-miş 1850, 2647, 2931, 3058, 3142, 3883
v.-se 109, 398, 730, 1275, 1435, 1439, 1575, 1864, 1955, 2610, 2911, 2912, 2972, 4053
v.-sem 1185
v.-sin 4347, 4347
v.-ür 3843 (210)
- veril-**:Verme işine konu olmak.
v.-se 1486 (1)
- vermek**:Verme işi.
v. 2465 (1)
- vesvese**:Şüphe, işkil, kuruntu, tereddüt; kalbe gelen asılsız kötü ve sinsî düşünce.
v. 1348
v.+i şeytanî:Şeytanın verdiği vesvese.
v. 129 (1)
- vezân** : Esen, esici.
v. 395, 2533, 2770 (3)
- vezâret**: Vezirlik.
v. 2262, 2295
v.+e 1545
v.+le 566 (4)
- vezîr** : Osmanlı Devletinde vekillik gibi yüksek rütbelerinde bulunan ve paşa ünvanını taşıyan kimselere verilen ad.
v. 2055, 2098
v.+i 195, 1511, 2099
v.+i azam:Vezirlerin başı. 2109
v.+i nüktedan:Nükteci vezir. 2267 (7)
- vezirâ**:Ey vezir.
v. 1381, 1588, 1926, 2019 (4)
- vicdân**: İyiyi kötüden, hayrı şerden ayırt etmeye yardımcı olan ahlâkî duygu.
v. 675 (1)
- vidâd** :Dostluk.
v. 1528, 2248 (2)
- vifâk** : Aynı düşüncede olma, uygunluk, mutabakat.

v.+ı 2891 (1)
vilayet:Şehir,il.
v.+de 3027 (1)
vir- :bkz.vermek.
v.-mez 3841, 3841, 3842, 3843, 3844,
3845 (6)
virân : Yıkık, yıkılmış, harap.
v. 2584, 3217, 3881, 4048 (4)
virâne: Harabe, yıkılmağa yüz tutmuş veya
yıkılmış eski yapı.
v. 3505 (1)
vird :Öğrenci.
v. 1058, 1097, 1598
v.+i zeban:Söz öğrenen. 6,640,3737
(6)
visâl : Ulaşma, kavuşma.
v.+e 3671
v.+inle 3276 (2)
vizr :Günah,suç.
v. 1878 (1)
vu :bkz. ve.
v. 4233 (1)
vuslat: Bir şeye ulaşma, kavuşma, birleşme,
erişme.
v. 3546, 3729, 4243
v.+a 3567, 3580
v.+ı 3555 (6)
vü :Ve.
v. 4, 102, 315, 349, 421, 427, 445, 500,
567, 601, 672, 772, 785, 952, 967, 976, 1015,
1045, 1047, 1049, 1049, 1099, 1114, 1114,
1126, 1126, 1144, 1231, 1238, 1286, 1324,
1367, 1482, 1495, 1585, 1663, 1676, 1679,
1684, 1725, 1731, 1742, 1763, 1833, 1950,
1958, 2016, 2040, 2081, 2143, 2252, 2357,
2406, 2415, 2415, 2499, 2636, 2650, 2651,
2667, 2679, 2735, 2751, 2771, 2797, 2798,
2804, 2839, 2905, 2948, 2963, 2964, 3006,
3049, 3054, 3093, 3109, 3148, 3482, 3546,
3576, 3620, 3662, 3701, 3720, 3723, 3734,
3749, 3751, 3798, 3816, 3825, 3830, 3952,
3965, 4102, 4195, 4210, 4229, 4305, 4329 (101)
vücut : Var olma, var oluş, varlık.
v.+a 1536, 1607
v.+ı inşa 2138
v.+iyle 1109
v.+lan 1931
v.+u 71, 964, 1166, 1694, 1796, 2139,
2265, 2292, 2443, 2452, 2975, 3279, 3669
v.+um 3267
v.+un 484, 500, 716, 2480, 3131, 3417
v.+unla 215
v.+uyla 1056, 1989, 4303 (29)
vücûh :Çehreler,yüzler.
v. 1689 (1)

ya :Bağlaç,
y. 3, 10, 90, 225, 270, 271, 273, 276,
278, 280, 288, 289, 296, 297, 298, 300, 301,
303, 304, 306, 307, 310, 312, 312, 373, 421,
479, 479, 480, 501, 502, 623, 769, 777, 787,
789, 805, 853, 853, 853, 853, 853, 978, 1043,
1081, 1106, 1210, 1262, 1304, 1345, 1420,
1424, 1551, 1551, 1559, 1560, 1561, 1682,
1682, 1710, 1718, 1722, 1742, 1783, 1783,
1846, 2129, 2256, 2385, 2398, 2480, 2512,
2662, 2684, 2719, 2719, 2808, 2808, 2984,
2985, 3007, 3027, 3076, 3096, 3097, 3219,
3271, 3274, 3325, 3325, 3326, 3434, 3502,
3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3507, 3508,
3518, 3546, 3546, 3581, 3594, 3635, 3722,
3737, 3833, 3841, 3915, 3942, 3942, 4019,
4054, 4094, 4156, 4272, 4325, 4327, 4334 (121)
yaban : Issız yerde yaşayan veya yetişen canlı.
y.+a 1535
y.+da 3943
y.+e 3653 (3)
yâd : Hatırlama, anma, hatıra getirme.
y. 652, 659, 672, 913, 1032, 1081,
1131, 1260, 1519, 1531, 1541, 1710, 1920,
1957, 2014, 2309, 2517, 2577, 2580, 2985,
3271, 3277, 3343
y.+a 4271
y.+e 3743
y.+ına 865
y.+i vücut 2214 (27)
yağız :Siyah.
y.+ı 853, 862 (2)
yağma :Birçok kişinin zor kullanarak ele
geçirdikleri malı alıp kaçması.
y. 887
y.+lar 4246
y.+yı 2318 (3)
yahpâre:Yekpâre,tek parça.
y. 4151 (1)
yahud :Veya, ya da.
y. 272, 274, 290, 305, 710, 1425, 2754,
2977, 3027, 3294 (10)
yak- :Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol
açmak, tutuşturmak.
y.-ar 1332, 1368, 1383, 3865, 4104
y.-dı 218, 4234
y.-mağa 2747, 4153
y.-masa 2830
y.-maz 3856
y.-sa 1169 (12)
yaka :Giysilerin boyna gelen, boynu çeviren
bölümü.
y.+sın 128
y.+sına 4349 (2)
yakıl-:Yanma işine konu olmak.
y.-alım 3971 (1)
yaklaş-:Yakınma gelmek.
y.-dı 1786

Y

y.-tı 3856 (2)
yâl : Kuvvet, güç.
y. 576, 930, 1857, 2017
y.+ine 918 (5)
yalnız:Yalnız.
y. 1663, 3708 (2)
yaman Güç, etki veya beceri bakımından
alıılmışın üzerinde olan.
y. 1419 (1)
yan :Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan
bölümü.
y. 175, 4006
y.+a 797, 807, 807, 1408, 1569, 1619,
1939, 2770
y.+adan 1061
y.+ı 3905, 3905
y.+ıma 175
y.+ımda 798, 1139, 2475, 3073, 3355
y.+ına 4057
y.+ında 455, 789, 1418, 2218, 2614,
3156, 3229, 3271
y.+ından 4038 (29)
yan- :Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.
y.-a 3549
y.-alım 3971
y.-ar 857, 2591
y.-ınca 183, 3592, 3971
y.-sın 3307 (8)
yani : "Demek, şu demek ki" anlamlarında bir
söz.
y. 6, 84, 283, 312, 795, 1737, 2686,
2690, 2949, 3222, 3443, 3877 (12)
yap- :Ortaya koymak, gerçekleştirmek,
oluşturmak, meydana getirmek.
y.-ar 1385
y.-dı 1384 (2)
yaptır-:Yapmasını sağlamak, yapmasına imkân
vermek.
y.-a 2411 (1)
yâr :Sevgili.
y. 426, 770, 1307, 1440, 1727, 2466,
3221, 3533, 3548, 3574, 3632, 3634, 3934,
3959, 3994, 4012, 4051, 4191, 4251, 4304
y.+a 3567
y.+dan 3868
y.+dır 3546
y.+e 2685, 3609, 3864, 3949, 3979
y.+ı 1135, 3702
y.+ımız 3769
y.+ın 3329, 3730, 3887
y.+ına 4026
y.+in 3798, 4153, 4337 (38)
yârân :Yarlar, dostlar, sâdik arkadaşlar,
sevgililer.
y. 1475, 3496, 4344
y.+e 23, 321, 4054, 4124
y.+ı 151, 3945
y.+ım 3357

y.+ile 1307
y.+ı acem:Acem dostları. 2722
y.+ı tenük:Kuvvetsiz dostlar. 3794
(13)
yaraş-:Yakışmak, uymak.
y.-dı 226
y.-ır 54, 725, 846, 874, 884, 893, 895,
918, 920, 1222, 1322, 1540, 1640, 1946, 2053,
2092, 2661, 2686, 2790, 2838, 2896, 2939,
3011, 3321, 3402, 3423, 3758, 3827, 3990,
4203, 4261, 4310, 4345
y.-miş 3204 (35)
yâre :Yara.
y.+sin 4016, 4021
y.+sine 4140 (3)
yâsemen: Güzel kokulu, beyaz ve güzel
çiçekler açan sarmaşık cinsinden bir ağaç.
y. 219, 4070, 4112
y.+i 4259 (4)
yâsemîn:bkz. yâsemen.
y. 2965 (1)
yaş :Gözyaşı.
y. 4172 (1)
yaşa-:Canlılığını, hayatını sürdürmek.
y.-maz 421
y.-ya 2244 (2)
yaşamak:Yaşama işi.
y. 420 (1)
yâve : Hezeyan, saçma sapan söz, boş söz.
y. 833 (1)
yay :Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş
gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.
y.+ı 1397, 3335 (2)
yaz- :Söz ve düşüncüyü özel işaret veya
harflerle anlatmak,yazıya dökmek.
y. 2392
y.-am 2587
y.-amaz 2235
y.-an 142
y.-anca 3654
y.-ar 259, 332, 1976
y.-arken 263, 2634, 2659
y.-dı 1908, 3133
y.-dığımca 1276
y.-ınca 1084, 1922
y.-ıp 352, 3084, 3657
y.-mağa 1869
y.-miş 142, 1822
y.-mişlar 3650, 3650, 3651, 3652,
3653, 3654, 3655, 3655, 3656, 3657, 3658,
3659
y.-sa 735, 1653, 1668, 2967 (38)
yazıl-:Yazma işi yapılmak.
y.-an 1671, 2837
y.-miş 2478
y.-mişdir 4342
y.-sa 1462, 2365, 3327 (7)
ye- :Yemek yeme, karın doyurma işi.

- y.-me 774
y.-rsin 1051 (2)
- yedi** :Alttıdan sonra gelen sayının adı.
y. 2161, 4163
y.+sinde 945 (3)
- yegâne**: Biricik, tek, yalnız.
y. 560, 666, 1024, 1067, 1116, 1126, 1163, 1503, 1812, 1914, 1944, 1992, 2030, 2101, 2304, 2367, 2519, 3494, 4293 (19)
- yeğ** :Bir başkasından daha çok beğenilip tercih edilen, üstün görülen, müreccah.
y. 2343
y.+dir 1148, 2184 (3)
- yehûd** : Yahudi, İsrail oğulları.
y. 2474 (1)
- yek** :Bir,tek.
y. 1972,2314 (2)
- yek-reng**:Tek renk.
y. 707, 1077, 4166 (3)
- yek-rûz**: Bir günlük, geçici, muvakkat
y.+e 1430 (1)
- yek-şebe**: Bir gecelik, bir gece.
y. 1868 (1)
- yeksân**: Düz.
y. 136, 678, 1274, 1418, 1810, 1973, 3969, 4060, 4199
y.+dır 1126, 3073, 3355 (12)
- yektâ** : Eşsiz, benzersiz.
y. 339
y.+dır 2480 (2)
- yetkene**: Tenha, yalnız başına.
y. 793 (1)
- yel** :Rüzgâr.
y. 577, 945
y.+den 3182 (3)
- yemen**:Yer ismi.
y. 566, 3225 (2)
- yemîn** : And, kasem; bir iddiayı kuvvetlendirmek için Allah adını anma, Allah'ı şahit tutma.
y. 703, 2717, 3188 (3)
- yemm** :Deniz, derya, umman.
y. 2112, 2523 (2)
- yen-** :Mağlup etmek.
y.-emem 2324 (1)
- yeni** :Oluş veya çıkışından beri çok zaman geçmemiş olan
y. 1376
y.+den 1347 (2)
- yer** Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân
y. 492, 536, 681, 793, 1368, 1368, 1378, 1771, 1860, 1924, 2493, 2551, 2551, 2555, 2592, 2592, 2787, 2932, 2985, 3524, 3601, 3860, 3977, 4296, 4296
y.+de 416, 454, 487, 518, 546, 866, 1289, 1378, 1642, 1818, 2027, 2199, 2315, 2455, 3026, 3174, 3500, 3779, 3877, 3964, 4191, 4196, 4351
y.+den 2859, 4315
y.+deyim 3513
y.+e 922, 1449, 1659, 1847, 2128, 2162, 2177, 2588, 2630, 3312, 3407, 3625, 3701, 3779, 3886, 3916, 3970, 3976, 4351
y.+e geç-:Yerle bir olmak.
2211,2310,2381
y.+i 310, 1553, 2981, 4192
y.+idir 130, 919, 2814, 3977, 4120
y.+in 193, 1651, 3185, 3921
y.+inde 890
y.+inden 455, 1627, 2794, 3861
y.+ine 260, 460, 1623, 1653, 2005, 2088, 2586, 2744, 3132, 3483, 3786, 3900
y.+ini 121
y.+iyle 2382, 2383, 2829
y.+leri 1620 (108)
- yerleş-**:Yer edinmek.
y.-ir 1464 (1)
- yerli**:Yabancı olmayan.
y. 3132 (1)
- yeryüzü**:Dünya.
y.+nden 1791 (1)
- ye's** : Ümitsizlikten meydana gelen üzüntü ve karamsarlık.
y. 4096 (1)
- yeşil** : Sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan, bitki yapraklarının çoğunda görülen renk
y. 272, 1559 (2)
- yet-** : Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.
y.-er 590, 956, 1182, 2498, 2889, 3935, 4150
y.-erdi 1025, 4142
y.-mez 532, 935, 1191, 1744, 2261, 3408, 3437, 3740, 4189 (18)
- yeter** :Kâfi, yetişir, yeterli” anlamlarında bir söz.
y. 594, 799, 929, 1107, 1189, 2238, 2293, 3501, 3592, 3614, 3844, 4153, 4154 (13)
- yetiş-**:Ulaşmak, ermek, varmak, vasıl olmak.
y.-di 1061
y.-mez 849 (2)
- yıkıl-**:Yıkma işi yapılmak veya yıkma işine konu olmak.
y.-dı 4273
y.-ıp 2642
y.-sa 2211 (3)
- yıl** : Dünyanın, güneş çevresinde tam bir dolanım yapması için geçen 365 gün, 5 saat ve 49 dakikalık zaman.
y. 171, 684, 956, 1791, 2260, 2671, 2810, 2912
y.+da 1403, 2033, 2294, 2315, 3756
y.+dır 2289 (14)
- yig** :bkz. yeğ.
y. 3697 (1)

yine :Yeniden, bir daha, tekrar, gene..
y. 22, 78, 115, 139, 152, 176, 217, 217,
218, 219, 323, 324, 385, 408, 439, 453, 455,
465, 467, 514, 530, 592, 689, 707, 752, 765,
767, 823, 867, 886, 1048, 1101, 1113, 1118,
1136, 1137, 1145, 1184, 1188, 1260, 1409,
1484, 1614, 1649, 1669, 1676, 1677, 1731,
1836, 1849, 1886, 1888, 1931, 1933, 1934,
1934, 1935, 1963, 1968, 2068, 2089, 2094,
2094, 2095, 2096, 2127, 2129, 2173, 2179,
2184, 2188, 2245, 2252, 2256, 2283, 2463,
2491, 2547, 2547, 2548, 2642, 2671, 2743,
2810, 2812, 2827, 2847, 2848, 2850, 2857,
2857, 2925, 2948, 3017, 3079, 3087, 3218,
3322, 3323, 3323, 3356, 3456, 3458, 3464,
3479, 3502, 3530, 3557, 3602, 3659, 3665,
3684, 3721, 3754, 3755, 3760, 3763, 3779,
3793, 3808, 3810, 3836, 3850, 3868, 3876,
3881, 3884, 3898, 3910, 3920, 3921, 3963,
3965, 3980, 4003, 4015, 4073, 4110, 4110,
4111, 4112, 4113, 4114, 4130, 4130, 4131,
4132, 4133, 4134, 4135, 4136, 4137, 4138,
4146, 4155, 4157, 4164, 4199, 4219, 4221,
4231, 4259, 4260, 4272, 4285, 4286, 4288,
4295, 4296, 4321, 4332, 4334, 4343, 4351
(174)
yitir:-Kaybetmek.
y.-irdi 2830 (1)
yog :Yok.
y. 4305 (1)
yoğ :Yok.
y.+miş 4331, 4331, 4332 (3)
yoğimiş:yokmuş.
y. 3283 (1)
yohsa :Yoksa.
y. 277, 282, 295, 593, 755, 809, 833,
888, 924, 1005, 1139, 3128, 4225 (13)
yok :Bulunmayan, mevcut olmayan (nesne,
kimse vb.), var karşıtı.
y. 72, 113, 133, 302, 467, 524, 689,
864, 981, 982, 1119, 1140, 1312, 1596, 1659,
1784, 1893, 2128, 2144, 2186, 2204, 2205,
2289, 2791, 2791, 2807, 2888, 3226, 3228,
3234, 3239, 3240, 3302, 3318, 3370, 3410,
3465, 3493, 3538, 3587, 3625, 3694, 3745,
3750, 3766, 3779, 3798, 3812, 3892, 3933,
3938, 4010, 4015, 4038, 4078, 4081, 4095,
4097, 4106, 4235, 4282, 4351
y.+dur 491, 1009, 1294, 2168, 2182,
2498, 3403, 4101, 4210, 4248
y.+durur 3149
y.+sa 1880, 2021, 2026, 2237, 4003
(78)
yokla:-Bakmak, gözden geçirmek, kontrol
etmek..
y.-mazsın 4016
y.-r 4103
y.-sa 4208

y.-san 22, 3708, 3849 (6)
yoklan:-Yoklama işine konu olmak.
y.-sa 2190 (1)
yoksa : "Aksi takdirde" anlamında kullanılan
bir söz.
y. 2410, 3320, 3494, 3665 (4)
yol : Karada insanların ve hayvanların geçmesi
için açılan veya kendi kendine oluşmuş,
yürümeye uygun yer.
y. 129, 2354, 4256
y.+da 175, 847, 1961, 3977, 4108
y.+dan 3459
y.+larına 191
y.+u 945
y.+udur 1740
y.+unda 216, 763, 1750, 3682, 3779,
3926, 4023, 4351
y.+unu 2830, 3776 (22)
yukar :Yukarı.
y.+dan 3832 (1)
yum- :Kıсарak kapamak, sıkarak kapalı duruma
getirmek
y.-up 384, 486, 852, 1509, 3764, 3930
(6)
yürü :Yol almak.
y. 2044, 3729 (2)
yürüt:-Yürümesini sağlamak.
y.-se 242, 1231 (2)
yürüyüş:Yürüme işi veya biçimi.
y. 891 (1)
yüz 1: Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve
çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.
y. 44, 384, 620, 884, 956, 1116, 1153,
1212, 2248, 2293, 2833, 3119, 3212, 3303,
3565, 3587, 3617, 3672, 3717, 3764, 3770,
3798, 4057, 4141, 4175, 4199, 4228, 4245
y.+den 1144, 3574
y.+i 4234
y.+ler 1546
y.+ sür:-Aşırı sevgi göstermek için yere
eğilmek. 2320,2390
y.+ü 4097, 4235
y.+üm 256, 625, 961, 1137
y.+ün 595, 799, 896, 970, 1139, 3901,
3920, 4220
y.+ünde 1019, 4126
yüz 2:Sayı.
y.+bin 2390 (51)
yüzsüz:Utanmaz, sıkılmaz, çekinmez, arsız.
y. 4237
y.+i 4237 (2)

Z

zabt : İdaresi altına alma, kendine mal etme.
z. 96, 752, 871, 1294, 1870, 2326, 2341
z.+a 4019

za'f : Zayıflık, kuvvetsizlik, dermansızlık, arıklık.

z.+dan 3512 (1)

zafer :Kazanılan başarı.

z. 544, 1063, 1408, 2114

z.+e 2057 (5)

zâhid : Dinin emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınan ve sakınan, ibadetle çok meşgul olan takva sahibi, zühd sahibi.

z. 3705, 3784, 4111, 4150

z.+de 3651 (5)

zâhidâ:Ey zâhid.

z. 3535, 4165 (2)

zâhir : Açık, belli, meydanda.

z. 179, 206, 984, 1019, 1618, 1691, 2083, 2551, 2781, 2816, 2903, 2988, 2991, 3186, 3279, 3391, 3412, 4123, 4338

z.+de 379, 3405

z.+dir 3654 (22)

zahm : Yara, ceriha.

z. 3476, 3544, 3615, 3764, 4140 (5)

zâid : Artan, arttıran.

z. 3407 (1)

zâil : Zeval bulan, sona eren, devamlı olmayan, yok olan.

z. 1411 (1)

zâim :Zeamet sahibi.

z. 322, 1341, 1342, 1685 (4)

zalim : Acımasız ve haksız davranan, kıyıcı, zulmeden.

z. 3881

z.+den 3725 (2)

zaman : Bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit.

z. 171, 179, 249, 281, 893, 992, 1251, 1403, 1422, 1437, 1459, 1505, 1686, 1692, 1707, 1786, 1987, 2540, 2648, 2692, 3064, 3083, 3210, 3245, 3687, 4298

z.+a 2053

z.+da 419, 1607

z.+dır 415, 3092

z.+ı 486, 3091, 3932

z.+ı madelet 2377

z.+ımda 835, 1825

z.+ımda 672, 681, 1029, 1131, 1172, 1521, 1734, 1925, 1942, 2002, 2117, 2120, 2452, 2462, 2525 (52)

zamane :İçinde bulunulan zaman, dönem.

z. 30, 509, 729, 1093, 1320, 1485, 1571, 1699, 1985, 2249, 2551, 2573

z.+de 180, 1498 (14)

zamîr :Gönülde gizli olan sır.

z.+i 1127, 1814, 1919, 2526

z.+i cevher-i küll 2372

z.+in 2709 (6)

zamm : Katma, ekleme.

z. 2140 (1)

zanbak:Zambak,z ambakgillerden, 90-100 cm yüksekliğinde, güzel ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi.

z.+dır 1559 (1)

zann :Şüphe.

z. 1254, 1629, 2492 (3)

zannet-:Sanmak.

z.-erdim 1257

z.-ip 4180 (2)

zanneyle-:Sanmak.

z.-r 1082 (1)

zâr : İneleyen, sesle ağlayan.

z. 2802, 3880, 4212, 4339 (4)

zarar : Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya kötü sonuç.

z. 491, 542, 2195 (3)

zârif : Zarâfetli, güzel, şık.

z. 3233 (1)

zaruri:Zorunlu.

z. 2161 (1)

zât :Kişi,şahıs.

z. 57

z.+ı 1017, 1219, 3414, 4099

z.+ın 1038, 1178, 1788, 2482, 3122, 3233

z.+ına 2992

z.+ında 784, 1706, 1718, 3415

z.+ını 2125, 2593, 3155

z.+ınla 3180, 3232

z.+ıyla 105, 2733 (23)

zeban :dil,lisan.

z. 161, 1922, 2786

z.+dır 3121

z.+ım 1002, 1589, 1824, 2071, 3007, 3835

z.+ımda 1927 (11)

zeber :Üst.

z. 512, 2642 (2)

zebûn: Zayıf, âciz.

z. 156 (1)

zeheb : Altın.

z. 3229 (1)

zehr :Zehir.

z. 4098

z.+i 3780, 4248 (3)

zehr-âb: Acı su.

z. 1666 (1)

zekâ :Akıl.

z.+da 2267 (1)

zelzele:Sarsıntı.

z.+den 879, 3583

z.+i hamle:Hamlenin sarsıntısı. 1451 (3)

zeman :Zaman.

z.+ımda 2652 (1)

zemin :Yer,yeryüzü.

z. 109, 222, 284, 299, 437, 558, 998, 1367, 1450, 1451, 1488, 1571, 1686, 1858,

1985, 2499, 2549, 2736, 3061, 3245, 4298, 4299

z.+de 3490, 4163
z.+den 578, 943, 944
z.+e 662, 1112, 2309, 2361
z.+ın 1790
z.+i 271, 978, 998, 1707, 1798, 3680
z.+in 217 (39)

zemm : Yerme, kınama, ayıplama.
z. 2497 (1)

zemzem: Kâbe-i Mükerreme'nin yanında bulunan kuyunun adı ve bu kuyunun suyu.
z. 3400 (1)

zen : Kadın, nisa.
z. 1035 (1)

zenah :Çene.
z.+dan 4337 (1)

zincir:Birbirine geçmiş bir sıra metal halkadan oluşan bağ.

z. 871, 4269
z.+e 1044 (3)

zencîr: Art arda gelen şeylerin oluşturduğu dizi,zincir.

z. 2119
z.+i ceza:Ceza zinciri. 2876
z.+i emvâc:Dalgaların zinciri. 2571 (3)

zeng-bar:Kir saçan.
z. 782 (1)

zengî : Zenci, siyah derili insan.
z. 12 (1)

zengî-pâsbân:Zenci bekçi,nöbetçi.
z. 2573 (1)

zer :Altın.
z. 2964
z.+dir 293
z.+i 190, 734
z.+i hâlis:Saf altın. 3174
z.+i nev-sikke:Altın yeni para. 2721

(6)
zer-feşân:Altın saçan.
z.+dır 996 (1)

zer-gerî: Kuyumculuk.
z. 1630 (1)

zer-endûd: Altın yaldızlı.
z.+e 339 (1)

zer-külâh:Altın başlık.
z.+ıyla 2754 (1)

zerd :Sarı.
z. 3380 (1)

zerre :Pek ufak parça, en küçük parça, çok küçük parça.
z. 397, 689, 912, 1435, 1435, 1616,

1863
z.+den 3186
z.+dir 3927
z.+i sebük-bâr 2379
z.+si 1077
z.+sin 756, 2076

z.+siyle 82
z.+yi 1033, 1170 (16)

zerrece:Zerre kadar.
z. 1795, 2000, 2574, 3310 (4)

zerrîn-haçer:Altından haçer.
z.+i 705 (1)

zerrîn-şems:Altın gibi güneş.
z.+e 645 (1)

zevâyâ: Zâviyeler.
z.+yı zamane:Dönemin zaviyeleri.
2160 (1)

zevk :Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz

z. 766, 2463, 3222, 3440, 3787, 3936, 3991, 4046, 4218

z.+ı gam:Gam zevki. 1744

z.+ı şehnaz:Çok nazlı sevgilinin zevki.
1141

z.+ı vuslat:Sevgiliye kavuşmanın zevki. 1047

z.+i 771, 1235, 3628, 4210, 4271

z.+i keyf-i bâde:Şarap keyfinin zevki.
2508

z.+i suhan:Sözün keyfi. 2672

z.+imiz 4106

z.+inde 3313

z.+ine 3315, 3318

z.+ini 2605 (24)

zeyn : Zinet, süs.
z. 4114, 4336 (2)

zîb : Zinet, süs, bezek.
z. 403, 2492 (2)

zîbâ : Güzel, süslü.
z. 867, 1046, 3204
z.+da 3090 (4)

zîbâ-suret:Güzel yüz.
z. 3411 (1)

zîbende: Süslü, zinetli.
z. 1017 (1)

zîlâl : Gölgeler.
z.+ı eşcâr:Ağaçların gölgeleri. 2361

(1)
zîll :Gölge.
z.+ı hûdâ:Allah'ın gölgesi. 897, 898

z.+ı râkib:Rakibin gölgesi. 1449

z.+ı ref'et:Merhametin gölgesi. 3183

(4)
zîmn :Niyet.
z.+ında 2846 (1)

zîr : Alt, aşağı.
z. 512, 798, 936, 2642 (4)

zîr-iran:Aşağı İran.
z. 2789

z.+ında 298, 972, 1960, 2064(5)

zîrâ : Çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

- z. 79, 258, 376, 416, 453, 462, 484,
494, 531, 543, 554, 573, 631, 678, 789, 810,
849, 861, 1053, 1134, 1145, 1148, 1752, 1781,
1905, 1922, 2048, 2085, 2130, 2176, 2280,
2288, 2441, 2464, 3103, 3124, 3274, 3339,
3382, 3580, 3599, 3819, 3887, 3953, 4090,
4093, 4204, 4219 (48)
zıyâ :Işık.
z. 1435 (1)
zıyâ-pâş:Işık saçan.
z. 1795 (1)
zîver :Süs, zinet, bezek.
z. 1055, 3037
z.+i âlem:Âlemin süsü. 1162
z.+i divân:Divânın süsü. 2955, 4054
z.+i dükkân-ı suhan:Söz dükkânının
süsü. 3170
z.+i eyvân:Köşkün süsü. 2793
z.+i külh:Başlığın süsü. 3352
z.+i tîg:Kılıcın süsü. 5
z.+i zerrîn-gül:Altından yapılmış
gülün süsü. 2062 (10)
zihî :Ne güzel, ne iyi, ne hoş.
z. 99, 557, 641, 845, 929, 947, 985,
1015, 1064, 1119, 1120, 1363, 1481, 1482,
1483, 1789, 1790, 1791, 1940, 1982, 1995,
2038, 2038, 2174, 2250, 2270, 2271, 2344,
2413, 2439, 2440, 2501, 2516, 2570, 2853,
2853, 3038, 3324, 4299, 4299 (40)
zîkr :Anma, anılma, adını anma, hatıra
getirme, iyilikle anma.
z. 41, 1922
z.+i 3124 (3)
zillet:Hor ve hakir görülme.
z. 1199, 2185 (2)
zimâm :Kendi tarafını koruma, gözetme,
kayıрма.
z.+i devlet:Devletin kayırması. 2258
(1)
zindânî:Zindanlık, zindana kapatılmış suçlu.
z. 130 (1)
zinde :Dinç, sağlam, güçlü, kuvvetli.
z. 140, 1831, 2274, 2373, 3806
z.+dir 2135 (6)
zin-pûş:Eyer örtüsü.
z. 1380(1)
zinhâr:Sakın, aslâ, kat'iyen, olmaya, aman!
z. 3667, 3848 (2)
ziyâ :Işık.
z. 912 (1)
ziyâde:Çok, fazla, artık.
z. 1188, 1541, 3090, 3748, 4113 (5)
ziyân :Zarar.
z. 168, 206, 1418
z.+dır 420 (4)
ziynet:Süs,bezek.
z. 2492, 2534, 2852 (3)
zuhâl :Satürn, sekendiz.
z. 1570, 2809 (2)
zuhûr :Görünme, meydana çıkma.
z. 1469, 2199, 3159
z.+a 371 (4)
zulm :Zulüm.
z. 2204
z.+e 2918, 3867
z.+ün 4274
z.+üne 172 (5)
zulmet:Karanlık.
z.+i bahr:Karanlık deniz. 4350 (1)
zu'm :Şüphe,sanmak.
z.+u 533 (1)
zumumca:Kanaatimce.
z. 2125 (1)
zumunca:Kanaatince.
z. 464, 495, 1473, 2493 (4)
zûr :Yalan, asılsız, uydurma söz.
z. 2647 (1)
zûbde :Bir şeyin en mühim kısmı, bir şeyin
özü, seçkin kısmı.
z.+i şahan-ı alem 817(1)
zûhd :Nefsî ve dünyevî arzuları terketme,
Allah korkusuyla günahlardan kaçınıp vaktini
ibadetle geçirme, takva.
z. 1104, 3355, 4167, 4219, 4275
z.+ü 4166(6)
zûhhd :Bir terimli.
z. 1523 (1)
zûhre :Çoban yıldızı, sabah yıldızı, venüs.
z. 877, 1231, 1584, 2233, 3201, 3354
z.+ye 3019
z.+i fettan-ı felek 1243
z.+i zehra:Parlak çoban yıldızı.
306,966
z.+i zehra-yı çeng 1149 (11)
zülâl :Saf, hafif, soğuk ve tatlı su.
z.+i nazm:Şiirin tatlı suyu. 1725
z.+i suhan:Sözün tatlı suyu. 48 (2)
Züleyha:Özel isim.
z. 965, 1047
z.+dır 2478 (3)
zûlf :Saç, yüzün iki yanından sarkan saç lülesi.
z. 4158
z.+i 3844
z.+idildarı 2351
z.+ipürtabına 2331
z.+işimşadı 2120
z.+ü 631, 3666, 3714, 3832, 4034,
4041, 4045, 4142, 4154, 4261
z.+ün 1424, 3486, 3500, 3566, 4055,
4085, 4092
z.+ünde 4049, 4063, 4091
z.+üne 375, 3627, 3887, 4019, 4035
z.+ünü 3482, 3483, 4056, 4060, 4061,
4254
z.+ünün 4040
z.+i canan:Sevgilinin saç lülesi.1308

z.+i dilber:Güzelin saç lülesi. 4037
z.+i düta:İki kat saç lülesi.4043,4065
z.+i kar-ı ali 192
z.+i perişan:Perişan saç lülesi.

3542,4039

z.+i pür-çin-i bütan 247
z.+i pür-hâm:Kıvrılmış saç lülesi. 226
z.+i siyah:Siyah zülf. 2714
z.+i siyeh:Siyah saç lülesi. 4156
z.+i yâr: Sevgilinin zülfü, saçı. 4319
z.+i zühre:Sabah yıldızının zülfü. 4278

(50)

zümre:Cemaat, topluluk.

z.+sinin 62

z.+i ashab-ı istidad 2461 (2)

zü'n-nûn: Hz. Yunus Peygamber'in (a.s.) bir lakabı.

z. 3055(1)

SONUÇ

Söz varlığı nedir?Söz varlığı bir toplumun kültürel zenginliklerinin yansımasıdır.Bir dilin zenginliğinin göstergesidir.Peki bir dilin söz varlığı nasıl tespit edilebilir?Bunun en doğru yolu hiç şüphesiz ki o dilde verilen edebî eserleri incelemektir.Önemli şâir ve yazarların eserleri incelendiğinde o dilin söz varlığı büyük ölçüde ortaya konmuş olur. Türk dilinin söz varlığını ortaya koymak için birçok çalışma yapılmıştır.Bu çalışmalar sayesinde Türk dilinin zenginliğine ve renkliliğine dikkat çekilmiştir.Bu renklilik içinde divân şiiri önemli bir yer arz eder.Divân şiirinin en büyük kasidedisi kabul edilen Nefî kendi divânında kullandığı kelimelerle ve kelime gruplarıyla bunu açıkça ortaya koyar.Yaptığımız çalışma Nefî'nin kelimelere hâkimiyetini,zengin kelime dağarcığını apaçık ortaya koymaktadır.

Nefî Divânı'nın söz varlığını ortaya koyduğumuz çalışmamızda gördük ki Nefî kelime grupları içinde özellikle birleşik fiilleri,isim tamlamalarını sıkça kullanmıştır,eserde 1563 tane birleşik fiil vardır.Kullanım sıklığına baktığımızda birleşik fiillerden ve isim tamlamalarından sonra Arapça,Farsça tamlamaların,sıfat tamlamalarının geniş yer tuttuğunu görürüz.Nefî bu kelime gruplarını ne derece çok kullandıysa birleşik isimleri,ünlem gruplarını,kısaltma gruplarını da o derece az kullanmıştır.Ayrıca çalışmamız esnasında dikkatimizi çeken bir diğer nokta Nefî'nin divânında sadece bir defa kurallı birleşik fiil kullanmış olmasıdır(bkz. alıver- 1195).

Çalışmamız sonucunda Nefî'nin divânında 43079 adet kelime kullandığını bunların 3735' nin madde başı , 22530'unun alt madde olduğunu gördük. Bu çalışma da gösteriyor ki Nefî'nin kendi dönemine göre oldukça geniş bir kelime dağarcığı mevcuttur.Ayrıca dikkatimizi çeken bir başka noktada kullandığı kelimelerin sadece 399 tanesinin Türkçe olmasıdır. Nefî eserinde 238 fiil,2497 isim ve isim soylu sözcük kullanmıştır.

Çalışmamızın Türk dilinin söz varlığını ortaya koymada bir nebze de olsa katkı sağladığını umarız.Hiç şüphesiz ki koca bir deryâ olan Türk dilinin söz varlığını tespit

etmek için katedilmesi gereken çok yol var.Bu yolun son zamanlarda yapılan ve bundan sonra yapılacak olan araştırmalarla kısalacağına inanmaktayız.

KAYNAKÇA

- AKKUŞ Metin (1993), *Nef'i Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara
- BANARLI Nihad Sami (1972), *Metinlerle Türk ve Batı Edebiyatı*, Cilt 2, Remzi Kitabevi, İstanbul
- ERGİN Muharrem (1999), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul
- ERGÜZEL M.Mehdi (2007), *Dil ve Kültür Üzerine Yazılar -1-*“ Yahya Kemal’in Rubailerinde Kelime Kadrosu, Kelime Grupları, Cümle Tipleri”, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul
- ERGÜZEL M.Mehdi (2007), *Dil ve Kültür Üzerine Yazılar -1-*“ Yavuz Bülent Bakiler’in Şiirlerinde Kavram Dünyası ve Söz Varlığı”, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul
- ERGÜZEL M.Mehdi (2007), *Kuşlar Kitabı*, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul.
- DEVELLİOĞLU Ferit (1996), *Osmanlıca -Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara
- HACIEMİNOĞLU Necmettin (1972), *Türk Dilinde Edatlar*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara
- İPEKTEN Haluk (1985), *Nef'i'nin Hayatı ve Sanatı*, Türk Edebiyatı Dergisi S.140 (s.19-20), İstanbul
- KABAKLI Ahmet (1973), *Türk Edebiyatı Cilt-2-*, Türkiye Basımevi, İstanbul
- KARABEY Turgut (1985), *Nef'i'de Hiciv*, Türk Edebiyatı Dergisi S.140 (s.27-28), İstanbul
- KARAHAN Abdulkadir (1986), *Nef'i*, Genişletilmiş Son Baskı, Ankara
- KARAHAN Leyla (1996), *Türkçede Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, 6. Baskı, Ankara
- KAYA Cevval, cibakaya 2.0 Dizin Programı

KOCATÜRK Vasfi Mahir (1970), *Türk Edebiyatı Tarihi*, edebiyat Yayınevi, 2. Baskı,
Ankara

OKAY Orhan (1985), *Nef'i'nin Şiirlerinde Ses Unsuru*, Türk Edebiyatı Dergisi S.140
(s.21-23), İstanbul

TDK (1996), *Türkçe Sözlük*,TDK Yayınları, Ankara

EK

METİN

0001. ukde-i ser-rişte-i râz-ı nihânîdir sözüm silk-i tesbîh-i dür-i seb'a'l-mesânîdir sözüm
0002. bir güherdir kim nazîrin görmemiştir rûzgâr rûzgâra âlem-i gayb armağanıdır sözüm
0003. rûzgâr ihsânımı bilmiş yâ bilmemiş âleme feyz-i hayât-ı câvidânîdir sözüm
0004. ehl olan kadrin bilir ben cevherim medh eylemem âlemin sermâye-i derya vü kânıdır sözüm
0005. bî-araz bir cevher-i sâfidir amma muttasıl ehl-i tab'ın zîver-i tîg u sinânıdır sözüm
0006. ya'nî kim endîşe-sencân-ı cihânın dâ" imâ hem sarîr-i kilki hem vird-i zebânıdır sözüm
0007. bir benim gibi cigerdâr ehl-i tab' olmaz dahi cevher-i tîg-ı kazâ-yı nâgehânîdir sözüm
0008. gamze-i dilber nola reşk eylese endîşeme hırz-ı bâzû-yı dil-i sâhib-kırânîdir sözüm
0009. ol kadar dil-dûzdur gûyâ ki bir şûh âfetin nâvek-i müşgîn-kemân-ı ebruvânıdır sözüm
0010. âyet-i "nûn ve'l-kalem"dir mushaf-ı sinemde yâ rûstem-i endîşemin tîr ü kemâmıdır sözüm
0011. bir gülistanıdır hayâlim dil şükûfte bülbülü ol gülistanın latîf âb-ı revanıdır sözüm
0012. bir şebistândır hayâlim hâme zengî hâdimi ol şebistânın arûs-ı dil-sitânıdır sözüm
0013. âferiniş tûtî-i endîşeme bir dâmdır kim o dâmin dâne-i pür-îmtinânıdır sözüm
0014. kimse inkâr edemez mâhiyyet-i endîşemi ehl-i reşkin nûsha-i akd-i lisânıdır sözüm
0015. âfet-i aynü' l-kemâl-i reşk kâr etmez bana def-i zahm-ı çeşm-i hallâk-ı ma'ânîdir sözüm
0016. hâk-i pâyım sürme eylese aceb mi rûzgâr unsur-ı ruh-ı kemâl-i isfahânîdir sözüm
0017. işte hallâk-ı ma'ânî şimdi geldi âleme gûş edin âsârını kim tercemânıdır sözüm
0018. sonra gelsem dehre hallâk-ı ma'âniden nola kâleb-i huşk-i hayâle rûh-ı sânidir sözüm
0019. nüktede âlem harîf olmaz bana gûyâ benim her ne söylersem cevâb-ı "len terânî"dir sözüm
0020. her ne söylersem kazâ mazmûnunu isbât eder anı bilmez ki hitâb-ı imtihânîdir sözüm
0021. ben ne keşşâf'ım ne sâhib-keşf amma ma'nâda mû-şikâf-ı nüktehâ-yı âsmânîdir sözüm
0022. binde bir ma'nâyı nazm etmem yine bir lafz ise yoklasan mecmû'a-i râz-ı nihânîdir sözüm
0023. hâsid-i keç-rev hayâle râst gelmezse nola ehl-i dil yârâne her dem yâr-ı cânıdır sözüm
0024. ben cihân-ârâ şehenşâh-ı cihân-ı ma'nâyım sözlerin de pâdişâh-ı kâmrânıdır sözüm
0025. dönse şemşîr-i hatîbe nola şemşîr-i zebân mülk-i nazmın hutbe-i emn ü emânıdır sözüm
0026. tab'ının bir tercemân-ı ter-zebânıdır kalem hâmemin bir hem-zebân-ı nüktedânıdır sözüm
0027. pâsbân olmuş bir ejderdir kalem genc-i dile kim o gencin şebçirâğ-ı pâsbânıdır sözüm
0028. tâ sabâh-ı haşre dek bin mübtelâyı mest eder bezm-i aşkın neşve-i nîl-ı girînidir sözüm
0029. rind-i huşyârım harâbât-ı muhabbetdir dilim âşık-ı hercâyîyim vahdet nişânıdır sözüm
0030. olalı peygamber-i âhır zamâne na' t-gû âb- rûy-ı ümmet-i âhır zamânîdir sözüm
0031. na' t-ı şâhenşâh-ı evreng-i nübüvvet kim anın feyz-i medhiyle dilin cân-ı cihânıdır sözüm
0032. cân-ı âlem fahr-ı âdem ahmed-i mürsel ki tâ haşr olunca na' t-gûy u na' t-hânıdır sözüm
0033. olalı gavvâs-ı deryâ-yı hayâl-i midhati cevher-i tab'ımın zîb-i dükânıdır sözüm
0034. ol kadar el verdi ma'nâ feyz-i evsâfiyle kim gûyiyâ miftâh-ı genc-i şâygânîdir sözüm
0035. maşrık-ı subh-ı hidâyetdir senâsiyle dilim mihr-i kudsî pertev-i kevkeb-feşânıdır sözüm
0036. kevkeb-efşân âfitâb olmazsa ger ol maşrıkın ikd-ı pervîn-i güsiste-rîsmânıdır sözüm
0037. başlasam mi'râcını tahkîke âb u tâb ile gevher-i şehvâr-ı gûş-ü ümmühânîdir sözüm
0038. addolunmaz mu'cizâtı hadden efzûn neylesin gerçi kim bir râvî-i mu'ciz-beyânîdir sözüm
0039. gerçi ben dûrum cenâbindan hele şükrüm budur çehre-fersâ-yı cenâb-ı âstânıdır sözüm
0040. nef'iyim endîşe-i na't ile oldum kâm-yâb nâ-murâdân-ı cihâna müjdegânîdir sözüm
0041. hâk-pây-ı na't-gûyânım ki arş-ı a'zamın zikr ü tesbîh-i lisân-ı kudsiyânıdır sözüm
0042. şâdkâm oldum neşât-ı feyz-i na't-i pâk ile şimdiden sonra du'âyı şâdmânîdir sözüm
0043. tâ ki ma'nâ-yı latîf ü lafz-ı reng-âmîz ile rûzgârın bir dil-ârâ dâstânıdır sözüm
0044. her dem endîşemden olsun rûhuna yüz bin selâm arşa dek îsâle peyk-i râygânîdir sözüm
0045. ol ki sad fehm ü hîred bir sözünün mükremidir "ene efsah" haberi mu'ciz-i nutk-ı demidir
0046. ol ki bir nüktesi bin cân u dili mest eyler ma'nî-i râz-ı ilâhî suhan-ı mülhemidir
0047. habbezâ nâdire-perdâz-ı hakâyık ki anın bezm-i tahkîkinin erbâb-ı beyân ebkemidir
0048. habbezâ menba'-ı hikmet ki zülâl-i suhanı ka"be-i ma'rîfetin âb-ı ruh-ı zemzemidir
0049. leb-i nutku ki odur çeşme-i râz-ı tahkik teşne-i âb-ı hayâtın dil-i hızrın femidir
0050. dil-i pâki ki odur câm-ı rahîk-i tevhdîd nûş eden cur'asını âlem-i feyzin cemidir
0051. sırr-ı ma'nî ki dil ü akla verir bî-gıışş tâb şâhid-i nüktesinin turra-i ham-der-hamıdır
0052. nükte-i cân ki salar hayrete rûhu'l-kudsü mebhas-i hikmetinin mes'ele-i mübhemidir
0053. buk'a-i "alleme" olsa nola medresesi dil-i dâ'nâsı harîm-i hikemin mahremidir
0054. yaraşır ana süleymân-ı hakikat dersem halka-i çarh benân-ı dilinin hâtemidir

0055. nokta-i vahdete merkez dil-i feyyâzıdurur bu gül-i gülşen-i tahkîkdir ol şebnemidir
0056. kasr-ı bâlâ-yı hakîkat ki ukûl-ı aşere gurfe-i esfel-i kem-pâyesinin süllemidir
0057. hired ol kasra urûc eylemeğe kâdir ise onda seyr eylesin ol zât kimin mahremidir
0058. nâ'îl olsa bu kadar rûtbe-i ulyâya nola ki o mahbûb-ı ilâhî rûsûlün erkemidir
0059. pâdişâh-ı dü-cihân ahmed-i mürsel ki anın midhat-ı zâtı dilin maslahat-ı elzemidir
0060. eyleyen mertebesin arş-ı berînin âlî eser-i hurrem-i izz ü şeref-i makdemidir
0061. feleğin leyle-i kadri şeb-i mi'râcıdır âlemin ıyd-ı hümâyûnu dem-i hurremidir
0062. eyledi mühr-i nübüvvetle cihanı teshîr enbiyâ zümresinin anıçıün hâtemidir
0063. enbiyâ cümle tufeylidir anın ma'nâda sonra geldiye nola cümlelerin ol akdemidir
0064. ma'nî-i nusha-i zâtı ki odur sırr-ı hafî nükte-i hikmeti rûh-ı kalemin müdgamıdır
0065. dili ol kişver-i pür-vüs'at-i kudretidir kim âlem-i gayb-ı hüviyyet hep anın munzamıdır
0066. şer'-i müstahkemi kim ana denir habl-i metin akl-i mecnûn-revişin silsile-i muhkemidir
0067. haşre dek dîninin erkânı nola kâ'im ise ki anın nusret-i hak pâye-i müstahkemidir
0068. hıızr okur ilmi ledünnî dil-i danasından ol muhakkak rûsûlün ekremidir a'lemidir
0069. nola cârî ise mülk-i melekûta hükmü dü-cihânın o şeh-i a'delidir ahkemidir
0070. arş ferş olsa nola bârgeh-i kadrinde mesned-i izzetin ol pâdişeh-i a'zamıdır
0071. eşref-i halk-ı cihân olsa vücûdu ne aceb âlemin zübde-i mecmû'-ı benî-âdemidir
0072. yok nazîri anın efrâd-ı beşerde ancak akl-ı küll cevher-i pâkîzesinin tev'emidir
0073. vasf-i memdûh-ı ilâhî nice mümkün nefî na't-i feyz-i şeref-i medhin edersen demidir
0074. müsta'idd oldu anın ile nefehât-ı rûha bikr-i fikrim ki harîm-i dilimin mahremidir
0075. o şehin fakr ile fahr ettiğini gûş edeli rûm ehl-i keremin ni'met-i bîş ü kemidir
0076. ta'neder mâlik-i dînâra gınâ-i kalbim gerçi bu tekyehenin müflis-i bî-dirhemidir
0077. razıyım fâkadan amma beni âzurde eden sehv ile eylediğim cürm ü hatânın gamıdır
0078. yine memdûhumu fikr eyleyicek. şâd olurum ki dil-i pür-keremi âtrifetin maskemidir
0079. derd-i isyânıma dermânı ol eyler zîrâ nazar-ı merhameti ehl-i dilin merhemidir
0080. rahm eder hâline mecruhların elhâsıl ol tabîb-i dil-i âlem rûsûlün ehramıdır
0081. merhabâ ey hazret-i sâhib-kırân-ı ma'nevî nâzım-ı manzûme-i silk-i le'âl-i mesnevî
0082. mesnevî ammâ ki her beyti cihân-ı ma'rifet zerresiyle âftabının berâber pertevî
0083. âlem-i ma'nâ ki hürşîd-i cihân-ârâ gibi devr eder girmiş semâ'a anda rûh-ı mevlevî
0084. ya'nî sırollâh-ı a'zam hazret-i mollâ-yı rûm kim odur ma'nâda sâhib-mesned-i keyhusrevî
0085. husrev-i endîşe kim aşk-ı hüsâmeddîn ile oldu tîg-ı bâtinî dünyâya bürhân-ı kavî
0086. ol hudâvend-i serîr-i ma'rifet kim feyzidir sâlik-i bi-tûşe-i gümrâha zâd-ı uhrevî
0087. akl-ı nûr-ı cevher-i zât-ı şerîf-i ahmedî nutkı mağz-ı rûh-ı enfâs-ı latîf-i îsevî
0088. ilm-i vahdetde sebakdâşı imâm-ı evliyâ hikmet-i ma'nâda şakirdi hakîm-i gaznevî
0089. bir gülistân-ı müferrihdir dil-i pür-feyzi kim ana rûh-ı gülşenîdir bâğbân-ı ma'nevî
0090. der-güşâde yâ hazîne-hâne-i endîşedir anda çeşm-i rûşenîdir dîde-bân-ı münzevî
0091. gevher-i güftârinin kân müşterî-i müflisi kûçe-i esrârının hürşîd düzd-i şeb-revî
0092. feyz-i isti'ada'd-ı zâtın gör kim etmiş tâ ezel cezbese hürşîd ü mâh ü âsmânı mevlevî
0093. nefî-i mu'ciz-beyânım bende-i mollâ-yı rûm ne hakîm-i gaznevîyim ne emîr-i dehlevî
0094. hâk-i pâ-yı şeyh attârim ki oldu himmeti tab'ıma üstâd-ı ders-i müşkilât-i mesnevî
0095. tohm-ı mihrreş mî feşânem ber-zemîn-i cân u dil çûn mesel-bâşed ki her çizî ki kârî bed-revî
0096. kâfiye teng oldı âgâz-ı du'â etsem nola gerçi zabt etmek ne mümkün hâme-i çâpûk-revî
0097. tâ hisâb-ı mâh u sâl-i âlemi tahkik için bedr ede mihr-i cihân-tâb-ı felek mâh-ı nevi
0098. her dem olsun rûh-ı pâkîne du'â-yı bî-hisâb evliyadan tâ ki hâlf olmaya dünyâ evi
0099. bârekallâh zihî âtrifet-i rabbânî ki şeh-i âleme olmuş ezelfî erzânî
0100. nice şeh encümen-efrûz-ı harîm-i devlet nice şeh hâsıl-ı devr-i felek-i sultânî
0101. ma'delet-pîşe hudâvend-i serîr-i haşmet iftihâr-ı kerem ü himmet-i âlişânî
0102. merkez-i dâ'ire-i câh u celâl u azamet kutb-ı gerdûn-ı cihân-bânî vü fermân-rânî
0103. hâris-i memleket ü dîn ü medâr-ı islâm mazhar-ı mekremet ü mevhibet-i sübhânî
0104. sâye-i lutf-ı hudâ hazret-i sultân ahmed ki ferîdûn u sikender olamaz derbânî
0105. o hudâvend-i ömer-adl ü âlî-sîret kim buldu zâtıyla şeref silsile-i osmânî
0106. o şehenshâh-ı kazâ-re'y ü kader-kudret kim âlemin ıyd-ı mübârek-demidir devrânî
0107. nola hükmünden anın taşra bir iş olmasa hiç çarh bir nokta ana dâ'iredir fermanı
0108. akl-ı küll derk edemez rifat-ı kadrini meger nerdübân eyleye nüh çarh ü çehâr-erkânı
0109. şükri-pâ-bûsın edâ etmez eğer gösgötürü verse şükranâ zemîn hâsıl-ı bahr u kânı
0110. şâhid-i devletin fehm ü hired meftûnu sûret-i himmetinin lutf u kerem hayrânı
0111. lutfu bir mertebe kim çarhı eder gark-ı güher mevc-hîz olduğu dem bahr-ı kefi-i ihsânı
0112. hışmı bir mertebe kim olsa ne dem germ-itâb eridir su gibi tâb-ı nazarı sindânı

0113. vâsf-ı şemşîrine had yok tualım bir demde peyk-i endîşe ne hindi koya ne kimânı
0114. nîzesidir o kalem cedvel-i takvîm-i zafer ki adûnun ana surh olmuş ucunda kanı
0115. âferin şest-i hümâyûnuna kim oklarının mûmdan olsa yine taşı deler peykânı
0116. sûzenin dikse nişan tîrine ger nâvek-i âh delse eflâki geçip küngüre-i keyvânı
0117. hayradır niyyeti her demde acep mi olsa böyle bir câmi'-i hoş-tarh u latîfe-bânî
0118. habbezâ ma'bed-i pür-feyz-i mukaddes ki bulur anda bir secde kılan mağfîret-i rahmânı
0119. bir binânın ki esâsı ere ka'r-ı hâke sakfı geçse nola bu tâk-ı bülend-eyvânı
0120. eyledi kadrini ol câmi'-i vâlâ ber-ter hasılı oldu du'a hirmeni at meydânı
0121. gam değil doğmasa hurşîd-i cihân-tâb-ı felek tutar anın yerini na'li zer-i yek-rânı
0122. ol sebûk-seyr ü sebûk-rev ki haberdâr olmaz eylese sîne-i mûr üzre eğer cevânı
0123. gayret-i edhem-i şeb pîşrev-i eşheb-i rûz âsmân-seyr ü zemîn-gerd ü seher-pîşânî
0124. dem-i cevlanda ki pâyını eder gâhî ham gûy-ı hurşîd-i cihân-tâba urur çevgânı
0125. berk-ı hâtîf gibi bir demde ederdî anı tayy olsa ger arsa-i pehnâ-yı felek meydânı
0126. husrevâ pâdişehâ mihr-i kevâkib-sipehâ ey medâr-ı şeref-i kevkebe-i hâkânî
0127. sensin ol mâ-sadak-ı lutf-ı ilâhî ki felek her gece sensiz olan devrin anıp pinhânî
0128. her seher şöyle teessüfle çeker kim yakasın bir olur çâk-ı girîbânı ile dâmânı
0129. etdi adlin o kadar râh-ı dalâlî münsehd hâtıra yol bulamaz vesvese-i şeytânî
0130. düşse çâh-ı zekana turra-ı hûbân yeridir eyledi fitneyi devrinde felek zindânî
0131. berk-ı tîğın ten-i a'dâda eder cevşeni âb döner üstünde habâba ser-i bî-sâmânı
0132. ansa ihsânını toprak savurur başına kân görse keff-i keremin lerze tutar ummânı
0133. medhinin gâyeti yok tayy-ı lisân ede meger demege binde birin nâtika-i insânî
0134. derdimi bârî bu takrîb ile tâkrîr edeyim tâ şifâhâne-i lutfundan ere dermânı
0135. bir dilim etmegi bir ehl-i ma'ârifde komaz gözedir zümre-i nâdân ile hakk-ı nânı
0136. balsa erbâb-ı dili hâk ile yeksân eyler göstere tâ ki edânîde ulüvv-i şânı
0137. aliver dâdimızı çarh-ı denî-perverden pâymâl etdi katı ehl-i dil ü irfânı
0138. iltifât et suhan erbâbına kim anlardır medh-i şâhân-ı cihân-bâna veren unvânı
0139. kim bilirdi şu'arâ olmasa ger sâbıkda dehre devletle gelip yine giden şâhânı
0140. haşre dek âb-ı hayât-ı suhan-ı bâkîdir andırıp zinde kılan nâm-ı süleyman hânı
0141. bir güherdir söz ana himmet-i şehdir kıymet ne revâ böyle metâ'in çekile husrânı
0142. yazmış eltâf-ı şehensâhı mürebbî suhana şâh üveys ile yazan menkûbet-ı selmânı
0143. bâ-husûs ola benim gibi ma'ânî-perver ki şikest etdi sözüme kadr-i dür-i galtanı
0144. sanırım kendimi bir hâce-i sâhib-cevher aldığımca elime kilik-i güher-efşânı
0145. sözlerim olduhased-kerde-i yârân-ı ırâk belki reşk-i suhan-i muhteşem-i kâşânî
0146. ıztırârî eder eş'ârıma şimdi tahsîn söze geldikçe kabul eylemeyen hassânı
0147. nice üstâd-ı suhan-güstere oldum gâlib ki bulunmaz araşan her birinin akrânı
0148. kimisi kâ'il olup hakka sözüme etdi kabûl etmeyen dahi koyup da'vî-i bî-burhânı
0149. işidip sıyt u sadâ-yı suhanım oldu hamûş gûşuna girmez iken debdebe-i hâkânî
0150. hâsılı şimdi benim nâdire-senc-i âlem eder ikrâr buna kâmil olan iz'ânı
0151. müdde'î münkir olursa çekerim işhâda hak-şinâs ehl-i nazar anladığım yârânı
0152. komaz aş'âr-ı revân-bahşıma inkârı yine hâsîdin ağzına gelse hasedinden cânı
0153. söz tamâm oldu du'â eyleyelim ey nefî hak te'âlâ vere maksûd-ı şeh-i devrânı
0154. her seher tâ ki çıkıp perde-serây-ı şebden ede şâhenşeh-i zer-tâc-ı felek dîvânı
0155. bula dîvân-ı hümâyûnu kemâl-i revnak arta gündün güne gıtdikçe şükûh u sâni
0156. ola a'dâsı zebûn baht-ı cihângîri kavî olmaya lâzıme-i devletinin noksânı
0157. âlemi her şeb ede şu'le-i şem'-i bahtı pertev-i meş'ale-i rûz kadar nûrânî
0158. her ma'nî-i latîf ki candan nişan verir ta'bîr edince tab'im anı nazma cân verir
0159. her nazm-ı dil-firîb ki benden sudûr eder lafzı cemâl-i şâhid-i ma'nâya ân verir
0160. her nûkte-i hafî ki kelâmımda derc olur mazmûnu dest-i âleme bir dâstân verir
0161. ol sihr-sâz-ı mu'cize-gûyüm ki nutkumun feyzi devât u kilke zeban u dehân verir
0162. ol nâzım-ı le'âlî-i nazmım ki şîrimin reşki cemâda tab'-ı cevâhir-feşân verir
0163. pâkîze-gûy-ı nâdire-sencim ki her sözüme şehnâme-i belagata hüsn-i beyân verir
0164. vassâf-ı muhteşem-suhanem kim kasâ'idim şâhân-ı cem-sükûh-ı cihân-bâna şân verir
0165. bir dânesini gevher-i silk-i kelâmımın mahsûl-ı bahr u kâna veren râygân verir
0166. tab'im arûs-ı ma'niye meşşâtelik eder endişem âyîne kalemim sürmedân verir
0167. hâmem ki nazmımı eder ihya midâd ile âb-ı hayâta reşhası rûh-ı revân verir
0168. bu iktidâr-ı tab'ile amma ne fâ'ide sermâye-i tasavvuruma gam ziyân verir
0169. bir dem murâdım üstüne devr eylemez felek âb istesem serâb-ı ademden nişân verir
0170. destimde câm görse benim ser-nigûn eder nâdâna sâgar istese rıtl-ı girân verir

0171. etdikçe tâli'imle recâ-yı muvâfakat her va'de-i dürûğuna bin yıl zamân verir
0172. her zulmüne tahammül eder âşikâre dil ammâ bu çevri cana azâb-ı nihân verir
0173. bir şûh-ı şîvekâra esîr etdi kim beni ne öldürür cefâsı ne gamdan âmân verir
0174. bir bî-vefâ ki her dem esîrân-ı aşkına dârû-yı sıhhati ecel-i mihribân verir
0175. hem uğramaz firak ile ölsem de yanıma hem yolda rast gelse kaçır bana yan verir
0176. bakdikça bir nigâh ile bin cân alır gözû hem yine şöyle hasta görünür ki cân verir
0177. çekdikçe çeşmi hışm ile şemşîr-i gamzesin uşşâka dehşet-i gazab-ı kahramân verir
0178. geh kahramân-ı çeşmine ebrû kemân sunar geh rüstem-i nigâhına müjgân sinân verir
0179. hattı'ki zahir olsa gerek dahi âleme havfi zuhûr-ı fitne-i âhir zamân verir
0180. la'li ki reşk-i hâtem-i cemdir zamânede hükmi-i nigîn-i pâdişeh-i ins ü cân verir
0181. ol şeh ki ferr-i bahtı ile tahtgâh-ı rûm ferş-i zemîne mertebe-i âsmân verir
0182. ol şeh ki şem'-i bârgehi dûd u şu'leden leyl ü nehâra hil'at-i nûr u duhân verir
0183. ol şeh ki seyre çıksa yanınca götürmege çarh âftâba tîg u hilâle kemân verir
0184. hân ahmed ol şehenşeh-i devrân ki rûzgâr adliyle dehre müjde-i emn ü emân verir
0185. cemşîd-i kâmrân ki sùvâr olsa rahşına dârâ tutar rikâbını hüsrev inân verir
0186. hurşîd-i zer-feşân ki kefi feyz-i cûd ile dehre gına-yı mâ-hasal-ı bahr u kân verir
0187. yekâtâ-sùvâr-ı arsa-i devrân ki düşmene havf-ı hucûmı tefrika-i hânümân verir
0188. gâhî ki gerd-i pûye-i rahş-ı sebûk-revi gerdûna kuhl-ı bâsıra-i ahterân verir
0189. her bir kademde sadme-i pür-zûrî na'linin gâv-ı zemine zelzele-i üstüh'ân verir
0190. ol demde kim hücûm-ı gedâyân için zeri hurşîd-i zer-feşân gibi desti iyân verir
0191. ol denlü dâmenin pür eder zerle her gedâ kim yollarına zîb-i reh-i kehkeşân verir
0192. devri zamân-ı ahmed-i muhtârı andırır şemşîri zülfikâr-ı alî'den nişan verir
0193. kahrı sipihri pür-sitemin od eder yerin hulku cihâna bûy-ı gül ü gülsitân verir
0194. şânı şehân-ı âlemi h'âr u hakîr eder lutfu gedâya saltanat-ı câvidân verir
0195. geh bir vezîri şâh-ı acemden harâc alır geh bir vekîli asker-i tâtâra han verir
0196. hâkân-ı çîn ki dergehine elçi gönderir hep kâse-şûy-ı matbahına armağan verir
0197. micmer-fürûz-ı bezmine hod üd u anberi şâhenşeh-i memâlik-i hindûstân verir
0198. her saltanat ki hükmü nesak-sâz ola ana kânûnu dâd-ı devlet-i nüşîrevân verir
0199. her memleket ki adli mürebbî ola ana âb u hevâsı gürke hisâl-ı şubân verir
0200. devrinde ehl-i mâterme fart-ı neşâtdan zevk-ı sùrûd-ı nağme-i nâyı figân verir
0201. mülkünde düzd-i müflise mâl-i zekâtdan destâr u keş ü pîreheri kârbân verir
0202. hükmü sirâyet etse nihâd-ı hevâya ger bâd-ı vezâna lenger-i kûh-ı girân verir
0203. azmi olursa ger sabak-âmûz-ı tab'-ı hâk kûh-ı girâna cünbüş-i bâd-ı vezân verir
0204. ger nehîy etse cebr-i havâss-ı mükeyyifât mey tab'-ı şâdmâna gam-ı nâ-gehân verir
0205. mîm-i mekâna istese pergâr-ı himmeti mikdâr-ı devr-i dâ'ire-i lâmekân verir
0206. gâhî ufukda zâhir olan mâh-ı nev değil te'sîr-i şevk-ı medhi sipihre ziyân verir
0207. çekdikçe silk-i nazma dür-i medhin âsmân mihr âna târ-ı şa'sa'adan rîsmân verir
0208. ey dâver-i zemâne ki âb-ı adâletin mülk-i cihâna revnak-ı bâğ-ı cinân verir
0209. çok devletinde şâ'ir-i sâhir-beyân velf dûd-ı edayı nefî-i şîrîn-zebân verir
0210. lutfun olursa ger suhan-ı pest-pâyesi nazm-ı bülend-i muhteşeme kesr-i şân verir
0211. söz bir metâ'-i fâhir ü kemyâbdır velf ana revâci lutf-ı şeh-i nüktedân verir
0212. nazm âhir oldu başlalım şol du'âya kim şî're havâss-ı ed"iye-i kudsiyân verir
0213. tâ kim şehân-ı dehre nizâm-ı cihân için devrân serîr-i ma'delet üzre mekân verir
0214. olsun kapında muntazam-ı silk-i bendegân devlet ki intizâm-ı umûr-ı cihân verir
0215. bulsun şeref hemîşe vücûdunla saltanat ol saltanat ki mülke bekâ-yı emân verir
0216. top eylesin yolunda ser-i düşmeni kazâ tâ kim felekde mâh-ı neve savlecân verir
0217. bahar erdi yine düşdü letafet gülsitân üzre yine oldu zeminin lutfu gâlib âsmân üzre
0218. yine her lâle bir şem'-i mu'anber yakdı dûdundan sehâb-ı anber-efşân oldu peyda bûstân üzre
0219. yine çıkdı beyâza nakşı her serv-i gül-endâmın sarıldı yâsemen şâh-ı nihâl-i ergavân üzre
0220. çekilse nola yârân-ı safa seyr-i çemen-zâra salaya başladı murg-ı çemen serv-i çemân üzre
0221. hîred meftûn olur nakş-ı bahâr-ı revnak-ı bağa nazar hayrân kalır âsâr-ı sun'-ı müste'ân üzre
0222. cihan ârâyîş-i ezhâr-ı gülzârile nâzında zemîn feyz-i letâfetle sipihre imtinân üzre
0223. nesîm ol denlü cân-bahş u hayât-efzâ ki her demde dem-i isa ile da'vâ-yı bahs ü imtihân üzre
0224. sabâ gerd-i gülistân ile varsa bâğ-ı rıdvâna abîr-efşân olur pîrâhen-i hûr-ı cinân üzre
0225. ya rıdvân bahsile gelse temâşa-yı gülistâna görüp tercih eder bâğ-ı bihişt-i câvidân üzre
0226. yaraşdı ol kadar mevc-i müselsel âba kim vermez o hüsnü zülf-i pür-ham sîne-i sîmîn-berân üzre
0227. eder şâh-ı bahârın dirhem-i bî-sikkessin cârî döker ezhâr-ı bâdâmı sabâ âb-ı revân üzre
0228. dizildi katre-i şebnem serâ-pâ berk-i sùsende katâr-ı cevher-i ma'nâ gibi tîg-ı zebân üzre

0229. degül şebnem şerâr-ı âh-ı bülbüldür ki çıkdıkça düşer kesb-i rutûbetle hevâdan gülsitân üzre
0230. döner bir hâfiz-ı mahfil-nişîn-i nağme-perdâza ser-âgâz-ı nevâ etdikçe bülbül âşyân üzre
0231. firâz-ı gülbün-i pür-jâleden gül gösterir rüyun şeh-i âlem gibi taht-ı murassa' nerdübân üzre
0232. o şâhenşeh ki vâcibdir edâ-yı hutbe-i nâmı hafîb-i minber-i saff-ı namâz-ı kudsiyân üzre
0233. o şâhenşeh ki nakş-ı hâtem-i ikbâlidir sikke zer-i hurşîd-i âlem-tâb u sîm-i ahterân üzre
0234. o şâhenşeh ki hâk-i râhı efser-i sengi gevherdir ser-i cemşîd-i âlem-gîr ü tâc-ı husrevân üzre
0235. hümâyûn-pâye sultân ahmed-i âdil ki düşmüşdür zilâl-ı sâyebân-ı devleti kevn ü mekân üzre
0236. cihân-bân-ı kader-i kudret ki hurşîde olur sâni nişân-ı dâğ-ı fermânı cebîn-i âsmân üzre
0237. hudâvend-i hümâ-himmet ki dünya dest-ı cûdunda bir avuç hâr u hasdır bir muhîti bî-kerân üzre
0238. değil bârân u mevc ifrât-ı ihsân-ı dil ü desti eder lerzân u giryân ebri bahr u bahri kân üzre
0239. ne derya kim nesîm-i himmetiyle cûş eder âbı güher-efşân olur emvâci fark-ı ferkadân üzre
0240. ne kişver kim bahâr-ı devletinden feyz alır hâki biter tohm-ı şerer lutf-i hevâsından duhân üzre
0241. ger olsa münteşir fermân-ı adli kûh u sahrâya uyur âhû-bere zânû-yı şîrân-ı jiyân üzre
0242. nola deryâ gibi asker çekip dünyâyı feth etse yürütse hükümünü başdan başa mülk-i cihân üzre
0243. sikenderdir ki heft-iklîme bir seylâb eder câri süleymândır ki fermânı revândur ins ü cân üzre
0244. o husrevdir ki şebdîz-i cihân-gerd-ı celâline celâcidir kevâkib sîne-bend-i kehkeşân üzre
0245. şeh-i vâlâ-mekândır kim bu nîlî kubbe-i âlî otâğ-ı sebzidir sahn-ı fezâ-yı lâ-mekân üzre
0246. felek bir sâyebândır pişgâh-ı çetr-i câhında güneş bir fülke-i zerdir sûtûn-ı sâyebân üzre
0247. cihânda kalmadı bir ukde derdim devr-i lutfunda girihler görmesem ger zülf-i pür-çîn-i bütân üzre
0248. göreydi cevher-i şemşîrini ger gamze-i dilber gamından dahi tîg asmazdı tâk-ı ebruvân üzre
0249. eğer hem kan döküp şemşîri hem pâk etnese dehrî kalırdı hûn-ı fitne dâmen-i âhır zamân üzre
0250. olurdu rehğüzâr-ı bâda bir sedd rûy-ı deryâda çekilse peyker-i kûh-ı vakan bâdbân üzre
0251. sanırlar subha çıkmış âftâb-ı âlem-ârâdır görenler tâc-ı zerle eşheb-i çâpük-inân üzre
0252. o âlem-gerd-i reh-peymâ ki devr-i lâmekân eyler kalem nokta koyunca merkez-i nûn-ı mekân üzre
0253. cihân pür-gerd olurken cünbüşünden sūrât-i seyri komaz toz konmağa pîrâmen-i bergüstvân üzre
0254. o denlû çüst ü çâpükdür o cism-i kûh peykerle ki cevân etse tuymaz çeşm-i mûr-ı nâ-tüvân üzre
0255. eyâ mâkân-ı dîn-perver ki dehr eyyâm-ı adlinde eder hande zamân-ı devlet-i nûşirevân üzre
0256. sözüm her dem budur acz u niyâz ile cenâbında yüzüm ferş eyledikten sonra hâk-i âstân üzre
0257. ki ben kande edâ-yı medh-i sultân-ı cihân kande niçün haddim bilip mühr-i sükût urmam dehân üzre
0258. ne denlû da'vi-i nazm eylesen zirâ ne mümkindür ki hak isbât edem medh ile şâh-ı nüktedân üzre
0259. husûsâ ol suhan-perdâz-ı üstâdım ki eş'ânım yazar müşkül-pesendân-ı cihan evrâk-ı cân üzre
0260. benim ol şâ"ir-i sâhir ki tab'ım sihr ile gâhî ma'ânî yerine dürler dizer silk-i beyân üzre
0261. çekerdim târ-ı zülf-i zühre-i zehrâ-yı gerdûna eğer dizsem dür-i şehvâr-ı nazmım rîsmân üzre
0262. nice bin vâridat âmâde-i tahrîr olur dilde olunca sâye-güster kill-i çâlâkim benân üzre
0263. yazarken nakş-ı rûy-ı bîkr-i fikrim fart-ı ismetden çeker bir perde heyret-dîde-i sûretgerân üzre
0264. eder ebkâr-ı mazmunu ihâtâ şîr-i renginim kızıl vâlâ tutuk gibi arûs-ı dilsitân üzre
0265. ele tîr ü keman alsa hadeng-êndâz-ı endîşem diker tabla sūveydâ-yı dil-i Kerrūbiyân üzre
0266. içirsem düşmene ger âb-ı tîg-ı nazm-ı şîrînim eder hâkinde gavgâyı hümâlar üstüh'ân üzre
0267. ko lâfi sîdkile turma du'âya başla ey nef' du'â nazm âhırında farz olur nazm-âverân üzre
0268. nitekim her dirâht-ı pür-şükûfe şâh-ı nevrûzun kura çetr-i sefidin sahn-ı bâğ u bûstân üzre
0269. bula zât-ı şerîfinle serîr-i saltanat revnak ola devrinde halk âsûde dehr emn ü emân üzre
0270. edrine şehri mi bu yâ gülşen-i me'vâ mıdır anda kasr-ı pâdişâhî cennet-i a'lâ mıdır
0271. beyt-i ma'mûr-ı felek mi ol fezâda ol sarây yâ zemîni cennet olmuş ka'be-i ulyâ mıdır
0272. cûylar mı devr eden taraf-ı çemenzârın yahud mâî pervâz ile nat' olmuş yeşil hârâ mıdır
0273. sebz ü hurrem bir fezâ mı her kenâr-ı cûybâr yâ miyân-ı cûda aks-ı künbed-i hadrâ mıdır
0274. hıfz için yâhud vücûd-ı pâdişâhı cûylar pâsbân-ı genc-i devlet olmuş ejderhâ mıdır
0275. cenneti görmüş bir âdem var ise gelsin desin tarhı anın dahi böyle dilkeş ü ra'nâ mıdır
0276. güllerinde var mı böyle reng ü bûy-ı dil-firîb yâ nesîm-i subhu böyle bûstân-pîrâ mıdır
0277. bir dirâht-ı ser-firâzı var mı bâğ-ı cennetin yohsa ancak vâ'ızın medh etdiği tûbâ mıdır
0278. bunda tûbâdan kalır mı müşk-i bîd-i ser-nigûn yâ gubâr-ı berk-i tûbâ anda müşk-âsâ mıdır
0279. habbezâ cây-ı neşât-efzâ ki ndvân görse ger hayretinden derdi bu cennet midir dünya mıdır
0280. sun-ı hakk yâ gülşen-i cennetden ifrâz eylemiş başka bir cây-ı tarab-engiz ü gam-fersâ mıdır
0281. dâ'imâ böyle müferrih mi bu cây-ı dil-güşâ her zaman âb u hevâsı böyle rûh-efzâ mıdır
0282. yohsa şimde eyleyen âb u hevâsın terbiyet âftâb-ı devlet-i şâh-ı cihân-ârâ mıdır
0283. ya'ni sultân ahmed-i âdil ki ferş-i dergehi arşdan a'lâ değilse çarhdan ednâ mıdır
0284. şâh-ı dîn-perver ki teşrîf-i kudûmiyle zemîn arşa nâz eyleyse istiğnası istiğnâ mıdır
0285. mâh-ı mülk-ârâ-yı devlet kim fûrûğundan felek mihrini fark eylemez pinhân mıdır peydâ mıdır

0286. çarh ana ta'zîm edip iskender-i sâni demek şânına nisbet meğer bir medh-i müstesnâ midir
0287. belki dârât-ı sikenderle felek bir bendesin görse fark etmezdi iskender midir dârâ midir
0288. atlas-ı gerdûn mu peyveste nihâl-i sidreye yâ firâz-ı râyetinde şukka-i vâlâ midir
0289. s ubh-ı rûşen mi şu'â'-ı mihr-i âlem-tâb ile yâ sarây-ı devletinde perde-i dîbâ midir
0290. kehkeşân midir felekde nesr-i tâ'irle yahud tak-ı evvânında resm-i ejder ü ankâ midir
0291. dest ü tab'ın ebr ü deryâdır diyen gâfillerin dâ'imâ mazmûn-ı fikri böyle bî-ma'nâ midir
0292. bahr eder mi kâ'inâtı gark-ı emvâc-ı kerem ebr ise dâ'im cevâhir-pâş u gevher-zâ midir
0293. hem güher hem sîm ü zerdîr âleme bezi ettiği kimse bilmez keff-i desti kân midir deryâ midir
0294. tîga minnet çekmese re'y-i cihangîri n'ola mihrî gör dünyâyı tutmuş tîgî hûn-pâlâ midir
0295. midhat-i re'y-i münîrin sebt eden fark eylemez kendi keff-i desti mi yohsa yed-i beyzâ midir
0296. vâsf-ı bûy-ı hulki mı satr-ı hat-ı şâ'irde yâ mevc-i deryâ-yı suhande anber-i sârâ midir
0297. mülk-i pür-adlînde hod etmez takayyüd kârbân hâris-i kâlâ midir yâ düzd-i bî-pervâ midir
0298. âsmân mı âftâb ile şitâb etmekte yâ zîr-i rânında semend-i çüst ü çâpûk-pâ midir
0299. ol cihân-gerd-i sebûk-rev kim tefâvût eylemez zîr-i pâyında zemîn deryâ midir sahra midir
0300. berk-ı mahz iken direng etse bilinmez peykeri rahş-ı çâpûk-pâ midir yâ kûh-ı pâ-ber-câ midir
0301. husrevâ bu fende ger garrâlanırsam gör sözüm lâf-ı bî-ma'nâ midir yâ bir kavî da'vâ midir
0302. bunca demdir da'vi-i sâhib-kırânî eylerim bir mübâriz yok mu meydân-ı suhan tenhâ midir
0303. dürr-i nazmım çarha mengûş olsa bilmez rûzgâr şîr-i nefî midir ol yâ kevkebi şîrâ midir
0304. nûr-ı mevâc-ı ma'ânî mi sözümde berk uran yâ libâs-ı nazmımın bir âteşi hârâ midir
0305. ma'nî-i rengîn mi lafz-ı âb-dârımda yahud sâgar-ı mînâyâ konmuş lâle-gûn sahbâ midir
0306. bikr-i ma'nâ mı dilimde pertev-i ilham ile yâ felekde âftâb u zühre-i zehrâ midir
0307. fikr-i pür-mazmûn mudur âyîne-i tab'ımda yâ aks-ı nakş-ı kârgâh-ı âlem-i bâlâ midir
0308. söz tükendi nice bir da'vâ-yı şîr ü şâ'irî lâf-ı da'vâ ber-taraf şimdi du'â hengâmıdır
0309. tâ felek kadr ü merâtib anlaya hem bildire herkesin mikdârını ednâ midir a'lâ midir
0310. ol kadar kadri bülend olsun ki gerdûn bilmeye arş-ı a'lâ mı yeri yâ kurb-ı "ev ednâ" midir
0311. suhan oldur ki bilâ-vâsita-i tab'-ı selîm ola makbûl-i dil-i nâdire-sencân-ı fehîm
0312. ya'nî yâ vahy ola mazmûnu anın yâ ilham bunu fasl etmede ahabb edeler bahs-i azîm
0313. akd-i gevher gibi manzûm ola tab'a vârid çekmeye nâzım olan zahmet-i kayd-ı tanzîm
0314. silk-i tesbîh-i dil-i arîf-i billâh gibi ola pür-gevher-i esrâr-ı hudâvend-i alîm
0315. kim okursa ede feyz-i nefesi dünyâyâ neşr-i âsâr-ı dem-i nutk-ı mesîhâ vü kelfîm
0316. âferîn ol sühan-ârâ-yı nizâmî-tab'a ki ola fikri bu güne dür-i i'câzî nazîm
0317. böyle bir mu'cize-perdâz-ı mahal-gûye seza olsa ger meclis-i irfân-ı ilâhîde nedîm
0318. söz müdür ol ki çep ü râst düşe mazmûnu nice ma'nâ-yı dürüstün boza bir lafz-ı sakîm
0319. düşe bir semt-i garibe reh-i fikr-i nazmı ne tarîk-ı revîş-i tâze ne vâdî-i kadîm
0320. çeke mazmûnunu fehm etmede bir nûkte-şinâs ne kadar dikkat ederse o kadar renc-i elîm
0321. kendi fehm etse de bin fikr ile bir nûktesini nutku âciz kala yârâne edince tefhîm
0322. böyle sâhib-suhenin bundadır a'lâlîgî kim sözü pest iken olur kendisi mağrur u za'îm
0323. özrü makbûle geçer yine garâbet bunda gûş-ı insâf ile ger dinlese bir fehm-i selîm
0324. vâkı'â böyle kavî özr ile hasm olsa cihân yine olmaz birinin reddi kabûla takdîm
0325. bu kadar nazma da mu'ciz denilir böyle iken sınıf-ı ehl-i dil ü tab'a kerem çarh-ı le'îm
0326. böyle kalırsa eger râh-ı telâfî mesdûd bu husûsa felek etmezse mükâfât-ı amîm
0327. bikr-i ma'nâ dahi bir tab'a görünmez ne kadar etse eşk ü ruh-ı endîşesi arz-ı zer ü sîm
0328. tutalım eylememiş ol dahi dîdân azîz eylemiş seyr-i cemâline salâ-yı ta'mîm
0329. meyl-i ekbâr-ı ma'ânî kim eder bu demde olsa ger her biri bir hûr-ı melek hûy-ı besîm
0330. çehre-perdâz-ı arûsân-ı suhan ola meğer kalem-i mâşîta-i lutf-ı şehenşâh-ı kerîm
0331. ol ki etmiş yed-i ikbâlîne te'yîd-i ezel kabza-i tîg-ı cihângîr-i kazayî teslîm
0332. o hüdâvend-i mu'azzam ki yazar elkâbın levh-i ta'zîme bu ta'bîr ile kilik-i tekrîm
0333. dest-gîr-i azamet dâver-i dîn ü devlet revnakı saltanat-ârâyîş-i tâc ü dîhîm
0334. sûret-i cevher-i âyîne-i sun'-ı takdîr ma'nî-i rahmet ü lutf u kerem-i rabb-i rahîm
0335. şems-i hürşîd-eser encümen-i çâr-erkân serv-i tâvûs-hîrâm-ı çemen-i heft-iklîm
0336. şâh-ı cem-câh u felek-mertebe sultân ahmed ki eder kevkebe-i câhına dünyâ ta'zîm
0337. kahramân-ı felek-evreng-i adalet ki olur bîm-i kahriyle vücûd-ı sitem ü fitne adîm
0338. rûy-ı bahtıyla cihân manzara-i hûr-nîşîn bûy-ı hulkiyle felek micmere-i nâfe-şemîm
0339. âftâb efses-i ikbâlîne yektâ gevher âsmân eblâk-ı câhına zer-endûde geçîm
0340. ka'be-i ismetine nûr-ı hüdâ şem'-i harem harem-i devletine perr-i hümâ ferş-i harîm
0341. rûzgâr eylese ger kişver-i cûdunda sefer âftâb olsa eger sâye-i canında mukîm
0342. biri durdukça bulur kevkebe-i rûz ef zûn biri gitdikçe olur mugtenem-i nâz u na'îm
0343. ebr-i kilki sade-i keffini pür-gevher eder vâsf-ı bahr-ı keremin her kim ederse terkîm

0344. keştî-i âleme endîşesi bir lenger olur etse bir şâ'ir eğer medh-i vakânn tasmîm
0345. çeşm-i düşmenden eğer geçse hayâl-i fıgı merdüm-i dîdesi cevza gibi olurdu dü-nîm
0346. lutfu bir mertebe kim etse kef-i desti eger resm-i cûd u keremi ebr-i bahâra ta'lîm
0347. kîse-i gonca nice pür-zer ise feyzinden kâse-i lâlede bî-şebnem olurdu pür-sîm
0348. kahrı bir mertebe kim olsa ger ednâ şereri meş'al-efrûz-ı reh-i kâfile-i bâd-ı nesîm
0349. ne gülistâne güzâr eylese bir demde eder gonca vü lâlesini ahker-i sûzân-ı cahîm
0350. âsmân dâ'ire-i câhmı olurdu muhîtt âlemi etse ihâtâ girih-i halka-i mîm
0351. tab'ı bir âyîne-i râst-nümâdır ki girer anda bir sûrete aks-i elif ü peyker-i cîm
0352. kevkeb-i tâlî'i ol mertebeden âfîdir ki yazıp bildire ahkâmını ehl-i tencîm
0353. adli kim memleket-ârâ-yı cihândır etse emn ü âsâyiş içün âleme fermân-ı amîm
0354. def-i bîm-i dil-i uşşak içün eyler eseri kahramân-ı nigeht gamze-i hûbânı halîm
0355. şâh-ı encüm-sipehâ mâh-ı zemin cûve-gehâ ey şehenshâh-ı süreyyâ-alem-i heft-iklîm
0356. devletinde benim ol husrev-i ma'nâ ki eder kuvvet-i tab'ıma hallâk-ı ma'ânî teslîm
0357. kalemim nâtika-bend-i dehen-i sihr ü fûsûn suhenim ukde-güşâ-yı girih-i fikr-i hakîm
0358. kayd-ı tahrîrim ile pây-ı suhan der-zincir dâg-ı fermanın ile cebhe-i endîşe vesîm
0359. eser-i lutf-ı kelâmımla ahıbbâ hoş-dil yâd-ı şemşîr-i zebânımla adû pür-gam ü bîm
0360. feyz-i endîşe-i rengînim ile bâd-ı sabâ etse ger geşt ü güzâr çemen-i bâğ-ı natm
0361. hükm-i feyzin eder ol mertebe carî ki döner şîşe-i bâde-i gül-reng habâb-ı tesnîm
0362. tab'im ol bahr-ı suhandır ki kef-i mevci tutar penbeler içre nihân sûbha-i lû'lû-yı nazîm
0363. hızn-ı ser-çeşm-i nazmım ki bulur tâze hayât reşha-i feyz-i nem-i hâmem ile azm-i remîm
0364. büt nigâr-ı hârem-i deyr-i hayâlîm ki komuş bende bir sırr-ı eser sun-ı hudâvend-i kadîm
0365. reşk-i kill-i kef-i manî olur alsam elime deste çûp-ı teber-i bût-şiken-i ibrâhîm
0366. söz tamâm oldu temeddüh nice bir ey nefî kadrin erbâb-ı dile sen mi edersin tefhîm
0367. durma şimdengeri sıdk ile du'âya el açıp eyle deryûze-i dergâh-ı hudâvend-i kerîm
0368. feyz-i ilhâm ile tâ kim ola ehl-i nazmın rahm-i meryem gibi tab'ı sadef-i dürr-i yetîm
0369. dürr-i medhiyle müzeyyen ola silk-i eyyâm gevher-i zâtı ile fahr ede tâc u dîhîm
0370. midhat-i zâtını fikr etmeyen ehl-i tab'ın ola endîşesi nâhîd-i felek gibi akîm
0371. her ne fitne kim zuhûra hayyiz-i imkân bulur vech-i imkân-ı zuhûrın ol hat-ı fettan bulur
0372. hat değil âyât-ı hûbîdir ki anınla ruhu ziyet-i tahrîr-i satr-ı mushaf-ı osmân bulur
0373. yâ sevâd-ı nüsha-i sun-ı ilâhîdir ki dil dikkat etse anda sırr-ı âyet-i kur'ân bulur
0374. nola olmazsa gülâba ihtiyâcı ol hatın her ser-i mûyunda şâne bir dil-i giryân bulur
0375. şâne sûzân olmadan korkar dolaşmaz zülfüne neylesin her bir hamında bin dil-i sûzân bulur
0376. böyle sâhib-hüsn olan etmez safa âyîneden aksini gördükçe zîrâ kendüyi hayrân bulur
0377. kendüyi hayrân da bulmazsa eger âyînede havf-i fıg-ı gamzesiyle aksini lerzân bulur
0378. gamzesi bir mest-i h'âb-âlûde-i pür-fitne kim düşde ger el sunsa üga dâmeninde kan bulur
0379. düşde böyle hûn-feşân u kîne-cû zahirde hod sunmadın el kabzaya şemşîrini uryân bulur
0380. çeşm-i mazmûn-gûyu kim gâhî dil-i uşşak ile güft ü gûy-ı nâz içün bir küşe-i pinhân bulur.
0381. her nigâh-ı nükte-âmîzinde rind-i aşk olan hem itâb-ı renciş ü heni müjde-i ihsân bulur
0382. lutf ile geh bir güleryüz gösterir kim mürdeler nûş-dârû-yı şeker-hand-i lebinden cân bulur
0383. hışmile geh bir nigâh eyler ki te'sîrinde cân niş-i zehr-âlûd-ı zahm-ı hançer ü peykân bulur
0384. gerçi kim her göz yumup açınca yüz bin âşikin küşte-i şemşîr-i nâz u nâvek-i müjgân bulur
0385. yine her gün âsitânı kesret-i uşşak ile revnak-ı dîvân-ı şâhenshâh-ı insû cân bulur
0386. şâh-ı vâlâ-rütbe hân ahmed ki hâk-i pâyine ser-fürû etdikçe gerdûn irtifâ-ı şân bulur
0387. baht-ı yâver pâdişâh-ı âsmân-mesned ki dîn istinâd-ı devletiyle kuvvet-i erkân bulur
0388. dâver-i devrân ki dârâ gelse ger dergâhına ancak istihkâk-ı cây-ı mansıb-ı derbân bulur
0389. memleket meşşâta-i adliyle ziyet-yâb olur saltanat-pîrâye-i hulkıyla hüsn ü ân bulur
0390. meşreb-i lutfu riyyâz-ı âlemi sîrâb eder kevkeb-i bahtıyla çarh ârâyiş-i eyvân bulur
0391. düşse bir meclisde ger yâd-ı safâ-yı meşrebi âteş-i mey feyz-i âb-ı çeşme-i hayvan bulur
0392. etse bir iklîme ger bezl-i sa'âdet-kevkebi her gedâ-yı bî-nevâsı şevket-i sultân bulur
0393. hep mühimmâtm müheyyâ görse ikbâli nola her ne emr etse kazayı tâbî-i fermân bulur
0394. adli bir gâyetde kim devrinde kebg ü şâhbâz birbirini âşyânında gelir mihmân bulur
0395. ger vezân olsa tef-i kahrıyla gülzâra nesîm gonca-i pür-jâle-tâb-ı meş'al-i tâbân bulur
0396. fâ'iz olsa dehre ger bârân-ı ebr-i himmeti katre isti'dâd-ı kesb-i mâye-i tûfân bulur
0397. şâmil olsa kuvvet-i bûzû-yı re'yi âleme zerre zûr-ı pençe-i hürşîd-i nûr-efşân bulur
0398. verse ger hürşîd-i isti'dâdı hâke terbiyet hâk kadri-i gevher-i mâhiyyet-i insân bulur
0399. ey şeh-i sâhib-hüner kim devletinde ehl-i dil dâ'imâ düşvâr olan maksûdunu âsân bulur
0400. ne vücûd-ı bî-nazîrin gibi bir memdûh olur ne benim gibi senâ-kâra felek akrân bulur
0401. ben o hâkân-i ahdim kim benim memdûhumun âstân-rûb-ı sarâyı devlet-i hâkân bulur

0402. enverî-i rüzgârım kim şebîştân-ı suhan şem'-i fikrimle ziyâ-yı neyyir-i rahşân bulur
0403. husrev-i dîvân-ı nazmım kim berât-ı şâ'irî nakş-ı elkâbımla zîb ü zîver-i unvân bulur
0404. rahş-ı çâpük-seyr-i endîşem tutulmaz her kaçan vâdî-i ma'nâda cevân etmege meydân bulur
0405. beyt-i ma'mûr-ı felek reşk etmede ebyâtıma seyr eden gerçi dilim bir hâne-i vîrân bulur
0406. hâne-i vîrândır ammâ tîşe urdukça hayâl her tehî gencinde bir gencine-i pinhân bulur
0407. gâh olur nakkâb-ı çâpük-dest-i fikri tab'ımın genc-i pür-gevher ararken bir dükenmez kân bulur
0408. pây-mâl eyler yürür a'dâ kelâm-ı pâkimi her sözümm amma yine kadri dür-i galtan bulur
0409. başlasam endîşeye ervâh-ı ma'nâ cem' olur nutka gelsem sûret-i deyr-i ma'ânî cân bulur
0410. şâhid-i mazmûnuma endîşe vârin bezl eder nakd-i şî'rimle suhan sermâye-i dükkân bulur
0411. söz dükendi başla ey nef î du'âya sıdk ile çünkü âdetdir.du'a ol dem ki söz pâyân bulur
0412. tâ hat-ı nev-hîz ile gülzâr-ı hüsn-i dilberân revnak-ı fasl-ı bahâr-ı ravza-i rıdvân bulur
0413. gülşen-i ikbâli ser-sebz ola tâ kim rüzgâr gül gibi bâğ-ı cihânı hurrem ü handân bulur
0414. gam gitse acep mi yene ıyd-ı ramazândır ıyd-ı ramazân revnak-ı bâzâr-ı cihândır
0415. mestân-ı hârâbata saladır ne dururlar zühhâde tagallüb edecek dem bu zamândır
0416. zîrâ ne demektir bu ki rindân ile vâ'ız bir yerde durup câm-ı hilâle nigerândır
0417. şimdengeri yârân-ı sebûk-rûha düşer iş tertîb-i bisât-ı tarab-ı ritl-ı girândır
0418. şimdengeri bîçâre-i derd ü gama çâre feyz-i eser-i sohbet-i peymâne-keşândır
0419. ol rind-i tehî-deste hased kim bu zamanda gamhânesi işret-gede-i sîm-berândır
0420. bu demde nedir bin yaşamak âdeme dersem bu nükteyi selb eylemek idrâke ziyândır
0421. yâ bin yaşamaz mı o kişi kim ana hemdem bir şîşe mey-i köhne vü bir tâze cevândır
0422. bir dem mey ü mahbûb ile çem' eylese kendin bir dil ki esîr-i gam-ı cân-gâh-ı bütândır
0423. tâ haşre dek ol demde olan feyz-i safânın endîşesi ol hasteye sermâye-i candır
0424. dilbersiz olan bezm-i meyin âşık-ı zara her sâgarı bir dîde-i hûnâbe-çekândır
0425. hûn-âbe değil bâdesi zehr-i gam-ı hicrân her nağme-i çeng ü neyi feryâd u figândır
0426. yâr olmayacak âb-ı hayât olsa eger mey teh şîşesi laht-ı ciger ü katresi kandır
0427. tahkîk-i safa gerçi budur lîk bu tahkîk ber-vefk-ı hevâ vü heves-i nev-hevesândır
0428. gûş et ne der ol rind-i mesîhâ-dem-i ma'nâ kim reşha-i kilki suhane rûh-ı revândır
0429. ben neyleyeyim dilberi kim hacle-i tab'ım havrâ-yı ma'âniyle tarab-gâh-ı cinândır
0430. tenhâ mey-i nâb olsa bu demler bana kim mey hemdem-i dîrîne-i şûrîde-dilândır
0431. bir böyle dem-i hurrem ü ferhunde husûsâ kim mâ-hasal-i müddet-i ömr-i güzerândır
0432. hem rûz-ı mübarek dem-i ıyd-ı tarab-engiz hem devr-i cihan dâver-i cem şevket ü şândır
0433. ol şâh-ı mükerrem ki kefi desti keremde hûrşîd-i zer-efşân gibi meşhûr-ı cihandır
0434. ol şâh-ı kevâkib-haşem-i rûy-ı zemîn kim devrân-ı hümâyûnu şeref-bahş-ı zamândır
0435. hân ahmed o mâkân-ı muzaffer ki hücumu ikbâl-i sikender gibi iklim-sitândır
0436. şâhenşeh-i cem-kevkebe-i devr-i zaman kim derbân-ı der-i bâr-gehi kayser ü hândır
0437. ahinde zemîn mezra'a-i tohm-ı adâlet devrinde felek dâire-i emn ü emândır
0438. tâb-ı tef-i kahryla hevâ sâ'ika-engiz darb-ı ser-i tîgıyla kaza fitne-nişândır
0439. bir fitne bulunmaz araşan memleketinde var ise yine gamze-i fettân-ı bütândır
0440. bir kişvere kim hıfzı nîgeh-bân ola anda âhû-bere zincir-keş-i şîr-i jiyândır
0441. âlem ana muhtâc u o mustağnî-i âlem bu mes'ele malûm-ı dil-i âlemiyândır
0442. ol mihr-i cihân-perver-i evc-i azametdir mihrin kerem ü kevkebi hod dehre ayândır
0443. çarh oldu cenâbindan kemer-beste gulâmı sanman ki felekde görünen kâhkeşândır
0444. bir âyinedir mâşîta-i re'yine hûrşîd kim ana nemed-pâre-i subh âyîne-dândır
0445. ne kân eder ol etdiği itlâfı ne deryâ gerçi ki kefi desti ne deryâ vü ne kândır
0446. vasf-ı kefi pür-cûdu ki tab'-ı şu'arâya hemvâre taleb-güster ü hem feyz-resândır
0447. endîşesi miftâh-ı der-i genc-i ma'ânî nazmı sebep-i servet-i erbâb-ı beyândır
0448. dil-teşne cihân meşreb-i pâkindeki lutfâ gûyâ çemen-i âleme bir âb-ı revândır
0449. şemşîri ki ebr-i çemen-ârâ-yı zaferdir seng-i yede-i nusret ana seng-i fesândır
0450. rahş-ı ki tek ü pûda bulunmaz ana hemtâ bir rahş-ı mübârek-pey-i ferhunde inândır
0451. her kande ki azm eylese ikbâl ü sa'âdet pehlû-yı rikâbında iki peyk-i devândır
0452. çâpüklüğü ol mertebe kim fart-ı şitâbı hayret-dih-i endîşe-i tahkîk ü gümândır
0453. zîrâ ki kimi sâ'ika der kimisi sarsar olmaz yine râzı kimi der berk-ı cihândır
0454. bir yerde direng etse şitâb üzere giderken nisbetle ana kûh-ı girân bād-ı vezândır
0455. refânını tünd etse yine kopsa yerinden yanında o dem bād-ı vezân kûh-ı girândır
0456. gördükçe gubârın tekü tâz içre sanırlar kim bād-ı cihân-gerd ile piçide-duhândır
0457. pertâb-ı bülend etdiği dem ejder-i perrân aheste hîrâm eylese tâvûs-ı cinândır
0458. endîşe tahayyül edemez-sür'at-i seyrin ta'rîfe anı çâre hemân tayy-ı lisândır
0459. ey şâh-ı kerem-pîşe ki fikr-i nem-i lutfun bahr-ı suhane mâye-i feyz-i cereyândır

0460. ol feyz ile bir bahr-ı revândır ki hayâlim emvâcı güher yerine seyyâre-feşândır
0461. seyyâre değil her biri bir cevher-i ulvî kim ana bahâ mâ-hasal-i kevn ü mekândır
0462. devrân ne bilir kadr-i dür-i nazmımı zîrâ ol devr edeli münkir-i erbâb-ı beyândır
0463. sen bilsen olur kim dür ü gevherle hazînen deryâ-yı ma'ânî gibi bî-hadd ü kerândır
0464. çok gerçi dilîrâne suhan-güster-i bî-bâk kim her biri zu'munca falan ibn-i fulândır
0465. ammâ yine hasm-efken-i meydân-ı tahayyül her ma'rekede nef'î-i şemşîr-zebândır
0466. şimdi benim ol safder-i yektâ ki hücûmum berhem-zen-i hayl ü haşem-i hasm-ı cebândır
0467. yok aczi yine tab'ımın endîşeden aslâ gerçi sitem-i çarh ile bî-tâb u tüvândır
0468. şâhîn-i hayâlimdir o şehbâz şikârı kim avn-ı ilâhî ana bâl-i tayarândır
0469. tab'ım kafes-i dânişe bir tûfî -i gûyâ hâmem çemen-i ma'niye bir serv-i çemândır
0470. berk urduğu dem cevher-i endîşe ucundan gûyâ ki kef-i rüstem-i tabamda sinândır
0471. ol dem ki kalem sebt için âsâr-ı hayâlim destimde ser-ender-ham-ı âgûş-ı benândır
0472. ol râst bu kec düşdüğü bî-hûde değildir zahm-ı ciger-i düşmen için tîr ü kemândır
0473. a'dâya midâd-ı kalemim reşha-i semmdir ahbâba şemîm-i suhanim nekhet-i cândır
0474. ol hızr-ı mesîhâ-dem-i nazmım ki sözümde feyz-i ezeli cevher-i cân gibi nihândır
0475. ol şeb-rev-i mi'râc-ı hayâlim ki cihâna sıdk-ı nefesim bâd-ı seher gibi ayândır
0476. ol nâdire-perdâz-ı belîğim ki kelâmım darbû'l-mesel-i nükte-şinâsân-ı cihândır
0477. bir kimseden ermezse nola gûşuma tahsîn efsûn-ı kelâmımla cihân beste-dehândır
0478. gûyâ ki gülîstân-ı suhandır bu kasidem her nüktesi bir gonca-i bî-hâr u hazândır
0479. yâ nazm-ı dil-âvîz ile bir cûy-ı müselsel yâ ma'ni-i rengîn ile bir lâle-sitândır
0480. her mısra'ı yâ bir sanem-i nev-hat-ı mevzûn endîşe-i bârîkim ana mûy-ı miyândır
0481. lâfî koyalım kâfiye teng oldu du'âya şimdengeri söz gevher olursa hezeyândır
0482. tâ gâyet-i şeb fâtiha-i vakt-ı seherdir tâ evvel-i ıyd âhir-i mâh-ı ramazândır
0483. hakk rûzunu nev-rûz u şebîn kadr ede her sâl ol pâyede kim kible-i ikbâl şehândır
0484. göstermeye bir ferde hudâ âlemi sensiz zîrâ ki vücûdun sebep-i emn ü emândır
0485. sanman ki felek devr ile şâmı seher eyler her vâk'ının âkîbetinden haber eyler
0486. bir düş gibidir hak bu ki ma'nâda bu âlem kim göz yumup açınca zamânı güzer eyler
0487. bir yerde ki ârâma bu mikdâr ola mühlet erbâbı nice kesb-i kemâl ü hüner eyler
0488. olmuş turalım müddet-i ârâmî da mümtedd âkil nice temyiz-i reh-i hayr u şer eyler
0489. teşhîs-i reh-i hayr u şer olur mu o dilde kim leşker-i gam birbirini bî-siper eyler
0490. bulmaz reh-i hakkı meger ol kimse ki ana tevfikini hâdî-i ezel râh-ber eyler
0491. tevfik refik olmayacak fâ'ide yokdur her kim burada akla uyarsa zarar eyler
0492. aklın hüneri vâdî-i hikmetdedir ancak tahkîk ile hikmet nice bir dilde yer eyler
0493. hikmet ger o ilm ise ki ahkâm-ı felekden endîşe-i ak-ı beşeri bâ-haber eyler
0494. düşmez dil ü tab' ehli bu endîşeye zîrâ teşvîş-i dil ü tab'ı bu dahi beter eyler
0495. zu'munca olur her kişinin redd ü kabulü hak söyleyeni sanma felekden hazer eyler
0496. rindân-ı hudâ-perver-i ma'nâ bu mahalde ne çarha ne kav-ı hükemâyâ nazar eyler
0497. vermez feleğin devr-i çep-endâzına hükmü kor hikmeti teslîm-i kazâ vü kader eyler
0498. gerdün meger âsûde midir kendi kederden devrân ana da mihrini pür-nîşter eyler
0499. gün başına bir hil'at-i dîbâ verir ammâ dâmânını âlûde-i hûn-ı ciger eyler
0500. ol kimsedir âzâde elemden ki vücûdun gûy-ı ham-ı çevgân gibi bî-pâ vü ser eyler
0501. yâ ol kişi kim tîr-i ciger-dûz-ı kazâyâ hasmâne çekip tîg-i zebanin siper eyler
0502. yâ ol kişi kim hızr için aksâm-ı belâdan endîşe-i evsâf-ı şeh-i dâd-ger eyler
0503. ol şeh ki cihân mevsim-i adlinde safâdan devrân-ı tarab-nâk-ı ceme handeler eyler
0504. ol şeh ki gubârı süm-i yekrân-ı sipâhi deryâ-yı muhîr-i feleği pür-keder eyler
0505. ol şeh ki kef-i himmeti hengâm-ı keremde dünyâyı ganî kânı tehî bahrı ber eyler
0506. hân ahmed-i âdil ki kaza na'l-i semendin mâh-ı alem-i rû'yet-i feth ü zafer eyler
0507. cemşîd-i kerem-pîşe ki seyrâna çıkınca hürşîd gibi hâk-i rehin ferş-i zer eyler
0508. hürşîd-i kevâkib-haşem-i rûy-ı zemîn kim askerle cihâni haşr-ender-haşr eyler
0509. mâh-ı felek-ârâ-yı sa'âdet ki zamâne eyyâmını ârâyış-ı devr-i kamer eyler
0510. bir himmete kâdir ki nice bî-ser ü pâyı bir demde murâd etse şeh-i tâc-ver eyler
0511. bir kudrete mâlik ki nice taht-nişînân alır küleh ü efserini der-be-der eyler
0512. ikbâline vâ-beste felek tâ o kadar kim tadbîri ile devrini zîr ü zeber eyler
0513. bir mihr-i celi-şa'sa'adır re'yi ki dâ'im evc-i felek-i saltanatı müstakar eyler
0514. şâmil yine hep dâ'ire-i âleme nûru ne maşrîkı ne magribi var ne sefer eyler
0515. ger lutfu mühim-sâz-ı bahâr olsa dirahın her şâhını bir şûh-ı murassa'-kemer eyler
0516. ger tâb-ı temûz-ı gazabı etse sirâyet her katre-i bârânı hevâ pür-şerer eyler
0517. mâhiyyeti ger olsa cemâdâta mürebbî tasvîr-i hacet kesb-i kemâl-i beşer eyler

0518. adli ki müsellemdir ana hüsn-i tedârik gör hükmünü her yerde nice kâr-ger eyler
0519. olsa meselâ râbîta-perdâz-ı mükâfât pervâneye gül-berki telâfî-i per eyler
0520. ta'bîr edemem tıynet-i pâkindeki lutfu gör hâsiyet-i feyzi ne mikdâr eser eyler
0521. gâhî ki hâyâl-i şiken-i turra-i hulku esnâ-yı tefekkürde dilimden güzer eyler
0522. endîşem olur bûy-ı latîfiyle mu'attar andan kalemim âlemi pür-müşk-i ter eyler
0523. ey husrev-i cem-kevkebe-i memleket-ârâ kim saltanatın âlemi pür-zîb ü fer eyler
0524. evsâfına had yok turalım sihrile tab'ım bin ma'nîyi bir şekle koyup muhtasar eyler
0525. kasd etse husûsâ ki güher-senc-i hayâlim bir nüktesini şerh-i kitâb-ı dürer eyler
0526. tab'ımdır o deryâ-yı güher-pâş-ı ma'ânî kim sâhilini ma'den-i lü'lü-yı ter eyler
0527. endîşem o sûret-ger-i i'câz-nümâdır kim cevher-i ferd üstüne tarh-ı suver eyler
0528. hâmemdir o ebr-i çemen-ârâ-yı sunan kim bir katresi bir gülşeni şâdâb-ter eyler
0529. rengîn ü lezîz oldu kelâmım o kadar kim kâm u leb-i endîşeyi pür-gül-şeker eyler
0530. ammâ yine bir söz ne kadar nâzik olursa dahli ana erbâb-ı hased ol kadar eyler
0531. üstâd olıcak sözde hasedden kaçılır mı zîrâ hüneri reşk ü hased mu'teber eyler
0532. yetmez mi bu devlet ki bana reşk ede dâ'im bir tâ'ife kim da'vî-i fazl u hüner eyler
0533. zu'mu o kadar her birinin sözde ki gûyâ endîşesi tagyîr-i kazâ vü kader eyler
0534. ammâ giricek ma'reke-i ma'nîye evvel şemşîri kor endîşe-i zirh u siper eyler
0535. nutk ile mesîhâ geçinir her biri ammâ hâsiyyet-i sohbetleri insânî har eyler
0536. gavgâ-yı sühândir bu fazîletde nemiz var fazl ehli bizim bâşımız üstünde yer eyler
0537. söz ben dediğim cevher-i ulvî ise anı devrân sade-f-i sem'i kabûle güher eyler
0538. söz müdür o kim nüshasını nükte-şinâsân haşv-i şikem-i rahne-i dîvâr u der eyler
0539. hakkımda ne derlerse o gûne süfehânın âsar-ı tabî'atlerine kim nazar eyler
0540. lazım gelicek ol müteşâ'irlere tab'ım her ma'rekede neyledi dahi neler eyler
0541. ol saf-der-i düşmen-küş-i nazmım ki husûsâ şemşîr-i zebânımdan ahîbbâ hazer eyler
0542. olursa eger himmet-i şâhenşeh-i âdil hâşâ ki bu endîşede nefî zarar eyler
0543. zîrâ ki dem-i küşte-i endîşesin ekser şer'i kerem-i hikmet-i bârî heder eyler
0544. hem hasma zafer bulmağîçün medh ü senânî takdîm-i du'â-yı şeb ü vird-i seher eyler
0545. tâ cilve-geh-i rüyetini husrev-i encüm geh memleket-i hâver ü geh bahter eyler
0546. mansûr ede her yerde huda râyet-i bahtın tâ husrev-i seyyâre felekde sefer eyler
0547. ne sûret bağladı seyreyle hüsn-i sun'-ı yezdânî ki ma'nâsını fikr etdikçe alır akl-ı insânî
0548. cihân bir tâze revnak buldu bir rûh-ı musavverle acep mi tâzelense dâstân-ı mâh-ı ken'ânî
0549. cihân oldu müsellemler bir cihân-ârâ şehensâha pür etdi nüh-revâkı gulgul-ı kûs-ı cihân-bânî
0550. uyandı gerçi bahtı rûzigârın h'âb-ı gafletden velî ârâyîş-i dünyanın oldu deng ü hayrânî
0551. kazâ bu şevkile hizmetde dâmen-der-miyân oldu müheyâ eyledi fevrî ana esbâb-ı sultânî
0552. felek fîrûzeden bir taht-ı âlî kurdu şâhâne ana bir ak dîbâ perde çekdi subh-ı nûrânî
0553. çıkardı mâverâ-yı perdeden ta'zîm ile devrân tutup el üzre bir tâc-ı zer-endûd u dirahşânî
0554. tenezzül eylemez ammâ o tâc u tahta ikbâli buna kâ' il değil zîrâ ulüvv-i şevket ü şânî
0555. nice mîrâsa girmişdir o tâc u tahtı neyler ol anıçün taht u tâc etmiş müheyâ lutf-ı yezdânî
0556. ana taht âsmân-ı adl ü efser mihr-i devletdir bu tâc u tahtile dünyaya hüküm eylerse erzânî
0557. te'âlallâh zihî sultân-ı âlişân-ı mülk-ârâ ki der-bân eylemez bâb-ı hümâyûnunda keyvânî
0558. cihân-bân-ı mu'allâ-pâye kim gerdûn-ı gerden-keş zemin bûs-ı cenâbmdan olur fersûde pişânî
0559. cihân-ı şevket ü şânın serîr-ârâ şehensâhî serîr-i adi ü dâdın dâver-i cem-câh-ı devrânî
0560. hudâvend-i mu'azzam pâdişâh-ı maşrîk u mağrib yegâne vâris-i mülk-i cihân iskender-i sâni
0561. şeref-bağ-ı serîr-i saltanat sermâye-i devlet mühim-sâz-ı adâlet revnak-efzâ-yı müselmânî
0562. ne şâhenşeh serîr-ârâ-yı divân-hâne-i âlem ne şâhenşeh bisât-endâz-ı evreng-i süleymânî
0563. şükûh-ı baht u ikbâl ile nâzende şehensâhî kemâl-ı adi ü insâf ile pâyende cihân-bânî
0564. sikender gibi tâlib feth-i heft-iklîme ikbâlî süleymân gibi gâlib rûzgâra hükm ü fermânî
0565. hele teshîr-i mülke başlasın ikbâlî seyr eylen ne türkistânî kor feth etmedik ne kâfiristânî
0566. görün bir gün verir mısır u yemen gibi vezaretle bir ednâ bendesine kişver-i irân u tûrânî
0567. değil deryâda keşî asmanda mâh-ı nev olmuş cenâb-ı lutfunun a'lâ vü ednâ kâse-gerdânî
0568. düşerdi sâye-bân-ı âsmânın sâyesi arşa ger olsa pertev-endâz âfîtab-ı re'y-i pinhânî
0569. fûrûğ-ı re'yi çarh-ı devletin hem mihrî hem mâhî kef-i cûdu cihân-ı himmetin hem bahrî hem kânî
0570. dil-i pür-feyzi kim deryâ-yı himmetdir miyânında o bahrin pür-güher bir mevcidir şemşîr-i bürrânî
0571. o şemşîr-i mücevher ol kemer-bend-i murassa'la peyâpey mevcidir gâhî o bahr etdikçe tuğyanı
0572. süvâr oldukça tasvîrinde âcizdir musavvirler ne denli dikkat eylerse eger bihzâd eger mânî
0573. acep sun'-ı ilâhî bül-acep terkibidir zîrâ musavver şu'le dîdânî mücesssem bâd-ı yekrânî
0574. ne ra'nâ rahş olur el-hak ol ejderhâ-yı ankâ-per ki eyler cilvesi şermende tâvus-ı hîrâmânî
0575. gören ol perçem-i müşğîn ile refîrânî anmaz temâşâ-yı hîrâm-ı dilber-i kâkül perîşânî

0576. o yâl ü bâl o refât ol hırâm-ı nâzik ü dil-keş o perçem ol cebîn ol gerden-i mevzûn u tûlânî
0577. o cism-i kûh-ı peykerle o denli tîz-revdîr kim geçer yel gibi bir âheste pertâb etse ummânî
0578. güzâr eylerdi aksi düşmeden âyîne-i çarha burak-âsâ zeminden arşa dek ger etse cevânî
0579. kulağın dik tutup pertâb edince fart-ı sūr'atden döner ol nâvek-i perrâna kim çift ola peykânî
0580. cihân-ârâ şehensâhâ cihân-dâver hudâvendâ eyâ şâyeste-i mülk-i cem ü mühr-i süleymânî
0581. sa'âdetle sen ol hâkân-ı âlîşân-ı devrânsın ki var devrinde hâkânîden a'lâ bir senâ-h'ânî
0582. ben ol vassâf-ı ahdîm kim gelince medh ü evsâfa benimle hem-zebân olmaz ne firdevsî ne hâkânî
0583. ne vassâfım ne firdevsî o mu'ciz-gûy-ı ma'nâyım ki ta'bîrimle sûret kesb eder ahvâl-ı vicdânî
0584. hayâlim kâr-bân-sâlâr-ı iklîm-i ma'ânîdir dilim gencîne-i pür-gevher-i esrâr-ı rûhânî
0585. temevvüc etmeyince kulzüm-i tab'-ı dür-efşânım pür olmaz rûzgârın gevher-i kâmile dâmânî
0586. ne mümkün dürr-i nazmım gibi zî-kıymet güher bulmak kazanlar tîşe-i endîşesiyle kân-ı imkânî
0587. sanırlar katre-i hûn saçılır tîg-ı zebânımdan sözümler oldukça rengîn-fıkr ile yâkût-ı rümmânî
0588. benim ol hayder-i kerrâr-ı ma'nâ kim hücumumdan dilîrân-ı hayâle teng olur endîşe meydânî
0589. fazîlet ma'rîfetdir bana ilm endîşe-i ma'nâ mübarek olsun esrâf-ı zamane ilm ü irfânî
0590. sözümler şâhid yeter isbât-ı isti'dâd için bana ne lâzım dâm-ı tezvîr eylemek tefsîr-i kur'ânî
0591. hüner lutf-ı kelâm-ı hakkı bilmekdir mahallinde hakîkatde budur ehl-i dilin mi'yâr-ı iz'ânî
0592. bu feyz ehl-i dile dâd-ı hudâdır cehd ile olmaz yine bir ehl-i dil nazmından anlar anlayan anı
0593. muhassal âdeme ma'nâ gerekdir yohsa n'eylerler esîr-i kayd-ı sûret bir alay bî-hûde hayvanı
0594. kemâl ehlinde lâf olmaz yeter lâf etdin ey nefî du'âya başla kim buldu kasîde hadd ü pâyânı
0595. yüzün sür âstân-ı bâr-gâh-ı arş-ı a'lâya elin kaldır du'âya iste mevlâdan bu ihsânı
0596. ki durdukça cihân ol saltanatda ber-karâr olsun hayât-ı tâze bulsun sâyesinde âlem-i fânî
0597. süleymân gibi çıksın tahta her gün adi ü dâd etsin pür olsun arsa-i mahşer gibi meydân-ı dîvânî
0598. fûrûğ-ı kevkeb-i ikbâl ü bahtı eylesin her dem cihânî âftâb-ı âlem-ârâ gibi nûrânî
0599. saf-der-i ma'nâ dil-i sâhib-kırânımdır benim tîgî şemşîr-i cihân-gîr-i zebânımdır benim
0600. sînesin çâk eyledim çarhın değildir kehkeşân zahm-ı şemşîr-i zebân-ı kîn-sitânımdır benim
0601. kahramanım nîze vü şemşîre çekmem ihtiyâc hâme-i câdû-zebân tîg u sinânımdır benim
0602. sâhir-i vahy-âzmâyım mu'ciz-i dest-i kelîm istesem mevkûf-ı tahrîk-i benânımdır benim
0603. husrev-i gencîne-perdâzım dükenmez gevherim vâridât-ı gayb-ı genc-i şâyegânımdır benim
0604. tâ ezelden feyz-i hak mevkûfdur endîşeme mülki ma'nâ vakf-ı tab'-ı kâm-rânımdır benim
0605. mülk-i rûmu olkadar tutdu sevâdî şîrimin feyzîyim gûyâ ben ol hindûstânımdır benim
0606. şimdi sır-ı feyz-i hallâk-ı ma'ânî bendedir ser-te-ser âlem sevâd-ı isfahânımdır benim
0607. enverî-i rûzgârım nokta-ı pergâr-ı gayb gûy-ı hürşîd-i zamîr-ı gayb-dânımdır benim
0608. lâmekân-seyr âftabım hâke düşmez pertevim arş-ı istiğnâ-yı himmet âsmânımdır benim
0609. ben o hurşîdim ki pinhânım derûn-ı zerrede hem cihân pür-şu'le-i kevkeb-feşânımdır benim
0610. bî-vücûdum ol kadar âyîne-i idrâkde kim gubâr-ı dil cihân-ı lâmekânımdır-benim
0611. cevher-i ferdîm heyûlâ-yı tasavvurdan beri şeş cihât-ı ma'rîfet kevn ü mekânımdır benim
0612. köhne üstâd-ı mu'allim-hâne-i endîşeyim nâtika şâkird-i ders-i imtîhânımdır benim
0613. ol nedîm-i bezle-gûyum bezm-i şâh-ı aşkda güft ü gû-yı cân u dil sehvi lisânımdır benim
0614. âftâb-ı subh-ı ma'nâ bezm-i endîşemde câm bâde feyz-i lâ-yezâl-i câvidânımdır benim
0615. nâz-perver âşıkım ser-mest olursam gam değil gamze-i hûn-rîz-i sâkî pâs-bânımdır benim
0616. mahrem-i esrâr-ı aşkım bana düşmez söylemek hançer-i müjgân-ı cânânı tercemânımdır benim
0617. söylesem ol nükte-perdâz-ı ma'ânî-perverim ak-ı küll dîvâne-i hüsn-i beyânımdır benim
0618. mest-i câm-ı aşkım ilhâm olmayınca söylemem gerçi kim fevâre-i ma'nâ dehânımdır benim
0619. şimdi ammâ böyle deryâlar gibi pür-cûş eden iltifât-ı pâdişâh-ı nüktedânımdır benim
0620. dâd-ger hâkân-ı âlî-rütbe osmân hân ki çarh yüz sürüp pâyine der şâh-ı cihânımdır benim
0621. devr-i adlînde mübâhât eyleyip der rûzgâr kim bu günler ıyd u nev-rûz-ı zamânımdır benim
0622. böyle şâhensâh-ı âdil gelmemişdir âleme cümle târih-i selef hâtîr-nişânımdır benim
0623. benden a'lâ mı bilir kadrin felek yâ rûzgâr kim hayâl-i medhi her dem yâr-ı cânımdır benim
0624. fahr ederse ger zemîn-bûs-ı cenâbıyla felek hâk-pâyı rûzgâra armağânımdır benim
0625. kîmyâ buldum sürünce hâk-pâyine yüzüm genc-i devlet nakd-i vakt-i râygânımdır benim
0626. olalı vassâf-ı dest-i zer-feşânî âftâb cild-i dîvân-ı muhayyel-dâstânımdır benim
0627. feyz-i evsâfiyla ben gûyâ cihân-ı ma'nîyim genc-i tab' u çeşme-i dil bahr u kânımdır benim
0628. meşreb-i pâkîdir ol ser-çeşme-i âb-ı hayât kim hayâl-i reşhası rûh-ı revânımdır benim
0629. meclis-i ikbâlîne geldim güher-pâş olmağa cevheriyim bu gazel zîb-i dükânımdır benim
0630. âşıkım şûrîdelik ârâm-ı câmmıdır benim gamze-i dilber belâ-yı nâ-gehânımdır benim
0631. gamzeden kim havf eder zülfü hevâ-dâr olmasa gamze zîrâ hemdem-i râz-ı nihânımdır benim
0632. ben girîbân çâk-i mest-i câm-ı istiğnâ-yı aşk fitne hidmetkâr-ı dâmen-der-meyânımdır benim
0633. bülbül-i güzâr-ı aşkım sîne-i pür-dâğ ile nev-şükûfte gonca-i dil âşyânımdır benim

0634. hânümân-sûz-ı dilim girdaba düşmüş âteşim halka halka turra-i dilber duhânımdır benim
0635. âteş-i aşkımdı ki deryalar söyündürmez beni nokta-i dâğ-i süveydâ dūd-mânımdır benim
0636. nutka gelsem nef-i mu'ciz-demim isâ gibi beyti ma'mûr-ı ma'ânî hânümânımdır benim
0637. hem kasîde hem gazel bir taze vâdîdir bu kim ihtirâ'-ı hâme-i mu'ciz-beyânımdır benim
0638. söz tamâm oldu du'â etsem n'ola şimdengeri kudsiyân müştâk-ı nazm-ı dil-sitânımdır benim
0639. haşır olunca tâ ki şevk-engîz-i bezm-i ehli dil keyf-i sahbâ-yı hayâl şâdmânımdır benim
0640. şâd-kâm olsun serîr-i saltanatta rûz u şeb bu du'â şâm u seher vird-i zebânımdır benim
0641. te'âlallâh zihî kasr-ı bülend-ey vân-ı halkârî yed-i beyzâ-yı kudretdir meğer kim dest-i mi'mârı
0642. nedir ol işret-âbâd-ı bülend ol kasr-ı âfî kim felek bir çeng olurdu bezmine ger olsa evtârı
0643. mu'allâ beyt-i ma'mûr-ı felekden ferş-i eyvanı mücellâ sine-i âyîneden kâşî-i dîvârı
0644. sevâd-ı şâm-ı işret dūde-i şem'-i şebistânı beyâz-ı subh-ı devlet perde-i dîbâ-yı zer-târı
0645. o denli tâb-nâk etmiş o zerrîn-şemse etrafın görünmez sâyesinde âftâb-ı subhun âsârı
0646. değil mihr ü beyâz-ı subh ufukda seyr için sakfın felek baş kaldırıncâ hâke düşdü tâc u destârı
0647. acep mi ferşine âyîne-i âlem-nümâ dersem nümâyân kudsiyân-ı asmanın nakş-ı esrârı
0648. ruhâmında değil emvâc-ı gūn-â-gūn u pey-der-pey görünür câ-be-câ bâğ-ı behiştin aks-i enhârı
0649. sanırlar bir gül-i zer-dūzdur bir nat'-ı hârâda ruhâmında görenler aks-i hûrşîd-i pūr-envân
0650. muhîtt-i feyz-i ma'nâdır meğer ol havz-ı şâdırvân ki her bir lülesinden çeşme-sâr-ı hızır olur carf
0651. olaydı ger bu revnak bu safâ kasr-ı züleyhâda dil ü cândan olurdu seyr için yūsuf harfîdân
0652. neşât-engîz ü gam-fersâdir ol denli temâşâsı ki yâd etmez gören âşık gam-ı cân-gâh-ı dil-dârı
0653. felek üftâde-i kadd-i bülend-i serv-i bûstânı melek murg-ı giriftâr-ı gül-i ra'nâ-yı gülzârı
0654. ne bûstân reşk-i feyz-âbâd-ı firdevs-i ma'ânî kim leb-i dilberden a'lâ meyve-i şîrîn-i eşcârı
0655. nice açılmasın dil gül gibi bir böyle gülşende ki nev-rûz-ı sabâdır hep nevây-ı bülbul-i zârı
0656. nedir ol ravza-i anber-sirîşt-i dil-keş ü hurrem ki mest eyler dimâğ-ı rüzgârı buy-ı ezhârı
0657. nesîmi gâret etmiş nûkhet-i gîsû-yı hûbânı acep mi açsa her bir gonca bir dükkân-ı attârı
0658. sabâ dellâl-i bender-gâh-ı çin olmuş mezâd eyler meyân-ı çarsû-yı gülşeninde müşk-i tâtârı
0659. şemim-i sūnbül ü nesrînini yâd etse bir şâ'ir buhûr-ı anber ü kâfur olur tûmâr-ı eş'ârı
0660. gubân ol kadar hoş-bû ki andırmaz dem-i subha abîr-i ceyb-i gîsû-yı bûtân-ı çîn ü ferhârı
0661. fezâsı halvet-i dil gibi pūr-envâr-ı rûhânî hevâsı âlem-i cân gibi gerd-i tîreden ârî
0662. değil derya sehâb-ı nev-bahârîdir hevasından rutûbet kesb edip düşmüş zemine âsmân-vârı
0663. hevâsında rutûbet ol kadar kim her dem urdukça olur âb-ı hayât-âsâ vücûd-ı âdeme sârî
0664. hevâsı böyle cân-bahş u neşât-efzâ gerek el-hakk ki tâ hurrem tuta dâ' im dil-i şâh-ı cihân-dârı
0665. ne şeh şâhenşeh-i sâhib-kırân-ı maşrîk u mağrib ki tutdu âlemi gün gibi berk-i tîg-ı peykârı
0666. yegâne şehsüvâr-ı eblak-ı devrân ki hemvâre olur ne semte gitse feth ü nusret peyk-i rehvarı
0667. cihân-bân-ı yegâne âftâb-ı âsmân-sâye hudâvend-i zamâne mesned-ârâ-yı nîkû-kânı
0668. bisât-ı heft-iklîmin çerâğ-ı âlem-efrûzu serîr-i nüh-revâkın pâdişâh-ı mâh-dîdârı
0669. hıdîv-i nâm-ver-i ârâyiş-i taht-ı süleymânî cihân-gîr-i muzaffer saf-şikâf-ı rezm-i kerrârı
0670. alî-rezm ü süleymân-kevkebe sultân osman kim revâdir tâk-ı arşa aşılrısa tîg-ı hûn-bârı
0671. o sultân-ı suhan-perver ki devr-i dil-sitânıdır metâ'-ı dâniş ü idrâk ü fehmin rûz-ı bâzârı
0672. o şâhenşâh-ı mülk-ârâ-yı bî-pervâ-yı zâlim-küş ki yâd olmaz zamânında sitem-kârî vü cebbârî
0673. değildir kehkeşân cellâd-ı kahrı tîg-ı adliyle çalıp çâk eyledi fark-ı ser-i çarh-ı sitem-kârı
0674. sehâb-ı nev-bahâr-ı feth ü nusret tîg-ı sırâbı çerâğ-ı hûdmân-ı dîn ü devlet baht-i bîdârı
0675. dil-i ervâh-ı kudsî gibi sâf u pâk vicdân nihâd-ı akl-ı küll gibi dūrüst ü rast miyârı
0676. semend-i râ' iz-i iclâlinin gerdûn çerâğâhı kemend-i rûstem-i ikbâlinin âlem giriftârı
0677. sabâ ger bûy-ı hulkiyle dolaşsa rub'-ı meskûnu felek fark eylemezdi çîn ü rûm u hind ü bulgârı
0678. esince bâd-ı kahrı bahr u berr yeksan olur zirâ urur birbirine emvâc-ı derya gibi kûhsârı
0679. neşât-ı ahd-i adliyle cihân ol denli hurrem-dil ki teşhis eylemek güç birbirinden mest ü huşyârı
0680. ger olsa şâmil-i ahvâl-ı murgân-ı hevâ adli ederdi kebk-i ra'nâ çeşm-i şahin üzre refârı
0681. zamanında bulunmaz fitne pinhân olmağa bir yer meğer hûbân-ı fettanın şikene-i zülf-i tarrârı
0682. kerem-güster hudâvendâ hüner-perver şehensâhâ eyâ pîrâye-i sun-ı kemâl-i kudret-i bârî
0683. salâdır nûkte-sencân-ı zamâne hiç lâf etmem ben öğretdim cihâna tarz-ı şûh u şîr-i hemvârı
0684. nice yıl istese sihr öğredir hârûta endişem açınca çarsû-yı fitnede dükkân-ı sahhârî
0685. hîred allâme-i idrâkimin bir köhne şâkirdi felek şehnâme-i endişemin bir cild-i zerkârı
0686. suhan bir tûff-i mu'ciz-beyândır hâmem üstadı kalem bir kahramân-ı tîg-zendir dil silahdârı
0687. cem-i endişemin hûrşîd bir câm-ı zer-endüdu arûs-ı tab'imın nâhîd bir çengi perestârı
0688. zamîr-i pâkim ol levh-i celîdir kim kenârında sevâd-ı her dü-âlem bir haff nakş-ı kalemkârî
0689. cihân-ı mücmelim ben müntehab eczâ-yı âlemden tefâvüt yok yine mâ-beynimizde zerre mikdârı
0690. dilim kân-ı ma'ârifdir hayâlîm bahr-ı ma'nâdır o bahrin her kasîdem bir dizi lü'lü-yı şehvârı
0691. hayâlîmdir o deryâ-yı hurûşân kim sebâk almış felek tedvîr-i girdabından anın ilm-i edvârı

0692. sanır girdâb-ı pîç-â-pîç-i deryâ-yı ma'ânîdir gören mir'ât-ı endîşemde aks-i çarh-ı devvârı
0693. gülistân-ı cinân-ı tab' safâ-bahş-ı latîfîmdir ki zîb-i tîrkeş-i müjgân-ı hûrîdir has u hârı
0694. çeh-i ken'ân şebistân-ı devâtımdır ki yûsuf 'dan alır kîn-i zenân-ı mîsn seyr-i hüsn-i ebkârı
0695. kelîm-i mîsr hem kilik-i şeker-hâ-yı revânımdır ki cüllâb-ı ma'ânîdir cihâna nîl-i güftârı
0696. gelince sîneden kâm u dehâna cân bulur ma'nâ dilin enfâs-ı rûhullâhdır gûyâ ki efkârı
0697. du'âya başla simden sonra nef î ko bu da'vâyı ki bu da'vâya hasmın dahi vardır belki ikrârı
0698. dura tâ kim bu tâk-ı lâciverdî böyle pâ-ber-câ ola tâ kim cihân ma'mûr u âdilşâh mi'mârı
0699. safâlar eyleye dâ' im o kasr-ı âlem-ârâda kederden pâk ola her dem dil-i âyîne-girdârı
0700. âferin ey rûzgârın şehsûvâr-ı safderi arşa as şimdengeri tîg-ı süreyyâ-cevheri
0701. pâre-i elmâsdir seng-i fesânı n'eyler ol çarha çekme bir dahi şemşîr-i vâlâ-gevheri
0702. ser-fîrâz etdin livâ'ül-hamd-i dîn-i ahmedi kâfire gösterdin el-hakk dest-bürd-i haydârı
0703. tîgına n'ola yemin eyleyse rûh-ı murtazâ bir gaza etdin ki hoşnûd eyledin peygamberi
0704. eyledin bir hamlede berbâd mülk-i düşmeni gerd-i rahşın gerçi kim sedd etdi râh-ı sarsarı
0705. mâh-ı nev sanma felekde göricek peykârını ditredi behrâm elinden düşdü zerrîn-hançeri
0706. ol kadar kan dökdü şemşîrini ki aksile anın kâse-i yâkûta döndü künbed-i nilüferi
0707. gamze-i hûbân gibi carî ucundan yine hûn böyle kalırsa eğer yek-reng eder bahr u beri
0708. belki gark-ı bahr-ı hûn olurdu fûlk-i dil gibi etdiğince tîg-ı hûn-efşân ile cevân-geri
0709. şukka-i râyât-ı bahtınla rikâbm olmasa keşfî-i nûh-âsmâmn bâd-bân u lengeri
0710. berk uran destinde tîg-ı pür-güher midir yahud eyledi deryâya gavta âftâb-ı hâveri
0711. bir avuç gevher saçardı âleme gûyâ kefin saldığınca düşmene gâhî murassa' şeş-peri
0712. bir acep deryadır ordû-yı hümâyûnunun senin kim habâb-ı ber-kârar olmuş ana her çâderi
0713. mevc-i pey-der-peydir ol bahra sipâh-ı saf-be-saf bir neheng olsa n'ola her top-ı ejder-peykeri
0714. her alay bir mevc-i tûfân-hîzidir anın n'ola hâr u has gibi önünce kaçsa kâfir askeri
0715. gün gibi tenhâda çıksan tîg ile meydâna sen kâr-ger düşmez sipâh-ı düşmenin şûr u seri
0716. şeb-çerâğ-ı dîn ü devletdir vücûdun hıfz için kat kat olmuş ejderhâdır heft-çarhın çenberi
0717. karşı dumaz sana şimdensonra bu ikbâl ile düşmenin ger kahraman olsa ser-â-ser leşkeri
0718. böyle âgâz eylesin şimdengeri elkâbına câmi'-i nûh-kubbe-i kevnin hafîb-i minberi
0719. âftâb-ı bahr u ber sâhib-kırân-ı şark u garb şehsûvâr-ı nâm-ver râyet-güşâ-yı safderî
0720. asmân-ı devletin hürşîd-i kudsi-pertevi bezm-gâh-ı şevketin cemşîd-i hürşîd-efseri
0721. nakd-ı vakt-i saltanat sermâye-i emn ü emân dest-gîr-i dîn ü devlet kâm-bahş-ı serverî
0722. şâh-ı vâlâ-rûtbe osman hân gâzî kim felek görmemişdir böyle bir şâhenşeh-i cengâveri
0723. şehsûvâr-ı âlem-ârâ kim revâdır olsa ger na' l u mîh-ı rahşî çarhın âftâb u ahteri
0724. safder-i kişver-güşâ kim cenge çıkıkça olur cebre'îl "innâ fetehnâ"-h'ân-ı tîg u miğferi
0725. pâdişâh-ı âdil ü âlî-neseb kim yaraşır etse ger serheng ü der-bân keykubâd u kayseri
0726. şehriyâr-ı âsmân-mesned ki olmuş tâ ezel secde-gâh-ı tâc-dârân-ı cihan hâk-i deri
0727. şeh-nişîn-i nûh-revâk-ı âsmândır mesnedi ıyd-gâh-ı heft-iklîm-i cihândır kişveri
0728. mesned-i iclâlinin rif'at bir ednâ payesi dergeh-i ikbâlinin devlet kadîmi çâkeri
0729. her ne işlerse zamâne tâbi'-i endîşesi her ne emr eyleyse devrân bende-i fermân-beri
0730. verse tab'-ı âteşe ger berk-ı tîgî terbiyet ma'den-i elmas ederdî tûde-i hâkisteri
0731. adli ger ârâyiş-i bezm-i cihân etse olur şem'a şeh-perrin ile pervanenin bâl ü peri
0732. ol kadar âsûde âlem sâye-i adlinde kim hâb-gâh eyler gazâle pehlû-yı şîr-ı neri
0733. etse ger hâsiyyet-i hıfzı sirâyet âleme tarh olurdu safha-i âb üzre nakş-ı âzeri
0734. aksidir anın felekde hirmen-i encüm değil saçdı dest-i lutfu hâke ol kadar sîm ü zeri
0735. yazsa vâsf-ı nûkhet-i hülkun verirdi âleme gerd-i hâk-pây-ı hâme bûy-ı müşk-i ezferi
0736. kadr-i hâk-i kûy-ı ahlâkın bilirdi rûzgâr birbirine eylese âğişte müşk ü anberi
0737. kâm-kârâ saf-derâ sâhib-kırân şâhenşehâ ey serîr-i adl ü dâdın dâver-i dîn-perveri
0738. sihr ederdim medhine geldikçe amma n'eyleyi m eylemiş hakk vâsfını kayd-ı tasavvurdan berî
0739. âcizime bir hüccet alırdım eğer ehl olsalar rûzgârın yâve-sencân-ı fazîlet-güsteri
0740. âcizim hak üzere evsâfında hâlâ kim benim âlem-i endîşenin allâme-i dânişveri
0741. belki kânûn-ı suhande hall ü akd-ı nüktede hikmet-i fikr ü hayâlin feylesof-ı ekberi
0742. hasb-ı hâlimdir husûsâ lâf u da'vâ ber-taraf gerçi sâhib-lâf olur erbâb-ı tab'in ekseri
0743. ben öğünmem kadrim erbâb-ı dil ü dâniş bilir ârifim düşmez bana lâf u güzâf-ı serserî
0744. hâmem ol mu'ciz-tîrâz-ı sad-hezârân pîşedir kim nazîr olmaz ana illâ kelîmin ejderi
0745. harfidir mecmû'a-i esrâr-ı dîvân-ı kemâl noktasıdır mühre-i dâğ-ı derûn-ı enverî
0746. tab'im ol büt-hânedir kim sûret-i dîvânının taşâ kâr eyley hadeng-i gamze-i nâzik-teri
0747. nice suret feyz-i enfâsımla cân bulsa olur her biri şehri-dilin bir âlem-ârâ dilberi
0748. her hayâlim bir arûs-ı nâz-perverdir benim kim bu âlemden değil esbâb-ı zîb ü zîveri
0749. mûy-ı gîfsû-yı melekdir târ u pûd-ı câmesi pâre-i pîrâhen-i hûr-ı cinândır mu'ceri

0750. bâde-i idrâkimin tevhid ser-cûş-ı humu sâkî-i endîşemin tahkik dürd-i sâgarı
0751. hâmemin râh-ı sülûk-ı fitne hatt-ı sâyesi şîrimin habl-i mefîn-i feyz târ-ı mistarı
0752. kande ben kande yine ta'rif-i şâh-ı nûktedân n'leyim zabt edemem endîşe-i zür-âveri
0753. fikr-i evsâfın gidâ-yı rûhdur endîşeme dil helâk olur ger olursam o sevdâdan berf
0754. cevher-i iksîr-i medhin tarh edince reşkden eylerin her lahza endîşemle ceng-i zer-gerf
0755. korkarım hem âftâb-ı kîmyâ-ger duymasın yohsa bin şevk ile olur ol dahî bir müşterf
0756. zerresin mihre gubârın rûzgâra kim verir cevheriyim ben cihâna vermem öyle gevheri
0757. böyle cevher var elimde n'leyim dünyâyı ben başına çalsın felek âyîne-i iskenderf
0758. âlemi teshîr için hâtem ne lâzım tab'ıma ben süleymân-ı hayâlim n'eyleyim engüşteri
0759. her ne dersem ism-i a'zam gibi olur kâr-ger ol kadar ta'zîm ile dinler sözüm ins ü perf
0760. başla şimdensonra ey nefî du'â-yı devlete bir du'â et kim ola hüsn-i kabûlün mazharı
0761. eyleye tâ husrev-i sâhib-kırân-ı şark u garb eşheb-i zer pâleheng-i subh ile cevân-geri
0762. hakk ser-efrâz eylesin râyât-ı dîn ü devletin kande azm eyleser olsun feth ü nusret rehberi
0763. eyledikçe azm-i meydân-ı gaza evvel kadem pâ-y-mâl olsun yolunda düşmen-i dînin seri
0764. esdi nesîm-i nev-bahâr açıldı güller subh-dem açsın bizim de gönümüz sâkî meded sun câm-ı cem
0765. erdi yine ürd-i behişt oldu hevâ anber-sirişt âlem behişt-ender-behişt her kuşe bir bağ-ı irem
0766. gül devri ayş eyyâmıdır zevk u safâ hengâmıdır âşıkların bayramıdır bu mevsim-i ferhunde-dem
0767. dönsün yine peymâneler olsun tehî hurri-hâneler raks eylesin mestâneler mutriblar etdikçe nagam
0768. bu demde kim şâm u seher meyhane bağa reşk eder mest olsa dilber sevse ger ma'zûrdur şeyhu' l-harem
0769. yâ neylesin bî-çâreler âlüfteler âvâreler sâgar sunar meh-pâreler nûş etmemek olur sitem
0770. yâr ola câm-ı cem ola böyle dem-i hurrem ola arif odur bu dem ola ayş u tarabla mugtenem
0771. zevki o rind eyler tamâm kim tuta mest ü şâd-kâm bir elde câm-ı lâle-fâm bir elde zülfi-i ham-be-ham
0772. lutf eyle sâkî nâzı ko mey sun ki kalmaz böyle bu dolsun sūrâhî vü sebû boş durmasın peymâne hem
0773. her nev-resîde şâh-ı gül aldı eline câm-ı mül lutf et açıl sen dahi gül ey serv-i kadd-i gonca-fem
0774. bu dürd ü bu safî deme dönsün piyâle gam yeme kânûn-ı devr-i dâ' ime uy sen de mey sun dem-be-dem
0775. meydır mihekk-i âşıkân âşûb-ı dil-ârâm-ı cân sermâye-i pîr-i mugân pîrâye-i bezm-i sanem
0776. mey âkili irşâd eder âşıkları dil-şâd eder seyle verir berbâd eder dillerde koymaz gerd-i gam
0777. mey âteşi seyyâledir minâ kadehle lâledir yâ gonca-i pür-jâledir açmış nesîm-i subh-dem
0778. sâkî meded mey sun bize câm-ı cem ü key sun bize rıt-ı pey-â-pey sun bize gitsin gönüllerden elem
0779. biz âşık-ı âzâdeyiz ammâ esîr-i bâdeyiz âlüfteyiz dil-dâdeyiz bizden dirîg etme kerem
0780. bir câm sun allah için bir kâse de ol mâh için tâ medh-i şâhenşâh için alam ele levh u kalem
0781. ol âftâb-ı saltanat ol şehsüvâr-ı memleket cem-bezm ü mâtem-mekremet memdûh-ı esnâf-ı ümem
0782. ablak-süvâr-ı rûzgârâşûb-ı rûm u zeng-bâr leşker-şikâr-ı kâm-kâr behrâm-ı âfrîdün-alem
0783. pîrâye-i mülk ü milel sermâye-i dîn ü düvel k'olmuş nasîbi tâ ezel tâc-ı ferîdün taht-ı cem
0784. hâkân-ı osmânî-neseb kim münderic zâtında hep islâm-ı fârûk-ı arap ikbâl-i pervîz-i acem
0785. sultân murâd-ı kâm-rân-efsürde vü kişver-sitân hem pâdişeh hem kahraman sâhib-kırân-ı cem-haşem
0786. şâhenşeh-i ferhunde-baht ârâyiş-i dîhîm ü taht bahtı kavî ikbâli saht iskender-i yûsuf-şiyem
0787. şâh-ı cihân-ârâ mıdır mâh-ı zemîn-pîrâ mıdır behrâm-ı bî-pervâ mıdır yâ âftâb-ı pür-kerem
0788. şâhâne-meşreb cem gibi sâhib-kırân rüstem gibi hem isa-i meryem gibi ehl-i dil ü ferhunde-dem
0789. "dünyâ ve mâ-fihâ" nedir cennet olursa yâ nedir lutf eylemek zîrâ nedir yanında bir nakd u selem
0790. cümle hünerden bâ-nasîb sırr-ı acep sun-ı garîb meclisde şûh u dil-firîb cenk edicek şîr-i ücem
0791. gâhî ki ol şîr-i yele hışm ile tîg alır ele olur cihan pür-zelzele basdikça meydâna kadem
0792. ol dem ki kasd-ı ceng eder sahraları gül-reng eder dünyâyı hasma teng eder olursa sâm u güstehem
0793. sürdükçe hasma yek-tene bakmaz silâh u cevşene yer kalmaz asla düşmene illâ beyâbân-ı adem
0794. ey husrev-i âlî-nijâd vey dâver-i pâk i'tikâd ey şâh-ı sâhib-adl ü dâd ey pâdişâh-ı muhterem
0795. sen bir şeh-i zî-sânsın şâhenşeh-i devrânsın ya'nî ki sen hakansın devrinde ben hâkânîyim
0796. ben gerçi bir bî-hâsilım şâkird-i ders-i müşkilim hem mekteb-i ehl-i dilim halk olmadan levh ü kalem
0797. sözde nazîr olmaz bana ger olsa âlem bir yana pür-tumturâk u hoş-edâ ne hafızım ne muhteşem
0798. hâkânîyim ben muhteşem yanımda serheng-i haşem hafız olur leb-beste dem hâmem edince zîr ü bem

0799. nefi yeter da'vâyı ko dünyâ ile gavgâyı ko eflâke istiğnayı ko hâke yüzün sür lâ-cerem
0800. kaldır elin eyle du'â buldu kasiden intihâ şimdi du'â etmek sana hem müstehabdır hem ehem
0801. nice kasîde bir kitâb mecmû'a-i pür-intihâb her nüktesi faslu'l-hitâb her beyti bir genc-i hikem
0802. tâ kim cihan ma'mûr ola geh emn ü geh pür-şûr ola ikbâl ile mesrur ola ol husrev-i vâlâ-himem
0803. şükr kim bî-minnet ü bî-ıztırâb-ı rûzgâr izzet ü rif 'atle oldum kâm-yâb-ı rûzgâr
0804. baht-ı hâb-âlûdu bîdâr etdi gûyâ hâbdan nâle-i dolâb-ı çarh-ı âsyâb-ı rûzgâr
0805. tâlî'mde baht uyandı hâba vardı yâ meğer gamze-i pür-fitne-i nâdîde-hâb-ı rûzgâr
0806. etdi cümle çekdiğim çevrin telâfsin kazâ gitdi dilden yâd-ı zulm-ı bî-hisâb-ı rûzgâr
0807. gitdi ol demler ki eylerdi perîşân hatırım bir yana gam bir yana kahr u azâb-ı rûzgâr
0808. geldi o demler ki ola hizmetinde der-meyân peyk-i himmet gibi dâmân-ı şitâb-ı rûzgâr
0809. lutf-ı hakdır bu inayet yohsa mâni'dir buna muktezâ-yı hükm-i devr-i nâ-sevâb-ı rûzgâr
0810. şükrü tekrâr eylemek vâcib değil mi dem-be-dem görmedim zîrâ bu güne inkılâb-ı rûzgâr
0811. rûzgâr-ı dûna ben nâz eylerim şimdengeri bana te'sîr eylemez nâz u itâb-ı rûzgâr
0812. ser-te-ser âlemde şimdi vâr ise ancak benim irtifâ-ı şân ile sâhib-nisâb-ı rûzgâr
0813. bundan a' lâ rif at olur mu kim oldum sâye-vâr çehre-fersâ-yı hâk-pây-ı cem-cenâb-ı rûzgâr
0814. ol ki etmiş nakş-ı elkâbını ressâm-ı kader ziyet-i tâk u revâk-ı nüh-kıbâb-ı rûzgâr
0815. ol ki birşik cevher-i şemşîr-i âlem-tâbıdır nûf-bahş-ı âftâb u mâhtâb-ı rûzgâr
0816. ol şehenşâh-ı mu'azzam kim ana ta'zîm ile böyledir dâ'im hitâb-ı müstetâb-ı rûzgâr
0817. kahrâmân-ı cem-haşem sâhib-kırân-ı muhteşem zübde-i şâhân-ı âlem intihâb-ı rûzgâr
0818. kâm-kâr-ı heft-kışver pâdişâh-ı bahr ü berr dâd-güster dâver-i devlet-me'âb-ı rûzgâr
0819. şehriyâr-ı şennişâh zill-ı hudâ-yı müste'ân kutb-ı devrân mehdî-i bî-irtiyâb-ı rûzgâr
0820. şeb-çerâğ-ı dūdmân-ı saltanat sultân murâd şem'-i cem'-i bezm-i âlem âftâb-ı rûzgâr
0821. husrev-i zî-şân ki hay-i askerinin her biri erdşîr ü behmen ü efrâsyâb-ı rûzgâr
0822. emrine râm etdi hep gerden-keşân-ı âlemi şimdi devletle odur mâlik rikâb-ı rûzgâr
0823. taze revnak verdi adli kârgâh-ı âleme oldu yine muntazam hâl-i harâb-ı rûzgâr
0824. dîn ü devlet böyle revnak mı bulurdu olmasa reşh-i kilik ü berk-ı tîgi âb u tâb-ı rûzgâr
0825. rişte-i adliyle ger bend etmese şîrâzesin târ u mâr olurdu eczâ-yı kitâb-ı rûzgâr
0826. ahd-i adli âleme fasl-ı bahâr-ı hoş-dili devr-i lutfu dehre eyyâm-ı şebâb-ı rûzgâr
0827. havf-i şemşîri cihâna yâd-ı merg-i nâ-gehân feyz-ı cûdu kâ' inâta feth-i bâb-ı rûzgâr
0828. çeşm-i baht-ı lâ-yenâmı pâsbân-ı şark u garb dest-i kahr-ı iktidârı nice tâb-ı rûzgâr
0829. böyle ser-gerdân olup devr eylemezdi âlemi olsa hâk-i dergesine intisâb-ı rûzgâr
0830. kâm-kârâ şehriyârâ husrevâ şâhenşehâ ey cihan-dâver şeh-i gerdûn-cenâb-ı rûzgâr
0831. dergesinde bir dilim nânı bana çok gördüler uydular ulaşıdılar birkaç kilâb-ı rûzgâr
0832. düşmen-i erbâb-ı dil bir nice har-tab'-ı le'im kim sitemde her biri nâ' ib menâb-ı rûzgâr
0833. iktizâ etdi biraz yâve anuñün neyleyim yohsa dâ' im böyledir bana hitâb-ı rûzgâr
0834. urf-i rûm enver-i asr u hâkânî-i ahd feyzî-i mu'ciz-dem-i vahy-iktisâb-ı rûzgâr
0835. husrev-i evreng-i nazmım kim zamânımda benim nakd u cins-i ma'rifette behre-yâb-ı rûzgâr
0836. sûretâ fermân-dih-i ma'mûre-i mülk-i suhen âlem-i ma'nâda bir hâne-harâb-ı rûzgâr
0837. bîkr-i fikrim şeh-r-bânû-yı şebistân-ı hayâl tab'-ı şûhum gamze-i hâzır-cevâb-ı rûzgâr
0838. vechî-vâr dense sevâd-ı hatda bîkr-i fikrime şâhid-i meh-tal'at-i müşğîn-nikâb-ı rûzgâr
0839. erdi söz pâyâne ey nefî bu da'vâ nice bir lâfi ko şimdengeri ey bî-hicâb-ı rûzgâr
0840. başla sıdk ile du'â-yı devlet ü ikbâline cân ile âmîn diye tâ şeyh u şâb-ı rûzgâr
0841. ede tâ kim nukre-hink-i çarhile cevân-geri husrev-i sayyâre-i zerîn-rikâb-ı rûzgâr
0842. sâye-i adli ola pâyende fark-ı âleme tâ dura ber-pâ bu çetr-i bî-tinâb-ı rûzgâr
0843. âlemi ma'mûr u âbâd eyledikçe adl ile ola hakkında du'â-yı müstecâb-ı rûzgâr
0844. ola sıhhatle serîr-i saltanatda haşre dek müstedâm-ı ömr ü devlet kâm-yâb-ı rûzgâr
0845. bârekallâh zihî rahş-ı hümâyûn-sîmâ ki komuş nâmını sultân-ı cihan bâd-ı sabâ
0846. ne sabâ sâ'ika derssem yaraşır sūr'atde ki segirdirken ana sayesi olmaz hempâ
0847. bıragır anı dahî sâyesi gibi yolda olsa ger şâtır-ı endîşe ile pâ-der-pâ
0848. düşmeden sâyesi hâk üzre eder âlemi tayy sehv ile râkibi gösterse inâna irhâ
0849. kuş yetişmez der idim olmasa tayyâr eğer eremez gerdine zîrâ ki ne sarsar ne sabâ
0850. nice tayyâr o sebûk-pây-ı cihân-peymâ kim ana hem-seyr olamaz hiç ne ankâ ne hümâ
0851. nurdan bâl açar uçmağa melekdir sanasın olsa zînpûş-ı serâserle ne dem cilve-nümâ
0852. tayy eder âlemi bir göz yumup açınca bu da bu kadar çâbük ü çâlâk olur mu acabâ
0853. meğer evren ola yâ saçlı toru yâ mercân yâ celâli yağızı yâ iki edhem yâ tuma
0854. nice evren ki ne dem eylese pertâb-ı bülend sanki refâre gelir hışm ile bir ejderhâ
0855. atılır hâmesi ok gibi elinde durmaz etse bir şâir eğer medh-i şitâbın imlâ
0856. nice saçlı doru bir bâl-güşâ ankâ kim bir kanadıyla uçar uçduğu dem bî-pervâ

0857. nice saçlı doru güya ki yanar âteşdir dūdudur anın o yâl-i siyeh-i anber-sâ
0858. bu da evren gibi pertâb-ı bülend etse olur rakibi zâl-i zer ü kendisi güyâ ankâ
0859. nice mercân o sebük-cilve-i çâbü-k-rev kim ana gülgün-ı sirişk olur olursa hempâ
0860. istese bu da eder bir ser-i mûda cevlân belki rakkâslık etmekte olur ahyânâ
0861. seyr eden cilvesini şu' le-i cevvalê sanır devr eder âlemi sūr'atle o denli zirâ
0862. o celâlî yağızı da ne kadar çâpükdür ki olurken ana meydân-ı cihân teng-fezâ
0863. başlasa cilveye mânend-i kûmeyt hâme merkez-i nokta olur ana fezâ-yı.pehnâ
0864. iki edhem hod iki şûh arap dilberidir ki tefâvütleri yok biri birinden aslâ
0865. görse ger bunları mecnûn-ı melâmet-dîde yâdına gelmez idi bir dahî hüsn-i leylâ
0866. î tikâdım bu ki mânendi bulunmaz birinin bulunursa dahî bir yerde bulunmaz illâ
0867. yine ıstabl-ı şehenşâh-ı cihân-ı ârâda ki ne atlar bulunur biri birinden zîbâ
0868. ewvelâ kapağası dorusudur birisi ki berâberdür ana püyede kûh u sahrâ
0869. kuhl için kalmaz idi gerd-i zemîn-i eş'âr olsa ger cilve-gehi arsa-i mülk-i ma'nâ
0870. bir de arslan dorusudur ki gemin gördükçe kendidir aynı ile şîr-i ner-i silsile-hâ
0871. urulu gerdenine anın için altından iki zencir ki zabt etmesi âsân ola tâ
0872. cebeli doru ile hod kayışoğlu dorusu nicedir her biri sūr'ade kıyâs et meselâ
0873. menzile nûr-ı basar gibi beraber erişir olsa her birine hem-püye eğer tîr-i kazâ
0874. birisi dahi ağa alcası kim anın da yaraşır eyler isem medhini bu güne edâ
0875. âsmân-püye zemîn-gerd-i müselsel-harekât bâd-pâ şu' le-i cevvalê-i âlem-peymâ
0876. bir de şam alcası kim etse ne dem meyl-i hırâm sanki refâra gelir bir sanem-i sürh-kabâ
0877. olsa bu cilve bu nâz aşkar-ı behrâmda ger zühre gökden iner olurdu dil-ârâm ana
0878. turfa gülgün-ı firîbende-reviş kim sanasın cümle endâmına urmuş yed-i kudret hinnâ
0879. bir de dağlar delisidir ki şitâb etdikçe bir olur zelzeleden lerze-i kûh u deryâ
0880. sarsılır arz u semâ sanki kıyâmet koparır böyledir tünd şitâb eylediğince ammâ
0881. gelse refâra döner bir sanem-i ra'nâya başlasa cilveye tâvûs-ı cinândır güyâ
0882. nâmi dağlar delisi kendisi âhû-yı harem perçemi sünbül-i çîn cephesi dîbâ-yı hitâ
0883. cilve etdikçe ne dem olsa perîşân-kâkül pür olur nûkhet-i müşkiyle girîbân-ı hevâ
0884. birisi dahi surâhî-i ser-efrâz ki çarh yaraşır pâyına yüz sürmek için olsa dütâ
0885. nedir ol gerden-i mevzûn o sūrîn-ferbih acep endâmı güzel şûh-ı cihândır hakkâ
0886. şivede cilvede mestâne hırâm eylemede vâr ise yine odur bir sanem-i müstesna
0887. salınıp her tarafa nâz ile etdikçe hırâm bir nigâh ile eder cân-ı cihânı yağmâ
0888. dil-nevâz ola meçer ana mu'âdil dilber yohsa âlemde bulunmaz dahi misi ü hemtâ
0889. tarz u tavrın nice ta'rîf edeyim anın da görmedim bünçulaym dilber-i şûh u ra'nâ
0890. hüsn-i ahlâkı yerinde harekâtı mevzûn şivesi cilvesi hep birbirinden a' lâ
0891. o revîş ol yürüyüş ol nîgeh-i düzdîde dilber-i şûh gibi şiveleri hûş-rübâ
0892. armağan gitse olur çîne hele tasvîri bu kadar ancak olur hak bu ki sun'-ı mevlâ
0893. yaraşır atlas-ı çarh olsa ana pây-endâz eylese her ne zaman cilve-i pür-istiğnâ
0894. müddeâ-fehm o kadar kim eder âheng-i şitâb râkibi kûşe-i ebru ile etse imâ
0895. yaraşır dersem eğer ana burâk-ı cennet ki revadır buna ta'zîm o kadar kim farzâ
0896. pîş-i pâyında melek gâşîye-dâr olsa mahal na' l-i zemînine pürşîd yüzün sürse revâ
0897. çok mudur bu şeref ol rahş-ı mübârek-kademe ki sa'âdetle sūvâr ola ana zill-ı hudâ
0898. mehdî-i devr-i zaman mâ hasal-ı kevn ü mekân âftâb-ı dü-cihân zill-ı hudâ nûr-ı hudâ
0899. ehl-i dil kân-ı kerem şâhsūvâr-ı âlem husrev-i cem-şiyem iskender-i iklim-guşâ
0900. kâm-bahş-ı azamet cân-ı cihân-ı devlet revnak-ı saltanat ârâyîş-i dîn ü dünyâ
0901. şeh-i meh-kevkebe sultân murâd-ı zî-şân şâh-ı seyyâre-haşem mâh-ı memâlik-ârâ
0902. dâd-ger pâdişeh-i âdil ü âlî-şân kim her ne emr etse kazâ hükmünü eyler imza
0903. o hüdâvend-i mu'azzam ki olur hem-vâre pâdişâhân-ı cihân dergesine nâsiye-sâ
0904. o cihân-bân-ı hümâ-sâye hümâyûn-fer kim cümle şâhân-ı cihân bendesidir ser-tâ-pâ
0905. o şehenşâh-ı direm-pâş-ı kerem-güster kim bir eli bahr-ı sehâdir bir eli ebr-i atâ
0906. biri derbânı olurdu biri mîrâhûru gelseler âleme devrinde peşeng ü dârâ
0907. reşha-i cûdu ile ebr-i bahân dūr-pâş nûkhet-i hulku ile bâd-ı sabâ gâliye-sâ
0908. varsa ger nûkhet-i hulkuyla sabâ gülzâra lâle de sünbül ü gül gibi olurdu bûyâ
0909. nergisin düşmez idi câm-ı zeri destinden bulsa ger feyz-i nem-i cûdu ile neşv ü nemâ
0910. kâse-i zehr-i gam olurdu dile câm-ı şarâb hükmü ger istese tabdîl-i havâss-ı eşyâ
0911. meşrebinde o letâfet ki var amma ber-aks neşve-i zehr verir âdeme keyf-i sahbâ
0912. behre-yâb olsa cihân pertevdi re'yinden eger zerre hûrşîd kadar âleme verirdi ziyâ
0913. diileri bâr-ı sanavber gibi sad-pâre olur tîg-ı bürrânım yâd eylediğince a' lâ
0914. husrevâ dâd-gerâ pâdişehâ tâc-verâ ey şehenşâh-ı felek-mesned-i hûrşîd-livâ

0915. pîşkeş çeksem olur bende semend-i tab'im ki verir cilvesi anın dahi bir gûne safa
0916. benzemez bunlara ol turfadır anın tarzı revîş ü cünbişi ser-tâ-be-kadem nev-peydâ
0917. arş-peymâlîğa etdikçe hevqs ma'nâda teng olur cilvesine sâha-i meydân-ı semâ
0918. olsa şâne yaraşır yâline bâl-i cibrîl olsa pâ-bend-i mahal pâyına zülf-i havrâ
0919. gerçi istabl-ı şehensâha değıldir lâyıq yeridir bağçe-i hâssada etse çerâ
0920. cirid oynamağa kâbil değıl ammâ yaraşır bağçe seyrine çıkdıkça sūvâr olsan ana
0921. ömrün efzûn ede allah te'âlâ dilerin iltifâtınla bu dil-mürdeyi etdin ihyâ
0922. eyledin lutf ile bir böyle kasîde teklîf ki nazîre diyemez bir yere gelse şu'arâ
0923. var mı böyle kasîde demeye cür'et eder şarkdan garba vannça suhan ehline salâ
0924. söyleden himmet-i sultân-ı cihândır yohsa kande ben kande bu gûne kelimât-ı garrâ
0925. devletinde n'ola urfî gibi meşhûr olsam var mı bir bencileyin şâ' ir-i pâkîze-edâ
0926. söz tamâm oldu güzâfî koyalım ey nef î edelim devlet ü ikbâline sıdk ile du'â
0927. eşheb-i rûz ile tâ edhem-i şeb pey-der-pey haşre dek birbiri ardınca ola cilve-nümâ
0928. râ' iz-i bahtı ola rahş-ı murâd üzre sūvâr hıfz ede zât-ı şerîfini hatâdan mevlâ
0929. te'âlallâh zihî rahş-ı hümâyûn-ı hümâ-sâye ki tasvîr-i dil-ârâsı yeter eğlence dünyâya
0930. ağa alcası ol gülgûn-ı hoş-endam u ra'nâ kim değıldir perçem ü yâl ü dümü muhtâc hınnâya
0931. nedir ol şive-i refât ile ol peyker-i mezun gören hayran kalır âsâr-ı sun-ı hakk te'âlâya
0932. ne dem kim nâz ile cevân edip meyl-i hırâm eyler döner bir dil-rübâ-yı alpûş-ı hûb-sîmâya
0933. o denlû surh u rahşân mûy-ı endamı ki lâyıkdır kabâ-yı cismine ger benzedirsem al dîbâya
0934. arak mevc ursa gâhî şiddet-i sur'atle cisminde döner ol demde bir mevvc u rengin al hârâya
0935. hırâm-ı dil-keşi dünyâyı meftun etdiğı yetmez feleklerde melekler de mülâzımdır temâşâya
0936. beşer meftûn-ı etvârı melek hayrân-ı refâtı n'ola düşse hırâm etdikçe hayret zir ü bâlâya
0937. temaşaya çıkup saf saf durur ebkâr-ı endîşe ayak bassa eğer cevân için meydân-ı ma'nâya
0938. uçar kuşdur şitâb etdikçe gûyâ benzer anınçün kenâr-ı dâmen-i bergüstvânı bâl-i ankâya
0939. o denlû tîz-revdır kim ser-i mîhî nişân etmez dokunsa sadme-i na'lı eğer gül-berg-i ra'nâya
0940. garâbet bundadır amma gelince tünd-refâtara eridir berk-ı na' li ger dokunsa seng-i hârâya
0941. şikest eyler ser-i gâv-ı zemîni sadme-i pâyı çıkar şiddetle pertâb etdiğı mîhî süreyyâya
0942. olur mu böyle bir âteş-inân-ı sâ' ika-cünbiş ki cür'et edemez anınla berk u bâd da'vâya
0943. cehende âteş-i bâlâ-devân derdim eğer âteş zemînden ok gibi pertâb edeydi evc-i a' lâya
0944. burak-âsâ zemînden ger azîmet etse eflâke eder sūr'atde sebkât tîr-i âh-ı arş-peymâya
0945. yedisinde güzâr eylerdi nem-nâk olmadan pâyı yolu düşse eğer yel gibi gâhî heft-deryâya
0946. erişmez gerdine peyk-ı serfû's-seyr-i endîšem kasîde nice mümkün böyle bir rahş-ı sebük-pâya
0947. zihî gülgûn-ı ferhunde-şemâ'il esb-i ferruh-pey ki lâyıkdır rikâb-ı şehsūvâr-ı âlem-ârâya
0948. şehensâh-ı zamane kahramân-ı maşnk u mağrib hudâvend-i yegâne âftâb-ı âsmân-sâye
0949. cihângîr-i mü'eyyed pâdişâh u şâh-ı cedd-ber-cedd cihân-bân-ı felek-mesned serîr-ârâ-yı cem-pâye
0950. bisât-endâz-ı dîvân-hâne-i taht-ı süleymânî şeref-bahş-ı serîr-i bâr-gâh-ı arş-pîrâye
0951. şeh-i vâlâ-güher sultân murâd-ı dâd-güster kim adâletde nazîri gelmemişdir dahi dünyâya
0952. o sultân-ı suhan-pîrâ-yı mülk-ârâ-yı dîn-perver ki vâcibdir du'â-yı devleti a' lâ vü ednâya
0953. o şâhensâh-ı hürşîd-efser ü cemşîd-meşreb kim neşât-ı lufu gâlibdir safâda keyf-i sahbâya
0954. safâ-yı meşreb-i pâkinden olsa bâ-haber cemşîd elin sunmazdı ömründe dahî câm-ı musaffâya
0955. safâ-yı câvidânîdir neşât-ı lufu ahabâba belâ-yı nâ-gehânîdir hayâl-i fığî a'daya
0956. şemîm-i sünbül-i hulkuyla hemdem olsa ger bir dem yeter sermâye yüz bin yıl nesîm-i gâliye-sâya
0957. dönerdi gül kefi attâra lâle nâfe-i müşge sabâ bir şemmesiyle uğrasa ger kûh u sahrâya
0958. güzâr etse ger andan sonra bâğ u râğ-ı firdevse abîr-efşân u anber-pâş olurdu ceyb-i havrâya
0959. dönerdi mihr ana nisbetle bir damgâ-yı zerrîne eğer aks-i çerâğ-ı re'yi düşse çarh-ı vâlâya
0960. olaydı nâmiye ger feyz-i isti'dâdına mazhar gülerdi goncalar ne söylese tûti-i gûyâya
0961. hudâvenda edâ-yı tehniyetdir şimdi maksûdum yüzüm ferş eyledikten sonra dergâh-ı mu'allâya
0962. mübarek eyleye allahte'âlâ ömr-ü devletle kudûm-ı hazret-i şehzâde-i zî-şânı dünyâya
0963. nice şehzade yektâ-gevher-i nüh-hokka-i mînâ ki kıymetde değışmez cân u dil genc-i temennâya
0964. kudûmı pâdişâh-ı âleme sermâye-i behcet vücûdu efser-i ikbâle bir dürr-i girân-mâye
0965. revâdır ger ferîdûn ile behrâm olsa lâlası sezâdır ger züleyhâ ile belkîs olsalar dâye
0966. eğer kim zühre-i zehrâyı da lâyıq görürlerse olurdu hâmile olmak için menkûha isâyâ
0967. ana hûr u melek dadı vü lâla olmağa hâzır ne dem muhtâc olursa hizmet-i dadı vü lâlaya
0968. ne mümkün medh-i şâhensâh u şehzâde murâd üzre eğer mâlik olursam feyz-i enfâs-ı mesîhâya
0969. bu da te'sîr-i şevk-i iltifâtındır ki tek durmaz eder sihrile hâmem hamle ejderhâ-yı mûsâyâ
0970. tamâm oldu suhan durma du'âyâ başla ey nef î niyâz eyle yüzün sür âsitân-ı lutf-ı mevlâyâ
0971. ede tâ râ'iz-i tâkdir cevân-ı şebân-rûzî süre tünd eblâk-ı devrânı bu meydân-ı pehnâya

0972. ola dâ'im semend-i baht u devlet zîr-i rânında vere sıhhatle hem lutf-ı hudâ ömr-i bilâ-gâye
0973. îki şehzâde kim her biri bir rûh-ı musavverdir dünûr-ı çeşm-i yektâ pâdişâh-ı heft-kişverdir
0974. iki dürr sûretâ ma'nâda ammâ nûr-ı vâhiddir hakikatde nihâyet her biri gayr-ı mükerrerdir
0975. biri sultân mahmûd u biri sultân muhammed kim ikisi de acep şehzâde-i pâkîze-gevherdir
0976. değildir bunların terkîbi gûyâ bu anâsırdan hevâ vü âb u hâk ü âteşi bir özge cevherdir
0977. müşâbihdir biri birine ol denlü vecâhetde açılmış sanki bir gülbünde iki gonca-i terdir
0978. ya iki gülbün-i nev-hîzdir kim her birisinin zemîni başkadır ammâ biri birine hem-serdir
0979. ikisi de acep sun'-ı ilâhîdir melâhatde birbirine gâlib birbirinden acep-terdir
0980. o cân-ı âlem ü bu rûh-ı sânidir letâfetde berâberdir birbirine anıncün birâderdir
0981. ne nisbet bunlara yûsuf ihvânı ki bunlarda tefâvüt yok güzelliğe nâz-perverlik berâberdir
0982. hakikatde tefâvüt yok meğer ta'rifde ancak ki biri beççe-i şâhîn biri şibl-i gazanferdir
0983. o bir mahdûmı yûsuf-sûret-i hûrşîd-tal'atdır bu bir şehzâde-i vâlâ-nijâd-ı mâh-peykerdir
0984. cebîninde anın envâr-ı devlet zâhir ü bâhir nihâdmda bunun âsâr-ı isti'dâd muzmerdir
0985. zihî âlî-neseb şehzâdegân-ı âlem-ârâ kim peder şâhenşeh-i âlem-penâh-ı dâd-güsterdir
0986. şehenşâh ibn-i şâhenşâh u sultân ibn-i sultân kim çıkınca âdeme ecdâdî sâhib-tahtu efserdir
0987. hudâvend-i zamân kim pâdişâhân-ı cihân ana kemîne bende-i fermân-ber ü dîrîne çâkerdir
0988. cihân-sâlâr-ı âlî-fitrat u kudsî-cibillet kim tavâf-ı dergehi Kerrûbiyâna hacc-i ekberdir
0989. kerîm-i kâm-rân kim reşki feyz-i dest-i cûduyla dil-i kân pür-hırâş u hâtir-ı deryâ mükedderdir
0990. fûrûzân şeb-çerâğ-ı dudmân-ı âl-i osmân kim fûrûğ-ı tal'atıyla dîde-i devlet münevverdir
0991. hıdvî-i pür-hüner sultân murâd ol şâh-ı dîn-perver ki hem ehl-i dil ü hem hoş-nûvîs ü hem suhan-
verdir
0992. ne şeh iskender-i yûsuf-şiyem mehdî-i isâ-dem ki adliyle zamân nâzende âlem nâz-perverdir
0993. o dânişver hudâvend-i azîmü'ş-şân ki iskender der-i dîvân-ı iclâinde bir der-bân-ı kemterdir
0994. o hakân-ı muzaffer ol cihângîr-i hümâyûn-fer ki her serdârı bir sâhib-kırân-ı baht-ı yâverdir
0995. o mülk-ârâ-yı meh-kevkub o bezm-efrûz-ı cem-meşreb ki hûrşîd-i dirahşân ana bir peymâne-i
zerdir
0996. geh ü bîgâh o denlü zer-feşândır âleme sankim kefi dest-i kerîmi âfitâb-ı kîmyâ-gerdir
0997. ne gevherler nisâr eyler söze geldikçe gûya kim dil-i dür-pâş-ı pür-emvâcî deryâ-yı tûvân-gerdir
0998. zemîni âsmân çarhı zemîn eyler murâd etse kazâ fermân-dih-i re'yince ol denlü musahhardır
0999. riyâz-ı hulkudur ol gayret-i gülbâr-i firdevsi ki âb u hâk ü eşcârî gülâb u ûd u anberdir
1000. neşât-ı keyf-i medhiyle dil-i endîşe hurremdir nesîm-i bûy-ı hulkuyla dimâğ-ı cân mu'attardır
1001. leb-i mu'ciz-beyânı mevrîd-i ilhâm-ı lâhûfî dil-i rûşen-zamîni matla'-ı hûrşîd-i enverdir
1002. zebânım lâldir ta'rif-i tab'-ı nüktedânında acep şâhenşeh-i nâzik-dil ü hoş-zât-ı serverdir
1003. cihân ol denlü pür-ern ü emândır devr-i adlînde ki fitne var ise ancak hat-ı nev-hîz-i dilberdir
1004. eyâ sultân-ı âdil kim zamân-ı adi ü dâdında gazâl-ı mâde h'aher-gîr-i şîr-i şerze-i nerdir
1005. garaz makdûrumu bezi etmedir vâsî cemîlînde senânı yohsa hak üzre edâ nice müyesserdir
1006. gıdâ-yı rûhdur endîşe-i medhin dil ü tab'a ikisi de senânı etmede nâ-çâr u muztardır
1007. dilim endîşe-i medhinle bir deryâ-yı pür-gevher ana fîg-ı zebânım sanki bir mevc-i mücevherdir
1008. nazâketde metânetde kelâmım benzemez aslâ ne urfîye ne hâkânîye bu bir tarz-ı âherdir
1009. bu da'vâmı benim inkâr eder yokdur ahâlîde hasûd-ı nâ-bekârı n'eyleyim söz anlamaz hardır
1010. bahâdir pehlivân çok gerçi meydân-ı ma'ânide benim tab'-ı dilîrim cümleden ammâ dilâverdir
1011. nice a'dâya gâlib olmasın nef 'î-i bî-pervâ ki meddâh-ı şâhenşâh-ı cihangir ü muzafferdir
1012. du'â-yı devletin etse acep mi sîdk ile şîmdi ki söz pâyâna erince du'â emr-i mukarrerdir
1013. sebep tâ'î tidâl-i tabu terkîb-i mevâfide usûl-i müfredât-ı nüh-peder hem çâr-mâderdir
1014. ola dâ'im serîr-i saltanatda hurrem u handân dil-i pür-feyzi kim bir özge isti'dâda mazhardır
1015. zihî şâyeste vü bâyiste hâkân-ı hümâyûn-fer ki hem ârâyiş-i evreng ü hem pîrâye-i efsar
1016. hudâvend-i mükerrrem pâdişâh-ı arîf ü kâmil ser-efrâz-ı hüner-mend ü serîr-efrûz-ı dânişver
1017. cihâna gelmemişdir böyle şâhenşâh-ı sâhib-dil acep zîbende envâ'-ı hünerle zâtı ser-tâ-ser .
1018. firîşte-hûy u meh-rûy u sebûk-rûh u girân-temkîn mülayim tab' u hoş-zât ü sunahdân u suhan-
perver
1019. yüzünde pertev-i nûr-ı ilâhî gün gibi zâhir sözünde vâridât-ı feyz-i akdes cân gibi muzmir
1020. neşât-ı ahd-i adliyle gûşâde çehre-i eyyâm fûrûğ-ı gevher-i tâciyla rûşen dîde-i achter
1021. çerâğ-ı düde-i âdem şeh ü şehzâde-i âlem hıdvî-i muhterem ârâm-ı cân-ı leşker ü kişver
1022. hümâyûn-kevkube mâh-ı zemîn-seyr-i cihân-pîrâ mu'allâ-mertebe şâh-ı felek-taht u cihân-dâver
1023. azîmü'ş-şân şâhân-ı tâc-dâr-ı maşrik u magrib cihân-bân-ı kavî-devlet cihângîr-i zafer-yâver
1024. cenâb-ı hazret-i sultân murâd-ı âlem-ârâ kim odur şîmdi yegâne kahramân-ı mülk-i bahr ü ber
1025. o şâhenşâh-ı zî-şân kim yeterdi ana bu devlet olaydı mîr-i istabl-ı hümâyûnu ger iskender
1026. o çevgân-bâz-ı devlet kim ana olmuş sa'âdetle güneş gûy-ı zer-endûde felek-meydân-ı pehnâ-ver

1027. cem-i vâlâ-nijâd-ı encümen-pîrâ-yı devrân kim devâdır ger olursa camî tâc-ı huserv-i hâver
1028. serîr-i devletine arş-ı rif at nerdübân pâye külâh-ı câhına bâl-ı hümâ-yı saltanat şehper
1029. zamanında bulunmaz fitneye bir cây-ı âsâyış meger kim nevk-i peykân-ı hadeng-i gamze-i dilber
1030. şemîm-i turra-i hulku erişse evc-i a'lâya olurdu gûyiyâ çarh-ı müşebbek micmer-i anber
1031. olaydı nûr-ı re'yinden eser ger tab'-ı âteşde bulurdu kıymet-i kuhl-ı cilâyı gerd-i hâkister
1032. safâ-yı meşreb-i pâkin eger yâd etse bir şâ'ir midâd-ı hâmesine reşk ederci reşha-ı kevser
1033. düşeydi zıll-ı temkîni muhîti çarh-ı vâlâya ederci zevrak-ı zerrîn mihre zerreyi lenger
1034. derûnunda nihân etmezdi gene-i dürr-i şehvârı eğer bîm-i kefi cûdiyle deryâ olmasa muztarr
1035. ger olsa intizâm-ı hükm-i adli âleme sârî olurdu mâde-âhû ile şîr-i ner zen ü şehver
1036. serîr-ârâ hudâvendâ hıdîvâ husrevâ şâha eyâ sâhib-kırân-ı a'zam u şâhenşeh-i ekber
1037. kefi dest-i kerîminden erişdi feyz-i nisyânî sadef gibi n'ola olsa dehânım pür-dür ü gevher
1038. beni cüllâb-ı câm-ı lutfun etdi şöyle şîrîn-kâm ki memdûhu ola zâtın gibi bir nüktedân-server
1039. bunun şükrün edâ etmek ne mümkündür murâdımcâ meger imdâd ede rûh-ı kerîmü'ş-şân-ı peygamber
1040. ki bin dâne kasîde nazm edem vâf-ı cemîlinde geh ola her biri hüsn-i kabûl-ı tab'ına mazhar
1041. ola hem mûnderic her bir kasîdemde nezâketle bu gûne bir gazel kim gûş eden lâ-büdd eder ezber
1042. olur mu böyle bir meh-pâre-i mest-i perî-peyker ki cibrîl-i emîn tîr-i nigâhından hazer eyler
1043. temâşâyâ nice tâkat getirsin yâ dil-i âşık ki her ebrûsu bir şemşîr ü her müjgânı bir hançer
1044. meh ü hûrşîd-i âlem-tâbı çekmiş sanki zencîre o pür-çîn kâkül-i berdûş o pür-ham turra-i der-ber
1045. acep matbû u dil-keşdir ser-â-pâ hüsn-i endâmı birbirinden a'lâ vü latîf ü nâzik ü hoş-ter
1046. o ra'nâ kâmet-i mevzûn o reftâr-ı hoş-âyende o zîbâ ârız-ı gülgûn o ruhsâr-ı safâ-güster
1047. züleyhâ tâ ebed nevmîd olurdu zevk-ı vuslatdan bu istiğnâ vü bu nâzî göreydi düşde yûsuf ger
1048. ne sihr etdin yine sözde hezâr ahsente ey nefî senin gibi acep olur mu bir câdû-yı efsûn-ger
1049. nedîm-i bezle-senc ü nüktedân u rind ü hoş-sohbet suhan-pîrâ vü sihr-ârâ vü mu'ciz-gûy u vahy-âver
1050. ol isti'dâd ile ammâ acep turfa temâşâdır seninle da'vî-i şîr eyleye bir yâve-gû kaşmer
1051. be-hamdillâh bilir şâh-ı cihân kadrin ne gam yersin ne lâf eyleser etsin itikâdınca o bâtl har
1052. buna âlem eder şimdî şehâdet ittîfâk üzre ki sensin ehl-i tab' u dâniş ü idrâke ser-defter
1053. sana hasm ittihâz etmek düşer mi ol harî zîrâ edersen kendini âdem sanır bir câhil-i ebter
1054. hemân durma du'âyâ başla söz erişdi pâyâne du'âdır bu mahalde âdet-i nazm-âverân ekser
1055. ola tâ memleket muhtâc-ı sâhib-efser ü evreng bula tâ saltanat âyîn-ı adi ü dâd ile zîver
1056. vücuduyla şeref kesb ede dîvân-hâne-i devlet ola ne emr ederse âsmân mahkûm u fermân-ber
1057. çıka her subh-dem gün gibi dîvân-ı hümâyûna dura erkân-ı divânı müretteb tâ dem-i mahşer
1058. ere bir gâyete devrinde hüsn-i hâl-i kişver kim du'â-yı imtîdâd-ı devletin vird eyleye leşker
1059. acep mi titrese havfî ile çarhın endâmı asıldı küngüre-i arşa tîg-ı bahrâmı
1060. çalındı bâm-ı felekde nekâre-i devlet pür etdi debdebe-i müjde gûş-ı eyyâmı
1061. yetişdi her yanadan evliyanın imdâdî takaddüm eyledi amma hudânın in'âmı
1062. döşendi kasr-ı temennâya işret esbâbı dikildi kulle-i ikbâle nusret a'lâmı
1063. inâyet-i ezelfidir bu gûne feth u zafer acep midir ger olursa hucece encâmı
1064. zihî alâmet-i ikbâl ü baht-ı rûz-efzûn ki eyledi mütehayyir ukûl u evhâmı
1065. mübarek ola sa'âdetle şâh-ı devrâna bu iştihâr-ı bülend ü bu rûtbe-i sâmî
1066. ne şeh şehenşeh-i sâhib-kırân-ı heft-iklîm ki tuttu âlemi tuğrâ-yı fethile nâmı
1067. yegâne saf-şiken-i fime-bend-i kal'a-güşâ ki her muhârebede ana hak olur hâmî
1068. o şehsüvâr-ı nerîmân-şükûh-ı zî-şân kim cihâna şa'ş'a-bâr oldu berk-ı samsâmı
1069. o nerre-şîr-i dilîr ü dilâver-i âlem ki kıldı burc-ı esed hânedân-ı islâmı
1070. hizebr-ı ma'reke sultân murâd hân kim eder gazâyâ haydar-ı kerrâr gibi ikdâmı
1071. cihân-sitân-ı bahâdır ki tarz-ı peykârı unutturur revîş-i rezm-i rüstem ü sâmı
1072. göreydi ger revîş-i bezm ü rezmini behrâm komazdı meclisine tîgsiz dil-ârâmı
1073. çekerci aşkına düşdükçe hem dil-ârâmın meyân-ı ma'rekede kahraman ile câmı
1074. sununca lutf ile ahabâba câm-ı cemşîdi çekince hışmile a'dâyâ tîg-ı behrâmı
1075. verir hayât-ı dil-i bî-dilân-ı nâ-kâma eder şikeste-saf-ı pür-dilân-ı hod-kâmı
1076. ger olsa meşrebi rindân-ı âleme sâkî bulurdu revnak-ı bayrâmı cum'a ahşâmı
1077. ger olsa mihr-i cihân-tâb-ı re'yi şu'le-fiken ederci zerresi yek-reng subh ile şâmı
1078. çerâğ-ı dúde-i ikbâl-i gevher-i tâcı fûrûğ-ı dîde-i devlet gubûr-ı ikdâmı
1079. kemâl-i aklına hayran hakîm-i yûnânî rahîk-ı meşrebine teşne ârif-i câmî
1080. hayâl-i tîgını dilden geçirse bir şâ'ir dü-nîm olurdu elinde ser-â-ser aklâmı
1081. şemîm-i hulkuunu yâd etse yâ hayâlinde verirdi bûy-ı hat-ı yân satr-ı erkâmı

1082. gören tehemten-i çâpük-süvâr zanneyler sürünce düşmene ol tevsen-i sebük-kâmı
1083. ne tevsen âteş-i çâpük-inân ki tek durmaz direng etdiği dem jîve gibi endamı
1084. ne âteş âb-ı hayât-ı revân ki tasvirin yazınca lerze tutar elde kilik-i ressâmî
1085. olaydı sūr'at-i seyri hadeng-i rüstemde deler geçerci siper gibi heft-ecrâmı
1086. şitâb edince döner ejdehâ-yı perrâna girer şemâ'il-i hûbâna cilve hengâmı
1087. güşâde-baht hıdîvâ şehâ hudâvendâ eyâ sipeh şiken-i girûdâr-ı behrâmî
1088. gelince medhine taksir eder mi endişem çekilse her ne kadar rûzgârın âlâmı
1089. kadîmi âşık-ı bîkr-i hayâl-i medhindir senâna başlamayınca kalır mı ârâmı
1090. âmân verirse eğer rûzgar ahd olsun senana vakf edeyin vâridât-ı ilhâmı
1091. kasîde söylemeyin gayra tevbeler olsun ederse fîg-ı kazâyile çarh ibrâmı
1092. tavâf-ı ka'be-i dergâhın etmedir niyyet hemân ki ruhsatın oldu kuşandım ihrâmı
1093. sen ol şehenşeh-i âlf-nijâd-ı âlemsin ki cümleden sana eyler zamâne ikrâmı
1094. ben ol suhanver-i mu'ciz-beyân-ı devrânım ki tuttu âlemi hûsn-i edâ ile nâmı
1095. eder letâfet-i hûsn-i tahayyülüm hayran müfessirân-ı kelâm-ı alîm ü allâmı
1096. hayâl-i nakş-ı arûsân-ı hacle-i tab'ım eder sanem-gede beytül-harâm ifhâmı
1097. tenezzül eylemem inşâya eylesem belki müsebbihân-ı felek vird ederdi inşâmı
1098. getirdi şavk-ı rubailerim tekellüfsüz çehâr-pâre ile raksa rûh-ı hayyâmı
1099. kasîde vü gazelim hod pür etdi dünyâyı ne rûmu koydu ne hindî ne mülk-i a'câmı
1100. gelince fîg-ı zebânıyla hod mülâtefeye bilirsin etdiğimi hep ne lâzım ilâmı
1101. belâ budur ki ne denlü ferîd-i asr olsan yine inandırılmazsın hasûd-ı hod-kâmı
1102. hasûd değme belâyile söz kabul etmez olursa fîg-ı zeban ile olur ilzâmı
1103. hasûda münkir olur kismet-i ilâhîye sanır hemîşe sitem adl u dâd-ı kassâmı
1104. hasûda kâfir-i mutlak denir hakikatde olursa zühd ile ger bâyezîd-i bistâmî
1105. o nâ-bekâr-ı siyeh-bahû var kıyâs eyle ki hem hasûd ola zât-ı habîsi hem âmî
1106. buna tahammül olur mu yâ n'eylesin ârif olunca eylesin rûzgâra düşnâmî
1107. du'âyâ başla ko tafsîl-i hâli ey nef i yeter kasidenin erdi zamân-ı itmâmı
1108. hemîşe tâ ki bu meydân-ı pür-muhârebede muzaffer eyleye bârî livâ-yı îslâmı
1109. müşerref ola vücûdiyle mesned-i devlet musahhar ede cihânı ser-â-ser ahkâmı
1110. cihanı rûşen ede berk-ı fîg-ı pür-güheri sipihri gülşen ede aks-ı câm-ı gül-fâmı
1111. muzaffer ola serdârın eyâ şâhenşeh-i gâzî ne tebrîzi koya şâh-ı kızılbaşâ ne şîrâzî
1112. sa'âdetle otağın kurmadan serhadd-i îrâna düşe tûrân zemîne sâye-i tûğ-ı ser-efrâzî
1113. ede munzam yine evvelki gibi kişver-i rûma çekip sağa sola şemşîr-i bürrân-ı ser-endâzî
1114. şimâlen nahcivân u gence vü tiffis ü şîrvânı cenûben şehrizor u basra vü bağıdâd u ahvâzî
1115. bula bir mertebe nusret sipeh-sâlâr-ı mansûrun edince arsa-i heycâda gâzîler tek ü tazî
1116. boza bir hamlede hem kati ede yüz bin kızılbaşî guzâtın her yegâne merd-i çâpük-dest-i ser-bâzî
1117. erişe müjde-i feth ü zafer etraf u eknâfa tuta dünyâyı hep gülbank-ı kûs-ı nusret-âvâzî
1118. bu şevk ile yine germ ola vassâf-ı sihir-sâzın ede bir tehniyet-nâmeyle böyle medhe âgâzî
1119. te'âlallâh zihî kişver-güşâ-yı maşrık ti mağrib ki yok devletle iskender gibi âlemde enbâzî
1120. te'âlallâh zihî şâhenşeh-i dîn-perver-i âdil ki olmuş ana rûzî devlet-i dâreynin ihrâzî
1121. kerem-güster hudâvend-i hüner-ver dâver-i kâmil zafer-yâver şehenşâh-ı dilâver husrev-i gâzî
1122. sipihri rif atin tâbende-mâh-ı âlem-efrûzu riyâz-ı devletin zîbende-serv-i kâmil-efrâzî
1123. şeh-i âlf-neseb sultân murâd-ı kahramân-kevkib ki lutf u kahrdır hep devlet ü dînün mühim-sâzî
1124. o suitân-ı azîmü'l-kadr ü hâkân-ı bülend-efser ki lâyıkdır ne denlü rûzgâr eylerse îzâzî
1125. o çâpük-sehsüvâr-ı arsa-i devrân ki râm eyler ne denlü tünd olursa tevsen-i çarh-ı sebük-tâzî
1126. yegâne pâdişâh-ı müsta'id kim ana yeksândır mezâyâ-yı zebân-ı fârisî vü türki vü tâzî
1127. zamîri mü-şikâf-ı hikmetü'l-işrâk-ı vicdanî velî hem pişe-i allâme-i şîrâzî vü râzî
1128. revândır ol kadar fermânı kim fevrî olur hâzır murâd etse geceyle seyre hurşîd-i fişek-bâzî
1129. ger olsa feyz-i hükm-i adi ü dâdî âleme şâmil ederdi beççe-i kebk-i derî şelibâz ile bâzî
1130. ger olsa himmeti âciz-nüvâz u takvîyet-güster kebûter cürre-şâhîn gibi sayd eylerdi şahbâzî
1131. zamânında anılmaz oldu nâmı düzd ü ayyârın yâd ede âşık gamze-i gammâz u tannâzî
1132. cihân-pîrâ şehenşâhâ hıdîvâ husrevâ şâhâ eyâ şâhân-ı dehrin şevket ü şân ile mümtâzî
1133. bugünden ahdim olsun kimseyi hicv etmeyem illâ vereydin ger icazet hicv ederdim baht-ı nâ-sâzî
1134. beni dūr etdi zîrâ dergah-i devlet-penâhından nice hicv etmeyim bir öyle gaddar u çep-endâzî
1135. firâk-ı pâdişâhımla dilin şerh edemem derdin bu da bir derd-i âher kim ne yân var ne dem-sâzî
1136. sa'âdetle hemân sıhhatde ol her kande olursan hayâlidir yine endişemin dem-sâz u hem-râzî
1137. yüzüm ferş etmeğe yine cenâb-ı bâr-gâhında ederdim kâdir olsam kuş gibi şevk ile pervâzî
1138. çıkar âh-ı derûnum arşa derd-i iştiyâkınla egerçi mansıbın oldum garîk-ı ni'met ü nâzî
1139. yüzün görmek gibi bir devlet oimaz bana âlemde yanımda yohsa dünyânın beraberdir çoğu azı

1140. muhassal yok bir eğlence firâkında dil-i zara meğer kilk-i hayâl-i nükte-senc ü nükte-perdâzı
1141. bu güne âşıkane bir gazel taksîm eder gahî verir hem nağme-i sıyt-ı sarîri zevk-i şehnâzı
1142. nice dil ihtiyar ile sever ol şûh-ı tannâzı koşa öz hâline ger gamze-i fettan u gammâzı
1143. belâ-ender-belâdır âşık-ı bî-çâreye gûyâ o hûnî gamze-i sermest ile çeşm-i sihir-sâzı
1144. eder hem âşika bir yüzden istiğnâ-yı pinhâru anınçün birbirine uymaz asla şîve vü nâzı
1145. ne denlû âfet olursa geçilmez gamzeden yine odur var ise zîrâ âşıkın bir mahrem-i râzı
1146. düşer bir böyle matbû'u hoş-âyende gazel işte alınca destine nef'i-sâhir kilk-i i'câz-ı
1147. kifâyet eylemez mi bu kasîde şâ'iriyette eger lâzım gelirse hüccet-i da'vâmin ibrâzı
1148. du'âyile sözü hatm edelim zîrâ hakikatde sözün gevher olursa yeğdir itnâbindan icâzı
1149. döne tâ kim felekde sâgar-ı zerrîni hûrşidin ala hem zühre-i zehrâ-yı çengî destine sâzı
1150. gece evkât-ı ömrü haşr olunca ayş u işretde mübarek ola subh u şaminin encâm u âgâzı
1151. ey pâdişeh-i arif ü dânişver-i âlem vey şâh-ı cihangir ü zafer-yâver-i âlem
1152. sultân-ı kerem-pîşe hudâvend-i mükerrem şâhenşeh-i cem-pâye cihân-dâver-i âlem
1153. sensin o cihân-bân-ı mu'azzam ki sürer yüz dergâhına şâhân-ı bülend-efser-i âlem
1154. bu şevket ü bu şân ki var sende acep mi görünce kulun olsa ger iskender-i âlem
1155. hem bende-i dergâhın olurlarsa sezâdır iskender ü behrâm u cem ü kayser-i âlem
1156. dîdârını görseydi ger olurdu mukarrer hûrşid gibi secde-i şâh ekber-i âlem
1157. ferş-i harem-i rif atın olursa revâdır bu tâkı mu'allâ-yı zer-ender-zer-i âlem
1158. ordû-yı hümâyûnuna bir teng-fezâdır bu arsa-i pür-vüs'at-i pehnâver-i âlem
1159. böyle eder evsâfını ta'bîre gelince ta'zîm ile üstâd-ı suhan-perver-i âlem
1160. cemşid-i zemân tâc-ver-i maşrik u mağrib hûrşid-i zemîn şem'i ziyâ-güster-i âlem
1161. ferzend-i kirâmı güher-i dûde-i âdem mahdûm-ı felek reşk-i melek mefhar-ı âlem
1162. pîrâye dih-i saltanat-ârâyış-i devlet sermâye-i ihsân u kerem zîver-i âlem
1163. fermân-dih-i küll dâd-ger-i ferd ü yegâne sultân-ı cihân mâlik-i bahr ü ber-i âlem
1164. memdûh-ı cihan hân murâd-ı hüner-endûz hâkân-ı suhandan u zebân-âver-i âlem
1165. isâ gibi bir rûh-ı melek-sîret ü hoş-zât yûsuf gibi bir mâh-ı perî-peyker-i âlem
1166. ârâste envâ-ı ma'ârifle vücûdu her fende ser-efrâz-ı cihan bihter-i âlem
1167. hoş-bû o kadar silsile-i şâhid-i hulku kim her şiken-i pür-hamı bir micmer-i âlem
1168. eltâfi o gâyetde ki çok görmez ana hiç bir bendesinin olsa bütûn kişver-i âlem
1169. ger berk-ı sehâb-ı keremi yaksa olurdu iksîr-i ülâ cevher-i hâkister-i âlem
1170. ger eylese hâsiyyet-i temkini sirâyet bir zerreyi tahrîk edemez sarsar-ı âlem
1171. ferhunde-şiyem pâdişehâ dâd-penâhâ ey husrev-i cem-câh-ı feridûn-fer-i âlem
1172. lâyk mı zamanında kala böyle tehî-dest bir bencileyin şâ'ir-i vahy-âver-i âlem
1173. çala bir iki beyt-i müzahrefle mahalsiz bir medrese-i âlfîye bir kaşmer-i âlem
1174. ben dâm-ı tahayyürde kalam böyle giriftar acz ile olam mustarib ü muztar-ı âlem
1175. ettim o kadar ülfeti gussayla ki oldum ferzend-i gam-ı bî-peder ü mâder-i âlem
1176. ma'kul mudur böyle perîşân ola hâlim memdûhum ola sencileyin server-i âlem
1177. heyhât ki bir devre gele haşr ede devrân olmaz bu kadar kıssa-i müşkil-ter-i âlem
1178. zâtın gibi bir pâdişeh-i arif ü kâmil benden gibi bir rind-i senâ-güster-i âlem
1179. hep tuhfe-i güftârim için rûma gelirler hâlâ ne kadar var ise sûdâ-ger-i âlem
1180. tab'im gibi bir pür-hüner-i bü'l-acep olmaz ihrâz-ı kemâl etmede ser-defter-i âlem
1181. hem mekteb-i endîşede üstâd-ı sihir-sâz hem ma'reke-i fitnede çâpûk-ter-i âlem
1182. behrâm-ı hayâlim ki yeter tîg-ı zebânım bir fitnede cem' olsa eğer leşker-i âlem
1183. kim at koparır arsa-i ma'nâda dururken tab'im gibi bir rüstem-i cengâver-i âlem
1184. çok arsa-i ma'nâda dilâver geçer ammâ var ise yine ancak odur saf-der-i âlem
1185. versem ne acep hükmünü ger medh ile hicvin âdemdir olan mazhar-ı hayr ü şer-i âlem
1186. ebnâ-yı zaman ile müdârâ nice mümkün tâ olmayacak bende har-ender-hâr-ı âlem
1187. harlikden eser komamış ammâ ki ne çâre feyyâz-ı ezel mûciz-i küll masdar-ı âlem
1188. olur yine kıymetde ziyâde bu kasidem bir rişteye cem' olsa dür ü gevher-i âlem
1189. da'vâma yeter şâhid-i âdil bu kasîde isbâta eger lâzım ise mazhar-ı âlem
1190. her beyt-i safâ-güsteri bir mey-gede-i feyz her nüktesi bir nâdire-i muzmer-i âlem
1191. hatm eyle du'â ile uzatma sözü nef î feryadına yetmez mi meğer dâver-i âlem
1192. her vakt-i seher tâ ki çıkıp bâm-ı felekde cevân ede tâvus-ı mülemma' per-i âlem
1193. gerdan ola âsâyış için âdeme tâ kim çarh-ı felek ü mihr ü meh ü ahter-i âlem
1194. sıhhatle ola mesned-i devletde ser-efrâz fermânına mahkûm ola ser-tâ-ser-i âlem
1195. nedir ehl-i dile bu cevri firâvân-ı felek aliver dâdimız ey dâver-i devrân-ı felek
1196. bu kadar çevre tahammül mü olur âdemde nice bir bu sitem-i bî-had ü pâyân-ı felek
1197. ne reva sencileyin pâdişehin devrinde böyle carî ola ehl-i dile fermân-ı felek

1198. tek sitem eylemesin bana ko mebzûl olsun bir alay gâv u hara ni'met-i erzân-ı felek
1199. iltifâtın bana dünya dolusu ni'met iken olamam zillet edip zelle-i ber-hân-ı felek
1200. kim çeker minnetin ol sifle-nihâd u dünun başına çalsın eğer var ise ihsân-ı felek
1201. kâşki dehre gelip böyle sitem çekmekden olmasam bir dem olursa dahî mihmân-ı felek
1202. sen eder dâdimi dâd etmez isen seyr eyle ne keşâkeşde kalır kûşe-i dâmân-ı felek
1203. lafi ko dâmenine ermez elin dersen eğer o bilir hasmını var ol kadar iz'ân-ı felek
1204. turalım kim elim erişmez imiş dâmenine pençe-i âhıma girmez mi girbân-ı felek
1205. âh dursun hele şemşîr-i zeban çeksem eğer ne çeker ben bilirim hep dil-i tersân-ı felek
1206. o dahi bencileyin bende-i dergâhındır olsa rif atde n'ola kulların akrân-ı felek
1207. bendene böyle sitem etmeden el çekmez ise ben vebalin çekeyim vâr ise husrân-ı felek
1208. bari ma'kûl ile mâ-beynimiz islâh eyle ne var ey şâh-ı hikem-senc ü zebândân-ı felek
1209. o letafet ki var âyîne-i idrâkinde görünür hep sana râz-ı dil-i pinhân-ı felek
1210. n'eyledim ben ana yâ bana ne verdi alamaz hamdülillâh değilim düşmen-i nâdân-ı felek
1211. kime serkeşlik ederse eder ammâ bilirim hiç mümkün müdür ola sana isyân-ı felek
1212. ser-fürû etmez idi pâyma yüz sürmek için olsa isyâna eger kudret ü imkân-ı felek
1213. ol kadar hükmüne münkâd ki ger emr etsen fevrî aksine döner çenber-i gerdân-ı felek
1214. vakf-i ser-pençe-i ikbâl-ı cihâgirindir güy-i hürşid-i zer-endûd ile çevgân-ı felek
1215. eder elkâb-ı hümâyûnunu böyle tahrîr kalem aldıkça ele münşî-i dîvân-ı felek
1216. dâver-i devr-i zaman pâdişeh-i âlî-şân revnak-ı mülk-i cihân ziver-i evvân-ı felek
1217. halef-i dûde-i âdem şeref-i devlet ü dîn fahr-ı insân u melek hâsıl-ı devrân-ı felek
1218. ma'nî-i âyet-i ihsân-ı hudâ-yı müte'âl sûret-i âyîne-i sâf-dil u cân-ı felek
1219. hazret-i hân murâd ol şeh-i sâhib-dil kim fahr eder zâtı ile encüm ü erkân-ı felek
1220. ol şehensâh-ı suhandân u suhan-perver kim gevher-i nazmıdır ârâyîş-i dükkân-ı felek
1221. ol cihân-bân-ı kerem-güster ü cem-meşreb kim aks-ı câm-ı zeridir şem'-i şebistân-ı felek
1222. husrev-i cem-haşem-i devr-i zaman kim yaraşır nal-i şebdîzi olursa meh-i tâbân-ı felek
1223. saf-der-i arsa-i devrân ki kifâyet etmez cilve-i eşheb-i ikbâline meydân-ı felek
1224. şevket ü şânı o gâyetde ki seyr etmek için reh-güzânnda kalır dîde-i hayrân-ı felek
1225. pehlivân-ı keremi sofrâ-keş-ı halk-ı cihân kahramân-ı gazabî râ'iz-i yekrân-ı felek
1226. rîzesinin haremi gevher-i tâc-ı hürşid gerd-i râh-ı kademi tuhfe-i a'yân-ı felek
1227. tab'ı âyîne-i meşşâta-i rûy-ı âlem fikri üstâd-ı kühen-sâl-i debistân-ı felek
1228. başlasa tab'ı dür-efşânlığa pür-gevher olur mevc-i deryâ-yı ma'ânî gibi dâmân-ı felek
1229. dirhem-i encüme dest ursa ger olurdu tehî kîse-i âşık-ı müffis gibi hemyân-ı felek
1230. reşk ederler dil ü dest-i kerem ü dânişine bahr-ı dür-pâş-ı zemîn mihr-i zer-efşân-ı felek
1231. nehî ger âlem-i bâlâda yürütse hükmün eylemezlerdi kıran zühre vü keyvân-ı felek
1232. bir mahal kalmadı âsâyîş için âlemde olsa devrinde n'ola fitne der-enbân-ı felek
1233. dâverâ tâc-verâ husrev-i âlî-güherâ ey kader-kevkebe fermân-dih-i zî-şân-ı felek
1234. çeb düşer miydi benim gibi suhan-perver ile az-çok olsa eğer dâniş ü irfân-ı felek
1235. zevki var ehl-i dil ü tab'a sitem eylemeden çâre ne devr edeli böyledir idmân-ı felek
1236. her ne hâl ise müdârâya olurum râzî uysa birbirine evzâ-ı perîşân-ı felek
1237. hayr eger şer ne medar üzere olursa dâ'ir fevrî aksine döner re'y-i peşimân-ı felek
1238. münkalib hükmü her eyyâmda vü her demde görmedim ben hele bir gerdîş-i yeksân-ı felek
1239. hayf ol ârif-i ehl-i dile kim derdi için kala nâ-çâr ola minnet-keş-i dermân-ı felek
1240. ola ma'nâda benim gibi husûsâ kâmil ki olur anlamamak kadrimi noksân-ı felek
1241. tab'ım ol genc-i firâvân güher-i ma'nâdır ki tılsım olmuş ana ejder-i piçân-ı felek
1242. sözüümün her biri bir gevher-i zî-kıymetdir ki bahâsın çekemez keffe-i mîzân-ı felek
1243. bikr-i fikrim o kadar şûh u dil-ârâdır kim reşk eder gamzesine zühre-i fettân-ı felek
1244. suhanım âb-ı zülâl-i çemenistân-ı cihân tab'ım âteş-gede-i sîne-i sûzân-ı felek
1245. erdi pâyâna suhan durma hemân ey nefî bir du'â eyle ki âmîn diye sükkân-ı felek
1246. her seher tâ ki döne cem gibi câm-ı hürşid her gece tâ kim ola bezm-i çirâğân-ı felek
1247. ol kadar rûşen ola kevkeb-i bahtı kim anın şu'lesinde güm ola mihr-i dirahşân-ı felek
1248. ede imdâd o kadar nusret-i yezdânî kim bir ola tâlî'ine müşkül ü âsân-ı felek
1249. dâ'imâ hurrem ü ferhunde ola devrinde subh-ı mestân-ı cihan şâm-ı garîbân-ı felek
1250. merhaba ey pâdişâh-ı âdil-i âlî-nijâd oldu teşrifinle şeh-i edrine reşk-i bilâd
1251. devlet ü ikbâl ile dârû's-selâm olsun sana gerçi olmuş bir zaman ecdâdına dârû'l-cihâd
1252. gündüzü ıyd u şebi kadr oldu güyâ halkının müjde-i teşrifin etdi dillerin ol denlü şâd
1253. muntazırdır her biri dîdârına ol mertebe subh-ı sâdık gibi bu tahkîke eyle itîmad
1254. kim cemâl-i bâ-kemâlin zann ederler nâ-gehân âlemi pür-nûr edince âftâb-ı bâm-dâd
1255. hem çekerler şevk-i teşrifinle derd-i intizâr hem ederler cân u dilden arz-ı ihlâs-ı vidâd

1256. bu senâ-hân-ı kadîmin hod dilinde bâ-husûs ol kadar bulmuşdu derd-i iştîyâkın iştîdâd
1257. kim helâk olmak mukarrer zannederdim kendimi bulsa birkaç gün dahî eyyâm-ı hicran imtidâd
1258. hamd ü lillah devlet el verdi açıldı tâlî'im kalmadım künc-i belâ-yı firkatinde nâ-murâd
1259. düşdü fark-ı bahtıma zıll-ı hümâ-yı saltanat nâ-gehânî eyledim devletle kesb-i infirâd
1260. ölmeden görmek nasîb oldu yine dîdârını etmesem şimdengeri n'ola gam-ı hicranı yâd
1261. başlasam bu şevk ile fevrî hemân evsâfına dürr-i medhin eylesem âvîze-i gûş-ı bilâd
1262. ya çıkarsam nâmını medh-i bülendimle göğe eylesem mühr-i zer-i mihr üzre bu güne sevâd
1263. pâdişâh-ı suret ü ma'nâ hıdîv-i ehl-i dil nüktedân iskender-i cem-câh u eflâtûn-reşâd
1264. husrev-i sâhib-tasarruf mü-şikâf-ı akd u hall nakd-i vakt-i akl-ı küll sermâye-i rüşd ü sedâd
1265. âlem-efrûz âftâb-ı âsmân-ı izz ü câh mesned-ârâ tâcdâr-ı tahtgâh-ı adl ü dâd
1266. kâmkâr-ı pür-kerem şâhenşeh-i âlî-himem saltanat-pîrâ-yı âlem hazret-i sultân murâd
1267. ol şehenshâh-ı bülend-ikbâl ü âlî-himem saltanat-pîrâ-yı âlem hazret-i sultân murâd
1268. ol cihânbân-ı azîmü-ş-şân ki lâyıkdır eger olsa cârûb-ı derî perr-i külâh-ı keykubâd
1269. ol hudâvend-i suhan-ver kim sözün fehm eylemez bulsa ruhsat medis-i hâssına akl-ı müstefâd
1270. kudsiyân olurdu nakd-i cân ile hep müşterî akd-ı mürvârîd-i nazmın ger felek etse mezâd
1271. olsa bîkr-i fikri ger meşşâta-i mülk-i cihân rûzgâra gamzeler eylerdi tasvîr-i cemâd
1272. görmedi işitmedi bu ana dek kimse dahî böyle isti'dâda mâlik bir şeh-i merdüm-nihâd
1273. cân verir gûş etse hallâk-ı ma'ânî şî'rîne reşk eder görse hat-ı ta'lîkîm rûh-ı imâd
1274. nûkhet-i hulku mu'attar eylese ger âlemi hâk ile yeksân olurdu kıymet-i müşk ü zebâd
1275. verse tab-ı âteşe ger nûr-ı re'yi terbiyet tûtiyâ-yı dîde-i hurşîd olur gerd-i remâd
1276. ol kadar rûşen ki gâhî yazdığımca vafını mâh-ı nehşeb gibi berk urur devât içre midâd
1277. çarh urur berk-i hazân gibi felekde sâbitât kuvvet-i kahriyle ger çıksa hevâya gird-bâd
1278. dâd-güster dâverâ şâhenşehâ dîn-perverâ ey hudâvend-i ömer-adl ü ebûbekr-i'tikâd
1279. nice benzer sana tarz-ı pâdişâhân-ı selef bir midir pervâz-ı ankâyile pervâz-ı cerâd
1280. sen tamam ahvâl-i dîn ü devlete verdin nizâm eyledin hakkâ umûr-ı saltanatda ictihâd
1281. bir gaza etdin ki hiç etmiş değil bir pâdişâh işidip olsa n'ola sultân selîmin ruhu şâd
1282. bir gaza etdin ki tahsîh eyledi âlem sana âferîn ey husrev-i gâzî gaza ferhunde-bâd
1283. bir gaza etdin ki memnûn eyledin peygamberi belki cibrîli dahi "vallâhu âlem bîr-reşâd"
1284. katl edip ol fâsidi bozdun tılısm-ı fitneyi buldu bâzâr-ı fesâd icrâ-yı hükümle kesâd
1285. iki hâ'in idi bunlar kim isâbet oldu pek ikisinin dahi katli bir sebîl-i ittîrâd
1286. biri bu iblîsi pür-telbîs-i fettan kim müdâm etmedeydi fitne vü âşûba terfîb-i mevâd
1287. bir de ol ifrî-küfr-endiş-i kâfir-kîş kim ana mensûb idi hep erbâb-ı bağı ü irtidâd
1288. ikisi de tîg-ı kahrınla cezâsın buldular koluna kuvvet ola günden güne ömrün ziyâd
1289. fitne bir yerde dahî baş gösterir mi gör nice gamze-i dilber gibi pinhân olur ehl-i fesâd
1290. belki dilberler kalur cümle hat-âver olmadan ol kadar râh-ı zühûr-ı fitne bulur insidâd
1291. ne memâlikde olur hiç ihtimâl-i ihtilâl ne adû bâc u harâcı vermede eyler inâd
1292. arşa as şimdengeri şemşîr-i cevher-dârını anı ta'lîk etmege lâyıık değil seb'-i şîdâd
1293. düşdü gerçi havf-ı tîgînla kulûba tefrikâ etdi ammâ dîn ü devlet birbiriyle ittîhâd
1294. sana simden sonra yokdur hîç bir emr-i muhâl buldun ilâ zabt u rabt-ı memlekette i'tiyâd
1295. devlete lâzım umûr oldu tamâm illâ hemân kaldı erbâb-ı tarîk-ı ilmi etmek intikâd
1296. ana da kâfidir ednâ iltifât-ı himmetin ne murâd eyler ki olmaz sendeki rüşd ü sedâd
1297. başla şimdensonra ey nefî du'âya sıdk ile tâ kabûl ede du'ânı hazret-i rabbü'l-ibâd
1298. tâ ki burcundan ede bir burca tahvîl âftâb rûz u şeb gâhî bula noksan u gâhî izdiyâd
1299. ola devletle serîr-i saltanatda ber-karâr ede adl ü dâd ile dünyâyı mesrûrî'fu'âd
1300. geh stanbûl ola gâhî edrine cevân-gehi geh çekip a'dâyâ şemşîr eyleye azm-i cihâd
1301. kaplaya başdan başa dünyâyı nûr-ı kevkebi göstere fermanına şâhân-ı âlem inkıyâd
1302. âferîn lutfuna ey bâd-ı nesîm bu kadar ancak olur feyz-i amîm
1303. âlemi gül gibi açdı nefesin eyledi çehre-i eyyâmı besîm
1304. kişver-i çîne mi düşdü güzerin yâ nedir bu nefes-i nâfe-şemîm
1305. bin cihan nûkhet-i müşkî- nefesin etdi bir demde meşâma teşmîm
1306. bu kadar neşr-i şemîm etmez idin olmasan turra-ı dilberde mukîm
1307. âşîka sencileyin yâr olmaz olsa yâranile pür heft-iklîm
1308. zülf-i cânâne giriftâr-ı ebed dil-i sevdâ-zedeye yâr-ı kadîm
1309. nice dir hâl-i dil-i âşüfte şâneden çekmez ola renc-i elîm
1310. şâneden var ise az-çok elemi âh edip çekmesin aslâ gam u bîm
1311. derdmendâna biraz ahvâlin eylesin mâşîtâsına tefhîm
1312. o dahi hâline rahm etmez ise yok mudur adl-i şehenshâh-ı kerîm
1313. o cihân-dâver-i âdil ki eder adli mehdî-i zamâna ta'lim

1314. o zafer-yâver-i gâzî ki olur havf-i tîğıyla dil-i fitne dü nîm
1315. kahramân-savlet ü yûsuf-sûret bü'l-acep sun'-ı hudâvend-i alîm
1316. ma'nî-i âyet-i lutf u ihsân sûret-i rahmet-i rahmân u rahîm
1317. revnak-ı silsile-i osmânî zîver-i tâc-i serîr ü dîhîm
1318. felek-i ma'delete mâh-ı tamâm sadev-i saltanata dürr-i yetîm
1319. şâh-ı cem-kevkebe sultân murâd vâris-i memleket-i haft-iklîm
1320. mesned-ârâ-yı mûkerrem ki mahal ne kadar etse zamâne tekrîm
1321. ma'delet-güster-i a'zam ki eder hâk-i pâyine kasem arş-ı azîm
1322. merd-i meydân-ı vegâ kim yaraşır rahşına aüas-ı çarh olsa gecîm
1323. böyle şâhenşeh-i mümtâz olmaz meclis ü ma'rekede misli adîm
1324. sıpeh-endâz u saf-ârâ vü dilîr nükte-perdâz u suhan-dân u fehîm
1325. sözü'n idrâk edemez fehm edip fehmine erişemez ak-ı hakîm
1326. ak-ı küll etmededir kesb-i kemâl bezm-i irfânına oldukça nedîm
1327. kevkebi dâğ-ı derûn-ı hürşid meşrebi rûh-ı revân-ı tesnîm
1328. himmeti muhterî-i tarz-ı cedîd devleti nâsîc-i kânûn-ı kadîm
1329. olsa devrinde n'ola halk-ı cihân dâ'imâ muğtenem-i nâz u na'îm
1330. garazı memleketi emn ü emân âdeti leşkere bez-i zer ü sîm
1331. eser-i takvîyet ü hıfzını gör meselâ hükmünü etse ta'mîm
1332. kûh-ı elbüzü yakar sadme-i mûr mûr-ı pâ-mâl edemez pîl-i cesîm
1333. görünen mâh değildir etdi dâğ-ı fermanı ile çarhı vesîm
1334. hall olur müşkil-i ahkâm-ı kader re'yini etse kazâ ger tahkîm
1335. var kıyâs et ne kadar rûşendir görmedim ta bu kadar feyz-i amîm
1336. kalemi şa'ş'a-i mihre döner medhini her kim ederse terkîm
1337. husrevâ pâdişehâ dâd-gerâ ey kader-kevkebe kakhâr-ı halîm
1338. var mı nefî gibi bir şâir kim nazmına ede nizamî teslîm
1339. ne dese medhine lâyıkdır hep sözleri olsa n'ola dürr-i nazîm
1340. lâf ederse eğer ihsân ile anı ma'zûr tut ey şâh-ı kerîm
1341. seni medh eyleyen ehl-i tab'in olur endîşesi mağrûr u za'îm
1342. nice mağrur u za'îm olmaz kim şeb u rûz eyleye medhin tasmîm
1343. bir senin gibi azîmü'ş-şânın ki eder halkına mevlâ ta'zîm
1344. gelse bu devre felek eyler idi seni sultân selîme takdîm
1345. yâ niçin dersen eğer pâdişehim edeyim aslını bir bir tehfîm
1346. gerçi sultân selîm gâzî etdi devletle nice feth-i azîm
1347. âlemi sen yeniden feth etdin komadın mürtekib-i şugl-ı zemîm
1348. ol kadar halkı müselmân etdin edemez vesvese şeytân-ı racîm
1349. sende bu adl ü bu insaf ki var ömrün efzûn olur allâhu alîm
1350. ömrün efzûn ola bir hû çekelim edelim sonra du'âyı tasmîm
1351. tâ ki revnak vere gülzâra bahar tâ ki hoş-bû ede âfâkı nesîm
1352. olasin bâğ-ı cihanda dâ'im gül gibi hurrem ü handân u besîm
1353. bula hükmünde cihan mülkü karâr edesin kullarına hep taksîm
1354. mesned-i saltanat-ı âlemde olasin devlet ü izzetle mukîm
1355. ne mümkûn eylemek hak üzere şükr-i lutf-u mevlâyı ki destur eyledi şâh-ı cihâna böyle pâşâyı
1356. ne pâşâ rüstem-i sâhib-kırân-ı arsa-i âlem ki darbı teğ eder a'dâya bu meydân-ı pehnâyı
1357. ne pâşâ âlem-ârâ âftâb-ı matla'-i nusret ki bir şemşîr ile başdan başa feth etdi dünyâyı
1358. cihân-sâlâr-ı cengâver cihângîr-i zafer-yâver dilîr-i nâm-ver şîr-i neyistân-ı saf-ârâyı
1359. penâh-ı saltanat ehl-i vilâyet hâris-i devlet medâr-ı memleket mesned-fürûz-ı kâr-fermâyı
1360. vezîr-i a'zam u ekrem murâd-ı âlem u âdem müşîr-i muhterem revnak-fezâ-yı sadr-ı dânyâyı
1361. o serdâr-ı zafer-kîş-i adû-fersâ ki lâyıkdır olursa hayme-gâhında felek bir çer-i fersâyı
1362. o sâhib-sadr-ı himmet kim kemâl-i kahr u lutfundan olur şermende rûh-ı kahraman u hâtem-i tâyî
1363. zihî düstûr-ı âsaf-menkıbet pâşâ-yı hayder-dil ki hem kânûn-ı dîvânı bilir hem resm-i hiycâyı
1364. bahâr-ı gülbûn-efrâz-ı adâlet devr-i iclâlî çerâğ-ı meclis-efrûz-ı sa'âdet pertev-i re'yi
1365. çerâğ-ı re'yidir ol şem'-i bezm-efrûz-ı kudsî kim ana etmiş kader fânûs-ı mînâ çarh-ı vâlâyı
1366. güneş pervanedir ol şem'a pertâb etmeğe kendin dolanır durmayıp şevkile ol fânûs-ı mînâyı
1367. felek muştâk-ı didân zemîn memnûn-ı pâ-bûsu muhassal bahtı memnûn eylemiş a'lâ vü ednâyı
1368. yakar kahrı dil-i imsâke yer yer lâle-veş dâğ-ı eder gül gibi pür-zer lutfu dâmân-ı temennâyı
1369. alevlendi dilinde âteş-i reşk-i kefi desti pür oldu şâh-ı mercân ile sanman ka'r-ı deryâyı
1370. koşun şimdengeri tîğın niyâma husrev-i hâver ki âb u tâb-ı şemşîri verir dehre tesellâyı
1371. gidemeş haşre dek ferş-i zeminden dökdüğü kanı ana nasb etse çarh ebr-i bahârî gibi sakkâyı

1372. kaçar durmaz önünce hâr u has güya ki sarsardır saf-ı a'dâya sürdükçe semend-i bâd-peymâyı
1373. teâlallâh ne çâpük rahş olur ol rahş-ı bî-hemtâ ki berk ü bâd anınla edemez sür'atde da'vâyı
1374. olurdu peykeri ewel kademde dîdeden gâ'ib verip ruhsat inâna ra'izi gösterse irhâyı
1375. erişmez gardine bin serî-ü's-seyr-i endîşe meger tîr-i nigâhından takaddüm eyleye pâyı
1376. cihân-ı sür'ate güyâ felekdir kâse-i sümümü ser-i mîhî sevâbit na'l-i zerîndir yeni ayı
1377. şikest etmez habâbın etse cevân rû-yı deryâda dokunsa berk-i na'li nerm ederken seng-i hârâyı
1378. dem-i cevânda kim na'lı yer eyler câ-be-câ yerde saçar hâk üstüne güyâ sabâ gülberk-i ra'nâyı
1379. sanırlar eşheb-i rûz-ı hümâyûn-fâl-i nusretdir görenler gâhî üstünde çul-ı dîbâ-ı zîbâyı
1380. dönerdi edhem-i şâm-ı mu'allâ kadr-i mi'râce eger kim ana zîn-pûş etseler bir miskî kemhâyı
1381. vezîrâ sâhibâ sadrâ cihân-dâver hudâvendâ eyâ şâyeste-i taht-ı cem ü evreng-i dârâyı
1382. sen ol mehdî-i sâhib-seyf-i devrânın ki devrinde mesîhâ gelse icrâ edemez âyîn-i ahyâyı
1383. yakar bir berk-ı âlem-sûz-ı tîğın ser-te-ser anı misâl-i hâr u has tutsa adû ger rûy-ı gabrâyı
1384. sikender def-i ye'cûc etmeğe sedd yapıdı amma sen bozup bir nice şeddi memleketden sürdün a'dâyı
1385. yapar bir lahzadaadlin harâb olmuş nice mülkü bozar bir hamlede tîğın düzülümüş nice alayı
1386. senin düşmenle peykâr etdiğin sâ'at kıyâmetdir günü mâh-ı alemdir kim pür etmiş nûru dünyâyı
1387. livânı şem'a teşbîh eyleyenler bezm-i rezm içre sanırlar şuledir farkında ol nârencî vâlâyı
1388. acep def etdin el-hak âb-ı tîğ-ı tâb-dârinla sevâd-ı düşmen etmişken dimâğ-ı mülkü sevdayı
1389. kim oldu gûşe gûşe fitne devrinde meğer hûbân külâhı gûşesinden göstere zülf-i semen-sâyı
1390. çıkardın eşkiyâyı mülk-i rûma verdin âsâyış düşürdün kişver-i irân-zemîne şûr u gavgayı
1391. o mülkün sahibinde havf-i tîğın kıldı âvâre gezer geh semt-i hindi gâh serhadd-i buhârâyı
1392. tehî bir memleketdir kıl teveccüh anı teshîre bulur ol kendi pinhân olmağa bir günc-i tenhâyı
1393. gubâr-ı pây-ı askerle gözün kör eyle a'dânın düşünde görsün a'yân-ı sıfâhân nûr-ı bînâyı
1394. kırıp al dâdını siddîk u fârûkun revâfızdan alîlik et koma mülk-i acemde bir teberrâyı
1395. ne âlem mihrisin sen kim hılâf-ı gerdiş-i devrân çekersin şarka mağribden çıkıp tîğ-ı mücellâyı
1396. erişmez himmet-i tab'-ı bülendim medh-i vâlâna ne güç memdûh edinmek böyle bir a'lâdan a'lâyı
1397. husûsâ ol hadeng-endâz-ı fikrim ben ki bu fennin dahi bir pehlivânı çekmemişdir çekdiğim yâı
1398. hudâvendâ ben ol üstâd-ı mazmûn-perver-i nazmım ki pest etdi kelâmım kıymet-i lû'lû-yı lâlâyı
1399. şikest etdim kilidin darb-ı muşt-ı dest-i fikrimle bulup der-beste gene-i gevher-i mazmun u ma'nâyı
1400. anarlar seyr edenler sihr-i kilik ü mu'ciz-i nazmım âsâ-yı dest-i mûsâyı dem-i nutk-ı mesîhâyı
1401. ne kand-ı nazm-ı şîrînim gibi sükker olur hâsıl ne hâmem gibi gördü kimse tûfî-i şeker-hâyı
1402. verir tab-ı safâ-bahşım keder âyîne-i âba eder kilik-i dür-efşânım hacîl ebr-i güher-zâyı
1403. felek tab'ım gibi gevher getirmez her zaman dehre nice yılda eder hâsıl sade bir dürr-i yektâyı
1404. görüp bu silk-i mürvârîd-i pür-tâbı hicâbından acepdır hâke salmazsa felek ikd-i süreyyâyı
1405. bihamdillâh hüner kadrin bilir bir zât-ı kâmilisin ne lâzım ben öğüp medh eylemek bu nazm-ı garâyı
1406. du'âya başla simden sonra ko da'vâyı ey nefî cenâb-ı hazret-i hakdan recâ et bu temennâyı
1407. ola zât-ı şerîfi hak te'âlânın emânında musahhareyleye hem ana her pinhân u peydâyı
1408. ne yana azm ederse himmet-i merdân ola hemreh önünce feth ü ikbâl ü zafer peyk-i sebük-pâyı
1409. murâd-ı pâdişâhî üzre a'dâdan alıp kîni yine devletle teşrîf eyleye sadr-ı mu'allâyı
1410. gamzen ne dem ki tîğ çekip hûn-feşân olur uşşâk-ı dil-figâra ecel mihrîbân olur
1411. çeşmin o kahramân-ı gazab-nâkdir senin kim hişımı zâ'il olsa dahî bî-emân olur
1412. kim gördü böyle hindû-yı mest-i kemîn-güşâ kim bir hadengi âfet-i cân-ı cihan olur
1413. müjgânlarınla seyr eden ol ebruvânı der birden bu denlü fîmice der-kemân olur
1414. gamzen su'âle başlasa uşşâka her müjen güyâ lisân-ı hâl ile bir tercemân olur
1415. gamzen görür itâb ile öldürdüğün bizi durmaz kirişme dahi ana hem-zebân olur
1416. bu nâz u bu nigâh-ı tegâfûl ki sende var hızr olsa âşıkın sebep-i terk-i cân olur
1417. sen böyle nâz u şîve satınca gedâlara narh-ı metâ'-ı derd ü belâ râygân olur
1418. yeksân ise yanında seven sevmeyen seni hûbâna bu mu'ameleden çok ziyân olur
1419. râzı değılse ger buna nâmûs-ı dilberî uşşâka derse böyle ihânet yamân olur
1420. her nâ-mahalle ruhsat-ı nezzâre yâ neden bir gün demez misin ki mahallende kan olur
1421. dil bu hevâ ile kafes-i teng-i sînede mânend-i murg-ı bâl-şikeste tapân olur
1422. kim gülşen-i ruhunda vere neğmeye karâr tâ ol zamân ki bâğ-ı cihan pür-hazân olur
1423. fikr eyleyince dâm-ı girih-gîr-i zülfünü bir hâlet el verir ki kafes gülsitân olur
1424. zülfün mü yâ gezende siyeh mâr-ı ham-be-ham kim pâsbân-ı genc-i nihân-ı miyân olur
1425. yâhûd hümâ şikâr edici şâhbâzdır dâ'im hevâ-yı sayd ile bî-âşyân olur
1426. gâhî ki halka halka durur piç ü tâb ile tuğra-yı hükm-i pâdişeh-i hüsn ü ân olur
1427. ol safder-i yegâne ki tâb-ı mehâbeti cevşen-güdâz-ı tehmeten ü kahramân olur

1428. ol dâver-i zamâne ki âb-ı adâleti gülbün-firâz-ı gülşen-i emn ü emân olur
1429. pâşâ-yı bî-karîne-i âlem ki âleme ihsânı bî-nihâyet ü bî-îmtinân olur
1430. düstür-ı kâmkâr ki yek-rûze bahşîşi dahl-i hezâr-sâle-i deryâ vü kân olur
1431. maksûd-ı kâ'inât u murâd-ı cihâniyân kim âstânı kible-geh-i ins ü cân olur
1432. şem'-i cihân-serây-ı vezâret ki şu'lesi meş'al-fürûz-ı encümen-i husrevân olur
1433. mâh-ı felek serîr-i sa'âdet ki pertevi nûr-ı çerâğ-ı baht-ı şeh-i ahterân olur
1434. re'y-i münîri kim felek-i fehîm ü dânişe bir mihr-i zerre-perver arş-ı âsmân olur
1435. ger zerre denlü nûru ziyâ verse âleme hûrşîd zerre gibi nazardan nihân olur
1436. bâd-ı sabâ ki bûy-ı gül ü yâsemîn için cerrâr-ı bî-nevâ-yı reh-i bûstân olur
1437. bir şemmesini bulsa eğer bûy-ı hulkunun attâr-ı çârşûy-ı zemîn ü zamân olur
1438. adli ki bir diyâr-ı pür-âşûba hükm ede düzd-i harâmî bedraka-i kârbân olur
1439. ger verse iktidârı za'îfâna takvîyet peşşe harîf-i hamle-i pîl-i demân olur
1440. ger ankebûta himmeti yâr olsa perdesi keşîf-i çâpük-i felek bâdbân olur
1441. tab'-ı hazâna olsa mürebbî mürüvveti revnak-fürûz-ı reng-i gül ü ergavân olur
1442. dîvâna çıkısa âsaf-ı cemşîd-kevkebe meydâna girse rûstem-i sâhib-kırân olur
1443. tenhâ çılınca tîg ile meydana gün gibi hûrşîddür cilve-gehi âsmân olur
1444. şemşîri gül gül etdiği dem hâkî hûn ile cemşîddür ki bezm-gehi gül-sitân olur
1445. diller döyer mi görmeğe ceng içre nîzesin ol dem ki hûn-ı gamze-i nâ-mihribân olur
1446. düşdüğe hâke gûy-sıfat kelle-i adû pây-ı semendi tut ki ana savlecân olur
1447. ol âsmân-şîtâb ki hengâm-ı pûyede her na'li bir hilâl-i kevâkib-feşân olur
1448. ol âteş-i cehende ki oldukça germ-rev pîrâmeninde gerd-i siyahı duhân olur
1449. çâpüklüğü o mertebe kim zill-ı râkibi yere düşünce ana mekân lâmekân olur
1450. saflar düzüp hücûm edicek hayl-i düşmene dehşetle âsmân u zemîn pür-figân olur
1451. sarsıldığınca zelzele-i hamleden zemîn aşûb-ı rûstehîz-i kıyâmet ayân olur
1452. gerd-i siyehde şu'le-i şemşîr-i tâbdâr gûyâ sehâb-ı tîrede berk-ı cihân olur
1453. oklar sihâm-ı kavs-i kazâdan nişân verir peykân-ı tîr ise ecel-i nâgehân olur
1454. evc-i hevâda sıy-ı çekâçâk-ı tîgdan avâz-ı ra'd u sâ'ika reh-gümkunân olur
1455. her hamlede hücûm-ı dilîrân-ı nîze-dâr hayl-i adûya ol kadar âfet-resân olur
1456. kim tenlerinde râh-ı mesâmât serteser sûrâh-ı mâr-mühre-rübâ-yı sinân olur
1457. gâhî meyân-ı safda durur kendi tîg-veş gâhî meyan şikâf-ı saf-ı düşmenân olur
1458. ol demde kim siyâkat-ı ta'dâd-ı küştegân bîrûn-ı hayta-i ser-i kîlk-i beyân olur
1459. ger âşyân-ı rûz-ı cezadan bir ehl-i şer seyr etse ol kıyâmeti kim ol zamân olur
1460. bîrûn eder dilinden o dem bîm-i düzehi meydân-ı mahşer ana rıyâz-ı cinân olur
1461. ey âsaf-ı zamane ki her re'y-i sâ'ibin rûkn-i esâs-ı saltanat-ı câvidân olur
1462. sensin o saf-şiken ki yazılsa menâkıbın her muhtasar rivâyeti bir dâstân olur
1463. tahrîr-i medh ü fikr-i nikât-ı sitâyîşin nazm-ı umûr-î dest ü dil-i şâ'irân olur
1464. ma'nâ ki silk-i gevher-i medhinde yerleşir endîşe kim senânile ratbû'l-lisân olur
1465. ol dürr-i gûşvâre-i nâhîde nâz eder bu tercemân-ı râz-ı dil-i kudsiyân olur
1466. kim vasf ederse zât-ı şerîfin benim gibi rûh-ı kelâmı kâlib-i mazmûna cân olur
1467. hakka benim o nâdire-perver ki her sözüm bir tuhfe gibi elden ele armağan olur
1468. tab'im ki bâd-ı cezbe-i medhinle dem-be-dem bir bahr-ı pür-hurûş-ı le'âlî-feşân olur
1469. her gevher-i nefis ki andan zuhûr eder ârayîş-i hazâ'in-ı kevn'ü mekân olur
1470. kim cem' ederse gevher-i mazmûn-ı hâssını cem'iyyet-i cevahir ile kâmrân olur
1471. tab'ımla kimse baha edemez kahramân gibi endîşe âleminde cihân-pehlevân olur
1472. tutdu cihânı debdebe-i kûs-ı şöhretim işitmez anı gûşu hasûdun girân olur
1473. hâsid benimle da'vî-i nazm eylese n'ola zu'munca har suhan-ver-i isâ-beyân olur
1474. gör i'tikâd-ı fâsîdin etmez bu fikri kim rûbeh nice mukâbil-i şîr-i jiyân olur
1475. bir düzd-i nâbekâr-ı ma'ânî-tırâş iken yâran sözüyle şâ'ir olur nüktedân olur
1476. hâsm ittihâz edinmek o terzik-gûyu ben nâmûs-ı şâ'iriyetime kesr-i şân olur
1477. anda liyâkat olsa ki ben lâf urup desem gelsin benimle vâr ise bir imtihan olur
1478. nefî du'âyâ başla ko da'vâyı kim du'â nazm âhırında âdet-i nazm-âverân olur
1479. tâ kim fûrûğ-ı câm-ı zer-endûd-ı âftâb revnak-fürûz-ı bezmine hâverân olur
1480. dönsün felekde sâgar-ı ikbâli gün gibi tâ ana dek ki âhır-ı bezm-i cihan olur
1481. zihî nefîce-i hayr-ı mukaddemât-ı murâd ki kıldı lutf-ı zuhûru cihânı hurrem ü şâd
1482. zihî talî'a-i feyz-i sa'âdet-i tâli' ki oldu mazhar-ı âsârı bende vü âzâd
1483. zihî latîfe-i gaybiyye-i ilâhiyye ki buldu ins ü perî andan inşirâh-ı fu'âd
1484. açıldı bahtı yine rûzgâr-ı nâkâmın göründü âyîne-i tâlî'inde nakş-ı murâd
1485. zamane görmediği devlete erişdi n'ola ederse fart-ı safâdan vukû'un istib'âd

1486. eğer nücûm-ı felek sa'd-ı ekber olsa tamâm veritse hem dahi her rûza revnak-ı a'yâd
1487. olur ne kimse bu denlû sa'âdete fâ'iz görür ne kimse metâ'-ı keselde böyle kesâd
1488. sürûd-ı müjde ile âsmân tarab-hâne salâ-yı ayş u tarabla zemîn neşât-âbâd
1489. açıldı genc-i kerem gibi bâb-ı emn ü emân dükân-ı müflise döndü derîçe-i bîdâd
1490. görürse şimdi görür intizâm-ı hâli salâh bulursa şimdi bulur in'idâm-ı hükmü fesâd
1491. felekler atdı külâhın bu şevk ile arşa melekler etdi sipâsı zamîme-i evrâd
1492. uruldu rûy-ı zer-i mihr-i âlem-ârâya revâc-ı şöhret için sikke-i mübârek-bâd
1493. bu güne mevhibeden nâ-ümîd idi dünyâ kazâ bu mertebe lutfâ değıldi hem mu'tâd
1494. budur buna sebab-i ma'nevî ki bî-kem ü bîş bir-iki beyt ile mefnûmun eyledim irâd
1495. müessir oldu sitem-dîdegân-ı ehl-i dilin demâdem eylediği âh u nâle vü feryâd
1496. kemâl-i merhametinden o mestmendâna bu lutfu gördü münâsib cenâb-ı rabb-i ibâd
1497. vere zimâm-ı umûru kefi kifâyetine bir ehl-i mekremetin kim ede bu fırkayı şâd
1498. değıl zamânede hod mâsadak buna illâ o dâver-i alem-efrâz-ı mülk-i dâniş ü dâd
1499. muhîti-cûd u kerem âftâb-ı şân u şükûh sipîhr-i hükm ü tasarruf cihân-ı rüşd ü sedâd
1500. güşâde-baht u kavî-tâli' ü bülend-ikbâl huçeste-zât u sûtûde-sifât u pâk-nihâd
1501. dilîr-i ma'reke-perdâz-ı kahramân-savlet muşîr-i memleket-ârâ-yı âsaf-isti'dâd
1502. vezîr-i a'zam u ekrem nasûh pâşâ kim pür oldu debdebe-i kûs-ı şevketiyle bilâd
1503. yegâne safder-i âlem ki berk-i tîgından tutuşdu hirmen-i sabr u karâr-ı ehl-i inâd
1504. fûrûğ-ı tîg-ı cihân-tâbı vâsî-i düşmen tulû-ı mihr-i ziyâ-güster ü vücûd-ı sevâd
1505. o denlû himmeti var baht u tâli'in ki ana ederse her ne zaman devlet ile azm-ı cihâd
1506. olur şikârı adû vermedin dahi takdîr kemân-ı saht-ı kaderden hadeng-i fethe güşâd
1507. çeker sipâh-ı melâ'ik önünce tîg-ı zafer ne dem ki sürse adûya semend-i dîv-nijâd
1508. o reh-neverd-i sebük-rev ki gelse ref'târa ne sâ'ika erişir gerdine ne berk ü ne bâd
1509. ger olsa nâtika sur'at deminde kâm-şumâr ererdi göz yumup açınca gayete ta'dâd
1510. dokunsa arsa-i heycâde na'li ger senge adûya her şereri bir cahîm eder îkâd
1511. sa'âdet ol şeh-i âli-cenâb-ı cem-câha k'ola veziri bu güne güzîde-i efrâd
1512. revâc-ı dîn-i mübîne mu'âvin-i mukdim umûr-ı şer-i şerife mukayyed ü münkâd
1513. kemîne bahşîşi nakd-i hazâ'in-ini husrev dîrûze masrafı bâc u harâc-ı mülk-i kubâd
1514. serây-ı devletine şehper-i melek cârûb hıyâm-ı rif'atine encüm-i felek evtâd
1515. nesîm-i hulku güzâr eylese gülistâna olurdu nûkhet ü bûy-ı gül ü semen berbâd
1516. bulaydı ger meded-i himmetiyle neşv ü nema düşerdi sath-ı semâvâta sâye-i şimşâd
1517. verirse ger nazar-ı kahrı terbiyet âba nigâh-ı germ-i habâbıyla nerm olur pûlâd
1518. olursa ger nazar-ı lutfuna karîn âteş verir menâfi'-i iksîr-i kimyâyı remâd
1519. fûruğ-ı re'yini yâd etse şebde şu'le gibi görürdü râz-ı dil-i mûru kûr-ı mâder-zâd
1520. ger olsa mazhar-ı feyz-i firâset u fehmi olurdu kâbil-i ahz-ı hikem-i nihâd-ı cemâd
1521. ne canı var ki zamânında kimsenin döke kan meğer ki sıhhat-ı cism-i âlî için Fassâd
1522. nefâz-ı hükmü o gâyetde kim murâd etse kemâl-i hüsn-i irâdetle ülfet-i azdâd
1523. verirdi mâ-melekin bezi için kerîme le'îm ederdî hizmet-i rindânî şevk ile zühhâd
1524. bülend-mertebe sadra müşîr-i cem-kadrâ eyâ medâr-ı nizâm-ı cihân-ı bî-bünyâd
1525. be-hakk-ı sâni'-i yektâ ki sun'-ı kudretdir bu bârgâh-ı mu'allâ revâk-ı "seb'-i şidâd"
1526. be-hakk-ı ahmed-i muhtar u müctebâ ki odur vücûd-ı encüm ü eflâke illet-i icâd
1527. ki nazma cür'et edelden hemân bu ma'nâdır bu nûkte-senc-i senâ-güsteren murâd-ı fu'âd
1528. karîn ederse felek bir güzîde memdûha ki ehl-i tab'a kila arz-ı iltifat u vidâd
1529. olunca medh ü senâsına hasr edip nazmım koyam zamânede i'câz-ı nutk ile bir âd
1530. olur mu zât-ı şerîfin gibi bi-hamdillâh bu rûzgârda bir ehl-i dâniş ü nakkâd
1531. ne himmet eyleyeyim ahdim üzre medhine gör ne âşinâ kala reşk etmedik cihânda ne yâd
1532. revâ midir bu dururken senin gibi memdûh kasîde tarh ede gayra benim gibi üstâd
1533. eğer olursa icâzet bu fende kudretimi hakîkat üzre beyân edeyim bilâ-isnâd
1534. benim o kûhken-i bî-sûtûn-ı ma'nâ kim ne san'at işlediğim seyr edeydi ger ferhâd
1535. atardı şerm ile yabana tîşesin elden ederdî hem bu bahâneyle başını âzâd
1536. vücûda gelmedi nazmım gibi güzîde halef arûs-ı ma'nîye endîşe olalı dâmâd
1537. ağır bahâlara çıkdı cevâhir-i suhanım çekildi tâlib olanlar tamâm olunca mezâd
1538. olurdu bulsa eğer feyz-i reşha-i kalemim hayât-bahş-ı katîl-âb-ı deşne-i cellâd
1539. görünmez idi kenârı güherle anberden midâd-ı hâmem eğer bahra eylese imdâd
1540. görünce lezzet ü keyf-i kelâmımı yaraşır denilse tab'ıma hem mey-fûrûş u hem kannâd
1541. hat-ı müselsel-i şîrimle hâmemi görsün ziyâde dil-keş ü tîz olduğun edenler yâd
1542. kemend-i silsile-i dilberân-ı çîn ü hitâ sinân-ı gamze-i hûbân-ı helluh u nevşâd
1543. söz âhır oldu du'a demleridir ey nefî el aç du'âya edip lutf-ı hakdan istimdâd

1544. nite ki saltanat-ı husrevân-ı âlem ola penâh-ı mülk ü milel hâris-i bilâd ü ibâd
1545. vere vücûd-ı şerîfi vezârete revnak ola sa'âdeti hadden füzûn u ömrü ziyâd
1546. ola senâsına meşgûl ahâlî-i eşraf süre eşîğine yüzler ekâbir-i emcâd
1547. ne nâmedir bu ki hüsn-i beyân-ı unvânı eder gûşâde dil ü tab'-ı mestmendâm
1548. ne nâmedir bu ki keyf-i rahîk-ı mazmûnu verir mülâhazaya bir neşât-ı rûhânî
1549. ne nâmedir bu ki feyz-ı edâ-yı pâki sunar dehân-ı sâmi'a-i câna âb-ı hayvânı
1550. nazar rubûde-i nakş-tırâz-ı menşûru hîred esîr-i nikât-ı dakîk u pinhânî
1551. yâ ebrûvân-ı perîdir yâ turra-i hûrî sevâd-ı hatt-ı müselse-nümâ-yı pîçânî
1552. gören ibâret-i şîrîn ü dil-keşini sanır ki ney-şekerden ola kilik-i anber-efşânî
1553. acep mi hâmesine hızr-ı pey-huceste desem ki gezdiği yeri etmiş riyâz-ı rdvânî
1554. çeker selâsile zülfi bûtan gibi satrı nigâh-ı çeşm-i temâşâ-beyân-ı hayrânî
1555. verir hurûf ile terkîb olan ma'ânîsi dimâğ-ı dânişe bûy-ı şarâb-ı reyhânî
1556. hulâsa-i haber-i bî-tereddüd iş'arı nefîce-i kalem-i bî-tekellûf ihsânî
1557. fakîre müjde-i ikbâl-i genc-i bâd-âver gadâya tehniyet-i mansıb-ı süleymânî
1558. erince kise-i sebz ile destime sandım ki şem-i sebz sepide fitîl ola ânî
1559. ya nâ-şükûfte yeşil berk içinde zanbakdır ki gonca iken ola pîç pîç ü tûlânî
1560. ya bir fasîh-lisân tûtî-i suhan-gûdur ki zevk-i nesri verir dâd-ı nazm-ı selmânî
1561. başında tacı yâ bir hüdhüd-i hidâyetdir ki görmüş âsaf-ı sâni risâlet erzânî
1562. ne âsaf efser-i dârâya mâlik iskender ki tutdu âlemi dârât-ı şevket ü şânî
1563. medâr-ı kevkebe-i ihtîşâm-ı cemşîd dilir-i ma'reke-i arsa-i nerîmânî
1564. sipîhr-i ma'deletin mâh-ı âftâb eseri riyâz-ı mekremetin serv-i sidre âgsânî
1565. hudâyegân-ı müşîrân-ı memleket-perver hıdîv-i bâr-geh-i mesned-i cihân-bânî
1566. vezîr-i kevkebe-güster nasûh pâşâ kim eder şukûhu hacil husrevân-ı devrânî
1567. o kahramân-ı zamân kim hücum-ı ikbâli kul etdi pâdişeh-i rûma şâh-ı irânî
1568. o şehsüvâr-ı dilâver ki na'l-i rahşından çıkan şerâr uyarır şem'-i mihr-î rahşânî
1569. o kutb-ı çarh-ı sa'âdet ki döndürür bahtı ne yana istese pergâr-ı çarh-ı gerdânî
1570. felek imâret-i câh u celâlinin ferşi zuhal serâçe-i ikbâlinin nigezbânî
1571. zemîn kalem-rev-i taht-ı tasarruf-ı hükmü zamâne bende-i hizmet-güzâr-ı fermânî
1572. tufeyl-i unsûr-ı pâki letâfet-i mülkî rehîn-i cevher-i zâtî kemâl-i insanî
1573. kemâl-i dâniş ile akl-ı râsih u evvel safâ-yı bâtın ile subh-ı sâdik u sâni
1574. fûrûğ-ı pertev-i re'y-i münîri kim oldur cihân-ı saltanatın âftâb-ı tâbânî
1575. o verse terbiyet-i eczâ-yı hâke bir günde olurdu seng-i siyeh şebçerâğ-ı nûrânî
1576. ederci dâmen-i dest ü cibâli pür-gevher nesîm-i lutfu getirse hurûşa ummânî
1577. kefi kerîmine benzerdi ebr eğer olsa nem-i reşâşe-i âb-ı hayât-ı bârânî
1578. o denli hükmü revândır ki etse ger fermân havada ric'at-i seyr-i hadeng-i perrânî
1579. dönerdi aksine sūfârı nısf-ı menzilden olurdu puşt-ı kemâne halide peykânî
1580. kerem ki softe-keşi dūdmân-ı himmetdir eder atıyye-i cūduyla kesb-i sāmânî
1581. sitem ki ma'reke-âşûb-ı zulm ü bid'atdır şikenc-i pençe-i kahrındadır girîbanî
1582. hayâl-i tîgını gözden geçirse ger düşmen dönerdi rumh-ı bürîde-sinâna müjgânî
1583. ger olsa nūkheth-i ahlâki gülde te'siri ederci dūd-ı buhur âh-ı andelîbânî
1584. ger olsa nehî nasak-sâz-ı âlem-i ulvî komazdı zūhre ile ıktırâna keyvânî
1585. ger olsa nehî nigezbân-ı nakd u cins-i hayât çekerdi düzd-i ecel müflisi vü uryânî
1586. kazâ selâsil-i devrâna çekdi anıñçün sipîhr-i serkeş-i zâlim-nihâd u fettânî
1587. ki adli her ne irâde ederse hükmünden tecâvüz etmege olmaya hergiz imkânî
1588. felek-şükûh vezîrâ melek-şiyem sadrâ eyâ hulâsa-i takdîr-i sun'-ı yezdânî
1589. açıldı gonce-i hatır nesîm-i lütfün ile n'ola ederse zebânım hezâr destânî
1590. acep mi tab'im olursa sade fî gib pür-dürr kefinden erdi ana feyz-i ebr-i nîsânî
1591. bu mekremetle ki bu nūkte-senc-i vassâti bu âtrifetle ki bu çâker-i senâ-hânî
1592. nevâziş eyleyip ifrât-ı cūd ile kıldın atâ-yı hâtemi güm-nâm-ı genc-i nisyânî
1593. erince bu deme bir ehl-i nazma memdūhu bu lutfu bu keremi görmemiştir erzânî
1594. kerem değıl bu kerâmetdir eylese ne acep kelâmımı dūr iken gevher-i bedahşânî
1595. bu güne himmet eder andelîb iken tūti beyân-ı nâtika-i tab'-i nūkte-sencânî
1596. ola suhande husûsâ benim gibi kâmil ki bir ibâretinin yok edâda noksânî
1597. benim o şâ'ir-i sihr-âferîn ki hâmem eder edâ-yı hizmet-i çûp-ı kelîm-i umrânî
1598. benim o şâ'ir-i vahy-âzmây-ı mu'ciz-gū ki vird eder suhanım kudsiyân-ı rahmânî
1599. benim o hıdr-ı ma'ânî ki lûle-i kilkim eder ifâza-i âb-ı hayât-ı rûhânî
1600. olur ney-i kalem-i huşki nahl-i bâr-âver kim etse sebt-i kelâmımda hâme cünbânî
1601. ger olsa nâmiyede feyz-i neşve-i nazmım anınla eylese perverde tâk-ı bustânî

1602. ne âteş içre ki bir şâh-ı huşki düşse verir dem-i semenderi keyf-i şarâb-ı rummânî
1603. suhan ki gevher-i vâlâ-nijâd-ı kudsîdir teh-i kemergeh-i kûh-ı dilimde dür kânı
1604. beyân ki bülbül-i destân-serây-ı ma'nâdır fezâ-yı vâdî-i tab'imdadır gülîstânı
1605. ederci vıfk-ı girîbân-ı dir'ı iskender bulaydı nüsha-i şîrim hakîm-i yûnânî
1606. olurdu kendi kemâl-i kusûruna şâhid göreydi nazmımı ger şâ'ir-i sfâhânî
1607. suhan-gedâlik ederci cenâb-ı tab'imdan geleydi ger bu zamanda vücûda hâkânî
1608. uzatma da'vî-i lâf u güzâfî ey nefî du'âya başla ki söz buldu hadd ü pâyânı
1609. hemîşe tâ ki suhân-perverân-ı pâk-edâ medâr-ı medh ede bir sadr-ı sâhib-iz'ânı
1610. ola sa'âdet ile mesned-i vezâretde şükûh-ı tâb-ı şikenc-i külâh-ı sultanî
1611. suhan-verân-ı tehî-kîse-i senâ-kâra vere gînâ-yı ebed bahşîş-i firâvânı
1612. ne kâr-ı müşkili düşse umûr-ı devletde ola hidâyet-i hak reh-nümâ-yı âsânı
1613. cihânı her seher etdikçe pür-zıyâ hûrşîd müşerref eyleye devletle sadr-ı dîvânı
1614. yine erişdi temûz oldu cihan pür-tef ü tâb girdi bir hilkate hep âteş ü bâd âb u turâb
1615. erdi bir gâyete te'sîr-i hevâ kim bir mûr bir dem-i germ ile eyleridi deryâyı serâb
1616. hâk bir mertebe germ oldu ki devrân edemez nice tûfân ile bir zerre gubârın sîrâb
1617. dökülen hâke bu fasl içre değıldir bârân hûy-feşân olmadadır tâb-ı temûz ile sehâb
1618. böyle germâda ki deryâları huşk etdi hevâ kûhdan zâhir ü carî olanı sanmaz âb
1619. tâb-ı mihr oldu güdâzende-i fig-ı kuhsâr cûy-veş akmadadır her yana pûlâd-ı müzâb
1620. böyle kalırsa güdâzende-i mihr eyler ma'den-i sîm olan yerleri bahr-ı sîm-âb
1621. nazm için vasfım bu faslı cahîm-efrûzun etse bir şâ'ir eğer tab'ına tevcîh-i hitâb
1622. düşmedin dâm-ı hayâle dahi bir demde eder tâb-ı endîşesi murgân-ı ma'ânîyi kebâb
1623. ısınırđı yerine ka'r-ı çeh-î dûzahda etse fir'avnı felek böyle hevâda gark-âb
1624. düdü hâkister-i pür-ahkere rîk-i umman ahkerî gevher ü tennûr-ı pür-âteş girdâb
1625. aks-ı hâl-i ruh-ı hûbâna döner âyînede düşse deryada eğer mihre mukâbil dür-i nâb
1626. oldu pür-tâb o kadar şiddet-i germâdan kim andırır hâlet-i ser-germî-i uşşâkî habâb
1627. erdi ol dem ki sipend-i ser-âteş gibi hep sâbitât-ı feleği ede yerinden pertâb
1628. bir de sâbit ü seyyar ü müneccimler ele hükm için dahi ne takvîm ala ne usturlâb
1629. nem-çekân oldu felek kubbe-i germâbe gibi zann eder nazil olan katreyi kim görse şîhâb
1630. ne durur zer-ger-i dehr ana ta'accüb ederim bu kadar olmuş iken pûte-i gerdûn pür-tâb
1631. eridip kurs-ı zer-i mihrî de meh gibi niçün etmez ol râyîz-i tünd-i eblak-ı devrâna rikâb
1632. şehsûvâr-ı saf-ı meydân-ı sa'âdet ki eder peyk-i çâlâk-ı zafer pîş-i rikâbında şitâb
1633. kâmkâr-ı felek evreng-i adalet ki olur devr-i mîm-i keremi cân u dile tavk-ı rikâb
1634. takvîyet-bahş-ı zafer silsile-bend-i a'dâ himmet-âmûz-ı kerem ukde-güşâ-yı ahhâb
1635. müşterî-kevkebe düstûr-ı utârid-mensûr asumân-pâyê hudâvend-i hümâyûn-elkâb
1636. kible-gâh-ı ulemâ dâd-penâh-ı fukara pâdişâh-ı vüzerâ âsaf-ı cemşîd-cenâb
1637. o nasûh-ism ü alî-kevkebe kim münseddîr tevbe-i hasmına dergâh-ı rızâ-yı tevvâb
1638. ol ki şâhan-ı felek-mertebe-i rûy-ı zemîn azm-ı şân u sükûnundan eder şem ü hicâb
1639. ol ki bir kûşesidir bâr-geh-i rifâtinin bu ne evvân-ı mu'allâ-yı zer-endüde kıbâb
1640. ol ki tâc-ı ser-i ikbâline konsa yaraşır bu dırâhşân-ı güher bî-bedel-i âlem-tâb
1641. kevkeb-i sa'd-i bülendi felek-i haşmete mâh meşreb-i pâk u latfî çemen-i devlete âb
1642. gökde mihr ahter-i bahtından eder kesb-i şeref yerde deryâ kef-i cûdundan alır feyz-i nisâb
1643. harem-i himmetine devr-i felek halka-i der ka'be-i ismetine perr-i melek perde-i bâb
1644. fikri cemşîd-i cihân-bân-ı serîr-i tedbîr re'yi hûrşîd-i celi-şa'şa'a-i subh-ı savâb
1645. uyusa fitnesi devrinde n'ola her mülkün etmede çarh o kadar ana müheyyâ esbâb
1646. ki olur fitne-i mülk-i dile âsâyîş için perde-i çeşm-i bütan çâr-şeb-i pister-i hâb
1647. görse ger bârika-i re'yini rû'yâda olur şule-i şem'-i seher sehper-i şeb-reng-i gurâb
1648. adli ger şâmil-i ahvâl-i tuyûr olsa dahi heves-i sayd-ı kebûterle per açmazdı ukâb
1649. tâzelense n'ola gül gibi yine bâğ-ı cihan âb-ı adliyle döner şimdi bu köhne dolâb
1650. edeli ma'deletin muhtesib-i kişver-i dîn alemler vehme düşürdü o kadar bîm-i ikâb
1651. ki yerin gamze-i dilber gibi her mest-i müdâm eyledi dağdağ-ı havf ile künc-i mihrâb
1652. meşreb-i dânişi ol mertebeden âlîdir ki felek ede ana sırr-ı kazayı işrâb
1653. vasf-ı şemşîrini kim yazsa mürekkebe yerine dökülür kâğıda nevk-i kaleminden hûn-âb
1654. vâdî-i midhat-ı hulkunda ger etse tek u pû arak-ı cebhe-i endîşe verir bûy-ı gülâb
1655. nehî bu mertebe rûsvâlîğine münkir olup etse ger şemse-i burka'-fiken-i çarha itâb
1656. çâk edip kûşe-i destâr-ı mesîhâyî o dem paresin rûy-ı cihân-tâbına eylerdi nikâb
1657. sadr-ı âlf-nazarâ âsaf-ı sâhib-hünerâ ey şeref-bahş-ı serîr-i cem ü tâc-ı dârâb
1658. erdi bir rifate erbâb-ı hüner devrinde ki eder çarh-ı denî-perver-i dûn istiğrâb
1659. gitdi ol dem ki felek ârzû-yı devlet ile eyleye yok yere erbâb-ı kemâli ittî'ab

1660. âsumân-ı semt-i müdârâyâ döşendi olalı âsîtan-ı keremin ehl-i dil ü tab'a me'âb
1661. cümleden bencileyin şâ'ir-i nâzik-tab'a bir dem olmazdı ki çarh etmeye bin dürlü azâb
1662. hamd ü lillâh eser-i atifetinle şimdi feleğe kevkeb-i ikbâlim eder nâz u itâb
1663. yalnız kevkeb-i bahtımda değil lutfun ile etdi tab'ımda vü nazmımda terakkî icâb
1664. bahr-ı tab'ım nem-i ebr-i kereminle pür-dür silk-i nazmım güher-i medhin ile ziyet-yâb
1665. eyleşem nazm ile da'vâ-yı kerâmet şimdi eder ikrâr ile dünyâ sözüm redd-i cevâb
1666. bu kerâmet bana besdir ki midâd-ı hâmem dosta âb-ı hayât ola adûya zehr-âb
1667. lezzetinden kim okursa suhan-ı şîrînim şerbet-i şehd-i musaffa olur ağzında lu'âb
1668. nazm-ı rengînimi kim yazsa midâd-ı siyehin gösterir aks-i safâ-güsteri yâkût-ı müzâb
1669. lafz-ı rengîhe de olmazsa mukarin nazmım hüsni ta'bîrim eder yine cihanı icâb
1670. reng-i rû öyle midir şâhid-i mazmûnumda ki ola çehre-nümâ olmada muhtâc hîdâb
1671. söz değil âb-ı revândır yazılan eş'ârım hâr u hasdır anın üstünde hurûf u irâb
1672. raks eder nağme-i kânûn-ı belâgatle felek destine mutrib-i endişem alınca mızrâb
1673. mest olur nûkhet-i sahbâ-yı ma'âniyle melek sâkî-i tab'ım edince heves-i bezm-i şarâb
1674. tâb-ı fikrimle sanem-hâne-i ma'nâ rûşen âb-ı nazmımla gülistân-ı tahayyül şâd-âb
1675. benim ol nâdire gavvâs ki olsa ne kadar bahr-ı endişe amîk u dür-i ma'nâ kem-yâb
1676. dalarım ka'rına bir demde yine hem ederim sahilin pür-dür-i şeh-dâne vü şehvâr u hoş-âb
1677. dürr-i meknûn ise de nazmım eğer ey nefî düşürür yine kesâda anı ayb-ı itnâb
1678. demidir kuvvet-i sıdk ile gemân-ı dilden eylesen tîr-i felek-düz-ı du'âyı pür-tâb
1679. nitekim tâb-ı cihân-sûz-ı temûz ile olur âlem-i âteş-gede vü âb ü hevâ âteş-tâb
1680. rûz-ı nevrüz gibi hurrem olup her rûzu görmeye tâb-ı temûz-ı gamı târ u zi-hisâb
1681. nedir bu feyz-i cihângîr u bu neşât-ı amîm meğer açıldı der-i lutf-ı kirdgâr-ı kerîm
1682. erişdi âleme yâ müjde-i hayât-ı ebed yâ oldu dehre berât-ı müsellemler teslîm
1683. neşât-ı zühre-şikâf-ı derûn-ı sîne-i gam ümîd-i ukde-güşâ-yı kemend-i gerden-i bîm
1684. kerem sirâyet-i feyz ile gün gibi meşhur sitem tegallüb-i adl ile muhtefî vü adîm
1685. rica müsâ'ade-i mekrûmetle müstağnî heves husûl-ı murâd ile pür-gurûr u za'îm
1686. cihân müferreh ü dil-keş cihâniyân hurrem zamân şükûfte zemîn reşk-i bûstân-ı na'îm
1687. bir ehl-i dâniş ü fehm olsa mahz-ı lutfundan bu müşkilâtı bize bir bir eylese tefhîm
1688. bu inbisâtı basît-i zemîne kim verdi bu devr usûlünü çarha kim eyledi ta'lîm
1689. bu demde gerçi bu güne tereffüh-i âlem olur vücûh ile hayret-fezâ-yı akl-ı selîm
1690. niçün tereddüd eder derk-i hikmetinde bunun dekâyık ehli olan tab'-ı hurde-dân u fehîm
1691. bunun hakîkati zâhir değil mi dünyâda kosun tecâhülü erbâb-ı hikmet ü tencîm
1692. nice zaman idi aksine döndürüp feleği cefâyı âdet edinmişdi rûzgâr-ı le'îm
1693. elinden aldı zimâm-ı tasarrufu şimdi yed-i mü'eyyed-i baht-ı hudâyegân-ı kerîm
1694. o sadr-ı kevkebe-güster ki adl için olmuş vücûdu mazhar-ı sırr-ı celâl-i rabb-i rahîm
1695. o safder-i sipeh-ârâ ki sâye-i fıçı eder dokunsa siper gibi âftâbı dünîm
1696. müşîr-i şîr-i salâbet-hüner bir merdüm-hû cihânsitân-ı kerem-pîşe kahramân-ı halîm
1697. medâr-ı maslahat-ı mülk-i maşrık u mağrib penâh-ı saltanat-ı şehriyâr-ı heft-iklîm
1698. serîr-i câha cihân-bân-ı âftâb-efser cihân-ı şevkete şâhenşeh-i felek-dîhîm
1699. sûtûde âsaf-ı devrân nasûh pâşâ kim eder zamane süleyman kadar ana ta'zîm
1700. vezîr-i şâh-ı cihan kim ne emr ederse olur kaza rızâyile fermân-ı hükümüne teslîm
1701. serîr-i devletine âsmân serâ perde serây-ı haşmetine lâmekân fezâ-yı harîm
1702. gedâya günc-i deri müstakarr-ı câh ü celâl fakîre hâk-i rehi kîmyâ-yı nâz u na'îm
1703. emel vezâyif-i cûduyla kâmrân u ganî kerem letâ'if-i hulkuyla hande-rûy u besîm
1704. ederdi kûy-ı zemîni şemâme-i anber ger etse nûkhet-i hulku cihâna neşr-i şemîm
1705. benânı şa'sa'aya keffi âftâba döner kim etse midhat-i re'y-i münîrini terkîm
1706. şeref o mertebe zâtında kim tekâverinin nişân-ı na'li edelden cebîn-i hâki vesîm
1707. ulûvv-i şânına ta'zîm için mahallinde eder zemîni zamân üstüne kazâ takdîm
1708. ger olsa mazhar-ı feyz-i hevâ-yı mekrûmeti olurdu ebr-i bahâr-ı cinân dühân-ı cahîm
1709. düşeydi sâye-i ebr-i inâyeti bahre cihân-ı nüh-pedere nâz ederdi dürr-i yetîm
1710. yâ feyz-i destini yâd etse bir senâ-hânı olur kıyâmete dek ceybi ma'den-i zer ü sîm
1711. görünse lutf-ı sevâd-ı kalem-revî şebde ederdi neyyir-i a'zam nücûma reşk-i azîm
1712. kitâb-ı canına nisbet cerîde-i eflâk dokuz varaklı perîşân u köhne bir takvîm
1713. dokunsa ger tef-i kahnyla rûy-ı bahre semûm erişse ger dem-i lutfuyla cevî-i hâke nesîm
1714. dönerdi pûte-i pertâb-ı ser-nigûna habâb olurdu hızz-ı mesîhâ-nefes izâm-ı remîm
1715. kerîm-i ebr-kefâ kâm-kâr-ı bahr-dilâ eyâ muhît-i cihân-ı tekerrümü tekîm
1716. cenâb-ı dergeh-i dâniş penâhına tab'ım acep mi eylese da'vâyı intisâb-ı kadîm
1717. ki ben ademde iken nûkte-senc-i endişem edâ-yı medhini eylerdi cân ile tasîm

1718. yâ şimdi hidmet-i vâsıf-ı cemîl zâtında ne gûşîş etdiğimi hep bilir hudâ-yı alîm
1719. kosam o hidmeti bir dem huzûr-ı tab'im için olur o demde dil ü cân esîr-i renc-i elîm
1720. ne söz ki olmaya mazmûn-ı medhini müş'ir olur hayâli dile irtikâb-ı şüğl-ı zemîm
1721. kemâl-i naks-ı hünerdir o güne fikr anın eder tahayyülû mazmûnu süst ü nazmı sakîm
1722. yâ fehm-i nakş-ı hüner etmemek münâsib mi benim gibi ser-i hayl-i sühan-verân-ı fehîm
1723. benim ki reşha-feşân olsa kilik-i ser-sebzim verirdi hâsiyet-ı âb-ı hızr-ı mâ-i hamîm
1724. sözüm hulâsa-i mazmûn-ı mu'ciz-i isâ dilim mükâşif-ı sırr-ı kelâm-ı vahy-i kelîm
1725. nihâl-i hâmemme dil-beste sidre vü tûbâ zülâl-i nazmıma leb-teşne kevser ü tesnîm
1726. göreydi şîve-i raftâr-ı rahş-ı tab'im eger ederdi ana hilâk felek kılâde-i sûn
1727. işitse nükte-i pür-ma'ânî-i kelâmım eger gelir olurdu melek meclisimde yâr u nedîm
1728. o bahr-ı mevc-zen-i pür-güherdir endîşem ki sâhilinde yatar deste deste dürr-i nazîm
1729. koyup memâlik-i gayn metâ'-ı nazmım için diyâr-ı rûma gelir kârbân-ı heft-iklîm
1730. görünce mûy-ı şikâfi-i fikr-i bârîkim acep mi muhkem olursa ger itikâd-ı hakîm
1731. ki cüz'-i lâ-yetecezzâyı bu tasarruf ile eder dünîme vü her nîmesin yine taksîm
1732. kosan bu lâfî revâdır ger etsen ey nefî söz âhırında du'âyı temedduha takdîm
1733. nite ki mazhar-ı eltâf edip cihânı hudâ vere her etdiği lutfâ kifâyet-i ta'mîm
1734. vere memâlik-i rûy-ı zemîne adli şeref pür ede dehrî zamânında inbisât-ı amîm
1735. cihânı adlile evsâfi geşt edip kendi ola makâm-ı vezâretde devlet ile mukîm
1736. ol nükte ki endîşesi tahkîk-nümâdır mazmûn-ı hat-ı dilber-i ferhunde-likâdır
1737. ya'nî ki hakîkatde ruh-ı pâk-i hat-âver ehl-i nazara nüsha-i esrâr-ı hudâdır
1738. bir dil ki bu mazmûn-ı hafiden ola gâfil dil midir o mecmû'a-i tasvîr-i hevâdır
1739. her âşık olan aşkı bu vâdiye düşürmez bu meslek-i aşk-ı dil-i erbâb-ı hudâdır
1740. bu ehl-i hakîkat yoludur ehl-i mecâzın vâdîleri bu merhaleden hayli cüdâdır
1741. mûmzî suhan-ı ehl-i muhabbet budur ammâ selb eylemeziz bu sözü de hakk-ı edâdır
1742. maksûd eğer cevher-i aşk ise mücerred yâ fark-ı mecâzî vü hakîkî ne revâdır
1743. zühhâda vebâl ise eğer aşk-ı mecâzî rindâne medâr-i sebeb-i naks-ı riyâdır
1744. yetmez mi bu keyfiyet-i mahsûsa ana kim zevk-ı gamı erbâb-ı dile rûh-fezâdır
1745. söz bahs-i hakâkatde iken nev-hevesâne tahkîk-i mecâz etdiğimiz gerçi hatâdır
1746. biz mest-i serâsîme-i câm-ı mey-i aşkız mestin sözü ma'zûr-ı kirâm-ı ukalâdır
1747. almışdır olan aklımızı bir büt-i nev-res kim aşkı mey-i köhne gibi hûş-rübâdır
1748. bir âfet-i pür-şîve ki her gamze-i şûhu sermest iken âmîhte-i şerm ü hayâdır
1749. dil-beste esîrân-ı ham-ı zülfüne gerçi ebrûlarının çekdiği şemşîr-i cefâdır
1750. kaçmaz biri ser vermeden ammâ ki yolunda uşşâki acep tâ'ife-i bî-ser ü pâdır
1751. gerçi ser-i kûyundaki âşüfteler ekser dil-beste-i gîsû-yı girih-gîr-i dütâdır
1752. dil bağlamazız biz girih-i zülfüne zîrâ âzâdelere kayd-ı ta'alluk ne belâdır
1753. ammâ ki hayâl-i hatı gitmez gözümüzden gûyâ ki gubâr-ı der-i sadre'l-vüzerâdır
1754. ol sadr-ı felek-pâye ki fart-ı azametden dergâhına şâhân-ı cihân nâsiye-sâdır
1755. ol âsaf-ı sâni ki süleymân gibi hükmü başdan başa dünyâya revân olsa revâdır
1756. ol saf-şiken-i şîr-i salâbet ki hücumu dehşet-fiken-i kalb-i dilîrân-ı vegâdır
1757. hem-nâm-ı şehenshâh-ı rûsûl hazret-i pâşâ kim hâk-i deri ma'bed-i cân-ı fuzalâdır
1758. düstûr-ı mükerrem ki kemâl-i kereminden endîşesi tahsîl-i du'â-yı fukarâdır
1759. serdâr-ı mu'azzam ki sevâd-ı haşeminden meydân-ı zemîn reşk-i şebistân-ı semâdır
1760. fermân-dih-i âlem ki zebân-ı kaleminden cârî olan ahkâmı hemân hükm-i kazâdır
1761. dîvân-ı celâlinde kazâ münşî-i ahkâm eyvân-ı şükûhunda felek perde-serâdır
1762. hâk-i haremi menşe-i ikbâl-i ekâbir ceyb-i keremi kîse-i erbâb-ı recâdır
1763. etse n'ola a'lâyâ vü ednâyâ tekerrüm hem bahr-ı keremdir kefi hem ebr-ı atâdır
1764. ihsânı o gayetde ki devrinde gedâlar müstağnî-i âlem bir alay ehl-i gînâdır
1765. eltâfî mühim-sâz-ı telâfi-i hasâret adli revîş-âmûz-ı mükâfât-ı cezâdır
1766. devlet ki zafer-yâver-i iklim-sitândır himmet ki cihân-perver-i gencine-güşâdır
1767. ol pîş-ı rikâbında cenîbet-keş-ı ikbâl bu dergeh-i cûdunda bir üftâde gedâdır
1768. ahdi çemen-i memlekete mevsim-i nevrûz re'yi felek-i saltanata şems-i duhâdır
1769. bir dâ'iredir devlet ana kevkebi nokta bir âyinedir akl ana idrâki cilâdır
1770. bâd-ı çemen-i hulku ki bir şemmesi anın sermâye-i bûy-ı dem-i müşgîn-i sabâdır
1771. bir mülke güzâr etse sanır halkı o mülkün oldukları yer memleket-i çin ü hitâdır
1772. ey safder-i cem-kevebe kim cevher-i medhin pîrâye-i şemşîr-i zebân-ı şuarâdır
1773. ol cevher ile deşne-i ser-tîz-i zebânım bir tîg-ı celî pertev-i hurşîd-i ziyâdır
1774. kim âyîne-i pür-keder-i mâh-ı sipihre hem lem'ası bir miskala-i jeng-zedâdır
1775. taklîd ile olmaz bu kadar lezzet-i güftâr bu lehçe-i pâkîze bana dâd-ı hudâdır

1776. bir tâze revîşdir bu ki ta'bîr-i latîfi revnak-şiken-i hüsn-i beyân-ı kudemâdır
1777. ol nâdire-sencim ki nikât-ı kelimâtım hayret-dih-i endîşe-i akl-ı hukemâdır
1778. pâkîze kelâmım ki dūr-i bahr-i hayâlim âvîze-i gûş-ı dil-i yârân-ı safâdır
1779. takdîr edemez kıymet-i ikd-ı dūr-i nazmım endîşe ki simsâr-ı kelâm-ı fusahâdır
1780. meşşâta-i tab'imdan eder kesb-i tezeyyün ma'nâ ki arûs-ı tutuk-ârâ-yı edâdır
1781. tahkîk edemem n'eydügini hâmemin elhak zîrâ ki o bir sâhir-i i'câz-nümâdır
1782. geh kalb-i saf-ı ma'reke-i sihre alemdir geh dest-i kelmullâh-ı ma'hâya asâdır
1783. bâl açsa şikâr etmege şahbâz-ı hayâlim sayd etdiği elbetde yâ ankâ yâ hümâdır
1784. yok münkir olur tab'ıma erbâb-ı suhande var ise bir-iki müteşâ'ir süfehâdır
1785. inkâra kimin cür'eti var ise desinler yârân-ı suhan-fehm ü suhan-gûya salâdır
1786. yaklaştı söz itmâme ko laf etmeği nefî da'vâya zaman kalmadı hengâm-ı du'âdır
1787. aşk ehline tâ nüsha-i hatt-ı ruh-ı dilber mektûb-ı huçeste-rakam-ı mihr ü vefâdır
1788. gün başına bir müjde-i.lutf erişe hakdan zâtın o kadar devlete hakkâ ki sezâdır
1789. zihî kâşâne-i şâhâne işret-gâh-ı düştürü ki olmuş ferş-i zer-keşle müzeyyen şâh-ı düstürü
1790. zihî firdevs-i sâni kim olur sâlis anıldıkça zemînın ka'be-i ulyâsı çarhın beyt-i ma'mûrî
1791. zihî âlf-binâ kim reşk-i bünyâdi götürmüşdür nice bin yıl mukaddem yer yüzünden beyt-i mezkûrî
1792. ne mümkün böyle bir âlf-binâ bir dahi ger olsa kazâ mi'mârı sidre nerdübânı çarh müzdürü
1793. cihân sahnında bir âmâde bezm-i has-ı şâhâne felek bezminde bir şeh-kâse-i yektâ-yı fağfûrî
1794. derûnu ol kadar rûşen ki cirm-i âftâb anlar gören revzenlerinde her müdevver câm-ı billûrî
1795. o zerrîn-şemse-i tâbân ki reşk-i mihr-i rahşândır zıyâ-pâş olsa ger kevn ü mekâna zerrece nûrî
1796. vücûdu ol kadar kem-yâb olurdu kim felek bulsa ederdî vesme-i ebrû-yı zühre şâm-ı deycûrî
1797. gubârında nüहुfte âftâbın nûr-ı rahşânı ruhâmında nümâyân âsmanın râz-ı mestûrî
1798. zemîni âsmân olmuş sanır seyr eyleyen anı olunca aks-i eşkâl-i felek ferşinde manzûrî
1799. gülistânında şeb encümle sünbül-zâr-ı pür-şebnem şebistânında hurşid-i seher bir şem-i kâfûrî
1800. nesîmi tâzeler pür-müjde olmuş berk-i ezhârı hevâ-yı dil-keşi nevrûz eder eyyâm-ı bâhûrî
1801. bahâr-ı gülşeni endîşe-i firdevsî-i tûsî buhûr-efrûz-ı bezmi ruh-ı attâr-ı nişâbüfî
1802. safâ-yı soffası âb-ı ruh-ı kâşâne-i cennet duhân-ı micmeri gîsû-yı ham-ender-ham-ı hûrî
1803. dem-â-dem sofrâ-i ni'met gûşâde meclis âmâde behîşt-i câvidân derdim eğer olmasa mahzûrî
1804. acep mi âsmâne ser-fürü etmezse ömründe mücerred bu şerefle âstân-rûbân ma'zûrî
1805. ki teşrîf ede her gün sadr-ı bâlâ-hâne-i kasrın o hurşid-i cihân-ı devletin didâr-ı pür-nûrî
1806. o düstür-ı aristo-akl u iskender-salâbet kim umûr-ı dîn ü devletde denilmez bezl-i makdûrî
1807. şeref-bahş-ı vezâret mesned-efrûz-ı cihân-bânî nizâmü'l-mülk-i ahd ârâyîş-i âyîn-i düstürî
1808. vezîrân-ı cihânın şân u şevketle ser-efrâzı müşîrân-ı zamânın hüsn-i tedbîr ile meşhûrî
1809. şeh-i cem-câh-ı devrânın güzîde sadr-ı dîvânî şehensâh-ı cihângîrin sipeh-sâlâr-ı mansûrî
1810. semiy-i fahr-ı âlem hazret-i paşa-yı zî-şân kim adâletde görür yeksân süleymân ile bir mûrî
1811. sûtûda âsaf-ı dîn-perver-i âdil ki olmuşdur kader fermân-ber-i hükmü kazâ mahkûm u me'mûrî
1812. yegâne şehsüvâr-ı kahramân-kevkeb ki lâyıkdır felek ana silahdâr etse behrâm-ı silahşorî
1813. nihâd-ı âb u hâkinde sirişte ad-ı fârûkî kitâb-ı akl u fikrinde nüvişte zühd-i tayfûrî
1814. dili âyîne-i sûret-nümâ-yı şâhid-i ma'nâ zamîri nûr-bahş-ı âftâb-ı âlem-i sûrî
1815. döner ol mihre kim çarhı şeb-ender-rûz ola anın giyince eğnine bir ak dîbâ kaplı semmûrî
1816. müsâ'id ol kadar tedbîrine devrân ki kasd etse eğer bir emr-i zâhirde hilâf-ı re'y-i cumhûrî
1817. isâbet ol tarafdayken komaz tahvîl eder çarhı görünür fevri ol tedbîrin âsâr-ı şer ü şûrî
1818. ne kişver kim ana hıfzı nigezbân ola ol yerde eder perverde şâhîn beyza-i güncişk u usfûrî
1819. ger olsa ihtisâb-ı emr ü nehyi âleme şâmil görünmez çeşm-i nerkisde dahi âsâr-ı mahmûrî
1820. ger olsa lutfu rindâna eder perverde te'sîri zemîn-i şûre-i zühd ü niyâda tohm-ı engûrî
1821. hudâvendâ hakikatdir sözümlâf u güzâf etmem olur yârân-ı hoş-tab'ın güzâf u lâf-ı manfûrî
1822. benim ol husrev-i sâhib-kırân-ı mülk-i endîşe ki münşî-i kader yazmış berâtımda bu menşûrî
1823. cihângîr-i hayâl efser-rübâ-yı baht-ı iskender sipeh-sâlâr-ı ma'nâ saf-şikâf-ı rezm-i timûrî
1824. zebânım bir mücevher tîg-ı bürrândır ki hemvâre hırâş eyler hayâli sinelerde zahm-ı nâsûrî
1825. kalem bir kahramân-ı saht-bâzûdur zamânımda ki te'yîd-i hayâlimle olur endîşe makhûrî
1826. suhan bir genc-i bî-pâyân-ı esrâr-ı ilâhîdir ki tab'-ı nüktedânımdır o gencin şimdi gencûru
1827. arûs-ı medhini tezyîn için ol genc-i gevherden çıkardım silke dizdim bir tabak lû'lû-yı menşûrî
1828. olurdu vâdî-i eyem gülistân-ı halîlullâh alevlendirse ger âh-ı derûnum âteş-i tûrî
1829. ger olsa âb u tâb-ı feyz-i tab'im tab'-ı feyzide ederdî feyze müstağrak sevâd-ı mülk-i lâhorî
1830. nizâmî görse ger tarz-ı kâsadem dahi anmazdı hadîs-i sergüzeşt-i husrev ü şîrin ü şâpûrî
1831. okundukça bu şîr-i dil-pezirim bezm-i âlemde eder zinde revân-ı urfî-i merhûm u mağfûrî
1832. suhan hatm oldu ey nefî revâdir pîr-i endîşe verirse ger du'â-yı devlet ü ömrüne destûrî
1833. nitekim ola sâlim bu hisâr-ı şîşe dîvârın gezend-i mancınık-ı fitneden dervâze vü sûrî

1834. sa'adette o işret-gâh-ı hoş-tarh-ı dil-ârâda safâlar kesb ede dâ'im dil-i pür-feyz-i mesrûrî
1835. ne kâr-ı müşkili düşse umûr-ı dîn ü devletde düşse makbûl-ı şâhenşâh-ı âlem sa'y-ı meskûrî
1836. minnet allâha ki bî-minnet-i baht u ikbâl oldum âsâr-ı sa'âdetle yine ferruh-fâl
1837. ne dedimse sözümlü tutdu sipihri-i hod-re'y ne murâd etdim ise verdi hudâ-yı müte'âl
1838. düşdü ebrû-yı niyâza girih-i istiğnâ girdi dest-i hevese genc-i temennâ-yı muhâl
1839. gûyiyâ âh-ı şerer-nâk-i dil-i nâ-kâmın eyledi terbiyet-i hikmet-i hak celle celâl
1840. dūdun ebr-i çemen-ârâ-yı gülistân-ı tarab berkin âteş-fiken-i hirmen-i endûh u melâl
1841. esdi bir lutf ile bâd-ı dem-i subh-ı tevfik ki hemân oldu güzâr etdiği demde fi'l-hâl
1842. çemen-i bahtımın ezhârı ser-â-ser bîdâr turra-i tâlîimin her hamı bir devlete dâl
1843. buldu bu şevk ile bir gûne neşât endişem ki bu mikdâr safâ vermek olur mahz-ı hayâl
1844. çehre-i dilbere feyz-i nazar-ı âşık-ı pâk meşreb-i âşika keyfiyyet-i sahbâ-yı visâl
1845. oldu tab'im o kadar hurrem ü aşûfte ki şevk fikr-i şîr etmeğe bir lahza komaz fâriğ-i bâl
1846. fikr-i şîr olsa da yâ el mi değer tahrîre ne kadar eylese endîşe eğer isti'câl
1847. yere değmez ayağım şevk ile raks eylemeden feleği bâri bu takrîb ile etsem pâ-mâl
1848. ihtiyâr elde değil olsam dest-efşân bu neşât ile semâ' etmemeğe var mı mecâl
1849. sadr-ı dîvâna şeref verdi yine devlet ile o cihân-bân-ı humâ-zill ü hümâyûn-ikbâl
1850. o hidiv-i azamet-güster ü âlf-himmet ki hudâ vermiş ana mertebe-i âlû'l-âl
1851. o vezîr-i hüner-endûz-ı re'âyâ-perver ki adâletdir ana gâyet ehemmi-i işgâl
1852. âsmân-sâye cihân-dâver-i vâlâ-mesned pâdişeh-kevkebe düstûr-ı pesendide hısâl
1853. dâver-i tîğ ü kalem nâzım-ı hâl-i âlem sâhib-i lutf u kerem sadr-ı sûtûde-ahvâl
1854. hâris-i saltanat-ı memleket-i heft-iklîm cümletü'l-mülk-i şehensâh-ı kader-istiklâl
1855. arş-temkîn ü felek-pâye muhammed paşa ki der-i devletidir kible-i câh u iclâl
1856. alem-efrâz-ı nigeş-bânî-i âlem ki düşer şukka-i râyeti sath-ı feleğe ferş-i zilâl
1857. âsaf-ı husrev-i zîşân ki revâdir olsa edhem-i şeb ana şebdîz-i murassa' düm ü yâl
1858. zîr-i ankâ-yı şükûhunda felek bir beyza kef-i mîzân-ı vakârında zemîn bir miskâl
1859. vakf-i endîşe-i medhi dil-i erbâb-ı suhan vâsf-ı mâhiyyet-i zâtî suhan-ı ehl-i kemâl
1860. fitne pinhân olacak yer bulamaz devrinde dâmeni turra-i dilberde meğer kim hat u hâl
1861. tûde-i anber olur gerd-i zemîn ile nevâ bûy-ı hulkuyla eğer âlemi devr etse şimâl
1862. gird-bâd-ı gazabı uğrasa ger kuhsâra çekilir devr ederek cânib-i gördûna cibâl
1863. düşse ger vâdî-i ma'nâya fûruğ-ı re'yi görünür zerre gibi gerd-i reh-i hal-i hayâl
1864. verse ger ebre bihâr-ı keremi feyz müdâm dizilir sübha gibi rişte-i bârâna le'âl
1865. erse ger sâye-i câhında kemâle hûrşid çeşmi rû'yâda dahi görmez idi rûy-ı zevâl
1866. kadri ol mertebe âlf olur mâh-ı felek rahşına na'l ü rikâb olmağışün bedr ü hilâl
1867. habbezâ rahş-ı felek-seyr ü cihân-peymâ kim olsa seyyâre revâdir ana zer-mîh-ı ni'âl
1868. mûy-ı şeb-reng dümi leyle-i kadr-ı ramazân na'l-i zemîn-sümi yek-şebe mâh-ı şevvâl
1869. cüst ü çâlâk o kadar kim eğer evsâfin anın başlasa yazmağa bir şâir-i sencide-makâl
1870. zabt olunmazdı kümeyt-i kalemi destinde hat-ı şîrinden eğer urmasa pâyına şikâl
1871. eremez gerdine sür'atde burâk-ı cennet berk-i hâtifden ola ana meğer kim per ü bâl
1872. erişir mağrîbe ol sâyesi maşrikda iken sehv ile râkibi ger eylese tahrîk-i düvâl
1873. cilve etdikçe döner bir sanem-i ra'nâya ki hırâmında nümâyân ola sad-genc ü delâl
1874. sıfat-ı şîve-i refîrını gör kim meselâ olsa ger cilve-gehi tahta-ı rîg-i remmâl
1875. ol kadar çâpûk ü nâzik hareket eyler kim ne olur rîg perîşân ne bozulur eşkâl
1876. âsafâ dâd-gerâ memleket-ârâ sadrâ ey hudâvend-i hümâyûn güher-i ferruh-fâl
1877. sensin ol dâver-i sâhib-dil ü dîn-perver kim eder endîşe-i evsâfını vahy istikbâl
1878. zât-ı pür-cûdunu medh etmeyen ehl-i tab'in sözü ger sihr-i helâl etse olur vizr ü vebâl
1879. böyle memdûh-ı melek-sîretin evsâfında küfr olur mezheb-i endîşede etsem ihmâl
1880. yoksa tab'im benim ol mertebeden âfîdir ki edem mâl için endîşe-i medh-i erzâl
1881. n'eyleyim mâl ü menâli ki benim himmetime harc-ı yek-rûzedir olursa cihan mâl-â-mâl
1882. tîşei fikr ile bir kân-ı güher buldum ben ki değer her güheri nice cihân mâl ü menâl
1883. benim ol h'ace-i bâzâr-ı ma'ânî ki felek gerden-i zühre için benden alır ikd-ı le'âl
1884. benim ol şâir-i müşgîn-dem-i pâkîze-edâ ki olur reşk ü hased eylememek emri-i muhâl
1885. bûy-ı endîşeme enfâs-ı dil-âvîz-i nesîm satr-i eş'ârıma emvâc-ı girih-gîr-i zülâl
1886. tab'im ol bülbül-i şûh-ı çemen-i ma'nâdır ki esîr-i kafes ü dâm iken olmaz yine lâl
1887. nüsha-i akd-ı lisân-ı şu'arâdır suhanım edemez ben söze geldikçe biri bast-ı makâl
1888. tutsa meydânı dilrân-ı suhan yine benim sipeh-ârâ-yı saf-ı ma'reke-i ceng ü cidâl
1889. hâmem ol ejder-i gencîne-i ma'nâdır kim nûr-ı ma'nâ deheninden görünür şu'le misâl
1890. cürre şâhîn-i hümâ sayd-ı hayâlîm ki benim feyz-i tevfik-ı ilâhîdir ana şehper ü bâl
1891. havfidir dâ'im anın nesr-i felekde komayın sûret-i kâse-i çînî gibi pervâze mecâl

1892. buldu bir gûne revâc-ı emti'a-i güftânım ki felek eyler iken kadrini pest ü pâmâl
1893. sonra gördü ki harîdârına yok hadd ü hisâb başladı kendi mezâd etmeğe oldu dellâl
1894. söz tamâm oldu ko lâf-ı suhani ey nefî ehl-i dil tab'ım şîrinden eder istidlâl
1895. şimdiden sonra du'âya el açıp eyle niyâz vere maksûdunu her neyse hudâ-yı müte'âl
1896. tâ ki takdîr-i ilâhî kereminden gâhî eyleye âlemi bir lutf ile mesrûrül-hâl.
1897. dâ'imâ hurrem ü hoş-hâl ola hem gitdikçe mesned-i sadr-ı vezâretde bula istiklâl
1898. yüz süre dergeh-i ikbâline dünyâ her rûz devlet ü ömrünü efzûn ede mevlâ her sâl
1899. sefer mübarek ola ey vezîr-i ferrûh-dem seninledir bile gam çekme evliyâ-yı ümem
1900. sunuldu bahtına dest-i inâyet hakdan berât-ı mansıb-ı sâhib-kırânî-i âlem
1901. çekildi nâmına dîvân-arş-ı a'lâda bilâ-mücâdele tuğrâ-yı feth-i mülk-i acem
1902. acem değil arab u hindu çin ü bulgâri sana müsahhar eder hep elindeki hâtem
1903. tamâm-ı kişver-i îrânı belki tûrânı elindedir ger edersen memâlike munzam
1904. sana bu kuvvet-i baht ile kimse hasm olamaz olursa askerinin her birisi bir rüstem
1905. bu feth ü nuşret için müjdeler sana benden bu oldu tab'ima zîrâ yücûh ile mülhem
1906. ki sen muzaffer olursan ne hâl ise basa gör rikâb-ı himmete pâ-yı tevekkülû muhkem
1907. görünce zât-ı şerîfin bu devlete mazhar edâ-yı midhatin oldu dile bir emr-i ehemem
1908. bu gûne yazdı senâ safhasına elkâbın alınca destine hâme debîr-i endîşem
1909. tehemten-i vüzerâ kahramân-ı cem-kevkeb şükûh-ı tâb-ı şikenc-i külâh-ı behmen ü cem
1910. penâh-ı ehl-i hüner dâver-i huceste-nihâd mürebbî-i fuzalâ âsaf-ı sûtûde-şiyem
1911. cihân-ı adl ü kerem âsmân-ı şevket ü şân muhîti âlem-i cûd âftâb-ı evc-i himem
1912. serîr-i câha cihân-dâver-i felek-dergâh cihân-ı haşmete şâhenşeh-i sitâre-haşem
1913. sipeh-şikâf-ı yegâne halîl paşa kim cihâna âteş urur berk-ı tîgî çekdiği dem
1914. yegâne şâhşüvâr-ı dilir ü çâpûk kim olur şikân adû basmadan rikâba kadem
1915. o kim reşâşe-i âb-ı hayât meşrebidir medâr-ı zindegî-i cân-ı lutf u cism-i kerem
1916. o kim eşi' 'a-i pertâb-ı nûr-ı kevkebidir fitîl-i şem'-i zer-endûd-ı neyyir-i a'zam
1917. melek rikâb-ı semendinde peyk-i perrende felek sirâçe-i kadrinde ferş-rûb-ı harem
1918. gedâ-yı müflis-i dergâh-ı deyleti kârûn emîn-i mahzen-i lutf u mürüvveti hâtem
1919. dili cemâl-i hakîkat-nümâya âyîne zamîri perde-i sırr-ı hakîkate mahrem
1920. şemîm-i hulkunu yâd etse gâhî bir şâ'ir anınla başlasa tab'ı suhandan urmağa dem
1921. devâtı gâliyedân u buhur olur kalemî benefşe-zâr-ı behişte döner sevâd-ı rakam
1922. hadîs-i tîgim zikr edemez zeban zîrâ yazınca medhin olur ser-te-ser beride kalem
1923. dönerdi şu'le-i gevherle keff-i mihre sadef çekeydi çeşme-i re'yinden ebr eğer bir nem
1924. ne yer ki adli mürebbi ola o kişverde olur gazale hem-âgûş-ı nerre-şîr-i ücem
1925. görünmez oldu zamanında fitne-i eyyam meğer ki çehre-i hûbânda zülf-i ham-der-ham
1926. zafer-penâh vezîrâ cihân-güşâ sadra eyâ sûtûde cihân-bân-ı a'del ü ekrem
1927. edâ-yı medhine takat mı var zebanımda acepdır olmadığım kahr-ı dehr ile ebkem
1928. felek dedikleri ol nâ-bekâr-ı keç-revden nedir bu ehl-i dilin çekdiği azâb ü elem
1929. bir-iki mütezimi eyledi havale bana ki iştirak ile etmişler iltizâm-ı sitem
1930. biri müdebbir-i mülk ü biri muhassal-ı mâl biri birinden ahass ü müzevvir ü azlem
1931. belâ budur ki bu denli fesâd-ı fahiş ile yine vücûdlan dîn ü devlete elzem
1932. birini sen götürüp eyledin stanbulu şâd birin de hak götürüp ede âlemi hurrem
1933. götürmez ise de bârî getirmeye sadra gelirse hâli n'olur yine âlemin bilmem
1934. olurdu halk-ı cihan yine etmeğe muhtâc kalırdı yine tehî ceyb ü kîse-i âlem
1935. hemân mülâhaza-i bî-me'âl olurdu yine hayâl-i âşık-ı müflis gibi cihanda direm
1936. tamâm-ı vefk-ı murâd üzre halka lutf etdin keramet olduğuna sende kalmadı şübhem
1937. budur du'âsı sana nefî-i şikeste-dilin ki dâ'imâ olasin şâh u hurrem ü bî-gam
1938. nitekim husrev-i zerrîn-livâ-yı seyyare çeke memâlik-i mağnib-zemîni fetha alem
1939. ola sa'âdetile her ne yana azm etsensipâh-ı feth ü zafer mevkibinde hayl ü haşem
1940. barekallâh zihî âsaf-ı sâhib-ferheng kim olur kevkebe-i şevketine âlem teng
1941. nice âsaf selefin görmemiş ebnâ-yı zaman gerd-i kutb-ı feleği devredeli heft-evreng
1942. nice âsaf o cihân-dâver-i dîn-perver kim edemez fitne zamanında fesada âheng
1943. râst-girdâr-ı kader-kevkebe kim havfımdan başım hırkaya çekdi felek-i pür-nîreng
1944. hem yegâne halef-i düde-i akl-ı evvel hem kirâmî güher-i nüh-sadef-i âyîne-reng
1945. âlem-i cûd u cihân-ı azamet kim olmuş velî deryâ-yı kerem tîgî meyâmnda neheng
1946. saf-şikâf-ı sipeh-endâz kim olsa yaraşır kehkeşan edhem-i çâpûk-revine sîmîn-teng
1947. sipeh-endâz-ı saf-ârâ ki revadır olsa âftâb eşheb-i çâlâkine zer-pâlâheng
1948. merd-i meydân-ı hüner merdüm-i pâkîze-güher müdde'â-bahş-ı zafer saf-şiken-i arsa-i ceng
1949. safder-i sadr-nişîn âsaf-ı âlî-meşreb meclis-efrûz-ı cem ü ma'reke-perdâz-ı peşeng

1950. kişver-ârâ-yı kerem-pişe aü paşa kim reşk eder hâme vü şemşirine tâc u evreng
1951. sadr-ı a'zam o cihân-bân-ı azîmü'ş-şân kim rizesinin dürüdürevher-i tâc-ı hûşeng
1952. kâr-fermâ-yı adalet kim olursa lâyük kahraman ana silahdâr u nerîmân serheng
1953. mihr sanman görünen kesb-i uluvv etmeğe çarh urdu dâmân-ı serâ-perde-i iclâline çeng
1954. kilik-i mısırî-kasabı mâşita-i kişver-i rûm tîg-ı hindî-nesebi memleket-âşûb-ı freng
1955. verse ger mâşita-i adli cihâna revnak şîr-i bâlin-i münakkaş olur âhûya peleng
1956. bulsa ger terbiyet-i ma'deletin âteş ü âb bir olur tab'-ı semenderle mizâc-ı harçeng
1957. feyz-i ihsanını yâd eylese bir şâ'ir olur hâmesi kuff-ı der-i gene-i ma'ânîye medeng
1958. yûsuf-ı hulkudur ol şâhid-i ma'nî kim olur dil-i akl âfet-i aşk ile serâsime vü deng
1959. husrev-i re'yidir ol safder-i yekta kim urur heft-seyyâre-i peyk gibi rikâbında şeleng
1960. kendi hûrşîd-i cihân-tâb u felekdir gûyâ zîr-i râmnnda o rehvar u sebük-pûye küreng
1961. o cihân-gerd-i sebük-pây mm etdikçe şitâb bırakır sayesinde yolda hezârân-ferseng
1962. kûh-ı ser-menzile evvel erişir sarsardan olsa ger sūr'at-ı seyri sebak-âmûz-ı direng
1963. yine anınla beraber olamaz sūr'atde olsa şehbâl-i melâ'ikden eğer perr-i hadeng
1964. harekâtı o kadar mu'tedil ü nâzik kim eblâk-ı çarh ana nisbet görünür keç-rev ü leng
1965. etse ol peyker-i mevzun ile âheste-hırâm sanki refîtare gelir nâz ile bir dilber-şeng
1966. dâverâ dâd-penâh âsaf-ı âlî-güherâ ey cihân-dâver ü cem-câh u felâtûn-ferheng
1967. ben de ikrâr ederim aczime evsâfında şöyledir n'eyleyeyim lâzime-i gayret ü neng
1968. gûşunu tutsa felek penbe-i hûrşîd ile ben olurum hakkı edada yine bî-tâb u direng
1969. hak budur lâzım idi devlete bir sencileyin dâver-i âdil ü düstûr-ı adâlet-evreng
1970. edeyim olmaz isem silk-i le'âl-i medhin ikd-i lü'lû-yı süreyya gibi arşa âveng
1971. gösterir bukalemun şule-i fikrim gerçi büstân gibi şebistân-ı dili rengâreng
1972. ne cevahir dizeyim silk-i senana göresin ki ede şa'sa'ası çarh-ı dürengi yek reng
1973. şöyle mest etdi beni keyf-i şarâb-ı medhin ki mezâk-ı dile yeksan görünür şehd ü şereng
1974. hvâba varmaz dil-i şûrîde-nihâd-ı tab'im çekmese sinesine şâhid-i endîşeyi teng
1975. düşde fikr eylerim evsâfım bî-dâr olıcak bulurum levh-i hayâlimde ser-â-ser bî-reng
1976. sonra tasvîr edip âyîne-i endîşemdehem yazar hem tutarını nağme-i kilke âheng
1977. hâmem ol mânî-i i'câz-nümâdır ki eder nokta-i nûn-ı suhan üstüne tarh-ı erjeng
1978. tab'im ol gamze-i şûh-ı büt-i ma'nâdır kim hûn-ı şemşîr-zebân ile verir fitneye reng
1979. şimdiden sonra du'â eyle hemân ey nefî heves-i lâf u güzâf eyleme kim kâfiye teng
1980. tâ ki âyîne-i hûrşîd-i cihân-tâb-ı felek levh-i pâk-ı dil-i endîşe gibi görmeye jeng
1981. jeng-i gamdan dili âyîne gibi pâk olsun gömesin safha-i pişânî-i bahtî âjeng
1982. zihî ikbâl-i baht-ı kâm-rân u tâlî-i hurrem ki oldu muğtenem esbâb-ı zevk u şevk ile âlem
1983. pür etdi âlemi gül-bang-ı kûs-ı müjde-i devlet görünmez oldu anka gibi âlemde vücûd-ı gam
1984. bu denli şevk-bahş olmaz dil-i nâ-şâda ger olsa felek peymâne-i sahbâ cihan işret-serâ-yı cem
1985. zemîn feyz-i neşât-ı adi ile ma'mûr u nâzında zamane ârzû-yı intizâm-ı hâl ile hurrem
1986. ne fevt eyleser esbâb-ı saladan devr-i çarh-ı dün kaza hûsn-i tedârikle telâfi etmede her dem
1987. bu dem bir özge demdir böyle ferhunde zaman olmaz nice şâd olmasın âlem nice kâm almasın
âdem
1988. dem-i ewel bahar umevsim-i nev-rûz-ı sultanî zairfân-ı devlet ü ikbâl-i sadr-ı kâm-rândır hem
1989. sûtûde âsaf-ı zî-şân ki fahr eyler vücuduyla süleyman u sipâh u taht u mülk ü efser ü hâtem
1990. mu'auâ-pâye destûr-ı şehenşâh-ı zemîn k'olmuş vekîl-i re'y-i pür-nûru felekde neyyir-î a'zam
1991. mürebbî-i ahâlf kâm-bahş-ı ma'delet-güster nizâmü'1-mülk-i ahd-ârâyiş-i ma'mûre-i âlem
1992. güzîde merdum-i kâmil yegâne dâver-i âdil güşâde-rûy u nâzik-dil huçeste-zât u ferrûh-dem
1993. cihân-sâlâr-ı âlî-şân cihân-gîr-i kader-fermân cihân-bân-ı felek-ey vân vezîr-i a'zam u ekrem
1994. hüseyin-ism ü alî-sîret hıdîv-i âlem-ârâ kim neşât-ı ahd-i adliyle cihâna sūr olur matem
1995. te'âlallah zihî paşa-yı mülk-ârâ-yı cengâver ki layıktır denilse hem nizâmülmülk hem rüstem
1996. adâlet-pişe düstûr-ı mu'azzam kim cenabında revadır olsa ger serheng ü derbân keykubâd u cem
1997. hevâ-yı ebr-i tîgıyla bahâr-ı ma'reke şâd-âb necîs-i hâme-i rumhıyla zîrh-ı safderi mü'lem
1998. cihân-ı şevket ü canına mülk-i lâmekân mülhak zamân-ı devlet ü ömrüne devrân-ı beka munzam
1999. fûrûg-ı âftâb-ı re'y-i âlem-gîri kim oldur fûrûzân şeb-çerâğ-ı dūd-mân-ı âlem ü âdem
2000. düşeydi âlem-i endîşeye ger zerrece nuru görünürdü dile râz-ı derûn-ı ma'ni-i mübhem
2001. keder çekmezdi hergiz rüzgârın inkilâbından tutaydı dâmen-i ikbâlini ger âsmân muhkem
2002. birbirine girdi fitne havfinden zamânmda sabâdan sanma kim gîsû-yı hûbânı olur derhem
2003. sabâ ger micmere-gerdân olaydı bûy-ı hulkuyla komazdı nûkhet-i gîsû-yı yâra ârzû-yı şemm
2004. vereydi lutf-ı tab'ı terbiyet ger ebr-i nevrûza behîşt-âbâd ederdi dūzahı bir katre-i şebnem
2005. yem-i cūdundan alsa mâye ger ebr-i zemistânî biterdi hâr-ı huşk üzre şükûfe yerine dirhem
2006. nesîm-i himmetiyle ger temevvüc etse bir demde güherden kûhsâr olurdu ser-tâ-ser kenâr-ı yem

2007. süvâr oldukça gûyâ kahramân-ı hamle-güsterdir ki meydâna girip cevân edince sarsılır âlem
2008. ne çâpük-rahş olur ol düldül-i smiurg-per elhak ki olmuş âlem-i fitratda sehmü'1-gayb ile tev'em
2009. o denli çüst ü çâpükdür ki ger sür'atle deryadan nesîm-âsâ güzâr eyleser payına dokunmaz nem
2010. nihâd-ı cilvesinde şûhî-i tab'-ı sabâ muzmer sevâd-ı peykerinde rûh-ı berk u sâ'ika müdgam
2011. kimi tâvûs-ı ra'nâ der mmi perrende ejderhâ edince gâhi pertâb-ı büleñ ü cilvesin derhem
2012. ne ejderdir ne anka ol burâk-ı berk-sür'atdir kırışür müntehâ-yı menzile cibrîlden akdem
2013. dem-i cevânda gâhî germ olup tünd etse reftâr hevâ-yı cünbişinden çâk olur bu nîlgûn târem
2014. hevâ-yı cünbişin yâd eylesen gâhî hayâlimde verir dünyâyâ lerze izürâb-ı bahr-ı endîşem
2015. bu denli tünd iken reftâr amma cilveler eyler ki dilber gibi tarz u tavrına meftun olur âdem
2016. sınırlar nâz-perver bir sanemdir kim hıram eyler humâr-ı hvâbdan olmuş perîşân turra vü perçem
2017. o mevzûn-peyker ol tarz-ı hıram ol cilve-i nâzik o sîmîn sâk o müşkîn yâl ü düm ol kâkül-i pür-ham
2018. hırâm-ı dil-keşe mâlik olan ra'nâ sehî-kadler görünce hüsn-i reftârın olurlar şîvede mülzem
2019. vezîrâ kâm-kârâ saf-derâ sâhib-kırân sadra eyâ leşker-küş ü kişver-güşâ-yı a'del ü ekrem
2020. ne mümkündür senanı i'tikâdimca edâ etmek eğer dere eylesen bir nüktede bin ma'ni-i mülhem
2021. garaz arz-ı hulûs u bezî-i makdûr etmedir yoksa olur hak üzere medhinde zebân-ı natika ebkem
2022. benim de aczime var i'tirâfım ilk sevkımdan hulûsum bundan özge nice tahkik eylesen bilmem
2023. hayâl-i fikr-i evsâfınla bir mecmu'adır hatır hevâ-yı hüsn-i ahlâkmla bir gülzârdır sînem
2024. hayâl-i medhini sevkından istikbâl eder tab'im verir mevcûd olan ma'nâyı hem şükrâne-i makdem
2025. sarîr-i hâmemi gûş eyleyince şevk-i medhinle safâsından olur kerrübîyân-ı nüh-felek sersem
2026. hevâ-yı şevk-i medhindir beni gûyâ eden yoksa dem urmazdım suhanden ger olaydım îsi-i meryem
2027. nice söz söylenir ol yerde kim şâ'ir satar kendin galat-perdâz-ı ma'nâ bir müzevvir türk-i lâyefhem
2028. ne mikdân bilir ne kadr-i güftân acep bâtil mesîhâ geçinir amma har-i deccâl ile tev'em
2029. meta-ı kâsidi hüsn-i kabûl-ı tava nâ-çesbân hayâl-i fasidi dûşîze-i ma'nâyâ nâ-mahrem
2030. yegâne şâ'ir-i sihr-âferîn-i rûstâhâne mukallid-yâve eflâtûn-echel bahtek-i a'lem
2031. muhassal böyle bir ebleh-firîb-i rûzgâr olmaz acep halk eylemiş hakka hudâ-yı a'lem ü ahkem
2032. tamâm oldu suhan durma du'âyâ başla ey nefî du'â-yı devlet ü ikbâlidir şimdengeri elzem
2033. mürûr-ı dehr ile tâ kim felek bin yılda bir gâhî döne ehl-i dilin kutb-ı muradı üzere biş ü kem
2034. sa'adette şeref verip serîr-i devlete her gün adaletle ibâdet ecrini tahsîl ede her dem
2035. ola tâ haşre dek tedbîr-i fe'y-i pür-savâbıyla binâ-yı saltanat muhkem esâs-ı mülk müstahkem
2036. aferin ey alem-efrâhte serdâr-ı dilîr safder-i kal'a-güşâ saf-şiken-i kişver-gîr
2037. feth-i hayber olalı eylememişdir kimse zûr-ı bâzû ile bir böyle hisarı teshîr
2038. bârekallâh zihî devlet-i feth ü nusret levhaşallâh zihî ânfet-i hayy-ı kadîr
2039. gulgul-i kûs-ı zafer tutdu cihanı o kadar cünd-i evah ü melek birbirin etdi tebşîr
2040. başladı gûş edicek sûre-i fetha cibril eyledi hızr ile îlyâs du'â vü tekbîr
2041. hayradır niyyet-i endîşe-i pâkin ne acep düşse tedbîrine elbetde muvafik takdir
2042. bir seferde bu kadar hidmete kim kadirdir fikr olunsa burada mât olur ehl-i tedbîr
2043. eser-i adi ü mükâfât-ı adâletdir bu bu kadar ancak olur hak bu ki hüküm-i te'sîr
2044. yürü feth eyle ne iranı ko ne tûrânı gam yeme "eyyedekallâhü ta'âlâ ve nasîr"
2045. bu adalette bu ikbâl-i büleñ ile sana i'tikâdim bu ki hiç olmaya bir feth-i asîr
2046. sen hemân cümle umurunda adalet eyle gayriye müşkil olan sana olur emr-i yesîr
2047. evvelâ fırka-i erbabı dile lutf eyle eşkıya kısmını öldürmede etme te'hîr
2048. eşkıya lutfunu zîrâ unuttur bir demde ehl-i dil böyle eder medhini amma tahrîr
2049. kahramân-ı vüzerâ saf-şiken-i kal'a-güşâ merd-i meydân-ı vegâ saf-der-i hayder-şemşîr
2050. âlem-i himmete fermân-dih-i hurşîd-i kerem mesned-ima'delete âsaf-ı cemşîd-serîr
2051. dâver-i âdil ü âlî-nazar u pâk-nihâd saf-der-i pür-dil ü vâlâ-güher ü sâf-zamîr
2052. sadr-ı pervîz-haşem hazret-i husrev paşa ki salâbetde bulunmaz ana mânend ü nazîr
2053. pâdişeh-kevkebe düstûr-ı mükerrem ki ana yaraşır her ne kadar etse zamana tevkîr
2054. kâm-kâr-ı azamet-güster ü âlî-himmet ki görünür kefi cûdunda cihan şey'-i hakîr
2055. o cihân-bân-ı mu'azzam ki felek devr edeli görmedi adi ile pîrâste bir böyle vezîr
2056. tavk-ı fermanı ile gerden-i fitne mağlûl satr-ı ahkâmı ile pây-ı sitem der-zencîr
2057. çeşm-i feth ü zafere gerd-i rikâbı sürme kimyâ-yı kereme hâk-i cenabı iksîr
2058. fikri üstâd-ı kühen-sâle-i akl-ı evvel re'yi ferzend-i kiramı güher-i subh-ı ahîr
2059. kadri ol mertebe âlî ki revadır olsa harem-i devletine bâl-i hümâ ferş-i hasîr
2060. olsa fermanı revân memleket-i hüsn dahi edemez turra-i dilber dil-i uşşâkı esîr
2061. adli ger nâzım-ı ahvâl-i ded ü dâm olsa alır âhû-bereyi dâye gibi duşuna şîr
2062. hıfzı ger istese eyler katarât-ı arakı dür gibi zîver-i zerrîn-güle şem'-i münîr

2063. bulamaz nûkhet-i gülzâr-ı bahar hulkun dâmenin bâd-ı sabâ eylese pür-müşk ü abîr
2064. kendi rüstem sanasın aşkan ankâ-perdir zîr-i rânında o sarsar-tek-i seyyare mesîr
2065. bârekallâh o cihân-gerd-i zemîn-peymâ kim bâd-ı refân ile sarsılır eyvân-ı esîr
2066. eremez gerdine sûr'atde hadeng-i rüstem çarh destinde keman olsa hilâli zihgîr
2067. var kıyâs eyle sebûk-revliğini kim meselâ eylese rakibi ger kasd-ı şikâr-ı nahcîr
2068. zûr-ı bâzûda nerîmân-ı zaman olsa yine pes payına düşer saye gibi atdığı ör
2069. bâl açar uçmağa mânend-i burâk-ı cennet etseler şeklini bir levh-i ruhâma tasvîr
2070. serverâ nâm-verâ âsaf-ı âlî-güherâ ey âlî-kevkebe sâhib-kerem-i âlem-gîr
2071. olmasam ger gam-ı dehr ile perîşân-hâtîr medhini böyle mi eylerdi zebanım ta'bir
2072. bu perîşânlık ile nazma nice cür'et eder n'ola endîşemi ma'kûl ile etsem ta'zîr
2073. bâ'is-i kîne nedir ehl-i kemâle bilmem müdde'âsmdan olaydım feleğîn âh habîr
2074. duyalı sa'yimi tekâmîl-i hüner eylemeğe etmedi hiç cefâ etmede bir dem taksîr
2075. değışirdim hele harlikle sühan-verliğı ben mümkün olaydı eğer hükm-i kazayı tağıyîr
2076. zerresin mihr-i cihân-tâba değışmem amma olıcak zât-ı şerîfîn gibi nakkâd u basîr
2077. alayım miskala-i hâme-i medhin elime ne kadar olmuş ise mihnet ile jeng-pezîr
2078. bir cila vereyim âyîne-i endîşeme kim eyleye şa'sa'ası dîde-i hurşîdi darîr
2079. îtimâd etmez isen eylediğim da'vâya iktidarım edeyim fenn-i suhânde takîr
2080. benim ol nâzım-ı endîşe ki simsâr-ı kaza edemez kıymet-i akd-ı dür-i nazmım takdîr
2081. ne bilir kadrımı erbâb-ı ma'ânî vü beyân sözümlü ârifbillâh eder ancak tefsîr
2082. bü'l-âçep şâ'ir-i kudsi-nefes û hakk-gûyum fikr-i ma'hâda ne hüe bilirim ne tezvîr
2083. fahr eder kevkebe-i tab'im ile hâkânî cân verir lehçe-i pâktzeme selmân u zahîr
2084. gülşen-i ma'hâya feyz-ı nefesim bâd-ı bahar çemenistân-ı hayâle kalemim ebr-i mafîr
2085. arz-ı hâli ko du'â demleridir ey nefî az olur kıymeti zîrâ sözünl olunca kesîr
2086. tâ ki serdâr-ı cihân-gîr-i sipâh-i encüm eyleye âlemi bir günde ser-â-pâ teshîr
2087. sadr-ı devletde sa'âdetle ser-efrâz ola hem ede düşmenlerini kahr-ı ilâhî tahkîr
2088. eksik olmaya ser-i düşmen-i bed-bahtından sâye-i perr-i hümâ yerine zahm-ı şemsîr
2089. hamdüillâh ki sa'âdeü vezîr-i a'zam afiyet buldu yine oldu memâlik hurrem
2090. sıhhati âleme bir ıyd-ı meserret oldu güldü açıldı cihan kalmadı bir sinede gam
2091. atdı şevk ile külahın feleğe mihr ile mâh kudsiyân eyledi teşbihe sipâs-ı munzamm
2092. bir safa buldu bu müjdeyle cihan kim yaraşır dil-i erbâb-ı gam olursa tarab-hâne-i cem
2093. dehre bir bunculayın müjde olur mu dahi nice hazz etmesin allâhı seversen âlem
2094. . buldu dîvân-ı hümâyûn yine taze revnak oldu erkân-ı sa'âdet yine şâd u hurrem
2095. etdi devlet yine evvelki makamında karâr basdı çün devlet ile sadr-ı mu'allâya kadem
2096. uyudu fitne cihan oldu yine âsûde az kalmışdı ki baş kaldıra ye'cûc-ı sitem
2097. habbezâ keykebe-i tâli-i âl-i osman dikdi devletleri tâ küngüre-i arşa alem
2098. böyle düstûr-ı cihân-bâna kim oldu mâlik ki vezîr ola dilff ola felâtûn ola hem
2099. ne süleymâna nasib oldu ne iskender'e bu ki veziri ola bir âsaf-ı sâhib-hâtem
2100. o hudâvend-i hüner-perver-i cengâver kim münhasn- devletine terbiyet-i figü kalem
2101. o yegâne sipeh-endâz-ı zafer-yâver kim cünd-i ervâh-ı melâ'ikdir ana hayl u haşem
2102. safder-i ma'reke-perdâz-ı nerîmân-savlet dâver-i memleket-ârâ-yı pesendide-şiyem
2103. asmân-ı azamet âlem-i cûd u himmet bahr-ı mevâc-ı keremebr-i güher-pâş-ı himem
2104. kâmkâr-ı vüzerâ kible-i câh-ı fuzalâ destgîr-i fukara dâd-penâh-ı âlem
2105. mehdî-i devr-i zaman hazreti husrev paşa ki adâletde adîl olmaz ana bir âdem
2106. sadr-ı a'zam o güzîde halef-i âdem kim fahr eder zât-ı şerîfiyle sanâdîd-i ümem
2107. kişver-ârâ-yı kerem-pîşe ki böyle paşa sadr-ı dîvâna şeref vermedi bundan akdem
2108. gelmemişdir dahi dünyâya nazîri belki gelecek vâir ise allâhü ta'âlâ a'lem
2109. hak mübarek ede şâhenşeh-i devrâna hele böyle olsa olacak işte vezîr-i a'zam
2110. akli kâmil dili pâk âyîne-i sinesi sâf hükmü carî sözü söz ahdi merîn ü muhkem
2111. sözleri muntehab-ı nûsha-i esrâr-ı kaza dili erbâb-ı serâ-perde-i gayba mahrem
2112. feyz-i reşh-i kalemi mâye-i iksîr-i murâd bezl-i dest-i keremi mâhasal-i ma'den ü yemm
2113. reşk eder câhma dîvana çıkınca âsaf baş eğer tığına meydâna girince rüstem
2114. peyk-i ikbâli ile feth ü zafer peyderpey nûkhet-i hulku ile bâd-ı sabâ dem-ber-dem
2115. kişver-i çîne döner rûy-ı zemîn sertâser şâhid-i hulku ne dem olsa perîşân-perçem
2116. degeh-i devleti kim ka"be-i ehl-i dildir olsa lâyık per-i cibril ana cârûb-ı harem
2117. ifâbdan göz açamaz fitne zamanında meğer sarsar-ı kahn ile sarsıla bu nüh-lârem
2118. havf-i figıyla diyâr-ı ademe cân atdı döymedi hamle-i pür-savletine şâh-ı acem
2119. şahne-i ma'deleti fitneyi zencire çeker hâl ü hat üzre değıl silsile-i ham-der-ham
2120. kimse olmazdı zamanında müşevveş-ahvâl zülf-i şimşâdi sabâ etmese gâhî derhem

2121. olsa ger hâsiyet-i hıfzı cihâna sâri mcrdüm-i dîde-i hurşîd olurdu şebnem
2122. hükmü ger istese tağyîr-i mezâk u meşreb câm-ı cemşîd kadar neşve verir reşha-i semm
2123. sadr-ı âsaf-menişâ safder-i sâhib-revişâ ey hümâ-sâye hudâvend-i hümâyûn-makdem
2124. kasırım her ne desem vâf-ı cemîlinde senin şâ' irim gerçi hakîkette hoş-âmed bilmem
2125. ne kadar da'vi-i nazm eyler isem zu'mumca olurum zâtını t'anrife gelince mülzem
2126. l'tikâdimca edâ eyleyemem neyleyeyim özr-i taksirimi ma'zûr tut ey kân-ı kerem
2127. vâf-ı zâtın nice mümkûn yine olmuş tatalım bir nefesde nice bin ma'nî-i gaybı mülhem
2128. hâsılı hayyiz-i imkânda değil evsâfın almasın yok yere bir şâ'ir ele hîç kalem
2129. mümkûn olaydı eğer medhini hak üzere edâ ben ederdim yine yâ nâtika-i endîşem
2130. keşf olur kûşe-i çeşitliyle bakınca zîrâ tab'ıma levh-i ma'ânîdeki râz-ı mübhem
2131. benim ol şâ'ir-i sihr-âver-i mu'ciz-dem kim reşk ederler sözüme nâdire-sencân-ı hikem
2132. suhanım sihr-i mübîn ü kalemim çûp-ı kelîm nefesim mağz-ı dem-i nutk-ı mesîh-i meryem
2133. nûr-ı feyz âteş-i mûsâ gibi dilde rûşen sırr-ı hakk cevher-i cân gibi sözümde müdgam
2134. der gören reşha:i hâmem ne temaşadır bu çeşme-i âb-ı hayât ola dehân-ı erkam
2135. sofî nefsinî helâk eylemez tâ o kadar zindedir âb-ı hayât-ı suhanimle âlem
2136. bûte secde olalı görmedi bir kimse dahi bikr-i fikrim gibi bir şûh-ı dilâşub sanem
2137. söz tamâm oldu ne lâzım bu güzâf ey nefî sana şimdengeri sıdk ile du'âdir elzem
2138. tâ ki ahkâm-ı anâsırla vücûd-ı inşân gâh sıhhatde ola gâh çeke rene ü elem
2139. dâ'imâ devlet ü izzetle geçe evkân ola sıhhatde selâmetde vücûdu her dem
2140. arz-ı rûmu nice feth etdi ise devlet ile eyleye memleket-i rûma horasanı da zamm
2141. ey sadr-ı cihan safder-i yektâ-yı zamane muhtâc-ı der-i devletin ebna-yı zamane
2142. âlemde acep sencileyin bir dahi var mı hem safder ü hem memleket-ârâ-yı zamane
2143. hem memîeket-ârâ vü hem ehl-i dil ü dâniş pîrâye-dih-i suret ü ma'nâ-yı zamane
2144. dârâtına yok kudreti şâhân-ı, cihânın olursa eğer her biri dârâ-yı zamane
2145. eyvân-ı şukûhunda mekân tutsa olurdu kadriyle piristü-beçe ankâ-yı zamane
2146. hurşîd gibi olsa n'ola kevkeb-i câhın ârâyiş-i devrân-ı dilârâ-yı zamane
2147. cemşîd gibi olsa n'ola meşreb-i pâkin sâkî-i mey-i bezm-i tarab-zây-ı zamane
2148. sen olmasan olmazdı güşâde dil-i âlem ey mâhasal-ı sırr-ı mu'ammâ-yı zamane
2149. olmaz sana bir kimse f azîletde beraber olursa eğer bû alî sînâ-yı zamane
2150. kadrin nice ma'lûm olur kim sana nisbet ednâ görünür mansıb-ı alâ-yı zamane
2151. etse n'ola kat)e gibi dergâhına secde cümle gerek a'lâ gerek ednâ-yı zamane
2152. eylerdi rikâbında pey(i)k gibi tekâpû olmasa eğer silsilede pâ-yı zamane
2153. lâyıkdır eğer şanına ta'zîmen olursa ferş-i kademin çeşm-i temennâ-yı zamane
2154. böyle eder evsâfını levh-ı dile tahrîr nevk-i kalem-i nâtika-peymâ-yı zamane
2155. feyyâz-ı kerem mîsâr-ı âsâr-ı mekârim hurşîd-i zemîn kevkebe-bahşâ-yı zamane
2156. ser-halka-i erbâb-ı sehâ hâtem-i devrân zerdûz-ı suhan nâdire-pîrâ-yı zamane
2157. fahr-ı şu'arâ kible-i erbâb-ı ma'ârif kutb-ı vüzerâ âsaf-ı dânâ-yı zamane
2158. hem-nâm-ı hudâvend-i rûsûl hâfiz-ı devlet kim ancak odur vâr ise paşa-yı zamane
2159. ol âsaf-ı cem-câh-ı mu'azzam ki hemîşe re'yine muvafık görünür re'y-i zamane
2160. düstûr-ı kerem-pîşe ki pür olmada dâ'im gülbang-ı senâsiyle zevâyâ-yı zamane
2161. cengâver-i yekta ki yedi defa zarurî şâh-ı acemi eyledi rûsvây-ı zamane
2162. ger tefrika-endâz-ı cihan olsa hücumu gelmezdi dahi bir yere eczâ-yı zamane
2163. reşh-i kalemi mâye-i âsâyîş-i âlem h'an-ı keremi sofrâ-i yağmâ-yı zamane
2164. tab'ı sadevî gevher-i şehvâr-ı ma'ânî endîşesi mir'ât-ı mücellâ-yı zamane
2165. ey sadr-ı suhan-pîşe bunu sen de bilirsin kim sözde bulunmaz bana hemtâ-yı zamane
2166. gitdikçe güzellenmededir yûsuf-ı nazmım artarsa n'ola derd-i züleyhâ-yı zamane
2167. ârâste ol güne arûsân-ı hayâlim kim her biri bir âfet-i ra'nâ-yı zamane
2168. hâlâ benim ol sâhir-i üstâd ki yokdur bir bencileyin şâ'ir-i garrâ-yı zamane
2169. feyz-i nefesim mu'cize-perâz-ı belagat sihr-i kalemim âyet-i kübrâ-yı zamane
2170. tahkîk-i tasavvurda aristo-yı sebûk-rûh ihyâ-yı ma'ânîde mesîhâ-yı zamane
2171. ben şâ'ir-i mu'ciz-dem-i ilhâm-tırâzım bilmezse n'ola kadrimi mollâ-yı zamane
2172. molla ne acep bilmeseydi amma bu acepdır hiç olmaya bir nâkid-ı kâlâ-yı zamane
2173. illâ yine şâhenşeh-i devrân ki cenabı devletle ola melce' ü me'vâ-yı zamane
2174. şimdi odur ihyâ eden erbâb-ı kemâli ahsente zihî himmet-i vâlâ-yı zamane
2175. hîç ana nazîr olmaz iken tâlî'i gör kim anı da komaz hâline içvâ-yı zamane
2176. ma'zûr tut evsâfını bu mertebe zîrâ lâl etdi beni şîve-i bî-cây-ı zamane
2177. bir kûh-ı belâ oldu dile bir yere geldi eczâ-yı gam-ı lâ-yetecezzâ-yı zamane
2178. devrân o kadar aks-i murâd üzre döner kim gam-nâk eder oldu dili sahbâ-yı zamane

2179. olmaz yine def-i gama çâre eğer olsa sahbâ ile pür-sâgar-ı mînâ-yı zamane
2180. çarhın sitemi canıma geçdi n'ola olsa destimde kalem fitne-i ber-pây-ı zamane
2181. ben sâde-dil ebnâ-yı zaman ise münafık güçdür bana gâyetde müdârâ-yı zamane
2182. el-minnetü lillâh ki yokdur hele aczim olsa ne kadar hasmım eşirâ-yı zamane
2183. şemşîr-i zebanımla cezasını bulurlar bahteklik ederlerse ahibbâ-yı zamane
2184. çok tecrübe etdim hele tahkik budur kim yeğdir yine ahabbdan a'dâ-yı zamane
2185. birdir bana şimdengeri çün zillet ü izzet ne bîm-i gam-ı dehr ü ne pervâ-yı zamane
2186. yok fîg-ı zeban çekmeden özge dahi çâre gâyetde şakî oldular ebnâ-yı zamane
2187. baştan başa dünyâyı dolaşsan bulamazsın bir ârif-i hoş-sohbet ü bâbâ-yı zamane
2188. amma olurum yine bununla müteselli kim böyledir ahvâl-i serâpâ-yı zamane
2189. pek müşkül olurdu ger olaydı bana mahsûs bu güne ta'âddî-i gam-efzâ-yı zamane
2190. yoklansa her eyyamda elbetde mukarrer ehl-i dile bir hasm-ı tüvânâ-yı zamane
2191. amma kimi hasm etdi bana gör felek-i dún ta'bîr edemem özge temâşâ-yı zamane
2192. bir ehrimen-i bâtil u ifrît-şemâ'il deccâl-ı yavân-sîret ü sîmâ-yı zamane
2193. bu şekl ü bu endam ile dünyâyı beğenmez turfa-har-ı bîhûde-i hod-rây-ı zamane
2194. nopran görünür gerçi ki olmaz dahi böyle bir bun-zede câdû-yı ciger-hâ-yı zamane
2195. bin türlü maraz etse isabet zarar etmez lutf ede meğer merg-i müfâcâ-yı zamane
2196. nefi bu şikâyet nice bir başla du'âya düşmez bu kadar arife şekvâ-yı zamane
2197. tâ devr ede dolâb-ı felek gelmeye bir dem devr eylemeden hiç tesellâ-yı zamane
2198. devletle sa'âdetle ola kevkeb-i bahtı hurşîd gibi encümen-ârâ-yı zamane
2199. pür-emn ola devrinde cihan tâ o kadar kim bir yerde zuhur etmeye gavgâ-yı zamane
2200. bana gerekmez kerem-i rüzgâr olmasa tek dilde gam-ı rüzgâr
2201. def-i gama çâre mi var olsa ger elde kadeh câm-ı cem-ı rüzgâr
2202. derd bu kim kor mu kadeh tutmağa keşmekeş-i dembedem-ı rüzgâr
2203. böyle çeker mi bu gamı ehl-i dil niceye dek bu sitem-ı rüzgâr
2204. ehl-i dile zulm ü sitem gibi yok hiç bir emr-i ehem-ı rüzgâr
2205. ehl-i dilin tâlî'i yok olsa ger pâdişeh-i muhterem-ı rüzgâr
2206. dilde safa olmayacak arife bî-mezedir hep m'am-ı rüzgâr
2207. gördü mü bir arifi bir kimse hiç devlet ile muğtenem-ı rüzgâr
2208. bir har-i dúpâda görünür hemân devlet-i sâbit-kadem-ı rüzgâr
2209. har diyemem belki sitemdir hara fazla-i haşv-i şikem-ı rüzgâr
2210. çâre ne çün devr edeli böyledir kâ'ide-i mültezim-ı rüzgâr
2211. bari yıkılsa yere geçse felek bertaraf olsa elem-i rüzgâr
2212. kalmasa tâ fırka-i erbâb-ı dil sîne-figâr u dijem-i rüzgâr
2213. bana ne ben rind-i cihân-dîdeyim etmez eser bana gam-ı rüzgâr
2214. belki hutur eylemez asla dile yâd-i vücûd u adem-i rüzgâr
2215. gam mı çeker devlet-i dünyâ için rind-i felâtûn-hikem-i rüzgâr
2216. az-çok ehl olana vermez keder kayd-ı gam-ı bîş ü kem-i rüzgâr
2217. ola husûsâ ki mürebbî ana himmet-i sâhib-kerem-i rüzgâr
2218. ol ki olur himmeti yanında bir bahşîş-i nakd u selem-i rüzgâr
2219. ol ki ana masraf-ı yek-rüzedir mâhasal-i kân u yem-i rüzgâr
2220. ol ki serâ-perde-i iclâlidir şukka-i zerrîn-alem-i rüzgâr
2221. ol ki fûrûğ-ı güher-i fîgidir şa'sa'a-i subh-dem-i rüzgâr
2222. asaf-ı cem-mesned-i devr-i zaman safder-i âli-himem-i rüzgâr
2223. saf-şiken-i memleket-i şark u garb rüstem-i dârâ-haşem-i rüzgâr
2224. dâver-i pür-şevket ü pür-ihîşâm muhterem ü muhteşem-i rüzgâr
2225. ma'reke-perdâz-ı pesendîde-re'y hayder-i yûsuf-şiyem-i rüzgâr
2226. hâfız-ı dîn hazret-i sadr-ı cihan mehdî-i ahmed alem-i rüzgâr
2227. sadr-ı mu'azzam ki der-i adlidir kible-i şeyhü'l-harem-i rüzgâr
2228. bârgehi mahkeme-i adi ü dâd dergehi kehfü'l-ümem-i rüzgâr
2229. desti yem-i lutf u dili kân-ı cûd kendi veliyyü'n-ni'am-i rüzgâr
2230. reşha-i kilik-i kefi ihsanıdır merhem-i zahm-ı elem-i rüzgâr
2231. mu'ciz-i güftar ile dersem n'ola isî-i ferhunde-dem-i rüzgâr
2232. bânû-yı meryem-meniş-i fikridir encümen-ârâ sanem-i rüzgâr
2233. ana nazır ola mı âlemde hiç zühre gibi müttehem-i rüzgâr
2234. hamlesine tâb getirmez adû olsa eğer güstehem-i rüzgâr
2235. ömrü olunca yazamaz medhini münşî-i çâpük-kalem-i rüzgâr
2236. böyle mi eylerdim edâ medhini olmasa muhkem samem-i rüzgâr

2237. yoksa ederdim güher-i vasfını zîver-i gûş-ı ni'am-i rûzgâr
2238. başla du'â etmeğe nefî yeter şekve-i zulm ü sitem-i rûzgâr
2239. tâ ki felek devr ede bozulmaya silsile-i muntazam-ı rûzgâr
2240. eyleyeler tâ hukemâ-yı zaman bahs-i hudûs ü kadem-i rûzgâr
2241. ola müsâ'id o kadar bahtına gerdiş-i pür-pîç ü ham-i rûzgâr
2242. nakş ede nâmın zer-i murşide tâ sikke-tirâz-ı direm-i rûzgâr
2243. kadri bülemler o mikdâr kim nâmına ola kasem-i rûzgâr
2244. çok yasaya tâ o kadar kim ana ola nümâyân harem-i rûzgâr
2245. bihamdillâh felek döndü yine vefk-ı murâd üzre olurdu hâl pek müşkül kalaydı ger inâd üzre
2246. acep re'yimce döndü hem acep lutf etdi dünyâya olursam n'ola şimdensonra hüsni-îtimâd üzre
2247. bu imdadı recâ etmezdim asla baht u tâlî'den değildim rûzgâra hak bilir bu itikâd üzre
2248. ki terk edip kadîmi kînesin ehl-i dil ü tab'a güler yüz göstere lutf eyleye ola vidâd üzre
2249. muradım üzre tâ bu güne devr etmezdi ger olsa felek mahkûm-ı fermanım zamane inkıyâd üzre
2250. te'alallah zihî devr-i dil-ârâ-yı murâd-âver n'olaydı çarh bu devre olaydı itiyâd üzre
2251. muhal ise eğer devr-i çep-endâz-ı felekden bu huda kadirdir etse bârî hükmün imtidâd üzre
2252. ümidim bu ki mümtedd ola ger olmazsa bî-şüphe olur kişver yine pür-fitne vü leşker fesâd üzre
2253. bununçün şükr-i hak dünyâya lâzım lîk vacibdir teveccüh imtidâd-ı sultân murâd üzre
2254. ki böyle sâhib-istîdâd u arif pâdişâh olmaz tamâm ahvâl-i dîn ü devletindeictihâd üzre
2255. suhanver olduğundan mâ'adâ seyr eyleyen kimse hat-ı ta'likını tercih eder hatt-ı imâd üzre
2256. ne güne eyledi gör yine icra hükm-i idrâkin ola günden güne idrâki yâ rab izdiyâd üzre
2257. acep hüsni-îtedârik eyledi billâh aşk olsun felâtûn olsa ger olmazdı bu güne reşâd üzre
2258. zimâm-ı devleti aldı elinden bir apardosın(?) ki zerrâfa olur râcih o gâv-ı har-nijâd üzre
2259. o nopran kim müselmân olduğu takdirce farza kalaydı kendihâline olurdu irtidâd üzre
2260. o terkîb ile beşbin yıl mukaddem gelse dünyâya acep çoban olurdu gûsfend-i kavm-i âd üzre
2261. umûr-ı saltanatdan ol han tarh etdiği yetmez olur kat kat isabet fikr olunca itürâd üzre
2262. ki emr etdi vezâret hidmetin teslim edip mührü o sâhib-rüşde kim ahvâl-i dehri intikâd üzre
2263. reva midir sa'âdetle dururken âsaf-ı devrân sadâret eylemek bir div-i sadr-ı adi ü dâd üzre
2264. nice âsaf ki ma'nâda tasavvur olsa râcihdir şükûhu şevket-i efrâsyâb u keykubâd üzre
2265. o dîn-perver hudâvend-i kerîm ü kişver-ârâ kim vücûdu rahmet-i mahz-ı ilâhîdir ibâd üzre
2266. o sadr-ı a'zam u fermân-revâ-yı maşrik u mağrib ki isti'dâdı her tedbîrde rüşd ü sedâd üzre
2267. vezîr-i nüktedân düstûr-ı ehl-i ilm ü sâhib-dil ki gâlibdir zekâda fikri akl-ı müstefâd üzre
2268. müşîr-i kâmrân u kâm-bahş-ı ma'delet-güster ki vacibdir du'â-yı devleti ehl-i bilâd üzre
2269. cenâb-ı hâfız-ı dîn hazret-i paşa-yı ahmed-nâm ki nâmın nakş eder erbâb-ı dil levh-i fu'âd üzre
2270. zihî paşa-yı mülk-ârâ-yı rûşen-re'yri âlişân ki dâim re'y ü tedbiriyle tevfiq ittihâd üzre
2271. zihî sâhib-serîr-i ma'delet kim bîmri kahnyla ne câm var ki devrinde ola fitne fesâd üzre
2272. sirayet etse bûy-ı hulku ger dünyâya olurdu bir avuç hâk gâlih tûde-i müşk ü zebâd üzre
2273. ederdî hâk-i cennet gibi fevrî şâh-ı gül peyda olaydı ger çekide şebnem-i lutfu remâd üzre
2274. olur zinde mesîhâ gibi hem mürde eder ihya dem-i nutku eğer dokunsa tasvîr-i cemâd üzre
2275. menâr-âsâ kıyamet kopsa deprenmez dururdu ger düşeydi sâye-i temkîni fark-ı girdbâd üzre
2276. zer i mahlûl-ı rahşende gibi olurdu nürânî düşeydi pertev-i re'yî eğer reşh-ı midâd üzre
2277. acep mi olmasa devrinde farla mest ü huşyânın o denli lutfu carîdir dil-i nâşâd u şâd üzre
2278. eyâ sadr-ı suhan-perver ki idrâkin elur câzim tekellüm etmeden bir lafzı ma'nâ-yı müfâd üzre
2279. kusur etdimse ger ma'zûr ola vasf-ı cemalinde reh-i mecrâ-yı feyz olmuşdu gayet insidâd üzre
2280. nice demdir ki zîrâ hayder-i kerrâr-ı endişem geçirdi rûzgârın rûzgârile cihâd üzre
2281. tehî ceyb-i ma'îşet hem ma'âş ahvâli pek muhtell vebalim gerden-i endtşe-i akl-ı ma'âd üzre
2282. ki bir lahza komaz âsûde kendi hâlîme tâ kimolam bir-iki günlük ömr için tahsîl-i zâd üzre
2283. ne sihr eyler yine gör vasf-ı zât-ı bî-nazîrinde hele tab'im bîraz evsâfa olsun itiyâd üzre
2284. benim ol sâhir-i vahy-âzmâ kim görse âsânmol urdu sihr için mûsâda tertîb-i mevâdd üzre
2285. müfîd ü muhtasardır her kelâm-ı hikmet-âmizim olur destimde gerçi hâme teksîr-i sevâd üzre
2286. harâc u bâc-ı mülk-i âlem olmazdı ana kıymet dizilse ger dür-i nazmım külâh-ı keykubâd üzre
2287. hakikat böyledir amma ne denli medh edersem de olur isbât-ı hak güç âsaf-ı vâlâ-nihâd üzre
2288. meta-ı nazmımın sen olmasan zîrâ harîdân kalırde haşre dek bâzâr-ı endişem kesâd üzre
2289. bahâ tahmin eder bir kimse yok.erbâb-ı ma'nâda otuz yıldır felek ikd-i dür-i nazmım mezâd üzre
2290. midâd-ı kilik-i vasfınla urur dil merhem-i teskîrt olunca derd-i zatımı rûzgârın istidâd üzre
2291. anıçün kadr-i erbâb-ı dili fark eylemez devrân ki anlar saye salmaz âr eder "seb'ün şidâd" üzre(*)
2292. vücûdu her birinin başka âlemdir hakikatde olur anan çün ehl-i dil cihând ainfirâd üzre
2293. yeter söz kalmadı hem kafiye teng oldu ey nefî du'âya başla yüz sür dergah-i rabbü'l-ibâd üzre
2294. ola tâ kim cihan gâhî pür-ema ü gâh pür-fitne döne tâ kim felek bin yılda bir vefk-ı murâd üzre

2295. vezâret eyleye devletle dîvân-ı hümâyûnda ola fermanına şâhân-ı âlem inkıyâd üzre
2296. mühimmatın müheyya ede hep eltâf-ı rabbânî ola tâ haşre dek eyyâm-ı ömrü imtidâd üzre
2297. felek isterse dahi mertebe-i vâlâyı eylesin dergeh-i paşaya cebîn-fersâyı
2298. nice dergâh cenâb-ı harem-i katîe-i câh ki eder payede tâ kursî ile da'vâyı
2299. dergeh-i bârgeh-i sadr-ı cihan kim örter sayesi ka'be gibi çarha siyeh dîbâyı
2300. der-i düstûr-ı cihân-bân-ı sikender-şân kim gösterir şahlara kevkebe-i dârâyı
2301. feylesof-ı vüzerâ sâni-i akl-i evvel merdüm-i çeşm-i cihân-bîn-i dil-i dânyayı
2302. revnak-ı saltanat-ı memleket-i heft-iklîm hâmi-i dîn- alem-efrâz-ı cihân-ârâyı
2303. sadr-ı rûşen-dil ü meh-kevkebe bayram paşa ki eder devleti bir demde ganî dünyâyı
2304. o yegâne hüner-endûz-ı ahâlî-perver ki bu vâdide müsellemdir ana yektâyı
2305. halef-i akl-ı mücerred ki revadır etse cevher-i medhine lü'lû-yı suhan-lâlâyı
2306. döndürür çarhı murâdınca hakîm-ı aklı sûre i nûr okutur mihre edîb-i re'yi
2307. 'devleti âleme pîrâye-i abadânî sohbeti âdeme sermâye-i rûh-efzâyı
2308. olsa ger feyz-i nem-i meşrebi dünyâya revân lûle-i kevser eder gerden-i ejderhâyı
2309. girdbâd-ı gazabı etse zemîne gavta sarsar-ı himmeti yâd etsefelek-peymâyı
2310. çâh-ı bâbil gibi yere geçirir kûhsârı ebr-ı tufan gibi çarha çıkarır deryayı
2311. behre-yâb olsa sabâ nûkhet-i hulkundan eder tabla-ı rîze-i müşk uğradığı sahrayı
2312. uğrasa memleket-i çîne eğer şerminden dilde habs eyler idi nâfe dem-i bûyâyı
2313. sünbül-i hulkuna benzer der idim turra-i yâr müşk-bîz olsa eğer sâye-i anber-sâyı
2314. olsa yek-rengi-i mâhiyyeti ger nâmiyede kimse görmezdi dahi rûy-ı gül-i ra'nâyı
2315. vasf-ı temkinini bin yılda ederdi tahrîr dediğim yerde duraydı kalem-i hercâyı
2316. h'âba varmazsa n'ola dîde-i bahtı bir dem aftab olmuş ana merdümek-i bînâyı
2317. olalı nâzım-ı kânûn-ı umûr-ı devlet tutdu âvâze-i adli o kadar dünyâyı
2318. k'idemez gamze-i tâtâr-nijâd-ı hûbân mülk-i cân u dil-i âşıkda dahi yağmayı
2319. ey cihân-clâver-i devrân ki neşât-ı lutfun hurrem eldi gerek a'lâyı gerek ednâyı
2320. mah-ı nev sanma felek yüz süreli dergehinegösterir çin-i küleh-kûşe-i istiğnayı
2321. damen-i lutfuna erişse benim de destim ruzgâr ile dahi etmez idim gavgâyı
2322. sihr ederdim o kadar vasf-ı cemîlinde ki tâ gösterirdim feleğe ben de yed-i beyzâyı
2323. sihr edersem de belâ bu ki edâ eyleyemem levh-i âyîne-i medhinde olan ma'nâyı
2324. bilirim aczini tndîşeminamma n'ideyim yeheimem tah-ı heves-nâk u dil-i şeydâyı
2325. her biri tâ o kadar medhine meftun olmuş h'âba varsa görür elde kalem-i gûyâyı
2326. n'eylesin râyiz-i endîşe nice zabt etsin rahş-ı tab'ım gibi bir tevsen-i çâpûk-pâyı
2327. şevki-vâr vâdî-i ma'nâda tekâpû biraz n'ola gösterse inân-ı kaleme irhâyı
2328. âcizim husrey-i ma'nâ iken evsâfında bari tahkik edeyim dâ'îye-i ma'nâyı
2329. kuvvet-i tab'ımı medhinde olan aczimi gör bilesin tâ ne imiş şutjede-i mevlâyı
2330. benim ol çehre-güşâ mânî-i tasvîr-i hayâl ki eder aklı sevâd-ı kelemim sevdâyı
2331. görse ger şâhid-i mazmunumu düşde mecnûn zülf-i pür-tâbına dil-beste görür leylâyı
2332. ben ol çemşid-i tarab-hâne-i feyzim ki müdâm husrevânî-hum ile nûş ederim sahbâyı
2333. gördü sâkî-i ezel nü^i girân-ı bezmim ser-nigûn eyledi bu nûh-kadeh-i mînâyı
2334. fitne mahlûk olalı görmedi çeşm-i eyyam tab'ı şuhum gibi bir sâhir-i bi-pervâyı
2335. kalmasa ger per-i şâhîn hayâlinde mecal târ-ı endîşe ile dâme çeker ankâyı
2336. gark olur ke vn ü mekân âb-ı hayât-ı feyze aldığımca elime kil-k-i suhan-pâlâyı
2337. tazeler lâle gibi dâğ-ı derûn-ı feleği eyledikçe kalemim nağme-i nev-peydâyı
2338. kime izhâr edeyin sihr-i beyânı amma h'âba vardıkça meğer düşde görem mûsâyı
2339. kimi işhâd edeyim eylediğim da'vâyaindirem sihr ü fûsun ile meğer işâyı
2340. başla sıdk ile du'â etmeğe nefî nice bir da'vî-i ma'rifet ü lâf-ı suhan-pîrâyı
2341. tâ ki bir âsaf-ı zî-şana süleymân-ı zaman mührü teslim ede zabt etmeğičün dünyâyı
2342. sadr-ı devletde sa'âdetle ser-efrâz ola hem sadme-i kahrı nigûn ede ser-i a'dâyı
2343. günü günden yeğ ola devlet ile sıhhat ile bilmeye hiç nedir fikr-i gam-ı ferdâyı
2344. zihî semend-i mülayim ki hüsn-i refârı unutturur dil-i uşşâka cilve-i yân
2345. tamâm gösterir etdikçe nâz ile cilve usûl-i tarz-ı bûtân-ı ürâz-ı ferhân
2346. olurdu halk-ı cihan ser-nihâde-i revîşi ger olsa bir sanem-i dil-rübâda etvân
2347. nigâhı gamze-i hûbân gibi tecessüseder hîrâm-ı dil-keşine dil veren giriftân
2348. fütâde-i ser-i râhı burâk-ı firdevsî esîr-i dâm-ı nigâhı gazâl-ı tatârî
2349. o denli dil-keş ü matbû'dur şemâ'li kim eder görünce serâsime akl-ı ayyân
2350. tasavvur eylese ger peyker-i dil-ârasındem-i firâkde anlardı âşık-ı zarı
2351. muradı üzre hayâlinde seyr için şeklin şikâl ederdi ana belki zülf-i dildân
2352. cebîni kim seher-i rûz-ı ıyd-ı sūr'atdır sevâd-ı perçem-i müşgîndir şeb-i târî

2353. nesîm-i gonca-güşâ gibi seyri bir demde açar şüküfte-dil eyler nice dil-efkân
2354. gelince bâd-ı sabâ gibi hürde reftâre yol üzre tarh eder eşkâl-i mevc-i enhân
2355. bu denli şûh u mülâyim-hırâm iken gâhî ne'üzü bil'l-lâh eğer etse tünd-reftârî
2356. gubâr-ı pâyj-verir bâd-ı sarsara temkin hevâ-yı cünbişi sarsar nihâd-ı kûhsân
2357. eder şitâbı hacil âb ü âteşi olsa reh-i nişib ü firâze çenende vü carî
2358. kümeyt-i hârme gibi âlem-i tahayyülde müsellemler olsa ana ger tarîk-ı reh-vân
2359. ederdî hiddet-i reftâr-ı tündü peyveste sipih-r-i ma'niye gerd-i zemîn-i eş'ân
2360. çekeydi suretini levh-i âftâba eğer sûr-ı nigâr-ı revâk-ı sipih-r-i jengârî
2361. o denli sūr'at ile tayy ederdî âlemi kim düşürmez idi zemîne zilâl-ı eşcân
2362. gubâna eremez şehsüvâr-ı endîşe ne denli rahş-ı hayâle verirse mişvân
2363. meğer ki bâl ü per ede burak gibi ana sûtûr-ı medh-i vezîr-i sûtûde-girdân
2364. o şehsüvâr-ı tehemten şükûh-ı zî-şân revadır olsa eğer kahraman silahdân
2365. o hamle-güster-i leşger-şiken ki lâykıdır yazılsa levh-i dile dâstân-ı peykân
2366. o fitne-bend-i memâlik-güşâ ki lutf-ı huda müsahhar eylemiş ana her emr-i düşvân
2367. güzîde dâver-i dîvân-ı adl-i fârûkî yegâne safder-i'meydân-ı rezm-i kerrân
2368. veliyy-i ni'met-i erbâb-ı dâniş ü idrâk revâc-bahş-ı metâ'-ı dükân-ı huşyârî
2369. kıvâm-ı tıynet-i terkîb-i âlem ü âdem hulâsa-i eser-i sun'-ı kudret-i bârî
2370. suhan-şinâs-ı kerem-pîşe mustafa paşa ki şimdi gevher-i nazmın odur harîdân
2371. cihân-penâh-ı adalet ki sadme-i kahrı eder şikeste ser-i çarh-ı medüm-âzârî
2372. zamîr-i cevher-i küll gibi sâf iz'ânı zülâl-i çeşme-i dil gibi pâk güftân
2373. rahîk-i meşrebi hurrem tutar dil-i hızn nesîm-i hulku eder zinde rûh-ı attan
2374. metâ'-ı mahzen-i sîne hayâl-i evsâfî cilâ-yı âyîne-i dîde nûr-ı dîdân
2375. şüküfte gamze-i sermest-i bahü kim oldur güşâde nerkis-i bağ-ı behişt-i bîdân
2376. ger etse kûşe-i çeşmiyle rûzgâra nazar ederdî âlemi hvâb-ı humardan ârî
2377. zamân-ı ma'deletinde kemînden çıkamaz ne denli fitnenin olursa germ bâzân
2378. meğer ki cezb ede âşık nigâh-ı hasretile hadeng-i firkeş-i nâz u tegâfûl-i yân
2379. ger olsa çarh-ı vakânnda cilve-ger hürşîd olurdu kûh-ı girân zerre-i sebûk-bân
2380. bulaydı feyz-i nem-i cûdun ebr-i nîsânî ederdî gark-ı cevahir muhîl-i zehhân
2381. kerem-şî'âr hidivâ göreydin evsâfî yere geçe göreyim çarh-ı dîn u gaddân
2382. safâ-yı hatir olaydı göreydih evsâfî yeriyile kalmadı dilde meserret âsân
2383. ki ne safa kodu hatirda ne safâya mahal yeriyile kalmadı dilde meserret âsân
2384. ne çâre devr edeli rûzgâr-ı dîn-perver hemişe böyledir ehl-i dilin ser ü kân
2385. kiminle söyleşelim yâ kiminle ceng edelim huda bilir ki nedir bunda hikmet-i bârî
2386. hemân kazaya nîzâdır bu bâbda çâre kabul ederse huda gemzâ-yı nâ-çârî
2387. du'âya başla ko tafsî-i hâli ey nefî kasîde gayete erdi uzatma güftân
2388. kecîm-i sîmkeş ü zer-rikâb ile tâ kim edetekâver-i çâlâk-ı çarh reftân
2389. semend-i bahtı çeke zîr-i râri-ı devletine sa'âdet ile sûvâr ola kahramân-vârî
2390. habbezâ bâğçe-i pâdişeh-ı rûy-ı zemin görse rîdvâr eden üstadına yizbin tahsîn
2391. ferîşî dîbâ-yı hitâyî gibi pür-nakş ü nigâr tarhı revnak-şiken-i ravza-i firdevs-i berin
2392. yaz u kış açılır ezhân tefâvüt etmez ne dein-i ürd-i behişt ü ne meh-i ferverdîn
2393. dâ'imâ hurrem ü şâdâb u müferrih çemeni tutsa nerkisleri elde n'ola eâm-ı zemin
2394. bülbulü âşık-ı ser-mest-i gazel-hân gibi şûh gülleri dilber-i ra'nâgibi pür-çîn-i cebîn
2395. reng-i ruhsâr-ı gül ü lâlesi bir mertebe kim medhini fikr edenin olur edası rengin
2396. lâlesi hâl-i rübâyende-i rûy-ı dilber sünbülü bâc-ı sitânen-de-i zülf-i müşğîn
2397. dâmen-i çarhı mu'attar eder esdikce nesîm nûkhet-i yâsemen ü sünbül ü bûy-ı nesrin
2398. cennet altında yâ üstünde demek câ'iz idi bir letâfetde eğer cennet olaydı ta'yîn
2399. cennet olmuş tualim var mı acep cennetde böyle bir kasr-ı safâ-güster-i turfa-âyîn
2400. böyle bir kasr-ı zer-ender-zer-i pür-san'at kim reşk eder hâme-i nakkaşına sûret-ger-i çîn
2401. tarh-ı matbû'una reşk etmemeğe çâre mi var beyt-i ma'mûr-ı felek ka"be-i ulyâ-yi zemîn
2402. hindû-yı bâm u derî merdüm-i çeşm-i hurşîd turra-i tâk u revâkı per-i cibrîl-i emîn
2403. açılır gönül temaşa edenin elbette ne kadar olsa gam-ı dehr ile dil-teng ü hazîn
2404. bu mahalde acep evsâfına çeşbân görünür n'ola bu beytini bâkî'nin edersem tazmîn
2405. "def-i ye'cûc-ı gama eşîğidir sedd-i sedîd men'-i ceyš-i eleme dergehidir hısn-ı hasîn"
2406. dil-i âşık gibi işretgede-i rûhânî beyt-i şâ'ir gibi rindâne vü mevzun ü metîn
2407. nedir ol mermer-i berrak ile ol havz-ı latîf nedir ol şemse-i şeffaf ile ol şahnişin
2408. nice şâyeste-i sultân-ı cihan olmaz kim bezl-i makdûr ede icadına ol sadr-ı güzîn
2409. mâlik-i bahr-ı kerem hazret-i ca'fer paşa kim eder mâ-melekin çarh-ı reh-i devlet ü dîn
2410. hakk mu'în ola hemân özge kerâmetdir bu yoksa bu himmete mümkün değil asla tahmin

2411. yapura pâdişeh-i âleme bir böyle saray hem donanma çıkarıp ede cihanı tezyin
2412. böyle düstûr-ı kavî-himmet ü zîşâh olamaz sarf eder hayr işe bulsa nice bin genc-i defin
2413. hare eder varını derya gibi deprenmez hiç bârekallâh zihî âsaf-ı sâhib temkin
2414. bilse kîrat ile kadrin n'ola sultân murâd olur ihsân-ı huda şahlara böyle karîn
2415. fikri malcûl ü sözû puhte vü mi'yân dürüst dâniş ü bînişi ber-kâ'ide vü re'yi rezin
2416. ol kadar âkil ü dâni-dil ü dânişver kim fitne-i âlemi malcûl ile eyler teskîn
2417. adli bir mşver-i pür-şûra nigezbân olsa eder âhû bere zânû-yı pelengi bâlîn
2418. mâde âhu ile şîr-i ner olur hem-hvâbe heves-i sayd-ı kebûterle per açmaz şâhîn
2419. dâverâ böyle mi eylerdim edâ vasfını hem olmasam ger sitem-i çarh ile gayet gamgîn
2420. benim ol rind-i belâ-dîde-i âzâde-nihâd kim eder kasdına her kuşede bin fitne-kemîn
2421. gam değil kâm-revâ olmaz isem âlemde rûzgân tek olaydım şer ü sûrundan emîn
2422. bu kadar nazma da kim cür'et ederdi hâlâ etmese tab'ıma ilhâm-ı ilâhî telkîn
2423. hele ma'zûr ola medhinde olan taksirim inkisar ile denen sözde olur gass ü semîn
2424. inşallah eğer olursa safâ-yı hatır edeyim nüsha-i evsâfını başka tedvin
2425. ne kasîde ne gazel nazm edeyim medhinde kim ola her birisi bir dizi lû'lû-yı semîn
2426. söz tamâm oldu hemân sıdk ile durma nefî bir du'â et m diye ehl-i hakikat âmîn
2427. tâ ki ma'mûr ola bu köhne sarây-ı âlem tâ ki devr ede felekde meh ü mihr ü pervîn
2428. dâ'imâ âhfet-i şâh-ı cihân-dâver ile ola bîçûn u çerâ mesned-i devletde mekîn
2429. kadrin alâ bile gitdikçe şeh-i dânişver her ne müşkil işi düşsa ola allah mu'în
2430. bula sıhhatle sarayında safâ-yı hânır sefer etdikçe müyesser ede hakk feth-i mübîn
2431. kerîm-i kâmrân var ise ger llyâs paşadır ki dest-i zer-feşânı kân-ı dil dür-pâşı deryâdir
2432. cihân-ı cûd u himmetdir acep mi bahr ü kân olsa dil ü desti ki dâ'im lutf u ihsana müheyvadır
2433. acep mecmû'a-i sırr-ı ilâhîdir hakikatde ki her ne güne isti'dâd dersen anda peydadır
2434. civân-merd-i cihandır şûh-meşrebdır melek-hûdur sahîdir ehl-i dildir nüktedândır nükte-pîrâdır
2435. dilîr-i saf-şikendir erdşîr-i şîr-efkendir müşîr-i mü'temendir müsteşâr-ı kâr-femâdir
2436. penâh-ı saltanatdır kahramân-ı dîn ü devletdir medâr-ı memleketdir kâm-kâr-ı kişver-ârâdır
2437. sipihri-izz ü câha âftâb-ı zerre-perverdir serîr-i adi ü dada dâver-i dindâr u danâdir
2438. saf-ı rezminde rûstem birtehî ör-keş sipahidir der-i cûdunda hâtem bir gedâ-yı bî-ser ü pâdır
2439. zihî cengâver-i meydân-ı hûn-ağışte-i nusret ki hengâm-ı vegâda safder-i bî-bâk ü pervadır
2440. zihî ârayış-ı eyvân-ı divân-hâne-i devlet ki cârûb-ı der-i âlem-penâhı bâl-i ankâdir
2441. veliy-yi ni'met-i âlem desem hakdır sözüm zirâ simât-ı cûdu dünyâya çekilmiş hvân-ı yağmadır
2442. garîb âyîne-i saf u mücellâdır dil-i pâki ki aks-i âlem-i idrâk ser-tâ-ser hüveydâdir
2443. cihan gûyâ ki bir şahs-ı mu'ayyendir cenabında felek ebrû-yı ham-geşte vücûdu çeşm-i bînâdır
2444. hemîşe kudsiyân-ı âsmândır hemdem-i bezmi harîm-i hâsı gûyâ beyt-i ma'mûr-ı mu'allâdır
2445. birbirinden âlâdır kıbâb-ı nüh-felek amma revâk-ı câhma nisbet birbirinden ednâdir
2446. cenâb-ı bâr-gâh-ı rif ati ol denli âlîdir ki hâk-i pâyma sükkân-ı ulvî çehre-fersâdir
2447. müselleme şânma ferr ü şükûh-ı baht-ı iskender anmçûn ihtîşâmı nâsih-i dârât-ı darâdır
2448. çerâğ-ı baht-ı bîdândır ol şem'-i ilâhî kim melâ'ik ana pervane felek fânûs-ı mînâdır
2449. değil şâm eşheb-i câhına zîn-pûş-ı serâserdir değil subh edhem-i bahtına pây-endâz-ı dîbâdır
2450. semend-i râyiz-i ikbâlidir ol rahş-ı ferruh-pey ki gerd-i hâk-i meydânı muhit-i çarh-ı vâlâdir
2451. müsâ'id ol kadar ahkâmına te'yîd-i yezdânî ki ne emr eylese çarha hemân mevkûf-ı îmâdır
2452. zamanında vücûdu kalmadı tarrâr u ayvân hemân bir gamze-i fettan iki zülf-i mutarrâdır
2453. gönül sayd etmeden kalsa acep mi bîm-i kahnyla gerek zülf-i dil-âvîz ü gerek hatt-ı dilârâdır
2454. sadâ-yı zeng-i şahinden gelir kebk-i derî raksa zamân-ı adi ü insafı acep devr-i tarab-zâdir
2455. ne kişver kim ana adlinigezbân ola ol yerde gazale saydgâh-ı şîr-i ner cây-ı temaşadır
2456. ne leşger kim ana serdâr-ı azmi ola ser-asker pey-â-pey müjde-i feth-i bilâd u kahr-ı a'dâdır
2457. hayâl-i ög-ı burrânı adûya âfet-i candır neşât-ı feyz-i lutfu dostâne keyfri sahbâdır
2458. sabâ devr etse bû-yı sünbül-i hulkuyla dünyâyı nice sünbül ki reşk-i turra-i pür-çîn-i havradır
2459. eder ol mertebe feyzi sirayet kim gören kimse sanır cirm-i zemîn bir nâfe-i pür-müşk-i buyadır
2460. eyâ sâhib-kırân-ı ehl-i dil kim zât-ı pür-cûdun bu devr erbâbinabî-şübhe mahz-ı lutf-ı mevlâdır
2461. husûsâ zümre-i ashâb-ı isti'dâd ü idrâkeki çarh ol firkaya devr edeli hasm-ı tûvânâdır
2462. bihamdillâh zamanında be-kav-i sabrî-i şâkir girîbân-ı felek mehcûr-ı dest-i âh-ı şekvadır
2463. ferâmûş eyledi kendin bu zevk u şevk ile tab'im kalem amma yine destimde mu'tâd üzre gûyâdır
2464. gazel-perdâz olursa n'ola bî-tâbâna bu demde gazel tarh etmede zirâ garîb üstâd-ı gârâdır
2465. nigâhı âfet-i dîn gamzesi âşûb-ı dünyâdır bu güne şuha dil vermek acep derd özge sevdadır
2466. gönül aşûfte yâr âlûfte çeşm-i baht ise huftu acep âşık acep dilver acep olmaz temennâdır
2467. nice keşf eylesin dil razını ol gamze-i şuha ki kat kat perdede pinhân iken bir mest-i rûsvâdır
2468. demek güç saklamak güç gamzeden hâl-i dil-i'ân belâ-yı ehl-i aşkı gör ne derd-i hayret-efzâdir

2469. belâ-ender-belâdır dilde derd-i aşk-ı yâr amma yazıklar ana kim bir böyle sevdadan müberrâdır
2470. nihânî bir nigele çeşmi bin fitne eder peyda anmçün şehri-dârü'1-mülk-i dil pür-şûr u gavgadır
2471. tahammül hiç mümkün mü gam-ı hicrana ey nefî muhabbet gâlib-i mutlak dil ise nâ-şikîbâdır
2472. kasîde bir bahane hem gazel efsânedir ancak garaz ihlâsımı sıdk ile hâk-i paye inhâdır
2473. hulûsum nice mümkündür murâdımca edâ amma dil-i pür-iştîyâka az-çok esbâb-ı tesellâdır
2474. be-hakk-ı gira gâr-ı mün'im ü bahşende kim lutfu mürebbi-i müselmân u yehûd u kibr ü tersâdır
2475. derûnumda o denli cây-gîr olmuştur ihlâsm ki yanımda kul olmak sana şâh olmaktan evlâdır
2476. tavafa ka'be-i kuyun be-kavl-i bâkî-i merhum derûn-ı dilde niyyet âb-ı zemzemden musaffâdır
2477. zebân-ı hâmede evsâfin evrâd-ı şebân-rûzî derûn-ı dilde mihrin şule-i dâğ-ı süveydâdır
2478. dilimde bikri-i fikrimle hayâl-i şâhid-i hulkun yazılmış bir kitaba nakş-ı yûsufu züleyhâdır
2479. olur mu şâhid-i hulkun gibi âlemde bir dilber ki zencîr-i cünûn-ı zülfünün mecnûnu leylâdır
2480. seni medh etmesin yâ n'eylesin ehl-i dil ü dâniş ki envâ-ı mekârimle vücûdun ferd ü yektadır
2481. şecâ'at sende himmet sende ilm ü ma'rifet sende sıfât-ı zât-ı pâkin hep birbirinden a'lâdır
2482. benim gibi senâ-hânın sen olsan n'ola memdûhu ki zâtın gibi tab'im dahi bî-mânend ü hemtâdır
2483. suhan ben olmasam ma'nâda bir gencîne-i nâ-bûd kerem sen olmasan âlemde ism-i bî-müsemmâdır
2484. keremde güç seni ta'rîf amma ruhsat olursa suhanda bende-i vassâfmı gör ne temaşadır
2485. hakîm-i endîşe şa'irdir kerâmet-pîşe sâhirdir tefekkürde felâtündür tekellümdemesihâdır
2486. kelîmullâhdır endîşem dilim tûr-ı ma'ânîdir kelâmım serteser şerh-i mezâyâ-yı tecellâdır
2487. lisânım tercemân-ı sırr-ı gaybu'1-gayb-ı lâhûd kitabım nüsha-i dîvân-ı pür-mazmûn u ma'nâdır
2488. nice divânçe metn-i hikmetü'1-işrâk-ı endîşe ki hurşîd-i cihân-tâb ana bir cild-i mutallâdır
2489. değil levh-i zamîr ü güft ü gûy-ı hikmet-âmîzim sturlâb-ı ebû ma'şer şifâ-yı îbn-i sînâdır
2490. cihanı etmede reşh-i midâdım dem-be-dem ihya ney-i nâmem meğer âb-ı hayât ile murabbâdır
2491. yine geldi hurûşa bahr-ı gevher-pâş-ı endîşem değildir bu kasîde bir dizi lü'lû-yı laladır
2492. bulaydı ger bununla zîb ü ziyet gerden-i zühre felekde zann ederdî seyr eden ıkd-ı süreyyâdır
2493. bana âmî diyen bâtil ne herze yer köpek câhil edebde ol dahi zu'munca sâhib-tab' u molladır
2494. mukallid mashara mudhık turalım mantikî olmuş nice molla olur ol har acep bîhûde da'vâdır
2495. o güne mudhikin eş'âna söz der mi ehl-i dil nihayet ol kadar vardır ki mevzun u mukaffâdır
2496. nazire diye kur'ân'a niçün kati olmaz ol bî-dîn o güne kâfirin katli niçün muhtâc-ı fetvadır
2497. beni medh anı zemm etmekdeğil ma'nâda maksûdum hakîkatdir sözüm sözdemurâdım hakkı icrâdır
2498. yeter şimdengeri tasdî'a ruhsatyokdur ey nefî suhan hatm oldu hengâm-ı du'â-yı arş-peymâdır
2499. ola sâbit-kadem devletle dârü'1-mülk-i sıhhatde felek tâ böyle ber-pâ vü zemîn tâ böyle ber-câdır
2500. huda hıfz eyleye dâ'im hatâlardan belâlardan vücûd-ı bî-nazîrin kim medâr-ı dîn ü dünyâdır
2501. te'âlallâh zihî hırz-ı mükerrem mahabbet-nâme-i düstûr-ı ekrem
2502. ne nâme vâridât-ı feyz-ı akdes ki olmuş kalb-i münşîsine mülhem
2503. ne nâme güft ü gûy-ı rûh-ı kudsî ki kılmış akl-ı küll anı mütercem
2504. ne nâme hemdem-i erbâb-ı dâniş nedîm-i bt-zebân gûyâ-yı ebkem
2505. denilmez hüsn-i ta"bîr-i beyânı lisânü'l-gaybdur allâhu alem
2506. sevâdında fûrûğ-ı nûr-ı vahdet hurufunda havâss-ı ism-i a'zam
2507. midâdî vesme-i hûbân-ı keşmir sûtûru turra-i türkân-ı deylem
2508. ma'ânisinde zevk-i keyf-i bade edâsmdasafâ-yı âb-ı zemzem
2509. serâpâ müjde-i mihr ü mahabbet okundukça safâ kesb eyler âdem
2510. nekeyfiyyet ne halet ne eser var rahîk-i feyz-i mazmununda bilmem
2511. ki bû cehl okusa ömründe bir kez safâsından behîst olur cehennem
2512. ebû cehle okusa ömründete'sîr dil-i sâhib-suhande kor mu yâ gam
2513. husûsâ teşne-i medh ola tab'ı nice olmakgerekdir şâd u hurrem

2514. amnçün destime erince nâ-geh safâdan oldu dil ol güne sersem
2515. ki bî-tâbâna fî'l-hâl oldu sâdır bu evsâf-ı perîşân u ferâhem
2516. zihî mektûb-ı ferhunde-edâ kim dili şâd eyler okunmazdan akdem
2517. safâdan nice mest olmaz o dil kim anı yâd ede ol sadr-ı mükerrem
2518. müşîr-i saltanat akl-ı musavver penâh-ı memleket adl-i mücessem
2519. sûtûde sadr-ı dîvân-ı adalet yegâne safder-i meydân-ı âlem
2520. cihân-pîrâ hıdîv-i dâd-güster cihân-dâver hudâvend-i mu'azzam
2521. cenâb-ı hazret-i llyâ paşa ki lâyıkdır olursa sadr-ı a'zam
2522. dilâver kahramân-ı leşger-endâz ki döymez hamle-i rîğina rüstem
2523. sahî sâhib-kırân-ı kişver-ârâ ki âh eyler elinden ma'den ü yemm
2524. nice âh etmesin bî-çâreler kim ne gevher kodu itlafı ne dür dem
2525. olurdu haşre dek hissetle meşhur zamanında geleydi dehre hâtem
2526. derûnu gevher-i tevhîde mahzen zamîri perde-i takdire mahrem
2527. tedârikdetasarrufda muvaffak şecâ'atde mürüvvetde müsellemler
2528. nihâd-ı tab'-ı derrâkinde muzmer harîr-i kilk-i çâlâkinde müdgam
2529. şerâr-ı âteş-i mûsâ-yı umrân havâss-ı mu'ciz-i isâ-yı meryem
2530. olaydı feyz-i lutfu dehre şâmil dil-i pür-gam olurdu sâgar-ı cem
2531. sabâ ger bulsa bûy-ı hulkun eyler buhûr-ı dâmen-i pür-çîn-i perçem
2532. ger olsa tîr-i mizan vakarı olurdu mihver-i çarh-ı felekham
2533. mü'essir ol kadar hükmü ki bağa vezân olsa nesîm-i hıfzı bir dem
2534. dür-i yekta gibi ziynet verirdi külâh-ı kelle-i hûrşîde şebnem
2535. kerîmâ kâmkârâ kâm-bahşâ eyâ düstûr-ı zî-şân-ı müfahham
2536. buna allah te'âlâ şâhidimdir ki mektûb-ı şerîfinden mukaddem
2537. işitmekle mücerred lutf-ı tab'ın edâ-yı medhin olmuştu musammen
2538. görünce şimdi böyle iltifatın ki kıldı bendeni mahsûd-ı âlem
2539. nice gûyâ olur gör tab'-ı şuhum nice inşâ eder medhi dem-â-dem
2540. olurmu bir nefes hâmûş tab'im durur mu bir zaman âsûde hâmem
2541. tamâm oldu kaside durma nefî du'âya başla gayn fikri ko hem
2542. du'â-yı devleti dünyâya lâzım husûsâ ehl-i istî'dâda elzem
2543. ola tâ kim cihanda aşinalık iki sâhib-vefâ beyinde muhkem
2544. döne.dâ'im muradı üzre devrân oladevlet nedîm ü baht-ı hemdem
2545. ola erbâb-ı dil cümle muhibbi senasın edeler evrada munzam
2546. ede her müşkili düşdükçe âsân hudâ-yı kadir ü kayyûm u ahkem
2547. bahar erdi yine bağa döşendi nat'-ı jengârî yine sultân-ı gül etdi müşerref taht-ı gülzân
2548. yine bâd-ı sabâ üftân u hîzân erdi gülzâra dem-i isâ-veş ihya eyledi ezhâr u eşcân
2549. letâfetden zemîn ferş-i münakkaş oldu aksiyle murassa' sâye-bân edince çarh ebr-i güher-bân
2550. erişdi pertev-i feyz-i bahar âyîne-i çarha acep mi şimdi olsa jeng-i ebr-i üreden ârî
2551. değıldir lâle yer yer zahir oldu andan âteşler zamane tutdu çarh-ı âftâba tîg-ı kuhsân
2552. dönüp girdâb-ı bahr-ı huna hergöl lâleazar içre dolaşdırmakda keşti-ı karâr bülbül-i zâtı
2553. nesîm oldenli nâzik tarh eder âb üzre emvâcî ki levh-i sîme üstâd edemez öyle kalem-kârî
2554. sanır damgâ-yı zerrindir gören bir mâ'î hârâda niyân-ı âba düşmüş aks-i hürşîd-i pür-envân
2555. yer etdi bûy-ı gül şöyle dil-i pür-hûn-ı bülbülde ki oldu cismi reşk-i nâfe-i âhû-yı tâtâfî
2556. açıldııkça görünür mihr-i âli husrev-i aşkın berât-ı şevk-ı bülbüldür değıldir gonca tûmârı
2557. çerâğm hüsnünü inkâr edenler rûz-ı rûşende semen-zâr içre görsünler fûrûğ-ı şem'-i gül-nârı
2558. döner gül-mîh-ı sîmecâ-be-câ zemîn-sebz üzre döküldükçe gül-i zerd üstüne bâdâmın ezhân
2559. konup çeng edicek bülbül nihâki gülbün-i sebzi gümüş telden dizer ebr-i bahârî anaevtârı
2560. görüp dūd-ı derûnun halka halka bülbül-i zarın hevâdan öğrenir murgân-ı gülsen ilm-i edvârı
2561. habâb u kef değıl mestânereftâr etmeden cûyun düşüp başından olmuşdur perişan tâc u destarı
2562. değıl şebnem zebân-ı sûsen etdi âb ile peyda şu denî kıldı vâsf-ı dâver-i pâkîze-girdân
2563. ser-efrâz-ı zamane mesned-ârâ-yı hudâvendî hünermend-i yegâne çehre-pîrâ-yı nikû-kârî
2564. sûtûde kehf-i ümmet iftîhardı şer'-i peygamber güzide fahr-ı millet mahz-ı lutf-ı hazret-i bârı
2565. seri erbâb-ı fazl üstâd-ı küll allâme-i âlem serîr-i ilm ü irfanın şehenşâh-ı cihân-dârı
2566. cenâb-ı müftî-i âlem m ahkâm-ı fazîletde benân-ı fikri âsân hail eder her emr-i düşvârı
2567. o dâna-yı bülend-ahter ki olmuş neyyir-i re'yi cihanda şem'-i cem'-ârâ-yı bezm-i derk ü huşyârı
2568. o çâpük-râyiz-ı rahş-ı girân-refâr-ı hikmet kim revadır olsa eflâtun önünce peyk-i reh-vârı
2569. mühim-perdâz-ı kânûn-ı hüner idrâk-i çâlâkı müretteb-sâz-ı esbâb-ı kerem tab'-ı sebük-bârı
2570. zihî dârâ-yı dârü'l-mülk-i hüsn-ihulk u sîret kim olur erbâb-ı dil bin cânile meftûn-ı etvârı
2571. ger olsa ihtisâb-ı adli mâni' seyr-i gülzâra sabâ zencîr-i emvâc ile bende eylerdi enhârı

2572. ger olsa pās-ı hıfzı hâris-i ma'mûre-i sıhhat görünmez çeşm-i dilberde dahi âsâr-ı bîmârı
2573. eğer sultân-ı kahrı habse ferman etse hurşîdi zamane anazengî-pâsbân eylerşeb-i târı
2574. eğer salsa sipihre mihr-i lutfu zerrece pertev kevâkib haşredek görmez sevâd-ı şebden âsârı
2575. n'ola olsa zamân-ı devletinde âlem âsûde bıraktı fitneyi zındân-ı h'âba baht-ı bîdârı
2576. ederdi nokta-i kilik-i celâl ü câhını merkez eğer devr etmeğe çarhın kifayet etse pergârı
2577. nesîm-i nev-bahâr-ı hulkunu yâdetse bir şâir olur endîşesi sermâye-i dükkân-ı attârı
2578. felek-mesned hudâvendâ hidivâ dâverâ sadra eyâ erbâb-ı dîn ü devletin serdâr u sâlârı
2579. sen ol sâhib-serîr-i mülk-i himmetsin ki kurtardın keşâkeşden kemâl ehliyle çarh-ı dîn u gaddarı
2580. anılmaz oldu nâmı devr-i adlinde sitem-kârın meğer yâd ede âşık gamze-i merdüm-küş-i yârı
2581. sitemden ol kadar pâk etdi dehri âb-ı lutfun kim cihând abertarafdır şimdi resm-i merdüm-âzârı
2582. sanırlar girdbâd hâk-ı dergâh-ı celâlidir fezâ-yılâ-mekân içre görenler çarh-ı devvârı
2583. acep mi mübtelâ-yı lerce-i mevc olsa endamı giriftâr-ı teb-i reşk etdi tab'ın bahr-ı zehhârı
2584. tutan muhkem esâs-ı mülkü kilik-i bî-karanndır bina vîrân olur ger sabit olmayınca mîsmârı
2585. hüner gûyâ denizdir mâlikî kilik-i güher-pâşın kerem gûyâ sadefdir tab'-ı pâkin dürr-i şehvârı
2586. tükendi reşha-i hâme tükenmez kıssa-i medhin meğer göz merdümün edem mürekkeb yerine carî
2587. huda yazam tâ dilde bir nâzik gazel takrîb-i medhinle anınla anlayan sinemde bu cân-ı dil-efkârı
2588. sabâ çevgân edince turra-ı pertâb-ı dildân gelip âşıkların bir yere top oldu dil-i zârı
2589. döküldü sineden peykân-ı yâr u penbe-i dağım dirahht-ı huşke döndüm hâke düşmüş berg ile bârı
2590. geçer bir tîri bin dilden bulaşmaz kana peykânı ne sihr eyler kemân-keşlikde gör ol çeşm-i hûn-h'ârı
2591. anın cismi bunun cânıyanar bundan kıyâs eyle nice benzer esîr-i. düzehe hicran giriftârı
2592. edası âb içinde yer yer âteş-pâre mazmunlar acep mi etse nefi nazm ile da'vâ-yı sehârı
2593. alır levh-i kaderden cezbe-i fikr ile mazmunu tabî'at zâtını ta'rîfe hasr etdikçe güftârı
2594. çekerdim gevher-i râz-ı sipihri rişte-i nazma şebistân-ı senâmn ana rağbet etse ebkârı
2595. bir ednâ mevci eyler dâmen-i eflâki pür-gevher getirse cûşa bâd-ı şevk-ı vasfın bahr-i efkârı
2596. suhan kâlâ-yı fâhirdir ne bilsin her denî kadri bu cinsün h'âce-i hüsn-i kabulündür harîdârı
2597. hüner dünyâ değer bir gevher-i pür-kadr ü kıymetdir zamân-ı devletindir bu metâ'm rûz-ı bâzârı
2598. n'ola şimdengeri şevk ile âheng-i du'â kılsam du'âdır söz kararın bulsa âyîn-i senâ-kârı
2599. nitekim şâh-ı gül gülşende izhâr eyleye şevket çeke siinbül önünce tûğ ola süsen silahdârı
2600. bula bâğ-ı muradın gülbün-i ikbâl ile revnak ola câh ü sürür ü emn u rahat çâr dîvârı
2601. meşreb-i ehl-i mahabbetden alan lezzet-i kâm hûn-ı dil nûş eder olmazsa şarâb-ı gül-fâm
2602. gül gibi oldu husûsâ ola câm-ı pür-mey akit başında olan arif eder mi ârâm
2603. başka bir âlemi var bezm-i meyın kim anda görünür rind-i cihân-dîde-i jiuşyâr amüdâm
2604. mâye-i feyz-i hayât-ı ebedî neşve-i mey menşe-i hikmet-i devr-i ezeli gerdiş-i câm
2605. badedir zevkini idrâk edene âb-ı hayât mu'terifdir buna hızr ile sikender de tamâm
2606. ola ben istediğim bâde-i pür-feyz amma ki neşâtı getirir câne cinândan peygâm
2607. nice mey (âb-ı fûrûğ-ı ruh-ı mâh-ı nehşeb nice mey pertev-i envâr-ı dil-i ârif-i câm
2608. nice mey dest-i mesîhâda çeker sâgarını kalem olsa ele sûret-ger-i deyr-i ifhâm
2609. nice mey râyiha-i rûh-fezâsından eder kudsiyân-ı felek-i âlem-i cân itr-i meşâm
2610. ö mey-i encümen-efrûz-ı celi-şa'sa'a kim verse hurşîd-i cihân-tâba eğer tabını dâm
2611. hidet-i bârika-i pertev-ipür-nürundan düşe tâ çâh-ı amîk-ı ademe zulmet-i şâm
2612. çenber-i dâ'ire-i meclisi çarh-ı işret devr-i bezmi tarab-âgâre u meseret-encâm
2613. keyfi bir mertebecünbiş-dih-i istiğna kim meselâ etmekîçün def-i gumrüm u âlâm
2614. içse bir cür'asmi berhemen-i sad sâle bir olur seng-i mezar ile yanında asnâm
2615. çekse bir mest-i ser-ehdâz-ı mey-i nâ-kâmı cür'a-i camını vermez cem-i devrâna selâm
2616. getir ey sâk-i-i ferhunde-likâ bu meyden câm var ise desin sûfi-i dil-mürde haram
2617. mest olup razımı keşf eyleyeyim görsünler ne imiş nükte-i ser-beste-i sırr-ı ilhâm
2618. dürc-i dilden çıkarıp nice girân-mâye güher vereyim silk-i dür-i bahr-ı ma'ânîye nizâm
2619. edeyim medhine âgâz o kerîmü'ş-şânın ki ne gördüne görür mislini çeşm-i eyyam
2620. o güzîde halef-i dûde-i âdem ki eder cevher-i pâkine ecrâm u anâsır ikram
2621. o felek-mesned-i meh-tal'at u kudsi-fitrat o cihân-dâver-i deryâ-kerem ü ebr-i in'âm
2622. bahşîş-âmûz-ı himem havsala-sûz-ı hisset kîse-perdâz-ı kerem kâfile-sâlâr-ı kiram
2623. müşterî-re'y ü utârid-kalemü mihr-âsâr arş-temkîn ü kazâ-temşiyet ü çarh-ahkâm
2624. mültecâ-yı vüzerâ sadr-ı kibâr-ı ulemâ kâmkâr-ı fuzalâ fahr-ı mevâlî-i izâm
2625. hâdî-i vâdî-i dîn bedreka-i râh-ı yakîn peyrev-i müctehidîn hazret-i şeyhülislâm
2626. sadr-ı cem-pâye ki cemmâze-keşân-ı eflâk eylemiş kâ'id-i ikbâline teslim-i zimâm
2627. â stîn-i keremi kîse-i erzâk-ı cihan â sitân-ı haremi kible-i hâcât-ı enam
2628. lutf-ı tab'ı şeref-i akl-ı mücerred gibi hâss feyz-i dest-i kerem-i ebr-i bahârî gibi âm
2629. düşse ger hâke nem-i ebr-i bahâr-ı lutfu kesb-i rûh eyler idi zîr-i zeminde ecsâm

2630. ger dokunsa feleğe sadme-i dest-i kahrı dökülürdü yere hep cevher-i tîg-ı behrâm
2631. nükhet-i nâfe-güşâ-yı çemen-i hulkunu ger etseler gâliye-sâyân-ı bahar istişmâm
2632. itr-sûz olmağ için bezm-i güle dahi nesîm hâven-i lâlede salık etmez idi anber-i hâm
2633. serteser sâye-i adlinde uyurdu âlem sıyt-ı iclâli koşa çeşm-i kevâkibde menâm
2634. re'yi bir mertebe rûşen ki yazarken vasfın şenfa gâlib görünür şu'le-i nevk-i aklâm
2635. hadd-i imkânı n'ola etse tecâvüz hükmü şöyle kılmış feleği hikmet-i hakk emrine râm
2636. fark olunmazdı tulû'ı vü gurubu mihrin şâmı subh et dese bir demde sabahı ahşam
2637. serverâ dâdgerâ dâver-i vâlâ-güherâ ey hudâvend-i felek-sadr ü melâ'ik-huddâm
2638. gelmeye âleme bir sencileyin zât-ı laûf olsa ger hâmil-i ervâh-ı mücerred erhâm
2639. devr-i cûdunda görür hâlini bahr ü kânın ağlayıp ana saçar eşk-i firâvânı gamam
2640. balsa ger nâmiye-feyz-i kefi-i ihsanın olur direm-i râyic-i bî-sikke bahâr-ı bâdâm
2641. verdi mi'mâr-ı kaza hend ese-i tedbîrin tâk-ı pür-zelzele-i devlete bir istihkâm
2642. ki felekler yıkılıp olsa cihan zîr ü zeber olur erkân-ı binasında anın yine devam
2643. tutsa dünyâyı n'ola şöhet-i lutf u keremin etmede mekrûmetin âleme îsâr-ı meram
2644. vasf-ı zâtında husûsâ ede bezl-i makdûr bir benim gibi suhan-senc-i pesendide-kelâm
2645. nâmını nazm-ı bülendimle çıkardım feleğe ede tâ hâzin-i esrâr-ı kaza nakş-ı hitâm
2646. giderek arşa çıkarmada olur arşa değil ederim gâyet-i imkâna varınca ikdam
2647. minnet allâha ki vermiş o kadar isti'dâd nazm için eylemezin tab'ıma zûr u ibram
2648. eylesen her ne zaman fikre azîmet erişir güşuma zenzeme-i zeng-i berîd-i ilham
2649. nâvek-i fikrim eder îr-i kaza gibi güzer olsa pûlâd-ı dimişkîden eğer heft-ecrâm
2650. zûr-ı endîşe vü âsâr-ı hayâlimdir eden n'eydügin nükte-şinâsân-ı zamane ilâm
2651. kuvvet-i kâhire-i fikr-i kemâl ü husrev san'at-ı nâdire-i nazm-ı nizamî vü nizâm
2652. nef-i ög-zebânım ki zemânımda benim saf-şikâf-ı şu'arâ-yı suhan-ârâ-yı benâm
2653. tîg-i ser-fîz-i zebanım o kadar keskindir ki dü-nîm olur anı ansa dil-i rüstem ü sâm
2654. şu'le-işem'-i hayâlim o kadar rûşendir ki görünür dil-i ma'nâdaki râz-ı güm-nâm
2655. cilve-i şâhid-i nazmım o kadar nâzîkdir ki komaz hâtır-ı endîşede sabr u ârâm
2656. sanki gencîne-i tab'ımda nihân idi ezel genc-i esrâr-ı hudâvend-i âlîm ü allâm
2657. gâvuş-ı tîşe-i endîşe edip şimdi iyân oldu her gevheri ârâyiş-i silk-i eyyam
2658. sâmi'a gevher-i mazmunum ile nâzende nâuka lezzet-i güftânım ile şîrîn-kâm
2659. sâfdır âb-ı revân gibi o denli nazmım ki yazarken kalem-i çâpûk ü zîbend-hırâm
2660. olmasa seyr ü sebat anları temyîze sebep aks-i hâmeyle sûtûru edemez fark evham
2661. beytimin her biri bir büt-gededir kim yaraşır olsa seng-i dil-i hûbândan ana ferş-i ruhâm
2662. yâ sarây-ı şeh-i ma'nâdır olursa lâyık merdüm-i çeşm-i melâ'ikden ana hindû-yı bâm
2663. şimdi seccâde-i ma'nâda benim mürşid-i küll hırka-pûşân-ı beyân benden alır feyz-i kelâm
2664. ederin kuwet-i kudsiyye-i efkânım ile cünd-i ervâh-ı ricâl-i suhanı istihdam
2665. hafız u ibn-i yeminim gazel ü kıt'ada ger söylesem belki rûbâide olurum hayyâm
2666. urf-i rûm idüğüm cümle ederler teslim görseler ger bu kasidem büieğâ-yı a'câm
2667. şâ'ir-i nâdire-gûyum ne desem hisse çıkar düşmen ü dostu bî-tevriye vü bî-ihâm
2668. verir dostu bir harf ile tevkî-i kabul ederim düşmeni bir nokta ile şöhe-i âm
2669. o letafet mi var eş'âr-ı safâ-bahşımda ki keder vere anadahl-i hasûd-ı hodkâm
2670. dahi eden de sözüme bârî bir üstâd olsa söyledikçe beni ma'kûl ile kılsa ilzam
2671. nev-heves bir müteşâ'ir ki dahi bin yıl eğer fikr-i şîr etse görünürüne endîşesi hâm
2672. ne bilir zevk-i sunan n'eydügin olursa mesîh tıf-ı nev-restee-i nâ-şüste-leb-i şîr-âşâm
2673. eb ü ceddîyle tefâhür eden ebced-hânın ehl olan redd ü kabulüne verir mi ahkâm
2674. kûh-ı kaf olsa gelir nokta-i fâ denli haff merd-i rûyîn-tene tıf-ı müteharrik-endâm
2675. erdi söz gayete şimdengeri lâfı koyalım edelim sıdk ile âgâz-ı du'â-yı encam
2676. tâ ki sâkî-i felek sâgar-ı sîmîn-mehi geh tehî gâhî pür edip kıla devrini tamâm
2677. düşmeye câm-ı mey-i devlet elinden bir dem bezm-i ikbâli müretteb dura tâ rûz-ı kıyam
2678. habbezâ ıyd-ı ferah-bahş-ı hümâyûn-makdem ki dil-i âlemi bir câm ile kıldı hurrem
2679. nice ıyd evvel-i cem'iyyet-i şâdî vü sürür nice ıyd âhir-i hengâme-i endûh ü elem
2680. nice ıyd âyîne-i rû-yı cihân-tâb-meşât nice ıyd âfet-i cân-gâh-ı dil öre-i gam
2681. müjde-i yümn-i kudûmiyle safa peyderpey feyz-i teşrîf-i visaliyle ferah dem-ber-dem
2682. eser-i feyzi tarâvet-dih-i gülzâr-ı cihan pertev-i lutfu bisât-efken-i bezm-i âlem
2683. sanki bir dilber-i ferruh-ruh ü meh-tal'atdır gecesi ana siyeh-kâkûl ü müşğîn-perçem
2684. ya şeh-i zer-alem-i mülk-i tarabdır kim anın çetr-i atlas çeker üstüne sipîhr-i a'zam
2685. ey hoş ol şeh-îmükerrem ki ola hemyâre böyle bir ıyd-ı hümâyûn ile kadri ekrem
2686. ya'ni şevvâl-i safâ-bahş-ı cihan kim yaraşır ana ta'zîm için eylesen felek kaddini ham
2687. o meh-i mu'feber-eyyâm-ı mübârek-dem kim reşk eder bir demine devr-i mesîh-i meryem

2688. gurresi fâtiha-i gerdiş-i câm-ı cemşid selhî târîh-i şikest-i hum-ı meyhâne-i cem
2689. misi ü mânendi bulunmazdı o mâhiyyet ile olmasa bunculaym şehr-i latîfe tev'em
2690. şehr-i hoş-âb u hevâ ya'nî stanbul kim eğer tarihini görse behiştî unuturdu â dem
2691. ma'den-i hüsn ü bahâ mesken-i erbâb-ı düvel kân-ı pür-gevher ü gencîne-i dînâr u direm
2692. bulmuş anınla zaman feyz-i şerefdan behre eylemişrüy-ı zemîni bu gülîstân-ı irem
2693. hâsılı ikisi de kadr ü şerefle mümtaz fark eğer var ise allâhu te'âlâ a'lem
2694. sebep-i kadri anın ıyd-ı mübârek-fitrat şeref-i'bahtı bunun dâver-i ferhunde şivem
2695. şem'-i meh pertev-i bezm-i harem-i dîn ü düvel mâh-ı hurşid-i fûrûğ-ı felek-cûd u himem
2696. kişver-i câha cihân-dâver-i gerdûn-mesned mülk-i lutfâ şeh-i meh-çaker-i seyyâre-haşem
2697. hâmi-i şer'-i beni hüccet-i ehl-i sünnet kible-i mülk ü milel ka"be-i erkân-ı ümem
2698. müftî-i devr-i zaman mâhasal-i kevn ü mekân sûret-i cevher-i cân ma'ni-i lafz-ı âlem
2699. o şeh-i tahtgeh-i memleket-i dâniş kim mülk-i ma'nâda süleymânlık eder bî-hâtem
2700. vâdî-i fikri fûtûhât-ı kemâle meslek dergeh-i fazlı füyûzât-ı ulûma maksem
2701. gerd-i hâk-ı kademi rûşenî-i çeşm-i emel feyz-i ihsân-ı kefi zindegî-i cân-ı kerem
2702. âsaf-ı ma'deleti hâris-i mülk-i insaf kahramân-ı gazabı saf-şiken-i hayl-i sitem
2703. hıttâ-i fazlına iklîm-i adalet mülhakkışver-i himmetine mülk-i mürüvvet munzamm
2704. akl-ı evvel gibi ef âli metânetde mesel subh-ı sâni gibi akvâli sadâkatda alem
2705. adli ger istese islâh-ı mazarrât-ı cihan nûş-dârû-yı şifâ-sâz ola niş-i erkam
2706. lutfu gösterse ger emvâce rûsûm-ı bezli kesret-i dürr ü güherden kem ola sâhil-i yemm
2707. dâverâ nâm-verâ dâd-penâhâ sadra ey sûtûde-halef-i sıdk-ı ımâm-ı a'zam
2708. sensin ol kim dil-i danana olur bir demde nice bin müşkil-i pür-nükte ma'ânî mülhem
2709. olsa eflâke zamîrin göz ucuyla nazır görünürdü dil-i îsâdaki râz-ı mübhem
2710. şem'-i fânûs-ı habâb eylese hıfzın sereri bâd-ı sarsarda güzâr etse ana vermez elem
2711. olsa ger tab'-ı nebâhtâta mürebbî gazabın gürbe-i bîd ola bâzû-şiken-i şîr-i ücem
2712. derd-i hırmanatabîb olsa revadır kalemin hokka-i çinî devât ana mürekkeb merhem
2713. şâhid-i memlekete çeşm-i siyehdir o devât nâvek-i gamze-i dil-dûzudur anın o kalem
2714. ne kalem bir büt-i ra'nâ ki hırâmân olsa zîr-i payında kılar zülf-i siyahın derhem
2715. o sehî-kâmet-i pür-şive ki reftâr etmez etmeyince dür-i güftân nisâr-ı makdem
2716. ey ömer-adl ü alî-ilm ü aristo-hikmet ve'y hızır-dâniş ü ahmed-reviş ü îsâ-dem
2717. necm-i baht-ı felek-ârâna yemîn ü sevgend kuvvet-i tâli' ü ikbâlîne sevgend ü kasem
2718. ki bu ma'nâ idi hatırdâ medâr-ı fikrim eylemişdi bu medar üzre karâr endîşem
2719. yâ verem medhin ile mülk-i vücûdarevnağ yâ tutam gayretile râh-ı beyâbân-ı adem
2720. demidir eyler isem da'vî-i isbât-ı hüner sıdk-ı da'vâma eder şimdi şehâdet âlem
2721. zer-i nev-sikke kadar rağbeti var sözlerimin nâm-ı pâkin edeli nâsiye-i nazma rakam
2722. kapladı medhin ile rûmu sevâd-ı nazmım hinde azm etse n'ola reşk ile yârân-ı acem
2723. rütbe-i nazmımı inkâr edemez kimse meğer kendi mikdârım bilmez bir-iki lâ-yefhem
2724. kadrim amma ki bilip münkir olan ehl-i hased her ne derse ko desin çekmezsin asla ana gam
2725. tab'-ı keç-fikr-i hasûd u suhan-ı nâzik ü şûh dîde-i pür-havel ü gamze-i pür-nâz ü sitem
2726. tualım olmuş anın dahi edası rengin reng-i yâkûta beraber mi olur reng-i bakam
2727. kuvvet-i tabîde ger vârise teslîm edelim ola mı hayder-i kerrâra mukabil rüstem
2728. benim ol şâ'ir-i hoş-nükte ki her lafzımda nefy-i gam müzmer ü isbât-ı meserret müdgam
2729. nefehât-ı suhanım gülşen-i efkâra nesîm reşehât-ı kalemin bâğ-ı hayâle şebnem
2730. eder ebkâr-ı ma'ânîyi perî-veş da'vet basdığmca kalemin dâ'ire-i nazma kadem
2731. erdi söz gayete nef î nice bir lâf ü güzâf lâfı ko durma du'â kıl ki odur şimdi ehemm
2732. nitekim ıyd erişip ede cihani teşrif nitekim ola cihan ıyd ile şâd u hurrem
2733. bula zâtıyla şeref mesned-i sadr-ı devlet neşve-i devlet ile gönlü ferah-nâk ola hem
2734. şâhid-i bahtına ikbâl ü sa'âdet meftun harem-i devletine lutf ü mürüvvet mahrem
2735. bârekallâh ey behişt-âbâd u ey reşk-i cinân sânekallâh ey serây-ı dilgüşâ vü dilsitâh
2736. sütte-i bâbile payende esâs-ı kâ'inât tarh-ı matbû'ıyla nâzende zemîn ü âsmân
2737. görmemişir çarh-ı çârûmla behiştî seyr eden böyle bir rûşen-makâm u böyle bir hurrem-mekân
2738. dergeh-i devlet-penâhı mültecâ-yı hâs u âm hâk-i pâk-i âsitânı bûse-cây-ı ins ü cân
2739. turra-i tâk u revâkı hem-ser-i zâtû'l-bürüc sâye-i sakf-ı bülendi h'âb-gâh-ı ahterân
2740. piş-i dergâhında ber-pâ saf nişinân-ı felek zîr-i evvânmda pervâz etmede kerrûbiyân
2741. resm-i gülmiñ-ı deri gül-bang-ı murg-ı bâmidir gişen-i dehre veren berk ü nevây-ı câvidân
2742. günc-i halvet-hânesinde ilm ü irfan münzevî küşe-i bâmında ikbâl ü sa'âdet pâsibân
2743. rast kılca kaddini ermez yine kasrına çarh ede tertîb anâsırdan meğer kim nerdübân
2744. misk-i ezfer yerine korlardı anı nâfeye ger sabâ hâk-i derin iletaydi çine armağan
2745. irtifâ'm almağa olmuş mühendis çarh ana mihrî usturlâb edip kılmış şu'â'm rîsmân

2746. çüp-ı zerin ile eyler her seher ızhâr-ı şevk olmağa der-hân-ı dergâhı şeh-i hâver-sitân
2747. muntazır her gece çarh-ı pür-kevâkible kamer yakmağa sahnında bir şem-i murassa' şem'dân
2748. zîr-ı takında fûrûzân şem-i kâfûrî deñil oldu zer-peykân ile sehmi sa'âdet der-kemân
2749. kubbesinde levha-i sîmîn ile gülmîh-ı zer müşteridir kim felekde mân ile etmiş kıran
2750. her ruhâm-ı ferşi bir âyîne-i âlem-nümâ her gezen ferrâşı bir iskender-i gîfî-sitân
2751. zerre-nûr-ı şemsesi pîrâye-i hurşîd ü mâh rîze-seng-i mermeri sermâye-i derya vü kân
2752. kâtre^âb-ı havzı reşk-i cûybâr-ı selsebîl muşt-ı hâk-i rehğûzân sümme-i hûr-ı cinân
2753. mevlevîdir san o şadırvân-ı sergerdânı kim hem döner hem eşkini eyler safâsından revân
2754. zer-külâhıyla yahud bir dilber-i rakkâsdır bir ayag üzre semâ' etmekde dâmen-der-meyân
2755. haste-i derd ü gama âb u hevâsı sâz-kâr mübtelâ-yı kahr-ı dehre dergehi kehfü'1-emân
2756. çekmeğe meyl-i şihâb ile felekler çeşmine dûdı kuhl-ıruşenâdır dûdgâhı sümie-dân
2757. berk urur revzenlerinde.âb-gîne camlar gösterir dünyâda cennet olduğun günden ıyân
2758. bir safa var câm-ı billurunda kim âyîne-veş kim bakarsa görünür gönlündeki râz-ı nihân
2759. bir mülûku gül-sitândır hüsha-i gülzân kim câ-be-câ mühr-i süleyman resmidir ana nişan
2760. ka*be-i îslâmdır dersem acep mi shahibin şeyhülislâm eylemiş lutf-ı hudâ-yı müste'ân
2761. ol hudâvend-i hüdâvendân-ı fazl u câh kim ilm ü irfâmyla olmuşizz ü devlet tev'emân
2762. avn-i millet fahr-ı ümmet müsteşâr-ı saltanat âlem-i himmetcihân-ı mekrûmet cân-ı cihan
2763. merkez-i pergâr-ı dâniş kutb-ı gerdûn-ihüner mâlik-i mülk-i fazâ'il müffî-devri zaman
2764. fitne-bend-i dehr-i dün müşkil-güşâ-yı rûzgâr çâre-sâz-ı dîn ü devlet feylesof-ı kârdan
2765. âsumân-ı mülke re'yi âftâb-ı bî-zevâl gülsitân-ı dehre lutfu nevbahâr-ı bî-hazân
2766. bânû-yı halvet-serây-ı fikrine şeb perdedâr nev-arûs-ı hacle-i re'yine subh âyinedân
2767. meh stab-ı râ'iz-i bahtmdasat-ı nukre-kûb çarh bezm-i sâkî-i cûdunda câm-ı zer-nişân
2768. câme-i ikbâlîne devlet tîrâz-ı âstîn hâne-i iclâlîne himmet revâk-ı âsitân
2769. nokta-i kilki izâr-ı şâhid-i ma'nâya hâl cevher-i rûh-ı kelâmı kâleb-i irfana cân
2770. her pulu bir dâğ-ı âteş-nâk olur mâhîlerin ger nesîm-i lutfu külhandan yana olsa vezân
2771. dâverâ dâniş-verâ sadra efâzil-perverâey cihân-sâlâr-ı iklim-i ma'ânî vü beyân
2772. sensin ol dârende-i yarlıg-ı ahkâm-ı kader hâmen olmuşdur rumuz-ı âsmânatercemân
2773. şöyle pür-emn oldu devrânında dünyâ kim senin cây-ı fitne kûşe-i ebrû-yı dilberdir hemân
2774. gönçe-veş açılmadık devrindebir dil kalmadı nev bahâr-ı devletin dünyâyı etdi gülsitân
2775. tâb-ı hürşîd-i siteni sûzân ederdî âlemi ger sehâb-ı adi ü dadın olmasaydı sâyebân
2776. halk-ı âlem ser-te-ser bîmâr-ı derd-i ihtiyâç dehr bir dârûş-şifâ lutfun tabîb-i mihribân
2777. çeşme-i âb-ı hayât-ı feyzdur tab'm n'ola kilki-i halkârî olursa ana zerrîn-nâvdân
2778. sânına nisbetefâzil müstehikkân-ı zekât devlet-i fazl ile sen sahib-nisâb-ı kâmrân
2779. hâtıra esnâ-yı evsâfında feyz-i şekkilde lâyih oldu âşıkâna bir gazelde nâ-gehân
2780. olmasa mecnûn-ı aşkı ol mehin ger âsmân nesr-i tâ'ir eylemezdi başı üzre âşiyân
2781. didelerdir zahir ü bâtın cemâlin seyrine dilde zahm-ı nevk-i tînn tende dâğ-ı hûn-feşân
2782. dikdi na'l-i sîneme çeşmin sinân-ı gamzesin nizesinihalkadan gûyâ geçirdi khramân
2783. hâne-i ağyar u uşşâka tenezzül eylemez bir hümâdır ol peri amma hümâ-yı lâ-mekân
2784. tab-ı nefî bülbül-i gûyâdır ol gülşende kim gonca-veş dem-bestedir anda dehân-ı şâ'irân
2785. tâb-ı gamdan şu'le-i sûzân olur ağızında dil olmasam medhinle ger süsen gibi ratbül-lisân
2786. başladıkça vasfına başlar hücumu veridat şöyle kim takat getirmez anı takirre zeban
2787. yer bulunmaz gâh olur mihmân-serây-ı sîneyle ol kadar uğrar ma'ânî kişverinden kârbân
2788. erişirdi gûşuma âvâz-ı tahsîn-i meleik medhine ger âsitânında varıp açsam dehân
2789. arsa-i pehnâ-yı ma'nâyı kılar pür-zelzele şehsüvâr-ı tab'ım etserahş-ı fikri zîr-i rân
2790. vâdî-i medhinde cevânnetdiğiyçün yaraşır atlas-ı çarh olsa rahş-ı tab'ıma bergüstvân
2791. arsa-i medh ü sananın haddi yok pâyânı yok peyk-i endîşe acep mi olsa bitâb ü tüvân
2792. edelim sıdk u niyaz ile du'â şimdengeri tâ ki makbul olduğunda kalmaya reyb ü gümân
2793. nitekim ola esâs-ı kasr-ı gerdûn payidar zîver-i eyvan ola ana nücûm u kehkeşân
2794. olsun erkânı müretteb ol sa'âdet-hânenin kopmasın bir taşu ger kopsa yerinden ferkadân
2795. devlet ü ömr ile ber-hürdâr edip hak sahibin haşre dek ma'mûr u âbâdân ola ol hanedan
2796. girih-i gonca-i maksûdumu çarh etmedi hall pençe-i mihr-i cihân-tâbı meğer oldu eşell
2797. esmedi bâd-ı himem doğmadı hurşîd-i kerem kaldı pejmürde vü efsürde gülistân-ı emel
2798. rûzigâr etdi heba berk-i hevâ vü hevesi gülbûn-ı gülşen-i ikbâle dahi ermeden el
2799. âleme câm-ı safa sunduğu dem bana felek bir kadeh sunmadı kim vermeye bin dürlü kesel
2800. el safa câmınıaldıkça ele reşk ile ben hûn-ı dil nûş ederim bâde-i gülgûna bedel
2801. dilde bünyâd-ı serâ-yı gam u gussa muhkem kalmadı kâh-ı safâdan meğer âsâr-ı tale
2802. benim ol zâr u perâkende-dil ü tab' u dimağ ki felek eyledi ahvâlîmi bir bir muhtell
2803. hatırım şâhsüvârm gama cev-angeh meşrebim turfa-gazâlân-ı belâyâ hiünhel

2804. katre-i eskim ile rûy-ı zemîn taze vü ter dûde-i ahım feleğe perde-i müşğîn-i hacel
2805. görmesin deyü gözüm rûy-ı arûs-ı bahtı çeker ahım feleğe perde-i müşğîn-i hacel
2806. ermesin menzil-i maksûda deyü peyk-i heves serteser eskim eder arsa-i dünyâyı dahal
2807. kevkeb-i tâli'imîn yok bana hüsn-i nazarı hışm ile şöyle bakar kim edenzhâr-ı hivel
2808. ka'r-ı târik-çeh-i gamda ben yâ göremez dîde-i baht-ı siyeh-kânma yâ indi sebel
2809. bilemem ben de sitâremde nedir bu kevkeb reşk ederler ana te'sîrdemirîh u zuhal
2810. nice yıl aksine dönse yine çarh-ı gerdan olmaya rişte-i dilden girih-i gam mûnhall
2811. bu belâ ile ki takat komamışdır dilde bu felâketle ki âlemde benim darb-ı mesel
2812. yine hatırda teselli bulunur bakdıka görünür dilde bu ma'nâ-yı latîfû mücmel
2813. nice bir kevkeb-i baht ile bu bahs ü gavgâ nice bir tâli-i bed-ahd ile bîhûde cedel
2814. dâğ-ı hırmân ile sînem pür olursa yeridir tîğ-ı bîdâd çekip gam beni öldürse mahal
2815. niçün ol fâzîl-i devrâna varup arz etmem k'ide bir lutf ile bin müşkilimi ol dem hall
2816. ol ki ahkâm-ı kaderden ne olursa zahir nakşî mir'ât-ı zamirinde görünür evvel
2817. ol ki etvâr-ı felekden ne görürse münker döndürür aksine ol an komaz anı mühmel
2818. müftî-i maşruk u mağrib ki kavî olmadadır icthâdiyle anın şer'-i nebiyy-i mürsel
2819. muktedâ-yı ulemâ server-i hayl-i fudalâ mültecâ-yı vüzerâ dâver-i dîn fahr-i milel
2820. hâkim-i mahkeme-pîrâ-yı şer'at ki bulur her dem emriyle meyân-ı hak u bâtil faysal
2821. nevbahâr-ı çemen-i bâğ-ı adalet kolamaz devr-i adhnde gûşâde gül-i bostân-ı hiyel
2822. îtidâl istese ger adli umûr-ı dehr veremez bâd-ı hazân revnak-ı gülzâra halel
2823. hükmü bir mertebe câri ki eğer emr etse şöyle râm etmiş ana âlemi hallâk-ı ezel
2824. çıka derya ser-i kuhsâra hılâf-ı mu'tâd ser-fürû eyleye gavvâs gibi bahre cebel
2825. serverâ nâmverâ fâzıl-ı ferhunde-dilâ ey hudâvend-ifuhûl-i ulemâ-yı kümmel
2826. sensin ol fâzıl-ı bî-misl ü mu'âdil ki felek görmemiştir dahi devr edeli senden efdal
2827. mantığın yine beyân etmeğe kadirdir anı gitse mahv olsa eğer kâide-i nahv ü ilel
2828. kadrin ol mertebe kim mas'ad-ı ilâ-yı melek tâ'ir-i devletine mehbit-i dîn u esfel
2829. lutfun ol mertebe kim kârgah-ı âlemde komadı illet ü esbaba yeriyle medhal
2830. yitirirdi yolunu subha çıkınca hûrşîd yakmasa bedraka-i re'y-i münîrin meş'al
2831. dūd-ı âh eyler idi âyîne-i çarhı siyah pertev-i ma'deletin urmasa ana saykal
2832. haşre dek hâmemi medhinde ederdim carî sedd-i reh olmasa ger nükte-i mâ kail ü dell(*)
2833. benim ol nef î-i etkende ki şimdi etdim hâk-i dergâhına yüz sürmeği aksâ-yı emel
2834. nice takrir edeyim hâlîmi sultânıma kim gam-ı mâzîyi komaz dilde gam-ı müstakbel
2835. çekmezin sâgar-ı bezm-i kereminden elimi bir ayak suna meğer sâkî-i sahbâ-yı ecel
2836. kullarınla oturup hidmetin etsek derler celesû hayre celisin amelî hayre amel(**)
2837. yazılan sinede ihlâs-ı ubûdiyyetdir dâğlar noktaları şerhalanmdır cedvel
2838. yaraşır sem'-i şerifinde dūr-ı güftârımnitekim gûşe-i gûş-ı güle dürdâne-i tall
2839. lafz-ı rengin musaffa vü edâ-yı nemim giydirir şâhid-i ma'nâya libâs-ı mühmel
2840. her ne gevher ki çıkarsam sade-i dilden eder bîkr-i fikr-i şu'arâ gûytı girîbân-ı hulel
2841. lîk hur-ı mühre kadar kıymetini bilmezler bir bölük bî-hîred ü mâsadak-ı "belhüm edall"(*)
2842. demidir sıdk u safa ile du'â eyleyelim tâ kabul ede anı hazret-i hakk azze ve celi
2843. nitekim her ser-i sâl erişe rûz-ı nevruz cilvegâhın ede hurşîd-i felek burc-ı hamel
2844. gece gündüz nitekim ola tedahülde müdâm eşheb-i rûz ede edhem-i şâmî ercel
2845. râ'iz-i bahıtnı olup rahş-ı murâd üzere süvâr eşheb ü edhem-i rûz ü şeb ola ana kütel
2846. hayme-i kadrini gerdûn gibi hakk ede bülend ola zımnında hepencüm gibi erbâb-ı düvel
2847. hamdülilâh yine insafa gelip çarh-ı anîd eyledibahtım ile ahd-ı vifâkı tecdîd
2848. ne acep döndü murâd üzere yine olmuş iken böyle bir devr-i muvafık feleğe emr-i batd
2849. ol kadar döndü murâdımca ki her bir demde etdi sad-sâle telâfî-i gam-ı ahd-imedîd
2850. başladı hem yine bir devre ki gitdikce eder eseri kâ'ide-i ahd-i vifâkı temhîd
2851. habbezâ devr-i dilârâ-yı cihân-pîrâ kim verdi eyyama serâser eseri revnak-ı ıyd
2852. buldu ziyinet ruh-ı dilber gibi rûy-ı eyyam oldu rûşen dil-i hûrşîd gibi çeşm-i ümmîd
2853. levhaşallâh zihî cilveee-i hüsn-i tâli' bârekallâh zihî kevkebe-i baht-ı sa'îd
2854. böyle bir mevsim-i ferhunde-eser kim âlem bulur endîşe-i feyziyle neşât-ı câvîd
2855. niçün ol feyz-i safâ-güsteri ehl-i dâniş eylemez tab'ına sermâye-i mazmûn-ı müftîd
2856. bir safa buldu bu takrîb ile tab.'im gûyâ oldu bezm-itarab-ı ma'niye câm-ı cemşîd
2857. yine düşdü ser-i endîşeme sevda-yısuhan yinekopdu dil ü candan söze bir şevk-i cedîd
2858. bî-tereddüd taleb-i feyz için oldum fi'î-hâl evliyâ-yt suhane sıdk-ı irâdetle mürîd
2859. kuvvet-i câzibe-i sıdkımı gör bir yerden oldu âsâr-ı teveccühleri tab'ımda bedîd
2860. her ne müşkül işi düşdüyse reh-i ma'nâda kıldı endîşemi tevfik-i ilâhî te'yîd
2861. eyledi sun'-ı meded-kârî-i feyyâz-ı ezel hâmemi kulf-ı der-i genc-i ma'ânîye kilîd

2862. hâsılı terbiyet-i feyz ile oldu nazmım müsta'idd-i şeref-i medh-i hudâvend-i ferîd
2863. bu hanîfe-şiyem olşeyh-i efâzıl ki olur bû alî medrese-i hikmet ü fazlında mu'îd
2864. mürşid-i savma'a-i halvetiyân-ı ma'nâ dâniş-âmûz-ı dil-i akl-ı kül-i üstâd-ı reşid
2865. hâkim-imahkeme-i şer'-i şerîf-i nebevî mazhar-ı sırr-ı kemâl-i kerem-i rabb-i mecîd
2866. kişver-i ma'delete dâver-i mehdî-sîret âlem-i câha cihânân-ı mesîhâ-tecrîd
2867. müftî-i devr-i zaman es'ad efendi ki felek eder imzasını pîşânî-i mihre tesvîd
2868. mesned-ârâ-yı fazîlet ki sunulmuş eline kilik-i fetvâ-yı şer'at be-tarîkî't-te'bîd
2869. nâfizü'1-hükm-i şer'atki urur dest-i kaza sûret-i hüccet-i ahkâmma mühr-i te'kid
2870. nükte-perdâz-ı ma'ânî ki beyân-ı kalemi hall eder müşkil-i râz-ı feleği bî-ta'kid
2871. dili genc-i güher-i ma'rifet-i rabbânî sözü miftâh-ı der-i mahzen-i srr-ı tevhd
2872. nâmesi nüsha-i mecmû'a-i esrâr-ı ezel hâmesi lûle-i ser-çeşme-i feyz-i câvîd
2873. görünür hâl-i siyeh gibi rûh-ı dilberde düşse ger âyîne-i re'yine aks-i hûrşid
2874. atsa endîşesi ger çarha kemend-i re'yin gündüz olur gecede kâhkeşân gibi bedîd
2875. hükmü er estese tebdîl-i nihâd-ı ezdâd aks olur reng-i duhân-ı siyeh ü nûr-ı sefîd
2876. adli ger nehy-i fesâd etse umûm üzre olur gerden-i fitne zencîr-i ceza habl-i verîd
2877. etse hâsiyyet-i temkini sirayet âba mevc olur rehğüzer-i sarsara bir sedd-i sedîd
2878. bulsa ger hiddet-i azminden eser-i tab'-ı hevâ bâd-ı perr-i megesi sedd edemez kûh-ı hadîd
2879. olsa ger sâye-i dest-i kereminden behre pençe-i mihr-i zer-efşâna döner dest-i ümîd
2880. olsa ger nâmiyede kuvvet-i kahr u gazabı çâk ederdi dil-i pûlâdı ser-i hançer-i bîd
2881. dâniş-efrûz hıdvâ suhan-ârâ sadra ey hüner mend-i yegâne hüner-endûz-ı vahîd
2882. benim ol şâ'ir-i hak-gûy u cerî kim edemez tab'ima nâdire-sencân-ı müzevvir taklîd
2883. nâvek-endâz-ı hayâüm ki benim havfımden iki tîrkeş götürür gamze-i çeşm-i nâhîd
2884. husrev-i kişver-i nazmım ki debîrân-ı hayâl eder elkâbımı her dilde bu güne tesvîd
2885. alem-efrûz-ı beyân enverî-i devr-i zaman suhan-ârâ-yı cihan muhterî-i tarz-ı cedîd
2886. hâmem ol ebr-i güher-pâş-ı suhandir kim eder sadef-i sâmi'a-i âlemi pür-mürvârîd
2887. nazmım ol sikl-i güherdir kim olur hemvâre halka tahmîn-i bahâsı sebeb-i güft ü şinîd
2888. ukde-i reşk ü hased yok dil-i bî-bâkimde olmasa nazm-ı selâsimdeacep mi talcîd
2889. söz tamâm oldu ko lâf-ı sunanı ey nefî gam-ı reşk ile helak oldu yeter hasm-ı anîd
2890. el açıp sıdk u niyaz ile du'âyâ demidir eyle deryûze-i bâb-ı kerem-i rabb-i mecîd
2891. tâ ki insafa geüp gâhî sipihri-i gaddar ede ehl-i dil ü tab' ile vifâkı tecdîd
2892. sadr-ı fetvada mü'ebbed ola hem gitdikçe devlet ü rif at ü iclâlin hakk ede mezîd
2893. şükr kim bir bârgâh-ı lutfâ kıldım intisâb kim olur hâk-i derinden baht u devlet behre-yâb
2894. şükr kim bir dergeh-i ikbâle etdim istinâd kim olur himmet nasîb-i feyz-i cûdundan nisâb
2895. bahtımı bir âsitâna pâsibân etdi felek kim sadâ-yı kûs-ı devletle gözümde gitdi h'âb
2896. ol cenâb-ı âsmân-rif at ki olsa yaraşır hâr u hâşâk-ı deri müjgân-ı çeşm-i âftâb
2897. ol der-i çâker-nevâz u bende-perver kim eder halkasın bî-ihyâr azadeler tavk-ı rikâb
2898. âsmân-ı dîn ü devletdir o âlî-âsitân matla'-ı mihr-i cihân-tâb-ı sa'âdetdir o bâb
2899. râst-gerdiş âsmân-ı sifle-hasım u ehl-i dost âlem-ârâ âftâb-ı cehl-sûz u ilm-i tâb
2900. ol sipihri-i ilm ü fazl u âftâb olmuş ana pertev-i re'y-i münîr dâver-i devlet-me'âb
2901. mehdî-i îsâ-nefes nu'mân-ı mâtem-mekrûmet hızr-ı yûsuf-tal'at eflâtûn-ı îskender-cenâb
2902. peyrev-i ashâb-ı peygamber imâm-ı ehl-i dîn hayder-i osmân-şiyem siddîk-ı fârûk-ihyâb
2903. muzhir-i şer'-i muhammed mazhar-ı sırr-ı ehad zahir u bâtında zât-ı ahmede nâ'ib-menâb
2904. necm-i baht-ı kâ'inât es'ad efendi kim eder sa'd-i ekber hâk-i payından sa'âdet-iktisâb
2905. ol ki şem'-i rûşen-i pür-tâb-ı nûr-ire'yidir hânümân-sûz-ı hatâ vü meclis-efrûz-ı savâb
2906. ol ki âb-ı pâk-ı pür-embvâc-ı bahr-ı lutfudur çehre-şûy-ı şefkat ü keştî nigûn-sâr-ı itâb
2907. devr-i lutfu gülsitân-ı âleme fasl-ı bahar ahd-i adli rûzgâr-ı pîre eyyâm-ı şebâb
2908. avn-ı insâfiyla mülk-i ma'delet bî-ihyâl sadme-i kahnyla iklim-i sitem pür-inkılâb
2909. edhem-i iclâline birraht-ı sîmîn kehkeşân eşheb-i ikbâline bir na'l-i zerrin âftâb
2910. re'yi pîr-i zü-fünûn bahtı civân-ı pür-şükûh olsa etvân n'ola makbûl-ı tab'-ı şeyh u şâb
2911. verse tab'-ı âteşe ger tâb-ı kahn takvîyet ka'r-ı deryada dil-i haradan eyler iltihâb
2912. ger mizâc-ı âba verse hıfz u adli terbiyet küre-i âteş-fürûz olurdu bin yıl bir habâb
2913. şöyledir te'sîr-i zühd ü tâ'atî âlemde kim etse bir bezm ehline himmet olur bî-iriyâb
2914. sâkiye tâc-ı inâbet câm-ı gam-fersâ-yı mey mutribe tevhd-i bârî nağme-i çeng ü rebâb
2915. kâmkârâ serverâ sadra mekârim-perverâ ey cihân-dâver felek-yâver hıdvî-i kâmyâb
2916. sensin ol deryâ-yı bî-pâyân-ı dâniş kim olur dürr-i lafzın zîb-i gûş u gerden-i ümmü'l-kitâb
2917. her hayâlin saykal-ı âyîne-i hüsn-i edâ her kelâmın gevher-i gencîne-i faslu'l-hitâb
2918. fitne bir kişverde devrinde uzatmaz zulme el mülk-i hüsn içre meğer kim turra-i pür-pîç ü tâb

2919. ger erişse nûkhet-i bâd u bahâr-ı ismetin dûzah-ı isyan olurdu reşk-i firdevs-i sevâb
2920. hâksâr-ı dergeh-i kadr-i bülendin âsmân şerm-sâr-ı dest-i derya feyz-i ihsanın sehâb
2921. dîv-i buhlu hıttâ-i cûdunda olmuş rahm için keff-i destin âsmân u kilik-i zerrînin şihâb
2922. bir şeb-i târikdir gûyâ sevâd-ı kâ'inât tab u nûr-ı kevkeb-i ikbâl ü bahtın mâhtâb
2923. kişver-i câh ü celâlindir o mülk-i bî-kerân ki anı tayy etmeğe peyk-i kader edip şitâb
2924. ermeden pâyânına payı kalıp refârdan etdi kat kat âb ile peyda değıldir nûh-kıbâb
2925. medhine ma'nen yine etmez kifayet olsa ger nazmımın her sâde beyti bir kitâb-ı müstetâb
2926. feyz-i mihr-i iltifatındır ki etdi tab'imı saf u rengin nüktelerle ma'den-i la'-i müzâb
2927. istedim ol şevkile gavvâs-ı bahr-i fikr olup zîver-i sem'-i kabul olmağa lâyıq dürr-i nâb
2928. silk-i nazma ol kadar çekdim dür-i sîrâbı kim tâb-ı endîşeyle etdim bahr-ı ma'nâyı serâb
2929. lafz-ı rûşeniçre ma'nâ-yı latifi gösterip câm-ı billûr-ı safâ-bahşâ kodum sâfhi şarâb
2930. reng-i lafz u nûkhet-i ma'nâ-yı nazm-ı pâkime n'ola eylerse hased rûy-ı gül ü bûy-ı gülâb
2931. bir gülistandır kasidem kim safa vermiş ana bu neşât-engîz ü cân-perver gazel mânend-i âb
2932. göz ucuyla âşika geh lutf eder gâhî itâb bir su'âle yer komaz ol gamze-i hâzır-cevâb
2933. çeşmi bezm-i fitnekurmuş işve câm almış ele bâde-i nâz ileetmişgamzesin mest ü harâb
2934. lebleri üzre gubâr-ı hatt-ı nev-hîzi değıl nâfe-i âhû-yı çeşminden dökülmüş müşk-i nâb
2935. çeşm-i mesti tîg çekmiş gamzeden bir kahraman ebrû-yı müşkini bir şemşîrder hâlf-kırâb
2936. nice tutsun tîr-i yâra sinenin nefi nişan anı kor mu bir karâr üzre dil-i pür-iztirâb
2937. ben o mîr-i meclis-i nazmım ki bezm-i ma'rifet sûz-ı şîr ü reşha-i nâmemle buldu âb u tâb
2938. bir serây-ı dilgüşâdır her biri ebyâtımın cilveger sahnında ebkâr-ı ma'ânî bî-hicâb
2939. yaraşır dense sevâd-ı hatda bikr-i fikrime pâk-dâmen şâhid-i meh-tal'at ü müşğîn-nikâb
2940. tab'im ol bahr-ı güher-pâş-ı suhandir kim anın rîze-seng-i sahilinden ter düşer dürr-i hoş-âb
2941. bâ-husûs etdim arûs-ı medhini tezyin için bir bir andan gevher-i mazmûn-ı hâsı intihâb
2942. ben öğünmem rahş-ı tab' her kimin çâlâk ise işte meydân-ı hüner olsun benimle hem-rikâb
2943. vaktidir dest-i edeble bâğbân-ı sıdk-ı pâk olsa gülçîn-i gülistân-ı du'â-yı müstecâb
2944. tâ ola bu hayme-i pîrûze reng-i zer-nigâr arsa-i âlemde ber-pâ bî-sûtûn u bî-tınâb
2945. çetr-i ikbâlin ola kevn ü mekâna sâye-bân sayesinde kâ'inât âsûde tâ rûz-ı hisâb
2946. müjde halk-ı âleme kim lutf-ı rabbü'l-âlemîn kâ'inâtı devlet-i sejrmedle kıldı kâmbîn
2947. müjde hayl-i müsta'iddân-ı perîşân-hâle kim oldu nadim aksine devr etmeden çarh-ı berîn
2948. müjde erbâb-ı kemâl ü ehl-imülk ü mâla kim yine ma'mûr olmağa meyi eyledi dünyâ vü dîn
2949. ya'ni sadr-ı a'zamin serdâr edip şâh-ı cihan eyledi ana nizâmülmülk-i ahdi câ-nişîn
2950. n'ola bu sabit o seyyar olsa çarh-ı devletin kutbudur bu mihridir ol safder-i nûsret-karîn
2951. çıkdı teshir etmeğe gün gibi mülk-i şarkı ol bekledi bu mesnedin mânend-i subh-ı râsön
2952. subh amma subh-ı rûz-ı devlet-i ferhunde-fâl kim çeker hûşîdi hasm-ı devlete şemşîr-i kin
2953. habbezâ dîvân-ı âlî kim anı teşrif ede böyle düstûr-ı ahâlf-perver-i dâniş-güzîn
2954. habbezâ erkân-ı devlet kim ana revnak vere böyle sadr-ı memleket-ârâ müşîr-i hurde-bîn
2955. zîb-i erkân zîver-i dîvân vezîr-i şeh-nişân sâhib-i lutf-ı firâvân mâlik-i re'y-i rezîn
2956. kâmkâr-ı mülk ü millet iffihâr-ı saltanat hâris-i kânûn-ı devlet nâsır-ı ahkâm-ı dîn
2957. hazret-i paşa-yı dîn-perver ki zât-ı kâmilî olmuş isti'dâd ile hem-nâm-ı fahrü'l-mürselîn
2958. mâh-ı mülk-ârâ-yı gerdûn-ı vezâret kim olur nûr-ı re'yinden nihân şem'-i revâk-ı çârûmîn
2959. pertev-i hûşîd-i re'yi şem'-i eyvân-ı felek sâye-i çetr-i celâli hâk ruhsâr-ı zemîn
2960. râyet-i iclâline mihr-i zafer mâh-ı alemhâtem-i ikbâline resm-i kerem nak-ı nigîn
2961. meşrebinden bir rivayet çeşme-i âb-ı hayât meclisinden bir hikâyet ravza-i huld-ı berîn
2962. matla'u'1-envâr-ı mihri sîne-i erbâb-ı dil mahzenü'1-esrâr-ı ihlâsı kulûb-ı ârifîn
2963. lutfunu a'lâ vü ednâ gördüğün izhâr eder asmanda nakd-ı encüm hâkde genc-i defin
2964. n'ola hem zer hem güher bezi etse desti âleme kîse-i derya vü kândır sâ'dinde âstîn
2965. aksa âb-ı çeşme-i lutfu eder sahraların hâr-ı huşkin gonca haşâk-i dürüştin yâsemîn
2966. düşse tâb-ı şu'le-i kahn eder deryaların dürrin ahker-pâre girdabın tenûr-ı âteşin
2967. yazsa vâf-ı nûkhet-i hulkunu bir sâhib-suhan bezm-i nazma hâmesi olur buhûr-ı anberîn
2968. hükmü ger tedbîl-i meşreb istese ol dem eder şehd-i şîrîni şereng ü zehr-i telhî engübîn
2969. âsefâ deryâ-kefâ dîn-perverâ dânişverâ ey vezîr-i âsmân-kadr-i şeh-i rûy-ı zemîn
2970. sensin ol kim eyledi sıyt u sadâ-yı himmetin âlemi pür-velvele tâs-ı sipihri pür-tanîn
2971. ger süleymânın sa'âdetle sen olsan âsafı bir dem ârâm eylemezdi dîvde engüşterin
2972. ger mizâc-ı bâda verse adi ü dadın terbiyet turra-i sünbül perîşânîkdan olurdu emîn
2973. kûşe-i ebruda ancak gamze-i dilber değıl kanda fitne var ise devrinde oldu der-kemîn
2974. tâk-ı eyvân-ı celâlindir o âlf-bârgâh kim erişmez ana sehmi fikr-i erbâb-ı yakîn
2975. etmese ger ârzû-yı secde-i hâk-i derin mihrin olmazdı vücûdu cümleten rûy u cebîn

2976. herkesin haddi değil hak üzere medhin kim eğer muhtasar ta'rif olursa böyle memdûh-ı güzîn
2977. bin cihan ma'nâ gerek hâzır yâhud nef î gibi bir ser-âmed şâ'ir-i pür-zûr-ı ma'nâ-âferîn
2978. tâ vere hükmün senâ-yı zât-ı âlîşâmın rütbesin nazmın kıla mâ-fevk-ı çarh-ı heftümîn
2979. hak budur ben ol suhan-senc-i ma'ânî-perverim kim olur reşk ü hasedden dâ'imâ endûh-gîn
2980. lafz-ı ma'nî-dâr-ı meh câm-ı şarâb-ı pür-neşât ma'ni-i rengînime la'i-i bütâri-inâzenîn
2981. gevher-i mazmun halâs olmazelimden ger yeri cevher-i hançer gibi olsa hisâr-ı âhenîn
2982. âlem-i ma'nâyı eyler pür-tezelzül çünbişi râ'iz-i tab'im edince rahş-ı fikri zîr-i zîn
2983. bu kasidem ravza-i huld-i ma'ânîdir benim nazm-ı pâki âb-ı kevser bikr-i fikri "hurin in"(*)
2984. yâ sevâd-ı tahtgâh-ı kişver-i endîşedir bir sarây-ı dilgüşâdır anda her beyt-i metîn
2985. yâ cihân-ı nazm-ı âlem-gîrdir olmuş ana vaf-ı bûy-ı hulkunu yâd ettiğim yer mülk-i çin
2986. rişte-i bârîk-i fikr etmez tahammül korkarım mithetinde ol kadar dizdim ana dürr-i semîn
2987. vaktidir şimdengeri etsem du'âlar şevk ile ol du'âlar kim ana âmîn diye rûhu'1-emîn
2988. tâ ola âlemde câri hükm-i kânûn-imünîf tâ ola dünyâda zahir revnak-ı şer'-i mübîn
2989. şer'ü kânunu edip ihya kemâl-i adi ile haşre dek ol mesned-i sadr-ı vezâretde mekîn
2990. eyleye her müşkilin âsân hudâ-yı müste'ân olmaya eksik cenabından gürûh-ı müstetn
2991. her ne emre iştigâl etsen sa'âdetle ola avn-ı rabbânî zahîr ü lutf-ı yezdânî mu'în
2992. emrine âlem müsahhar lutfunu dünyâ esîr zâtına sıhhat mülâzım bahtma devlet karîn
2993. benim ol nâdire-gû şâir-i ma'nâ-perdâz reşk eder mertebe-i şîrime sihr ü i'câz
2994. feyz-bahş olsa eğer tab'-ı suhan-gûyum olur kıssa-perdâz-ı ma'ânî suver-i perde-i râz
2995. şevk-i takririm ile hâtır-ı mazmun hurrem hüsn-i ta'bîrim ile şâhid-ima'nâ tannâz
2996. şîve-i nazmıma erbâb-ı fesâhatmeftûn nağme-i killime kânûn-ı belagat demsâz
2997. tab'-ı rûşen-güherim âyîne-i sûret-i çin bikr-i fikr-i suhanım reşk-i arûsân-ı tırâz
2998. buldu şöhet o kadar hüsn ile bikr-i fikrim ki ana tâlib olan istemez esbâb-ı cihaz
2999. oldu nâzik-suhanım muhteşem ü urfiden n'ola reşk eyleseler rûma irak u şîrâz
3000. âr eder almağa çengâline nesr-i feleği sayd için eylese şehbâz-ı hayâlim pervâz
3001. nice sayyâd-ı sunan var ise devrimde n'ola bir midir hiç şikâr almada bâz şahbaz
3002. rahş-ı endîşem eğer başlasa cevâlâna çıkar eve-i eflâk-i ma'ânîye gubâr-ı tek ü tâz
3003. beyt-i nazmımla şeref buldu zemîn-i eş'âr nitekim ka"be-i hitta-i iklim-i hicaz
3004. ederim da'vî-i tezvirini hasmın ibtâl eylesem hüccet-i mazmûn-ı kelâmım ibraz
3005. gelmedi dahi benim gibi cihân-ı nazma devre âğâz edeli nüh-felek-i dâire-sâz
3006. nükte-senc ü suhan-ârâ vü ma'ânî-perver kı'ta-pîrây u gazel-gûy u kasîde-perdâz
3007. yâ niçün vaf edip olmaya zebanım her dem o şehenşâh-ı diyâr-ı kereme vahy-tırâz
3008. o hüner-mend-i hü mâ-sâye ki isti'dâdı eylemiş dâniş ü iz'ân u kemâli ihrâz
3009. mâh-ı mihr-efser ü encüm-haşem ü çarh-ı serîr sadr-ı dîn-perver ü hasm-efken ü ahhâb-nevâz
3010. ma'delet-kîş ü kerempîşe muhammed paşa revnak-efrûz u şeref-bahş-ı serîr-i iz'ân
3011. âsmân-pâye hudâvend-i cihan kim yaraşır eylese ana felek atlasını pây-endâz
3012. sîreti sûret-i eltâf-ı hudâya ma'nâ hâtın hâzin-i esrâr-ı kazaya hem-râz
3013. evvel-i devleti eyyâm-ı zevale encam gâyet-i himmeti devrân-ı kemâle âğâz
3014. rîze çîn-i ni'amı sofra-güşâ-yı himmet imtilâ-yı keremi dîv-i şikem-perver-i âz
3015. nükhet-i gülşen-i ahlâki nesim-i gül-bîz berk-ı ebr-i gazabı sâ'ika-i kûh-güdâz
3016. hitta-i câhıdır ol kişver-i bî-pâyân kim etseler andan eğer mülk-i cihâniifrâz
3017. bir mühendis yine fark eylemez noksanın ne kadar fenn-i mesâhatda olursa mümtâz
3018. hükmü bir mertebe kim istese devrinde olur âşiyân tutmada şâhîn ü kebûter enbâz
3019. erse nehyinden eğer âlem-i bâlâya haber zühreye rişte-i tesbîh olur ebr şiyem-sâz
3020. adli ger muhtesib-i kişver-i hüsn olsa dahi çeşm-i mahmûr-ı bûtan çekmez idisâgar-ı nâz
3021. sanmanız şa'sa'asıdır görünen hûrşîdin kim olur anın ile her tarafa tâb-endâz
3022. her seher dehre tulû' etmeğe âb-ı zer ile destine re'y-i münîrinden alır hatt-ı cevaz
3023. âsafâ bahr-kefâ gevher-i gerdûn-sadefâ ey nîkû-kâr-ı melek-hulk u mekârîm-perdâz
3024. medhini böyle mi eylerdim eğer hatırdâ olmasa âteş-i sûzân-ı gam-ı endîşe-güdâz
3025. ah elinden gelek süst-i karâr u ahdın etmedi bahtım ile etdiği va'di incâz
3026. beni bir yerde esîr etdi ki feryâd etsem kimseden hâlîme şefkatle işitmem âvâz
3027. bir vilâyetde ki böyle biline kadri suhan anda eşraf u ahâlî yâ çoğ olmuş yâhud az
3028. itibâr etse de nazm ehline eşrafı ede itibâr-ı müteşâbih ne hakikat ne mecaz
3029. kâmyâb olmaya bir şâ'ir-i âlî-meşreb kâmbahş ola nice sifle-nihâd-ı keç-bâz
3030. şem'-i nazmımla felek fer bula etrafında çarh urup etmeye pervâne-i himmet-pervâz
3031. dinlemez kimse niyaz eylemeyince turalım eylemiş nağmelerin mutn>ı hâmem şehnaz

3032. lutfun olmasa tahammül edemezdim buna ben ihtiyar eyler idim bir sefer-i dūr u dirâz
3033. hâl ma'lûm-ı şerifin olıcak sultânım etse nefî n'ola öZR ile kelâmın icaz
3034. erdi söz gâyeteşimdengeri da'vâyı koyup edelim sıdk u niyaz ile du'âya âgâz
3035. tâ ki dürr-i suhani nâdire-sencân-ı cihan ede pîrâye-i memdûh-ı sena gûy-nevâz
3036. sadr-ı devletde mürebbî olup ehl-i nazma etmeye mekrûmetin anlan muhtâc-ı niyaz
3037. gevher-i zâtın ola efser-i çarha zîver müddet-i ömrün ola dâmen-i eyyama tırâz
3038. zihî sarây-ı felek-âsitân-ı sidre-sütûn ki tarh u vaz'ını görse behişt olur meftun
3039. nedir o kasr-ı mu'allâ kenâr-ı deryada ki aks-i kubbesi olmuş nazîre-i gerdûn
3040. olurdu nüh-tabak-ı âsmâna bir serpuş düşünce olmasa ger âb içinde aksi nigûn
3041. derûn-ı kubbesi evc-i felek gibi rûşen sûtûn-ı soffası kadd-i bütan gibi mevzun
3042. fûrûğ-ı şemse-i takı sipihre nûr-ı basar gubâr-ı dergehi hurş~id ü mâha kuhl-i uyun
3043. bülend o mertebe kim sakf-ı âsmân olur esâs-ı takma nisbet tefâvütü mâdûn
3044. ederdî harc-ı esâsına sarf ara mi'mâr kifayet eylese nakd-ı hazâin-kârûn
3045. acep mi olmasa âlemde misi ü mânendi kasidede bir olur beyt-i nâdirü'l-mazmûn
3046. o tarh u vaz'-ı garîb ol nukûş-ı rengârenk o havz-ı pâk u latîf ol ruhâm-ı âyîne-gûn
3047. harîm-ı gülşeni dârü'l-karâr iken cana komaz hevâ-yı temaşası dilde sabr ü sükûn
3048. o denli hurrem ü behcet-fezâ ki bir dem eğer açılsa feyz-i nesîmiyle bir dil-i mahzun
3049. olurdu gonca-i gül gibi tâ kıyamete dek gûşâde-çehre vü handân-leb ü şükûfte-derûh
3050. hevâsı nûkhet-i cân gibi rûh ile memzûc fezası halvet-i dil gibi feyz ile meşhûn
3051. teferrüc etmeğe sahn-ı riyażim rıdvan gelince olmasa hûsn-ı rizâyile me'zûn
3052. bahâ-yı ruhsat için kordu bâğbânında hezâr-öZR ile miftâh-ı cenneti makrûn
3053. o kâmkâr-ı felek-mesned-i firişte-şiyem ki lutf-ı tab'ına kerrûbiyân olur meftun
3054. o kim kitâbe-i cild-i kitâb-ı dânişidir hulâsa-i suhan-ı bû alî vü eflâtun
3055. o kim mukaddime-i ecr-i zühd ü tâ'atıdır netice-i vera'-ı ibn-i edhem ü zû'n-nûn
3056. penâh-ı şer'-i peyamber mürebbî-i ümmet mahall-i atîfet ü lutf u hâlık-ı bîçûn
3057. girih-gûşâ-yı umûr-ı mesâlih-i cumhur kılâde-bend-i rikâb-ı şer'at ü kânun
3058. azîz efendi o sadr-ı yegâne-i âlem ki vermiş anahudâ ilm ü fazl-ı rûz-efsûn
3059. hıdîv-ısadr-ı sa'âdet ki fart-ı rif atden ulüvv-i kadrini fark eylemez felek gibi dûn
3060. sûtûde râst-rev-i râh-ı dîn ki havfından ana muhalefet etmez zamâne-i vârun
3061. felek reh-i kademinde bisâs-ı pây-endâz zemîh yem-i kereminde cezîre-i meskûn
3062. safâ-yı sohbet-i hâsına kudsiyân müştak cemâl-i şâhid-i re'yine akl-ı küll mecnûn
3063. sözünde nûkte-i lafzı nevâdir-ı ma'nâ dilinde genc-i ma'anî cevâhir-i mahzun
3064. zaman mfe-i hulkuyla dembedem hurrem cihan vazîfe-i cûduyla serteser memnun
3065. nesîm-i hulku gûzâr eylese cihâna olur kesâd-ı kıymet-i müşk ile halk-ı çın mağbûn
3066. olurdu belki harîdâr-ı misk olanlara hep şemîhîi cânib-i iklim-i rûma râh-nümûn
3067. sirayet eylese lutfu tabi'at-ı nâra verirdi hâsiyet-i sir-i gülşeni kânun
3068. ger olsa kuvvet-i bâzû-yı kahn sarsarda ederdî külleri kühsân muşt ile hâmûn
3069. ger etse himmeti imdâd-ı âcizân-ı cihan herîf-i dîv-i süleyman olurdu mûr-ı zebûn
3070. hurûf-ı canını meşk etse kilik-i kudret olur güsiste dâire-i âsûmân numûne-i nûn
3071. suhan-penâhrıdîvâ hünervêrâ sadraeyâ mühendis-i müşkil-gûşâ-yı küll-i fûnûn
3072. garaz hulûsumu arz etmedir biraz da n'ola icazetinle olursam temeddüne me'zûn
3073. benim o rind-i cihan kim yanımda yeksandır nemed-külâh-ı gedâyiletâc-ı âfrîdûn
3074. tenezzül etmem edânîye câh ü devlet için ederse fîg-ı kazâyile cebr eğer gerdûn
3075. bu lutf-ı tab' ile sultânıma kul olsam eğer huda bilir ki olur dem-i vücûh ile memnun
3076. kul eylemez mi o lutfun yâ ehl-i dânişi kim düşürdü sevk-i ilâhî mahalline makrûn
3077. edaya çâre mi var şükürünü ol ihsanın olursa tab'im eğer bin kasîdeye medyun
3078. nice kasîde ki her beyti bir kitâb-ı metîn nice kitâb ki her fasl u bâbîşerh-i mütûn
3079. muhassalî dūr-i nazmımla dâmen-i medhin pür eylesem yine mümkün değil edâ-yı duyûn
3080. benim bu demde husûsâ o cevherî-i suhan ki silk-i nazmıma dil-bestedir dūr-i meknûn
3081. benim o mânî-i endîşe kilik-i çâpük-dest ki eyledikçe hayâl-i bedî ü günâgûn
3082. o denli tarh-ı garîb eylerim ki bir demde döner sanemgede-i çine kârgâh-ı derûn
3083. zaman düşer ki olur levh-i sâde-i tab'im nukûş-ı sihr ile reşk-i cihân-ı bukalemun
3084. midâd-ı surh u siyehle yazıp hat-ı şîrim edince hâmemi geh şu'le-pâş u geh şebgûn
3085. gören sanır bu iki halet ile noktaların şerâr-ı şem'-i sunan şebnem-i gül-i mazmun
3086. ne'üzübillâh eğer intikam için etsem adûya fîg-ı zebanı niyâmdan bîrûn
3087. yine terahhum edip der-i niyâm edince olur fezâ-yı ma'reke-cây-ı hayâl-i garka-i hûn
3088. söz âhır oldu ko lâfı bilirsin ey neft tamâm olunca du'âdır kasidede kânun
3089. nite ki ola bu kasr-ı bülend-i halkârî gezend-i zelzele-i fitneden emîn ü masun

3090. ola şa'âdet ile ol sarayı zîbâda dili güşâde safâsı ziyâde ömrü füzûn
3091. el-minnetü li'llâh ki zamanı ahd-ikeremdir ebnâ-yızamân mugtenem-i nâz u ni'amdir
3092. def-i gama devrân-ı müsâ'id bu zamandır azadelere mevsim-i ferhunde bu demdir
3093. âgâz-ı dem-i subh-ı cihân-tâb-ı safadır encâm-ı Şeb-i tîre vü târîk-i elemdir
3094. esbâb-ı safa va'de-i dilber gibi vâfir gam sabr-ı dil-i âşık-ı şeydâ gibi kemdir
3095. âlem o kadar feyz-i neşât ile lebâleb güya ki felek câm-ı tarab hâne-i cemdir
3096. yâ devr-i felek sâkî-i sahbâ-yı tarabdır âlem ana bir meclis-i sad-güne ni'amdir
3097. yâ sahn-ı cihan bir çemenistân-ı dilârâ tab'im ana bir bülbül-i şûrîde-nagamdir
3098. ol bülbül-i ho-zemzeme-i gülşen-i rûmum kim nağmelerim şut)e-i nevrûz-ı acemdir
3099. destân-zen-i kudsi-nagamâtım ki teranem âvîze-i gûş-ı gül-i bostân-ı îremdir
3100. nazm-âver-i mu'ciz-kelimâtım ki fesânem ârayış-i dîbâce-i dîvân-ı hikemdir
3101. endîşem edîb-i hikem-endûz-ı ezeldir nutkum sebak-âmûz-ı debistân-ı kıdemdir
3102. hâlâ o suhan-senc-i hoş-âyende kelâmım kim var ise mislim dahi güm-nâm-ı ademdir
3103. çok mu bu kadar hüsn-i edâ tab'ıma zîrâ vassâf-ı hudâvend-i pesendide-şiyemdir
3104. ol kible-i ikbâl-i ekâbir ki cenabı mihrâb-ı niyâz-ı dil-i eşrâf-ı ümemdir
3105. ol bârgeh-ârây-ı sarây-ı azamet kim cârûb-ı deri perr-i kûleh-gûşe-i cemdir
3106. .ol mâsadak7ı iffet-i ashâb-ı nebî kim şâhenşeh-i devrâne nighbân-ı haremdir
3107. aga-yı mükerrerim ki kef-i dest-i kerîmi ebr-i çemen-efrûz-ı gülîstân-ı keremdir
3108. vâlâ-güher-i mekrûmet-endîşe ki re'yi mâh-ı alem-efrâz-ı şebistân-ı himemdir
3109. sâhib-kerem-i memleket-ârâ ki du'âsı ashâb-ı dile cümleden evlâ vü ehemdir
3110. ol kâfile-sâlâr-ı kirâm-ı hürîer-endûz erbâb-ı dil ü dâniş ana hayl ü haşemdir
3111. âlem haşem-i devletine teng-fezâdır gerdûn sipeh-i şevketine gerd-i kademdir
3112. lutfuyla şerer-i katre-i bârân-ı bahân kahnyla nem-i âb-ı hızır reşha-i semdir
3113. makbûl-i dil-i dânişi erbâb-ı bahân merdûd-ı kef-i himmeti dînâr ü diremdir
3114. hükm-i kalemi hüccet-i ihsân-ı mu'accel şer'i keremi nâsih-i kânûn-ı selemdir
3115. devrinde kerem âleme şâmil o kadar kim âvâz-ı rica gûş-ı derd-i savt-ı ni'amdir
3116. fehm-i dil-i pür-feyzi ki kuvvetdemeseldir fey"z-i kef-i pür-cûdu ki himmetde alemdir
3117. tahsili anın mâhasal-i dâniş ü irfan ilafı bunun mâ-melek-i ma'den ü yemdir
3118. olsa n'pla tedbîrine vabeste memâlik endîşesi mustağnî-i şemşîr ü kalemdir
3119. yüz sürmededir dâmen-i iclâline dâ'im hemvâre anıçûn feleğin kameti hamdır
3120. vasf-i güher-i zât-ı ferîşte-sıfâtı kim her şâ'ir-i îsâ-nefese mu'ciz-i demdir
3121. takriri kemâl-i hüner-i nutk u zebandır tahrîri medâr-ı şeref-i kilik ü rakamdir
3122. ey mesned-i ehl-i dil ü erbâb-ı düel kim zâtın şeref-i memleket-i rûm u acemdir
3123. ma'zûr ola medhinde olanacz u kusurum tab'im nice demdir ki leked-hürde-i gamdır
3124. ta'bîr edemem çekdiğim âlâmı felekden zîrâ ki aninzikri de bir güne elemdir
3125. şükürüm bu ki şimdengeri endîşe-i medhin cân u dile sad-sâletelâfî-i sitemdir
3126. bir şevk ile düşdüm reh-i vâdî-i senana kim bu sözü lâf anlama vallahi kasemdir
3127. oldum o kadar teşne o vâdîde ki şimdi deryâ-yı ma'ânî bana bir katre-i nemdir
3128. hep feyz-i ilâhî meded eyler bana yohsa ol olmasa semâye-i fikrim katı kemdir
3129. nefî ko bu tahkiki tamâm oldu kasîde simden geri âgâz-ıdu'â etmekehemdir
3130. tâ gerdiş-i gerdûn ile ahvâl-i zamane geh muntazam u gâh perîşân u dijemdir
3131. hak muntazamü'1-hâl ede devletle vücûdun ol payede kim merci-i eşrâf-ı ümemdir
3132. bir seher kim açılıp defter-i dîvân-ı suhan geçdi yerli yerine sâhib-i erkân-ı suhan
3133. hâme-i fikri alıp destine münşî-i hired yazdı ser-nâme-i levh-i dile ünvân-ı suhan
3134. verdi bu resm ileklîm-i ma'âniye nizâm dizdi bu nev'ile nazma güher-i kân-ı suhan
3135. ey olan ârif-i esrâr-ı rumûz-ı irfan vey olan vâkîf-ı gencîne-i pinhân-ı suhan
3136. sana bir remz ile malûm edeyim bu sun olasin sen dahi ser-halka-i rindân-ı suhan
3137. bir güherdir ki suhan ma'deni bahr-ı ma'nâ değme insan olamaz kâbil-i iz'ân-ı suhan
3138. anı taksîm edicek hazret-i feyyâz-ı ezel herkesi eylememiş mazhar-ı ihsân-ı suhan
3139. kimi kâmil kimi irfanına nisbet nakıs kimi üstâd-ı suhan kimisi nâdân-ı suhan
3140. ol ki üstâd-ı suhan-perver imiş sâbıkda biri hafız ki odur murg-ı hoş-elhân-ı suhan
3141. biri de hazret-i sa'dî-i sa'îd-i şîrâz olmuş ol dahi mürebbî-i gülîstân-ı suhan
3142. biri de fâzıl-ı câmî ki huda vermiş ana kâse-gerdân-ı mey-i bâdyâ-nûşân-ı suhan
3143. neş'e-i sâgar-i tab'mda olan halet ile eylemiş âlemi hep meclis-i mestân-ı suhan
3144. enverî kâsım-ı envâr ile ol encümene vaz' edip her biri bir şem'i-i şebistân-ı suhan
3145. eylemiş itr-ı kelâm ile mu'attar attâr bezm-i irfana olup micmere-gerdân-ı suhan
3146. âsafı hidmetine muntazır olmuş ki gelip mesned-i nazmı müşerref kıla sultân-ı suhan
3147. kimdir ol câlis-i seccâde-i fazl ü dâniş kimdir ol bedreka-i râh-neverdân-ı suhan

3148. kimdir ol tâcver-i mülk-i ma'ânî vü beyân kimdir ol pâdişeh-i dâver-i devrân-ı suhan
3149. kâr-ferâ-yı edâ hazret-i âlî beg kim vâsıf-ı zâtında anın yokdurur imkân-ı suhan
3150. şî'r ü inşâda adıl olmaz ana ancak odur nesr ile h-âce-cihân nazm ile sahbân-ı suhan
3151. sînesi âyîne-i çehre-nümâ-yı mazmun hâtın matla'-ı hürşîd-i direhşân-ı suhan
3152. zulmet-âbâd-ı devâtında nihândır k'olmuş hâmesi lûle,i ser-çeşme-i hayv ân-ı suhan
3153. eylemişler felek-i tab'-ı refî'inde kıran neyyir-i eve-i ma'ârif meh-i tâbân-ı suhan
3154. fem-i kilkiyle ter ü taze gülistân-ı hüner âb-ı nazm ile safa bulmada bustân-ı suhan
3155. behre-mend olmağa etfâl-i kulûb-ı şu'arâ eylemiş zâtını hak pîr-i debistân-ı suhan
3156. nice hallâk-ı ma'ânî gibi şahs-ı kâmil olsan yanında reva tıfı-ı sebak-h'ân-ı suhan
3157. sadev-i tab'-ı güher-bârnın ednâ güheri sadev-i lü4lû-yı sad-dâne-i ummân-ı suhan
3158. tâcdârâ sen o sultân-ı ma'ânîsin kim iltica eylediler tapuna şâhân-ı suhan
3159. kâmkârâ sen o ser-hayl-i ma'âriifsin kim nazm-ı pâkinle zuhur etdi senin şân-ı suhan
3160. n'ola ey husrev-i iklîm-i kemâl ü irfan beni de terbiyetin eylese selmân-ı suhan
3161. tavk-ı tâ'lîme çekip gerdenim etsen irşâd iltifatınla kılıp silsile-cünbân-ı suhan
3162. mülk-i ma'nâda biraz kûşis edip kullansan eylesen bendene serdâr-ı dilîrân-ı suhan
3163. feth edip tîg-ı zebanımla diyâr-ı nazmı olsam emrinle senin umde-i mîrân-ı suhan
3164. vâkı'a lutfuna mazhar düşebilsem umarın reşk ede mertebeme sadr-nişînân-ı suhan
3165. kîlk-i üstâd-ı kader eyleye bu matla'ımı hallile ziyet-i ser-levha-i evvân-ı suhan
3166. rahş-ı iz'anım eğer eylese cevân-ı suhan teng ola cünbişine arsa-i meydân-ı suhan
3167. eyledin mahlas-ı nefî ile kadrim efzûn zihn-i pâkimde görüp kuvvet-i iz'ân-ı suhan
3168. himmetinle giderek bulduterakkî şî'rim oldu her bir gazelim âleme destân-ı suhan
3169. benim ol şâ'ir-i mümtaz ü müsellemler şimdi bana peyrevlik eder nâdire-gûyân-ı suhan
3170. benim ol zerger-i kâmil ki bugün fennimde sözlerim gevheridir zîver-i dükkân-ı suhan
3171. benzemez hâtır-ı feyyazıma kalb-i cehele bir midir gülşen-i eş'âr ile zindân-ı suhan
3172. koyalım lâfî hele hayr du'â eyleyelim çün du'âdır ezeli lâzım-ı pâyân-ı suhan
3173. nitekim şöhreti var ma'rifetin âlemde nitekim âlem olur tâlib-i evzân-ı suhan
3174. zer-i hâlis gibi makbul ola her yerde sözün cân ile rağbet ede nükte-şinâsân-ı suhan
3175. kaplaya âlemi hürşîd-sıfat âsârın olası devlet ile şâh-ı cihânân-ı suhan
3176. merhaba ey safder-i kâmil vezîr-i kâmyâb sâhib-i sultân-ı âlem dâver âk-cenâb
3177. merhaba ey mesned-ârây-ı serîr-i adi ü dâd âsaf-ı cem-pâye pâşâ-yı adâlet-iktisâb
3178. ' merhaba ey mesned-ârây-ı serîr-i adi ü dâd âsaf-ı cem-pâye pâşâ-yı adâlet-iktisâb
3179. sen safa geldin kudûmundan şafâ kesb etdi halk oldular mısır ehli yümn-i makdemine
behre-yâb
3180. nâmin ibrahim paşa olduğ için gâlibâ verdi taht-ı yûsufa zâtınla mevlâ ferr ü tâb
3181. sana teslim eyledi gerden-keşân-ı mısır çün kıldı emrinde isabet husrev-i mâlik-rikâb
3182. hak budur kim sana ikbal eyleyelden oldu hep vâz'-ı devrân-ı felek makbûl-ı tab'-ı şeyh u
şâb
3183. düşdü hâk-i mısır u âb-ı nîle zıll-i re'fetin âbı kevser oldu anın hâki güya müşk-i nâb
3184. lâyıık-ı sadr-ı vezâret olduğün âlem bilir çarh eder ol lutfu bir gün âleme bî-irtiyâb
3185. gayrılar tutmaz yerin dîvân-ı şâhîde senin hiç olur mu gökde hurşide kamer nâ'ib-menâb
3186. sen o mihr-i âsmân-ı baht u devletsin bu gün zahir eyler pertevin her zerreden bir âftâb
3187. baht-ı bîdânn ne mümkündür ki meyl-i h'âb ede gerçi her şeb çarh eder hâzır münakkaş
câme-h'âb
3188. etse deryalar n'ola keff-i yemininden su'âl sen dururken cûd u ihsana yemîn etmiş sehâb
3189. âb-ı lutf u âteş-i kahrın kifayet etmese devlet-i osmâniyân bulmazdı böyle âb u tâb
3190. lutf u kahrın birbirin müstelzim olursa n'ola eksik olsa ger biri çarha ererdi inkılâb
3191. hışmın ol gâyetdedir kim âb-ı lütfün ermese âteş-i kahrın ederdı sevr-i gerdûnu kebâb
3192. lutfun ol gâyetdedir kim nâr-ı kahnn olmasa cûy-ı eltâfin ederdı delv ü hûtu gark-ı âb
3193. lâzım oldukça eğer sen bir tedârik kılmasan bugün olurdu mu'-attal kârgâh-ı nüh-kıbâb
3194. tahtını berbâd eder miydi süleymâmn felek olsa ger âsafda böyle re'y ü tedbîr-i savâb
3195. feyz-i ihsân-ı kefin eyler kifayet âleme akmasa ger çeşme-i mihr olsa deryalar serâb
3196. çarh ederdı cûybâr-ı ağın üstünde karâr ben-karâr olsa eğer âb-ı revân üzre habâb
3197. âlemi âvâze-i adlin tutaldan havf edip perdeden çıkmaz arûs-ı nağme-i çeng ü rebâb
3198. her kaçan olsa gulam-ı kevkeb-i bahtın süvâr birbirinden evvel ihzar etmeğe eyler şitâb
3199. hâle bir tavk-ı murassa' kehkeşân bir sîm-raht çarh bir dikme abalı mâh-ı nev zerrîh-rikâb
3200. bir kasideyle kanâ'at etmedi medhinde dil safha-i hatırdan etdim bir gazel de intihâb
3201. dürr-i mengûşunla rûyun denli bulmaz nuru tâb zühre ger olsa felekde gûşvâr-ı âftâb
3202. devr ederler bî-karâr olup cihanı rûz u şeb hep esîr-i tâb-ı rûyun âftâb u mâhitâb

3203. dil nice nerm plmasın girdikçe bezm-i hüsnüne gerdenin sîrnîn-sürâhî leblerin la'lîn-şarâb
3204. hâller zîbâ yaraşmış leblerindecâbecâhak bu kim hûb imtizaç etmiş şarâb u habb-i nâb
3205. terlese rûyun hatt-ı müşğîn anı hoş-bûy eder hûb olur ger perveriş bulsa benefşeyle gülâb
3206. ihtiyar etsin sana kul olmağı nefî gibi her kim isterse nasîb-i kâmrânîden nisâb
3207. serverâ hakka ki lutfun eyledi ihya beni iltifatınla henüz oldum felekde behre-yâb
3208. hayme-i âmâli kurdurmazdı bana rûzgâr rişte-i lutfundan olmasa ana muhkem tînâb
3209. kevkebim menhus u bahtım şûm idi bu ana dek hayra tahvîl etdi lütfün çekmez oldum ıztırâb
3210. tâli'imle her zaman bir cins idi bâzânımız ben mahabbet arz ederdim ol bana zere ü itâb
3211. çarh bir âh eylesem bin cevrederdi canıma bin su'âl etsem nücûma biri vermezdi cevâb
3212. hakka yüz minnet ki oldum ol felâketden halâs eyledim sultânıma ihlâs ile çüh intisâb
3213. çehre-i ikbâl ü bahtım oldu tâbân gün gibi râm olup açsa nola dûşîze-i devrân nikâb
3214. cân u dilden bana vâcibdir du'ân etmek senin hakdari ümmîdim budur ede du'âmı müstecâb
3215. günbegün olsun terakkide celâl ü şevketin eylesin maksûdunu herkes tapundan iktisâb
3216. sen civân-baht oldu felek pîr olduğunca dembedem bahtına olsun müyesser revnak-ı ahdi şebâb
3217. hasmının hak hâne-i cismini vîrân eylesin eylesin ma'mûre-i kalbin harâb-ender-harâb
3218. itevrân-ı güldür sâkiyâ dönsün yine câm-ı tarab uşşâka bülbüller gibi ol bâ'is-i şûr u şegab
3219. devr-i kadeh yâ devr-i gül devrân budur gayn değil ammâ ki devr-i câm-ı mül devr-i safadır cümle heb
3220. açıldı bağın gülleri feryâd eder bülbülleri sun sen de câm-ı mülleri durma peyâpey derakeb
3221. mey gibi kanı bir güher her katresi canlar değer hakkâ ki cana cân katar yâr ile olsa leb-â-leb
3222. dey faslının encamıdır zevk u safa hengâmıdır ya'nî bahar eyyamıdır nûş edelim âb-ı ineb
3223. çün gitdi sâkî fasl-ı dey olup mürettep câm-ı mey ol dâver-i fernunde-pey şayet kıla meyl-i tarab
3224. ol kutb-ı devrân-ı felek ol reşk-i esnâf-ı melek ol cûd u lutfu bî-dilek ihsanı bî-sa'y ü taleb
3225. ol müsteşâr-ı mü'temen kim reşk ederler cümleten hükkâm-ı bağdâd u yemen fermân-dih-i şâm ü haleb
3226. düstûr-ı vâlâ-menzilet pâşâ-yı sâhib-ma'delet lutfuyla memlû şeş-cihet tab'ında yok meyl-i gazab
3227. hem-nâm-ı mfahrü'l-mürselîn makbûl-ı sultân-ı güzîn ferman-revâ-yı akl u dîn dârende-i hilm ü edeb
3228. deryâ-dil ü kân-havsala bir dahi yok böyle hele bezl etmede lutfun ile eller gibi sormaz sebeb
3229. şol denli âlîdir dili dünyânın olmaz mâ'ili arz etseler ve'l-hâsılı yanmda bir seng ü zeheb
3230. ceng etse düşmenle ne gün olur o gün sûr u düğün tedbîri besdir ceng için lâzım değil sâz u seleb
3231. izhâr edip hak kudretin tahmîr edince tıynetin kılmış mübarek hilkatın halk-ı cihandan muntehab
3232. ey dâver-i kâmil-nihâd sân dil ü pak-i'tikâd zâtınla kılmış ittihâd hulk-ı hasen tavr-ı aceb
3233. zâtın gibizât-ı şerîf tab'ın gibi tab'-ı latif vardır diyen ahmak zarîf kizbi görürmüş müstehab
3234. yok hadd ü hasr ihsanına gelmiş mürüvvet şânına düşsem n'ola dâmânına ben de edip lutfun taleb
3235. nefî ki sana bendedir bir abd-i ser-efkendedir mâdâm ki canı tendedir eyler senanı rûz u şeb
3236. tab'ım gibi bir dürr-i pâk olmak reva mı zîr-i hâk oldum bu gamla ben helak amma gelir gayra aceb
3237. bulmaz bir öyle cevheri encümle olsa müşteri tâ devr-i âdemden berî nakdin felek sarf etse heb
3238. oldu sözüm bî-keyf ü kem tab'ım müsellemler tutdu hem pâkîze-gûyân-ı acem sihr-âferînân-ı arab

3239. amma kesâdı var katı nazmın denilmez kıymeti nazm ehlinin yok rağbeti budur belâ budur ta'ab
3240. lutf u keremle nâmdâr fazlu hûnerle behredâr medhin kılam bî-ihyâ-yâ yok öyle bir âlî-neseb
3241. hep şimdi erbâb-ı düvel bilmez nedir şî'r ü gazel makbul imiş gerçi ezel herkes görürmüş müstehab
3242. bir devre geldik hâliyâ olmuş ma'ârif bî-bahâ arz etse dil hüsn-i edâ etmiş olur sû'-i edeb
3243. buldum hele sultânımı kem anlamaz iz'ânımı kâmil görüp noksanımı lutf eyleyip şî'rimde heb
3244. besdir bu denli himmetin simden geri gör midhatin evvel du'â-yı devletin dinle gör ey nîkû-haseb
3245. tâ kim zemîn ile zaman ola medâr-ı âsmân tâ kim bahar ile hazân dehri kıla pür-tâb u teb
3246. devr-i gül ü devr-i kadeh verdikçe dünyâyâ ferah def ede dillerden tarah oldukça âlem pür-şegab
3247. dönsün muradmca tamâm olsun felek münkâd u râm maksûdunu cümle enam kılsın kapında mükteseb
3248. hak kadrin efvân eylesin a'dânı mahzun eylesin gitdikçe mağbûn eylesin düşmenlenn takdîr-i rabb
3249. ne hikmetdir bu kim dil olmayınca mest-i rusvâyî ta'akkul edemem âlemde her pinân u peydâyı
3250. nedenli aklı fikr eyleyse tekmf-i temaşâyı gözüm dünyâyı görmez gömese cân-ı musaffâyı
3251. getir âyîne-i âlem-nümâ-yı cân-ı sahbâyı benim de sâkiyâ görsün gözüm bir pare dünyâyı
3252. gönül âlüfte cân aşüfte ben hayretteyim muhkem belâ-yıaşk ile kıldım ne çâre n'eyleyem bilmem
3253. tutalım âlem olmuş şâd âlem halkı hep hurrem içip mest olmayınca bana teng ü dâr olur âlem
3254. getir âyîne-i âlem-nümâ-yı cân-ı sahbâyı benim de sâkiyâ görsün gözüm bir pare dünyâyı
3255. kemâl u câh u ikbâl ile olsam âlemin şahı çerâğ-ı hanem olsa âsmân-ı devletin mâhı
3256. bakıp mir'ât-ı cama görmesem rûy-ı safa gâhî cihanın varı yoğu hiç görünmez bana vallahi
3257. getir âyîne-i âlem-nümâ-yı cân-ı sahbâyı benim de sâkiyâ görsün gözüm bir pare dünyâyı
3258. nice demdir çeker âlâm-ı dehr ile ta'ab gönlüm tecenüd de nedir hiç kendi de bilmez sebep gönlüm
3259. muhassal def-i gam kılmağa şimdi rûz u şeb gönlüm sikender gibi seyretmek diler dünyâyı hep gönlüm
3260. getir âyîne-i âlem-nümâ-yı cân-ı sahbâyı benim de sâkiyâ görsün gözüm bir pare dünyâyı
3261. bulurken bezm ol tâb-ı şarâb-ı nâb ilerevna'kiyâ-yı mahz olur anın safâsın bilmemek ancak
3262. rıyâ ehline ben nefi-veş oldum münkir-i mutlak nice bir zâhid-i hod-bîn olup kendim görem ancak
3263. getir âyîne-i âlem-nümâ-yı cân-ı sahbâyı benim de sâkiyâ görsün gözüm bir pare dünyâyı
3264. esirin olalı bin cân ile ey şâh-ı hûbâmm gamından kaîmamışdır dilde tâb ü tende dermanım
3265. belâ-yı aşkın âhır çekmeden nevmîd olup canım ümidim sana tutmuşdum muhassal sen de sultânım
3266. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gammla derde düşdüm kılmadm tedbîr-i dermanım"
3267. vücûdum halk edelden dest-i sun'-ı kadir-i mutlak hayâlindir veren halvet-serâ-yı hâtira revnak
3268. nazîrin görmedim dahi bu hüsn ü ân ile elhak murâdimca güzelsin budur incinmem sana ancak
3269. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gamınla derde düşdüm kılmadm tedbîr-i dermanım"
3270. bilirken sana mâ'il olduğum ey serv-i azadım işidirken kapında rûz u şeb âh ile feryadım
3271. neden âr eylemek yanında yâd oldukça yâ adım demez misin kıyâmetde huda senden ala dadım
3272. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gammla derde düşdüm kılmadın tedbîr-i dermanım"
3273. gehî aşıklara mihr ü vefadan bahs edip cânâ müsellemdir bana âyîn-i hûbî dersin ihyânâ
3274. değil etvâna amma muvafık ettiğin da'vâ ko yâ bu lâfî ihsan eyle işte ben kulun zîrâ
3275. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gammla derde düşdüm kılmadın tedbîr-i dermanım"
3276. kapında bunca feryâd eyledim dâd etmedin âhır visalinle dil-i mahzunumu şâd etmedin âhır
3277. bilip kul olduğum amma ki âzâd etmedin âhır unuttun bendeni bir kerre mç yâd etmedin âhır
3278. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gammla derde düşdüm kılmadın tedbîr-i dermanım"
3279. eser kılsa sana âh-ı derûnî sîne-i sâfm olurdu sende de zahir vücûdu rahm ü insafın

3280. hakikatden dem urma bari artık terk edip lâfin bu matla'dan kıyâs et hasb-i hâl-i hadd-i insafın
3281. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gamla derde düşdüm kılmadın tedbîr-i dermanım"
3282. edersin diye ihsânla eller gibi sermende kul olmağı kabul etmedim sana bin cân ile ben de
3283. olup neff gibi âhır gam-ı hicranla efkende ümmîdim kat' edip bildim hakikat yoğımış sende
3284. "perişan hâlin oldum sormadın hâl-i perişanım" "gamla derde düşdüm kılmadım tedbîr-i dermanım"
3285. merhaba ey câm-ı mînâ-yı mey-i yâkût-reng devri gelsin senden öğrensün sipîhr-i bî-direng
3286. merhaba ey yâdigâr-ı meclis-i devrân-ı cem âb-ı rûy-ı devlet-i cemşid ü âyîn-i peşeng
3287. merhaba ey şâhid-i işret-serây-ı meygede duhter-i pîr-i muğân memşîre-i sâkî-i şeng
3288. sensin ol rûh-ı revân-ı mürde-i endûh u gam sana nisbet çeşme-i âb-ı hızır ayn-ı şereng
3289. sensin ol sermâye-i bâzâr-ı şevk-ı ehl-i aşk düşdü feyzinle kesâda cevher-i nâmûs u neng
3290. sensin ol pîrâye-i hikmet ki feyz-i kâmilin kıldı mir'ât-ı zamîr-i ehl-i dilden ref-i jeng
3291. ciir'ana vermezdi cân her âşık-ı efsürde-dil olmasan tâb-efgen-i her hâtîr-ı bî'tâb u teng
3292. mey değîllûh-ı revân-ı mürde-i gamsın hele âlemin canı değîlsen cân-ı âlemsin hele
3293. râhsın râhat-fezâ-yı hâtîr-ı mestânesin ruhsun nakd-ı revân-ı âşık-ı dîvânesin
3294. cür'a-i cân-bahşına leb-teşnedir hızr u mesîh âb-ı hayvansın yâhud lal-i leb-i cânânesin
3295. âbsm ma'nâda amma âb-ı âteş-pâresin la'lsin sûretde reng-i rûy ile amma nesin
3296. başlasan meclisde devre sâgar-ı minâ ile lâle-i sırâb-ı bâğ-ı bezm-i işrethânesin
3297. pür-safâdır tâb-ı dîdân ile bezm ü bezmgâh rûşenâyî-bahş-ı kalb-i meclis ü peymânesin
3298. bî-ser ü sâmân edersin nice sâm u rüstemi duhter-i rezsin velî akl almada merdânesin
3299. zevka dâ'irdir safâ-yı hâlet-i keyfiyyetin meclis-irindâne mahrem gaynya bigânesin
3300. benzemez bir keyfe keyfinde âlem var senin ruhsun elkissa râh olmanda şübhem var senin
3301. bâdî-i zevk u safâsın gerçi nâmın badedir cür'anı nûş eyleyenler gussadan azadedir
3302. cân u dilden kimse yok kim sana meftun olmaya şâudervîş ü gedâ hep feyzine dil-dâdedir
3303. her ne dem lutf eyleyip, bezmi müşerref eylesen ehl-i bezm ayağına yüz sümmeğe amadedir
3304. şâh-ı evreng-i safâsın lutf u kahhndu-sebeeb kimisi sulh üzre mestânen kimi gavgâdadır
3305. ehl-i aşka sana benzer hemdem olmaz kim dilin hem küdüretden beri hem gill u gışdan sâdedir
3306. sende neyler gill u gış bir pâk u sâf âyînesin var ise az-epk küdüret sâgar-ı mînâdadır
3307. ketsin ol esbabı âşık kim sana rehn olmaya âteşe yansın gerek hırka gerek seccadedir
3308. meclis-i erbâb-ı dü bir lahza sensiz olmasın hürmetin inkâr eden âlemde hürmet bulmasın
3309. ben hele bir sana benzer yâr-ı hemdem bulmadım hem senin bezmin gibi bir bezm-i hurrem bulmadım
3310. nice mesrur olmasın ol meclisin ashabı kim katreni nûş eyleyende zerrece gam bulmadım
3311. sana hâşâ benzedem afyon u bengin neşvesin anların dahi husûsâ keyfini kem bulmadım
3312. bir yere cem' olsa âşık şem' ile mahbûb ile hiç o bezm-i hâsa senden özge mahrem bulmadım
3313. ehl-i aşka turfa işrethâne buldum âlemi sensiz amma âlemin zevkinde âlem bulmadım
3314. edeli seyl-i hücumun hâne-i zühd ü harâb tevbenin bünyâdım hatırda muhkem bulmadım
3315. zevkine vâsıl olunca tevbesin bozmak değil tevbeyi hiç ihtiyar etmiş bir âdem bulmadım
3316. dilgüşâdır meclisin gayetde hem rindânedir her ne derlerse senin hakkında hep efsânedir
3317. keyf-i cân-bahşın ki cism ü cana rahat bundadır hikmetin inkâr eder vâ'iz hamakat bundadır
3318. mürde-i endûha söz yok cân bağışlar sohbetin cân verir çok zevkine anın da sohbet bundadır
3319. gerçi vann sarf edersin sen gönüller açmağa hare eder vann da herkes sana hikmet bundadır
3320. ehl-i hikmet bilmemiş bu ana dek keyfiyyetin yoksa her bîmâr için derlerdi sıhhat bundadır
3321. hâsîh hem-meşreb olsan yaraşır rindân ile ter değil tab'ın arak gibi letafet bundadır
3322. öldürür renc-i humânn dirgürür feyzin yine âşık-ı bîmân bir demde garabet bundadır
3323. neff-i bîmân gel keyfinle ihya kıl yine hâtîr-ı mahzununu gamdan müberrâ kıl yine
3324. ahsentü zihî hatt-ı hümayûn-ı mübarek el-kudretü lillâhi te'âlâ ve tebârek
3325. hat mı bu yâ pîrâye-i dîbâce-i kudret hat mı bu yâ sermâye-i dükkânçe-i fitrat
3326. hat mı bu yâ ser-nâme-i unvân-ı ilâhî tahkik edemez sırnı endîşe kemâhî
3327. bu hatt ile yazılsa eğer seb'-i mesânî reşk eyler idi rûtbe-i elfâza ma'ânî
3328. bu hatt-ı dilâşûb ile bir nâme-i mergûb dildârdan olaydı eğer âşıkta mektûb
3329. çekmezdi gam-ı hattını yânn dahi asla ahlardı anınla dil-i bîtabını tenhâ
3330. tayy oldu ise ömrü eğer mîr imâdın hakk ömrünü efzûn ede sultân muradın
3331. verdi o kadar hükmünü ta'llik-ı celînin nesh eyledi hep kıt'alann mîr alî'nin
3332. anmaz giderek kimsedahi mîr imâdı gerçi ana mahsûs idi devrinde bu vâdî
3333. nevk-i kalemi ol kadar i'câz-nümâdır gûyâ hat-ı talîk değil sun'-ı hudâdır

3334. ser çeşme-i hızr olmasa ger çâh-ı devâtı mümkün mü idi hîç hurûfun harekâtı
3335. ol mertebe rast çeker aksine yayı malcûs demek olur ana yâve-derâyî
3336. var kill-i bedî'inde o mikdâr nezâket terkîb-i hurûfunda hem ol denli metanet
3337. taklîd edemez etse kalır şerm ile mebhût elmâsdan olursa eğer hâme-i yâkût
3338. bir silsilede görmedik işitmedik asla şâhenşeh-i talîk-nüvis ü suhan-ârâ
3339. mahsûsdur ancak bu hüner hân murada zîrâ ne selâtinde var ne hulefâda
3340. ser-tâ-kadem ârâste aksâm-ı hünerle bir nahl-i murassa' gibi envâ'-ı güherle
3341. vechinde nümâyân eser-i pertev-i ma'nâ hem pâdişeh-sûret ü hem husrev-i ma'nâ
3342. etvân pesendide her ahvâl u her işde himetde husûsâ revîş-i dâd u dihişde
3343. kul etdi beni tâ o kadar hulk-ı kerîmi yâd eylemez oldum dahi sultân selîmi
3344. ta'bîr edemem sâye-i lutfunda safâmız dâ'im budur allah bilir ana du'âmız
3345. durdukça cihan devlet ile ola şehenshâh günden güne efzûn ede ikbâlîni allah
3346. nefî i sâhirim ki üstadım sun'-ı endîşe-i ilâhîdir
3347. feyz-i tab'im cihân-ı ma'nâyâ tâb-ı hûrşîd-i subhgâhîdir
3348. çeşm-i endîşem ol kadar rûşen sanki hûrşîd anın siyahıdır
3349. kalemim ol kadar şînâverdir tut ki bahr-ı suhande mâhîdir
3350. nokta-i kill-i anber-efşânım âlemin dâğ-ı mihr ü mâhîdir
3351. mülk-i ma'nâ kalem-revimdir hep tab'im endîşe pâdişâhîdir
3352. gevher-i nazm-ı âlem-efrûzum şenlerin zîver-i külahıdır
3353. yûsuf-ı tabımın sipihri-bülend ser-nigünteng ü tîre çâhıdır
3354. nazenin bikri fikrimin zühre şûh-ı gîsû-berîde dâhîdir
3355. zühd ü rindî yammıda yeksandır bu hususun huda güvâhıdır
3356. her hevâdan feragat etdi gönül şevk-i ma'nâ yine kemâhîdir
3357. ehl-i dildir hemîşe yaranım nev mevâb ne hod sipahidir
3358. la'net ol har-zarîf-i hod-re'ye ki şeref ana mâl ü câhıdır
3359. fikri mazmûn-ı hâs için hâlâ dil bu tedbîr ile mübâhîdir
3360. ki nedimim bu köhne mey gedenin bir-üci rind-i bâde-hâhıdır
3361. bâ-husûs ol gtizîde tâ'ifenin hem ışık biri hem sipahidir
3362. dili safî eğerçi terkibi âlemin nüsha-i günâhıdır
3363. hemdem ister gönül ne çâre dilin kimse ne hâkimi ne şahıdır
3364. bu safâyâ velî olan münkir bir-iki mülhid-i tebâhîdir
3365. bir-iki suret uğrusu har kim ne kalender ne hânkâhıdır
3366. kiminin başı penbe dükkânı dili iblîs tekye-gâhıdır
3367. kiminin sureti veliyy-i huda ma'nîde düşmen-i ilâhîdir
3368. kimi herze nifak u hercâyî san'atı gıybet ü melâhîdir
3369. kim çeker siklerin bu eşhasın bilirim bu kimin günâhıdır
3370. nâmını ifşaya çâre yok amma her dem endîşe özr-h'âhıdır
3371. gerçi erbâb-ı tab'a böyle sitem feleğin köhne resm ü râhıdır
3372. hele şükürüm budur ki memdûhum âlemin sadr-ı dîn-penâhıdır
3373. müfö-i kâmrân ki dergâhı feleğin sadr-ı bargamdır
3374. ol ki endîşe-senc-i ilm-i yakîn hired-i sâhib-intibâhıdır
3375. ol ki imzâ-nüvis-i hüccet-i dîn hâme-i mu'ciz-iştibâhıdır
3376. ol ki endîşe-i senası ile ehl-i dil dâ'imâ mübâhîdir
3377. feylesof-ı dakîka-peymâ kim aklı pür-hikmet-i ilâhîdir
3378. âsmân-ı cihân-ı şevket ü şân dâmen-i sâyebân-ı câhıdır
3379. rûzigâr ihtisâb-ı adli ile ol kadar dâfi'-i menâhîdir
3380. ki meyın surh u âl iken rengi bîm-i kahnyla zerd ü kâhîdir
3381. kapında tâ ki rûşen-çerâğ-ı bezm-i cihan feleğin şem'-i mihr ü mâhıdır
3382. pâyîdâr ola devleti zîrâ dili endîşe kiblegâhıdır
3383. ey pâdişeh-i seîr-i dâniş vey husrev-i bârgâh-ı ma'nâ
3384. cem-rûtbe şeh-i suhan kalem-rev meh-kevkebe pâdişâh-ı ma'nâ
3385. deryûze-ger cenâb-ı tab'in şâhân-ı cihân-penâh-ı ma'nâ
3386. tat-îr-i bülend-i şâh-bey tîn unvân-ı berât-ı câh-ı ma'nâ
3387. saf çekse ne dem sûtûr-ı hattın ey safder-i rezm-gâh-ı ma'nâ
3388. gûyâ ki olur devât u nâmen tabi u alem-i sipâh-ı ma'nâ
3389. gülmiñ-ı der-i harîm-i fazhn hûrşîd-beyân u mâh-ı ma'nâ
3390. muzmir dem-i nutk-ı dilkeşinde feyz-i dem-i subhgâh-ı ma'nâ
3391. zahir hat-ı nazm-ı revîşinde mehtâb-ı şeb-i siyâh-ı ma'nâ

3392. perverde-i feyz-i ebr-i fikrin bostân-ı sunan giyâh-ı ma'nâ
3393. vâdî-ihayâl-idü-firîbin nezzâre-geh-i nigâh-ı ma'nâ
3394. her dürr-i sitâre tâb-ı nazmın pîraye-i şeb-külâh-ı ma'nâ
3395. her şâhid-i nâzenîn-ıafzın revnak-dih-i ıyd-gâh-ı ma'nâ
3396. idrâk-ı tahayyül-i dakîkin fehm-i hîred-i intibâh-ı ma'nâ
3397. endîşe-i intihâ-yı medhin vehm-i galat iştibâh-ı ma'nâ
3398. tâ kim ola kişver-i suhande âmed-şud-ı şâhrâh-ı ma'nâ
3399. ol mesned-i mekrumetde dâ'im memdûh-ı suhan penâh-ı ma'nâ
3400. hemdem-i şâhenşeh-i cem-pâye isma'il ağa kim küdüretten berfidir meşrebi zemzem gibi
3401. kale gelmez vasf-ı lutf-ı unsûr-ı mâhiyyeti zât-ı pâki cevher-i can u dil-i âlem gibi
3402. yaraşır ger cevherin idrâk edip şâh-ı cihan elde tutsa dâ'imâ gönünü câm-ı cem gibi
3403. kadr-ı zer zerger-şinâsed kadr-i gevher gevheri kadrin anıñçün bilir yokdur şeh-i ekrem gibi(*)
3404. rûhdur ser-tâ-kadem güya mübarek heykeli olmuş anıñçün mücerred îsî-i meryem gibi
3405. haslet ü hûy-ı flirîşte var nihâdında tamâm görünür zahirde gerçi peyken âdem gibi
3406. re'y-i mülk-ârâsıdır ol şebçerâğ-ı tâbdâr kim verir dünyâya sula neyyir-i a'zam gibi
3407. lutf ü ihsanı bunun mahsûsdur ehl-i dile bez-i makdûr eylemez zâ'id yere hâtem gibi
3408. bu keramet ana yetmez mi ki dahi görmedin bir senâ-h'ânı ola nefî-i mu'ciz-dem gibi
3409. yûsuf-i îsâ-şiyem musa ağa kim tal'atî gün gibi bir şuledir güyâ çerâğ-ı turdan
3410. tıynet-i pâkinde yok asla küdüretten eser cismini halk eylemiş bârî te'âlâ nurdan
3411. böyle zîbâ-sûret ü pâkîze-sîret görmedim bir melekdir güyiyâ etmiş teellüd hurdan
3412. cebhe-i berrak ile ol gerden-i kâfûr-gûn zahir oldukça girîbân-ı siyeh semmûrdan
3413. seyr eden kimse tulü' etdi kıyâs eyler hemân âfitâb-ı âlem-ârâyı şeb-i deycûrdan
3414. hemdem-i şâh-ı cihan olsa acep mi rûz u şeb zâtı bir mecmû'adır ahlâk-ı nâ-mahsûrdan
3415. münderic zâtında envâ'-ı mekârim ol kadar fark olunmaz tab'ı bir gencine-i mesturdan
3416. cebr-i hâor etmedir lutf ile dâ'im âdeti budur anıñçün du'â ana dil-i meksûrdan
3417. kurb-ı sultân-ı cihanda ola dâ'im kâmrân hak vücûdun hıfz ede âsîb-i dür-â-dûrdan
3418. hazret-i hân murâd kim ömrü ola dâmân-ı rûzgâra tirâz
3419. ne kadar var ise cihanda hüner eyledi bir bir anı hep ihraz
3420. şehsûvâr-ı dikr ü kıt-a-nüvîs hem suhan-fehm ü hem suhan-perdâz
3421. her hünerde serâmed illâ kim cümlesinden ok atmada mümtaz
3422. rûstemâne kemane sunsa elin zûr-ı bâzûda gösterir îcâz
3423. yaraşır ger felekde nâvekine hedef olsa hilâl-i dâ'ire-sâz
3424. şest-i destin göreydi toz koparan dergehine sürerdi rûy-ı niyaz
3425. tevbe eylerdi dahi etmemişe hiç tîr ü kemane dest-i dirâz
3426. atmadı böyle bir uzak menzil dahi bir pehlevân-ı ser-efrâz
3427. gördü çün zûr-ı dest ü bâzûsın ok atarken o şâh-ı bende-nevâz
3428. tîrinin düşdü fikrim ardınca cüst ü cüda çok eyledi tek ü tâz
3429. bulmayıp tîrini dedi târîh âferîn ey hıdîv-i ör-endâz
3430. habbezâ kasr-ı latîf ü zer-nigâr kim nazîrin görmemiştir şeyh ü şâb
3431. ol kadar matbû'u şûh u dil-firîb kim gören cennet sanır bî-irtiyâb
3432. ol kadar rûşen ki fark olmazdı hiç ana câm-ı revzen olsa âfitâb
3433. sanki bir beyt-i musanna'dır felek ravza-i cennetden etmiş intihâb
3434. yâ dilârâ bir arûs-ı hûbdur âyîne olmuş ana havz-ı pür-âb
3435. benzedirdim kasr-ı mu'allâ var mıdır bunda behrâm olmasa ferrâş-ıbâb
3436. böyle bir kasm mu'allâ var mıdır kim ola dâ'im şerefden behre-yâb
3437. evvelâ yetmez mi ana bu şeref anı teşrif ede şâh-ı cem-cenâb
3438. hazret-i sultân murâd-ı dâdger kim odur şâhenşeh-i mâlik-rikâb
3439. ol şehenşeh kim eder hûrşîd ü mâh hâk-i pâyinden sa'âdet iktisâb
3440. bu makâm-ı dilgüşâdadâ'imâ eyleye zevk ü safâ-yı bî-hisâb
3441. taze revnak vere dîn ü devlete köhnedikçe rûzigâra pür-şitâb
3442. fikr edip nefî dedi târihini kasr-ı zerendûd-ı şâh-ı kâmyâb
3443. hân-ı vâlâ-nijâd-ı pâk-nihâd ya'ni cânbek giray-ı çingizî
3444. k'olmuş ana nasîb tâ ezeli taht-ı cemşîd ü baht-ı pervizî
3445. husrev-i kâmrân ki lâyıkdır âfitâb olsa na'1-i.şebdîzi
3446. sadme-i kahn ser-nigûn etdi çarh-ı gaddâr-ı fitne-engîzi
3447. kesdi akını hayl-i a'dânın verdi hükümünü fig-ı ser-tîzi
3448. oldu güya hadeng-i hûn-ı pâşı bâğ-ı fethin nesîm-i gül-rîzi
3449. dilerin devlet ü sa'âdet ile hasma çekdikçe ög-ı hûn-rîzi

3450. ser-be-ser gark-ı seyl-i hûn olsun düşmenin kişver-i sitem-hîzi
3451. dil-i Kerrübîyânı sayd etsin tuğunun perçem-i dil-âvîzi
3452. iltifat ile ser-firâz etdi bu fakîr-i hakîr-i nâçizi
3453. bir mübarek zamân-ı ferrûhda geldi mektûb-ı behcet-âmîzi
3454. benim ol nefm rûşen-dil ü safî gevher feyz alır câm-ı safa meşreb-i bî-bâkimden
3455. âsumân himmet umar kevkebe-itab'ımdan akl-ı küll ders okur endîşe-i derriürimden
3456. himmetim hiçe sayar genc-i temennayı velî gamı dünyâya değışmem yine imsakimden
3457. feyz-i hak berk urur âyîne-i endîşemden çeşm-i cân rûşen olur maşnk-ı idrâkimden
3458. devr eder şeş-ciheti hem yine merkezde mukîm çok değıldir bu tecessüs dil-i çâlâkimden
3459. ka'be-i ma'nâyâ bir yoldan ilette beni kim kudsiyân sürme çeker gerd-i reh-i pâkimden
3460. âlem-i ma'nîyim âzâde kaza hükmünden kimse rencide değıl gerdiş-i eflâkimden
3461. kulzüm-i ma'rifetim ceyb ü kenânım pür-dürr sahilim pâkdir âlâyış-i hâşâkimden
3462. ben bu haletle tenezzül mü ederdim şî're n'eyleyim kurtulamam tab'-ı heves nâkimden
3463. bu heves böyle kalırsadil-i tab'ımda eğer işidilmese sözüm sîne-i sad-çâkimden
3464. ben ölürsem yine aşûfte olur halk-ı cihanhüsni ta'bîr-i zebân-ı çemen-i hâkimden
3465. şehensâh-ı memâlik-gîr ü şâhîn-i şikâr-efgen ki medhe ihtiyâcı yok kemâl-i imtyâzımdan
3466. cenâb-ı hazret-i sultân murâd-ı kahramân-savlet ki âlem sarsılır rûz-ı vegâda türktâzımdan
3467. s a'âdetle nice sayd u şikâra olmasın mâ'îl halâs olmaz hümâlar gökde ceng-i şahbazımdan
3468. işidip gulgul-ı sıyt u sadâ-yı zeng-i şehbâzın azîmet etdi kûh-ı kafa sîmurg ihtirâzımdan
3469. acep midir ki andan dahi pervâz etse dehşetle haberdâr olsa gülbang-ı bülend-i tabl-bâzımdan
3470. eyledi bu çeşmeyi bir pâk-eser hazret-i şâhenşeh-i sâfi-nihâd
3471. dense n'ola çeşme-i âb-ı hayât kim eder içtikçe dil-i hızn şâd
3472. niyyeti dâ'im eser-i hayradır eyleye hak devlet ü ömrün ziyâd
3473. hâtrif-ı kudsî dedi târihini ayn-ı safa çeşme-i sultân murâd
3474. şâh-ı aşkım âlem-i ma'nâ müsellemdir bana ser-nigûn peymâne-i cem tâc-ı edhemdir bana
3475. aşk ile gâhî harabata düşürsem gönlümü bâzgüne tâc-ı edhem sâgar-ı cemdir bana
3476. her nefesde hançer-i bürrân gibi bir zahm açar hem-zebân-ı dil-nevâz âh-ı demâdemdir bana
3477. on sekiz bin âlemi seyr eylemek lâzım değıl her nefesde feyz-i hak bir özge âlemdir bana
3478. halk-ı âlem bir nefes şâd olmağa canlar verir canımın cânânı güya dildeki gamdır bana
3479. âşıkım amma yine düşzegân-ı fikrime cebraîlim meryem-i endîşe mahremdir bana
3480. bana sor nefî hemân kadr-i dür-i güftânı nükte-sencân-ı ilâhî cümle hemdemdir bana
3481. girih-i kâkülunedilleri bend etdi sabâ kadr-i erbâb-ı dili haylî bülend etdi sabâ
3482. ne acep kendi de ger dama giriftar olsa dilleri dâne vü zülfünü kemend etdi sabâ
3483. bağıladı boynuna zülfünü hamâ'il yerine bu bahaneyle acep def-i gezend etdi sabâ
3484. bir gazel okudu mecmû'a-i gülden bülbül lehçe-i şuhunu gâyetde pesend etdi sabâ
3485. sohbet-i bade için gülşene teklif ederek tab'-ı nefyi de bir rind-i levend etdi sabâ
3486. iki zülfün ki birbirine bend etdi sabâ dil-i cibrîli giriftâr-ı kemend etdi sabâ
3487. târ-ı zülfünde katar oldu o denli diller bir girihle nice bin kafle bend etdi sabâ
3488. ıznrâb-ıdil-i uşşak ile durmaz hemvâr sanma gîsûlarım pest ü bülend etdi sabâ
3489. kedi bîhûde figân eylemeden gülşende gûşmâl-i gül ile bülbüle pend etdi sabâ
3490. dese nefî bu zeminde n'ola tekrar gazel tarh-ı vâdisini çün haylî pesend etdi sabâ
3491. nice mest olmasın âşık felek peymâne gam sahbâ münâsıb bezm-i aşka hak bu hem peymâne hem sahbâ
3492. ne feyz alır sifâl-ı badeden pîr-i mugan çekerdî reşkden kandilile şeyhü'l-harem sahbâ
3493. humar oldurdu hem gam canımızdan eyledi bîzâr meded yok mu bize ey sâkî-i sâhib-kerem sahbâ
3494. gam-ı rindân-ı âlemdir benim de çekdiğim yoksa yegâne hûn-ı dil nûş eylerin ger bulmasam sahbâ
3495. acep tiryâk-i nâfi'dir cihanın zehr-i kahrına koma nefî elinden rind isen mânend-i cem sahbâ
3496. hem eyle dâ'imâ himmet ki hâlî durmasm yârân kurulsun câbecâ meclis çekilsin dembedem sahbâ
3497. gamze dil-düz ohcak nâz u tegâfûl ne belâ dilde sabr olmayacak nâza tahammül ne belâ
3498. çîn-i ebruya tahammül edemezken âşık girih-i pür-şiken-i turra-i kâkül ne belâ
3499. turtalar gökde hümâ saydına âmâde iken dil şikâr etmek içüri hâke tenezzül ne belâ
3500. dile her müyu bir ejder görünür ol zülfün nice bin ejderi bir yerde tahayyül ne belâ
3501. âşika nâlesi eğlence yeter ey nefî nağme-i dilkeş için minnet-i bülbül ne belâ
3502. ben mest-i harabım dil mestâne değıl mi yâ gerdün yine ol bezme peymâne değıl mi yâ
3503. çün âşika rüsvalık elbette mukarrerdir mestâneliğim böyle rindâne değıl mi yâ
3504. keyfiyyet-i nazmımla mest olsa n'ola âlem her beyt-i safâ-bahşı meyhane değıl mi yâ
3505. bin genc-i güher olsapinhân n'ola sînemde işretgede-i tab'im vîrâne değıl mi yâ

3506. uşşâkı niçün kırmaz gamzen ne durur bilmem keskin mi değil tığ mestâne değil mi yâ
3507. kadrim n'ola bilmezse yârân-ı suhan-perver ehl-i dile tab' ehli bigâne değil mi yâ
3508. nefî dil-i şeydâya bir pare teselli ver lâyıık mı değil aşka dîvâne değil mi yâ
3509. akar mîzâb-ı çeşmimden sirîşk-i dîde âb âsâ n'ola kendim döğerssem taşlar ile âsyâb âsâ
3510. hevâ-yı aşk ile deryâ-yı eskim cûşa geldikçe kıbâb-ı nûh-felek anda görünür bir habâb âsâ
3511. gecemiz rûz-ı rûşen oldu belki rûzdan rûşen şu dem kim şem'-i rûyun arza kıldın âftâb âsâ
3512. kemane döndü kaddim tara benzer za'fdan cismim acep mi nâle kılsam bezm-i aşkındarebâb âsâ
3513. acep mi nefiyâ bârân-ı eskim dinmese bir dem ne yerdeyim ne gökde bâd-ı aşk ile sehâb âsâ
3514. cân ü dil hâk-i reh-i tûsen-i dildâra feda pare pare dil-i sad-pâre seg-i yâra feda
3515. çemen üzre görünen jale değil bülbül ol eyledi cân güherin ol gül-i gülzâra feda
3516. sen büt-i deyre gelir deyüben ey rûh-ı revân cânların kıldı sanemler der ü dîvâra feda
3517. öleyim dinleyim dünyâda circîs gibi günde bir kez kılayım canım o hünkâra feda
3518. nef i yâ iki cihanda budurur baş murâd ki edem canımı ol şivesi bisyâra feda
3519. şu denlü bâde-i ter verdi reng ü tâb sana meğer ki var ise gülgünedir şarâb sana
3520. şikest-i gamzen iken sâkiyâ senin pûlâd tahammül eyleye mi beyza-i habâb sana
3521. nigâh-ı şu'le-i rûyun olur bana mâni' şu'â-i mihrden olmuş meğer nikâb sana
3522. derûn-ı âyîneye tâb-ı tal'atm sığmaz revadîr âyîne olursa âftâb sana
3523. şu'â-i mimi dil âyînesine ey nefî düşelden oldu muhassal bu ıztırâb sana
3524. göz ucuyla âşika geh lutf eder gâhî itâb bir su'âle yer komaz ol gamze-i hâzır-cevâb
3525. çeşmi bezm-i fitne kırmış işve câm almış ele bâde-i nâz ile etmiş gamzesin mest-i harâb
3526. lebleri üzre gubâr-ı hatt-ı nev-hîzi değil nâfe-i âhû-yı çeşminden dökülmüş müşk-i nâb
3527. çeşm-i mesti tığ çekmiş gamzeden bir kahraman ebrû-yı müşğîni bir şemşîrden hâlî kırâb
3528. nice tutsun ör-i yâra sinesin nefî nişan anı kor mu bir karâr üzre dil-i pür-ıztırâb
3529. gönlümü her dem bir âteştîr kılan pür-ıztırâb kim ol âteşden bir ahkerdir felekde âftâb
3530. nâr-ı ânım tutdu dehrî yine mahv olmaz felek ber-karâr olmak acepdîr âteş üstünde habâb
3531. gelse peykân-ı hadeng-i yâr kalmaz sûz-ı dil gör nice teskin eder bir külheni bir katre âb
3532. âbdîr peykân-ı yâr amma gelince sineye olur âteş-pâre ol dahi verir bir güne tâb
3533. âb u tâb eksik değil şîrînde ey nefî senin yâr gâhî lutf eder gibi sana gâhî itâb
3534. iltifat etmez dirîgâ ol şeh-i âlî-cenâb gam helak etdi bizi sun sâkiyâ lutf et şarâb
3535. jeng-i gamdan pâk eder mir'ât-ı kalbin âşıkın zâhidâ iç mevsim-i güldür şarâb-ı la'l-i nâb
3536. darb-ı ta'n-ı hâside âhen siperdir gûyiyâ sinem üzre hasret-i hâlinle dâğ-ı bî-hisâb
3537. benzedirmiş kendüi âyme rûy-ı dilbere her işi aksine ancak kimseden etmez hicâb
3538. öykünülmüş çeşm-i yâra nefiyâ nerkis dahi yok imiş anda basiret var ise mest-i harâb
3539. cân almağa dil-teşne olan gamze imiş hep âlüfte imiş hançeri cân ile lebâleb
3540. ağyara neden tâ bu kadar ruhsat ü temkin âdem midir ol nar ki ola bir kuru kâleb
3541. arz eyler idi hâlini feryâd edecek ol amma göricek rûyunu hurşîdi tutar teb
3542. ol hatt-ı dilâşûb ile ol zülf-i perişan sunmakda acep âleme dîvân-ı müretteb
3543. kasd eyleyeni bilmez idi canına nefî cân almağa dil-teşne olan gamze imiş hep
3544. öyle mi nâzik geçer ol gamze-i câdû-şîrîb âşika zahm urduğun idrâk ede anın rakîb
3545. ol ilâç etmekde âciz derdimin meftunu ben ikimiz de kurtulurduk geçse dermandan tabîb
3546. yâ bu gün olmuş yâ erte çekmezizvuslat gamın yârdır çünkîm bize dünyâ vü ukbâdan nasîb
3547. cezbe-i hüsne nice takat getirsin ehl-i aşkıbir nigâh-ı germe döymez bin cihan sabr ü şekîb
3548. yâr u bigâne müsellemler tutsa ey nefî n'ola şîrimin hep âşinâdır lafzî ma'nâsı garîb
3549. bildirirdim derdimi bir âhile cânânehep korkanm sûz-ı derûnumdan felekler yana hep
3550. gün gibi bilmem kimin gam-hânesin pür-şevk eder halk-ı âlem mübtelâ bir âfet-i devrâna hep
3551. dâne vermez hırmeninden merdüm-i dânyâ çarh bezi eder vannı amma bulsa bir nâdâna hep
3552. ceng ederler dîdede her şeb hayâl-i yâr için girseler müjgânlanm n'ola boyunca kana hep
3553. olmaz ey nefî bu vadide benimle hem-imân gelsin esb-i tab'ma mağrur olan meydâna hep
3554. bulmazam tenhâ ki hâlim arz edem cânâna hep derd-i hecrî bildirem ol âfet-i devrâna hep
3555. bir nigele bildirir uşşâka hecr ü vuslatı âşıkız ol güft ü gûy-ı dîde-i fettana hep
3556. rûz u şeb kuyunda feryâd etse âşıklar n'ola murg-i diller düşdü dâm-ı turra-i piçâna hep
3557. tığ-ı ser-ftz ile ben aşûfte dil mecruh iken teşnedir âlem yine öl hançeri bürrâna hep
3558. bakmaz oldu kâmil ü dânyâ nefî çarh-ı dîn halk-ı âlem mâ'il ancak câhil ü nâdâna hep
3559. mihr-i âlem da'vi-i hüsne dirâz etdikçe dest rûy-ı pür-tâbmda anı ay düşürdü hor u pest
3560. ey sanem verir leb-i lalin mesîhâdan haber gûyiyâ hâl-i lebin bir hindû-yı âteş-perest
3561. darb-ı seng-i hicr ile âyîne-i dil münkesir câm-ı vaslmdan umarlar âşık-ı hhatir-şikest
3562. nûş edelden câm-ı lebrîz-i mahabbetden gönül oldu gûya mest-i medhûş-ı mey-i bezm-i elest
3563. ehl-i aşk olan çeker bu bezm-i fâniden ayağ nef iyâ ger rind isen ol küşe-i vahdet-nişest

3564. gamzesi mahmur olup sundukça câm-ı nâza dest nâz u şiveyle urur her bir müje bir saza dest
3565. çeşmi yüz bin kan eder bir cünbişi müjgan ile dest-i kudretdir meğer ol mest-i tir-endâza dest
3566. dil elinde tutmak ister zülfün amma n'eylesin erişir mi hiç şahbâz-ı hümâ-pervâza dest
3567. vâsita çok vuslata amma hemân lâzım olan yâra dâmân-ı keşide âşık-ı ser-bâza dest
3568. devlet el vermezse geçdik n'eyleriz dünyâyı biz olmadan erişse tek bir dilber-i mümtaza dest
3569. nice mümkün böyle vâdide bu güne penc-beyt urmayınca tab'-ı nefî hâme-i i'câza dest
3570. böyle hoş-tab'âna rindâne gazel mi derdi ol sunmasa ger câm-ı feyz-i hâfiz-ı şîraza dest
3571. şimdi amma böyle rif at mi bulurdu payesi urmasa ger dâmen-i sultân-ı ser-efrâza dest
3572. şeh murâd hân kim devâm-ı ömrün eylerler rica urduğunca evliya miftâh-ı genc-i râza dest
3573. âfitâb-ı kîmyâ-ger müflis olurdu eğer açmasa her subh o hâkân-ı kerem-perdâza dest
3574. bir yüzden idi yâr ile üslûb-ı mahabbet hattıyla erişdi hele mektûb-ı mahabbet
3575. gûy-ı zekanın seyr edeli mâî kabada ağdı göğe hûrşîd gibi top-ı mahabbet
3576. ne gamze esîr edebilirdi dili ne gam olmasa eğer fitne vü âşûb-ı mahabbet
3577. sinemde ne var ise gamın sildi süpürdü pâk etdi harîm-i dili cârûb-ı mahabbet
3578. mecnûn ne bilir kâide-i nâz u niyazı âşık mı sanır kendin o meczûb-ı mahabbet
3579. dil gamzen ile turrana pek uydu ulaşdı hak saklaya kim olmaya mağzûb-ı mahabbet
3580. nefî gibi küstah ol eğer âşık olursan zîrâ eremez vuslata mahcûb-ı mahabbet
3581. kamet mi bu yâ fitne-i ber-pâ-yı kıyamet salınsa tutar âlemi gavgâ-yı kıyamet
3582. refât değil âleme bir turfa belâdır seyr eden eder sanki temâşâ-yı kıyamet
3583. dehre bu kadar velvele verince hıramın sarsılsa n'ola zelzeleden cây-ı kıyamet
3584. olursa kıyâmetde kadin gibi dilâşûb cân ile eder halk-ı temennâ-yı kıyamet
3585. dil-dâde-i kaddinde kalır mı dahi nâmûs hak eylesin kimseyi rüsvâ-yı kıyamet
3586. rüsvâ-yı dü-kevn etdi beni ol kad ü kamet şimdengeri ne bun ü ne pervâ-yı kıyamet
3587. nefî gibi yok payına yüz sürmeğe çâre tutsam n'ola dâmânını ferdâ-yı kıyamet
3588. refâtına vabeste mühimmât-ı kıyamet eylesen o kamet n'ola isbât-ı kıyamet
3589. dünyâyı esîr etdi o refât acep mi vakf olsa temaşasına evkât-ı kıyamet
3590. îmdâd-ı nigâh ile cihângîr-i fitne âşûb-ı hırâmıyla mübâhât-ı kıyamet
3591. ol şive-i refâtâ kim olursa giriftar dünyâda mübarek ola âfât-ı kıyamet
3592. sayen gibi yanınca sürünmek yeter ana nefîye ger olursa mükâfât-ı kıyamet
3593. uşşak ile dolsun der isen kûy-ı mahabbet gösterme rakîb olmayana rûy-ı mahabbet
3594. kim görse olur gamzene elbette giriftar yâ rab ne fûsun eyler o câdû-yı mahabbet
3595. uşşâkı esîr etmek ise âdet-i gamze hûbânı şikâr eylemedir hûy-ı mahabbet
3596. kane boyadı kuyunu seylâb-ı sirişkim hûn-ı dil ile taşdı meğer cûy-ı mahabbet
3597. nefî gibi mest anlama bîhuş görürsen almışdır olan akhmız dârû-yı mahabbet
3598. aldıkça ele gamzeleri sâz-ı mahabbet dünyâyı tutar nağme-i şehnâz-ı mahabbet
3599. kim söyleşir ol çeşm-i fûsûn-sâz ile zîrâ her bir müje bir nâdire-perdâz-ı mahabbet
3600. âşık nice ketm edebilir râzî dururken ol gamze-i fettan gibi gammâz-ı mahabbet
3601. gönünde yer eylesen, n'ola âşıkın olmaz bir bunculayın hemdem ü hem-râz-ı mahabbet
3602. amma yine gamzeyle müdârâ nice mümkün tâ olmayacak âşık-ı ser-bâz-ı mahabbet
3603. hem öldürür üftâdesini hem eder ihya mahsûsdur ol âfete i'câz-ı mahabbet
3604. rüstem gibi geh saf-şiken-i leşker-i uşşak nefî gibi mest-i ser-endâz-ı mahabbet
3605. meyhâne-i nâz olmuş o çeşm-i siyeh-i mest her kûşe-i pür-fitnessi bir h'âbgehi mest
3606. hışm ile çeker gamzesi peymâne-i nâzî âşûb-ı cihan olsa n'ola her nîgeh-i mest
3607. almış ele rüstem gibi şemşîrini gamze olmuş ana müjganlan saf saf siyeh-i mest
3608. bezm-i ceme revnak veremez olmayacak tâ cârûb-ı der-i meygede perri küleh-i mest
3609. mestâne niyaz eylese nefî n'ola yâre ma'zûr-ı kirâm-ı ukalâdır günehi mest
3610. cibrilî helak etse o çeşm-i siyeh-i mest ma'zûr-ı kirâm-ı ukalâdır günehi mest
3611. cibril değil hızr u mesîhâ da olursa öldürmemeye çâre mi var ol nîgeh-i mest
3612. câm olmayacak âlem olur çeşmine târik hûrşîd-i cihân-tâb ise de şeb-külehi mest
3613. sûfî ne bilir kadrini zevk-i mey-i nâbın bilseydi ger olurdu hemân hâk-i reh-i mest
3614. ne bütgede ne kat'be gerek âşika nefî hâk-i der-i meyhane yeter secdegehi mest
3615. her kimi esîr etse o çeşm-i siyeh-i mest bir zahm urur elbette ana her nîgeh-i mest
3616. âşûb-ı dil ü cân olıcak gamze-i sâkî mestâne ne işlerse sorulmaz günehi mest
3617. yüz sürmede hâk-i der-i meyhane hergün eflâke ererse n'ola tarf-ı küleh-i mest
3618. seng-i der-i meyhane kor başını düşde zânû-yı melek olsa eğer h'âbgehi mest
3619. sûfî değişim rind-i harâbât-i aşkim nefî gibi olsam ne acep hâk-i reh-i mest
3620. gamze mahmur u girişme sâkhi vü müjgan mest olsa gördükçe acep mi âşık-ı hayran mest
3621. göz ucuyla nâz eder mestâne hem hançer çeker görmedim ol gamze-i câdû gibi fettan mest

3622. gönlü açılmaz elinde câm-ı gül-fâm olmasa bâdesiz bâg-ı behişt olsa sanır zindan mest
3623. başına çalsın dokuz camım devrân bâdesiz sabra kadir mi kadeh pür olmasa bir ân mest
3624. oldu nefî fikr-i la'i-yâr ile mest-i müdâm bade de nûş etse olmaz sûfî-i nâdân mest
3625. hak te'âlâ pâdişâhın ömrün eفزün eylesin etmez oldu devletinde yok yere efgân mest
3626. gamzen ne kadar olsa niyaz etmeğe bâ'is ânım olur ol mertebe nâz etmeğe bâ'is
3627. allah için ey âh dolaş zülfüne durma ol silsile-i aşkı dırâz etmeğe bâ'is
3628. zevki budur âlem-i aşkın ki hevâsı olur dili pür-sûz u güdâz etmeğe bâ'is
3629. rind isen eğer âlem-i vahdet gibi olmaz def-i gam-ı tahkik ü mecaz etmeğe bâ'is
3630. nefî gibi gamzen de sana cân ile âşık budur dili hep mahrem-i râz etmeğe bâ'is
3631. ölmek âsân âşık bir dem fırâk-ı yâr güc böyle müşkil derd esiri hasteye tîmâr güc
3632. aşk mühlik yâr gafil mübtelâlar n'eylesin birbirine derdini inkâr güc ikrar güc
3633. gerçi aşk izhârî bitâb olmayınca cürm olur dilber amma müdde'â-fehm olıcak inkâr güc
3634. yâr eğer âşık ne eyleser muhabbet iktizâ etmemek olur mahallinde ânı izhâr güc
3635. olsa nefî n'ola ger endişesiyle hem-zebân n'eylesin yâ sohbet-i yârân-ı nâ-hemvâr güc
3636. pür-safâ dâ'im dili bir şûh hemdemdir kadeh tâ ezelden meclis-i rindâna mahremdir kadeh
3637. bezm-i bâğâbir sebû-yı pür-mey ise gonca ger bâğ-ı bezme bir gül-i şâdâb u hurremdir kadeh
3638. bir tutarsa pâdişâh ile gedâyı mey n'ola hem sifâl-ı meygede hem tâc-ı edhemdir kadeh
3639. gösterir dünyâyı mir'ât-ı habâbmda tamâm kendi başka basma bir özge âlemdir kadeh
3640. n'ola pür-şevk etse dünyâyı dil-i nefî gibi rûzigâra yâdigâr-ı meclis-i cemdir kadeh
3641. çekemem derd-i firâkın meded ey mân meded görmedim bunculaym bir gam-ı cângâh meded
3642. garazın cân ise ger gamzene ferman eyle eylesin nâz ile bir şîve-i dil-hâh meded
3643. zabt-ı âh eylemedir âşık evvel çâre ben ise âhsız ârâm edemem âh meded
3644. dağlar lâle gibi tazelenir miydi eğer âteş-i sineme âh etmese her gâh meded
3645. çîn-i zülfünde giriftar kalırdı dil-i zâr erişip bâd-ı sabâ etmese nâgâh meded
3646. hâl pek müşkil eğer etmezise ey nefî himmet-i âsaf-ı sâhib-dil-i agâh meded
3647. hâfiz-ı genc-i kerem hazret-i ahmed paşa ki eder ehl-i recâya geh ü bigâh meded
3648. kaldım ayakda perîşân u mükedder ahvâl dest-gîr ol bana ey âsaf-ı cem-gâh meded
3649. böyle dermândelerin derdine derman et kim her işinde sana da eyleye allah meded
3650. yazanlar peykerim destimde bir peymâne yazmışlar görüp mest-i mey-i aşk olduğum mestâne yazmışlar
3651. bana tekîf-i zühd etmezdi idrâk olsa zâhidde yazıklar kim anı âkil beni dîvâne yazmışlar
3652. değildir gözlerinde sâye-i müjgânı uşşâkın hatın resmin beyâz-ı dîde-i giryâne yazmışlar
3653. benim âşık ki rüsvalıkla tutdu şöretim şehri yazanlar kîssa-i mecnûnu hep yâbâne yazmışlar
3654. nice zahirdir ey nefî sözünden dildeki sûzun yazanca nüsha-i şîr'in kalemler yâne yazmışlar
3655. ol ebrular ki levh-i cebhe-i cânâne yazmışlar cemâli matla'ıdır kim ser-i dîvâne yazmışlar
3656. değil gird-i lebinde hattı ol îsâ-demin güya du'â-yı hızn bir mercandan fîncâne yazmışlar
3657. musavvirler yazıp ferhâdı kûh-ı bîsütûn üzre verip destine tîşe hayk üstâdâne yazmışlar
3658. sanırlar halka halka dûd-ı ahım evc-i a'lâda bir ejderdir ki sakf-ı künbed-i gerdâne yazmışlar
3659. bu tarz-ı hâsa ey nefî yine suret veren sensin nazîre söyleyenler ekserî efsâne yazmışlar
3660. değil hatt-ı mu'anber sâye-i zülf-i siyahıdır değil ebrû-yı pür-çîn gamzenin perr-i külahıdır
3661. ne gamze kahramân-ı kişver-ârâ-yı melâhat kim dizilmiş leşker-i müjgân anın saf saf sipahidir
3662. iki saf asker-i hûn-hârdır gûyâ ki müjgânı girişme ana saf-pîrâ vü serasker nigâhıdır
3663. girişme dil-fûlbâne tegâfüllerle nâzende nigah mestâne katl-i bî-günâh ile mübâhîdir
3664. nice hâba varır ol gamze-i ayyâr kim çeşmi hezârân fitne-i mestânenin ârâm-gâhıdır
3665. hat-ı nev-hîzi ancak bir belâ oldu dile yoksa güzelliğ dil-rübâlık şuhluk yine kemâhîdir
3666. esîr oldu gönül çâh-ı zehâdânmdâ ey nefî değildir zülfü anın dûd-ı pîç â pîç-i âhıdır
3667. halâs olmak ne mümkündür deme zinhar o mahbesden hemân mevkûf-ı hüsn-i iltifât-ı pâdişâhîdir
3668. o şâhenşâh-ı zîşân u bülend-ikbâl-i devrân kim cenabı pâdişâhân-ı cihanın kible-gâhıdır
3669. şeh-i meh-kevekebe sultân murâd-ı ma'delet-güster ki dünyâyâ vücûdu rahmet-i manz-ı ilâhîdir
3670. ne tendecân ile sensiz ümîd-i sıhhat olur ne cân bedende gam-ı firkatinle rânat olur
3671. ne çâre var ki firâkınlaeğlenemem bir dem ne tâmm meded eyler visale fırsat olur
3672. ne şeb ki kuyuna yüz sürmesem o şeb ölürüm ne gün ki kametini görmesen kıyamet olur
3673. dil ise gitti kesilmez hevâ-yı aslandan nasihat eylediğimce beter melâmet olur
3674. belâ budur ki alışdı belâlarınla gönül gamın da gelse dile bâ'is-i meserret olur
3675. nedir bu tâli' ile derdi nefî-i zarın ne şuhu sevse mülayim dedikçe âfet olur
3676. niçün şâh-ı nihâl-i gülde bülbül âşyân eyler bu günler hod mahabbet ehli terk-i hân mân eyler
3677. n'ola bu demde âşık mest ü dilber mey-perest olsa bu bir demdir ki hep şâh u gedâyı kâmrân eyler

3678. hoşâ feyz-i ferah-bahş-ı nesîm-i subh-ı cân-perver ki hem gam mürdesin ihya kılar hem şâdmân eyler
3679. benefşe kâmet-i ham-geşte arz etmek temaşadır bu faslın hükmü hod pîr-i dütâyı nev-cevân eyler
3680. serâpâ nerkis encüm gül meh-i tâbâne dönmüşdür bahânn sun'ını gör kim zemini âsmân eyler
3681. müzeyyen reng ü bûy ile dil-i nefî gibi gülsen meğer ol cân-ı âlem gâhî geşt-i gülsitân eyler
3682. kâse-i ser kim yolunda garka-i hûnâb olur bahr-ı aşka geh habâb olur o geh girdâb olur
3683. âhına incinme gâhî âşık-ı dîvânenin n'eylesin biçâre gördükçe seni bitâb olur
3684. aşkı olmaz yine hâli hiç âb u tâbdan kendisi bitâb olursa dîdesi pür-âb olur
3685. dil giriftar olmamak kabil mi bend-i zülfüne anı dama çekmeğe her halka bir kullâb olur
3686. arif ol gam çekme nefî böyle kalmaz rüzgâr lutf eder bir gün huda elbette feth-i bâb olur
3687. âh u feryâd ile dil her zaman dâd ister kahramân-ı nigehe hışm ile cellâd ister
3688. olmaz ol gamze-i cellâd gibi bir âfet ki ne fîg-ı müje ne hançer-i pûlâd ister
3689. dil ise bend-i ham-ı silsile-i zülfünde ne döyer mihnete ne canım âzâd ister
3690. o sitemkâr-ı dilâşûb ise dil-dâdesini dâ'imâ bend-i belâ çekmeğe mu'tâd ister
3691. kimse taklîd edemez sözde sana ey nef î böyle pâkîze-gazel tab'-ı hudâ-dâd ister
3692. kimsede tab-ı hudâ-dâd bulunmazsa eğer kilik-i allâme-i âlem gibi üstâd ister
3693. müftî-i mu'cize-perdâz ki idrâkinden akl-ı küll vâdî-i endîşede imdâd ister
3694. felekde misli yok bir mâh-ı mihr-efrûzumuz vardır güzel sevmekde elhak tâlî-i firûzumuz vardır
3695. takınsın dilrübâlar gamzelerden fîg-i âşık-küş bizim de âhımızdan nâvek-i dil-dûzumuz vardır
3696. n'ola seyl-i sirişk-i çeşm-i giryân durmayıp aksa söyünmez sînede bir âteş-i cân-sûzumuz vardır
3697. günü günden yig olsun rûze-dârân-ı gam-ı aşkın demezler kim bizim de ydımız nevrumuz vardır
3698. acep mi bûriyâ-bâfân-ı nazma kılmasak rağbet bizim nefî gibi bir şâ'ir-i zer-dûzumuz vardır
3699. mahşer olmuş sahn-ı kâğıthane dünyâ bundadır cennete dönmüş güzellerle temâşâ bundadır
3700. bu da bir gündür kıyâmetden nişanı aşıkâr işte gör ol âfitâb-ı âlem-ârâ bundadır
3701. dilberin bâlâ-bülendi aşılın üftâdesibir yere gelmiş bu gün a'lâ vü ednâ bundadır
3702. anmasın sūfî dahi kesretde vahdet âlemin yân tenhâ avlayan uşşâk-ı şeydâ bundadır
3703. ülden ol güne sermestân-ı sâhib-hâlden nefî-i şûrîde-i bî-bâk ü riisvâ bundadır
3704. söyleşilmez çarh ile geh şöyle gâhî böyledir münkalibdir bu cihanın resm ü râhî böyledir
3705. zâhid ol rind ol hemân sûretde kalma arif ol âlem-i ma'nâda hükm-i pâdişâhî böyledir
3706. gark eder bir noktada nûr-ı siyaha âlemi arifin sermâye-i kilik-i siyahî böyledir
3707. subh u şâmî fark olunmaz âsumân-ı tab'ımın maşnk-ı endîşemin hurşîd ü mâhî böyledir
3708. yalnız nefî değil güstâh-ı bezm-i ma'rifet yoklasan cümle nedîmân-ı ilâhî böyledir
3709. îhyâ eden endîşeyi feyz-i nefesimdir endîşe benim nfi-ı dil-i nev-hevesimdir
3710. ben mest-i mey-i meygede-i aşk-ı hüdâyım takdîr-i rikâbımda sebû-keş asesimdir
3711. oldum güher-i feyz ile deryâ-yı ma'ânî î'râb u hurûf-ı suhenim hâr u hasımdır
3712. ol kâfile-sâlâr-ı reh-i ka"be-i aşkim kim nâle-i uşşâk-ı sadâ-yı ceresimdir
3713. olsam n'ola nefî gibi hallâk-ı ma'ânî îhyâ eden endîşeyi feyz-i nefesimdir
3714. nâz ederse gamzesi uşşâk-ı zara nâz eder zülfü bir aşuftedir kim rüzgâra nâz eder
3715. böyle şuha mübtelâ olmak ne güc âşık değil bulsa cümle dilberân-ı şivekâra nâz eder
3716. çeşmi gâhî mest olur ruhsat verir nezzâreye durmaz amma gamze ol ahd ü karâra nâz eder
3717. dehre mağrur olma ey gafil ki bunda âdeme tâlî'i yüz döndürür gâhî sitâra nâz eder
3718. görmedim nefî gibi bir rind-i âlf-meşrebi hem gedâ hem pâdişâh-ı kâmkâra nâz eder
3719. dil bir cevân-ı riev-heves-i dil-rübâ bilir vâsf edemem lisân ile ancak huda bilir
3720. amma o denli üfî-ı nev-âmûz-ı nâz kim ne âdet-i cefâ vü neresm-i vefa bilir
3721. çeşmi o denli mest iken erbâb-ı dil yine müjgân-ı hûn-feşâmını sehm-i kaza bilir
3722. yâ bilmesin mi arif olan kim icaza dahi her bir nigâh-ı gemini hâzır belâ bilir
3723. gelsin benimle var ise meydâna nefiyâ bir böyle tarz-ı taze vü nâdir edâ bilir
3724. çekdiğim derdi ne hem hâne ne hem râh bilir âşıkım hâl-i dil-i zânımı allah bilir
3725. dâd o zâlimden eğer böyle kalırsa nâzı ne figân-ı şeb ü ne âh-ı seher-gâh bilir
3726. söyleşilmez nigehe-i şuhu acep müstağni nezabân-ıdil ü ne şive-i dil-hâh bilir
3727. gamzesi âteş-i sūzana girer bir cādû ne dil-i şu'le-feşân ne alev-i âh bilir
3728. böyle dilber ne belâdır başına ey nefî her nigâhım kaza âfet-i cân-gâh bilir
3729. vuslat hevesin ko gam-ı hicran nebelâdır var tâlib-i derd ol yürü derman ne belâdır
3730. dâ'im dolaşıp gezme ser-i kuyunu yârın bilmez misin ol âfet-i devrân ne belâdır
3731. âh etmeğe çâre mi var âşık-ı bitâb habs-i nefes ü çâk-ı girîbân ne belâdır
3732. çm'iyyet-i hatır mı kabr âşık olunca illâ gam-ı gîsû-yı perîşân ne belâdır
3733. dünyâyı girişmeyle esir eyledi bilmem cādû mudur ol gamze-i fettan ne belâdır

3734. göz habsine saldı dili mestâne nigehele bir kuşede meyhane vü zindan ne belâdır
3735. biz rind-i sebûk-rûh-ı cihanız bizehemdem rind olmayacak sıklet-i yârân ne belâdır
3736. var hâk-ireh-i ehl-i dil ol kaçma sitemden erbâb-ı dile gayret-i akran ne belâdır
3737. nefî sözünü vird-i zeban eyledi âlem şimdengeri yâ defter ü dîvân ne belâdır
3738. seni hüsn ile gayet bî-nazîr ü bî-bedel derler ne derlerse senin hakkında sultânım güzel derler
3739. vefam mutlak ağıyara münâsibdir demez kimse velî cevri ü cefâm âşık-ı zâre mahal derler
3740. bize pend ile vâ'izler kesel verdikleri yetmez kesel defim ko câm-ı safâdan hem kes el derler
3741. hüner addeyleyip cânâ acepdır âlemin hâli lelme mugtenem derler kerîme muhtezel derler
3742. gazelde kuvvet-i tab'ın bilindi el hak ey nefine bu vâdide söz mümkün ne bir böyle gazel derler
3743. durme sâkî sebû-yı bade getir zevk-i bezm-i elesüyâde getir
3744. mey-i pür-gişle töredir dilimiz bize bir dilrübâ-yı sâde getir
3745. çîn-i ebruya yok tahammülümüz dilrübâ-yı cebîn-güşâde getir
3746. olma meftûn-ı bâde-i cemşîd camını bezm-i keykubâde getir
3747. arif ol bir nühüfte nükte ile nice bû-cehli i'tikâde getir
3748. cebr-i noksana bakma ey nefî eksik aldinsa ger ziyâde getir
3749. rindân-ı harabati vü mestân-ı elestiz mahşerde dahi câm-ı mey-i aşk ile mestiz
3750. yok bade için minnetimiz pîr-i mugâna sâkî-i mey-i vahdet ile dest-be-destiz
3751. düşmezse n'ola gül gibi sâgar elimizden ne tâ'ib-i bîhûde vü ne tevbe-şikestiz
3752. dense ne acep tab'ımıza bahr-ı ma'ânî sahbâ gibi bir halet ü cür'a gibi pestiz
3753. olsak n'ola nefî gibi rüsvâ-yı dü'âlem hem âşık u hem şâ'ir ü hem bâde-perestiz
3754. erişdi bahar oldu yine hemdem-i nevrüz şâd etse n'ola dilleri câm-ı cem-i nevrüz
3755. gül gibi cihan oldu yine hurrem ü handan gör n'eyledi feyz-i eser-i makdem-i nevrüz
3756. yılda bir olur bu dem-i ferhunde acep mi olmazsa her eyyamda ger âlem-i nevrüz
3757. rind isen eğer ko heves-i bâğ-ı behiştî cennet mi değil bezmgeh-i hurrem-i nevrüz
3758. nefî yaraşır bu gazeli eylese taksim bülbül gibi bir mutnb-ı mu'ciz-dem-i nevrüz
3759. bezm-i şehe bu nazm ile olsan güher-efşân güya ki gülistânadüşer şebnem-i nevrüz
3760. ârâyış için bezmini sultân murâdın erişdi bahar oldu yine hemdem-i nevrüz
3761. âşık olduk dâm-ı zülf-i yâre düşdü gönlümüz akla uyduk bir garîb âvâre düşdü gönlümüz
3762. gamdan âzâd olmağa bilmem ne çâre eylesek kaldı hayretde acep biçâre düşdü gönlümüz
3763. âşık olmaktadır yine evlâsı amma derd bu bir mülayim âfet-i mekkâra düşdü gönlümüz
3764. çeşmi bir zahm urdu fig-ı gamze-i bürrân ile göz yumup açınca yüz bin pare düşdü gönlümüz
3765. fârig olsak n'ola dilber sevmeden nefî gibi hüsn-i hulk-ı şâh-ı meh-dîdâra düşdü gönlümüz
3766. şevkimiz yok zevk-i câm-ı la'l-i nâb-ı dilbere şîr-i hâkân-ı şeker-güftâra düşdü gönlümüz
3767. hazret-i sultân murâd hân-ı kerîmü'ş-şân kim şevk-i medhiyle garîb efkâra düşdü gönlümüz
3768. cüst ü cü etdik nazirin âlem-i endîşede ıztırârî vâdî-i inkâra düşdü gönlümüz
3769. baht uyansa hâba varsa dîde-i bîdârımız düşde bârî gayndan tenhâ düşürsek yârimiz
3770. gökde her bir ahtere yüz bin şerâr eyler kıran kevkebe basdırdı çarhı âh-ı âteş-bârimiz
3771. şâh-ı aşkız her ne emr etsek musahhardır felek oldu mâh-ı nevlî liidmetkâr-ı hançer-dârimiz
3772. biz hazân u nâr kaydından beri bülbülleriz sine-i pür-dâğımızdır bağımız gülzârimiz
3773. biz reh-i aşk içre terk-i ser kılan âşıkklarız çıkmasa ferhâd-veş başa acep nû kârimiz
3774. bezm-i gamda cismimiz bir şem-i şevk-engiz olur âteş-i dilden tutuşsa güşe-i destârimiz
3775. bâde-i aşka hum olmuş bir tabî'atden çıkar âlemi mest etse ey nefî n'ola eş'ârimiz
3776. eşk ile sinedeki şerhayı nemhâk ederiz âşıkız mihr ü mahabbet yolunu pâk ederiz
3777. kendimizden ne kadar bihaber etse bizi aşk ol kadar zevk-i gam-ı firkati idrâk ederiz
3778. çekmesin diyü ta'ab girmede peykânı dile fîrine karşı durup sinemizi çâk ederiz
3779. yine sen istediğin yerde gezersin güzelim cismimiz yok yere yolunda hemâk ederiz
3780. nazmımızla n'ola kılsak gamı sevka tebdil zehri ey nefî biz efsun ile tiryak ederiz
3781. esrâr-ı lebin söylemeziz gerçi namusuz amma ki hum-ı mey gibi pür-çûş u hurûşuz
3782. çevrin çekerek zevk-i gam idrâk olunurdu müşkil bu ki biz aşk ile bî-tâkat u huşuz
3783. nâgeh getirir diyü sabâ müjde-i vasim başdan ayağa şâh-ı gül-i ter gibi güşuz
3784. zâhid bizi kor gayra satar şimdi riyayı duymuş bizi kim mu'tekid-i-bâde-fürûşuz
3785. nefî gibi tâ'ib değiliz dilber ü meyden biz anlar ile leb-be-leb ü düş-be-düşuz
3786. sahbâ yerine zehr-keşân-ı gam-ı aşkız reşk etme bizim camımıza biz cem-i aşkız
3787. bir zevk olmuş hikmet-i hakk meşrebimizde kim mest-i gam ârâm-ı dil-i hurrem-i aşkız
3788. çok mu bu kadar feyz bize ehl-i diliz hem perverde-i rindân-ı mesîhâ-dem-i aşkız
3789. nâz eyleyemez hiç bize gamze-i dilber biz rind-i melâmet-zede-i âlem-i aşkız
3790. bir gamzeyeye bin nâz ederiz istesek amma kîrat ile matcûl bilir sersem-i aşkız
3791. dursak ne acep ger saf-ı müjgâna mukabil başka başına her birimiz rüstem-i aşkız

3792. olsa sözü müzde n'ola te'sîr-i cibillî nefi gibi bigâne değil mahrem-i aşkız
3793. erbâb-ı gamız âşık-ı dil-dâde-i aşkız öldürse bizi gam yine âmâde-i aşkız
3794. nâz etsek olur gamze-i hûbânede gâhî yârân-ı tenûk meşreb-i şehzâde-i aşkız
3795. ne mira esîr etmeğe kadir ne girişme kimse bizi bend edemez âzâde-i aşkız
3796. gem gibi n'ola çekmez isek renc-i humân rindân-ı sabûhî-zede-i bâde-i aşkız
3797. sûfî gibi münkir değiliz keyf-i şarâba biz mu'tekid-i mürşid-i seccâde-i aşkız
3798. yok takatımız kuyuna yüz sürmeğe yârin mestân-ı harâbâtî vü üftâde-i aşkız
3799. nefî gibi mâ'il değiliz şîve-i nazma meftûn-ı edâ-yı gazel-i sâde-i aşkız
3800. gamzesi mahmur u çeşmi nîm-mest,î hâb-ı nâz birbirine nezâketle eder işrâb-ı nâz
3801. katl-i uşşak etmeden âr eylemezdi gamzesi olmasa şemşîr-i istiğnası ger şadâb-ı nâz
3802. bir nigenle kahramanı kati eder rüstem gibi baksan amma çeşmine bir haste-i bîtâb-ı nâz
3803. her nigâhı bir belâ-yı nâgehânîdir dile gayrı dilberler gibi lâzım değil esbâb-ı nâz
3804. kime şekva eylesin bîçâre nefî n'eylesin gamzesi mahmur u çeşmi nîm-mest-i hâb-ı nâz
3805. olmuş o şûh o mertebe mest-i şarâb-ı nâz kim bade içre aksine eyler itâb-ı nâz
3806. kalmazdı rûzigârda bir zinde âşıkı ger olmayaydı gamzesi mest-i harâb-ı nâz
3807. bir kahramân-ı şûhdur ol gamze gûyiyâ olmuş musahibi nige-hi pür-hicâb-ı nâz
3808. çeşmi hadeng-i hışmı yine kıldı der-kemân ebrularına düşse n'ola piç ü tâb-ı nâz
3809. nefî göreydi bu gazel-i pür-niyâzım tahsîn ederci gamze-i hâzır-cevâb-ı nâz
3810. kırmada uşşâkı hep fig-ı cihân-tâb-ı nâz gamzesi amma yine mest-i şeker-hâb-ı nâz
3811. gamze değil âleme turfa belâdır ki hiç halkı esîr etmeğe istemez esbâb-ı nâz
3812. def-i humar etmeğe takati yok çeşminin durmaz eder dâ'imâ gamzesi işrâb-ı nâz
3813. dâmen-i zülfünden el çekmez idi dil eğer pençesini burmasa pençe-i pür-tâb-ı nâz
3814. âşık eder miydi hiç sencileyin arifi bilmese nefî o şûh şîve-i âdâb-ı nâz
3815. aşûfte esîrân-ı ham-ı zülf-i dütâyız dîvâne değil silsile-cünbân-ı belâyız
3816. bilmem ne fûsun eyledi ol turra-i câdû kim böyle serâsime vü âşûfte-nümâyız
3817. top eylemişiz kelleyi çevgân-ı belâyâ meydân-ı mahabbetde yeler bî-ser ü payız
3818. âhile perakende gubâr-ı dil-i aşkız ne teşne-i şebnem ne taleb-kâr-ı sabâyız
3819. bir dama tutulmaz dilimiz turradan özge zîrâ kafes-i aşkdan âzâde hümâyız
3820. pişânî-i hürşide düşer sayemiz ancak isbât-ı vücûd eylemiş erbâb-ı fenâyız
3821. sâhir değil şâ'iriz amma söze gelsek nefî gibi mu'ciz-dem ü pâkîze-edâyız
3822. bade gam verir bize biz âşık-ı dîvâneyiz gelmeden bu bezme câm-ı aşk ile mestâneyiz
3823. çekmeziz renc-i humân ömrümüzde gerçi biz gam değil mahmur olursak sâkî-i meyhaneyiz
3824. âşık-ı yek-reng ü rindân-güşâde-meşrebiz bezm-i hâs-ı vahdete hem bade hem peymâneyiz
3825. hem gülüz hem bülbülüz gerrhiyyet-i aşk ile biz dâğ-ı derde şule vü şem'-i gama pervaneyiz
3826. rind-i aşkız hâsılı nefî-i bî-pervâ gibi âşinâyâ âşinâ bigâneye biganeyiz
3827. gözü meyhâne-i nâz u kaşı mihrâb-ı niyaz yaraşır her ne kadar etse niyaz ehline nâz
3828. sabra takat mı kor âh etmemeğe dillerde o girişme o hıram ol revîş-i sabr-güdâz
3829. görmedim gamze-i fettânı gibi şûh-ı cihan sûret-i fitnede bir dilber-i uşşâk-nevâz
3830. böyle pîrâste vü bûkalemûn-hüsn olmaz kendi gûya ki melek gamzeleri şu'bede-bâz
3831. güft ü gûy-ı dili bilmez görünür gamzeleri şivede her nige-hi sâhir-i ma'nâ-perdâz
3832. dil-i cibrîli şikâr eylemek isterzülfü n'ola eylerse hümâ gibi yukardan pervâz
3833. sen de nefî dilini kurtar eğer kâdîp isen sözü yâ silsile-i zülfü gibi etme dirâz
3834. rüstem-i ehli-dilim aşk kemanım çekemez pâdişâh-ı sunanim fitne nişanım çekemez
3835. âfitâb olsa eğer kevkeb-icâh ile hasûd kîn-i şemşîr-i cihangir zebanım çekemez
3836. mest-i meyhâne-i feyzim yine rindân-ı cihan ittîfak etse biri ntl-ı girânım çekemez
3837. bana bir dilber-i şûh olsa hemân hâzır-vakt intizânı dil-i fettân-ı cihanım çekemez
3838. dili dilberden anınçün sakınır endîşe gatn-ı aşkı bilir ol âfet-i canım çekemez
3839. bileli kendimi ben gönülmü âşık buldum bâr-ı gayrî ten-i bîtâb ü tûvânım çekemez
3840. netiyim kimse benim gibi şetaret edemez kîç bir kimsedahi derd-i nihânım çekemez
3841. dil ehlinden dime cân istesem cana revân virmez seni candan seven âşık ya neyler sana cân virmez
3842. içürmez hançerin cân almayınca âşık-ı zara bir içim suyu ol mâh hastanesine râyegân virmez
3843. verür her talibe matbûbın amma hazret-i mevlâ güzelliğe muiâdumca bana bir nev-cevân virmez
3844. yeter ömr-i dirâzı dil sana zülfi ko la'lin kim hayât-ı nev bağıslarsa hayât-ı câvidân virmez
3845. bu denlü sana bâ'is himmet-i âgdür ey nefî gazel tarihinde senden gayn kimse böyle şân virmez
3846. sûfî bu sureti gel ma'ni-i takvaya değış kalbi pâk et nemedi atlas u dîbâyâ değış
3847. dem bu demdir be-hey idraksiz endîşeyi ko kevseri havzı ile sâgar-ı sahbâyâ değış
3848. feyz bir demde erer âdeme zinhar o demi bul ne bu âleme ne âlem-i ferdaya değış

3849. yoklasan noktada mevcûddur esrâr-ı hurûf rind isen gafleti ko kesreti tenhâya değiş
3850. olsa pür-gevher-i esrâr-ı ma'ânî âlem sen yine anı dil-i nefî-i şeydâya değiş
3851. oldukça dilden âteş-i ahım zebâne-keş bir şem'-i bî-fürûga döner gûyîyâ güneş
3852. nevrüz erişdi başladı nerd oynamağa çarh hasmâne rûz u şeb n'ola ger atsalar düşeş
3853. hâlin acep mi olsa izânnda dil-firîb rûma düşünce kabil olur merdüm-i habeş
3854. âşık -surânî gibi eder varını nisâr dilber güşâde-meşreb olunca piyâle-veş
3855. dil küşü-gîr-i arsa-i nazm oldu nefiyâ tutsun anınla kuwet-i tab'ı olan güreş
3856. hattı yaklaştı niçün ummaz dil-i uşşâka dâğ geldi akşam erdi yakmaz mı dahi ol meh çerağ
3857. sîne her dâğ-ı surh andan bir ahker-pâredir sûz-ı firkatle dil olmuşdu firûzân bir ocâğ
3858. fikr-i zerd-i ânz ile gönlümâram eylemez âşık-ı dîvâneym tutmaz beni bend ile bâğ
3859. hazz eder dil gam-ı cânân ile bitâb olıcak ol safâyı bulamam mest-i mey-i nâb olıcak
3860. gam-ı aşkın dile geldikçe komaz canda elem yer kalır mı kedere hanede ahbâb olıcak
3861. dil değil kevn ü mekân olsa yerinden koparır halka-i turra-i zülfün gibi kullâb olıcak
3862. götürür tenden okun parelerin eşk-i revân has u hâşâki komaz nakde seyîâb olıcak
3863. n'ola gark olsa felek âb-ı hayât-ı suhane lûle-i hâme-i nefî mîzâb olıcak
3864. yâre derdim diyemem bezm-i şarâb olmayıcak cürmüm ikrar edemem mest-i harâb olmayıcak
3865. âfitâb ol ruh-ı pür-tâba nazır olsun mu bu yakar âlemi bir lahza nikâb olmayıcak
3866. cezbe-i hüsnü gönül hattına ta'lik eyler nice hall etmek olur anı kitâb olmayıcak
3867. turalım rûz-ı şumâr olsa kim eyler da'vâ etdiğün zulme senin hadd ü hisâb olmayıcak
3868. sen bu rüsvalığı ey nefî komazsm elden yârdan yine sana hışm u itâb olmayıcak
3869. gamze-i fig-keş ü çeşm-i sihir-sâzına bak kasd-ı cân eyler iken şivesine nâzına bak
3870. kahraman karşı durur mu gör o müjânlara leşker-i gamze-mest-i sipeh-endâzına bak
3871. fitne turalannın yed-i tûiâsını gör şivede gamzesinin sihrine i'câzına bak
3872. nice ârâstedir şive ile ser-tâ-pâ rûzigânın hele ol dilber-i mümtazına bak
3873. gamze-i nerkis-i mahmûrlarm seyr eyle cilve-i serv ü sehî-kadd-i ser-efrâzına bak
3874. var mı nefî gibi üstâd-ı suhan insaf et ihtirâ'-ı kalem-i nâdire-perdâzma bak
3875. sinemi deldi müjen oklan tâ canıma dek söyle ebrû-yı kemândârına tutsun çekerek
3876. tû-i ahım yine bir demde erişdi feleğe şehper-i bâl-i melekdendir ana sanki yelek
3877. âşık oldur ki rakibi ola a'lâ ednâ sevdiğün ya'nî seve yerde beşer gökde melek
3878. biricik ehl-i dil ü tab'a da gün göstere bu kadar aksine devr eylemese çarh-ı felek
3879. kadrin anlar katı as olsa n'ola ey nefî çok hünerdir gazeli böylece pâkîze demek
3880. o şeh cân u dile rahm eyleyip dâd etdiğün görsek bir-iki zâr u nâşâdı felek şâd etdiğün görsek
3881. gönül ma'mûresin çevriyle vîran etdi ol zâlim gelip insafa bir gün yine âbâd etdiğün görsek
3882. kul etdi âlemi refânna ol serv-i âzâdım ne var bir bendesin lutfundan âzâd etdiğün görsek
3883. nice bin hânümânı bâda vermiş bir felekdir bu anı âhiyla bir âşık da berbâd etdiğün görsek
3884. ne mazmunlar ne vadiler bulur seyr eylesen nefî yine bir tarz-ı hâs u taze îcâd etdiğün görsek
3885. düşer gâhî arak-nâk olsa zülf-i ham-be-ham nâzik ruh-ı rengini amma gül gibi hem taze hem nâzik
3886. harîf-i zülfü pây-endâz olur anınçün ol şuha ayak basmaz yere ger olmasa ferş-i kadem nâzik
3887. nezâketle dokun zülfüne ey bâd-ı sabâ yârın sakın dilden olur zîrâ dil-i erbâb-ı gam nâzik
3888. habâbın sâgar eylerdik mey-i nâb olsa ey sâkî şarâbı camile çekmezdi olsa tab'-ı cem nâzik
3889. ne feyz alır dil ü destinden ey nefî k'olur dâ'im kalem câdû-yı îsâ-dem suhan hem şûh u hem nâzik
3890. cenâb-ı âsaf-ı zîşân bilirse n'olia ger kadrin olur lâbüdd dil-i mahdûm-ı pâkîze-şiyem nâzik
3891. vezîr-i murtazâ-sîret alî paşa ki payına ederdi secde ger olaydı elçi-i acem nâzik
3892. muntazır cân u dil vefana senin nerhamet yok mu mübtelâna senin
3893. seni ağyar ile gören âşık nice sabr eylesin cefâna senin
3894. kati şûrîde dilsin ey bûlbûl uymaz ehl-i çemen nevana senin
3895. çekdi bigâneler kenara seni firkat el verdi âşinâna senin
3896. müşteri olsa şâ'ire nefî kıymet olmazdı hiç bahâna senin
3897. gerçi çokdur cihanda ehl-i sunan reşk eder cümlesi edana senin
3898. varamam kuyuna ağyar ile ceng etmeyecek cenge ahengi kim etsin yine ben etmeyecek
3899. almasın canımı hak pir-i dûtâ olsam eğer bezm-i aşkında senin kaddini çeng etmeyecek
3900. bağlamaz seg yerine âşıkım ol âhû dağlar cismini hem-reng-i peleng etmeyecek
3901. dûd-ı ânım ko yüzün kabkara kılsın feleğün çevri terk etmez o bir şöylece reng etmeyecek
3902. hep nazire der idi şî'rine nefî şu'arâ gazelin kâfiyesin böylece teng etmeyecek
3903. gül gibi k'ide duhter-i rez perde-figenlik lâzım gelir erbâb-ı dile tevbe-şikenlik
3904. devr etmez idibezmi usûl üzre kadehler murrible meyın olmasa mâ-beyni düzenlik
3905. ol bağa döner dil gam-ı ruhsâr u hatınla bir yanı çemenzâr ola bir yanı semenlik

3906. gencîne-i derd eyledi her kuşesini gam ma'mûre-i hatırdâ kalır mu dahi şenlik
3907. her dilden olur âb-ı musaffa gibi carî ey nefî nedir sende bu pâkîze-suhanlık
3908. tûfi-i mu'cize-gûyum ne desem lâf değil çarh ile söyleşemem âyînesi sâf değil
3909. ehl-i dildir diyemem sinesi sâf olmayana ehl-i dil birbirini bilmemek insaf değil
3910. yine endîşe bilir kadr-i dür-i gûftânîm rûzigâr isedenî dehr ise sarraf dep
3911. girdi miftâh-ı der-i genc-i ma'âni elime âleme bez-i güher eylesem itlaf değil
3912. levh-j mahfûz-ı suhandir dil-i pâk-ı nefî tab'-ı yârân gibi dükkânçe-i sahhâf değil
3913. bezm-i bâğ içre dönüp bir şem'-i cem'-efrûza gül verdi revnak meclis-i şâhenşeh-i nevrûza gül
3914. bülbülü nâlân edip urmazdı âteş canına olmasa mâ'il eğer âlemde sâz u söze gül
3915. gonca mıdır sebz-gûn berk içre yâ almış ele bâde-i surh ile pür bir sâğam pîrûze gül
3916. dehre mağrur olma kim tâcm düşürmezdi yere olmasa mest-i gurûr-ı devlet-i deh-rûze gül
3917. tab'-ı nefîden ki bâğ-ı nevbahâr-ı feyzdir reng ü bû isterse gelsin eylesin deryûze gül
3918. arif ol ehl-i dil ol rind-i kalender-meşreb ol ne müseîmân-ı kavî ne mülhid-i bî-mezheb ol
3919. akla mağrur olma eflâtûn-ı vakt olsan eğer bir edîb-i kâmilli gördükde tıf-ı mekteb ol
3920. âfitâb-ı âlem-ârâ gibi sür hâke yüzün kevkebe basdır cihâm hem yine bî-kevkeb ol
3921. lâ-mekân ol hem mahallinde yerin bekle yine gâh mihr-i âlem-ârâ gâh mâh-ı nehşeb ol
3922. âşık ol amma alâyıkdan berî et gönlünü ne ham-ı gîsûya meftun neesîr-i gabgab ol
3923. hızza minnet çekme var sonra dil-i nefî gibi lûle-i âb-ı hayât-ı feyz ile leb-ber-leb ol
3924. fâilâtûn fâilâtûn fâilâtûn fâilûn
3925. hem kadeh hem bade hem bir şûh sâkîdir gönül ehl-i aşkın hâsılı sâhib-mezâkîdır gönül
3926. bir nefes dîdâr için bin cân fedâetsem n'ola nice demlerdir esîr-i iştiyakîdır gönül
3927. diledir mihrin ko hâk olsun yolunda cân u ten ben ölürsem âlem-i ma'nâda bakîdir gönül
3928. zerredir amma ki tâb-ı âfitâb-ı aşk ile rûzigân şemse-i tâk u revâkîdır gönül
3929. etse nefî n'ola ger gönlüyle dâ'im bezm-i hâs hem kadeh hem bade hem bir şûh sâkîdir gönül
3930. âşıkı hızr olsa ger vermez âmânı bilmiş ol bilmez isen ol meh-i nâ-mihribânı bilmiş ol
3931. gâfil olma göz yumup açınca tîr-i gamzeden görünüp gelmez belâ-yı nâgehânı bilmiş ol
3932. gamzesi âşûb-ı candır turrası dâm-ı belâ fitnedir ser-tâ-kadem ol dil-sitâm bilmiş ol
3933. hâür-ı uşşak için hattına vermezse emân öldürür bu fitne-i âhır zamanı bilmiş ol
3934. kimse tahmk edemez sâhir midir şâ'ir midir bir bilir yok nefî-yi mu'ciz-beyânı bilmiş ol
3935. yâr olmayacak câm-ı safâyı çekemez dil her neyse çeker böyle belâyı çekemez dil
3936. teh-cür'a-i hasret yeter aşûfte dimağım peymâne-i lebrîz-i vefâyı çekemez dil
3937. hûn-ı dili bir zevk ile nûş etmede gamze ol lezzet ile zehr-i cefâyı çekemez dil
3938. aşk âfet-i akl oldu acep turfa belâdır hem silsile-i zülf-i dü-t âyî çekemez dil
3939. mecnûn gibi yok sūsile-cünbânlığa takat hem minnet-i imdhad-ı sabâyı çekemez dil
3940. düşdü nazarı âyîne-i gayba mukabil aslâ keder-i çûn u çirayî çekemez dil
3941. nefî gibi bir rind-i sebûk-rûh ile hemdera hem siklet-i yârân-ı safâyı çekemez dil
3942. gönlüm katı rûsvâyî mestâne midir bilmem mestâne değilse ger divâne midir bilmem
3943. yâ şule-i hüsn olmuş yâ şem'-i şeb-i hicran elbette urur kendin pervane midir bilmem
3944. koyup der-i cânânı yabanda gezen âşık mecnûn ise de aşka bigâne midir bilmem
3945. aşkıyla giriftarin âvâre eden âfet leylâ ise de hüsnü efsâne midir bilmem
3946. eş'ânî okundukça mest etmede yârânı nefî dil-i pür-feyzin meyhane midir bilmem
3947. bezm-i hayâle nağme-i şehnazdır sözüm hüsn-i edaya gamze-i gammazdır sözüm
3948. ben turfa rind-i şu'bede-bâz-ı tahayyülüm ma'nâ-yı sihr ü sûret-i i'câzdir sözüm
3949. sad-sâle mürde-i gama cân-bahş olur hemân güya mesîh-i mu'cize-perdâzdir sözüm
3950. tenhâ düşürmeyince demem yâre derdimi ser-beste arz-ı hâl-i dil-i râzdır sözüm
3951. meşk istemezse mutrib-i hâmem acep midir bî-perde her teraneye demsâzdir sözüm
3952. rûh-ı revân-ı urfî-yi şâd eylesem n'ola reşk-i nevâ-yı hâfız-ı şîrâzdir sözüm
3953. nefî ne söz edasına urfî vü hafızın amma benim ser-âmed ü mûmtazdır sözüm
3954. mûmtâz-ı âlem olmamağa çâre var mıdır zîrâ senâ-yı şâh-ı ser-efrâzdir sözüm
3955. medh ü senâ-yı hazret-i sultân murâd ile şâyeste-i merâsîm-i i'zâzdir sözüm
3956. çekmezse gam n'ola dil-i mestânemiz bizim yâd-i lebinle meygededir hanemiz bizim
3957. biz mest-i feyz-bahş-ışarâb-ı muhabbetiz besdir cihâna cür'a-i peymânemiz bizim
3958. biz n'eyleriz çerâğî şeb-i hecr-i yârda bin şem' uyarır âh ile pervanemiz bizim
3959. biz tâ'irân-ı evc-i hevâ-yı hüviyetiz genc-i şikenc-i turradadır ianemiz bizim
3960. rindân-ı âlemiz ki bize yâr olan gönül olur adû-yı sohbet-i bigânemiz bizim
3961. vâ'iz düşerdi meygedeye kordu mescidi görse safâ-yı meclis-i rindânemiz bizim
3962. nefî gibi esîr-i cünûn-ı muhabbetiz uslanmasa n'ola dil-i divânemiz bizim
3963. hem nükte-senc-i nâdire-gûy-ı zamaneyiz tutsa acep mi âlemi efsanemiz bizim

3964. bahar erse yine seyr-i gülîstan olduĝun görsem güzel seyr eylemek uşşâka âsân olduĝun görsem
3965. letâfetden görünse asumanın aksi-her yerde çemende başka bir âlem nümâyân olduĝun görsem
3966. yine rez-duhterin peyda edip azm-i kenar etsem gamın hâürd anâ-peydâ vü pinhân olduĝun görsem
3967. kızarsa gül gül olsa tâb-ı meyden ruyu hûbânın ruh-ı cânânı hem gül hem gülîstan olduĝun görsem
3968. safâdan birbirinin sînesin çâk etse dilberler güzeller mest olup dest ü girîbân olduĝun görsem
3969. bakıp geh sîne-i cânâne geh câm-ı mey-i nâbe dil-i dîvâne berr ü bahre sultân olduĝun görsem
3970. muhassal böyle bir gün görmeden ölürsem ey nefî felek ben ölmeden hâk ile yeksan olduĝun görsem
3971. gül gibi câm-ı mey-i encümen-efrûz edelim ittifak ile gelin bir yere nevrüz edelim
3972. mutob alsın eline ûdu yanınca biz de yanalım yakılalım bir dem-i dil-sûz edelim
3973. geceyi gündüze katmak deĝil a himmet edin bir safa eyfeyelim kim şebimiz rûz edelim
3974. kalbimiz bade ile matla'-ı envâr olsun nice bir mahzen-i esrâr-ı gam-endûz edelim
3975. bülbül olsun okusun taze gazeller nefî gül gibi câm-ı mey-i encümen-efrûz edelim
3976. bin var ola hicranın ile sînede daĝım çokdur güzelim devlet-i aşkında çerâĝım
3977. şevk-i mey-i la'linle kadeh düşmez elimden meyhaneye varınca yere deĝmez ayaĝım
3978. pâ-y-ı seg-i kuyun yeridir sanma yer üzre kaldı haber-i vasiin için yoldakulaĝım
3979. vâ'iz ne kadar kevser ü hür ansa uzatsa olmaz mey ü mahbûbdan elkissa feraĝım
3980. nefî gibi ben yara çekip yâre görünmem bin var ola hicranın ile sînede daĝım
3981. derd-vâr dilde gamım âleme ta'bîr edemem feyz-i ma'nâ o kadar kim yine tahrîr edemem
3982. verziş-i âh ederek âh-ı mücessem oldum çarha te'sîr ederim gönlüme te'sîr edemem
3983. muntazır tab'lıma ebkâr-ı ma'ânî o kadar kesretinden birininşeklini tasvir edemem
3984. bahusus istediĝim şekle korum mazmunu gerçi mâhiyyet-i endîşeyi taĝyir edemem
3985. sâhir-i mu'cize-perdâz-ı hayâlîm amma gördüğüm bül-aceb-i ma'nâyı takrir edemem
3986. hâlden kale getirmek eĝer olsa mümkû arz-ı hâl etmede ehl-i dile te'hîr edemem
3987. mest-i câm-ı mey-i aşkıml dil-i nefî gibi ben akla mikdânı bildirmede taksir edemem
3988. lezzet-i vuslat için firkat-i yârî çekemem sohbet-i bade için renc-i humarî çekemem
3989. âşinâ çıkdım ise çeşmine kâfir deĝilim sitem-i gamze-i nezzâre-şümân çekemem
3990. minnet eylerse felek bir-fla günlük ömre olurum derd-i mahâbbetle o bân çekemem
3991. âşıkım âşika şûrîdelik a'lâ yaraşır pek denâ'et görünür siklet-i ân çekemem
3992. nakd-i vakt olsa bana zevk u safâ-yı vuslat bir nefes ârzû-yı bûs u kenarı çekemem
3993. sinemi dâĝ ile dil taze gülîstan ister bülbülüm lik gam-ı köhne bahân çekemem
3994. cana minnet ne çekersem çekeyim ey nefî lezzet-i vuslat için firkat-i yârî çekemem
3995. gamze yâr olmaz ki hem hercâyî hem dildâdeyim aşk reşk eyler ki hem dildâde hem azadeyim
3996. âşika âzâdelikde var mı bilmem işte ben gamdan âzâd olmadım gerçi esîr-i badeyim
3997. sevdiğim bir âfet-i cân-ı cihandır ne'yleyem bin belâya mübtelâ bir âşık-ı üftâdeyim
3998. bir nigâh-ı germ ile bin cân alırken gözleri bir dil-i bîtab ile bin gamzeye amadeyim
3999. çekdiğim derde tahammül eylemez inşân hele tut ki nefî gibi ne inşân ne merdüm-zâdeyim
4000. aĝyâre nigâh etmediĝin nâz sanırdım çok lutf imiş ol âşika ben az sanırdım
4001. gamzen dili rüsvâ-yı cihan eyledi âhır billâh ben ol âfeti hem-râz sanırdım
4002. seyr eylessem âyînede aks-i cemâlin hüsn ile seni men gibi mümtaz sanırdım
4003. ma'mûr idüğün bilmez idim böyle hârâbat mestâneleri hâne-ber-endâz sanırdım
4004. sihr etdiğini senden işitdim yine nefî yoksa sözünü hep senin i'câz sanırdım
4005. mâ'ilim cezbe-i dîdâra hem anı severim bir güzel çehrede ân olsa ben anı severim
4006. dilerim hüsnü gibi hulku güzel cananı mutlaka böyle olan şûh-ı cihanı severim
4007. ihtiyarım gider elden göricek her yân arz-ı hâle meded olmazsa nihânı severim
4008. sevmezem sevmezem amma sevicek mahbûbu nerede var ise bir âfet-i canı severim
4009. ne kadar nâzik ü nerm olsa nigârı sevmem ne kadar âfet-i cân olsa cevânı severim
4010. ihtiyar elde deĝil sûfî ne dersin de bana severim hâsılı ol rûh-ı revanı severim
4011. çâre yok bir güzeli sevmemeĝe ey nefî sana lâzım mı demek işte falanı severim
4012. hatun evsâfım bir vech ile tahrîr edemem debinin sırım bir nev' ile takrir edemem
4013. leb-i cân-bahşını bûs etmiş idim vâki'ada bir safa eyledim ey yâr ki ta'bîr edemem
4014. âdet etdi dil-i dîvâne muhabbet resmin neyleyim çâre ne mu'tadımı taĝyir edemem
4015. o şenin kuuğunucânıma minnet bilirim kendime lâzım olan hidmete taksir edemem
4016. düşdü fülk-i dil-i nefî yine girdâb-ı gama çâre yok azm-i kenar etmeĝe tedbîr edemem
4017. yoklamazsın hiç var mı dilde daĝın yâresin böyle mi gözler güzeller âşık-ı bîçâresin
4018. âh ile derdi bilinmez âşık-ı bîçârenin çak çak ede meĝer ânı dil-i sad-pâresin

4019. gördüğün öldürmedir kârı o hûnî gözlerin koymaz anıncün elinden gamzeler gaddâresin
4020. zülfüne bend etmesin yâ n'eylesin mecnûn gibi zabta kadir olmayan âşık-ı dil-âvâresin
4021. halka-i zülfünden eyler dil temâşâ ruhların vermese hurşhide n'ola revzen-i nezzâresin
4022. derdin izhâr etmek ister dâ'imâ nefî sana sen de lutf et yokla bir gün dilde dağın yâresin
4023. gam-ı aşkın ki hep şekva eder uşşâk-ı zâr andan o dilden hazz eder hem dil dahi bî-ihyâr andan
4024. ten-i zarım ko hâk olsun yolunda cana minnetdir hemân tek konmasın ol dâmen-i paka gubâr andan
4025. gelince fikr-i lalin arifane sohbet eyler dil kebâb-ı pür-nemek bundan şarâb-ı bî-humâr andan
4026. ölürsem eşiğinden hâk-i ten dûr olmasın dersin buna olsun mu hiç ey dil musâ'id rüzgâr andan
4027. niçün evvel görüşde yârına cân vermemiş nefî bu günden böyle hiç makbul olur mu itizâr andan
4028. gösterirken lebleri lutf-ı tebessüm n'eydüğün çeşmi kasd-ı cân eder bilmez terahhum n'eydüğün
4029. hem itâb-ı zehr-nâk eyler cihâna gamzesi gösterir hem la'line zevk-i tekellüm n'eydüğün
4030. çeşmi merdümlük ederken öldürür âşıkların gamzesi bilmez günâh-ı katl-i merdüm n'eydüğün
4031. âşık-ı giryân u ser-gerdâna sor bilmez hakim hücmet-i devrân-ı çarh u seyr-i encüm n'eydüğün
4032. dinlesin gelsin sarîr-i hâmemi nefî benim anlayın neyde mezâyâ-yı terennüm n'eydüğün
4033. âşika ta'n etmek olmaz mübtelâdır n'eylesin âdeme mihr ü mahabbet bir belâdır n'eylesin
4034. gönlü dilberden kesilmezse acep mi âşıkın gamzesiyle tâ ezelden aşmadır n'eylesin
4035. n'ola ta'yin etse zabt-ı mülk-i hüsnü gamzeye zülfü bir âşüfte-i ser-der-hevâdır n'eylesin
4036. zülfüne kalsa perîşân eylemezdi dilleri anı da tahrik eden bâd-ı sabâdır n'eylesin
4037. n'ola olsa muztarib hâl-i dil-i uşşâkdan sinesi âyîne-i âlem-nümâdir n'eylesin
4038. olmasa nefî n'ola dil-beste zülf-i dilbere tab'-ı şuhu dama düşmez bir hümâdır n'eylesin
4039. kurtuluş yok sitem-i gamzemi fettanından çeşm-i sermestinin âdem mi geçer yanından
4040. mâ'iliz gamzesine her ne kadar âfet ise hele aşüfte değil zülf-i perişanından
4041. zülfünün dahi perişanlığı bîhûde değil n'eylesin lerze tutar cünbiş-i müjgâmından
4042. zülfü de kaddine üftâde geçer saye gibi çekmez anıncün elin kûşe-i dâmânından
4043. söylemez söylemez amma söze gelse nefî ne cevahir dökülür kilik-i dür-efşânından
4044. bendoldu o şuhun göricek zülf-i dütâsın âhır yelerek bâd-ı sabâ buldu belâsm
4045. olsun ko sabâ da ham-ı zülfünegiriftâr çeksin biraz işkence-i kullâb cefâsm
4046. görsün ne çekermiş dil-i erbbab-ı muhabbet başına belâ eylesin zülfü hevâsin
4047. geçmezse bu sevdadan eğer ol yeler onmaz âvâreliğinbilmez imiş zevk u safâsin
4048. mânendi mi var nefî-i pâkîze-keleâm bir kimsede gördün mü dahi tarz-ı edâsin
4049. derdim nice bir sinede pinhân ederim ben bir âh ile bu âlemi vîrân ederim ben
4050. âh ile komam dilleri zülfünde huzura cem'iyyet-i ağıyatı perişan ederim ben
4051. cem'iyyet-i ağıân ger etmezse perîşân çarh-ı feleği aksine gerdan ederim ben
4052. yâr olmayacak zehr-i sitemdir bana bade bilmem nice def-i gam-ı hicran ederim ben
4053. gûyâ ki olur dîdelerim ma'den-i yâkût her gâh ki yâd-ı leb-i cânân ederim ben
4054. bu hâl ile avarelik el verse bana ger başdan başa dünyâyı gülîstan ederim ben
4055. nefî gibi yârâne demem dahi nazire yâ bu gazeli zwer-i dîvân ederim ben
4056. diller nice bir çâh-ı zenahdânına düşsün sayen gibi zülfün de ko dâmânına düşsün
4057. çöz zülfünü bârî bu bahaneyle dil-i zâr geh gerdene gâh girîbânma düşsün
4058. şâne ko çöğ pârelesin sîne değil tek dil payına yüz sürmek için yanma düşsün
4059. cânbâz gibi gör ne mu'allaklar atar dil bir kerre hele turra-i piçânına düşsün
4060. dil verdi ise gamze-i hûn-rîzine nefî biçâre hemân hançer-i bürrânma düşsün
4061. nice bir dil gam-ı zülfünle perîşân olsun görevin zülfünü kim hâk ile yeksan olsun
4062. eylesin bâd-ı saba zülfünü ko ham-der-ham dil-i dîvâneyi bend eylemek âsân olsun
4063. başlasın bend ile raksa dil-i dîvâne dahi nice bir bâd-ı sabâ silsile-cünbân olsun
4064. ne dokunsun dil-i erbâb-ı gama zülfünde ne perîşânî-i cem'iyyet-i yârân olsun
4065. dil-i nefî gibi geçmezse bu sevdadan eğer her ser-i mûy ana bir ejder-i piçân olsun
4066. deste deste edip ol zülf-i dütâyı bârî hâk-rûb-ı der-i şâhenşeh-i devrân olsun
4067. hân murâd ol şeh-i zîân ki hudâdan dilerin haşre dek devlet ile âleme sultân olsun
4068. âlemi kevkebe-i şevket ü sâni tutsun pâdişâhan-ı cihan bende-i ferman olsun
4069. âb-ı adliyle cihan bâğ-ı binişte dönsün bûy-ı hulkiyle sabâ micmere-gerdân olsun
4070. esdi nesîm-i cân-fezâ canlandı erbâb-ı çemen güller giyip gülgün kaba güldü açıldı nesteren
4071. murg-ı seher kıldı hurûş gül nergis oldu çeşm ü gûş servî salındı sebz-pûş ak sâdegiydi yâsamen
4072. kevser olup cûy-ı revân tûbâ nihâl-i gülsitân her kuşe cennetden nişan gülsen bihişte ta'ne-zen
4073. tûtî tekellüm etmede bülbül terennüm etmede gonca tebessüm etmede sahn-i çemen pür-encümen
4074. erdi yine subh-ı visal nâfe-güşâ bâd-ı şimal gel seyre ey çeşm-i gazal bâğ oldu san deşt-i hoten

4075. def oldu gam erişdi sūr matem gidip geldi sūrūf nefi koma dilde fütür şevk ile olgıl dil-figen
4076. bu şive-i güftânna bu şîr-i ma'nîdânna bu nazm-ı gevher-bânna reşk eyler erbâb-ı suhan
4077. şâh-ı cihan sultân murâd şâhenşeh-i âlî -nijâd bahr-ı adalet kân-ı dâd all-ı hudâ-yı zül-minen
4078. dârâ-yı mülk-i saltanat hâkân-ı gerdûn-menzilet hân-ı seiîr-i ma'delet şîr-i dilîr-i saf-şiken
4079. vermesin dil ruhsat âh-ı cân-güdâza n'eylesin sabrı yok biçârenin bin dürlü nâza n'eylesin
4080. gamze çâsûs-ı nazar amma hücûm-ı nâzdan fırsat el vermez dile arz-ı niyaza n'eylesin
4081. gamzeden derdini pinhân tutmasa âşık n'ola ol kadar mahrem bulunmaz keşf-ı râza n'eylesin
4082. ızôrârî dil nice cân vermesin ol gamzeyeye çhare yok ür-i kazadan ihtiraza n'eylesin
4083. geçmese nefi n'ola nev-restle dilber sevmeden köhnedikçe aşkı olur derdi taze n'eylesin
4084. gördüğün âşık eder bir büt-i ra'nâsın sen acep üftâdesi çok dilber-i yektasın sen
4085. devr-i hüsnünde n'ola olsa cihan pür-gavga fitne-i devr-i zaman âfet-i dünyâsın sen
4086. zülfün âşûb-ı dil ü gamzelerin âfet-i cân âleme turfa belâ özge temaşasın sen
4087. belki yûsuf daseni görse olurdu âşık ol kadar hüsn ile mümtaz ü dil-ârâsın sen
4088. sana nefi gibi icmal edeyim evsâfın şâh-ı devrâna seza dilber-i ra'nâsın sen
4089. gam canıma kâr etdi bilmem ne bâlâdır bu dil derd ile âsûde amma ne safadır bu
4090. feryadı mü'essirdir her perdede uşşâkın uymaz def ü tanbûra bir özge hevâdır bu
4091. gamzenden emînnlmak mümkün mü dil-i âşık gamze diyemem zirâ şemşîr-i kazadır bu
4092. birbirine düşdü hep zülfünde olan dilber az fitne kıyâs etme tamik-i sabâdır bu
4093. dil kapsa n'ola dâ'im şehbâz gibi zülfün şâhîni şikâr eyler bir turfa hümâdır bu
4094. bu nazm-i dil-âvîze dahi eyleyemez hâsid eş'âr değil zîrâ ilhâm-ı hudâdır bu
4095. kalır mı yâ urfiden söz seylemede nefi hoş-lehçe ise ger o pâkîze-edâdır bu
4096. dünyâ deme ey dil buna künc-i gam imiş bu bir âlemi yok mihneti çok âlem imiş bu
4097. sudunda sūrûd anlamadım ben bunun asla durdukça heman ye's ile bir matem imiş bu
4098. mâhında muhabbet yüzü yok mihr ü vefasız kâm alması müşkil hele gayet kem imiş bu
4099. eflâk değil kat kat olup eden ihata zehr iledolu mâr-ı ham-ender-ham imiş bu
4100. gör n'eyledi kahr ile bu nefi gibi zâtı hiç demedi rağbet edecek âdem imiş bu
4101. fikr-i zülfün dilde tâb-ı süz-ı aşkın sînede nârdır külhanda gûyâ mârdır gencînede
4102. âşıkın gönlüne bak mir'âta bakmaksı garaz yokdur ey meh ol safa ma'zûr tut âyînede
4103. atlas-ı çarha değişmezdik anı ey hâce sen ger bulaydın bulduğum ben hırka vü peşmînede
4104. gam ferah gibi değil her dem yoklar beni olur elbette hakikat hemdem-i dîrînede
4105. korkum oldur bir gün ey nefi yakar dünyâyı hep böyle kalırsa eğer süz-ı mahabbet sînede
4106. âh
4107. derdimiz çok âşıkız sana giriftarız hele n'ola umar etmesen derdinle bîmânz hele
4108. şevkimiz yok gerçi dilde mübtelâ-yı firkatiz zevkimiz var lezzet-i gamdan haberdârız hele
4109. n'ola gitdiyse karâr u akl u sabr u fikrimiz gam değil nâ-çâr isek aşkınla nâçârız hele
4110. kıysa başdan ser-ber olmuş râh-ı gamda âşiyân terk-i ser kıldık o yolda biz sebûk-bârız hele
4111. biz de ey nefi n'ola terfîb-i dîvân eylesek az ise eş'ânımız pâkîze-güftârız hele
4112. bezm-i bahânn dizdi gül âyû ü erkânın yine nergis alıp câmm ele sürmekde devrânın yine
4113. durmaz döner câm-ı tarab dönmez mi ahdinden acep zâhid tutar mı elde hep tesbîh-i mercânın
yine
4114. ne câme var ne pîrehen serve sarılmış yâsemen gül taşra düşmüş perdeden açmış girîbânın yine
4115. hüsnü kemâlinde gülün derdi ziyâde bûlbûlün anmazsın amma sünbûlün hâl-i perişanın yine
4116. her şîri gerçi tâ ezel düşdükçe söyler bî-bedel nefî'nin amma bu gazel zeyn etdi dîvâmn yine
4117. şûh olsa güzel gayet ile pür-nemek olsa sevmem nemeğîn olmayanı ger melek olsa
4118. hûbâna acep lâzîmedir câzibe-i dil ansız bakamam hüsn ile mihr-i felek olsa
4119. uşşâkı koşa her nigehi havfû recâda hem'gamzede lutf u gazabı müşterek olsa
4120. âşıklanm bilse ayâr-ı zer-i rûyun hârâ-yı dil-i saht-ı nihâdîmihekk olsa
4121. dilber jeatı mümtaz u müselleme gerek amma nefi hele şûh olsa güzel pür-nemek olsa
4122. dolsa destimde n'ola eskim ile peymâne girse gülgün-ı sirişkim yeridir meydâne
4123. nâvek-i gamzelerin şöyle geçer tenden kim nevk-i peykân-ı ciger-dûzu bulaşmaz kane
4124. eğlenir fikr-i miyânınla dil-i aşûfte bend olur bir kıl ile bunculaym dîvâne
4125. zahir olmazsa n'ola ahım ucundan şule gam hadengidir o muhtâc değil peykâne
4126. böyle rindâne gazel az denilir ey nefi kâ'iliz şive-i rindânı bilen yârâne
4127. genn olmasın inende felek âfitâb ile gâübdır ana mihr-i ruhun âb u tâb ile
4128. sal mihr ü mâha hüsn ü letafet kemendini göster yüzünde kâkülünü pîç ü tâb ile
4129. reftâr-ı germi hande-i nerm ile kıl ki tâ ömrüm geçe ferahla geçer çün şitâb ile
4130. rûz-ı şumâr u defter-i a'mâle kâ'iliz ger derdimiz bilinse hisâb u kitâb ile
4131. nefi çekkerdi bâr-ı belânı ne hâl ise öldürdün ol fakiri de nâz u itâb ile

4132. nev-bâhar erdi hevâ ğâliye-sây oldu yine nefes-i bâd-ı sabâ nâfe-güşây oldu yine
4133. taze cân buldu cihan erdi nesîm-i nevrüz feyz-i enfâs-ı seher rûh-fezây oldu yine
4134. başladı cilveye nâz ile arûsân-ı bahar perdeden şâhid-i gül çehre-nümây oldu yine
4135. açılıp gonca n'ola çâk-ı girîbân etse andefîbân-ı çemen nağme-serây oldu yine
4136. nice şûrîdelik el vermesin ehl-i aşka heves-i dilber ü mey hûş-rübây oldu yine
4137. hâk-i mestâne gibi başladı keşf-i râza âb-ı dîvâne gibi silsile-hây oldu yine
4138. feyz-i rûhül-kudûsü eyledi icra nefî meryem-âsâ kalemi nâdire-zây oldu yine
4139. gün gibi başı göğe erse acep mi şimdi mazhar-ı âtfet-i zıll-ı hudây oldu yine
4140. hân murâd ol şeh-i cem-câh-ı kerîmü'ş-şân kim devr-i cûdunda cihan kâm-revây oldu yine
4141. gamze sundukça elin kabza-i gaddâresine acır ağıyar dahi âşık-ı bîçâresine
4142. olmaz ol gamze-i câdû gibi dil-cû âfet zahm ile merhem urur âşıkının yâresine
4143. etse ger tîg-ı tegâfûl dili yüz bin pare sayd için el uzadır turrası her paresine
4144. kendi hâline koşa âşıkı ol gamze-i şûh zülfü eğlence yeterdi dil-i âvâresine
4145. öldürür gamzesi nâz ile seni ey neft sakın aldanma anın ruhsat-ı nezzâresine
4146. bin nâfe mi var her ham-ı zülf-i siyehinde bu büy-ü dü-âvîz nedir hâk-i rehinde
4147. olmazdı dil o kâkiü-i fettana giriftar bin fitne nihân olmasa zir-i küleğinde
4148. sensin yine hüsnile ser-efrâz ger olsa cem'iyet-i hûbân-ı cihan cilveğinde
4149. her kime nazar etsen olur sana giriftar bir câzibe-i hûş-rübâ var nighinde
4150. nefî gibi elden koma dâmân-ı hudâyı var ise bağışlar sana az-çok güneğinde
4151. kalmazsa ger ol kûşe-i dâmân elimizde elden ne gelir çâk-ı girîbân elimizde
4152. zâhid bize peymâne yeter sanma tehî-dest lâzım mı hemân sübha-i mercan elimizde
4153. dil teşne beden aşk ile bir mertebe pür-tâb yahpâre olur ahker-i sûzân elimizde
4154. biz nice doyunca kanahm câm-ı murada bir lahza komaz sâki-i devrân elimizde
4155. ruhsâr-ı arak-rîzi yeter yakmağa yârin n'eyler reşehât ile gülistan elimizde
4156. hat gelse ruh-ı yâre yeter kâkûl ü zülfü gül gitse n'ola sünbül ü reyhan elimizde
4157. bir sünbüle benzer ki ola şebnemi vâfir nefî yine bu kilik-i dür-efşân elimizde
4158. zülf-i siyehin mi hat-ı anber-şiken üzre yâ sâye-i sünbül mü döşenmiş çemen üzre
4159. vermez yine ol pîrehan ü sîne safâsın berk-i semeni dökse sabâ nesteren üzre
4160. benzerdi nihâl-i kadine zülf ü ruhunla açılma eğer sünbül ü gül nârven üzre
4161. eskimle demâdem ederim kuyunu nemhâk toz konmaya tâ sevgül-i nâzik-beden üzre
4162. almış sanasın nîzesini duşuna rûstem müjân değil ol gamze-i iîâvek-figen üzre
4163. kordu müjemin üstüne payın seg-i kuyun olmasa gül âzürde düşünce diken üzre
4164. nefîbu nezâketle benim şîve-i nazmım râcihgörüniirse n'olatarz-ı hasen üzre
4165. seyr et bu yedi beytimi bu taze zeminde ko seb'a-i seyyareyi çarh-ı kühen üzre
4166. düşmedi görmek o bî-mihr ü vefâyı bu gece ne görür dil yine gör düşde belâyı bu gece
4167. zâhidâ kevseri yarın kim içermiş görelim hele biz nûş edelim câm-ı safâyı bu gece
4168. zühdü ko gel beri yek-reng olalım rindâne ber- taraf eyleyelim havf ü recâyı bu gece
4169. bir bölük bâde-keşiz bâde-furûşun kuluyuz ne ahır var ne satar zühd ü riyâyı bu gece
4170. bade bu güne safa vermez idi meclise ger bulmasak nefî-i pâkîze-edâyı bu gece
4171. bir dolu nûş et şarâb-ı nâb gelsin çeşmine mest olursan nâza başla hâb gelsin çeşmine
4172. gamzene pür-tâb iken takat getirmez âfitâb bade akli var ise bîtâb gelsin çeşmine
4173. hüsnünü bilmek dilerse bir nazar mir'âta bak âfitâbın pertevi mehtâb gelsin çeşmine
4174. âşık isen ağlamakla bitmez iş bir çâre gör sen gerek yaş dök gerek hûn-âb gelsin çeşmine
4175. rind isen nefî humâr-ı badeden açma gözün âlemin hâli hayâl-i h'âb gelsin çeşmine
4176. cânân odur ki serkeş ola mübtelâsına âşık odur ki nâzı geçe dilrübâsına
4177. bir güft ü gûda yüz nigh-i çeşm-i çâr ile aşk olsun ol mu'âmelenin âşinâsına
4178. ne tercümân-ı gamze gerek aşika ne naz dilber mukayyed olmayıcak müdde'âsına
4179. ne eşk-i dîde lâzım olur dilbere ne âh âşık tahammül eylemeyince cefâsına
4180. nefî bize ne gamze gerek ne nigâh-ı dost biz mâ'iliz güzellerin en bîvefâsına
4181. nigh mahmur u gamze mest-i nâz u nâz mestane nola etse dil-i şûrîde keşf-i râz mestane
4182. değil pervane bir sermest-i bülbüldür ki meclisde eder gül zannedip şem'üstüne pervâz mestane
4183. benim ol âşık-ı şûrîde kim cibril raks eyler nevâ-yı nâleme ney olsa ger demsâz mestane
4184. mü'essirdir muhabbet ol kadar kim reşk eder bade lebin öpdürse ger bir dilber-i mümtaz mestane
4185. meded tîg-ı zebanından sakınsın gamze-i sâki söze geldikçe nefî-i suhan-perdâz mestane
4186. düşürür birbirine bin dili bir dem şâne istemezse n'ola ol turra-i pür-ham şâne
4187. kimse aralann ıslâh edemez müşkil bu ser-i zülfünden eğer olur ise kem şâne
4188. düşürür dilleri çâh-ı zekana tutmaz ise dâmen-i zülf-i dil-âvîzini muhkem şâne
4189. bu letafet ki var ol turra-i ham-der-hamda olsa lâyık per-i cibril-i mücessem şâne

4190. tîg-ı gamzeyle dil-i safı ko sad çâk etsin çünkü ol şuha hem âyîne gerek hem şâne
4191. deşne-ı gamzesi yetmez mi ki bir demde urur dil-i mecruhuma bin hançer-i rüstem şâne
4192. bend-i zülfüne giriftar olalı ol şuhun oldu nefî gibi sırr-ı dile mahrem şâne
4193. yâr olsa bahar olsa dilâ câm-ı cem olsa bir yerde ki her kuşesi reşk-i îrem olsa
4194. ol bezm-i safâ-bahşa dili olmasa mahrem ağıâr-ı denînin yeri çâh-ı adem olsa
4195. bir âleme düşsek ki elem olmasa anda her rind-i gedâ pâdişeh-i cem-haşerri olsa
4196. hiç durmasa deyr etse kadeh bezm-i peyâpey sâkî de sūrâhî gibi âb-himem olsa
4197. gâhî leb-i sâkî vü gehî sâgar emilse yârân-ı safa buse ile mugtenem olsa
4198. âheng-i neva eylese uşşak ile mutrib bir yerde o meh-pâre de ehl-i negam olsa
4199. neft de gazeller dese mümtaz ü müsellemler her birisi reşk-i revîş-i muhteşem olsa
4200. nice dilşâd olmasınlarşeyh u şâb-ı edrine şehri teşrif etdi şâh-ı kâmyâb-ı edrine
4201. sayesinde şenliğe yüz tutdu sertâser yine oldu yeksan cây-ı ma'mûr u harâb-ı edrine
4202. ol kadar etdi sirayet feyz-i hulk u meşrebi kevser ü müşk oldu hep âb u türâb-ı edrine
4203. nûkhet-i hulkuyla hoş-bûy oldu hâki ol kadar rûmu çîn etdi şemîm-i müşk-nâb-ı edrine
4204. meşreb-i şuhunda bir sır var ki te'sîr eylese zâ'î olmaz haşre dek keyf-i şarâb-ı edrine
4205. yaraşır neft bu şîr-i âbdârî âleme ber-güzâr eylerse mânend-i gülâb-ı edrine
4206. açdı hurrem etdi zîra gül gibi endîşesin iltifât-i pâdişâh-ı cem-cenâb-ı edrine
4207. makdemiyle edrine tahtın müşerref edeli oldu her iklimi gâlibâb u tâb-ı edrine
4208. hazret-i sultân murâd-ı kâmrân kim hak vere eyleye devletle zevk-i bî-hisâb-ı edrine
4209. rûz-ı vuslat ola mı bir ıyd ile nevrüz ile rûşenâhkda şeb olur mu beraber rûz ile
4210. göz ucuyla merhabasın kesdi çün ol bîvefâ bârî hatır yoklasa bir gamze-i dil-dûz ile
4211. gündüzün bir mihr ü şeb bir mâhdır eğlencesi öğünürse çarh öğünsün tâlî-i firûz ile
4212. sayd eder murg-ı safa vü zevki aldıkça ele farkı yokdur saçann şebbâz-ı dest-âmûz ile
4213. câm-ı mey aklın perîşân etse nefî gam değil dil-perîşân olma tek efkâr-ı gam-endûz ile
4214. durma ey dil böyle âh u zâr ile nevrüzda gül açıl seyr-i gül ü gülzâr ile nevrüzda
4215. var ise ger şîve-i refîr-ı yâra takatin seyre çık bir serv-i gül-ruhsâr ile nevrüzda
4216. gülleri pejmürde eylesin yazıkdır bülbüle varma bağa âh-ı âteş-bâr ile nevrüzda
4217. bûy-ı ezhâra çemen tutdu o denli âlemi bahs eder bâd-ı sabâ attâr ile nevrüzda
4218. cana cân katmak dilersen bağa var nefî hemân köhne mey nûş eyle bir dildâr ile nevrüzda
4219. nice mümkündür nazire şîr-i sadm a'zama bülbül olsan lezzet-i güftâr ile nevrüzda
4220. ukde-i gam vaktidir olursa hail nevrüzda zevk u şevk eyyamıdır n'eyler kesel nevrüzda
4221. zâhid-i sad-sâle mest olsa yine ma'zûrdur zühd ü takvaya gelir zîrâ halel nevrüzda
4222. ıyd geçdi nevbahâr erdi yüzün göstermedi bârî ol sultân-ı hüsn öpdürse el nevrüzda
4223. durdu devletin yine dîvâna defterdâr-ı gül âleme mihr etdi tecdîd-i hamel nevrüzda
4224. lâle saki goncalar sermest ü nerkis pür-humâr câm-ı mey nûş etmek ancak mahal nevrüzda
4225. cân u dilden tazelerdik biz de eski derdimiz köhne meyle olsa hemdem bir güzel nevrüzda
4226. nice üstâd-ı suhan var bâ-hüner amma biri eylesin neft gibi tarh-ı gazel nevrüzda
4227. söyleden anı da bir kân-ı keremdir yohsa el söylemezdi bülbül-âsâ bî-mahal nevrüzda
4228. ol vezîr-i nûkte-perver kim dil ü tâb ehline medhin etmek oldu aksâ-yı emel nevrüzda
4229. nitekim câm-ı hilâl-i ıydi gerdan ede çarh nitekim ola mahal mihre hamel nevrüzda
4230. gündüzü ıyd u leyâlî kadr olup eyyamının pâyine yüz sürsün erbâb-ı düvel nevrüzda
4231. dil heste vü hem cân ile müştâk-ı girişme ol gamze-i câdû ise hallâk-ı girişme
4232. elhak ne sitemkâr olur ol gamze-i hûnî amma ne hoş-âyendedir ahlâk-ı girişme
4233. akl u dil ü cân oldu giriftâr-ı nigâhı buldu yine birbirini uşşak-ı girişme
4234. etmezdi teveccüh ham-ı ebrusuna diller mihrâb'-ı niyaz olmasa ger tâk-ı girişme
4235. bilmem nic'olur hâl-ı dil-i nef-î-i şeydâ hem haste vu hem cân ile müştâk-ı girişme
4236. yakdı beni kül etdi o mânın güneş yüzi oldu dil-izaifü şikeste kül öksüzi
4237. bir gece yok ki çıkmaya tâ mân u encüme ânımla asumanın alışdı yüzü güzi
4238. âşık odur ki şu'le-i dâğıyla hoş geçe gam âleminde bir ola geceyle gündüzi
4239. rez-duhterine sübha-i sad-dâneyi satıp sūfî de yüzüz oldu görünce o yüzüzüzi
4240. nefî esîr-i bade giriftâr-ı aşkıdır sūz u safâdan olmasa hâlî n'ola sözi
4241. çanımın şînede teng olsa n'ola câygehi salınır teng kabalar giyip ol serv-i sehî
4242. rûzigâr anı siler miydi gözümünden her dem tütüyâdan da azîz olmasa ger hâk-i renî
4243. dil-i erbâb-ı mahabbet hep ana düşmüşdür ser-nigûndur diye çâh-ı zekanın sanma tehî
4244. cân verir âşık-ı dil-hastelere gerçi lebi ne gönüller alır amma göz ucuyla nigehtî
4245. etme ol şüh ile vuslat hevesin ey nefî emrine râm edebilsin mi gedâ pâdişehi
4246. gâhî gülşende salmsan serv-i ra'nâlar gibi hû çeker bülbülleri uşşak-ı şeydâlar gibi
4247. kâkülün de çıkıdı başdan fikr-i dūrâdûr eder payına yüz sürmeğe zülf-i semen-sâlar gibi

4248. nakd-ı cân u dil mi kor tâtâr-ı gamzen kimsede böyle kalırsa eğer dünyâyı yağmalar gibi
4249. nûş ederler câm-ı nâzı birbirinin aşkına iki çeşmin iki mest-i bade peymâlar gibi
4250. değme sözde yokdur ey nefî bu lezzet bilmiş ol zehri şîrîn-kâm ederse n'ola helvalar gibi
4251. kand-i nazm-ı pâdişâh ola meğer bundan lezîz medhini etsem n'ola tûö-i gûyâlar gibi
4252. şeh murâd hân kim dil ü dest-i kerîmi dembedem dürr ü gevher bezi eder dünyâyâ deryalar gibi
4253. mest oldu yâr gamzeleri nâza başladı her bir nigehte bir revîş-i taze başladı
4254. bildirdi bir nigehte dile gamze kasdını ne keşfe ne mükâşefe-i râza başladı
4255. gamze değil bu şutrede-bâz-ı girişmedir sihri bitirdi şîve-i îcâza. başladı
4256. sanma ki etdi zülfünü tahrîk-i rûzigâr bâl açdı tûfî-i hatı pervâza başladı
4257. nefî nedir ney-i kaleminde bu nağmeler gûya ki her teranede bir saza başladı
4258. tengdir gayet ile ol büt-i şuhun deheni hande yol açmasa andan çıkamazdı sunan
4259. hey'et-i nâfî değildir görünen buldu revâc nakş-ı damgâ-yı yed-i kudret ile sîm-teni
4260. cism-i pâkinde letafet o kadar kim sanasın sinesi âyinedir âyinedân pîrehehi
4261. vermez ol pîrehehi ü sine safâsım yine dökse ger safha-i âb üzre sabâ yâsemeni
4262. verdi nefî yine bu nazm ile dünyâyâ neşât sanki bir câm ile germ eyledi bin encümeni
4263. dilrübâdir zülfü ammha dinişindir gamzesi nâz ederse yaraşır pek nazenindir gamzesi
4264. çekme gam bir âfet-i pâ-der-hevâdir turrası gafil olma fitne-i ser-der-kemîndir gamzesi
4265. olmasın kâfir de böyle dilrübâyâ mübtelâ âfet-i candir gamı âşûb-ı dîndir gamzesi
4266. bir nigehte bildir dünyâyâ lutf u kahrını çeşmi sâhir gûyiyâ sihr-i mübîndir gamzesi
4267. n'ola meftun olsa diller güft ü gûy-ı çeşmine tab'-ı nefî gibi ma'nâ-âferîndir gamzesi
4268. dilnişindir gamze amma dilrübâdir turrası âşık-ı bî-dillere turfe belâdir turrası
4269. gamze-i ayyâra gâlibdir gönül sayd etmede gerçi bir âşûfte-i ser-der-hevâdir turrası
4270. üstüne dîtrer durur ol mest-i hâb-ı nâz iken gamze-i şuhuna gûya mübtelâdir turrası
4271. zabtı bir bend ile müşkildir dil-i dîvânenin iki zencîr ister anıñün dutadır turrası
4272. tab'-ı nefî gibi pervâz-ı bülend etse n'ola âfitâba sayen salmış bir hümâdir turras
4273. gider keyf-i şarâbın zevki böyle yâda gelmez mi meğer hiç mevsim-i güldevr-i câm-ı bade gelmez mi
4274. n'olur yâ ıyd u nevrüz erse yine âlemin hâli bu günler câm-ı mey gam define imdada gelmez mi
4275. harâb oldu yıkıldı kalb-i âşık gibi meyhane hârâbat ehli bilmem n'oldu kimse dada gelmez mi
4276. görüp çarhın bu zulmün derd ile def sîne döğmez mi kadeh kah ağlamaz mı çeng ü ney feryada gelmez mi
4277. nice ülfet tutarsın zühd ile bilmem sen ey nefî içip mest olduğun hiç hâtır-ı nâşâda gelmez mi
4278. rû-be-rûdur tab'ımın hûrşîd ile âyinesi reşk eder çarh ana anadâ'im bana oldur kînesi
4279. kim bakar mir'ât-ı hûrşide dururken rûy-ı yâr rûy-ı dil göstermede safidir andan sînesi
4280. oldu aşk-ı bikr-i fikrimle bir abdal âfitâb zülf-i zühre târ u pûd-ı hırka-i peşmînesi
4281. âşıkâ bir taze dilber de gerekdir mâhasal köhne mey aşk-ı ilâhî hemdem-i dîrînesi
4282. kâmrân-ı mülk-i nazm olsam n'ola nefî gibi bir dükenmez kâna benzer tab'ımın gencînesi
4283. leşker-i müjgânı kim bir kahramandır her biri gamzesiyle ceng eder sâhib-kırândır her biri
4284. günde bin kan eylemek çok mu o hûnî gözlere gördüğüne rahmi yok bir bî-emândır her biri
4285. gamzeler hod çâkçâk etmekte dâ'im dilleri söyleşilmez tut ki şemşîr-i zebandır her biri
4286. âteşin dillerle pûr-tâb ol kadar gîsûlan gûyiyâ bir ejder-i âteş-feşândır her biri
4287. merî'n nefî yine tab'-ı gazel-perdâzına penc-beytîn nüsha-i sihr,ı beyândır her biri
4288. bahar erdi yine esdi nesîm-i subh-ı nevrûzî açıldı âlemin gül gibi güldü baht-ı firûzî
4289. hevâlarda letafet ol kadar kim bülbül-i zarın nice te'sîr eder bilmem güle âh-ı ciger-sûzî
4290. figân-ı nîm-şebden nice mahrum olmasın bülbül uyardı yine her gül bir çerâğ-ı âlem-efrûzî
4291. bahar erdi açıl lâle gibi dâğ-ı dilin göster derûnunda koma rind isen efkâra gam-endûzî
4292. ele gül gibi câm al bülbül-i sermest ol ey nefî gazeller söyle germ et bezm-i şâhenşâh-ı nevrûzî
4293. du'âyâ başla sonra cân u dilden âsaf-ı ahde ki durdukça cihan devletle nevrüz ola her rûzî
4294. o sâhib-sadr-ı âbşân ki lâyıkdır eğer olsa felek ferş-i harîm-i câhına bir nat'-ı zerdûzî
4295. yegâne mesned-ârâ-yı vezâret hhafız-ı devlet ki devr-i devletidir rûzigân rûz-ı pîrûzî
4296. huda payende kılsın râyet-i baht-ı ser-efrâzm müyesser olsun ana gün-be-gün ikbâl-i bihrûzî
4297. bahar erdi yine gör feyz-i mihr-i âlem-efrûzî nice germ etdi bir câm ile bezm-i şâh-ı nevrûzî
4298. acep mi düşse âteş âşiyân-ı bülbüle yer yer uyardı yine her gül bir çerâğ-ı hânümân-sûzî
4299. açıldı câ-be-câ nerkis miyân-ı sebze de gûya döşendi bezmgâh-ı âleme bir nat'-ı zerdûzî
4300. gedâ şâhâne işret edicek demdir ki olmuşdur zemîn evrenğ-i pîrûze zaman eyyâm-ı pîrûzî
4301. zemîn ser-sebz ü ebnha-yı zaman hoş-hâl ü hürrem-dil zihî te'sîr-i nevrûzî zihî ikbâl-i bihrûzî
4302. olur mu böyle bir rûz-ı mübarek dahi ey nefî ki hem nevrüz ola hem lutf-ı şâhenşâh ola rûzî
4303. ol şâhenşâh-ı dâna-dil ki olmuşdur adaletle mühimsâz-ı cihan akl-ı selîm-i dâniş-endûzî

4304. şeh-i cem-rütbe sultân ahmed-i ferhunde tal'at kim bahâr-ı bâğ-ı devletdir cemâl-i âlem-efrûzı
4305. vücuduyla şeref bulsun serîr-i saltanat dâ'im cihan durdukça dursun ıyd u kadr olsun şeb u rûzı
4306. dün gice meclisimüz yâr ile rindâne idi ben idüm sâgar idi şem' idi pervane idi
4307. dün gice sâkî ile sâgara hacet yog idi dil ü dîdem bana peymâne vü mey-hâne idi
4308. bâdem-i çeşmini hukl etmiş idük bezmümüze dirhem-i eşk-i revân anda harîfâne idi
4309. rahne-i dağlarım itmiş idüm âyîne ser-i gîsû-yı perîşâne elüm şâne idi
4310. her gedâ-meşreb olan ol deme irmez nef î o da bur lutf-ı huda bahşış-i şâhâne idi
4311. âb-ı rûy-ı şu'âra şert-i bağdadî kim münhasırdır ana utfi gibi îcâd-ı suhan
4312. cûy-ı ma'nha iki şakk olmuş akar sahnmdan yaraşır dersem eğer tab'ına bağıdâd-ı suhan
4313. bezmine geldim ise medh ü senadan hâlf naks-ı idrâkime hamî etme benim sultânım
4314. bir kasîde demek ister sana tab'im ki ola kim hayâline feda mâhasal-i dîvânım
4315. zihîthat-ı mu'allâ bârgâh-ı arş-ı pîrâye ki salmış âfitâb-ı heft-kışver üstüne saye
4316. cihânân-ı hümâyûn-sâye osman hân-ı sâni kim revadır olsa kursî tahtına ger eyvelîn-pâye
4317. dehre bir âfet olur ol kad ü kamet göresin kopsa bir yerden o kopmaz mı kıyamet göresin
4318. başlasın gamzeleri gâret-i îmâna helekor mu bir dilde dahi emn ü selâmet göresin
4319. olduk esîr-i nîm-nigâh-ı tegâfûlün bir kayda dahi düşmeyelim çözme kâkûlün
4320. olmazdı böyle hâli perîşân u kaddi ham sevdâ-yı zülfün olmasa başında sünbülün
4321. kalır gider bu gönül zülf-i yârdan gelmez hevâ-yı şâmı bilen ol diyardan gelmez
4322. sabâdan etme dilâ hâk-ı payını ümmîd o denlû lutf (u) kerem rüzgârdan gelmez
4323. rumeli sadrına oldukda ganîzâde yine oldu rindân-ı cihan tehniyete âmâde
4324. çin-i seher gördüm arak-rîz olarak pîr-i mugân bir koca desti ile geldi mübarek-bâde
4325. eleman ey şâh-ı sadr-ı husrev-i gerdûn-kıbâb dilleri etmiş şerâr-ı âteş-i kahrın kebâb
4326. hiç seza mı serverâ zât-ı kerîmü'ş-şâmna bunca demdir kılmadm bu derdmendi kâmyâb
4327. ya rab dilimi sehv ü hatâdan sakla endişemi tezvîr ü niyadan sakla
4328. basdım reh-i vâdî-i rübâiye kadem ta'n-ı har-ı nâdân-ı dü-pâdan sakla
4329. yâ rab kerem et bendene ihsan eyle düşvâr olan ahvâlîmi âsân eyle
4330. dünyâ hevesinden koma gönlümde eser istersem eğer cenneti zindan eyle
4331. ben âşık-ı hercâyî vü dil-âşüfte ol şûh ise hem mey-keş ü hem âlûfte
4332. bilmem nice olur mihr ü muhabbet hâli bu nûkte-i serbeste kalır nâ-güfte
4333. ey dil hele âlemde bir âdem yoğımış var ise de ehl-i dile mahrem yoğımış
4334. gam çekme hakikatde eğer arîf isen farz eyle ki el'ân yine âlem yoğımış
4335. ey nham-veri memleket-i bahr ü berin var bahr ü berde nice bin hünerin
4336. etdm yine dîn gayretine azm-i cihâd devletle mübarek ola yâ rab seferin
4337. urunca şâne gîsû-yı hayâl-i yâre müjgânım gül âb-efşân olur yâd-ı ruhuyla çeşm-i giryânım
4338. zeyn etmegiçün rişte gibi dürr ü güherle pür-piç ederim her müjemi tâb-ı nazarlaa
4339. ruh-ı rengîni kim yârin letâfetgülsitânıdır zenahtân sanma ol gülşende bülbül âşiyânıdır
4340. gül gibi zahir iken cân gibi pinhânsın sen ehl-idil istediği dilber-i fettansın sen
4341. bâd-ı sabâ ki turalann tâbdhar eder her bir hamında bin dili zâr ü nizâr eder
4342. zahmnâk eylemedik tende ne dil kaldı ne cân el-emân gamzelerinden senin eyşûh-ı cihan
4343. çekse tîgin kırılır birbiri üzre âlem fitne cellâdı midir gamze-i mestin bilmem
4344. uyurken seyr eden ol dilrübâyıcâme-hâb içre sanır tasvîr-i yûsufdur yazılmışdır kitâb içre
4345. ne âdemler helak eyler görün ol çeşm-i cellâdı anılsa yine amma nâtüvân bir hastedir adı
4346. bir söz mü var ki şimdi o yârân pesend ola var ise şîr-i neff-i şûh u lewend ola
4347. gözü meyhâne-i nâz u kaşî mihrâb-ıniyâz yaraşır her ne kadar etse niyaz ehline nâz
4348. sinem nice bir âh-ı mahabbeüe pür olsun birgün dilerim çarhı dahi gök ü mor olsun
4349. nice bk kîa üe tîg-ı zebana dil cila versin usandım rüzgâra sögmeden allah belâ versin
4350. gamze çekmiş tîgını mestâne safderler gibi çeşmi hâb-ınâzda mahmur dilberler gibi
4351. dostlar düşdü fena bahrine bu keşö-i ten himmet eylen ki beka yakasına çıka esen
4352. zulmet-i bahr ile şebden seçemezler rûzı böyle eyyâm-ı gamın böyle olur nevrûzı
4353. yinesen istediğin yerde gezersin güzelim cismimi yok yere yolunda hemân hâk ederim
4354. hey ne âdil şâhsın ey şâh-ı âdil kim adın emn ü şer" ü dâd u adi içinde kılmışdır murâd

ÖZ GEÇMİŞ

1979 yılında Adapazarı'nda doğan Yasemin SEVİNDİM, ilk ve ortaöğrenimini Adapazarı'nda tamamladıktan sonra 1996 yılında SAÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü nü kazandı. 2004 yılında aynı bölümde yüksek lisansa başladı. 2000 yılında başladığı öğretmenlik hayatına halen sapma Şehit Albay Güner ekici lisesi'nde devam etmektedir.